

Kıbrıs'ta uzatmalar oynanıyor, ufukta bağımsızlık görünüyor...

Lale Kemal 20.02.2008

Bizim Kıbrıs Rum Yönetimi diye tanımladığımız, uluslararası topluluğun ise adanın tümünü temsilen Kıbrıs Cumhuriyeti olarak kabul ettiği Kıbrıs'taki Rum seçmenler, geçen pazar günü yapılan cumhurbaşkanlığı seçimlerinin ilk turunda, KKTC eski Cumhurbaşkanı Rauf Denktaş'tan rol çalıp, çözümsüzlük politikası izleyen Tasos Papadopoulos'u az bir oy farkıyla eledi. Rum Cumhurbaşkanlığı için önümüzdeki pazar günü ikinci turu yapılacak seçimlerde ise her ikisi de Kıbrıs'ta "kalıcı çözümden yanaymış" gibi görünen Dimitri Hristofyas ile halen Avrupa Parlamentosu'nda milletvekili olan Yannakis Kasulidis yarışacaklar. Papadopoulos'un az bir oy farkıyla yenilgiye uğramasında, önceki gün bağımsızlığını ilan eden Kosova'nın, Kıbrıs Türk Kesimi'nin de bağımsızlığının önünü açmada örnek teşkil edeceği yolunda Kıbrıs Rumlarının yaşadığı endişelerin rol oynadığı savlanıyor. Ancak Kosova konusundan bağımsız olarak Kıbrıs'ta ayrılığın tohumları önce 1995 yılında, daha sonra da 2004 yılında zaten atılmıştı. Türkiye'nin, 1995 yılında AB ile yaptığı Gümrük Birliği anlaşması karşılığında birlik, Kıbrıs Rum Yönetimi'nin AB'ye tam üyelik için yaptığı başvuruyu kabul etti. Benim de gazeteci olarak Brüksel'de izlediğim bu gelişmeye tepki olarak dönemin Dışişleri Bakanı Murat Karayalçın'ın, "Kıbrıs'ın tamamının ya da bir bölümünün AB'ye katılmasına Türkiye hukuken ve siyaseten karşı çıkmaya devam edecektir," şeklinde yaptığı açıklama, Türkiye dışında hiçbir ülke üzerinde zaten bağlayıcı etkisi yoktu. Emekli Büyükelçi Tugay Uluçevik'in, 16 şubat tarihli Cumhuriyet gazetesinde yer alan makalesinde de anımsattığı gibi, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi, kararlarına, 1996'dan itibaren, "AB'nin Kıbrıs ile katılım müzakerelerini açma kararı kapsamlı çözümü kolaylaştıracak önemli yeni bir gelişmedir" şeklinde bir hüküm koydu. 2004 yılında ise AB, dönemin BM Genel Sekreteri Kofi Annan'dan adını alan Kıbrıs için çözüm planına "Evet" diyen Türk tarafını cezalandırıp, "Hayır" diyen Rum tarafını, adeta ödüllendirerek tam üye yaptı. Sözüm ona AB, Rum tarafını adanın tümünü temsilen tam üye yaparak, yukarıda vurguladığım BM kararında da yansıtıldığı üzere kapsamlı çözümü kolaylaştırmayı hedefliyordu. Oysa AB'nin ağır topu bazı ülke liderlerinin sonradan yaptıkları açıklamalar, Kıbrıs Rum Yönetimi'nin, adada çözüme ulaşılmadan birliğe tam üye yapılmasının isabetsizliğini ortaya koydu ama artık çok geç idi. Bundan sonra Kıbrıs'ta ne olacağı sorusunu irdelersek eğer; Türkiye, geçen ocak ayında KKTC Cumhurbaşkanı Mehmet Ali Talat'ın da katılımıyla Ankara'da yapılan toplantıda, Rum seçimlerinin akabinde izleyeceği ortak pozisyonunu belirginleştirdi. Bu pozisyona askerler de olur verdiler. Bu belirginleştirilmiş pozisyon temel hatlarıyla; Annan Planı'nın özünde de vurgulandığı üzere, adada, sayısal değil siyasi eşitliğe dayanan yeni bir ortaklık devleti kurulması esasına dayanıyor. İngilizcede, "Virgin Birth" şeklinde tabir edilen, "Sıfırdan bir devlet" kurulacak Kıbrıs'ta. Belirginleştirilen bu yeni Türkiye, KKTC ortak pozisyonuna göre, bundan sonra başlayacak müzakere sürecinde Annan Planı'ndan geriye gitmek de söz konusu değil. Bir Türk hükümet yetkilisi, "Annan Planı'nda memnun olmadığımız yerler vardı ama çözüm adına hem Türkiye hem de KKTC kabul ettik bu planı. Yani acı ilacı yutup kabul ettik," diyor. Aslında Annan Planı da kendi başına bir şey ifade etmiyor zira bu plan Kıbrıs konusunda süregelen 45 yıllık bir ürünün toplamı. Pazar günkü ikinci turda yarışacak olan Hristofyas ve Kasulidis, Batı'da, Kıbrıs'ta çözüm yanlısı siyasiler olarak algılanıyorlar. Ama benim güçlü tahminin şu ki, ne Hristofyas ne de Kasulidis, Türkiye ve Kıbrıs Türklerinin öngördüğü çözümden yana. Özünde, Kıbrıs Türklerini bir azınlık olarak kabul edecek formüllere sıcak bakacaklar ve hatta Türkiye'nin, "Acı ilacı yutup kabul ettik" dediği Annan Planı'nın da gerisinde bir çözüm için bastıracaklar. Kanımca, bu iki isimden birinin Rum kesiminde Cumhurbaşkanlığı koltuğuna oturması, Kıbrıs'ta iki ayrı devlet kurulması yani Türk tarafının bağımsızlığına kavuşması yolundaki kaçınılmaz süreci biraz uzatacaktır o kadar. Ufukta bağımsız bir Kıbrıs Türk devleti görülüyor.

</div>

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Sivil inisiyatif askerî taarruzun başarısında hayati önem taşıyor...

Lale Kemal 27.02.2008

Türkiye'nin, dün itibariyle beşinci gününe giren Kuzey Irak'taki PKK hedeflerine yönelik kara taarruzunun niteliği ve niceliği konusunda ortaya atılan çelişkili bilgiler kafaları karıştırıyor. Ancak benim aldığım bilgiler, Türk kara birliklerinin büyük olasılıkla birkaç hafta sonra geri dönecekleri yolunda. Zira, aylarca Kuzey Irak'ta kalmanın olumsuz siyasi sonuçlarına, ne Türkiye ne de Ankara'ya PKK hedeflerinin bulunmasında kritik öneme sahip anlık istihbarat bilgisi vermeye devam eden ABD'nin katlanması zor görünüyor. Bir yanda dünya kamuoyu diğer yanda Irak hükümeti ve Kuzey Irak Kürtleri, Türkiye'nin askerlerini bölgeden biran önce çekmesini talep ediyorlar. Daha da önemlisi, dünya kamuoyunun Türkiye'ye yönelik tepkisini bir ölçüde frenleyen ABD'de de kara operasyonunun, amacına ulaşıp, kısa sürede bitirilmesi taleplerini yineliyor. Zira hava operasyonlarından farklı olarak kara taarruzları, doğası gereği saldırı hedeflerinin dışına çıkıp bulunulan bölgede kargaşaya yol açma riskini taşıyor. Bu da bizzat Türkiye'nin işine gelmez. Diğer yandan, yarın Ankara'ya gelmesi beklenen ABD Savunma Bakanı Robert Gates'in, geçtiğimiz pazar günü Avustralya ziyareti sırasında basına verdiği demeçler anlamlı ve önemliydi. Gates, ABD'nin gerek Irak gerekse Afganistan'daki savaşta aldığı dersleri anımsatarak, Türkiye'nin, askerî operasyonları, PKK'ya verilen halk desteğini azaltıcı ve Kürtlerin acılarını giderici askerî olmayan çözümlerle tamamlaması gerektiğinin altını çiziyordu. Amerikan Savunma Bakanı Gates'in, "Türkiye Kuzey Irak'ta yıllardır zaten asker bulundurmasına karşın hava akınlarına başvurmasının yanı sıra son olarak da kara taarruzuna girişti zira PKK ile mücadelede başarılı olamadı," yolundaki sözleri, bir gerçeğin altını çizmesi açısından ise büyük önem taşıyordu. Nitekim Türkiye, 1983 ve 1999 yıllarını kapsayan 16 yıllık dönemde PKK hedeflerine karşı Kuzey Irak'ta büyüklü, küçüklü 24 harekât gerçekleştirdi. Buna karşın PKK'nın eylemleri devam ediyor. O zaman Türkiye'nin artık bir durup düşünmesi zamanı çoktan gelip geçmedi mi?. Merkezi Ankara'da bulunan Uluslararası Stratejik Araştırmalar Kurumu (USAK) tarafından 2006 yılında kaleme alınan ve 2007 yılında da yenilenen 33 sayfalık rapor da, Türkiye'nin, Irak'taki PKK kampları ve oluşumu konusunda çok ciddi hatalar yaptığını belirterek, yalnızca silahlı mücadele kanalını ön planda tutmuş olmasını eleştiriyordu. Aynı raporda, "Türkiye PKK terör örgütüne karşı Kuzey Irak'a, 24 operasyon gerçekleştirdi. Bu operasyonların maliyet hesapları, sonuçları ve PKK terör örgütünün seyri üzerine topluma yansıyan değerlendirmeler yapılmadı," diyor. Bir diğer deyişle, Türkiye bu operasyonlardan ne tür dersler aldığını hesaplamadığı içindir ki milyonlarca Türk insanının neredeyse yarı ömrüne eşit terör sorunuyla halen uğraşmak zorunda kalıyoruz. Askerî operasyonlar, örgütün alt yapısını tahrip ettiğinden yeniden toparlanıp saldırılar düzenlemesi birkaç yıl alır. Geçmişte yaptığımız gibi oturup, PKK'nın yeniden toparlanmasını mı bekleyeceğiz?, yoksa Kürt nüfusun çoğunlukta olduğu Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgesini, uzun vadeli cazibe merkezi haline getirip, teröre olan desteği en aza indirmeye mi çalışacağız? Yukarıda belirttiğim Kuzey Irak raporunu kaleme alan USAK'tan terör uzmanı Doçent Doktor İhsan Bal, örneğin, bölgede üniversitelerin bir bilim ve akıl üzerine yoğunlaşacak araştırma merkezleri haline dönüştürülerek Ortadoğu'nun cazibe merkezi haline getirilmesini, kalıcı tedbirler arasında sıralıyor. GAP olarak

bilinen ve bölge kalkınmasına bir türlü hayrı olmayan Güneydoğu Anadolu'yu kalkındırma projesinden söz ediyoruz ya. O zaman onbinlerce insanın ölümüne yol açan mayınların sökülmesi için de artık hızlı hareket etmemiz gerekiyor. Zira GAP'ın da işlevsel hale gelmesi için arazilerin, mayınlardan arındırılıp, biran evvel tarıma kazandırılması gerekiyor. Tarıma kazandırılan bu arazilerin verimli işlenmesi için de gençlere genetik bilimleri öğretmemiz gerekiyor. Bunlar uzun vadeli işler ama biran önce başlansın ki gelecek nesiller, enerjilerini ülkenin kalkınması ve demokratikleşmesine harcasınlar.

27.02.2008

</div>

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

ABD ve Rusya, Türk füzeleri için kapışıyor...

Lale Kemal 19.03.2008

ABD Savunma Bakanlığı Sözcüsü Geoff Morrel'in, geçen hafta yaptığı açıklamada, Bakanı Robert Gates'in şubat sonlarındaki Türkiye ziyareti sırasında füze kalkanı projesinin de ele alındığını açıklaması ve başkaca bir ayrıntı vermemesi, Washington'un Türkiye topraklarına da füze yerleştirmek istediği şeklinde algılandı. Bunun üzerine ABD Dışişleri Bakan Yardımcısı John Rood, Washington'da yaptığı açıklamada, yalnızca Polonya ve Çek Cumhuriyeti ile bu ülke topraklarına füze yerleştirilmesi için görüştüklerini Türkiye'ye ise füze konuşlandırmayı planladıklarını söyledi. ABD'nin Ankara'daki Büyükelçilik Sözcüsü Kathy Schalow ise önceki gün Anka haber ajansına yaptığı açıklamada, füze kalkanı projesini Türkiye ile müzakere etmediklerini teyit etti ama Washington'un bir süredir sıkıntılı olduğu asıl konuyu gündeme getirdi. Schalow açıklamasında, "Türkiye, geçen yaz füze savunma sistemi alımı için bir ihale yapmaktan söz ediyordu. Savunma Bakanı Gates de, Türkiye tarafından gerçekleştirilecek herhangi bir alımın NATO savunması ile koordinasyon içerisinde yapılması gerektiğini söyledi. Bir NATO üyesi olarak Türkiye'nin bu konuyu NATO ortakları ile görüşmesi gerektiğini söyledi," şeklinde konuştu. Bu açıklama, Washington'un, Türkiye'nin füze ihalesinde Rusya'nın da potansiyel bir müşteri olarak Amerikan firmaları ile yarışıyor olmasından uzun süredir duyduğu sıkıntıyı gün yüzüne çıkardı. Dolayısıyla, ABD'nin Türkiye topraklarına da füze yerleştirmek istediği şeklindeki savlarla birlikte ortaya çıkan kafa karışıklığını gidermek açısından şu noktalara dikkat çekmek gerekiyor; □ Kasım 2008 seçimlerinden sonra değişmesi beklenen ABD'deki mevcut Bush yönetimi, uzunca süredir, "Haydut devletler" olarak nitelediği İran gibi ülkelerden gelebilecek olası uzun menzilli füze saldırılarını bertaraf etmek için Çek Cumhuriyeti ve Polonya topraklarına füze savunma sistemleri yerleştirmek istiyor, □ Ancak füze kalkanı diye de anılan bu sistemler, NATO'nun dört üyesi Türkiye, Yunanistan, Bulgaristan ve Romanya'yı kapsama alanı dışında bırakıyor. Dolayısıyla olası bir füze saldırısında füze koruması altına girmeyen bu dört ülke, ABD'nin füze kalkanı projesinin NATO'nun füze projesi ile entegre edilerek ittifak şemsiyesi altında koruma talep ediyorlar. Anlayacağınız ABD'den ziyade Türkiye, NATO şemsiyesi altında olmak şartıyla topraklarında zaten füze istiyor aksi takdirde "çırılçıplak" ortada kalmaktan endişe ediyor, □ Diğer yandan ABD, NATO'nun füze programı ile entegre olma konusundan bağımsız olarak, Çek ve Polonya topraklarına yerleştirmek istediği füze sistemlerine ek olarak, Ankara'nın yanı başındaki İran'dan uzun menzilli füzelerin atıldığının anında tespit edilmesi için Türkiye topraklarına radar sistemleri yerleştirmek istedi. NATO'dan bağımsız olması nedeniyle Ankara bu öneriye soğuk bakmıştı. ?imdi nasıl bir politika izleyeceği ise belirsiz. ABD Dışişleri Bakan Yardımcısı Rood, geçen hafta, "Ankara ile füze konuşmuyoruz," derken belki de doğruyu söylüyordu. Zira Washington ile belki

de halen konuşulan Türkiye topraklarına füze değil radarların konuşlandırılması, □ Türkiye bağlamında füze konusunun üçüncü ayağı ise, Savunma Sanayii Müsteşarlığı'nın geçen yıl, dört adet uzun menzilli hava ve füze savunma sistemleri alımı için ihaleye çıkması konusu. Bu ihalede, Rusya S-300 ya da S-400 füzelerini, Amerikan Lockheed Martin ve Raytheon ortaklığı ise kısıdan orta irtifaya çıkabilen, yerden havaya Patriot-2 ve Patriot-3 füzelerinin karışımından oluşan bir modeli Türkiye'ye öneriyorlar. Bu arada, Türkiye'nin alacağı füze miktarını dört adetten 12 adede çıkardığı ve projenin 1,2 milyar dolar olarak tahmin edilen bedelinin dört milyar dolara çıktığı belirtiliyor. Rus füzelerinin ileri teknoloji olması ve Türkiye'nin de son yıllarda, ulusal sanayiinin güçlendirilmesi politikası çerçevesinde daha fazla teknoloji ve yerli firmalara daha fazla iş payı veren yabancı firmaları tercih ediyor olması ışığında ABD bu ihalede Rusya'yı güçlü bir rakip olarak görüyor. ABD, Rusya'nın pozisyonunu zayıflatmak için de NATO üyesi Türkiye'nin, füze alımında ittifak füze sistemleri ile uyumlu projeye yani Amerikan sistemine ağırlık vermesini istiyor. Türkiye'nin bu projede ne zaman nihai kararı vereceği ise belirsizliğini koruyor. Türkiye bağlantılı füze konusu zannediyorum yukarıda anlattığım gelişmelerden oluşurken bir nebze kafa karışıklığını da giderdiğimi umarım.

19.03.2008

</div>

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Cheney'in ziyaretine fazla anlam yükledik...

Lale Kemal 26.03.2008

ABD Başkan Yardımcısı Dick Cheney'in, Ortadoğu bölgesine yaptığı bir nevi veda turu çerçevesinde önceki gün, Türkiye'ye de uğramasına fazla anlam yükledik gibi geliyor bana. Nitekim Cheney de, Amerikan ABC televizyonuna yaptığı açıklamada, Amerikan Başkanı George Bush'un talimatıyla Ankara'yı ziyaret ettiğini söyledi. Diğer bir deyişle, "Bush istemese zaten gelmeyecektim" demeye getirdi. Cheney'in bu ifadelerinden bir alınganlık duymaya da gerek yok diye düşünüyorum. Zira, Türkiye ve ABD arasında, 1 Mart tezkeresinin reddiyle ciddi irtifa ve güven kaybına uğrayan ilişkiler, 5 Kasım 2007'de Başbakan Recep Tayyip Erdoğan ile Bush'un, Washington buluşmasıyla bir nebze düzelmişti zaten. Bush'un PKK'yı, "ortak düşman gördüklerini" söyleyerek, Ankara'ya, Kuzey Irak'taki teröristlerin saklandıkları yerlerin tespitinde kritik olan anlık istihbarat desteği vereceğini açıklamasıyla birlikte, Türkiye, Amerikan Başkanı'nın kapsama alanına girmiş oldu. O günden beri, iki ülke arasında gerek askerî gerekse sivil düzeyde üst düzey temaslar yoğun bir şekilde devam ederken Afganistan, Ortadoğu bağlamında İsrail-Filistin çatışması, Irak, Orta Avrupa'ya füze yerleştirilmesi gibi tarafları ilgilendiren konularda zaten görüş alışverişi sürüyor. Ankara'nın, Amerikan kuvvetlerine, mart 2003'te Irak'ı işgal operasyonunda ikinci cepheyi açmayı son anda geri çevirmesiyle, Türkiye'nin dünya haritasındaki yerini önemli ölçüde flu hale getiren Bush'un, 5 Kasım buluşmasıyla ülkemizi dış politikasında ön sıralara çektiği anlaşılıyor. 2008 kasımında yapılacak ABD başkanlık seçimlerinde ekibiyle birlikte gidici olan Bush'un, Cheney'in veda turlarına Türkiye'yi de eklemesi bu açıdan doğal. Dolayısıyla Cheney'in, Türkiye ziyaretinde iki ülkeyi ilgilendiren konuları genel olarak ele aldığını ve Bush'un Ankara'ya verdiği önemi ilk elden ilettiğini söylemek yanlış olmaz. Ancak Cheney'in ziyaretine ilişkin tahlilim, iki ülkeyi ilgilendiren kimi konuların pürüzsüz olduğunu düşündüğüm anlamına gelmezken, ocak 2009'da göreve başlayacak yeni Amerikan yönetimi altında, pürüzlü konuların nasıl bir seyir izleyeceği şimdilik belirsizliğini koruyor. Ama, iktidara kim gelirse gelsin gerek Irak gerekse Afganistan, ABD'yi ciddi şekilde meşgul etmeye devam edecek. Bu bağlamda, Washington'un,

Türkiye'nin yanı başındaki Irak Merkezî Yönetimi'nin yanı sıra Kuzey Irak Kürt gruplarıyla diyalogunu artırarak sürdürmesini isteyeceği kesin. Gerçi komşularıyla iyi ilişkiler içine girmesi Türkiye'nin kendi menfaatine ama biz dışarıdan baskı gelmedikçe olumlu adımlar atmadığımız için genelde, dış telkinlerle hareket etmemiz de kaçınılmaz hale geliyor. Amerika, binlerce askerini kaybetmeye devam ettiği Irak'ta, Türkiye'nin, PKK'lı teröristleri kovalamak adına Kuzey Irak'a sürekli girip çıkarak, Irak genelindeki istikrarsızlığı artırıcı bu eylemlerine daha ne kadar tahammül edebilir, bu belli değil. İktidardaki AK Parti'nin kapatılması davası, Ergenekon çetesine yönelik yürütülen operasyonlarla iyice siyasi belirsizliğe sürüklenen Ankara'nın, askerî olmayan yöntemlerle Kürt sorununa, zaten zayıf olan çözüm bulma iradesi nasıl güç kazanır bilemiyorum. İçerideki bu istikrarsızlık havasına dış politikada da, adeta iki ayrı merkezden yönetilen geleneksel Türkiye yaklaşımı eklenince, ortaya, kendi kendini yiyip bitiren bir ülke görüntüsü çıkıyor. Genelkurmay Başkanı Orgeneral Yaşar Büyükanıt, örneğin, geçtiğimiz haftalarda yaptığı açıklamada, Afganistan'a terörle mücadelede savaşacak birlikler göndermeyeceğini söyledi Türkiye'nin. Dışişleri Bakanı Ali Babacan ise, "Afganistan'a muharip birlik gönderebiliriz" gibisinden bir anlam çıkmasına yol açan açıklamasıyla kafaları karıştırdı. Gerçi Büyükanıt, önceki günkü Pakistan Milli Günü'nde, Afganistan'a muharip asker gönderme konusu, "TSK'nın değil, devletin politikasıdır," dedi ama en baştan hiç konuşmayıp, kararı siyasi otoritelere bıraksa daha iyi olacaktı. Sonuçta Cheney, günöbirlik ziyaretinde, hem iç hem dış politikada kargaşa yaşayan bir Türkiye manzarasıyla karşılaştı.

26.03.2008

</div>

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Parlamento silah alımlarını niye denetlemez?

Lale Kemal 02.04.2008

Denetlemez, zira üzerinde kamuoyu baskısı olmadığı gibi yeterli irade de yoktur. Oysaki demokrasilerde silah alımları önce Parlamento'nun ilgili komisyonlarında uzman vekiller tarafından tartışılır, zarar ziyan hesabı yapılır ve de en önemlisi ülkenin tehdit algılamalarına bu silahlar uygun mu diye bakılır. Ama bizde tehdit algılamalarını, siyasi otorite tek başına yapamadığı için, Parlamento'nun neye dayanıp silahları alacağı da belirsizliğini korur. Ama yine de bir yerlerden başlamak gerekir değil mi, bu pahalı silahlarını gerçekten gerekli olup olmadığına karar vermek için? Bunun yapılacağı en uygun platform da Parlamento'dur. Ama Parlamento'da böyle bir denetim mekanizması maalesef yok. ABD'nin önderliğinde üretimi planlanan ve F-35 adı verilen Geleceğin Müşterek Taarruz Uçağı, --kısa adıyla JSF- olarak da bilinen savaş uçaklarının alımıyla ilgili geçenlerde Parlamento Dışişleri Komisyonu'nda bir toplantı yapıldığı haberini görünce, silah alımlarının denetimsizliği ve bunun yarattığı milyarlarca dolarlık kayıplarımız aklıma geldi. Siz bakmayın F-35 alımlarıyla ilgili Dışişleri Komisyonu'nda yapılan toplantıya. Uluslararası bir anlaşma olması nedeniyle F-35'lerin alımı, prosedür gereği ilgili komisyonlarda onay aldıktan sonra Meclis Genel Kurulu'nda tartışılıp, otomatikman kabul edilir. Yoksa, Türkiye'ye 100 adet JSF karşılığı 10 milyar doların üstünde bir maliyeti olan bu uçakların alımıyla ilgili etraflı ve sorgulamaya dayalı bir Parlamento süreci yaşanmıyor. "Bu alım gerekli mi", "Gerekliyse neden gereklidir", "Hangi tehdit algılamasına göre biz bu uçakları alıyoruz" gibisinden ayakları yere basan soruların sorulduğuna pek tanık olmadım Parlamento'da. Soranlar da zaten genelde yanıtsız bırakılırlar. Bu uçaklardan almaya karar veren ülkelerin, geçtikleri süreci ve yoğun tartışmaları, yine arama motoru vasıtasıyla bulur ve ne

demek istediğimi daha iyi anlarsınız. Örneğin, bakın Hollanda, Kanada ya da İngiliz Parlamentoları F-35 alımları konusunda nasıl yoğun tartışmalara sahne olmuş. Ama yakından takip ettiğim bir konu olarak şunun söylemeliyim ki, Türkiye'nin envanterindeki Amerikan Lockheed Martin yapımı F-16 uçaklarının yerine geçmesi planlanan ve 2010 yılında uçmaya başlaması öngörülen F-35 uçaklarının alımı karşılığında Savunma Sanayii Müsteşarlığı (SSM) çok çetin pazarlıklar yaptı ve 4 milyar doları aşan miktarda Türk savunma sanayii firmalarına iş payı kazandırdı. Dışa bağımlılığı yüksek oranlarda olan savunma sanayiine bu projenin sağlayacağı katkı önemli olmakla birlikte genelde silah alımlarının Parlamento'da anlamlı bir süzgeçten geçirilmesi hayati önem taşıyor. Neden mi? Çünkü öylesine başımızı ağrıtan hesapsız kitapsız alımlar yapıyor ki Türkiye, topluma teknolojik getirisi olmadığı gibi bir de vergi mükelleflerinin üzerine yük olarak geri dönüyor. Örneğin, Cenevre'de Türkiye ve Fransa arasındaki füze ihtilafı konusunda dört yıldır görülmekte olan bir dava, bu hesapsız alımların bize getirdiği mali yükü de gözler önüne seriyor. Bu konuda örnek çok ama ben Cenevre Mahkemesi'nin geçenlerde verdiği bir ara karara istinaden, füze ihtilafını okurların dikkatine getirmek istedim. Fransız MBDA, Türkiye'nin şartname koşullarına uymadığı ve Eryx kısa menzilli tanksavar füze yapımını ihale şartnamesine aykırı olarak feshettiği gerekçesiyle Türkiye'yi yaklaşık dört yıl önce tahkime götürmüştü. Türkiye teslimatı yapılan füzelerde arıza olduğunu belirtirken basına sızan kimi belgeler aslında Kara Kuvvetleri Komutanlığı'nın 400 metre menzilli bu füzelere gerçekte ihtiyacı kalmadığı için iptalini istediğini ortaya koymuştu. Konuya yakın kaynaklar, "Türkiye'nin, mahkeme noktasına gelmek yerine Fransa ile uzlaşarak sorunu çözmesi gerekirdi. Mahkeme masrafları şimdiden 2,5 milyon euroyu buldu" diyorlar. Aynı kaynaklar, daha füze teslimatı yapılmadan Türkiye'nin, toplam ödemelerin neredeyse yüzde 70'ini yapmış olmasını da eleştiriyorlar. Peki, madem ihtiyacınız yoktu niye 1998 yılında Fransız MBDA ile Eryx füze imalatı için 10 yılı kapsayan 486,5 milyon dolarlık anlaşma yaptınız, hem de gizlice? Boşuna mı diyoruz, tehdit algılamalarını siyasi otorite yapsın ki, aldığı silahlar da bu algılamalara uygunluk taşınsın. Aksi olduğunda millete yine onlar hesap versin. ?İndiki durumda Eryx'den kaynaklanan kaybımızın hesabını zaten soran yok, sormak istesen de kime soracaksın.

02.04.2008

</div>

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kendilerinden başka herkes "Öcü"

Lale Kemal 09.04.2008

Türklüğü ya da devletin kurumlarını --asker, sivil- alenen aşağıladıkları gerekçesiyle binlerce kişi hakkında TCK'nın 301. maddesinden davalar açılıyor. AK Parti Hükümeti, hakkında açılan kapatma davasının akabinde 2005 yılından bu yana ara verdiği demokratik reformlara yeniden el atarak, örneğin, 301'den yargılamaları zorlaştıracak yasa değişikliğini nihayet Meclis'e gönderdi. Umarım bu değişiklikler uygulamada hayat bulur da fikir özgürlüğü önündeki ciddi kısıtlamalar ortadan kalkar. Özünde fikir özgürlüğüne set çektiği içindir ki 301, toplumun yaratıcı gücünün ön plana çıkmasını engeller, fikir yoksullarının hâkimiyetini sağlar. Bu fikir yoksulları için özgürlükten yana olanları gerektiğinde silah kullanarak susturmak, çeteler kurup, toplumun yoksul kesimlerini kullanarak, demokrasiyi savunanları ortadan kaldırmak gibi insanlık dışı yöntemlere başvurmak mubahtır. Hafta sonunda, Antalya Akdeniz Üniversitesi'nde karşıt görüşteki öğrenciler arasındaki sürtüşmeyi silahlı çatışmaya dönüştürenler de işte bu fikir yoksullarının oluşturduğu ortamın ürünleridir. 12 Eylül 1980

darbesiyle sonuçlanan ve Türkiye geneline yayılan üniversitelerde çatışma ortamının yaratıldığı senaryolar, 30 yıl sonra bugün sanki yeniden sahneye konuyor. Gençler toplumun yumuşak karnıdır ve o nedenledir ki Türkiye'yi yeni bir kaos ortamına sürüklemek isteyenler, son çare olarak, fikirlerin özgürce savunulmadığı Türkiye ortamında bu genç beyinleri kışkırtıp, birbirlerine düşürerek, hakimiyetlerini sürdürmek istiyorlar. Bu tehlikeli gidişata dur demenin tek yolu, iktidarı ve muhalefetiyle uzlaşma sağlayıp, fikir yoksulu güç odaklarının oyununa gelmemektir. Ama bu yazıyı yazarken televizyonda konuşmasını dinlediğim MHP lideri Devlet Bahçeli, siyasi istikrarı sağlamak adına partiler arası uzlaşının zor olduğunu bir kez daha gösterdi. MHP'nin, 301'le ilgili yasal değişikliğe bile karşı çıkıyor olması, bu partinin özgürlüklerden hoşlanmadığının önemli bir kanıtı. Ana muhalefet partisi CHP belki --zayıf da olsa- AKP ile uzlaşma sağlayıp 1980'lerin anarşi ortamının tekrarını önlemek için güç birliği eder.

Peki, bu andıçlara ne demeli? Yakın tarihimizde önce "Fişleme Skandalı" olarak adını duyuran, kişi ve kurumların, Türk Silahlı Kuvvetleri tarafından fişlenip, yok "TSK karşıtı" gazeteciler, yok "AB yanlısı" gazeteciler, işadamları ya da kurumlar şeklinde sınıflandırılıp, topluma "Öcü" gibi gösterilmesine dur diyecek kimse yok mu? Hatırlanacağı üzere, Hürriyet gazetesi, 10 Mart 2004 tarihinde manşetten verdiği bir haberde, Kara Kuvvetleri Komutanlığı 2. Zırhlı Tugay Komutanlığı'nın askerî birlikler ve kaymakamlara gönderdiği yazı ile "Bölücü ve Yıkıcı" faaliyetlerde bulunan kişi ve kurumlar hakkında bilgi toplanmasını istediğini yazdı. Bu kişi ve kurumlar arasında Türkiye'deki "Klu Klax Klan üyeleri", AB ve ABD yanlısı kişiler, sanatçılar, yüksek sosyete grupları, satanistler, Masonlar, azınlıklar ve internet grupları da yer alıyordu. Türk tarihine "Sosyetik fişleme" olarak da geçen bu işlemin, ne denli özensiz yapıldığı --ama andıçlanan kişi ve kurumlara ağır bedel ödeten- Türkiye'de Klu Klax Klan üyelerinin olup olmadığını sorgulaması ile ayan beyan ortaya çıktı. Fişleme çerçevesinde soruları hazırlayanların, bir Amerikan metnini aynen kopya ettikleri daha sonra yazıldı. Fişleme vak'asına bir yenisi 2007'de, yani geçen yıl eklendi. Kapanan Nokta dergisinde yer alan ve Genelkurmay Başkanı Orgeneral Yaşar Büyükanıt'ın varlığını doğruladığı andıca göre, gazeteciler "TSK yanlısı" ve "TSK karşıtı" şeklinde ikiye ayrılmış, ikinci gruba girenlere, andıçlayanların sanki "Babalarının malı" karargâhlara giriş yasağı dâhil bir dizi önlemler alınmıştı. Son olarak da Taraf gazetesi, önceki günkü sayısında, yeni bir andıç vak'asının varlığını duyurdu. Bu andıçta da kimler yok ki; önde gelen sivil toplumcu Can Paker'den işadamı Bülent Eczacıbaşı'na kadar uzanan geniş bir isim listesi ve kimi kurumlar. Yakın tarihimizin bu andıç vak'aları bir kere daha gösterdi ki, kişi ve kurumlar hakkında istihbarat toplama işleminin yapılış biçimi açısından kimi güvenlik örgütleri, Anayasa üstü bir konumda hareket ediyorlar. Diğer bir deyişle "Devlet içinde devlet" mekanizması çalışmaya devam ediyor ama dur diyen yok...

09.04.2008

</div>

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

ABD'nin gönlünü askerler alıyor...

Lale Kemal 26.04.2008

Türkiye'de siyasiler samimiyetsizlik sınavında birbirlerinden geri kalmıyor; ekonomi, özgürlükler gibi gerçek sorunları karartan söylem ve eylemlerden hiç kaçınmıyorlar. Bakın geçtiğimiz haftanın gündem maddelerinden birine; 'Türklüğe hakaret' şeklinde kamuoyuna lanse edilip gerçekte ifade özgürlüğüne darbe vuran Türk Ceza

Yasası'nın 301. maddesi üzerinde yapılan değişikliklerle ilgili Meclis Adalet Komisyonu'ndaki kavgalı tartışmalara, ne denli ibret verici. İbret verici zira varlığı bile kendi başına Türkiye'nin gelişmesine set çeken bu maddenin bırakın kaldırılmasına, üzerinde yapılan kimi makyaj niteliğindeki değişiklikler bile kıyamet kopmasına yol açtı. Ne hazin bir durum. Gelelim geçen haftayı işgal eden bir diğer gündem maddesine. Muhalefet, AK Parti'nin Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi'nden "partisinin kapatılmasına karşı bildiri talep ettiği" iddialarıyla nasıl bir fırtına kopardı. Aslında fırtınayı, "bir parti nasıl kapatılmak istenir"i sorgulayarak kopartmalıydı ama bizdeki muhalefetten de daha fazlası beklenemez zaten. İktidardaki AK Parti'nin de, "ben böyle bir talepte bulunmadım" diyerek yan çizmesine gerek yoktu. Her ne kadar Türkiye'de demokrasinin gelişmesini isteyen çevrelerin, bu çabalarının pekiştirilmesi için dışarıdan yardım beklentisi içine girmesini doğal karşılamak gerekse de geçmiş deneyimlerimiz bizim dışarıya fazla bel bağlamamamız gerektiğini gösteriyor. AB üyesi Avusturya'nın Dışişleri Bakanı Ursula Plassnik, Ankara'yı ziyareti sırasında "Bizden polislik ya da hakemlik beklemeyin" yolundaki sözleriyle aslında benim söylemek istediğime tercüman oluyor. Biz Türkler önce kendimiz için demokrasiyi geliştirmeyi öğrenip ondan sonra dışarıdan bu kavramın pekiştirilmesi için destek beklemeliyiz. Hep aynı hatayı tekrar ediyoruz. Sen ev ödevini yapmadığın sürece dışarıdan gelecek destek sonunda etkisiz kalmaya mahkûmdur. Nitekim, Genelkurmay Başkanlığı'nın, Türkiye'nin demokratikleşme çabalarına beşinci darbeyi vuran 27 Nisan 2007 tarihli elektronik posta yoluyla yayımladığı muhtırasına karşı yakın müttefikimiz ABD'nin tepkisinin ne denli yetersiz kalmış olmasından rahatsızlık duymuştuk. Gerçi bu yılki AK Parti kapatılma davasına tepkisi, biraz daha demokrasiden yana oldu ama devletler arasında dostluk değil çıkar ilişkilerinin belirleyici olduğu gerçeğini düşünürsek ABD'nin, Türkiye'deki güç odaklarını dengeler nitelikteki tepkilerini daha iyi anlayabilir, demokratikleşme yolunda asıl gücün kendi içimizden çıkması gerektiğini daha iyi kavrarız. Ve de zaten Türkiye'nin kendi içinde daha fazla özgürlük, daha iyi ve insanca yaşam adına artan bir iradenin ortaya çıkmasına paralel olarak siyasi otoritelerin, devlet yönetimine muktedir hale gelmeleriyle birlikte demokrasimizi geliştirmek için dış desteklere de pek ihtiyacımız kalmaz. Türkiye'yi siyasi iktidarlara birlikte yöneten ama bunu beceremediği ortaya çıkan başta asker güç odakları, örneğin, ABD'nin, Türkiye'nin kör topal da olsa demokratikleşme çabalarına daha güçlü destek vermesine engel olabiliyor. Niye mi? dersiniz, İncirlik üssünün konumunu düşünün. ABD, yalnızca Irak operasyonları için İncirlik üssünden yüzde 80'lere varan oranlarda destek alıyor. Bu destek için askerlerin ve de dışişleri bürokrasisinin olurlarını alması da çok önemli ABD açısından. Türkiye'ye onca silah satıyor, asker istemese satabilir mi? Örnekler çoğaltılabilir ama yerimiz sınırlı. Neredeyse altıncı yılına giren yanı başımızdaki Irak'ta savaşının ABD açısından biran önce sonlandırılması birinci öncelikli ulusal çıkar sorunu iken Washington, Türkiye'nin yönetiminde söz sahibi askerleri kızdırmak ister mi, tam da PKK hedeflerinin bulunmasında kilit rol oynayan anlık istihbarat desteği ile Türk kamuoyunun biraz olsun sempatisini kazanmışken. Dolayısıyla, demokrasi kulübü olan --Hristiyan kulübü söylemlerine kulakları tıkayıp- AB ipine sarılalım ama dışarıdan fazla medet ummayalım, ödevlerimizi iyi yapalım. Aksi takdirde dış destek alma konusunda hayal kırıklığı yaşamaya devam ederiz.

23.04.2008

</div>

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

OYAK gibi ayrıcalıklı vakıflar...

Lale Kemal 09.05.2008

'Ordu düşmanlığı' gibi anlamsız bahanelerin arkasına saklananlar artık biraz olsun gerçekleri görmeye çalışsınlar. Biraz olsun ülke sevgisinin ülkeyi daha fazla demokrasiye taşımaktan geçtiğini anlamaya çalışsınlar. Gerek sivil gerekse askerî kimi kurumların ayrıcalıklı konumlarının, Türkiye'de onlarca yıldır başta ekonomi, sosyal barışa zarar verdiğini görmezden gelerek ülkenizi sevdiğinizi, kalkınmasını istediğinizi savunamazsınız. Savunsanız da inandırıcılığınızı artan biçimde kaybettiğinizi görmelisiniz siz, sözde 'Ülke sevdalıları'. Zaman zaman, nadiren de olsa kimi kamu yetkililerinin açıklamaları, sorunların çözümünde yeterli siyasi irade olmadığını görsek de yüreğimize su serpiyor, biz ülke sevdalıları için. Nitekim, Rekabet Kurulu Başkanı Profesör Nurettin Kaldırım, hafta sonunda Ekonomi Muhabirleri Derneği'nin düzenlediği toplantıda, bir soru üzerine, kısa adı Ordu Yardımlaşma Kurumu (OYAK) olan TSK kontrolündeki vakıfa --ve kimi diğer vakıflara- kamu eliyle sağlanan rekabete aykırı avantajların önümüzdeki dönemde, rekabetin adil işlemesi adına kalkması gerektiğine işaret etti. Kaldırım, "Rekabete aykırı kamu avantajları önümüzdeki dönemde kalkacak. Kamu içinde yardımlaşma, vakıf benzeri kuruluşların rekabete aykırı durumları bir vaka. Bazı gruplar kamu imkânlarını şimdiye kadar olduğu gibi önümüzdeki dönemlerde bu kadar rahat kullanmayacak. Ya kamu otoritesi ya da siyasi irade müdahale edecek ya da kamuoyu böyle bir yapı ve işleyişi artık uygun görmeyecek. Toplumsal tepki olacaktır. OYAK ve benzeri kuruluşlara sağlanan avantajların rekabete aykırı olup olmadığı konusunda sivil toplum ve politik irade uzlaşmalı," diyor. (Taraf, Sabah, 28 Nisan 2008). Kaldırım, OYAK dışında rekabeti önleyen vakıfların adını vermiyor ama OYAK'ın Türkiye'nin neredeyse üçüncü büyük holdingi olduğunu gözönüne alırsak asıl sorunun bu vakıftan kaynaklandığını söylersek yanılmayız. OYAK, Türkiye'nin ilk askerî darbesinden bir yıl sonra 1961 ocak ayında, düşük ücret alan askerlere ek kaynak sağlamak amacıyla kuruldu. Bugün ise OYAK, yaklaşık 26 şirketin hissedarı olduğu otomobilden bankacılığa (Bankacılık ağı Hollandalı ING grubu tarafından geçen yıl satın alındı) gıda ve kimya sektörüne kadar uzanan geniş bir sektörde faaliyet gösteriyor. OYAK, 20 bin çalışanı ile bugün Türkiye'nin üçüncü büyük holdingi. Ama, bu denli büyük bir holding, 41 yıllık tarihinde ilk kez o da 2001 yılında faaliyet raporlarını kamuoyuna açıyor. Bu nasıl bir yapıdır ki OYAK onca yıl faaliyetlerini kamuoyundan saklamış ve bir tek siyasi otorite çıkıp da bir kez olsun 'ülke yararına şeffaf ve hesap verir konuma geçin' dememiş. OYAK'ın 1961 tarihli kuruluş kanununun 1. maddesi, bu vakfın, mali ve idari özerk yapıya sahip olduğuna işaret ediyor. Emekli askerî yargıç Avukat Ümit Kardaş, bir süre önce yaptığım bir görüşmede, OYAK'ta alt rütbeli subaylar pahasına üst rütbeliler arasında bir kayırmanın olduğunu anımsatarak, bu vakfın ekonomik bir güç olduğunu ve bu yolla TSK'ya siyasi güç verdiğine işaret etmişti. Nitekim, TSK'nın yüzde 70'ini oluşturan düşük rütbeli subaylar, haklarının verilmediği gerekçesiyle geçen yıl Strasbourg'daki AİHM'de OYAK aleyhine dava açtılar. Adı darbelerle anılan Latin Amerika ülkeleri, askerî şirketlerin faaliyetlerini sonlandırıp, demokrasi yolunda önemli adımlar atarken demokrasiyle yönetilen ülkelerin kulübü NATO üyesi Türkiye'de halen OYAK gibi askerî şirketlerin faaliyet gösteriyor olması nasıl bir düşüncenin ürünüdür, anlamakta zorluk çekiyorum.

Hamile bakan Lübnan'da, bizim bakan nerede?

Türkiye, dünyadaki krizlerin çözümünde öncü rol oynadığını söylemekle övünür ve bu amaçla uluslararası barış gücü görevlerinde yer alır. Gerçi, kimi NATO müttefikleri Türkiye'nin riskli görevlere asker göndermeme politikasını artan biçimde sorgulamaya başladılar. Ama yine de dünyanın pek çok yerinde barış güçlerine katılarak bayrak gösteren Türkiye'nin, şimdiki ve eski savunma bakanlarının, bu birliklerde görev yapan askerlerini, başta moral vermek üzere ziyaret ettiklerini hiç duydunuz mu? Ben duymadım. Ama İspanya'nın hem de yedi aylık hamile Savunma Bakanı Carme Chacon, sağlığını riske atıp, dünyanın çeşitli ülkelerindeki barış gücünde görevli askerlerini ziyaret edip, moral veriyor 'Arkanızdayız,' mesajı veriyor. Chacon daha önceki gün Lübnan'daydı. Haydi, sayın bakan, geç de olsa siz bari askerlerimize moral turuna çıkın.

30.04.2008

</div>

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Erke fiyaskosu ve toplumu alaya almak...

Lale Kemal 22.05.2008

En doğal hak olan hesap sorma hakkının çoğu zaman insanları sindirmek için araç olarak kullanıldığı Türkiye’de durum böyle olunca milleti neredeyse alaya alan kimi girişimlere karşı da tepkimiz cılız kalır. Geçen hafta Milliyet’in 17 mayıs tarihli sayısında, toplumu gereksiz yere haftalarca meşgul eden Erke buluşuyla ilgili yeni bir gelişmeyi okuyunca, en baştan zaten uydurma olduğuna pek çok kişi gibi benim de kanaat getirdiğim, sözüm ona “Çağın icadı” konusu yeniden aklıma geldi. “Erke’de yaprak dökümü!” başlığıyla verilen haberde şöyle deniyordu, “Bedava elektrik üretmek için yola çıkan Erke’den icat yerine istifa geldi... Kasım 2006’da yoğun bir reklam kampanyası ve ihtişamlı bir basın toplantısıyla hiç yakıt üretmeden enerji üretecek ‘çağın icadı’nın müjdesini veren Erke Araştırmaları ve Mühendislik’in Yönetim Kurulu Başkanı Mustafa Naci Öztürk görevinden istifa etti.” Olayı okuyuculara anımsatmak için önce “çağın icadı’nın açıklandığı 21 Kasım 2006 tarihli basın toplantısı ve öncesine gidelim. Bu basın toplantısından haftalar önce, çok satan gazetelere Erke adlı şirket, kamuoyunda merak ve heyecan uyandırma amaçlı tam sayfa ilanlar verdi. Ancak ilanlarda ‘icat’tan söz edilmiyordu. Basın toplantısı geldi çattı... O da ne? İstanbul’da toplantının yapıldığı salondaki oturma yerinin ön sıralarında TSK’da önemli görevlerde bulunmuş yedi-sekiz general, herkesin şaşkın bakışları arasında yerlerini almışlar. Erke şirketinin danışmanı emekli Tümgeneral Çetin Uğural, 20 yıldır gizli tuttukları bir araştırma sonucunda yakıt olmadan enerji üretebilen bir makine geliştirdiklerini ve bu keşfi yüzde 100 yerli olanaklarla başardıklarını açıklıyor basın toplantısında. Uğural, ürettiklerini duyurdukları makine prototipini tanıtım için getirmezken, makineyi çağın icadı diye sunuyordu. Akşam gazetesi haklı olarak basın toplantısı haberini, “Türk ?EY’i” başlığıyla duyuruyordu zira kamuoyunda merak uyandıran icadın kendisi ortada yoktu, icatçıları tarafından 20 yıldır gizlice prototipinin üretildiği duyurulsa da... Ama ne enteresandır basın toplantısında generaller ve kimi bürokratlar vardı ama bir tek bilim adamı yoktu!. Nitekim, rektörlüğünü yaptığı ODTÜ kampusunda yıllardır teknoloji üretimini amaçlayan ‘teknopark’ı barındıran Profesör Ünal Akbulut, Sabah gazetesinden Yavuz Donat, “Nedir bu kendi kendine çalışan alet icadı meselesi” diye sorunca, bakın ne yanıt veriyordu: “Böyle şey olmaz... 150 yıldır uğraşılan bir hayal. Kendi başına hareket eden makine. Eğer böyle bir şey bulunduyorsa bütün fizik, kimya, elektronik buluşlarını çöpe atmak ve dünya bilimini sıfırdan başlatmak lazım. Evrenin kanunlarına aykırı... Hiçbir şey yoktan varolmaz. Varolan hiçbir şey de yok olmaz... Böyle bir toplantıya emekli generaller davet ediliyor da neden ben çağrılmıyorum?” (Sabah, 25 Kasım 2006). Donat, aynı tarihli yazısını şöyle tamamlıyordu “ODTÜ’nün, Bilkent’in, İTÜ’nün, Hacettepe’nin ve diğer üniversitelerin, açıkçası bilimin olmadığı yerde ‘birileri’ eğer “buldum” diye ses yükseltiyorsa... “Acaba,” diyoruz: -- ?arlatanlık mı?” Ya da ben sorayım; yoksa işin içinde siyaset mi vardı da sözde icatlar yoluyla mesajlar verilmek isteniyordu? Erke dönencesi adı verilen ve halen ne olduğu belirsizliğini koruyan icatla ilgili o tarihlerde düşüncelerini aldığım bir emekli albay bana şöyle diyordu, “Eğer bu basın toplantısı hükümete askerler tarafından gözdağı vermek amacını taşıyorsa iyi. Ama sonuçta bir icat ortaya çıkmazsa tam bir fiyasko olur.” Olayın baştan fiyasko olduğu belliydi de benim aklıma takılan soru, bu generallerin, akıtılan onca paraya rağmen halen emeklemekte olan savunma sanayiinin yüzde 75’lere varan dışa bağımlılığını azaltma yolunda bir adım atmadıklarıdır? Emekli tümgeneral Çetin Uğural, meşhur basın toplantısında, enerji alanındaki sözde icatlarını açıklarken, 43 yıl üniforma giydiğini ve son olarak Savunma Müsteşar Yardımcılığı görevinden

emekliye ayrıldığını belirtiyordu. Hesap sorma kültürümüz olsa medya tek yumruk olup halk adına sorar, "Ey emekli generaller savunma sanayiinde ne yaptınız da enerjiye el attınız," diye. Taraf gazetesinin nisan başlarında ortaya çıkarttığı, Genelkurmay Başkanlığı'nın, andıç adı verilen toplumu fişleme uygulamaları haberiyle ilgili Radikal gazetesinin 8 nisan tarihli şu manşeti aklıma geldi: "Hiç işiniz mi yok, vaktiniz mi çok?" Ama milletin bu denli alaya alınmaya da artık tahammülü yok...

21.05.2008

</div>

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kara harekâtı zor gibi ama temkinli olmakta yarar var...

Lale Kemal 22.05.2008

Hatırlarsanız geçen yıl 12 nisan tarihindeki basın toplantısı ve akabinde, Genelkurmay Başkanı Orgeneral Yaşar Büyükanıt, Kuzey Irak'a operasyonun gerekliliğini dile getirip, hükümetten sınırötesi harekât için siyasi direktif beklediklerini defalarca dile getirmişti. Bu ısrarlı demeçlerden bir süre sonra asker, 27 Nisan muhtırasını yayımlayarak Cumhurbaşkanlığı seçimlerinin ertelenmesi ve aynı yıl 22 Temmuz erken seçimlerinin gerçekleşmesine 'önayak olmuştu'. Dolayısıyla, "Kuzey Irak'a tek yanlı olarak girelim," ısrarının arkasında, AK Parti hükümetini hem iç hem de dış kamuoyu nezdinde yıpratmak olduğu ayan beyan ortaya çıkmıştı. Nitekim, AK Parti'nin büyük bir oy çokluğuyla ikinci kez iktidara gelmesiyle sonuçlanan 22 Temmuz seçimlerinin hemen akabinde, askerın, Kuzey Irak'a harekât düzenleme çağrılarının bıçak gibi kesilmesi pek çok kişinin "PKK tehdidi aniden ortadan kalktı mı ki Kuzey Irak'a girme isteminden asker vazgeçti" sorularını sormalarına yol açtı. Yani Kuzey Irak'a girme çağrılarının aslında "AK Parti'ye oy vermeyin" demek olduğu ortaya çıkmıştı. Neyse ki AK Parti hükümeti uyanık davrandı da ABD'nin, PKK hedeflerinin bulunmasında hayati öneme sahip anlık istihbarat bilgilerini aktarmasını yani işbirliğini arkasına alarak Kuzey Irak'a hava harekâtlarının geçen yıl aralık ayında başlamasını mümkün kıldı. Hava harekâtları, doğası gereği kara operasyonları ile tamamlanmadığında eksik kalır, zira hava yoluyla bombalanan hedeflerin kara birlikleri vasıtasıyla tamamen etkisiz kılınması gereklidir. TSK da 21 şubat tarihinde Kuzey Irak'a kara birlikleriyle girdi ama bir hafta sonunda, kendisine kritik önemdeki anlık istihbarat bilgilerini veren ABD'nin bizzat Başkanı George Bush aracılığıyla, "İşinizi bitirin ve çekilin" yolundaki ısrarlı istemleri karşısında kara birliklerini geri çekmek zorunda kaldı. Geçtiğimiz haftalarda ise hava operasyonlarının yoğunlaşması TSK'nın kara harekâtına başlayacağı beklentilerini yükseltti. Ama kara birliklerinin Kuzey Irak'a girmesi konusundaki zamanlama soru işaretlerine neden oluyor. Zira, PKK'nın, havaların ısınmasıyla birlikte yiyecek ve diğer lojistik destek ihtiyaçlarını da yanına alıp kampları çoktan terk ettiği ve bu nedenle artık kara birliklerinin boş mağaralara operasyon yapmasının anlamı kalmadığına işaret ediyor konunun uzmanları. "TSK bir sonuç elde etmek için nisan ayında kara operasyonuna girişmeliydi" diyen uzmanlar, belki de askerın, şubat operasyonunda ABD ile yaşadığı anlaşmazlığı bir daha yaşamak istemediği için kara birliklerini Kuzey Irak'a göndermeye yanaşmadığı yorumunu da yapıyorlar. Ama yine de temkinli olmakta yarar var askerî operasyonların çok bilinmeyenleri olduğu için biz bu satırları yazarken bile kara birlikleri Kuzey Irak'a girebilir. Diğer yandan, hükümetin gerek Irak merkezi yönetimi gerekse yerel Kürt gruplarıyla görüşmek üzere komşu Irak'a heyet gönderdiği bir sırada askerın hava operasyonları ile diplomatik süreci sekteye uğratma amacı taşıdığı kuşku da dile getirilmeye başlandı. Eh yukarıda anlattığım 12 Nisan süreci ve geleneksel sivil, asker görüş ayrılıkları göz önüne alınırsa askerın AK Parti'nin diplomatik girişimlerini

sabote etme amacı taşıdığı kuşkuları da yersiz değil. Ne var ki, güvendiğim kaynaklarım, bu kez askerlerin hükümetin diplomatik girişimlerini sabote etme gibi bir amaç taşımadığını belirtirlerken "ABD'den PKK hedefleri konusunda çok değerli istihbarat bilgileri gelmişken," askerin "Aman diplomasiye zarar gelmesin, operasyon yapmayalım," demesinin mümkün olmadığına dikkat çekiyorlar. Dolayısıyla, mevcut durumda bir yandan hava harekâtları yapılırken diğer yandan diplomatik araçların kullanılmasının birbiriyle çelişmediğini tam tersine uyum içinde olduğunu söylemek mümkün. Nitekim, operasyonlar devam ederken, Irak Kürt Bölgesel Hükümeti Başkanı Mesut Barzani'nin bir grup Türk avukat ile görüşmesinde, Kürtler'in şiddete başvurmaması gerektiği yolundaki sözleri, en azından şimdilik Kürt grupların diplomasi ve askerî yöntemlerin bir arada kullanılmasına çok fazla kızgınlık içinde olmadıklarını da gösteriyor. Bu arada, bazı Türk televizyon kanallarının, Barzani'nin yukarıda değindiğim açıklamaları yaptığı heyeti "Diyarbakır'dan bir grup avukat ile görüşmesi" şeklinde sunmaları, bizzat kendimizin Kürt-Türk ayrışmasını kasıtlı olmasa da nasıl körüklediğimizi ortaya koyması açısından önemli.

07.05.2008

</div>

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Petraeus'dan askerlere, "Kandil'e girmeyin"

Lale Kemal 22.05.2008

ABD önderliğindeki koalisyon güçlerinin, Irak'ta istikrarı ve asayişini sağlayamadığı herkesin malumu. Durum böyleyken başka bir cephede, yani Kuzey Irak'ta TSK'nın PKK'ya karşı sınırötesi operasyonlarını hızlandırmış olmasının Amerikalı komutanlar tarafından endişeyle karşılandığını söylersek yanılmış olmayız. Bu endişe, Amerikan Başkanı George Bush'un talimatıyla geçen yıl kasım ayında Türkiye'ye, PKK hedeflerinin bulunup bombalanmasında kritik öneme sahip anlık istihbarat bilgilerinin verilmeye devam edilmesi politikasından vazgeçildiği anlamına gelmiyor. Ne var ki, Amerikalı komutanlar, Türkiye'nin operasyonlarının kontrolden çıkması endişesini taşımaya devam ediyor. Nitekim bu endişe sonucudur ki ABD, Türk kara birliklerinin biran evvel Kuzey Irak'tan çekilmesini istemiş, TSK da şubat ayı sonunda bu birliklerini bölgeden apar topar geri çekmek zorunda kalmıştı. Dolayısıyla her ne kadar ABD, Türkiye'nin operasyonlarının sivillere zarar vermeden hedefe yani PKK'ya kilitlenmesini sağlayan anlık istihbarat bilgilerini vermeye devam ediyorsa da TSK'ya da Irak genelindeki istikrarsızlığı daha da körükleyebilecek eylemlerini önlemek adına bir dizi kısıtlamalar da getirmiş bulunuyor. Bu kısıtlamaların başında da PKK'nın önemli üslerinden olan ve İran ile sınır teşkil eden Kuzey Irak'taki Kandil dağı geliyor. Nitekim, geçen ay görev alanı Irak'ta olan ve kısa adıyla CENTCOM olarak bilinen Amerikan Merkez Komutanlığı'nın başına getirilen ve önceki görevinde Irak'taki Çokuluslu Güç'ün Komutanlığını yapan General David Petraeus'un, Türk generallerinden, "Çok yüksek değerde istihbarat" bilgisi olmadığı sürece Kandil'e saldırı düzenlememelerini istediğini biliyoruz. Yani Kandil ABD'nin kırmızıçizgileri arasında. Petraeus'un Kandil endişesinin, bu bölgenin Kuzey Iraklı Kürt grupların yerleşim bölgelerinin yakınında olmasının yanı sıra nükleer silah geliştirdiği iddiasıyla ABD'nin her an vurma olasılığının yüksek olduğu belirtilen İran'a yakınlığından kaynaklandığı savlanıyor. ABD'ye göre İran, Türk jetlerine misillemede de bulunabilir, Türk askerlerinin buradaki varlığından cesaretlenip kendisi de yoğun bir saldırıya geçebilir. Türk jetlerinin aralık ayından bu yana ilk kez, yaklaşık iki hafta önce Kandil'i bombalamış olmalarının nedenine gelince. Yukarıda bahsettiğim "Çok yüksek değerde istihbarat" yani insan hareketlenmeleri. ABD'nin sağladığı

anlık istihbarat sayesinde Kandil’de PKK’lı olduğu tespit edilen bir grubun toplantı yapmakta olduğu anlaşılınca bu bölge vuruluyor. Böylesine istisnai durumlar dışında ABD, Türk askerinin Kandil’e operasyon düzenlemesine sıcak bakmıyor. Diğer yandan, Türkiye’nin, 1983 ve 1999 yılları arasında Kuzey Irak’a gerçekleştirdiği ve PKK şiddetini azaltmadığı ortaya çıkan 24 ayrı sınırötesi operasyonundan ABD’nin anlık istihbaratı ile geçen yıl aralık ayından bu yana düzenlemekte olduğu harekâtlar arasındaki en önemli fark ilk kez Ankara’nın, PKK karşısında psikolojik üstünlüğü sağlamış olması. Diğer bir deyişle, teröre karşı arkasına ABD desteğini alan Ankara, doğru istihbarat ışığında sivillere zarar vermeden yalnızca PKK hedeflerine kilitleniyor ve terör örgütüne “Artı eskisi gibi rahat değilsin” mesajı veriyor. Askerî alandaki kazanımlarda durum bu. Gelin görün ki herkesin bildiği bir gerçek var; askerî operasyonlara paralel olarak askerî olmayan yöntemlerle Türkiye Kürt sorununa kapsamlı bir çözüm bulamadığı sürece 24 yıldır devam eden terör sorunu maalesef devam edecek. Peki bu kapsamlı çözümü uygulamaya koyması gereken siyasi otorite ne ölçüde inisiyatif alabilecek durumda? Soru işareti de burada. Kendi varlık nedenine tehdit oluşturan kapatma davasıyla karşı karşıya bulunan iktidardaki AK Parti, içinde siyasi, ekonomik, kültürel ve kimi kesimlerde neredeyse düşmanlığa dönüşen Türk, Kürt ayrımı önündeki psikolojik duvarın da yıkılmasını sağlayacak askerî olmayan kapsamlı bir çözüm planını uygulayabilecek mi ve böyle bir iradesi zaten var mıydı? Bir Batılı diplomat, Türkiye’nin ilk kez Kürt sorununa çözüm yolunda önemli bir fırsatı yakalamış olduğuna işaret ederek, “Savaş ancak halkın kazanılmasıyla başarıya ulaşır” gerçeğini anımsatıyor. Türkiye’de istikrarın sağlanması önündeki en önemli engellerden biri Kürt sorununa çözüm bulunmamış olmasıdır. İstedığınız kadar bomba atın, sonuçta askerî yöntemler vergi veren bizler için ek yük olmaya devam edecek ama askerî olmayan çözüm refah önündeki önemli bir engeli ortadan kaldıracaktır.

14.05.2008

</div>

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Silah sanayiinde kısır döngü...

Lale Kemal 04.06.2008

Geçenlerde gazetelerde, bazı milletvekillerinin Amerika’dan alacağımız kısa adıyla JSF olarak bilinen Müşterek Taarruz Uçakları’yla ilgili hükümete yönelttikleri soruları okuyunca, “Eyvah yine başa döndük,” demişim gayriihtiyarî.

Zira aradan neredeyse 18 ila 20 yıl geçmiş, biz halen satın almakta olduğumuz Amerikan yapımı savaş uçaklarının yazılım kodlarını Washington yönetiminin bize transfer edip etmediğini soruyoruz.

Anımsatmakta yarar var, yazılım kodları savaş uçaklarının beynidir ve üretimi çok yüksek teknolojik bilgi gerektirir. Bu kodlara sahip olan ülkeler, kendi dost ve düşman tanımlamasını yapabilirler.

Pek çok okuyucu “Tabi ki isteyeceğiz kodlarını, bunda ne tuhaflık var,” diye sorabilir. Ama şunu bilmekte yarar var; hiçbir ülke bütçesinden milyarlarca dolar ayırıp ürettiği ileri teknoloji ürünleri başka bir ülkeye transfer etmez, bu gerçeği bilen ülkeler de zaten kendi ulusal kritik teknolojilerini geliştirmeye bakarlar.

Ama Türkiye, üretmediği sistemleri diğer ülkelerden istediği gibi, ileri teknoloji ürünleri üretmek için de bir çaba içine girmez. Bu nedenledir ki savunma sanayiimiz neredeyse yüzde 75'ler oranında dışa bağımlıdır, silah ithalatında da beşinci sıradaki yerimizi koruruz.

Dışa bağımlı olunca da ikide bir, "Amerika bize ulusal yazılım kodlarını niye vermiyor," diye sorar durur, kısır döngü içinden çıkamayız.

Türkiye'de önce, 1980'li yılların sonlarına doğru satın aldığımız Amerikan Lockheed Martin yapımı F-16'ların, dost düşman ayrımı yapabileceğimiz milli yazılım sistemlerine sahip olmak için kıyametleri kopardık.

Amerikan yönetimi, biz istediğimiz için değil de zaman içinde kendisi açısından gizliliği kalktığı için F-16 yazılımlarını, Türkiye'nin milli hale dönüştürmesine olanak tanıyacak şekilde serbest bıraktı.

Beni bu yazıyı yazmaya iten neden, Amerikan Lockheed Martin firmasının öncülüğünde üretilecek olan ve dünyanın en gelişmiş savaş uçağı olması hedeflenen JSF'lerden Türkiye'nin de satın alma kararı nedeniyle Meclis Genel Kurulu'nda mayıs sonunda yapılan genel görüşmede ortaya atılan fikirler oldu.

CHP milletvekilleri ve emekli Büyükelçiler ?ükrü Elekdağ ve Onur Öymen ile MHP Milletvekili ve emekli hava generali Kürşat Atılğan, Genel Kurul'da, Türkiye'nin JSF'lerin yazılım programlarına, yani kaynak kodlarına erişim olanağı olup olmayacağını sorarlar.

Milli Savunma Bakanı Vecdi Gönül de yanıt olarak bu yazılım ve kodlarını, şu aşamada ABD'nin gizlilik politikaları gereği Türkiye dahil hiçbir ülkeye açmadığını belirtir.

Doğru, ABD, başta stratejik müttefiki İngiltere olmak üzere bu uçaklardan alacak sekiz ülkenin hiçbirine ne yazılım kodlarını ne de kritik teknoloji üretimi hakkını verdi.

Bu arada, ABD, JSF kapsamında ulusal savunma sanayii alt yapısının güçlenmesine katkıda bulunması beklenen yaklaşık 4,5 milyar dolarlık iş payını Türk askerî firmalarına verdi.

Türkiye'nin 10 adet satın alacağı JSF karşılığında yaklaşık 11 milyar dolar ödeme yapacağı göz önüne alınırsa, ulusal sanayi için 4,5 milyar dolarlık iş payı fena sayılmaz.

JSF konusunda Meclis'te yapılan tartışmadan alınması gereken kimi dersler ise şunlardır:

- JSF uluslararası bir anlaşma olduğu, dolayısıyla Meclis onayı gerektiği için Genel Kurul'da tartışıldı,
- Böylece kamuoyu, hemen hemen tabu olmaya devam eden silah alımları konusunda ender de olsa bir tartışmaya tanık oldu. Oldu ama, bu tartışma da ezberimizi bozucu nitelikte olmadı. Türkiye'nin savunma sanayiinde uyguladığı yanlış politikalar sonucu kaynaklarının israf edildiği tartışılmadı. Asıl bu konu tartışılmalıydı.
- Silah alımlarının gerek tehdit değerlendirmelerine gerekse mali kaynaklara uygunluğunun ortaya çıkartılması için Parlamento mutlaka düzenli bir komisyon kurmalıdır,
- Parlamento'nun bir komisyon kurup, silah alımlarını her defasında tartışması, demokrasinin vazgeçilmez unsurları olan şeffaflık, hesap verilebilirlik ve iyi yönetim açısından da hayati önem taşımaktadır.

Meclis Genel Kurulu'nda kısır tartışmalara giren vekillere duyurulur...

04.06.2008

</div>

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Silah sanayiinde aldatmacaya son verelim

Lale Kemal 11.06.2008

Yazılarınıza, kimi okuyucular seviyeli ve yapıcı, kimileri de hakarete varan, yapıcılıktan uzak tepkiler verirler.

4 haziran çarşamba günü yayımlanan ve Türkiye'nin ABD'den, kısa adı JSF olan Müşterek Taarruz Uçağı adlı jetleri satın alma kararıyla ilgili Meclis'te yapılan tartışma biçimini eleştirdiğim yazıma yukarıda belirttiğim iki türden tepki geldi.

Seviyesi düşük tepki veren okuyucu, Türkiye'nin savunma sanayiinde yerli katkı oranının halen yüzde 25'lerde seyretmekte olduğunu belirtmemden rahatsızlık duymuş ve bana, resmî ağızların, bu sektörde yerli sanayi üretiminin yüzde 40'lara kadar çıktığını belirten açıklamalarını tekrar ederek yanıt vermiş.

Nitekim, silah alımı yapan Savunma Sanayii Müsteşarlığı'nın (SSM) 2007 yılı faaliyet raporunda, Türk savunma sanayii sektörünün, 2004 yılında yüzde 25 olan ülke içindeki silah üretimi oranını yüzde 40'lara çıkardığı yazıyor.

Keza, SSM Müsteşarı Murad Bayar da, Savunma ve Havacılık dergisinin son sayısında yayımlanan söyleşisinde yerli silah üretimi oranının yüzde 40'lara çıktığını belirtiyor.

Silah sanayiinde yerli katkı oranının yüzde 40'lara çıkıyor olması tabii ki sevindirici ama bu oranın içinde yüksek teknoloji üretiminin payı nedir?

Bayar'ın kendi açıklamasına göre 2004 yılında savunma sanayiinde yüzde 25 olan yerli katkı oranı mucize mi oldu da yüzde 40'lara çıktı? Bu iş o kadar kolay mı?

Devlete ödedikleri verginin önemli bölümü onlarca yıldır askerî harcamalara giden Türk insanına, bu paraların nasıl harcandığı konusunda ilgili kesimlerin şeffaf bir biçimde yanıt vermesi gerekmiyor mu?

"Yerli katkı miktarını şu oranlara çıkardık," demek tek başına yeterli olmuyor.

Nitekim, 2 Kasım 2007 tarihli TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu toplantısında, Milli Savunma Bakanlığı'nın 2008 yılı bütçesi görüşülürken, MHP Antalya Milletvekili Mehmet Günal, Bakan Vecdi Gönül'e, "2002'de yüzde 25'ler civarında olan yerli savunma sanayii oranının şimdi yüzde 40'lara ulaştığı söyleniyor. Yüzde 40'ın içerisinde ne vardır. Yani, yüksek teknoloji gerektiren unsurlar mı var içeride yaptıklarımızda. Yoksa otomotiv ve diğer bazı sanayi sektörlerinde olduğu gibi işin kaba hatlarını, kaportasını mı –daha amiyane tabirle- yapıyoruz" şeklinde bir soru yöneltiyor.

Bakan Gönül de özetle şu bilgiyi veriyor: "Teknoloji olarak, gerçekten Türkiye, yakın zamanda önemli mesafeler aldı. Bir tanesini size söyleyeyim: Çok iftihar ettiğimiz, ilk defa Türkiye, uçan platformlar için görev bilgisayarı yaptı. Bu görev bilgisayarı, hem helikopteri, uçağı, yerine göre tankı, zırhlı aracı hareket ettirtiyor hem de atış

idare sistemini yönetiyor. İki ay evvel bir helikopterde bunu denedik, kilometrelerce uzaktan bir helikopter, bir tankı, tek bir mermiyle imha edebildi, hiç insan dahil olmadan, tamamen bilgisayar yaptı bu işi. Görev bilgisayarına hâkim olan her şeye hâkim olacak demektir.”

Bakan Gönül’ün bu açıklaması da tek başına yeterli değil şayet Türkiye’nin envanterindeki yüksek teknoloji sistemlerinin önemli bölümünün yurt içinde üretilmediğini düşünürsek.

Örneğin, TSK’nın geçen yıl aralık ayında Kuzey Irak’a başlattığı hava operasyonlarında, Amerikan Lantirn sistemleri gece uçuşlarının gerçekleşmesini sağlarken bu harekâtın kritik safhalarında yabancı firma ürünü sistemleri kullandık.

Savunma sanayiinde oldukça bilgili olduğu anlaşılan bir okuyucum da, yazımda yer verdiğim ve uçakların beyni sayılan, dost düşman ayırımını yapabilen görev bilgisayarlarının Türkiye’de halen üretilmemiş olmasını eleştirdiğim bölümle ilgili yorum getirmiş.

Bu okuyucu, “Ülkemizin askerî yazılım uygulamaları konusunda geri kalmasının nedeni sektör olarak (savunma) geri kalmasıdır,” diyerek özetle şu görüşleri dile getiriyor: “Yazılım kaynak kodlarının savaş uçaklarının beyni olduğu doğrudur. Ancak bu kodların üretiminin çok yüksek teknolojik bilgi gerektirdiğine katılmıyorum. Bu konu daha çok bir ülkenin (serbest piyasasının, savunma sanayi firmalarının ve tabii ki yazılımcı ve mühendislerin) ne kadar istekli olduğu ile ilgilidir. Çünkü yazılım diğer sanayi ve hizmet dallarından farklı olarak ciddi bir alt yapı gerektirmemektedir. Eğer bu konuda (Yazılım) ülke; gerekli personel eğitimini, teşvikleri vb. sağlarsa geri dönüşümü son derece hızlı olmaktadır. Malumunuz Hindistan ve İzlanda örnekleri.”

Aynı okuyucum, yazımda belirttiğimin aksine Türkiye’nin 10 adet değil 100 adet JSF alacağını da anımsatarak, beni düzeltiyor. Kendisine bu düzeltme için de teşekkür ediyorum.

Özetle, Türkiye’nin sanayileşmiş ülkeler sınıfına girmesinde askerî teknolojilerde alacağımız mesafeler büyük önem taşıırken elimizi vicdanımıza koyup bu alanda özeleştiri yapmalıyız. Yoksa yerimizde sayıp dururuz.

11.06.2008

</div>

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Gözler Başbuğ’da...

Lale Kemal 19.06.2008

Türkiye’de siyasi otoriteler ülkenin yönetiminde muktedir olmadıkları için siyasete karışması önlenemeyen TSK’nın komuta kademesinde meydana gelecek değişiklikler de ister istemez hem Türk kamuoyunun hem de Batı ve ABD yönetimlerinin ilgi odağı haline geliyor.

Dolayısıyla 1 ağustosta başlayıp dört gün sürecek Yüksek Askerî ?ûra (YA?) toplantılarının da sonuçları, önceden tahmin edilmesine karşın, “ne olur ne olmaz” anlayışıyla yakından izleniyor.

Zihinlerdeki sorulardan biri, hakkında çeşitli söylentiler çıkartılan (Anayasa Mahkemesi Başkanvekili Osman Paksüt ile görüşmesi hariç --zira doğrulandı, söylenti değil-) Orgeneral Başbuğ’un, yaş haddinden emekliye

ayrılacak olan Orgeneral Yaşar Büyükanıt'ın yerine bu ağustos şurasında Genelkurmay Başkanlığı koltuğuna sorunsuz bir şekilde oturup oturmayacağı.

Benim öngörüm, hakkında çıkartılan dedikodulara karşın Başbuğ'un Genelkurmay Başkanlığı görevini garantilediği şeklinde. Anımsarsanız, iki yıl önce de Büyükanıt'ın Genelkurmay Başkanlığı görevine getirilmemesi için binlerce SMS mesajı atılmış ve bu eylem Büyükanıt'ın bu görevi tam tersine garantilemesiyle sonuçlanmıştı.

Hükümet de teoride kendisine bağlı olan Genelkurmay Başkanlığı'nın, o dönem yeni komutan adayı Orgeneral Büyükanıt için bir ilke imza atarak Bakanlar Kurulu'ndan, atanması yolunda teklif çıkarttırmış ve bu teklif dönemin cumhurbaşkanı tarafından onaylanmıştı.

Yani Genelkurmay Başkanları'nın atanmasında yetki sahibi olan Bakanlar Kurulu, normal olan bir uygulamaya ilk kez imza atmıştı!!!

AK Parti'nin 2002 Kasım seçimlerinde iktidara gelmesi öncesinde de TSK'da yapılacak üst düzey atamalar çoğu zaman polemik konusu olmuştur. Ama bu polemik daha çok TSK içinde yaşanmıştır emekli Orgeneral Hilmi Özkök örneğinde olduğu gibi.

Emekli Orgeneral Hüseyin Kıvrıkoğlu, Hürriyet gazetesine 11 mart tarihinde verdiği demeçte, emekli Orgeneral Özkök'ün zamanında Genelkurmay Başkanı olmasını istemediğini söylemiş ama bu istemleri geri teperek Özkök bu görevi dört yıl süreyle Orgeneral Büyükanıt'tan önce sürdürmüştü.

Dolayısıyla bugün AKP bahane edilir başka gün TSK komuta kademesinde, üst düzey atamalar konusu gerginlik nedeni olabilir ve olmaya devam edecektir, siyasi otoriteler demokrasilerde olduğu gibi ülke yönetimine atanmışların da karışmasını önleyemedikleri sürece.

Bakın çok önceleri 1953 yılında dönemin iktidarı, bir generalin emekliye ayrılmasında usulsüzlük olduğunu sorgulayabiliyordu. Bugün, hem de AB yolunda onca reform yapmışken, şeffaflık, hesap verilebilirlik gibi demokrasinin işleminin olmazsa olmaz koşullarını bile sorgulayamaz noktadayız.

5 Mayıs 1953 tarihli Hürriyet gazetesinin birinci sayfasında yer alan habere göre, hem iktidardaki Demokrat Parti hem de muhalefet milletvekilleri, dönemin Hava Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Muzaffer Göksenin'in emekli ediliş biçimini soru önergeleri vererek sorgulayabilmişler.

Bugüne dönersek eğer, başlığımda da belirttiğim gibi gözler artık Başbuğ'da. Orgeneral Büyükanıt, gerek AB üyesi ülkelerde gerekse ABD yönetiminde şahin olarak anılmasının yanı sıra hem iç politikada hem de Irak ve Kıbrıs gibi dış politika konularında ortamı geren bir kişilik olarak tanınıyor.

Orgeneral Başbuğ'un ise en azından nispeten sakin kişiliğiyle, gerginlik dozu düşük bir profil çizeceği beklentileri hâkim Batı'da.

Başbuğ'un, örneğin, TSK'nın İstanbul'da 5 haziran tarihinde düzenlediği Ortadoğu sempozyumunda, TRT'den Kürtçe yayın yapılması kararını, adını vermeden, Roj TV gibi yayınların etkisini kırması halinde yararlı olarak nitelendirmesi hem ABD hem de Batılı ülkelerde olumlu bir demerç olarak not edilmiş.

Hatta Orgeneral Büyükanıt'ın aynı sempozyumda, hükümetin başlattığı İsrail ve Suriye arasındaki aracılı barış görüşmelerine destek veren açıklaması da olumlu ama hayretle karşılanmış.

Bir Batılı diplomat, "Hükümetin dış politika icraatlarından bile hoşnut olmayan TSK'nın komutanının, İsrail-Suriye görüşmelerinde Türkiye'nin oynadığı rolü olumlu bulması iyi bir gelişme," diyor.

Bu arada bir not düşelim, Batı kulübü olan NATO'nun üyesi Türkiye'de üst düzey komutanların, Ortadoğu sempozyumunda olduğu gibi zaman zaman Batı aleyhtarı demeçler vermeleri, müttefikler arasında ciddi rahatsızlık yaratıyor.

Neyse herkes, açıkçası satır aralarından okuyabildiği kadar şimdiki ve müstakbel komutanlar hakkında yorum yapmaya çalışıyor.

Sonuç olarak Orgeneral Başbuğ, her ne kadar Orgeneral Büyükanıt'a göre daha ılımlı bir görüntü sergilese de TSK'nın iç ve dış politikadaki ağırlığı, hangi komutan gelirse gelsin devam edecektir. Ta ki siyasi otoriteler muktedir oluncaya dek.

18.06.2008

</div>

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Meclis çok şey yapar yeter ki irade olsun

Lale Kemal 25.06.2008

Hukuk kuralları yeterli caydırıcılıkta uygulanmayınca Türkiye'de hataları örtmenin en kolay yollarından biri başkasına çamur atmaktan geçer. Aynen bugünlerde yeniden, eleştirel yazanlara, dış kaynaklı finans desteği aldıkları savıyla iftira atıldığı gibi.

Kısa adı TESEV olan Türkiye Ekonomik ve Sosyal Kalkınma Vakfı'nın, merkezi Cenevre'deki yine kısa adı DCAF olan Silahlı Kuvvetlerin Demokratik Kontrolü adlı kuruluş ile ortaklaşa yayımladığı kitap, bir ilke imza atarak, Türkiye'de güvenlik sektörünün demokratik denetimi üzerine "Almanak Türkiye 2005" adlı bir kitap hazırlamıştı. Kitap, gerek asker gerekse polis tüm güvenlik örgütlerinin mevcut işleyişini anlatırken demokratik ülkelerde nasıl olması gerektiğini içeren bir yol haritası niteliğindeydi.

Ama gelin görün ki Almanak yazarları, haksız saldırılara uğramış, spekülâtör Soros'dan para almaktan tutun da Türkiye'yi istikrarsızlaştırmayı amaçladıkları gibi hayal mahsulü suçlamalara maruz kalmışlardı.

Fikir yoksulu kimi gazeteciler de bu suçlamaların üzerine balıklama atlayıp, Almanak'ın yazarlarına ipe sapa gelmez sorular yöneltmişlerdi. Yok efendim, ne kadar para almışlardı yazılar için gibisinden ancak omurgasız insanların yöneltebileceği sorulara tamah etmişlerdi.

Bu sözde gazeteciler, neler yazıldığını bile merak edip Almanak'ı okumamışlardı. Oysaki Almanak genel hatlarıyla, demokratik hukuk kurallarının işlediği insanca bir yaşamın önünü açacak fikirler içeriyordu.

Ben de iftira atmaktan başka bir yol bilmeyen bu insan güruhuna diyorum ki, ülkesini seven, gelecek nesillere iyi bir Türkiye bırakmak için çabalayan insanları bu amaçla harekete geçirmek için başkalarının finans desteğine ihtiyaç duyulmaz, paraya da tamah edilmez.

Siz önce her gün bir yenisi ortaya çıkan TSK'nın fişleme uygulamalarını nasıl sindirebiliyorsunuz içinize, onu bana izah edin.

Bu arada beni şaşırtan bir gelişme oldu...

Demokrasinin önünü tıkayan bir görüntü sergileyen CHP'nin Genel Saymanı Mustafa Özyürek, Taraf gazetesinin geçen cuma günü ortaya çıkarttığı ve toplumu hizaya getirme planı olarak da adlandırılan TSK'nın yeni fişleme uygulamasıyla ilgili olarak askerden gelen tepkiyi yetersiz bulduğunu açıkladı.

TSK'nın kendi kuruluş yasasında aldığı görevlerin belli olduğunu söyleyen Özyürek, TSK'nın siyasal hayata, partilere ve sivil toplum örgütlerine ait olan görev alanlarında faaliyet göstermesinin yasal çerçeveyi aşması anlamına geleceğini belirtti (Hürriyet 21 haziran, Taraf, 22 haziran).

Özyürek'in açıklamaları buraya kadar demokrasinin kurallarının işletilmesi adına iyiydi ama sonradan, bir soru üzerine sarfettiği bir cümle, kendisinin de temsil ettiği Meclis'in işlevlerini daraltmış olması açısından şaşırtıcı ve üzüntü vericiydi.

CHP'li Özyürek, Taraf gazetesinin, TSK'nın fişleme uygulamasıyla ilgili olayı Meclis'e getirip getirmeyeceğine ilişkin soruya, "Meclis ne yapabilir bilemiyorum," diyerek, aslında irade oluşsa çok şey yapabilecek Meclis'in görev alanını önemli ölçüde daraltıvermişti.

Sayın Özyürek, sizin de milletvekili olarak temsil ettiğiniz bu meclis değil mi ki 2003, 2004 yıllarında bir dizi askerî ve sivil reformlara imza attı. Gerçi Meclis olarak imza attığınız pek çok yasaı uygulamadınız o başka.

Bakın halk adına tüm kurumları denetleme hak ve yetkisine sahip olan bu Meclis'in irade olsa neler yapabileceğinin bir kısmını madde madde size özetleyeyim;

- Anayasa'nın 160. maddesinde yaptığınız değişiklikle, devlete ait askerin kullandığı malların denetlenmesi üzerindeki gizliliği kaldırdınız. Bu denetimin yapılması için gerekli Sayıştay yönergesini çıkartırsınız,
- Milli Savunma Bakanlığı bütçesinin denetimini, Plan ve Bütçe Komisyonu'nda layıkıyla yerine getirirsiniz. Zira Hürriyet gazetesine 21 haziran tarihinde verdiğiniz demeçte, "Taraf gazetesindeki haberde belirtildiği gibi TSK çeşitli çalışmalar (Fişleme) yaptıysa bu amaçla belli kaynaklar ayrılmış mıdır? Ayrıldıysa bütçeden ödemeler nasıl yapılmıştır?" şeklinde sorular yönelttiniz. İşte bizzat sorduğunuz bu soruların yanıtı, vekiller olarak gerçek anlamda denetim yaptığınız zaman ortaya çıkar. Bu denetimi ben yapacak değilim, sizi Meclis'e taşıyan biz vatandaşlar adına sizler yapmakla yükümlüsünüz,
- Demokrasinin olmazsa olmaz koşulu olan şeffaflık ve hesap verilebilirlik adına silah alımlarını denetleyen bir Meclis komisyonu neden kurmuyorsunuz? Biz vergi mükellefleri olarak, belediyelerdeki yolsuzluk iddialarını nasıl konu ediyorsanız aynı şekilde askerî harcama ve silah alımlarını da sorgulayıp, denetlemenizi bekliyoruz sizlerden.

Ellerinde kanun yapma ve uygulama gücü olanlar, toplumu çaresiz bırakma lüksüne sahip değildirler.

25.06.2008

</div>

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

MHP'nin silah girişiminin düşündürdükleri...

Lale Kemal 02.07.2008

MHP'nin, yaklaşık üç milyar dolarlık saldırı helikopteri ihalesinin İtalya'ya verilmesi konusunda AKP hükümetini, rüşvet vermek suretiyle yolsuzluk ve usulsüzlük yapmakla suçlayıp, bu iddiaların incelenmesi için Meclis'te bir araştırma komisyonu kurulmasını istemesi, ilk bakışta demokratik bir girişim olarak görülebilir.

Aslında bu projeye ilgili uzunca süredir bir dizi soru işaretleri bulunuyordu, diğer birçok silah projesinde olduğu gibi.

İtalyan Agusta Westland firmasına karşı yarışan ve TSK'nın ihtiyaçlarını karşılaması açısından daha uygun bulunan Güney Afrika'nın Denel firmasının, tam da projeyi kazanma aşamasındayken fiyatını aniden çok yükseltmesi --ki Milli Savunma Bakanı Vecdi Gönül de ihalenin İtalyanlara verilmesiyle ilgili basın toplantısında bu bilgiyi doğrulamıştı- şike olasılığını gündeme getirmişti.

Nitekim, Meclis'te araştırma komisyonu kurulmasına öncülük eden emekli hava generali ve MHP Adana Milletvekili Kürşat Atılğan da Today's Zaman gazetesinde 25 haziran tarihinde yer alan söyleşisinde, Güney Afrika bağlantılı iddiaları diğer bazı iddialarla birlikte gündeme getirmişti.

Projeye ilgili birçok sorundan biri olarak da, İtalyanlarla ortak üretilecek saldırı helikopterinin, TSK'nın ihtiyaçlarını karşılayabilmesi için üzerine takılacak motorlar ve toplar için ABD'den ihracat lisansının gelmemiş olması gösteriliyor.

MHP Grup Başkanvekili Mehmet ?andır da önceki gün Meclis'te düzenlediği basın toplantısında, helikopterlerin, hükümetin açıkladığı gibi özgün olmaktan ziyade toplama özelliği taşıyacağını savladı.

?andır aynı basın toplantısında, "AKP hükümetinin neyin karşılığında İtalya Başbakanı Silvio Berlusconi'ye rüşvet verdiği" gibi ağır bir suçlama da yöneltti iktidar partisine.

Savunma sanayii konularıyla fazla ilgisi olmayanlar için, hele hele de silah alımlarının tabu olmaya devam ettiği ülkemizde, MHP'nin saldırı helikopterleri konusunda Meclis'te araştırma komisyonu kurulması önerisi, ilk bakışta son derece olumlu bir girişim olarak nitelendirilebilir.

Ancak dönemin koalisyon ortağı MHP'nin, iki büyük askerî ihaleyle ilgili Meclis'te soruşturma açılmasını, nasıl bir mücadele vererek önlediğine tanık olanlar, şimdi muhalefette olan bu partinin, saldırı helikopterleri konusunda soruşturma istemesinin nasıl bir derin siyaset koktuğunu hemen anlayacaklardır.

Sorunların temelinde de, ülke çıkarlarını arka plana atıp siyasi amaçlı birbirini yıpratma kampanyasına askerî ihalelerin de kurban gitmesi yatmıyor mu?

Oysaki normal olanı, tüm askerî ihalelerin, hükümetler tarafından alımı için imza atılmadan önce Meclis'te kurulacak komisyonlarda tartışılması değil midir?

Dolayısıyla, MHP'nin saldırı helikopteri ihalesiyle ilgili soruşturma açılması istemi sevindirici olmakla birlikte şeffaflık, hesap verilebilirlik ve böylece kamu kaynaklarının verimli ve doğru alanlara kanallene edilmesi amacına dönük olmadığı şüphesi hevesimizi kursağımızda bırakıyor.

Bu arada anımsatmakta yarar var. Silah alımlarına, Milli Savunma Bakanlığı'na bağlı Savunma Sanayii Müsteşarlığı'nın, Başbakan, Genelkurmay Başkanı ve Milli Savunma Bakanı'ndan oluşan İcra Komitesi üyesi üç isim karar veriyor.

Durum böyleyken, MHP'nin yalnızca hükümetle ilgili soruşturma açılması istemi sizce de düşündürücü değil mi?

Düşündürücü olan bir diğer nokta da MHP'nin koalisyon ortağı olduğu ve Milli Savunma Bakanı'nın MHP'li olduğu 2002 yılında hükümet ortaklarının, Türkiye'nin envanterindeki Amerikan yapımı tanklardan 170 adedinin İsrail'e yaklaşık 800 milyon dolara, yine erken uyarı ve ihbar uçağı AEW&C'lerin de 1,5 milyar dolara Amerikan Boeing firmasına ihale edilmeleriyle ilgili Meclis soruşturması açılması taleplerini nasıl önledikleridir.

Gönül, AKP'nin iktidara geldiği 2003 yılında yürürlüğe giren AEW&C projesiyle ilgili milletvekillerinin sorularını yanıtlarken, projenin kendilerinden önceki dönemde imzalandığını anımsattıktan sonra, Türk demokrasisindeki en önemli eksikliğin Meclis'in silah alımlarında söz sahibi olmamasını göstererek bu yanlışın düzeltilmesi gerektiğini söylemişti. (TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu, 8 Mayıs 2003).

Gönül'ün bu sözlerinin üzerinden yedi yıl geçmiş ama Meclis, halen silah alımlarını denetlemezken siyasi amaçlı silah soruşturmaları için platform oluşturmaktan öteye gidemiyor.

MHP'ye benden bir tavsiye; inandırıcı olmak istiyorsanız, helikopterler için soruşturma isteyin ama aynı zamanda tüm silah alımlarını Meclis olarak mercek altına alın ki kamu kaynaklarının mümkün olduğunca denetlendiğinden emin olalım.

02.07.2008

</div>

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Subaylar komutanlarına öfkeli...

Lale Kemal 09.07.2008

Zihinlerimize kazınmakta olan fikirlerin aksine TSK'nın siyasi hayata müdahil olması, Türkiye'ye zarar vermekle kalmayıp --yumuşak ve güç kullanılarak yapılanlar dahil beş askerî müdahaleyi kastediyorum- asli görevi yurt savunması olan orduyu da yıpratmaktadır.

Nitekim Ergenekon operasyonları kapsamında son olarak iki eski komutanın, terör örgütü kurmak ve yönetmek suçlarından tutuklanması, TSK içinde bir süredir var olan huzursuzluğun arttığı ve ordunun yıpranma gibi tehlikeli bir gidişat içinde olduğunun işaretlerini veriyor.

Bu huzursuzluğun başında da kıdemli ya da kıdemsiz olsun subayların, gerek Genelkurmay Başkanı Orgeneral Yaşar Büyükanıt gerekse ağustos ayında yapılacak Yüksek Askerî Şûra (YAŞ) toplantısında Büyükanıt'ın yerine atanması beklenen Kara Kuvvetleri Komutanı Orgeneral İlker Başbuğ'un, son tutuklamalara, kendi deyimleriyle, tepkisiz kalmaları geliyor.

Görüşlerini aldığım bu subaylar, örneğin TOBB Başkanı Rifat Hisarcıklioğlu'nun, ATO Başkanı Sinan Aygün'ün gözaltına alınmasının hemen ardından yaptığı sert açıklamanın bırakın benzer tonunu, komutanlarının, eleştiri dozu daha düşük bir tepki bile vermemiş olmalarına kızgınlar.

İki emekli komutanın gözaltına alındığı gün bir kokteylde bir araya geldiklerini belirten subaylar, gerek Orgeneral Büyükanıt gerekse Orgeneral Başbuğ'un, yaş haddi nedeniyle görev sürelerinin dört yıl yerine iki yıl olması nedeniyle emekli generallerin gözaltına alınmalarına tepkisiz kaldıklarını düşünüyorlar.

Bu subaylara göre, bu komutanların görev süreleri dört yıl olsa idi hükümet karşısında uzlaşıcı bir tutum içine girmezlerdi.

Aynı subaylar, Genelkurmay Başkanlığı pozisyonlarını garanti etmek için üst düzey eski mensuplarının tutuklanmalarına tepkisiz kaldıklarını öne sürdükleri Büyükanıt ve Başbuğ'un, görev sürelerinin iki yıl ile sınırlı kalmasının hükümetin de işine geldiğini savlıyorlar.

Aslında bu subayların düşünce yapısı trajik olmakla birlikte gerçek.

Ortada Ergenekon yapılanmasıyla ilgili bir iddia var ve bu çerçevede hiç ayırım gözetmeksizin asker olsun sivil olsun herkes soruşturulmalıdır.

Ama gelin görün ki ordu mensupları, işlendiği savlanan bir suçla ilgili eski komutanlarının tutuklanmalarından rahatsızlık duyabiliyorlar.

Bu rahatsızlığın arkasında, TSK'nın, bir dizi reformlara karşın halen özerk yapısını sürdürüyor olması, siyasi yönlendirmeler içinde yer almasını kendisinde bir hak olarak görmesi ve askerî yasaların yol açtığı iki başlı yargı sistemi* yatıyor dersek yanlış olmayız.

TSK'nın böylesine bir düşünce yapısına sahip olmasının temelinde ne yattığına yanıt ise emekli askerî hâkim Albay Ümit Kardaş'tan geliyor.

Kardaş, 7 temmuzda Sabah gazetesine verdiği söyleşide, "İki orgeneralin tutuklanmasının ordudaki etkisi ne olur" sorusuna, "Burada Silahlı Kuvvetler mensuplarının eğitime bakmak lazım" diyerek, TSK'nın ruh halinin kaynağına iniyor.

Kardaş, "Askerî okuldan başlayarak belli bir formasyonla yetiştiriliyorlar. Bu formasyon içinde siyaseti yönlendirmeleri tarihsel misyon olarak yer alıyor... Böyle yetişenler için bu tutuklama olayı kabul edilebilir değil. Bir şok geçirme, hayal kırıklığı yaratabilir... Travma yaratabilir" diyor.

Benim konuştuğum subaylarda da, tam da Kardaş'ın tespitinde olduğu gibi bir şok geçirme durumu yaşandığı izlenimi edindim.

Boşuna değildi, Genelkurmay eski Başkanı emekli Orgeneral Hilmi Özkök'ün, TSK'nın bilgi çağını yakalaması ve eğitim müfredatının değiştirilmesi çabaları.

Ama Özkök'ün çabalarının devamı getirilmedi.

TSK mensuplarının eğitiminde, Kardaş'ın da vurguladığı gibi siyaseti yönlendirmenin tarihsel bir misyon olarak yer alıyor olması, TSK'yı zayıflatırken bu eğitim anlayışının değiştirilmesi hayati önem taşıyor.

Ergenekon operasyonları kapsamında Kardaş'ın da ortaya attığı bir başka konu var; o da, bu soruşturma kapsamında ordu içerisindeki ulusal kanadın artık tasfiye ediliyor olması.

Ben bu tespitten o kadar emin değilim.

Doğru, geçtiğimiz aylarda üst düzey bir ordu mensubunun TSK'dan ayrılmasının temelinde, Ergenekon soruşturmasına takıldığı söylentileri yaygın.

Orgeneral Yaşar Büyükanıt'ın 29 ocak tarihinde sarf ettiği sözler de, TSK'nın sanki suçla ilintili olabilecek eski mensuplarını gözden çıkarttığı izlenimi vermişti.

Büyükanıt, Ergenekon operasyonu kapsamında, o tarihte emekli general Veli Küçük'ün tutuklanmasıyla bağlantılı sorular üzerine, "TSK bir suç örgütü değildir. Her kurumda suça bulaşmış olanlar olabilir ve suçlularsa cezalarını çekmeliler" demişti.

Ama bir soru; eğer gerçekten TSK içindeki ulusalcılar tasfiye ediliyorsa, o zaman ordu üst kademesi, tutuklanan emekli komutanlara karşı, aktif görevlerini yaparlarken niye gerekli önlemi almadı?

*Askerî yargı konusundaki detaylı bilgi için Ümit Kardaş'ın, TESEV'in yayımladığı Almanak Türkiye 2005 kitabında yer alan "Askerî Yargı" başlıklı makalesine bakınız.

</div>

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Yaralı Ergenekon daha tehlikeli değil mi?

Lale Kemal 16.07.2008

Savcı, aylardır beklenen Ergenekon soruşturmasıyla ilgili ilk iddianamesini önceki gün açıkladı. Böylece, 48'i cezaevinde 86 kişi hakkında darbe hazırlığı yapmak, terör örgütü kurmak ve yönetmek, şiddet yoluyla hükümeti ortadan kaldırmak, halkı kin ve düşmanlığa alenen tahrik etmek ve askeri itaatsizliğe teşvik etmek dahil, insanın tüylerini diken diken eden suçlamaları içeren iddianame mahkemeye sunuldu.

Gelin görün ki ana muhalefetteki CHP, detayları yasal olarak bu aşamada açıklanmadığı halde mevcut haliyle bile ürkütücü boyutlardaki iddianame hakkında "Dağ fare doğurdu" diyebiliyor. Vay canına.

Bu ülkede karar mercilerini ve savcıları harekete geçirmek için daha ne kadar yasadışı eylem yapılmasını bekliyoruz, ben anlamış değilim.

1990'lı yılların ortalarından itibaren yeraltında faaliyet gösteren pek çok örgütlü çete ortaya çıkartılmadı mı? Ahmet Taner Kışlalı, Uğur Mumcu gibi aydınlar suikast sonucu öldürülmedi mi? Susurluk kazası, devlet-mafya ilişkilerini ilk kez mahkeme kararlarıyla sabit hale getirmedi mi? Şemdinli'de bir kitapevine bombalı saldırıyla yasadışı eylemler ortaya çıkmadı mı?

Yine son yıllarda, Rahip Santoro, Gazeteci Hrant Dink'in öldürülmeleri ve Malatya katliamı ile gözlerimizin önünde siyasi cinayetler işlenmedi mi? Kod adları Atabeyler, Sauna ve Ümraniye olan onlarca çete ortaya çıkartılmadı mı?

Devleti temelinden sarsan yukarıda saydığım bu çeteleşmeler ve siyasi cinayetler niye bizleri bu denli duyarsız bırakır, anlamak mümkün değil.

Şimdi de sırf AK Parti hükümetinin varlığından rahatsız olmak yeterli bir neden olabilir mi, Ergenekon örgütlenmesini hafife almak için. Olmamalı ama maalesef, çabalar bu yönde.

Bundan sonrası için kritik soru, AK Parti'yi kapatma istemiyle açılan davanın nasıl sonuçlanacağı ve bu sonucun Ergenekon soruşturmasını ne şekilde etkileyeceği üzerine odaklanıyor.

Amerikan Lehigh Üniversitesi'nden Profesör Henri J. Barkey, AK Parti'nin kapatılması istemi ve Ergenekon soruşturmasıyla ortaya çıkan, askerler ve siviller arasında mücadele olarak tanımladığı bu süreçte; asker, yargı, siyasi otorite ve hatta parlamentonun yara aldığını belirtiyor.

Barkey'e göre, bu saydığı kurumların hiç biri, bundan sonra gündemlerini eskisi gibi daha ileriye götüremeyeceklerken tüm bu kurumlar kamuoyu önünde de prestij kaybına uğradılar.

Barkey'in görüşlerini isabetli bir analiz olarak kabul edersek, belki atanmışlardan oluşan kurumların, ülkede istikrarsızlığa neden olan kimi eylemlerini daha ileriye götüremeyecek olmaları olumlu bir gelişme. Ama siyasi otoritenin, askerî vesayet altında hazırlanan 1982 Anayasası'nı özgürlükçü bir anayasa ile değiştirme ve AB yolunda ilerleme projesini daha ileriye götürememesi Türkiye için büyük kayıp olacaktır.

Bilkent Üniversitesi'nde profesör olan ve şu anda ABD'de geçici bir süre için eğitim veren Profesör Ümit Cizre, sivil siyasi sınıfın, demokratik standartlar çerçevesinde askerî işleri kontrol etme noktasına gelemediği ve Türkiye'deki militarizmin aşırılıklarını tutarlı bir biçimde engelleyemediği sürece yaşadığımız sorunların devam edeceği görüşünde.

Cizre, bir yandan da, geçen sene 27 Nisan muhtırasıyla başlayan süreçte kimi askerlerin, darbe hazırlıkları ve kimi çetelerle bağlantı içinde oldukları iddialarının, TSK'nın, siyasete müdahalesini, "yasal çerçeveye" oturtma gayretlerini de artık sonlandırdığı değerlendirmesini yapıyor.

Prof. Cizre'ye göre, bu durum, TSK'nın, destekçileri nezdinde AKP'ye karşı "Haklı bir savaş yürüttüğü" iddiasını muhafaza etmesinde sorunlar yaratıyor.

Doğru bir tespit ama benim kısa vadedeki endişem, AK Parti'yi kapatma kararının çıkması halinde derinleşecek siyasi belirsizliğin ve irade eksikliğinin, Ergenekon soruşturmasının devamının getirilememesi tehlikesiyle Türkiye'nin karşı karşıya kalması olacaktır. Böylece, hâlihazırda yara almış ve ileride çökertilemeyen bir Ergenekon örgütünün Türkiye için ne denli bir tehdit oluşturacağını hayal bile etmek istemiyorum.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Gönül Köprüsü ve tank maliyeti...

Lale Kemal 23.07.2008

Başta terörle mücadele adı altında olmak üzere Türkiye kontrolsüz askerî harcama yapmaya devam ediyor.

Anayasa'nın 160. maddesinde yapılan değişiklikle askerî malların denetimi üzerindeki gizlilik perdesi kaldırılmış olmasına karşın yönerge Meclis'ten çıkartılamadığı için Sayıştay askerî mallar üzerinde denetim yapamıyor.

Milli Savunma Bakanlığı bütçesi üzerindeki gerekli sivil denetim de diğer başka yasaların öngörmesine karşın Meclis tarafından gerektiği biçimde yapılmıyor. Meclis, ilgili komisyonlar kurarak silah alımlarının da denetimini yapmıyor. Silah alımı için aracı şahıs ve şirketlere yapılan komisyon dağıtımının yasal denetimi ise yok.

Durum böyle olunca da askerî harcamaların gerektiğinden çok daha yüksek meblağlara ulaşması kaçınılmaz hale geliyor.

Oysaki denetimli askerî harcamalar, hem TSK'nın gerçek ihtiyacını karşılayacak silah alımları yapmasını sağlayacak hem de bu yöntem ile gerçekleştirilecek tasarruf, eğitim ve sağlık gibi toplumun gelişiminde hayati öneme sahip sosyal alanlara kısıtlı bütçeden daha fazla para aktarımı yapılmasını mümkün kılacaktır.

Hava, Kara ve Deniz Kuvvetleri Komutanlıkları bütçelerini de içine alan Milli Savunma Bakanlığı bütçesi, geçen yıla göre 1.70 oranında bir artışla bu yıl için 13,27 milyar YTL olarak öngörüldü. Ama hesaplama, savunma için harcanan diğer kaynakları da* eklediğimiz zaman savunma için yapılan bilinen harcamalar 19,66 milyar YTL'ye ulaşıyor. Bu miktar (bilinen haliyle), son yıllarda önemli ancak halen yeterli olmayan artışlar yapılan Milli Eğitim Bakanlığı bütçesi ile başa baş giderken Sağlık Bakanlığı bütçesinin kat be kat üzerinde seyrediyor.

Ekonomist Mustafa Sönmez geçen yıl yayımlanan ve 2006 yılını kapsayan araştırmasında, ülkenin terör mağduru doğu ve güneydoğu yöresindeki 21 iline 2006 yılı bütçesinin üçte birinin ayrıldığını belirterek, bu miktarın yüzde 29'unun asayiş, güvenlik ve savunma için harcandığını belirtiyordu.

Sönmez aynı araştırmasında, ülkenin diğer bölgelerinde benzer harcamaların 2006 toplam bütçesi içindeki payının yüzde 13 olduğunu dile getiriyordu.

Hükümet Sözcüsü ve Başbakan Yardımcısı Cemil Çiçek, önceki gün düzenlediği basın toplantısında ise, 25 seneyi aşan sürede PKK terörünün ülkeye verdiği zararın 300 milyar doların üzerinde olduğunu belirterek, GAP'ın maliyetinin ise 32 milyar dolar olduğunu söyledi.

Çiçek, terörle mücadele için harcanan miktarı anımsatarak, "Türkiye 10 defa GAP'ı bitirmiş olurdu. Türkiye'nin bugün milli geliri ikiye katlanmış olurdu. O bölgede en az 3 milyon 800 bin vatandaşımız doğrudan iş bulmuş olurdu," diyordu aynı basın toplantısında. Gerek Sönmez'in ortaya koyduğu gerekse Çiçek'in verdiği rakamlar, insanın içini sızlatacak düzeyde.

Türkiye'nin doğu ve batısı arasındaki uçurumun daraltılması amacıyla Milli Eğitim Bakanlığı ve Turkcell'in ortaklaşa düzenlediği, 100 bin öğrencinin yaşadıkları şehirden ilk kez dışarı çıktıkları proje, askerî dahil kimi kontrolsüz yapılan harcamaların denetim altına alınması halinde sosyal barışın sağlanması ve ülkenin kalkınmasına araç olacak önemli bir örnek.

Turkcell Genel Müdürü Süreyya Ciliv, projenin maliyetinin bir tankın maliyetinden daha az olduğunu söylüyor. (*Sabah*, 21 Temmuz 2008).

Kabaca bir tankın 5 milyon YTL olduğunu ve tek tankın envantere katılmayacağı gerçeğiyle bu miktarın çok daha yükseklerde olacağını hesap edersek belki daha iyi anlatmış oluruz Ciliv'in ne demek istediğini.

Anımsarsanız eğer, emekli Korgeneral Altay Tokat, 2006 Temmuz'undaki bir söyleşisinde, "Güneydoğu'da görev yaparken bölgeye yeni gelen hâkim ve memurlar işlerini ciddiye alıp hizaya girsinler diye bomba attırdığını" büyük bir rahatlık ve keyfilik içinde açıklarken daha da ileri giderek yaptığının suç olmadığını ileri sürebilmişti.

O zaman askerî uzmanlar bana, bir bomba ile kaç okul yaptırılabilirliğini anımsatmış ve TSK'nın sivil denetimden uzak oluşunun, Tokat örneğinde olduğu gibi sayısız keyfi eylemlere neden olurken belki de terörle mücadelenin uzamasında önemli etken olduğuna dikkat çekmişlerdi.

Yukarıda saydığım bütün bu keyfilik ve denetimsizlikler ortada dururken, harekete geçmesi gereken aktörler neredeler acaba?

** MSB bütçesine ek olarak savunma için ayrılan bilinen kaynakları; Savunma Sanayii Fonu, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı bütçeleri ile doğrudan silah alımları için kullanılan Hazine garantili krediler oluşturuyor. Türkiye silah alımları için yılda yaklaşık 5 milyar dolar harcıyor.*

Ergenekon iddianamesine ince ayar...

Lale Kemal 30.07.2008

Eğitim sistemimiz; bireyleri eleştiriye, tartışarak sorunlarını halletmeye yönlendirmek yerine ezbere dayandırılır. Sorunları tartışarak çözmek yerine soluğu birbirimize hakarete alırsınız.

Zaten 1980 darbesinden sonra hazırlanan ve bir türlü topyekûn değiştirilemeyen 1982 Anayasası da –sonraki yıllarda üçte biri değişikliğe uğramış olsa da- eğitim sistemimizdeki ezbere dayalı anlayışı perçinlemiş ve insanı insan yapan düşünce özgürlüğü başta olmak üzere birçok temel hak ve hürriyetlerden bizi yoksun bırakmıştır.

Eleştiriye hakaret sayan anlayışın yasal yaptırımlar biçiminde yansıtıldığı 301 denen kötü şöhretli yasayı bile demokratik hukuk devletine yakışacak biçimde değiştirmeyi beceremedik.

Bugün geldiğimiz noktada halen eleştiri kültüründen yoksun olduğumuz içindir ki devasa sorunlarımızı çözemiyoruz, birbirimize hakaret etmenin ne denli fikir yoksulu bir anlayış olduğunu anlamak bile istemiyoruz.

Nitekim önceki gün akşam, *NTV*'nin Ergenekon iddianamesiyle ilgili tartışma programında, demokrat çizgide diyebileceğimiz bazı meslektaşların dahi eleştiri kültürünü, ağızımıza sakız ettiğimiz şu meşhur “kurumları yıpratmamak” ifadesi ile eşdeğer görmekte olduklarını tespit etmek üzüntü vericiydi.

Ama şimdi lağvedilen DGM'nin eski savcısı Mete Göktürk'ün aynı programda, bir meslektaşın, kurumları yıpratmama yaklaşımına getirdiği eleştiri yüreklere su serper nitelikteydi.

Savcı Göktürk, “Bizler nasıl belediyeleri yanlış bulduğumuz uygulamalarından dolayı rahatça eleştirebiliyorsak TSK'yı da aynı şekilde eleştirmeliyiz. TSK eleştiri dışı kurum değildir. TSK'nın da hatası olmuştur. Eleştirilmediği içindir ki insanlarda birikimler yaratılmış (öfkeyi kastediyor olsa gerek) ve sonuçta şimdiki patlamalar olmaktadır” diyerek, eleştirilmeyen kurumların aslında bizzat kendilerine dolayısıyla da Türkiye'ye ne denli zarar verdiklerini ima ediyordu.

NTV

'deki programın konusu Ergenekon iddianamesi olduğu için ve oturumu yöneten gazetecinin, iddianamede, benim deyimimle yapılmış olan bir “ince ayara” dikkat çekmesi üzerine Savcı Göktürk yukarıda belirttiğim görüşleri dile getiriyordu.

Bildiğiniz üzere, iddianamenin 38. sayfasında Ergenekon terör örgütünün TSK ve MİT ile ilgisinin bulunmadığı belirtiliyor. Her iki kurumun da, cevabi yazılarında bu terör örgütüyle ilgileri bulunmadığını beyan ettikleri için Savcılar iddianamede bu sonuca ulaştıklarını belirtiyorlar.

Ama yine aynı iddianamede, Ergenekon terör örgütünün TSK bünyesinde gizli örgütsel çalışma içinde olduğuna yönelik bulgulara ulaşıldığı da belirtilerek, “Örgütün TSK'da örgütlenmesi, hem dosyadaki resmî evraklardan, hem de telefon görüşmelerinden anlaşılmaktadır. (TSK içinde) En alt kademedен en üst kademelere kadar irtibat kurulabilecek örgüt üyelerinin bulunduğu, bu konudaki belgelerin de Genelkurmay Başkanlığı Askerî Savcılığı'na gönderildiği” ifadeleri yer alıyor.

İddianame bir yandan TSK'nın Ergenekon ile ilgisinin bulunmadığını –kurumsal olarak olsa gerek-, diğer yandan örgütün TSK içinde örgütlendiğine yönelik kanıtları içeriyor.

MİT'in, 2003 yılında hem TSK hem de hükümeti Ergenekon yapılanması konusunda uyardığını düşünürsek, bu istihbarat teşkilatının bulaşmak yerine (bulaşanları da ayıklamış olabilir) örgütün ciddi şekilde izini sürdüğü anlaşılıyor.

İddianamenin yukarıda aktardığım iki ayrı bölümü çelişki gibi görünmekle birlikte aslında TSK konusunda ince bir ayar yapıldığını çok açık biçimde gösteriyor.

İnce ayarın, meşhur "kurumları yıpratmayalım" endişesinden kaynaklanan refleksle yapıldığı anlaşılırken, eski savcı Göktürk, NTV'deki açikoturumda, yılların birikiminden hareketle, "TSK'nın Ergenekon ile ilgisi bulunmadığı" yolundaki ifadenin, TSK'dan gelen telkinle iddianameye konmuş olabileceğinin altını çiziyordu.

Göktürk'e göre, TSK savcılığı, "biz size gerekli kolaylığı gösteririz ama siz de üzerimize gelmeyin" diye fısıldamış olabilir.

Kritik nokta, Göktürk'ün televizyon programından da aktardığım yukarıdaki görüşleri doğrultusunda eleştirilmekten, genelde Türkiye'de tüm kurumlar, politikacılar ve insanların özelinde de kimi kurumların hem de ciddi biçimde alerji duyuyor olmalarıdır.

Duyulan alerji, eleştirinin, yapılan yanlışların açığa çıkmasını sağlamasından kaynaklanıyor olabilir mi? Bu nedenle de habire "kurumları yıpratmayalım" lafının arkasına sığınıyor olmayalım sakın?

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Erdoğan-Başbuğ ikilisi iyi bir başlangıç yaptılar...

Lale Kemal 06.08.2008

YAŞ toplantısından, uzun bir aradan sonra ilk kez gerek irtica gerekse disiplinsizlik adı altında ihraç kararlarının çıkmamış olması, yeni Genelkurmay Başkanı Orgeneral İlker Başbuğ ve Başbakan Recep Tayyip Erdoğan arasında, ülkede bir süredir yaşanan gerilimlerin aşağıya çekilmesi açısından iyi bir başlangıç olarak görülebilir.

YAŞ'tan irtica kararlarının çıkmamış olması, Başbakan'ın yanısıra Milli Savunma Bakanı Vecdi Gönül ve Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün de elini rahatlatmış görünüyor. Zira, böylece, irtica ve diğer disiplinsizlik suçlamalarıyla TSK'dan ihraç edilenlere yargı yolunun açılmasını isteyen bu üçlü, geçmiş yılların aksine, ordudan ihraç kararı çıkmayınca bu kararlara da şerh koymamış oldular.

Ancak taraflar arasında yapılan bu karşılıklı jeste ne kadar ömür biçilebilir onu zaman gösterecek. Örneğin, aralık ayında yapılacak YAŞ toplantısından irticai faaliyetler gerekçesiyle ihraçların çıkmayacağının garantisi yok.

Ancak benim en büyük endişem, hükümet ile TSK arasında ortaya çıkan bu kısmi yumuşamanın, ucu eski TSK mensuplarına kadar uzanan Ergenekon terör örgütü soruşturmasının sulandırılmasıyla sonuçlanması tehlikesidir.

YAŞ, bu kezki toplantısında irtica gerekçesiyle ihraç kararları çıkartmazken medyada çeşitli nedenlerle adı geçen generallerin bazılarını, görev sürelerini uzatmayarak ya da bir üst rütbeye terfi ettirmeyerek TSK'dan emekli etti.

Bu kararla, "TSK Ergenekoncular'ı da tasfiye etti" şeklinde bir sonuca ulaşmak yanlış olur. Zira iddianameden Ergenekon örgütünün yıllardır faal olduğunun anlaşıldığını gözönüne alırsak bu örgüt bağlantısı nedeniyle bir

tasfiye olsaydı bu yıllar içinde olurdu zaten.

Diğer yandan, ileriye dönük bir analiz yapmak gerekirse, Orgeneral Başbuğ'un, şimdi emekli olan selefi Orgeneral Yaşar Büyükanıt'a göre kamuoyu önünde daha az konuşan ancak laiklik konusundaki katı tutumu diğer komutanlardan farklı olmayan bir asker profili çizeceğini söyleyebiliriz.

Nitekim Başbuğ, Kara Kuvvetleri Komutanı sıfatıyla 24 Eylül 2007'de Kara Harp Okulu'nda yaptığı konuşmada, laiklik ilkesinin "Türkiye Cumhuriyeti'ni oluşturan tüm değerlerin temel taşı" olduğunu vurgulayarak, "Anayasa'daki laiklik ilkesine ilişkin işlevsel tanımların tartışma konuları içerisine çekilmemesi" gerektiğini belirtip, AK Parti hükümetine TSK'nın kırmızıçizgilerini de anımsatmıştı.

Bir askerî yetkili Başbuğ'u, "Sakin görünen mizacının altında sert bir kişiliği var, sıkı bir Kemalist ve Türkiye'de laiklikten ödün verilecek hareketlere sert çıkacak" biri olarak tanımlıyor.

Bu profil, AK Parti hükümeti ile TSK arasında zaman zaman gerilimlerin yaşanmaya devam etmesinin kaçınılmaz olduğunu da gösteriyor.

Ümidimiz, Orgeneral Başbuğ'un ülkeyi germemeye özen göstermesi.

Diğer yandan, TSK'nın yeni komutanı, NATO ile ilişkilere önem veren bir asker. Genelkurmay İkinci Başkanı iken Washington'da 6 Haziran 2005 yılında yaptığı konuşmada;

"Türkiye NATO'yu halen en geçerli ve güçlü bir ortak savunma ve güvenlik örgütü olarak görmektedir. NATO, ABD'nin ayakta tuttuğu ve güç verdiği bir örgüttür. Ayrıca NATO'nun, ABD'nin Rusya ile gittikçe yaklaşan ilişkilerini dengeli bir şekilde sürdürmesine olanak sağladığını da düşünmekteyiz," demiş ve Rusya'yı da küstürmemek gerektiğinin altını çizmişti.

Başbuğ'un, selefi gibi NATO müttefiki ABD ile iyi ilişkiler içinde olacağını söylemeliyiz. ABD'li kaynaklar, Başbuğ'un Genelkurmay Başkanı olmasından memnurluklarını belirtirlerken Türkiye açısından olumlu yansımaları olmasını ümit ettiklerini de dile getiriyorlar.

Teröristlerin dağdan inip evlerine dönmeleri yolunda geçmişte yaptığı kimi açıklamalar, Orgeneral Başbuğ'un, hükümetin, Kürt sorununun çözümü konusunda benimseyebileceği güç kullanımı dışındaki açılımlara engel olmayacağı beklentisini de yaratmış bulunuyor.

Bir Batılı diplomata göre, "Orgeneral Başbuğ politikalarını çok daha ölçüp biçen ve aynı zamanda sonuç alıcı bir yapıya sahip....Türk onurunun, Kürt sorununun çözümüne engel olmasına izin vermeyecektir."

Bekleyip göreceğiz ama sonuçta, muktedir bir siyasi otorite işbaşına gelmediği sürece ülkeyi zaman zaman geren asker-sivil dansı devam edecek. Belki AK Parti, TSK'yı asli görevine çekip muktedir olmayı başarır, kim bilir.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Türk mü, yoksa Güney Kore tankı mı?

Lale Kemal 13.08.2008

Savunma sanayii konularıyla yakından ilgili olduğu anlaşılan bir okuyucu, yerli Otokar firmasının Güney Kore ile birlikte geliştirmek için sözleşme imzaladığı tank üretimi projesiyle ilgili tepkisini “Kandırıldık mı,” diye sorarak dile getiriyor.

Okuyucu, “Savunma sanayiinde yıllarını geçiren çalışanlar olarak, elbette ki, zayıf ve güçlü yanlarımızın farkındayız. Arada sırada olayların abartılması da her yerde olağan şeyler olabilir. Ama bu abartı kandırılmaya kadar varırsa,” diye sorup, *Reuters* haber ajansının Güney Kore’nin başkenti Seul’dan geçtiği konuyla ilgili bir haberi de iliştişmiş.

Aslında yalnızca *Reuters* değil diğer bazı haber ajansları da Güney Kore makamlarına atfen benzer haberleri geçtiler.

Haberlerde, Güney Kore Savunma Tedarik Ajansı DAPA’ya atfen, Türkiye ve Güney Kore arasında 29 temmuzda imzalanan tank üretim sözleşmesiyle ilgili olarak, özetle bu ülkenin Türkiye’ye tank teknolojisi sattığı duyuruluyor.

Bizim gazetelerin manşetlerinde ise, aynı sözleşmeyle ilgili olarak Güney Kore’nin adı çok az anılırken Türkiye’nin, ilk yerli tankın tasarımı ve entegrasyonunu gerçekleştirmek üzere Otokar firması ile sözleşme imzaladığı duyuruluyor.

Dolayısıyla, Kore’den gelen, Türkiye’ye tank teknolojisi satılacağı bilgisi ile bizim gazetelerin birinci sayfalarında, iri puntolarla verdikleri, “İlk milli tankımızı yapıyoruz,” şeklindeki haberleri birbirleriyle çelişiyor.

Okuyucu da şöyle bir hesap yapmış yukarıdaki çelişkili açıklamaları gündeme getirip;

Toplam Bedel (Tank): 495 milyon dolar,

Kore’den Teknoloji Transferi: 330 milyon dolar (yüzde 66),

Kore yapımı dört prototip: 70 milyon dolar (yüzde 14).

“Yani işin yüzde 80’i Kore’ye gidiyor ve bunun adına Milli Tank Projesi diyorlar. Bu utanç verici. Bal gibi teknoloji transferi projesi. Teknoloji transferi projelerine karşı değilim, ama bunu Milli olarak duyurup bizleri kandırmaya kalkanlara karşıyım. Kandıranlar için de utanç verici, kananlar için de. Buna artık Milli Tank denebilir mi? Dense dense Milli Kore Tankı denebilir,” diye bitiriyor sözlerini okuyucu.

Benim aldığım duyumlara göre de savunma sanayiinin bürokratları, Güney Kore yetkililerinin, “Türkiye’ye tank teknolojisi satıyoruz,” şeklindeki açıklamalarına hem kızmış hem de içerlemişler.

Peki, içerlediniz de, abartılı bilgiler vererek Türk kamuoyunu da bu kadar kandırmaya ne hakkınız var?

Türkiye’nin, savunma sanayii altyapısının –bu alanı güçlendirmek için son yıllardaki çabalarını bir kenara koyarsak- halen zayıf olduğunu sağır sultan bile duydu da bizim milletimiz bir türlü duyamıyor. Nedeni de basit, silah alımları ve savunma sanayiindeki gelişmeler, üzerinde fazla düşünölmeye özendirilmeyen ve gereksiz yere gizli tutulan konular da ondan.

Aslında sorulması gereken, “Türkiye’nin sadece dört prototip tankın üretimi için 500 milyon dolar harcamak yerine tank açığını hazır alarak kapatması ve enerjisini, geleceğin savaşlarını belirleyen teknolojiler üzerine yoğunlaştırması gerekmez mi,” olmalı.

Çerkes lobisi Ankara’yı sıkıştırıyor

Gürcistan’ın kışkırtmasıyla Rusya’nın hem orantısız güç kullanıp hem de başka ölkce (Gürcistan) topraklarını işgal eylemi, yanı başımızdaki Kafkaslar’ı karıştırdı. Gürcistan Devlet Başkanı Saakaşvili de kişisel hırsları yüzünden kendi insanlarına acı çektiriyor.

Türkiye cephesinde ise Kafkas kökenli vatandaşlar, kardeş bildikleri insanların yaşadığı Güney Osetya’ya Gürcü birliklerin saldırmasıyla genişleyen savaşta hem Türkiye hem de Tiflis yönetimine yüklenmeye başladılar.

Genel olarak Çerkesler olarak bilinen Kafkas kökenli vatandaşların üye oldukları merkezi Ankara’daki Kafkas Dernekleri Federasyonu, geçen cumartesi günü yaptığı açıklamada, Güney Osetya’nın Gürcü işgali altında olduğunu savundu.

Dernek, Türkiye’nin, kendilerinden topladıkları vergilerle askerî eğitim verdiği Gürcistan ordusunun silahını, Çerkesler’in oradaki kardeşlerine yönelttiğini belirterek, Ankara’nın bu sefer Tiflis’e savaş değil barış eğitimi vermesini isteyen bir çağrı yayımladı.

Anımsarsanız, 1990’lı yılların ortalarından itibaren Rusya’nın Çeçenistan’a yönelik acımasız saldırılarına tepki veren Çeçenler ve Türkiye’deki uzantıları, dünyaya seslerini duyurmak için Swisotel baskını gibi eylemleri için İstanbul’u

seçiyorlardı.

Türkiye, Rusya ile başını ağrıtan bu güçlü Çerkes lobisinin sesini, 80'e yakın Çerkes derneğini etkinsizleştirerek susturmuştu.

Aralarında Genelkurmay eski Başkanı Doğan Güreş gibi TSK içinden de güçlü lobisi bulunan Çerkesler, Tiflis'e karşı mesafeli olması için baskı uygulamaya başlayabilecekleri Ankara'nın manevra alanını daraltabilirler.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Hesap verme kültürü... Kandırılma...

Lale Kemal 20.08.2008

Türkiye'nin alacağı silah sistemleri, iki yılda bir güncellenen 10 Yıllık Tedarik Programı (OYTEP) çerçevesinde askerler tarafından belirlenir. OYTEP'in dayandırıldığı esas kriter ise yapılan tehdit değerlendirmeleridir. Yani bu tehdit değerlendirmelerine göre silahlar alınır.

Peki, tehdit değerlendirmelerini Türkiye'de hangi kurumlar yapar? Askerler. Zira sivilleri bu değerlendirme sürecinde dikkate almazlar, siviller de fazla bastırmaz.

Demokrasilerde, işbaşına gelen siyasi otorite askerlerle birlikte tehditlerin değerlendirmesini yapar ama nihai söz hakkı sivillere aittir. Zira, sivil otoritelerin, yanlış ya da doğru izledikleri politikalar karşısında hesap vermeleri gereken bir toplum vardır ve hesap, sandık başında siyasi otoritelerden sorulur.

Birkaç yıl önce Milli Güvenlik Siyaset Belgesi'nin (MGSB) hazırlanışı sırasında kamuoyuna yansıyan tartışmalardan da gözlemleneceğı üzere, siyasi otorite tehdit algılamalarında fazla söz sahibi olamamış ve sonuçta ne tür silahların alınacağı askerin kararına bırakılmıştır.

Sonuçta da, Türkiye halen 90'lı yılların başında sona eren ve 40 yıl devam eden Soğuk Savaş'ın izlerini taşıyan silah alımlarına devam etmektedir.

Bu arada, asimetrik savaş denilen ve terör örgütleri gibi devlet dışı aktörlerden tehdidin ağırlık kazandığı bir dünya karşımızda dururken ve de Türkiye, neredeyse 24 yıldır PKK ile savaş verirken, halen klasik savaş dönemi tehditlerine ya da lüks kategorisine giren silah alımlarının devam etmesi inanılır gibi değil.

Güneydoğu'dan her gün, gençlerin mayın tuzağı sonucu öldüğü haberleri gelirken bizim silah envanterimize bakıldığında teröre karşı etkin mücadeleyi gerektiren silah türlerine rastlamak çok zor.

Örneğin, halen insansız hava aracı ve mayından koruyucu gibi terörle mücadele için gerekli silah alımları yapılmış değil. Birkaç insansız hava aracını üçüncü ülkelerden ya satın aldık ya da ödünç aldık, o kadar.

Ama Çanakkale ve İstanbul Boğazları için mayın avlama gemilerini envantere soktuk bile. Boğazlar'da mayın avlarken, varsın gençlerimiz Güneydoğu'da mayın tuzağına düşüp, ölsünler. Bu olacak iş değil.

Yakınlarda, yapımı için anlaşmasını imzaladığımız bir diğer silaha bakın; dünyada çok az ülkede bulunan bir denizaltı türü. Yunanistan'da var ya illa biz de alacağız.

Yine yakın tarihlerde tank sözleşmesi imzaladık Güney Kore ile.

Bu sözleşme üzerine bir okuyucumun da katkısıyla, "Türk mü, yoksa Güney Kore tankı mı?" başlığı altında yazdığım yazıda, Altay adı verilen tank projesinin, aslında Seul'ün satacağı teknoloji ile gerçekleşme olasılığının yüksek olduğunu belirterek, projenin, "milli tank" şeklinde sunularak, kandırıldığımız kuşkusunu dile getirmiştım.

Bu yazım üzerine Milli Savunma Bakanlığı (MSB) bir açıklama göndermiş ve tank projesiyle, bir taraftan TSK'nın kendi teknik ve taktik ihtiyaçlarına göre geliştirilmiş bir tankı kullanma imkânına sahip olurken, diğer taraftan teknolojik kazanımlar sayesinde Türkiye'nin, kara platformu ihtiyaçlarını tamamen yurtiçinden karşılar hale geleceğini vurgulamış.

Aynı açıklamada, kara platformları arasında en ileri teknolojileri bünyesinde tankın bulundurduğu vurgulanarak, yazımda belirttiğimin aksine dört tank prototip üretimi için 494 milyon dolar olarak belirtilen proje maliyetinin 168 milyon dolarlık kısmının Güney Kore'ye ait olduğu da kaydedilmiş.

Yani MSB, tank üretimi işinin yüzde 80'inin Kore tarafından yapılmayacağını ama bu ülkeden teknik destek alınacağını vurguluyor.

MSB'nin bu açıklaması, Türkiye'nin acı gerçeğini değiştirmiyor. O da, hesapsız kitapsız yapılan alımların ülkenin gelişimine destek değil köstek olmasıdır.

Başbuğ, Ergenekon için soruşturma açtırabilir...

Genelkurmay Başkanlığı koltuğuna 30 ağustos itibariyle oturacak olan Orgeneral İlker Başbuğ'un, Ergenekon terör örgütünde yer aldığı iddia edilen aktif görevdeki subaylar hakkında soruşturma açılması için askerî savcılığı harekete geçireceği belirtiliyor.

Her ne kadar askerî mahkemeler, zaman zaman sivil suçlara da bakma gibi tartışmalı bir statüde bulunsalar da, Orgeneral Başbuğ'un, Ergenekon'la bağlantısı olduğu iddia edilen subaylar hakkında soruşturma açtırması kamuoyunu bir nebze rahatlatacaktır. Zaten Başbuğ'un da hukuk dışına çıkmaktan hazzetmediği yakın çevresi tarafından belirtiliyor.

Orgeneral Başbuğ'un, silah alımlarındaki gecikmelere de ele atacağı gelen haberler arasında ki bu da olumlu bir gelişme. Komutasındaki TSK, hesap verme kültürünü de geliştirirse bizzat kendisi Türkiye'ye çok faydalı bir iş yapmış olacak.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

ABD Karadeniz için Türkiye'den müzakere talep edecek...

ABD'nin 2003 yılında Irak'a, bu harekâtın öncesinde de terörle mücadele adı altında Afganistan'a, koalisyon güçleriyle birlikte girmesiyle bu iki ayrı bölgede devam eden savaş, Washington'un Karadeniz'de serbestçe bayrak gösterme arayışlarında Ankara üzerinde yapmakta olduğu baskılara ara vermesine neden olmuştu.

Bu süre zarfında Karadeniz'in diğer kıyıdaş ülkeleri Bulgaristan ve Romanya'nın NATO'ya katılmasıyla ABD, Karadeniz'de Türkiye'nin sınırlamalarına karşı kendisine müttefik bulmuştu.

ABD, ısrarla NATO tarafından asimetrik tehditlere karşı Akdeniz'de icra edilmekte olan manevraların Karadeniz'de de gerçekleştirilmesini istedi. ABD, böylece 1936 tarihli Montrö Sözleşmesi'ni delmeden ittifak aracılığıyla Karadeniz'de serbestçe bayrak gösterecekti.

Ne var ki ABD, NATO önderliğindeki tatbikatların Karadeniz bölgesinde de gerçekleşmesi önünde, yakın müttefiki Türkiye'nin şiddetli direnişiyle karşılaştı.

Bu arada Ankara, Washington'a "Madem endişeniz, teröristlerin Karadeniz'i kullanarak silah kaçakçılığı gibi eylemlerini önlemek; o zaman biz, yani Türkiye aynı işlevi görecektir Black Sea Harmony adı verilen Karadeniz'de Uyum Harekâtını başlatarak, sizin bu endişelerinizi giderebiliriz," dedi ve bu harekâtın öyküsü böyle başladı.

Bir Türk diplomat, "Karadeniz Uyum Harekâtları sayesinde, bu denizin güvenliği artık kıyıdaş ülkeler tarafından sağlanıyor ki başarılı da olundu. Karadeniz'de deniz güvenliği sağlandı ki teröristlerin bir vukuatına rastlanmıyor. Başarılı olduğumuza hükmedebiliriz. ABD sürekli azami taleplerle gelebiliyor. Bu talepleri her defasında törpülüyoruz," görüşünü dile getiriyor.

Aynı diplomat, ABD'nin önceliğini, Montrö Sözleşmesi'nin değiştirilmesi değil Moskova'ya gözdağı vermek şeklinde özetliyor.

ABD'nin Karadeniz'de Montrö'nün öngördüğü kurallar dışında hareket etmesine karşı Türkiye'nin yıllardır süren ciddi muhalefetine tahmin edebileceğiniz gibi amaç, Rusya'yı kollamak değil, bu sözleşmenin müzakereye açılması girişimlerini önlemek.

Zira Sözleşme, stratejik öneme sahip ve yoğun trafiği bulunan Çanakkale, Marmara Denizi ve Boğazlar üzerinde Türkiye'nin kontrolünü sağlıyor.

Gürcistan'dan tek yanlı bağımsızlık ilan eden Güney Osetya'da ağustos başlarında Gürcistan ve Rusya'nın karşı karşıya gelmesinin akabinde, şimdilik Montrö'nün sınırlarını aşmadan, ABD'nin Karadeniz'e "insani amaçlı" savaş gemilerini göndermesi dikkatleri yeniden Karadeniz bölgesi ve Montrö'ye çekti.

Amerikalı bir diplomat, Gürcistan krizinin Karadeniz'deki dinamikleri artık değiştirdiğini belirterek, Washington'un Karadeniz konusundaki görüşlerini aktarmak ve bu konuyu enine boyuna görüşmek üzere Türkiye ile görüşme talebinde bulunacaklarını dile getirdi.

Aynı diplomat, gerek Afganistan gerekse Irak'ta çatışmalar sürmekle birlikte artık her iki bölgede de durumun ilk günlerine göre daha istikrarlı hale geldiğini ve dört ila beş yıllık bir aranın ardından artık Karadeniz'de ABD'nin nasıl varlık göstereceği konusuna el atma kararı verdiklerini de belirtiyor.

ABD'nin Türkiye ile başlatmak istediği Karadeniz bağlantılı müzakerelerin ayrıntılarının henüz netleşmediği anlaşıyor ama Gürcistan krizi, Washington'un birkaç yıldır ara verdiği Türkiye üzerindeki baskılarını yeniden gündeme getireceğini gösteriyor.

Bu arada anımsatmakta yarar var... 1990'lı yılların başında sona eren Soğuk Savaş döneminde Türkiye, Amerikan savaş gemilerinin Boğazlar üzerinden, örneğin, Lübnan'a geçişlerine izin vermedi. Soğuk Savaş sonrasında ise Türkiye, ABD'nin Boğazlar'dan geçiş yapma talepleri karşısında daha esnek bir tutum sergiledi.

Ancak Gürcistan krizi sırasında Türkiye'nin, ilk başta insani yardım götürmek isteyen bir savaş gemisine izin vermemiş olması Washington açısından büyük bir sürpriz olmuş.

Sonuçta Türkiye, doğalgazına önemli ölçüde bağımlı olmasının yanı sıra yakın çevresi olan gerek Kafkaslar ve Orta Asya gerekse Karadeniz bağlamında Rusya ile ilişkilerini iyi götürme durumunda. Diğer yanda ise yakın müttefik ABD'yi karşısına almaması gerekiyor.

Bakalım Ankara, ABD, Karadeniz müzakereleri için kapısını çaldığında nasıl bir politika izleyecek.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ankara siyasi reformlarda çekingen davranıyor...

Lale Kemal 17.09.2008

Üyelik yolunda AB ile yakınlaşmamızı sağlayacak ve uygulanabilmesi halinde Türkiye'nin demokratikleşmesinde önemli adımları oluşturacak neredeyse 400 sayfalık Ulusal Program (UP) geçen ağustos ayı ortalarında kamuoyu ile paylaşıldı. Dışişleri Bakanı Ali Babacan, önceki gün ziyaret ettiği Brüksel'de, Avrupalı muhataplarına programla ilgili ayrıntı verdi. Ancak muhataplarının programın eksileri ve artıları konusunda kendisine ne gibi görüş aktardıklarını henüz bilmiyorum.

Ama Ankara'daki AB üyesi ülke diplomatlarıyla görüştüğümüzde, UP'nin özellikle Siyasi Kriterler bölümüyle ilgili ciddi sıkıntılar olduğunu dile getiriyorlar. Bu sıkıntıların genel hatlarıyla; Türkiye'nin demokratikleşmenin temelini oluşturan insan hakları, yargı reformu ve asker-sivil ilişkileri gibi konularda Ankara'nın yuvarlak ve genel ifadeler kullanması ve bu alanlarda yapılacak reformlar konusunda herhangi bir takvim vermemiş olmasından kaynaklandığı belirtiliyor.

Ekonomik alanda ise UP'nin, AB'ye uyum için yapılacak yasal değişiklikleri ve ne zaman hayata geçebilecekleri gibi ayrıntıları tablolar halinde sıraladığına dikkat çekiyor Batılı diplomatlar.

Oysaki en ideali, UP'da siyasi kriterler başlığı altında yer alan ve yapılacağı bildirilen reformların da somut yasal düzenlemeleri ve ne zaman bitirilecekleri konularında takvim içermeleri gerekiyor.

Ne var ki UP da, örneğin, yolsuzlukla mücadele kapsamında Siyasi Etik Komisyonu'nun kurulmasıyla ilgili yasa taslağının en kısa zamanda yasalaştırılacağı belirtilirken bu işlemin gerçekleşeceği olası tarih belirtilmiyor.

Aynı şekilde, siyasi iradenin belirleyeceği politikalar çerçevesinde hukukun üstünlüğü, insan hakları ve özgürlükleri kapsamında iç güvenlik hizmetlerinin profesyonel ve uzmanlaşmış yasa koruyucular tarafından gerçekleştirileceği belirtiliyor ama bu amaçla bir yasanın hazır olup olmadığı ve hazırsa ne zaman yasalaşacağı belirtilmiyor.

Keza, UP siyasi kriterler bölümünde, Türk demokrasisinin gelişmesinde önemli bir engel olan askerin siyasete karışmasını önleyici yeni yasal düzenlemelerden bahsedilmezken askerî mallar ve askerî harcamaların parlamento tarafından denetimi –denetimsizliği de diyebiliriz- konusunda bilinenler tekrar ediliyor.

Bu arada belirtelim... Parlamento adına devlete ait askerî malların denetimini yapmak isteyen Sayıştay yetkililerinin de görevlerini yapmak üzere bir askerî binaya girişleri engelleniyor.

Hükümetin, demokratikleşmenin olmazsa olmaz unsurlarını oluşturan UP'ın Siyasi Kriterler bölümünde AB'ye uyumu öngören unsurları belirsiz bırakmasında temel etkenin, Türkiye'de başta anayasanın değiştirilmesi olmak üzere reformlar konusunda yüksek oranlarda uzlaşının bulunmayışı olduğunu söylersek yanılmayız.

Yaklaşan yerel seçimler de, iktidarın, oy kaybettirme potansiyeli taşıyan insan hakları ve sivil-asker ilişkilerinin demokratik çizgiye çekilmesi gibi alanlarda takvim vermesi ve kesin taahhütlerde bulunmasında çekingen davranmasına yol açmış olabilir.

Bir son not... AK Parti iktidarının, içerideki onca sancılı gelişmelere karşın dış politika konularında attığı adımlar, uygulamada hayat bulan girişimler olarak görülüp AB tarafından olumlu ve önemli bir gelişme olarak nitelendiriliyor.

DÜZELTME

10 Eylül tarihli *Taraf* gazetesinde yer alan "ABD Karadeniz için Türkiye'den müzakere talep edecek" başlıklı köşemin, "Bu arada anımsatmakta yarar var..." diye başlayan 14'ncü paragrafında bir hata yapmışım. Bu cümleden devamla, "1990'lı yılların başında sona eren Soğuk Savaş döneminde Türkiye, Amerikan savaş gemilerinin Boğazlar üzerinden, örneğin, Lübnan'a geçişlerine izin vermedi" diyorum. Kanada'da öğrenim gören bir okuyucum da haklı olarak, "Boğazlar ve Lübnan ne alaka?" diye sormuş.

Doğru bilgi vermek gerekirse, 1980'li yılların ortalarında, Soğuk Savaş döneminde, örneğin, Türkiye, Lübnan'da konuşlanmak isteyen Amerikan güçlerinin İncirlik'i lojistik destek amacıyla kullanmalarına, harekâtın NATO alanının dışına çıktığı gerekçesiyle izin vermemişti. Soğuk Savaş sonrası ise NATO'nun alan dışı operasyonlara da girişmesiyle birlikte Ankara, yakın müttefiki Washington'un, Boğazlar dahil Türkiye'nin hükümrancılığındaki suları ve üsleri gerektiğinde kullanmasına sıcak bakmaya başladı.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Askerî bütçe denetimi ve sivil irade eksikliği

Lale Kemal 24.09.2008

En baştan belirtelim de kafası bir türlü almayanlar belki durumu bir nebze olsun kavrarlar. Bir ülkede sivil ve askerî kurumlar ile özel şirketler ve vakıfların tüm faaliyetlerinin denetimi, o ülke insanının refah seviyesini artırır. Hem de bu kurumların yararına sonuçlar doğurur denetim mekanizması. Türkiye'de demokratikleşme çabaları çerçevesinde son yıllarda sivil kurumların denetimi bir ölçüde yapılabiliyor, yapılmayanlar da medya aracılığıyla kamuoyuna deşifre ediliyor.

Ne yazık ki askerî kurumların bütçeleri ile devlete ait ellerindeki mal ve silahların denetimi hiç mi hiç yapılamıyor, kimi yasalar buna bir ölçüde elverse bile. Nitekim, askerî bütçenin denetimi yolunu açan AK Parti'nin Milli Savunma Bakanı Vecdi Gönül, 23 ağustos tarihli *Taraf* gazetesine verdiği demeçte, TBMM'nin bütçe hakkını (Askerî) yeterince kullanmamasından yakınabiliyor.

Gönül'e göre, "Milletvekillerinin savunma bütçesinin incelenmesinde daha aktif davranması, askerî harcamaların Avrupa standartlarında şeffaf ve denetimli olmasına hizmet edecek." (*Taraf* 23 Ağustos 2008).

Anlayacağınız Türkiye'nin Ağustos ortalarında kamuoyu ile paylaştığı AB'ye uyum için yerine getirilmesi gerekenleri içeren Ulusal Program'da, yapılan yasal düzenlemeler çerçevesinde askerî bütçe denetiminin gerçekleştirilmekte olduğu savlanırken konunun muhatabı Bakan Gönül, Parlamento'nun bu hakkını yeterince kullanmadığını belirterek çelişkiyi açıkça gözler önüne seriyor.

Belki çelişkiden de öte, gerek iktidar partisi gerekse Meclis'te temsil edilen diğer partilerin, askerî bütçenin denetlenmesi yolundaki iradesizliklerini ortaya koyuyor.

Oysaki biz vergi mükelleflerini temsil eden milletvekillerinin, askerî bütçe denetimini de layıkıyla yerine getirmeleri asli görevleri.

Savunma harcamaları ve askerî malların denetimi yoluyla da işletilecek hesap verilebilirlik ilkesinin kamuya yani bizlere yararı olduğunu bilmemizde yarar var. Nitekim Dünya Bankası'nın, kredi verdiği ülkelerde 2002 yılında yapılan bir araştırma, şeffaf ve hesap verilebilirlik ilkelerinin kamu açısından nasıl bir yarar sağladığını gözler önüne seriyor. *

Araştırma, kamu harcamalarına, savunma harcamalarının da dahil edilmesinin şu üç yararını sıralıyor; savunma politikalarının kamuoyu tarafından daha iyi anlaşılacak, kabul görmesi; savunma harcamalarına ayrılan miktarın sebeplerinin hangi akılcılığa dayandığının açıklığa kavuşması ve savunma harcamalarının daha etkin ve rasyonel kullanımının önünün açılması.

Bu arada belirtmekte yarar var, Türkiye'de savunma dahil tüm harcamalar artık önümüzdeki üç yılı kapsayacak biçimde kamuoyuna ilan ediliyor.

Ama benim sözünü ettiğim konu, askerî bütçenin denetlenmemesi üzerine.

Nitekim, Bayburt'ta bir askerî karargahta 2003 yılında yaşanmış bir olay, askerî denetimi oldukça sınırlı tutan mevcut yasalara dahi uyulmadığını gözler önüne seriyor.

Sayıştay Denetçileri, denetim yapmak üzere gittikleri Bayburt'taki Jandarma Genel Komutanlığı'na bağlı 48. İç Güvenlik Tugay Komutan Yardımcılığı kapısından, askerî yönetmelik gerekçe gösterilerek geri çevriliyorlar.

Sıkı durun, sorun ne biliyor musunuz?, aynı yasa, sınırlı olsa da hem askerî denetime izin veriyor hem de vermiyor. Niye mi?, yanıt askerî yönetmelik. Yani yönetmelik yasanın önüne geçiyor.

Başına sivil bir bakanın atandığı Milli Savunma Bakanlığı, Bayburt olayı üzerine (denetimle ilgili yanıtın bir yıl sonra gelmesi prosedür gereği) 18.10.2004 tarihinde tüm askerî saymanlıklara bir yazı göndererek, "askerî kadrolarla askerî teçhizat, levazım, ayniyat, fabrika ve müesseselerin TBMM adına Sayıştay denetimine tabii olduğu, ancak 832 sayılı Sayıştay Kanunu'nun 38. maddesinin son fıkrası gereği bu denetimin Sayıştay denetçileri yerine Milli Savunma Bakanlığı ile Jandarma Genel Komutanlığı'na bağlı teftiş kurulları marifetiyle denetleneceğini," belirtiyor.

Bu yazının bir örneğinin gönderildiği Sayıştay Başkanlığı ise, kendisine bağlı memurların denetim hakkının geri çevrilmesine karşı yasal bir işlem bile yapmıyor.

Oysaki Sayıştay Kanunu'na 2003 yılında eklenen 12. madde, TBMM Başkanlığı'nın talebi üzerine Sayıştay denetçilerinin, askerî karargâhlarda, o da belirli bir konu ile sınırlı olmak üzere denetim yapmalarının önünü açıyor.

Sayıştay denetçileri, Bayburt denetimini, yukarıda belirtilen yasaya istinaden yapmak isterlerken, aynı yasanın 38. maddesine dayanılarak 1969 yılında TSK'nın kabul ettiği bir askerî yönetmelik gerekçe gösterilerek, kapıdan

geri çevrilmişler.

Dolayısıyla, askerî yönetmelik, Sayıştay Kanunu'na eklenen ve zaten sınırlı askerî denetimi öngören 12. maddeyi gözardı ederek, 2003 yılından bu yana karargâhlarda denetim yapılmasını engellemiş.

İstisnai ve sınırlı durum olmaksızın tüm asker ve sivil kurumların rutin biçimde mallarının denetlenmesinin önünü açan ve mevcut Sayıştay Kanunu'nun yerine geçmesi öngörülen yeni Sayıştay Kanunu yasa taslağı ise iktidar ve muhalefet arasındaki tartışmalar yüzünden 2005 yılından beri komisyonlarda bekletiliyor.

Anlayacağınız mevcut yasa, askerî yönetmeliklere takılıp, sivil irade eksikliğini ortaya koyarken silahlar dahil devlete ait askerî malların sınırsız bir biçimde denetiminin önünü açacak taslak yasa da yine bizi temsil eden Meclis'te kanunlaşmıyor.

Denetim yapmazsanız, son yıllarda çeşitli evler ile gecekondü semtlerinde ortaya çıkartılan yüksek miktardaki bomba ve cephanelik ile Cumhuriyet Gazetesi'ne atılan bombaların da izini doğal olarak süremezsiniz.

Denetimsizliğin faturasını çok ağır bedellerle ödüyoruz...

* Nicole Bal, Malcolm Holmes, "Integrating Defense into Public Expenditure Work", Commissioned by UK Department for International Development (11 Ocak 2002). <http://www.grcexchange.org/docs/SS11.pdf>

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Askeriyede sivil uzman gereksinimi

Lale Kemal 01.10.2008

Gerek askerî gerekse sivil kesimde bazı emekli bürokratların, Türkiye sorunlarına ilişkin yaşadıkları deneyimleri mümkün olduğunca önyargısız ve objektif bir biçimde kamuoyu ile artan biçimde paylaşıyor olmalarının, Türkiye'nin demokratik gelişimine önemli katkılar sağlayacağını vurgulamakta yarar var.

Devlette çalışmamış olan kesim açısından, Türkiye'de gerek iç gerekse dış politika alanında yaşanmış ve yaşanmakta olan temel sorunların tam olarak neler olduğunu bilmek pek mümkün değil. Ama bürokraside üst düzey görevlerde bulunmuş insanların, ülkeyi ekonomik, siyasi, ve kültürel açıdan darboğazdan çıkartamayan konularda yaşanmış olan aksaklıkları, kamuoyu ile paylaşıyor olmaları geçmişten ders almamız açısından önem taşıyor.

Görevleri başındayken devletçi politikalara kimi zaman gönüllü kimi zaman gönülsüz destek vermiş olan bürokratlardan bazılarının, özellikle ülke politikalarının özeleştirisini yapan yazıları ya da söyleşileri, hem iç hem de dış politikada sorunlu olan alanlarda siyasilere yalnızca ışık tutmakla kalmayıp cesaretlendirici nitelikte de olabiliyor.

Örneğin, Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün eylül başında iki ülke milli takımlarının maçını izlemek üzere Ermenistan'ın başkenti Erivan'ı ziyareti, dış politika alanında yetişmiş Volkan Vural gibi emekli büyükelçilerin ilişkilerin iyileşmesi yolunda cesaret verici demeçleri Türkiye'nin önünü açar nitelikte. (Volkan Vural: "Devlet Ermenilerden özür dilemeli", Neşe Düzel, *Taraf*, 8 Eylül 2008)

Yine emekli Büyükelçi Rıza Türmen'in, Strasbourg'daki Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nde (AİHM) yıllarca görev yapmış olması ve bu görevi sırasındaki deneyimlerini şimdi *Milliyet* gazetesindeki köşe yazıları aracılığıyla kamuoyu ile paylaşıyor olması aydınlatıcı bir işlev görüyor.

Türmen'in yazıları, Türkiye'nin, AİHM kararlarıyla bizim vergilerimizden yüklü tazminat ödemesiyle sonuçlanan hak ihlallerinin azalmasına katkıda bulunacaktır.

Keza *Tarafa*ta yazan emekli Büyükelçi Temel İskit, alışılmış devlet görüşünün dışına çıkan dış politika yazılarıyla kamuoyunu aydınlatıyor.

Yakınlarda okuduğum ve emekli Büyükelçi Ünal Ünsal'ın kaleme aldığı "Türkiye'de askerin sivil/politik denetimi ciddi bir sorun" başlıklı yazısı ise bir bürokratin, Türkiye'nin düzlüğe çıkmasında önemli bir engel teşkil eden asker-sivil ilişkilerindeki sorunlara parmak basıp önerilerde bulunması açısından çok önemli (*Radikal* 2, 20 Eylül 2008).

Ünsal, makalesinde Türkiye'nin ciddi şekilde başını ağrıtan, askerin denetlenmemesi konusu ve sivillerin askerî konulardaki bilgisizliğinin, Türkiye üzerindeki olumsuz etkilerini dile getirmiş.

Dışişleri Bakanlığı'nda müsteşar yardımcılığı görevinde de bulunan Ünsal, diplomat olarak 43 yıllık meslek hayatının 17 yılını uluslararası güvenlik konularıyla uğraşarak geçirdiğini anlatıyor ve böylelikle özellikle sivil-asker ilişkilerinin demokratik Batı ülkelerinde ve bizde nasıl ele alınıp yürütüldüğünü yakından gözleme olanağına sahip olduğunun altını çiziyor.

Anlayacağınız, Ünsal'ın gözlemleri ilk elden, aydınlatıcı ve yol gösterici.

Ünsal, sivil-asker ilişkileri bağlamında Türkiye'nin imajı bakımından üzücü, bazıları trajikomik olaylarla karşılaşma şansızlığını da yaşadığını dile getiriyor.

"Merhum Hasan Esat Işık dışındakilerin (Tanıdığı Milli Savunma Bakanları) seçiminde gözönünde tutulan tek ölçüt, askerlerle iyi geçinecek, onlarla sorun çıkarmayacak kişiler olmalarıydı. Etraflarında hiçbir sivil uzman/danışman yoktu, bütün yardımcıları askerdi," diyor Ünsal.

Ve Ünsal can alıcı noktaya parmak basarak, şu tespitleri yapıp, şu öngörülerde bulunuyor:

"Türkiye'de askerin sivil/politik denetimi ciddi bir sorun... Türkiye'nin imajı meselesinin çok ötesinde, en başta, demokrasimiz ve ülkemizin kıt kaynaklarının en rasyonel biçimde kullanılması bakımından sorun... Soruna mutlaka çare bulmamız lazım. Bunun sadece, 'AB uygulamaları çerçevesinde Genelkurmay Milli Savunma Bakanlığı'na bağlansın' formülüne tutunarak yapılamayacağını bilmemiz şart... Bu formülün benimsenmesi elzem ama yeterli değil. Askeriyenin çeşitli saiklerle buna direndiği biliniyor. Hem işin gereği olarak hem de bu direncin aşılabilmesi için, bence şunlar yapılmalı: Her şeyden önce, politik kadrolarda ve toplumda bir zihniyet değişikliği gerekli. Askeriyeyle ilgili konuların, 'Göz bebeğimiz ordumuzun bileceği iştir, kimse karışamaz' olduğu zihniyetinin terk edilmesi lazım... İkincisi, siyasi partiler ellerindeki muazzam paraların bir kısmını, savunma, güvenlik, silah sistemleri gibi konularda uzmanlar yetiştirmek için harcayarak bilgi açıklarını kapatmalı... Üçüncüsü, bu uzmanları kullanarak Milli Savunma Bakanlığı'nı yeni baştan örgütlersiniz. Özellikle, Milli Savunma Bakanlığı'nın bu biçimde örgütlenmesi yapılmadıkça, Genelkurmay'ın bakanlığa bağlanması, kâğıt üzerinde kalan bir işlem olur ve istenilen sonucu veremez."

Bizler, Ünsal'ın kaleme aldığı benzer görüşleri yazınca "Kötü" oluyoruz... Ama gerçekler böyle...

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Asker halktan zaten kopuktu...

Ne gariptir ki kendini “Halkın ordusu” diye kamuoyuna empoze eden ve mevcudunun ve gücünün neredeyse yüzde 90’ını zorunlu askerlik hizmeti yapan halktan alan TSK, her geçen gün halktan aslında nasıl kopuk olduğunu sergiler tutumlar içine giriyor.

Bunun son örneğini Hava Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Aydoğan Babaoğlu’nun, Aktütün saldırısı sonrasında golf oynadığının ortaya çıkmasıyla yaşadık. Sorun, Babaoğlu’nun golf oynamasıyla değil zamanlamasıyla ilgili.

Aktütün karakoluna PKK’nın düzenlediği saldırı sırasında hayatlarını kaybeden 17 askerin aileleri yas tutarken, terör örgütüyle mücadelede öncelikli konumda bulunan komutanlardan birinin, halen golf oynayabiliyor olması son derece üzücü.

Türkiye’de tabii ki sivil üst düzey yöneticiler de, kamuoyuna yansıyan davranışlarıyla, aslında halktan nasıl kopuk yaşadıklarını sergiliyorlar.

Ancak, kendisini halkın ordusu diye tanımlayan ve mevcudunun önemli bir bölümünü halktan alan bir kurumun üst düzey komutanının, derin bir acı döneminde tatil havasına girmiş olması hem üzücü hem de düşündürücü.

Babaoğlu olayı bir başka derin sorunumuzu daha gündeme getirdi. O da, askerin demokratik sivil denetiminin yapılmaması dolayısıyla da şeffaf ve denetlenebilir olmaması. Burada asıl görev siyasilere düşüyor. İktidar ve muhalefet, askerin denetimini gerçekleştirmek için mevcut yasaları işletmek ve yeni yasalar çıkartmakla görevli.

Statükonun sonlanmasına direndiği için varlığını halktan alamayan ana muhalefetteki CHP’den bir vekilin dahi Babaoğlu’nu istifaya çağırması, küçük adımlar olarak kalsa da hiç yoktan iyidir.

Aritman, Babaoğlu’nu istifaya çağırırken, Aktütün saldırısındaki ihmaller zincirini ima ederek, “Hesabın sorulması, faturanın ödenmesi gerekiyor,” demiş (*Sabah*, 11 Ekim 2008).

Aritman’ın sarfettiği “Hesap sorulması ve fatura ödenmesi” ifadeleri, üçüncü dünya ülkesi konumundan çıkmak isteyen ülkeler için hayati öneme sahiptir.

Hesap sorma mekanizmasının işletilmesi, o ülkenin önünü açar, kurumlarına saygınlık kazandırır.

Giden canların hesabının sorulması gereken o kadar çok hayati olay yaşandı ki. Yakın tarihteki örnekleri, geçen yıl kasım ayında 21 askerin öldürüldüğü Dağlıca baskını ve şimdi de Aktütün karakoluna yapılan saldırıda devletin ihmali olduğu yolunda *Taraf* gazetesinin dün gündeme getirdiği vahim iddialar olarak sıralanabilir.

TSK’nın mercek altına alınmasını gerektiren bir diğer hayati konu, silah alımları.

Ben dahil bu konuya kafa yoran bazı gazeteciler ve akademisyenler yıllardır yazıyoruz ve diyoruz ki, “Silah alımları denetlenmeli... 24 yıldır yaşadığımız ciddi terör sorunu varken neden silah envanterimizin çoğunluğunu klasik savaşlara yönelik silah alımları oluşturuyor?. Ülkenin tehdit değerlendirmelerini sivil otoriteler sağlıklı bir biçimde yapsın ki, gereksiz silah alımlarını önemli ölçüde azaltalım. Heba olan kaynaklarımızı, ülkelerin gelişmişliğinin temel göstergeleri olan sağlık, eğitim ve özgün teknolojileri geliştirmeye aktaralım.”

Bunları yazmak ve talep etmek, vatanını gerçekten seven her Türkün görevidir aslında.

Kısa adı SASAD olan savunma sanayicileri derneği var. Bu derneğe 80’den fazla Türk firması savunma sanayii firması adı altında kayıtlı. Ne gariptir ki bunca askerî firmaya karşın biz halen kritik teknolojilerde yüzde 70’ler oranında dışa bağımlıyız. Bu oranın 2011 yılına kadar yüzde 50’ye düşürülmesi yolunda ciddi çaba olduğunu da belirtmemiz gerekir.

Ne var ki kimi kötü alışkanlıklarımız aynı hızda devam ediyor. Yetişmiş Türk insan gücünün üretebileceği, askerî ve sivil sanayide kullanabileceğimiz kimi ürünleri hazır alma dolayısıyla da kısa yoldan zenginleşme alışkanlığımız kırılmıyor.

Bu bağlamda, ABD’de öğretim üyeliği yapan bir okuyucumun yaşadığı trajikomik bir olayı sizinle kısaca paylaşmak istiyorum.

Kendisi, adını vermemi istemediği, üniversitede yürütüp geliştirdikleri ve Amerikan ordusunun Irak’ta kullanmaya başladığı bir sistemin Türkiye’de de ilgi çektiğini yazmış. Ama ilgi, Türkiye’de aynı sistemi –ki okuyucum üretiminin kolay olduğunu belirtiyor- hazır alma üzerine yönelmiş.

Nitekim, bu sistemin geliştirilmesine katkıda bulunan bu okuyucumu arayan bir Türk şirket yetkilisi, söz konusu sistemi hazır alıp Türkiye’de TSK’ya pazarlamayı planladığını belirtmiş.

Okuyucum bakın devamla ne diyor;

“Şirket yetkilisinin tek niyeti, bu sistemin Türkiye temsilciliğini almaktan ibaretti. Yani orada bir çark oluşmuş. Türkiye’nin askerî sanayide geri kalmasında bu çarkın anlaşılması önemli. Genelde es geçilen, ama önemli bir dişli de bizim hazır konucu, kısa yoldan para kazanmak isteyen aracı şirketlerimiz. Kimse üretmek istemiyor, herkes bol kâr getirecek büyük ithalatlar peşinde. *Akşam* gazetesinde, bir kaç ay önceki Irak hava operasyonları yapılırken ‘Lantirn’ler Saran’dan’ diye bir haber okumuştum. Şaşırdım tabii, ‘Saran laser imaging işine mi girmiş?’ diye araştırdım, meğer yaptıkları buradan alıp, üstüne epeyce kâr koyup bizim hava kuvvetlerine satmış.”

Çağdaş bir ülke olmak istiyorsak gerçekten artık kendimize gelmemiz gerekiyor. Halkı temsil etmek hesap vermekten geçer. Hesapsız, kitapsız işler bizi uçuruma sürüklüyor.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Barzani PKK ile görüşebilir...

Lale Kemal 22.10.2008

Biz tanımasak da Irak anayasasına göre, Kuzey Irak’ta Kürdistan Bölgesel Hükümeti (KRG) mevcuttur ve Başkanı da Mesut Barzani’dir. Barzani, aynı zamanda, PKK’nın, halen rahat hareket edebildiği dolayısıyla Türkiye içlerine eylemler için sızdığı bölgeyi kontrol altında tutan Irak Kürdistan Demokratik Partisi IKDP’nin lideridir.

Siyasi otorite, ürkek adımlarla da olsa, PKK’nın Kuzey Irak çıkışlı silahlı eylemlerinde etkisiz kılınıp, yalnızlaşmasında önemli rol oynayacak Barzani ile geçen hafta, beş yıl aradan sonra ilk resmî diyalogunu kurdu. MİT Müsteşarı Emre Taner’in, Barzani ile bu arada gizlice görüştüğü ise basına yansımıştı.

Büyükelçi Murat Özçelik başkanlığında, aralarında Başbakan Recep Tayyip Erdoğan’ın Dış Politika Danışmanı Profesör Ahmet Davutoğlu’nun da yer aldığı bir Türk heyeti, Barzani ile Irak’ta temaslarda bulundu. Böylece Ankara, gecikmeli de olsa doğru adımlar atmaya başladı.

Dışişleri Bakanı Ali Babacan’ın da, dün *NTV*’ye verdiği demeçte, Türkiye’nin artık Kuzey Irak’taki bölgesel yönetimle doğrudan diyaloga geçtiğini belirtmiş olması, risk almayı göze alıp, sorunlarını cesurca çözmeyi hedefleyen güçlü devlet olma yolunda adımlar atmaya başladığımızın da göstergelerinden biridir.

ABD'nin, 2003 Mart ayında Irak'ı işgalinden sonra PKK'nın Kuzey Irak'taki varlığının sonlandırılmasında hep Washington'a bel bağlar politikalar izliyor, yanibaşımızdaki Irak'ta, örneğin, Kürt politikacı Celal Talabani'nin, artık devlet başkanı sıfatını taşıdığı yeni statüyü gözardı ediyorduk.

Bir zamanlar küçümsediğimiz Talabani, epeydir Irak'ın önemli aktörlerinden biri iken Mesut Barzani de, genelde ülkesinin politikalarını etkileyebilecek, özelde ise PKK'nın Kuzey Irak üzerinden Türkiye'ye yönelik askerî eylemlerini önemli ölçüde azaltabilecek güce sahip.

Talabani'yi artık muhatap alıyoruz, sıra Barzani'ye gelmişti, o da gerçekleşiyor.

Yoksa salt, ABD'den almakta olduğumuz ve Kuzey Irak'taki PKK hedeflerinin anında tespit edilmesinde kritik öneme sahip anlık istihbarat bilgilerinin tek başına çare olmadığını, maalesef terör eylemlerinin hız kesmemiş olmaması nedeniyle yaşıyoruz.

Bu arada belirtelim, Ankara'da bir askerî karargâhta konuşlu, kısa adı ISR olan "İstihbarat Keşif ve Gözetleme" adlı merkez aracılığıyla geçen kasım ayından bu yana devam eden ABD'nin anlık istihbarat aktarımı, Türk subaylarının bu alandaki açığını da eğitim düzeyinde azaltacak bir özelliğe sahip.

Türkiye'nin Kürt yönetimi ile resmî diyalog kanallarını açması konusuna dönersek eğer, kaynaklarımdan aldığım bilgi, Barzani'nin Türk heyeti ile görüşmesi sonrasında PKK üst yönetimi ile temasa geçeceği yönünde.

Barzani'nin, PKK'nın, Türkiye'ye yönelik eylemlerini sona erdirmemesi halinde yaralı örgüt üyelerinin kendi bölgesindeki hastanelerde tedavi görmesini engellemesinden tutun da Türk sınır bölgesine Peşmerge yığınağı yapmasına kadar uzanacak, terör örgütüne karşı bir dizi önlemi alması beklenebilir.

Kürt liderin, PKK'nın bölgedeki hareket serbestîsini önemli ölçüde kısıtlaması karşılığında Türkiye ile iyi ilişkiler içine girmesinin getirileri çok daha büyük olacaktır. Bunların başında da bölgeden çıkartılan petrolün Türkiye üzerinden pazarlanması olanağı ve ticaretin artması anlamına geliyor. Karşılıklı ticaret, hem insanları yakınlaştırır hem de fakirliği azaltır.

Türkiye, dış cephede Barzani ile doğrudan teması kurarken içeride Başbakan Erdoğan, önceki günkü Diyarbakır ziyaretiyle, 2009 Mart'ındaki yerel seçim startını verdi. Kuraklıktan etkilenen bölge çiftçilerine kesenin ağzını açtığını açıkladı.

Aşırı milliyetçiliğin kol gezdiği şu sıralar, hükümetin Kürt sorununun çözümüne ilaç olacak siyasi önlemler açıklamasını beklemek saflık olur herhalde.

Ama ne anlık istihbarat yardımının ne askerî önlemlerin ne de salt ekonomik paketlerin, Kürt sorununa çözüm olduğunu yıllarca yaşıyoruz ve hükümetin, PKK bağlamında dış eksenli cesur politikalarını içeride de atmasını geç de olsa bekliyoruz.

Artık BM Güvenlik Konseyi Geçici üyesi olan Türkiye'den, dış sorunlarda oynamaya başladığı öncü rolü, iç sorunlarda da cesurca oynamasını beklemekte haklıyız.

DÜZELTME

15 10 2008 tarihli, "Asker halktan zaten kopuktu" başlıklı yazımda adı geçen işadamı Saadettin Saran'dan tepki aldım.

Yazımın, silah alımlarının, ülke refahı adına denetlenmesi gerektiğine ilişkin saptamamla ilgili bölümünde, savunma sanayii konularıyla yakından ilgili bir okuyucumun, "Saran firmasının da amacı laser imaging adlı sistemi ABD'den alıp Türkiye'de üstüne epeyce kâr koyup Türk Hava Kuvvetleri'ne satmakmış," mealindeki görüşünü aktarmıştım.

Saran, laser imaging sistemlerinin Türkiye'nin acil ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik olarak alındığını anımsatarak, adının bu şekilde geçmesinden ciddi rahatsızlık duyduğunu ve söz konusu sistemler üzerine yüksek kâr koyulmasının söz konusu olmadığını belirtti.

Türkiye'de kimi aracı firmaların, ülke sanayiine katkıda bulunacak özgün üretim modelleri yerine üzerine yüksek kârlar koyarak hazır silah alımı yöntemlerine başvurdıkları gerçeğini saklı tutmak kaydıyla işadamları Saran'dan, adını bu şekilde kullanmış olmam nedeniyle özür diliyorum.

Kendisinin de önerdiği üzere laser imaging sistemlerinin satın alınmasıyla ilgili kâr durumlarını gösterir belgeleri verirse, bu bilgileri de kamuoyu ile paylaşmaya hazırız.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Yeni anti terör birimi gözboyamadan öteye gitmez...

Lale Kemal 29.10.2008

Neredeyse 24 yıldır devam eden PKK terörüyle mücadele adı altında devam eden "düşük yoğunluklu çatışma"ya karşı bugüne kadar alınan askerî ağırlıklı önlemlerle bir arpa boyu yol gitmediğimiz, şiddetin sürekli tırmanmasıyla apaçık ortada.

Durum böyleyken, terörün her defasında tırmanması sonrasında ilgili hükümetler, yeni birimler oluştururlar. AK Parti döneminde de önce Başbakanlığa bağlı Terörle Mücadele Yüksek Kurulu oluşturulurken yakınlarda da ayrıntıları henüz tam olarak belli olmayan yeni bir anti terör biriminin oluşturulduğu açıklandı.

Basına yansıyan haberlere göre, bu yeni birimin adı henüz netleşmezken asli görevleri arasında, bir bakanın bana da söylediği üzere, teröristleri dağdan indirme ve örgüte yeni katılımların önlenmesi yer alıyor. Yeni birimin diğer faaliyetleri arasında, iç güvenliğin sağlanmasında aralarındaki işbirliği vahim boyutlarda eksik olan jandarma ve polisin eşgüdümünün sağlanması ve bu amaçla kolluk kuvvetlerinin profesyonelleştirilmesi gösteriliyor. Oluşturulacak yeni birimin, İçişleri Bakanlığı'na bağlı olarak çalışacağı ve TSK'nın kontrolü altında bulunan Jandarma'nın, kademeli olarak profesyonelleştirilerek sivil otoritenin denetimine girmesinin sağlanacağı da belirtiliyor.

Terörle mücadeleyi etkinleştirmek amacıyla istihbarat alanındaki başıbozukluğun da eşgüdümlü hale getirilmesi hedefleniyor.

Hatırlatmakta yarar var, iç ve dış güvenlikte ülke çıkarlarının yara almaması adına ilgili kurumların derlediği istihbarat, demokratik ve ciddi ülkelerde tek elde, yani siyasi otoritenin başı olan başbakanın makamında oluşturulan bir birimde toplanır.

Bizde ise Genelkurmay Başkanlığı, Jandarma, Emniyet Genel Müdürlüğü ve Milli İstihbarat Teşkilatı'nın topladığı istihbaratlar arasında eşgüdüm yoktur.

MİT'in bir dönem müsteşar yardımcılığı görevinde bulunmuş olan Ertuğrul Güven, yıllar önce bana verdiği bir söyleşide, istihbaratın kullanımında kurumlar arasında eşgüdümün olmayışının ülke güvenliği için ciddi sorunlar yarattığına dikkat çekmişti.

Güven ile söyleşim üzerinden neredeyse dokuz yıl geçmiş olmasına karşın istihbarat paylaşımındaki zaafiyetlerin devam ettiği, hem yakın geçmişte yaşamış olduğumuz kimi olaylardan hem de istihbaratın tek

elde yani Başbakanlık makamında halen toplanmamış olmasından anlaşıyor.

İstihbarat paylaşımındaki zaafiyetlerin, örneğin, Şemdinli olayında da çok açık bir şekilde ortaya çıktığını gördük.

Polisin görev alanına giren Şemdinli’de bir kitapevine Kasım 2006’da atılan bomba ve bu olayda rol aldıkları şüphesiyle iki astsubayın (Dönemin Kara Kuvvetleri Komutanı emekli Orgeneral Yaşar Büyükanıt, biri için ‘tanırım iyi çocuktur ama suçu varsa yargılansın,’ mealindeki sözleri ile ünlenmiştir) yargılandığı davaya paralel olarak Meclis’te bir komisyon kurulmuştu.

Komisyon üyesi dönemin CHP Milletvekili Esat Canan, basına yansıyan açıklamasında, Jandarma subaylarının Şemdinli olayı sırasında polisin görev yaptığı bu kentte ve olay mahallinde neden istihbarat topladıklarını sorgulamıştı. Canan çok sorguladığı için olsa gerek bir dahaki dönem milletvekilliğine aday gösterilmedi. Bu arada hatırlatalım, sivil mahkemece haklarında 39 yıl hapis istemiyle yargılanan iki astsubay, davanın askerî mahkemeye havale edilmesinin akabinde tutuksuz yargılanmak üzere serbest bırakıldılar!!!.

Taraf gazetesinde 26 ekim pazar günü manşetten verilen bir haberde, Jandarma Genel Komutanlığı’nın*, hükümetin ağustos ayı ortalarında açıkladığı, AB’ye uyum kriterlerini içeren Ulusal Program’da yer alan ve güvenlik güçlerinin profesyonel hale getirilmesini de içeren bölüme itiraz ettiği haberini okuyunca şaşırmadım. Jandarma, asayişin sağlanmasında sivil denetimi yıllardır reddediyor.

İyi de bir ülkenin hayati çıkarları arasında yer alan iç güvenliğin sağlanmasında kolluk kuvvetlerinin daha etkili hale gelmesi demek olan profesyonelleşmeye ve dolayısıyla sivil denetim altına girmeye neden itiraz edilir. Cevabı basit aslında; özerk, denetimden uzak yapı muhafaza edilsin ama varsın iç güvenlikle zaafiyetler yaşansın.

Durum böyleyken, tırmanan terörle mücadeleyi etkinleştirmek adına kamuoyunu oyalamayı amaçlayan yeni güvenlik birimleri gözboyamadan öteye gitmeyecektir.

Çözüm için tek yol, sivil otoritelerin muktedir hale gelmesidir.

* Türkiye Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar Vakfı (TESEV) ile merkezi Cenevre’deki Silahlı Kuvvetlerin Demokratik Kontrolü (DCAF) adlı kuruluşun, 2006 yılında ortaklaşa yayımladığı ve Türkiye’de güvenlik örgütlerinin demokratik denetiminin gerekliliğini ilk kez irdeleyen raporda, jandarma konusunda detaylı bilgiye ulaşılabilir.

</div>

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Türkiye İran’a şüpheyile bakıyor ama...

Lale Kemal 05.11.2008

ABD’de dün yapılan başkanlık seçimlerini hangi aday kazanırsa kazansın, kucağında bulacağı ve çözüm bekleyen en kritik konu, bu ülkeden başlayıp tüm dünyayı saran küresel ekonomik kriz olacaktır. Yeni başkanın, Başkan George Bush yönetiminin, Afganistan ve Irak olmak üzere iki cephede yürüttüğü savaş ile nasıl başedeceği de ekonomik kriz kadar önemli bir diğer sorun olacak.

Bugün itibarıyla, Demokrat aday Barack Obama ya da Cumhuriyetçi aday John McCain’in, ABD’nin 44’ncü Başkanlığı koltuğuna oturup oturmayacağı belki biraz netleşebilecek.

Obama, seçim kampanyası boyunca Irak’tan kademeli olarak çekeceği Amerikan askerlerini, El Kaide’ye karşı

“terörle savaş” adı altında yürütülen ve içinden çıkılmaz hale gelen Afganistan’a konuşlandırmayı planladığını duyurmuştu. McCain ise, Afganistan’da giderek kötüleşen durumla başedebilmek amacıyla Irak’taki Amerikan muharip birliklerinin bu ülkeye yönlendirilmesine karşı çıkarken farklı politik seçenekler ortaya atmıştı.

Yeni Amerikan başkanının önüne gelecek ivedi sorunlardan bir diğerinin de İran olacağını söylemeliyiz.

Obama, nükleer enerjisini geliştirme adı altında uranyum zenginleştirme programıyla nükleer silah elde etme arayışları olduğundan aslında pek çok ülkenin emin olduğu İran sorununu çözmek için diplomatik yöntemlere ağırlık vereceğini açıkladı. McCain ise, ilk başta İran sorununun barışçıl yollarla çözümünü reddetmiş daha sonra ise koşullu olarak diplomasi yönteminin askerî yöntemlere göre ağırlık kazanmasından yana olduğunu beyan etmişti.

Adayların seçim kampanyalarında söyledikleriyle yönetim koltuğuna oturduklarında karşılaştıkları gerçekler birbirini tutmayabilir. ABD’nin 44’ncü başkanının, seçim kampanyası sırasında söyledikleriyle icraatlarının ne ölçüde uyuşup uyuşmayacağını zaman gösterecek.

Ama, sekiz yıllık döneminin özellikle ilk dört yılında, uluslararası koalisyonlara sıcak bakmayıp tek yanlı ve askerî çözümlere ağırlık veren icraatlarıyla, hem ABD hem de dünyada onarılması zor tahribatlar yaratan Başkan Bush’tan devralacağını da gözönünde bulundurursak, yeni başkanın işinin ne denli zor olacağını kestirmek zor olmayacaktır.

Yeni ABD başkanının, Bush yönetimi altında ciddi iniş ve çıkışlar yaşayan Türkiye ile ilişkilerinde yeni bir sayfa açıp açmayacağı ise, öncelikle Washington’ın ama Ankara’nın da izleyeceği politikalarla bağlantılı olacaktır.

Amerikan gizli servisi CIA’nın eski üyelerinden Graham Fuller’ın, geçen hafta Washington’daki Jamestown Vakfı’nda yaptığı konuşmasında da söylediği gibi Türkiye artık yakın müttefiki ABD’den daha bağımsız hareket ediyor.

Dolayısıyla, Washington’da Oval Ofis’teki başkanlık koltuğuna oturacak yeni başkanın, bölgede kendi ulusal çıkarları için ihtiyaç duyduğu ama daha bağımsız hareket etme yeteneğini geliştiren bir Türkiye’ye uygun çözümler üretmesi, iki müttefik arasında daha uyumlu bir çalışma ortamı yaratacaktır.

Örneğin, Türkiye’nin, Bush yönetiminin İran’a karşı saldırı politikasından farklı olarak diplomatik yöntemlere ağırlık veren yaklaşımı, Washington ile arasındaki sorunlu alanlardan birini oluşturuyordu.

Ankara, Tahran’ın, nükleer silah geliştirme niyetleri konusunda masum olmadığını biliyor ama endişesi, Irak’tan sonra yanı başında çıkacak ikinci bir savaşın, hem siyasi hem ekonomik etkilerinin ülke üzerinde yapacağı tahribat.

Yoksa dünyanın önde gelen petrol ve doğalgaz rezervlerine sahip bir İran’ın, uranyum zenginleştirme hevesinin, ileride karşılaşılabileceğini öne sürdüğü enerji sıkıntısına karşı nükleer enerji santralleri kurmak istemesinden kaynaklanmadığını Ankara da çok iyi biliyor.

Ankara, nükleer silaha sahip bir İran’ın, bölgesinde önemli bir konvansiyonel güç olan TSK ile yarışmak ve yine bölgesinde bir güç haline gelmek istediğinin farkında.

Türkiye'nin İran ile diplomatik çözümden yana tavrını etkileyen bir diğer gerçek de Rusya'dan sonra en fazla doğalgaz satın aldığı ülkenin İran olması. Yani Türkiye, enerjide İran'a da önemli ölçüde bağımlı ve maalesef 1996 yılında bu ülke ile imzalanan gaz anlaşması, Ankara'nın çıkarlarını gerektiği ölçüde kollayan hükümleri içermiyor.

Ancak, gazda İran'a bağımlı olmamızdan da öte sorunların barışçıl yollarla çözümünün getireceği artılar, Türkiye'nin komşusu bu ülke ile iyi geçinmesini gerekli kılarken yeni ABD başkanının da bu gerçeği gözönünde bulundurması beklenmeli.

</div>

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Moda dünyası askerî üniformalardan esinlenmiş...

Lale Kemal 12.11.2008

Ayaküstü bir sohbetimizde, Milli Savunma Bakanı Vecdi Gönül "Siz füzelerle uğraşacağınıza moda ile ilgilenin," deyince, geçirdiğim saniyeler süren bir bocalamadan sonra kendisine espiyle karışık, "Bu sene moda da aksi gibi askerî üniformalardan esinlenmiş," yanıtını verivermişim. Devamla, "Dolayısıyla askerî konulardan kaçış yok," demişim.

Düşünsenize yıllarınızı, sevdiğiniz bir mesleğe ve ilkelerinizden ödün vermemeye adıyorsunuz ve birkaç yıl öncesine kadar onca sivil ve askerî reforma imza atan bir hükümetin hem de savunma bakanı, size, "moda" ile ilgilenin tavsiyesinde bulunarak, yaptığınız işi aslında kendince ne denli küçümsediğini gösterirken, daha da ötesi sindirmeye çalışıyor.

Keşke Türkiye'de de yetenekli pek çok insan, her alanda olduğu gibi moda alanında da yaratıcılık yönlerini daha fazla ortaya koyabilecek şartları bulabilseler kendilerine, ne iyi olur.

Böylesine bir ortamın yaratılması içinse, öncelikle demokrasinin olmazsa olmaz koşulları olan hesap verilebilirlik, şeffaflık gibi erdemli ilkelerin artan biçimde ülkemizde kabul görmesi gerekir.

Böylelikle, hesap verebilen, şeffaf bir toplum düzeni gelişmiş ülkelerde olduğu gibi hem kendi askerî sanayimizi hem de moda sanayimizi yaratırız. Doğal olarak, ikisi de birbirinin alternatifi değil, tamamlayıcıdır.

Biz, "askerî bütçeyi de denetleyin, şeffaf olun, 24 yıldır devam eden terör varken, zaten sınırlı olan kaynaklarımızı Soğuk Savaş dönemi zihniyetini yansıtan silahlara değil, terörle mücadele için elzem olan silahlara ayırın," mealindeki yazıları yazarken, ülke çıkarlarını düşünüyoruz.

Ülke çıkarlarını gözettiğimiz için sindirilmeye çalışılmamız kabul edilebilir bir yaklaşım değildir.

Bırakın da insanların önü açılsın, moda olsun, silah olsun yaratıcı ürünlere imzalarını atsınlar ki özgür düşüncenin yeşermesi halinde neler yapabileceklerini kanıtlasınlar, özgüvenlerini kazansınlar, ülkemizi zenginleştirsınler.

Asker olsun sivil olsun üst düzey yöneticilerin, basını ve dolayısıyla toplumu sindirici politikalardan ziyade asli görevlerini yaparak, toplumun önünü açacak tavır sergilemeleri yukarıda belirttiğim zenginliğin yaratılmasında kritik önem taşıyor.

Emekli Orgeneral Hilmi Özkök'ün, Genelkurmay Başkanlığı döneminde, Türkiye'nin tek bir özgün ürüne imzasını atmamış olmasından hayıflandığı bir konuşması, aslında askerler arasında da gerçeği kabullenip, özeleştiriyi yapıp ileriye dönük yol gösterici komutanların var olduğunu bize göstermişti.

Toplum, sert üslup eşliğinde parmak sallayıp, kendisini tehdit edici tavırlardan rencide olduğu gibi hiç de hazzetmiyor.

Bu arada, bilmeyen okuyuculara anımsatmakta yarar var. Bu yıl dikkat ederseniz gerek manto gerek ceket gerekse pantolonlarda askerî üniformalardaki gibi metal ya da düz iri düğmeler kullanılmış. Manto ve ceketlerin kesimi de ayrıca askerî üniforma kesimlerinden etkilenirken bereler de çeşitli ülkelerin askerlerinin kullandığı modellerden esinlenip, piyasaya sürülmüş. Şık duruyor.

Şık olmayan, varlığını millettten alanların, ya parmak sallayıp, tehditkâr tavır içine girmeleri ya da moda dünyası gibi yaratıcı beyinlerin istihdam edildiği bir sektöre alttan bakmalarıdır.

Yoksa biz sinmeyiz, boşuna çaba harcamayın...

Konu Sayın Gönül'den açılmışken önceki gün Brüksel'de yapılan 10 Kasım'ı anma töreninde, Türkiye'yi zor durumda bırakacak bir konuşma yaptığını da anımsatalım.

Gönül, "Bugün eğer Ege'de Rumlar ve Türkiye'nin pek çok yerinde Ermeniler yaşamaya devam etseydi, bugün acaba Türkiye aynı milli devlet olabilir miydi," diye sorarak, tehirci bir tek teyit etmediği kalmış.

Sayın Gönül, bu türden konuşmalarıyla bilinçaltındakileri dışa vuruyor. Ama kendisi, taşıdığı unvan nedeniyle konuşmalarında mutlaka daha dikkatli olmalı.

Türkiye'nin adını, ülkesindeki onca tersi çabalara karşın marka yapan Nobel Edebiyat ödüllü Orhan Pamuk'un, Ermenilerle ilgili sözleri değil asıl Sayın Gönül'ün sözleri, Türkiye'yi dış politikasında zaafa uğratacak nitelik taşıyor.

Karar vericiler, markalarla uğraşmak yerine Türk milletini, bağlayıcı konuşmalarıyla zor durumda bırakmasalar çok daha hayırlı işler yapmış olacaklar.

</div>

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Basının içine düştüğü haller...

Lale Kemal 19.11.2008

Bazı başbakanlık muhabirlerine yakınlarda getirilen akreditasyon yasağı, Türkiye’de bitmek bilmeyen genel yasaklar sorunuyla birlikte irdelendiğinde, fikirlerimizi özgürce ifade etme konusunda ne denli fakir bir ülke olduğumuzu yeniden gözler önüne seriyor.

Durum böyleyken, temel görevi ister askerî ister sivil alanda olsun halkı mümkün olduğunca doğru bilgilendirmek olan bizzat basının, akreditasyon yasağına getirdiği eleştirilerin geneline baktığımızda, ne tür bir kısır döngü içinde olduğunu gösteriyor.

Başbakanlık Basın Müşaviri Akif Beki, bazı gazetecilerin başbakanlıktaki gelişmeleri izlemesine getirilen yasağa gerekçe olarak bu gazeteciler tarafından uydurma haberlerin yapılmasını göstermiş.

Sayın Beki’nin, akreditasyon yasağına getirdiği gerekçeden hareket edersek, o zaman, söz konusu gazetecilerin, doğruluğunu ilgili taraflardan kontrol etmeden, yaptıkları savlanan uydurma haberleri yayımlayan gazetelerin yöneticilerine de yasak getirilmesi gerekiyor.

Kendilerine yasak konduğunda demokrasi savunucusu kesilen kimi gazete yöneticileri ve sahiplerinin, özeleştiri yapmalarında da ciddi fayda var. Zaman zaman, politikaları kişisel çıkarlarına hizmet etmeyen hükümetleri karalamaya kadar varan haberlerin yayımlanmasına izin vermek yerine muhabirlerini, daha dengeli, objektif, araştırmaya dayalı haberler yapmalarına özendirmeleri gerekiyor.

Türk basın tarihi, gazetecilerin, bizzat yöneticileri tarafından nasıl harcadıklarının binlerce örnekleriyle de dolu.

Anımsatabileceğimiz bir olay; dönemin üst düzey komutanı Orgeneral Çevik Bir’in, şimdi cezaevinde bulunan PKK’nın iki numaralı adamı ve itirafçısı Şemdin Sakık’ın iddianamesine eklettiği sahte ifadelerden yola çıkılarak, Gazeteciler Mehmet Ali Birand ve Cengiz Çandar’ın, terör örgütüyle ilişkileri olduğu gerekçesiyle gazeteleri tarafından nasıl harcanıp, toplum nezdinde küçük düşürülmek istenmeleridir.

Keza bir günlük gazetenin, dönemin başbakanının girdiği yolsuzluk batağını haberleştiren ya da köşelerinden eleştiren medya mensuplarının topunu hem de bir günde nasıl işten çıkartmış olması, yakın basın tarihimizin ibret verici olaylarından bir diğeridir.

Yukarıda aktardığım operasyonlardan birincisi, asker ve dönemin medya patronu arasındaki tehlikeli uzlaşma sonucu ortaya çıktıysa diğeri de yine, medya patronu ile dönemin hükümeti arasındaki ürkütücü işbirliği sonucu gerçekleşti.

Akreditasyon kartları yenilenmeyen gazetecilerin, konuyu yargıya taşımaya hazırlandıklarını hafta sonu gazetelerden okuyunca, “vah zavallı basınımız” dedim kendi kendime.

Bu ne çifte standarttır. Bir yanda hemen hemen her gün, kimi gazeteciler, işadamları ve öğretim üyeleri olmak üzere toplumun her kesimini “tehlikeli” gören andıçların mimarı TSK’nın uygulamakta olduğu kurumsallaşmış yasaklara karşı tek vücut olmayacaksınız diğeri yandan başbakanlık, akreditasyonlarınızı yenilemeyince yargıya gideceksiniz.

Peki, ben ne anladım böylesine çifte standartlı basın özgürlüğü anlayışından. Onurlu duruş, ancak ve ancak tüm kurumların uyguladığı yasaklara karşı topyekûn direnmekten geçer.

AB, Kürtlerin fikir özgürlüğünü ilk kez dile getirdi...

Fikir özgürlüklerinden söz etmişken, Avrupa Birliği'nin 5 kasım günü Türkiye konusunda yayımladığı İlerleme Raporu'ndaki bir yeniliğe dikkat çekmek isterim. Raporun 16. sayfasına, diğer ilerleme raporlarında yer almayan bir ifade konarak, Kürtler konusu ile fikirlerin serbestçe ifade edilmesi arasında yakın bağ olduğu vurgulanmış. Son zamanlarda artan biçimde Kürt kökenli belediye başkanlarının, şiddet içermeyen görüşler ifade etmelerine karşı şiddete teşvik ettikleri gerekçesiyle tutuklanmaları ya da gözaltına alınmaları, AB'nin, söz konusu ilintiyi ilk kez raporlarında kayıt altına almasında etkin rol oynamış.

Rapor, Türk yargıç ve savcılarının, Türk Ceza Yasası ile Terörle Mücadele Kanunu'nda yer alan şiddete teşvik etme suçu ile şiddete teşvik etmeyen ifadeleri geniş şekilde yorumlamaları, yani her iki kavramı birbirleriyle karıştırmaları sonucu gerçekleşen tutuklama ve gözaltıların, güneydoğu bölgesinde artan bir kötü muamele sorununu gündeme getirdiğini dile getiriyor.

Oysaki Batılı diplomatlar, Kürtlerin fikirlerini özgürce ifade etmeleri dolayısıyla siyasi sürece daha fazla katılmalarının tam aksine terör örgütünün şiddet eylemlerini azaltıcı etki yapacağını vurguluyorlar. Türkiye'de de böyle düşünenler var, yeter ki karar vericiler bu fikirlere kulak versinler.

</div>

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kıvırtmayalım beyler, kanunları uygulayalım...

Lale Kemal 26.11.2008

Meclis Plan ve Bütçe Komisyonu'nun, her yıl gerçekleşen mutâd kasım ayı toplantılarında vekillerimiz, bir sonraki yılın bütçeleri üzerinde görüşmeler yaparlar. 17 kasım günü de Milli Savunma Bakanlığı bütçesi ele alındı. Ele alındı ama görüşmelerde her zaman olduğu gibi havanda su dövüldü bir tek istisnaıyla. O da Bakan Vecdi Gönül'ün, müsteşarı Korgeneral Ahmet Turmuş'un kulağına fısıldadığı bir cümlemin, bütçelerin gerektiğinde kamuoyunun duyguları sömürülerek nasıl şişirildiğini göstermesi açısından üzücü olduğu kadar ibret verici olmasıydı.

Bakan Gönül, *Habertürk* kameralarına yakalanan fısıltısında, müsteşarına, "Güneydoğu'dan bir operasyon göstersek bütçeyi (askerî) çoktan kurtarırız," diyordu. (*Taraf*, 20 kasım).

Bakanın ne demek istediğini bir milletvekili, kimsenin kıvırtmasına gerek kalmayacak netlikle yönelttiği sorusuyla özetleyerek, takkeyi düşürüp keli gösterdi.

CHP Muğla Milletvekili Ali Aslan, bakanın müsteşarıyla yaptığı operasyon muhabbeti üzerine, "Bütçeyi şişirmek için kaç hayali operasyon yaptınız," diye sorarak, tepkisini gösterdi. Milli Savunma Bakanlığı, kameralara yakalanan bu ifadeleri yalanlasa da, artık sözler ağızdan çıkmış, kimi bütçelerin nasıl şişirildiği ortaya çıkmıştı.

Aynı vekil, devamla, "Gönül'ün bu sözlerinin, bölücü terör örgütünün neden bir türlü bitirilemediğinin kanıtı

mıdır,” diye de sorarak, can alıcı bir noktaya değindi.

Zira, siyasi otoritelerden ziyade atanmış bürokratların, değişen dünyaya ayak uyduramayan görüşlerinin ağırlıklı yansıtıldığı milli güvenlik siyaset belgelerine dayandırılarak alınmaya devam edilen silahlar ya da terörle mücadele adı altında duygularımız sömürülerek, yapılmamış operasyonlar, yapılmış gibi gösterilerek, bütçeler şişiriliyor, kaynaklarımız heba ediliyor.

Boşuna demiyoruz; tüm kurumlarda ve özellikle de halen özerkliğini koruyan askerî kurumlarda şeffaflık ve hesap verilebilirlik işletilsin ki kamu kaynaklarının doğru amaçlar için harcanıp harcanmadığını bilelim, sorunlarımıza doğru teşhisler koyup doğru reçeteler uygulayalım.

Bakan Gönül, her yıl olduğu gibi bu yıl da komisyon toplantısında, kes yapıştır yöntemiyle yani bir öncekilerden pek farklı unsur taşımayan içerikte hazırlanan bakanlık faaliyetlerine yönelik uzun bir sunum yaptı. Sonra soru ve cevaplara geçildi. Sorular, vekillerin halk adına bütçe denetimini yine yeterince yapmadıklarını gösterirken Bakan Gönül’ün yanıtları ise her zamanki gibi tatmin edici olmaktan uzaktı.

Böylece vekillerimiz, bazılarının, arada kaynayan kimi hesap sorma girişimleri eşliğinde Milli Savunma Bakanlığı’nın, 2008’e göre yüzde 9,1’lik artış gösteren yaklaşık 14,53 milyar YTL’lik 2009 bütçesini onayladılar.

Halk adına denetim yapma yetkisi olan vekiller, savunma bütçesini yine gereğince denetleyemeden onaylarken savunma için harcanan bütçe dışı kaynaklardan ise hiç bilgilendirilmediler.

DSP Milletvekili Harun Öztürk ile DTP Milletvekili Hasip Kaplan, savunma için harcanan önemli bütçe dışı kaynak olan Savunma Sanayii Müsteşarlığı’na bağlı kısa adı SSDF olan Savunma Sanayii Destekleme Fonu’nda* oluşan bütçenin de denetlenmesi gerektiğini komisyon toplantısında dile getirdiler.

DSP’li Harun Öztürk, “Savunma hizmetleri için her yıl yapılan harcamaların bütününe burada görüşemiyoruz. Parlamento denetimi açısından bunun bir eksiklik olduğunu öncelikle işaret etmek istiyorum,” dedi ama Bakan Gönül’den aldığı yanıt pek tatmin edici olmadı.

SSDF fonunda biriken kaynaklar, TSK’nın modernizasyonu için silah alımlarına harcanıyor. Bilinen verilere göre, Türkiye silah alımları için yılda yaklaşık 4 milyar dolar harcama yapıyor.

Diğer yandan, yukarıda adlarını verdiğim iki milletvekilinin, Savunma Sanayii Fonu’nu da denetlemeleri gerektiğini dile getirmekten ziyade, mevcut kanunları işleterek aslında SSDF’nin de Sayıştay tarafından denetiminin gerçekleştirilmesini sağlama yetkileri bulunuyor.

Zira, 2003 Aralık ayında kabul edilen Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Yasası, SSDF’nin de denetimini öngörüyor. Üstelik Sayıştay, mevcut yasaya karşın oluşan tereddütleri giderici bir kararı da 24 temmuz tarihli oturumunda almış bulunuyor. Buna göre, yasa SSDF’nin denetimini de zaten mümkün kılıyor.

Sorun ne o zaman?. Bu sorunun yanıtı, korkunun yol açtığı irade eksikliği.

*Savunma sanayii altyapısının hem ulusal imkânlar kullanılarak hem de yabancı firmalarla işbirliği yapılarak kurulması amacıyla 1989 yılında oluşturulan fon; gelir ve kurumlar vergisi, at yarışları, hafif ateşli silahlar, akaryakıt, alkol ve tütün mamulleri ile tüm şans oyunlarından elde edilen gelirlerin bir kısmından kesilen

kaynaklardan oluşuyor. Milli Savunma Bakanlığı bütçesinden de her yıl belirli bir miktar fona aktarıyor. Milli Piyango İdaresi özelleştirilse bile, bu idarenin şans oyunlarından elde ettiği gelirler SSDF fonuna aktarılmaya devam edecek.

</div>

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ülkenin güvenlik örgütü S.O.S. sinyalleri veriyor...

Lale Kemal 03.12.2008

Milli Güvenlik Kurulları, siyasi otoritelerin, ülkelerinin ulusal güvenlik politikalarına yön vermede faydalandıkları merkezî konumdaki kurumlardır. Türkiye’de kısa adıyla MGK olarak anılan bu kurulun ise hayati işlevinin, giderek azalmakta, hatta yok olmakta olduğunu gözlemliyoruz.

Üstelik de günümüz ve geleceğin tehdit algılamalarının ne denli değiştiği ve çeşitlendiği bir dönemde... Yine üstelik de, MGK’nın işlevi bağlamında Anayasa’da yer alan, “devletin milli güvenlik siyasetinin tayini, tespiti ve uygulanması ile ilgili alınan tavsiye kararları ve gerekli koordinasyonun sağlanması konusundaki görüşlerini Bakanlar Kurulu’na bildirir,” hükmüne rağmen.

Anayasa’nın 118. maddesi devamla şöyle der:

“Kurulun, devletin varlığı ve bağımsızlığı, ülkenin bütünlüğü ve bölünmezliği, toplumun huzur ve güvenliğinin korunması hususunda alınmasını zorunlu gördüğü tedbirlere ait kararlar Bakanlar Kurulu’nca değerlendirilir.”

Enerji güvenliği, gıda kıtlığı, iklim değişiklikleri ve devlet dışı gruplardan gelmekte olan asimetrik savaş gibi küresel tehdit unsurlarını caydırıcı politikaları üretip, hükümete yol haritası çizmesi gereken anayasal bir organ olan MGK’nın, bırakın bu işlevlerini yerine getirmesini yok olma sürecini izlemekle yetiniyoruz.

Oysaki MGK, 2003 yılında yapılan reformlarla, siyasi otoritelerin üzerinde karar alma ve uygulatma gibi işlevleri sona erdirilip gerçek anlamda ulusal güvenlik politikaları üreten bir kuruma dönüştürülerek demokrasinin gereği yapılmıştı.

Gelin görün ki 2003 reformlarıyla sivilleştirilen ve askerin arka bahçesi olmaktan çıkartılan MGK’nın, artık esamesi okunmaz, potansiyeli heba edilir olmuş.

Başında bir büyükelçinin görev yaptığı MGK, Terörle Mücadele Üst Kurulu toplantılarına çağrılmayarak, iç güvenlik yetkileri tırpanlanırken dış politika alanında da Dışişleri Bakanlığı’na fikir üreten bir düşünce kuruluşu statüsüne indirgenmiş durumda.

İlgili tüm kurumlar arasında iç ve dış güvenlik konularının koordine edilmesi amacıyla Başbakanlık bünyesinde 2006 yılında kurulan Güvenlik İşleri Genel Müdürlüğü, MGK’nın yetkilerini tırpanlamıştı, üstelik de bu birimin kurulması için gerekli eylem planını bizzat hazırlamış olmasına karşın.

Yeri gelmişken, bu genel müdürlüğün de hem güç kavgası hem de ehil atamaların yapılmamış olması nedeniyle kendisine yüklenen görevleri gerçekleştiremediğini belirtelim.

Bu da siyasi otoriteyi yeni arayışlara yöneltmiş ve Aktütün karakoluna ekim başlarında PKK'nın düzenlediği saldırılar sonrasında hükümet, henüz ayrıntıları belli olmayan yeni bir güvenlik birimi kurulmasına karar vermişti. Bu güvenlik biriminin kurulması için yapılan güvenlik zirvesi toplantılarında da MGK yoktu.

Hükümetin, kullanması gereken önemli bir potansiyel olan MGK'nın nasıl ihmal edildiğinin bir göstergesi de, üç genel sekreter yardımcılığından boş olan ikisine aylardır henüz bir atama yapılmamış olması.

Enteresandır ki, hükümetin, MGK'ya ilgisinin azalmasına paralel olarak askerin de, sivilleşmesiyle sonuçlanan reformlar öncesi ağırlığını olabildiğince hissettirdiği bu kurula artan biçimde ilgi göstermediği gözleniyor.

Hatta güvenilir bir kaynağımın bana aktardığı bir anekdota göre, ağustos ayı itibarıyla emekli olan dönemin Genelkurmay Başkanı Orgeneral Yaşar Büyükanıt, yine dönemin MGK Genel Sekreteri Büyükelçi Yiğit Alpogan'a, "MGK toplantılarına ayağımı sürüyerek gidiyorum," diyerek, bu kurula yönelik ilgisizliğini dile getirmiş.

Devletin tepesini, iç ve dış güvenlik konularını görüşmek üzere biraraya getiren MGK'ya gösterdiği isteksizliğini Büyükanıt, bu kurul dışında kamuoyuna sık sık yaptığı açıklamalarla da gösteriyordu zaten.

Şimdiki Genelkurmay Başkanı Orgeneral İlker Başbuğ'un ise, MGK toplantılarına ve buradan çıkan tavsiye niteliğindeki kararlara daha uygun hareket ettiği belirtiliyor. Orgeneral Başbuğ'un, hükümetin isabetli bir karar alarak, Kuzey Irak'taki Kürdistan Bölgesel Yönetimi ile başlattığı diyaloga en azından kamuoyu önünde henüz bir tepki vermemiş olması da olumlu bir işaret olarak gösteriliyor.

Sonuçta, Anayasa'ya göre, ülkenin güvenlik politikalarının oluşturulmasında böylesine önemli bir görevin yüklendiği MGK'nın, bugün işlevsiz bir kurul haline gelmesi, Türkiye'yi, doğru güvenlik politikalarının oluşturulup, olası tehditlerin bertaraf edilmesi konusunda zaafa uğrattır nitelikte.

Bilkent Öğretim Üyesi ve ASAM Uzmanı Şanlı Bahadır Koç'un, "Arzın Merkezine Seyahat: ABD Ulusal Güvenlik Konseyi" adlı makalesinde, ABD'nin önde gelen siyaset adamlarından yaptığı aşağıdaki alıntılar, MGK'nın önemini vurgulamak açısından önem taşıyor.

"Ben sentezci, analist ve koordinatörüm. Ayrıca uyarıcı, güçlendirici, uygulayıcı, arabulucu ve hatta paratonerim. Değişik zamanlarda duruma göre bu rolleri oynarım." –**Zbigniew Brzezinski**, Ulusal Güvenlik Danışmanlığı rolünü yorumlarken

"İyi organizasyon iyi politikanın garantisi değildir. Ama kötü organizasyon kötü politikanın garantisidir." –**Dwight Eisenhower**

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Eski bir üst düzey MİT'çiyle sohbet...

Uzun yıllar çalkantılı bir dönem geçiren MİT'in, Emre Taner'in Teşkilat Müsteşarlığı'na atanmasıyla birlikte kendisine çeki düzen vermeye başladığı bir gerçek.

Gelecek yıl mart ayında emekliye ayrılması beklenen Taner'in, geçen yıl kamuoyuna yansıyan açıklaması da, Türkiye'de değişime direnen zihniyetlere karşı bir meydan okuma, ülkeyi ise çağdaş bir demokrasiye taşıma iradesini yansıtıyordu.

Taner, MİT'in 80. yıldönümü nedeniyle, 5 Ocak 2007 tarihinde yayımladığı açıklamasında, Türkiye'nin gerek stratejik gerekse jeopolitik önemi nedeniyle kendisini hiç bir zaman olayların akışına bırakma ya da 'bekle-gör-tavır al' taktiği ile sınırlama lüksüne sahip olmadığına da işaret ediyordu.

Gerek *Today's Zaman*, gerekse *Taraf* adına söyleşi yaptığım MİT'in müsteşar yardımcılığı görevinden emekli olan Ertuğrul Güven, kendisi gibi bölge başkanlığı yapmış olan ve tabandan geldiğini anımsattığı Taner'in yakın arkadaşı.

Ertuğrul Güven'e göre Taner, örneğin, Kürt sorununu, teşkilata girdiği yıllardan itibaren gerek teorisi gerek pratiği anlamında çok iyi bilen biri olmasının yanında bu soruna çözüm üretebilen bir isim.

Taner, Irak Kürtlerinin şimdiki Lideri ve Kürdistan Bölgesel Yönetimi (KRG) Başkanı Mesut Barzani'nin yanı sıra babası Molla Mustafa Barzani ile de zamanında temas halinde olmuş. Güven, Taner'in, Iraklı Kürt gruplarıyla diyalog başlatmasında hükümeti çok etkilediğini düşünüyor.

Güven, Taner'in MİT'i daha operatif ve daha aktif bir yapıya dönüştürdüğüne de işaret ediyor.

Deneyimli istihbaratçı Ertuğrul Güven ile alanına giren çeşitli konularda yaptığımız söyleşide, Türkiye'nin kanayan yarası olan istihbarattaki çok başlılığı da konuştuk.

Türkiye'de istihbarat örgütlerinin, zaman zaman adeta birbirlerinin düşmanı gibi faaliyet gösteriyor olmaları, ülkenin gerek iç gerekse dış güvenlik sorunlarının giderilmesinde ciddi zaafiyet oluşturduğu bilinen bir gerçek.

Ama bu gerçeği, eski bir üst düzey istihbaratçı olan Güven'den duymak, sorunun hayatiyetini kavramamız açısından daha bir önem taşıyor.

Güven, istihbarat kurumlarının tek bir elde toplanmayışının halen ciddi bir sorun olmaya devam ettiğini belirterek, başbakanlık bünyesinde bu amaçla bir birimin oluşturulması gerektiğinin altını çiziyor.

İstihbarat bilgilerinin tek bir merkezde toplanması konusunda bir irade eksikliği bulunduğu da işaret eden Güven, Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın bu soruna el atması gerektiğini vurguluyor.

"İstihbarat birimleri arasında koordinasyon eksik olunca ilgili birimler arasında kıskançlık oluşuyor ve birbirlerinden bilgi saklıyorlar. Hem devletin parası ziyan oluyor hem de istihbaratta zaafiyetler oluşuyor. MİT var, polis var, jandarma var, var oğlu var. Amerika'da örneğin, 16 istihbarat kuruluşu var, bunlar hiçbir zaman birbirlerinin görev sahalarına tecavüz etmezler. Ayrıca bunun dışında, bu istihbaratları koordine eden bir makam vardır. Ben, Sayın Abdullah Gül'e başbakanken, 'En azından bir sekreteryaya kurun, burada her kurumun bir adamı olur, gelen bilgiler burada koordine edilir,' önerisinde bulundum," diyor Güven.

Güven, MİT'in, geçenlerde *Sabah*'ta yayımlanan MİT belgesinin varlığını doğrulaması ve kontr terör dairesinin sorunlarıyla birlikte 1997 yılında teşkilat şemasından çıkartıldığı yolundaki açıklaması konusunda ise konuşmaktan kaçındı.

Konuşmaktan kaçınsa da Güven'in, MİT'in açıklamasında şemadan çıkartıldığı belirtilen kontr terör dairesinin o dönemki başkanı Mehmet Eymür'ün, Başbakan Tansu Çiller döneminde yeniden teşkilata dönmesini öngören kararnameyi imzalamadığı biliniyor. Yakın çevresi Güven'in, teşkilat sırlarını dışa verme eğilimi ve yine müstakil ajan kullanmaya yatkınlığı yüzünden Eymür'ün atama kararnamesini imzalamadığını belirtiyorlar.

Güven ise söyleşimizde, MİT'in, yıpranmasını önlemek, sanki kanun dışı işler yaptığı izlenimi vermek istemediği için kontr terör dairesinin teşkilat şemasından çıkartılmış olabileceğini söylemekle yetindi.

MİT'in son yıllarda kendisine çekidüzen vermeye başladığı yolundaki yorumumla ilgili ise Güven şu görüşleri dile getiriyor;

"Geçmiş dönemlerde, mesela, Ermenilerin başlattığı terör olayları yüzünden diplomatlarımız öldürüldü. Bu terör olayına, yabancı servislerin de müsamaha ettikleri görüldü. Türkiye'nin bir şey yapması gerekiyordu. Biraz milliyetçi duygusu olan, gözü kara, bir şeyden korkmayan birtakım insanları, bu işlerde kullanma yoluna gidilmiş olabilir o dönemlerde. Bunun çok büyük bir sakıncası yok yabancı servisler bunun çok daha alasını yaparlar. ...Sizin de işaret ettiğiniz gibi sorun, bu kişilerin çalıştırıldıktan sonra MİT'in adını kullanıp bir takım mafya olaylarına girişmiş olmalarıdır. Bunu da MİT ne tasvip etmiştir ne de teşvik etmiştir. Hatta MHP içinde bile, yani mafyalaşan, çek senet işlerine bulaşanları temizleme olayını MHP Genel Başkanı Bahçeli gerçekleştirmiştir. Sadece MİT'i değil MHP'yi de kullanmışlardır bunlar, 'ölkücüyüz, milliyetçiyiz,' adı altında."

Son günlerde MİT'e yönelik eleştirilere de tepki veren Güven, "Örneğin, Sayın Oktay Ekşi, geçenlerde 'MİT istihbarat vs. yapamıyor,' mealinde çok ağır bir yazı yazdı. Ben bu düşüncesine katılmadım," diyerek MİT'in işlevini şöyle özetliyor;

"MİT bir haberalma örgütüdür. Haberi alır, kıymetlendirir, analizini sentezini yapar, ondan sonra bunu kendi arşivindeki bilgilerle karşılaştırır ve istihbarat haline getirir. MİT in görevi budur. Yani bu bilgiyi ilgililere intikal ettirir. Eğer operasyona dönüşecekse emniyet ile işbirliği yapılır. İstihbarat çarkı diye bir şey vardır."

Güven, iç ve dış istihbaratın ayrılması gerektiğini uzun süredir savunan bir istihbaratçı iken Taner'in, iç ve dış istihbaratın ayrılmasına sıcak bakmadığı belirtiliyor. Taner'in, iç ve dış istihbaratın aynı çatı altında bulunmasının, istihbarat mekanizmasının daha güçlü olacağı ve daha radikal çalışma kurabileceği düşüncesinde olduğu kaydediliyor.

Ertuğrul Güven, diğer yandan, iç güvenlikle ilgili hükümetin kurmayı planladığı kurumda, ülke çapında istihbarat toplama görevinin Emniyet Genel Müdürlüğü'ne verilmesinin büyük sakınca doğuracağı uyarısında da bulunuyor.

"Emniyet Genel Müdürlüğü'ne polisin istihbaratı bağlı, üniformalı polis de oraya bağlı, işte buradan zaafiyetler olur. Aynı makama bağlı olması, istihbaratın otokontrolünün yapılamayacağı anlamına gelir," diyen Güven şöyle devam ediyor:

"Almanya'da, örneğin, Anayasa'yı koruma teşkilatı var. Bu teşkilat, Alman İçişleri Bakanlığı'nın bir müsteşarına

bağlıdır, diğer taraftan kriminal polis de aynı müsteşara bağlıdır. Yani müsteşarda toplanır yetkiler. Bizde ise, ülke çapında istihbarat toplama işini Emniyet Genel Müdürlüğü'nde birleştirdiğiniz zaman, zaafiyetler oluşur.”

</div>

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ekonomik krizde savunma sanayii nereye gidiyor?

Lale Kemal 17.12.2008

Silkinip, kendimize gelmemiz lazım. Son ekonomik veriler, zaten var olan durgunluğun giderek derinleştiğini rakamlarla ortaya koyuyor. Türkiye İstatistik Kurumu TÜİK'in önceki gün açıkladığı veriler, Türkiye'nin, yüzde 0,5 ile 2001 krizinden sonraki en düşük büyüme kaydettiğini gösterdi. İşsizlik, resmî rakamlara göre yüzde 10'un üzerine çıkarken, gayri resmî rakamlar bu oranı yüzde 20'lerin üzerinde gösteriyor.

Yine TÜİK'in 6 aralık tarihinde açıkladığı rakamlara göre, beş kişiden biri yoksul, 200 kişiden biri aç. İhracat yüzde 25'ler ve gerisine düştü.

Durumumuz hiç parlak değil. Hükümetin, ekonomiden bir nebze çıkış yolu olarak sunacağı planın neleri içerdiğini de henüz net olarak bilmiyoruz. Örneğin, vatandaş tüketemezken kamu harcamaları olanca hızıyla devam ediyor, (*Sabah*, 16 aralık). Bu duruma karşı ne tür önlemler alınacak?

Türkiye'nin halen en yüksek harcama kalemini oluşturan askerî harcamalarda da bir kısıntıya gidilip gidilmeyeceğini bilmiyoruz. Hava, Kara ve Deniz Kuvvetleri'nin harcamalarından oluşan Milli Savunma Bakanlığı bütçesi, 2009 yılı için yüzde 9,1'lik bir artışla 14,53 milyar YTL olarak belirlendi.

Kısa adı SSM olan Savunma Sanayii Müsteşarlığı gibi bütçesi silah alımları için kullanılan bütçe dışı askerî kaynaklara ayrılan miktarları ise, kamuoyuna açıklanmadığı için bilmiyoruz.

Ama derlediğim bilinen verilere gör, SSM'den yaklaşık 1 milyar dolar ve milli savunma bütçesinden de 4,5 milyar dolar (bu miktarın 1 milyar doları, Türk büyükelçiliklerinde görevli askerî ataşeliklerin yaptığı silah alımlarını kapsıyor) olmak üzere yalnızca silah alımları için yılda 5,5 milyar dolar harcıyoruz. Bu harcama kalemleri arasında terörle mücadele için ayrılan pay ise çok düşük.

Silah alımlarımız, daha ziyade Türkiye'nin terörle mücadelesi için gerekli askerî teçhizat yerine klasik savaşlarda kullanılan silahlardan oluşuyor.

Başbakan Yardımcısı Cemil Çiçek'in geçen ay yaptığı açıklamaya göre, 25 yıllık terörle savaşta 1 trilyon dolar harcanmış. Akıllı politikalar üretseydik, bu paralar, Türkiye'nin kalkınması için harcanır, terör de gündemimizden önemli ölçüde düşerdi.

SSM'nin yayımladığı 2007 yılına ait eylem raporuna göre, Türk savunma sanayii firmalarının toplam cirosu 2 milyar dolar ile GSMH içindeki payı yüzde 1'in altına tekabül etmiş. Yalnızca Arçelik'in cirosunun 2007 yılında 5 milyar dolar olduğunu düşünürsek, 80'e yakın firmanın faaliyet gösterdiği savunma sanayii sektörünün

cirosunun 2 milyar dolar da kalmış olması çok ama çok düşündürücü.

Yine aynı rapora göre, savunma sanayii firmalarının 2007 yılı ihracatı 420 milyon dolarda kalmış. Bu ihracatın önemli bölümü, yabancı firmalarla yapılan offset* anlaşmaları yoluyla gerçekleşiyor. Avrupa pazarlarının daraldığı gerçeğini hesaba katarsak, bu ihracat rakamının daha da düşmesi kaçınılmaz olacak.

Oysaki SSM, savunma sanayii ihracatının 2011 yılına kadar 1 milyar dolara çıkmasını hedefliyordu.

Hükümet, 2004 yılında isabetli bir karar alarak, askerî bütçenin, Türkiye’de halen en yüksek harcama kalemini oluşturmaya karşın yurtdışına olan yüksek teknoloji ürünü silahlara bağımlılığı yüzde 80’lerde seyreden askerî ihtiyaçların yurtiçinden karşılanması yolunda uygulamaya dönük politikalar başlattı. Böylece, yurtiçinde askerî teknoloji üretiminin yüzde 40’lara ulaştığı belirtiliyor. Bu oranın ne ölçüde montajı ne ölçüde yüksek teknolojiyi kapsadığı konusunda daha önce SSM Müsteşarı Murad Bayar’dan yanıt alamamıştık.

Bir yandan derinden hissetmekte olduğumuz ekonomik kriz varken diğer yandan savunma sektörünün denetlenmiyor olması ciddi bir sorun olarak karşımıza çıkıyor.

Zira, yerli firmaların yurtiçinde üretmesi öngörülen, örneğin, modern tank, saldırı helikopteri ve insansız hava aracı gibi tasarımı ve yapımı milyar dolarları bulan ve çok iddialı olan bu geliştirme projelerinin bitirilme süresi 2012 yılında aşağı yukarı sona eriyor.

Bu iddialı projeler çok iyi takip edilmez, denetlenmez ve adeta bir bebek gibi bakılmazsa, savunma sanayii dolayısıyla askerin gerçek ihtiyaçlarının karşılanması konusunda 2012 yılında derin bir krize girilebilir. Bir de tabii, yukarıda belirttiğim silah sistemlerinin, Türkiye’ye değil dünyaya has özellikte geliştirilmesi halinde ancak yurtdışında alıcı bulabileceği gerçeği de ne ölçüde hesaba katılıyor, o da belli değil.

* Diğer ülkeler gibi Türkiye de, yurtdışına giden dövizin bir miktarının yurtiçinde kalması ve ülke savunma sanayiinin kalkınması amacıyla yabancı firmalarla yaptığı silah anlaşmalarına offset hükümleri de getiriyor. Böylece yabancı firmalar, Türk savunma sanayii ürünlerini satın alma ya da üçüncü ülkelere pazarlama konusunda da taahhütte bulunuyor.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bari Irak Kürtleri’nden ders alalım...

Lale Kemal 24.12.2008

Türkiye’nin, PKK sorununa, güç kullanımı dışında çözüm arayışlarına ağırlık vermesinin yaratacağı faydaları bilmemesi mümkün değil. Zira önünde, gerek batısında gerekse doğusunda, güç kullanımının yarattığı sancılar ve silahsız çözümün getirilerinin daha fazla demokrasi olduğunu gösteren binlerce örnek var. Batısında, İngiltere ve İspanya, doğusunda Iraklı Kürtler örneği bulunuyor.

Türkiye’nin tam üye olma arzusu birkaç yıldır gerileyen Avrupa Birliği’nin üyeleri İngiltere ve İspanya, IRA ve Bask terörü sorununu, silahsız siyasi çözüm reçeteleri ile önemli ölçüde aştılar. Ama Doğu’ya doğru ilerlerken, kaba güçten medet uman, idam edilen Irak eski Devlet Başkanı Saddam Hüseyin gibi despot liderlerin, kendi iç isyanlarını silah zoruyla sonlandıramadıklarını görüyoruz. Bu kaba güçten medet uman zihniyet, Irak

Kürtleri'nin, bugün yanı başımızda Kürdistan Bölgesel Hükümeti'ni kurmaları ile sonuçlanan süreci önleyemediği gibi hızlandırdı da.

Geçenlerde Ankara'da görüştüğüm ve bölgesel hükümete politika üreten Kürdistan Demokratik Partisi KDP'nin Dış İlişkiler Sorumlusu Sefin Dizayi, Irak Kürtleri'nin, merkezî Bağdat yönetimine karşı 30 yıla yakın silahlı mücadele verdiklerini anımsatırken, Türkiye'nin niye kendi Kürt sorununa çözümü silahsız yöntemlerde araması gerektiğinin de ipuçlarını veriyordu.

"Irak Kürtleri olarak haklarımızı elde etme pahasına napalm bombası ve kimyasal silah saldırılarına karşı bile direndik. Silahlı mücadele, biz Kürtleri yıldırmadı ve merkezî yönetime de bir fayda sağlamadı. Türkiye PKK ile 25 yıldır mücadele veriyor. PKK zayıfladı mı?, hayır. Türkiye'nin hava harekâtları ise tam aksine PKK'yı güçlendirdi. Türkiye'nin, kendi Kürt sorununa, neden silahların kullanılmadığı çözüm bulması gerektiğinin en iyi örneği yanı başında duruyor, yani biz Kürtler," diyor Dizayi.

Medeniyetleşme ile özdeşleşen Batı'nın askerî kanadı NATO ile hukukun üstünlüğü, demokrasi, temel insan hakları ve özgürlükleri garanti etme arzusundaki ülkeleri biraraya getiren Avrupa Konseyi'nin üyesi olan Türkiye'nin ise, önündeki İspanya ve İngiltere gibi iyi, Irak Kürtleri bağlamındaki kötü örneklerden bir türlü ders çıkartmamış olması son derece vahim.

Ben, ne TSK ne de siyasi otoritelerin, PKK ile mücadeleden ne tür dersler alındığına dair anlamlı ve içerikli bir rapora sahip olduklarını zannediyorum. Olsa idi zaten, bugün halen silahlı mücadeleyi gündemde tutan bir yaklaşım olmazdı devlette.

Son birkaç aydır, PKK ile sürmekte olan düşük yoğunluklu çatışmanın azaltılması ve kimi teröristlerin dağdan indirilmesi yolunda bir dizi adımlar atıldığını da gözlemliyoruz. Bu adımların, gerçekten bu kez, Kürt sorununa anlamlı bir çözümü içerirken silahlı mücadelenin sonu yolunda ise bir başlangıç olmasını diliyorum.

Başbakan Yardımcısı Cemil Çiçek, yaklaşık iki ay önce yaptığı açıklamada, terörle mücadele için 1 trilyon dolar harcadığını bildirdi. Bu rakam insanın dudaklarını uçuklatacak düzeyde.

"Ülke bölünür" gibisinden, askerî ve sivil bürokrasinin statükoyu koruma pahasına ortaya attığı anlamsız gerekçelerin yarattığı korkularımızdan çok önce kurtulabilseydik, bu 1 trilyon ile gelişmiş ülkeler liginde boy gösterirdik.

Dolayısıyla, geç de olsa aklımızı başımıza toplayıp, askerî harcamalarımızı sürekli katlayan hesapsız, kitapsız güce dayalı politikalardan uzaklaşmalıyız.

Asker polemiği Türkiye'yi yıpratıyor...

Batı medeniyetleri, ordularının yıpranmalarını önlemek ve asli işleri olan ülke sınırlarını koruma görevini layıkıyla yerine getirmelerini sağlamak için, silahlı bürokrasilerinin de demokratik sivil denetimini sağlamışlardır. Askerin siyasete bulaşması da böylece engellenmiştir. Biz de ise iki emekli general arasında yakınlarda yaşanan söz düellosu bir kez daha gösterdi ki, TSK kendi kendine zarar verirken aslında Türkiye'ye zarar veriyor. Türkiye'nin görebileceği en akılselim sahibi askeri, Genelkurmay Başkanlığı'ndan emekli

orgeneral Hilmi Özkök, yolsuzluk suçundan hapiste yatan Deniz Kuvvetleri eski Komutanı emekli Amiral İlhami Erdil'e, Mevlana'dan okuduğu bir şiirle en güzel yanıtı verdi. Daha doğrusu yanıt vermek zorunda bırakıldı, Coca Cola / şarap denklemindeki anlamsız ama Türkiye'de çok anlam yüklenen Erdil'in başlattığı polemige. Askerlerin siyaset üzerinden giriştikleri birbirlerini yıpratma kampanyalarının, Türkiye'ye verdiği zararların ne derece onarılmaz sonuçlar yarattığını artık görmemiz lazım.

Bir hâkim portresi...

Konu; Ankara 5. Sulh Hukuk Mahkemesi'nde görülmekte olan bir hakaret davası. Mahkeme hâkiminin, daha salona girer girmez, gerek avukatlar gerekse sanıklar üzerinde salmak istediği korku havasını hissetmemeniz mümkün değil. Hâkim değil de cellat sanırsınız. Sanıkları azarlamalar, ilk isimleriyle hitap etmeler, ve emirler yağdırmalar. Bu arada, asli işi olan sanıkların savunmasını dinleme gibi bir derdi yok. Mahkemelerde sorunlarına çözüm bulamayınca insanlar, çözümü kendi uyguladıkları adalette arıyorlar. İşte o zaman da Türkiye'deki gibi kargaşa ortamı durulmak bilmiyor.

</div>

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Türk-İsrail askerî ilişkileri, Gazze'ye saldırı

Lale Kemal 31.12.2008

Başbakan Recep Tayyip Erdoğan, bir yandan aldatılmışlık hissi bir yandan da İsrail'in, Hamas'ın kontrolü altında bulunan Gazze'ye son dört gündür giriştiği şiddetli saldırıların yüzlerce masum insanın ölümüyle sonuçlanmasına, her insanın duyabileceği vicdan sızlamasının dışı vurumu şeklinde sert tepki gösterdi. Erdoğan, İsrail'in saldırılarını, bir "insanlık suçu" olarak nitelerken "Bu, Türkiye'ye karşı da saygısızlıktır" dedi.

Erdoğan kendisini aldatılmış hissediyordu, zira geçen hafta Türkiye'yi ziyaret eden İsrailli meslektaşları Başbakan Ehud Olmert, Gazze'ye saldırıda bulunmayacaklarını söylemişti.

Dönemin başbakanı Bülent Ecevit de, İsrail'in Filistinlilere yönelik orantısız güç kullanımıyla bağlantılı bir başka saldırısına karşı, bu ülkeyi, Filistin halkına soykırım yapmakla suçlayarak tepkisini göstermişti.

İsrail'in Filistin topraklarına yönelik orantısız güç içeren saldırılarına karşı, savunduğu politik görüş ne olursa olsun Türk siyasi liderlerinin tepkisi bir hayli sert olabiliyor.

Arada kaynayan bir gerçeği de belirtmekte yarar var. İsrail, altı aydır devam eden ateşkesi, –radikal Hamas güçlerinin topraklarına yaptığı roketli saldırılarına misilleme olarak- yaklaşık dört gün önce sonlandırıp Gazze'yi şiddetli ateş altına aldı.

Ancak, bu misilleme saldırısında İsrail'in orantısız güç kullanması ve şu ana değin 60'ı sivil 350'ye yakın kişinin ölmesi, Türkiye'de de tepkilere yol açtı ve gösterilerle kınanıyor.

Göstericilerin attıkları sloganlar arasında, Türkiye'nin İsrail ile askerî işbirliğini askıya alması gibi yaptırımlar uygulaması talepleri de bulunuyor.

Hükümet sözcüsü Cemil Çiçek, önceki gün düzenlediği basın toplantısında, bir gazetecinin, Türkiye'nin geçen perşembe günü (İsrail saldırılarından yaklaşık bir gün önce) İsrail ile imzaladığı yaklaşık 167 milyon dolarlık silah alımı anlaşmasını, tepki olarak iptal edip etmeyeceği sorusuna, İsrail'in Gazze'ye yönelik devam eden saldırıları ile bu konu arasında bir bağlantı kurulmaması gerektiği mealinde bir yanıt vermekle yetindi.

Anlaşmayı imzalayan İsrailli firmalar, kendi basınlarına Türkiye ile yaptıkları silah anlaşmasını duyurmasalar bizim bu anlaşmadan haberimiz olmayacaktı, bu arada belirtelim.

Anlaşma, Türk Hava Kuvvetleri'ne gece ve gündüz şartlarında gerçek zamanlı olarak yani anında istihbarat bilgilerinin ulaştırılmasında önemli bir yetenek kazandıracak.

İsrail'in Filistinlilere yönelik saldırılarını yoğunlaştırdıkları dönemlerde Türkiye'de, bu ülke ile yapılan silah işbirliğinin kesilmesi şeklinde yaptırım uygulanması beklentilerinin artması doğal. Zira, Türkiye'nin İsrail ile silah anlaşmaları yaptığı kimi zamanlar hep sorunlu oluyor.

Türkiye, envanterindeki 170 adet Amerikan M60 A1 tanklarının yenilenmesini öngören yaklaşık 1 milyar dolarlık tank anlaşmasını, 2002 yılında, İsrail'in Filistin'e yönelik şiddetli saldırılarının gerçekleştiği bir sırada bu ülke ile imzalamıştı.

Dönemin hükümeti ve TSK'ya karşı, tank anlaşmasının yapılmasına yönelik basında yer alan tepkiler bugünkünden çok daha sert olmuştu. Bunun bir nedeni, tank anlaşmasının, Türkiye'nin çıkarları gözetilmeden imzalandığı iddialarının ayyuka çıkmasıyken diğer nedeni de anlaşmanın zamanlaması (İsrail'in yoğun saldırıları) olmuştu.

Dönemin genelkurmay başkanı Orgeneral Hüseyin Kıvrıkoğlu, basında tank anlaşmasına yönelik çıkan sert eleştirilere, "Analarından Yahudi düşmanı olarak doğanlar..." şeklinde anlamsız bir tepkiyle yanıt vermişti.

Oysaki eleştirilerin önemli bir kısmı, tank anlaşmasının İsrail ile imzalanmasının zamanlaması ve bu proje etrafında dönen ve ciddiye alınması gereken şaibe iddialarıydı.

Neyse tank olayı, Kıvrıkoğlu'nun toplumu sindirme şeklinde tezahür eden tepkisiyle birlikte kapandı gitti.

Bugüne dönersek eğer, Türk-İsrail askerî ve silah sanayiinde işbirliği, oyun kuralına göre oynandığı sürece yalnızca İsrail'in değil Türkiye'nin de ulusal çıkarlarına hizmet eder nitelikte.

Tabii ki Türkiye, ulusal savunma sanayiini akıllı politikalar ile çoktan ileri düzeye çıkartmış olsaydı İsrail dahil yabancı ülkelere mevcut durumdaki kadar bağımlı olmazdı. Ama bağımlı.

Kamuoyu, İsrail'in Gazze'ye yönelik saldırısına karşı Türkiye'nin silah yaptırımı ile bu ülkeyi bir ölçüde caydırabileceğini düşünüyorsa aynı şekilde, "Biz niye onca askerî harcamaya karşın başka ülkelere yüksek oranlarda bağımlıyız" sorusunu da sorma bilincine erişmiş olması gerekiyor.

Türk-İsrail askerî ve silah ticaretindeki işbirliği, kamuoyunun tahminlerinin üzerinde derin bir nitelik taşıyor.

Boşuna, dönemin genelkurmay başkanı Orgeneral Hilmi Özkök, 2004 yılında İsrail'i gizlice ziyaret edip, bu ülkeden PKK konusunda istihbarat işbirliğini yoğunlaştırmasını istememişti.

25 yıldır terörle mücadele eden bir ülkeyiz, envanterimizde ne uydu sistemi var ne de istihbarat bilgileri toplanmasında etkin silahlardan olan insansız hava araçları bulunuyor.

Durum böyle olunca da, bize bu sistemleri verecek ileri teknolojiye sahip İsrail gibi ülkelerle işbirliği yapmak zorunda kalıyoruz. Dolayısıyla, İsrail ile süren askerî ve savunma sanayii işbirliği, Ankara'nın ulusal çıkarlarına hizmet ediyor.

Cemil Çiçek'in önceki gün kendisine yöneltilen soru karşısında, İsrail ile son yapılan silah anlaşmasının misilleme olarak iptal edilebileceği yolunda bir sinyal vermemesinin altında, Türkiye'nin ulusal çıkarları yatıyor. Bir de tabii Türkiye'nin, savunma sanayiindeki kendi ihmaliinden kaynaklanan geri kalmışlığı yatıyor.

Geçen yıl itibariyle Türkiye ve İsrail arasındaki ticaret hacmi yaklaşık 2,6 milyar dolar iken savunma sanayii işbirliğinin 1,8 milyar dolar olduğu tahmin ediliyor. Böylece Türkiye silah alımları sonucu İsrail ile ticaretinde açık veriyor.

Anlayacağınız, Türkiye ve İsrail arasındaki askerî ve savunma sanayii işbirliği, zaman zaman ortaya çıkan siyasi anlaşmazlıkları etkilemeyecek kadar derin.

</div>

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ergenekon, istihbarat savaşını tetikledi...

Lale Kemal 07.01.2009

Ankara'da, zaten birbirlerinden kopuk hareket eden istihbarat birimleri arasındaki savaş, son zamanlarda dikkat ederseniz Ergenekon terör örgütünün gün yüzüne çıkartılmasıyla yeniden kızıştı. Bu savaşın arkasında bir güç çatışması olduğunu söylersek, yanılmamış oluruz.

Bir yanda Emniyet istihbaratı ve MİT diğer yanda Jandarma ve TSK'ye ait istihbarat örgütleri... Bu örgütlerin birbirleriyle uyumlu çalıştıklarına hiç tanık olmadık nedense. Hele de Türkiye gibi bulunduğu coğrafya gereği istihbarat birimlerinin sürekli tetikte olmaları, aralarındaki uyumun azami ölçüde sağlanmış olması gereken bir ülke olmamız gerekirken.

Ana muhalefetteki CHP'nin lideri Deniz Baykal'ın, partisine mensup bazı milletvekillerinin, çalışma odalarında dinleme cihazları bulunduğunu tespit ettiklerini belirttikten sonra, "Henüz polise resmî bir başvuru yapmadık. Maalesef polis teşkilatına güvenimiz kalmamıştır," (CNNTürk, 2 ocak) yolundaki sözleri, Ergenekon davasıyla yeniden ortaya çıkan istihbarat birimleri arasındaki güç savaşının bir yansıması olarak algılanabilir.

Zaten Baykal, "Polise güvenmiyoruz," derken, "polis istihbaratına güvenmiyoruz," demek istedi büyük olasılıkla.

Aynı Baykal, istihbarat birimlerini yeniden karşı karşıya getiren ve devletin derinlerine, ilk kez hukukun araç olarak kullanılarak girildiği Ergenekon davasının "avukatlığına," soyunmuştu. Bu soyunma işlemi, perde arkasında yine istihbarat birimleri arasındaki güç kavgasının bir yansıması olabilir.

Ne hazindir ki bu ülkede, darbelere karşın altı kez başbakanlık koltuğuna oturan eski Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'in, örneğin, "12 Eylül'ün olacağını bilmiyorduk," yolundaki sözleri, MİT dahil çeşitli istihbarat birimlerinin, icranın başında olduğunu varsaydığımız bir lideri nasıl es geçebildiğinin önemli bir kanıtı olarak belleklerimizde hep yer almıştır.

Diğer bir hazin nokta ise Demirel'in, defalarca başbakanlık yapmasına karşın normalde kendisine bağlı çalışması gereken istihbarat birimlerini kontrol altına alma yetkisini kullanmamış olmasıdır.

Hatırlar mısınız hukuk nasıl ayaklar altına alınmıştı, meşum Susurluk kazasında dahli olduğu için hapis cezasına çarptırılan asker kökenli eski istihbaratçı Korkut Eken'e, aralarında bir eski genelkurmay başkanının da bulunduğu yedi emekli generalin sahip çıkmasıyla.

Oysaki, emekli generallerin, "kahraman," diyerek sahip çıktıkları Eken, ilk kez devlet ve mafya arasındaki bağın ortaya çıkartıldığı 1996 yılındaki Susurluk kazası bağlamında, 2002 yılında suç işlemek için çete kurmak suçundan altı yıl hapis cezasına çarptırılmıştı!!!

Susurluk soruşturmasında, polis ve MİT mercek altına alınırken askerî kanada dokunulmamıştı.

Ama bugün Ergenekon soruşturması sonucu 86 sanık hakkında başlatılan yargı sürecinde, Susurluk olayında dahli olduğundan şüphelenildiği halde o dönem sorgulanamayan emekli Tuğgeneral Veli Küçük, tutuklu olarak yargılanıyor. İki eski general ise Ergenekon bağlantısı iddialarıyla tutuklandılar.

Dolayısıyla Ergenekon örgütlenmesi içinde polis istihbaratı ve MİT ile ilintili şahısların bulunmuyor olması, Ankara'daki istihbarat savaşlarının tetiklenmesinde önemli bir etken olabilir.

Bu anılan her iki kurumda da Ergenekon bağlantısı olanlar var ise mahkeme önünde hesap vermeliler, bunda hiç kuşku yok.

Ama dün Susurluk çetesi olayına karıştıkları şüphesi doğup da mahkeme önünde hesap vermeme pervasızlığını gösterirken bugün hesap verme durumunda olanları savunursanız, inandırıcılığınız ortadan kalkacağı gibi kamu vicdanını da derin bir şekilde yaralamaya devam edersiniz.

Ergenekon davası bağlamında çıkartılan onca gürültü ve patırtıya bakınca acaba diyorum, bir dönem dokunulamazken bugün dokunulanlar –yargı önünde hesap verme anlamında- ve onların destekçileri, derin devletin faaliyetlerinin sürmesini mi istiyorlar? Ve bu faaliyetlerin devamı adına, Ergenekon'a karşı başlatılan hukuki süreci baltalamaya mı çalışıyorlar?

Ama Ergenekon davası kapsamında eski DGM Savcısı Mete Göktürk'ün de dikkat çektiği hususlara özen gösterilmesi gerektiğini düşünüyorum.

Ergenekon davasına destek veren deneyimli hukukçu Göktürk, "Yine bir savcı gözüyle soruşturmaya yönelik eleştirilere ne diyorsunuz," sorusuna şu yanıtı veriyor;

"Soruşturmanın başlatılmasını eleştiren kesimler var. Eleştirilebilecek şey, soruşturmanın hukuk içinde yapılıp yapılmadığı olmalı. Kötü muamele yapıldı mı, savunma hakkına yeterince yer verildi mi, gözaltı süresi aşıldı mı, sanıkların avukatlarıyla görüşmesi engellendi mi? Bunlara dikkat edilmeli. Bunlarla ilgili de bir şikâyet yok. Üstelik en başından beri 'Bu soruşturma boştur, bir şey çıkmaz' diyenlerin bir kısmı parlamenterler. Burada soruşturmanın uzaması ciddi bir hata. Diğer taraftan iddianameden sızdırılan haberlerle sanık ve şüpheliler hakkında linç havası oluşturuldu. Onların şahsiyet hakları rencide edildi. Tam bir bilgi kirlenmesi yaşandı." (Sabah, Ecevit Kılıç'la röportaj, 20 Ekim 2008)

Son tahlilde, istihbarat kurumları arasında yeniden gün yüzüne çıkan derin savaşlar, ancak ve ancak siyasi iktidarların, bu kurumları tek elde toplayacak ve kontrol altına alacak mekanizmaları çalıştırmalarıyla olur. Bunu gerçekleştirmenin tek yolu da muktedir olmaktan geçer.

</div>

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ergenekon'da ABD ile uzlaşa oldu mu?

Lale Kemal 14.01.2009

Ergenekon'un 10'uncu diye adlandırılan son dalgasında gözaltına alınan üç emekli general önce gözaltına alındı sonra serbest bırakıldı. Genekurmay Başkanı Orgeneral İlker Başbuğ, emekli generallerin sorguları sürerken gerek Başbakan Recep Tayyip Erdoğan gerekse Cumhurbaşkanı Abdullah Gül ile olağandışı görüşmeler yapmasaydı kamuoyu, belki bu üç emekli generalin delil yetersizliğinden serbest kaldıkları konusunda ikna olabilirdi. Ama Orgeneral Başbuğ'un ziyaretleri, kamuoyunda oluşabilecek bu kaniya gölge düşürdü.

Son dalga çerçevesinde emniyet güçlerinin kimi zanlıların evlerinde yaptıkları aramalarda ele geçirdikleri krokilerden hareket ederek Ankara'nın çeşitli semtlerinde yürütmekte oldukları kazılar sırasında toprağın altına gömülü çeşitli çapta silah ve mühimmat ele geçiriyor olmaları Türkiye'de kimi etkin çevrelerin, ülkeyi kaosa sürüklemek için neler yapabileceklerinin ipuçlarını vermesi açısından ise dehşet verici bir manzara oluşturuyor.

2007 yılında İstanbul Ümraniye'de bir gecekonduya yapılan baskında çok sayıda silah ve mühimmatın ele geçirilmesiyle başladığı belirtilen Ergenekon soruşturmasında daha kaç dalga var bilemiyorum. Ama şu ana kadar Ergenekon çerçevesinde ortaya çıkan veriler bile Türkiye'de her bireyin, canına kast edilebileceği ciddi bir tehdit altında olduğunu ve bu tehdidin bertaraf edilmesinin ne derece hayati olduğunu ortaya koyuyor.

Ben, orduyu darbeye kıskırtmak için silahlı bir örgüt kurulması şeklinde özetlenebilecek Ergenekon soruşturmasının, dışarıdan gelen desteğin de yardımıyla şu ana kadar sürdürülebildiğine inananlardanım. Bunun, daha ziyade dışarıdan alınmış olabilecek manevi bir destek ya da en azından operasyonların önünü kesecek müdahalelerin yapılmamış olabileceği şeklinde bir dış uzlaşa olduğunu düşünüyorum.

Türkiye içindeki çevrelerin, Ergenekon yapılanmasının ortaya çıkartılması için verdikleri ölesiye mücadeleyi ise kesinlikle gözardı etmiyorum. İçteki güçlü temiz toplum kurma inancı dış destekle perçinlenmiş olabilir.

Nitekim, Sıkıyönetim Komutanlığı bünyesinde görev yaparken tanık olduğu kimi olaylara tahammül edemeyip başka bir ile tayinini isteyen daha sonra da TSK'ya uzun yıllar hizmet ettikten sonra askerî yargıç olarak albayken emekli olan Ümit Kardaş da, Ergenekon'un arkasında ABD ile bir uzlaşının olabileceği düşüncesinde.

Kardaş şöyle diyor;

“TSK bir NATO ordusu. Bizim ordunun NATO standartlarına (orduların demokratik kontrolü) çekilerek, siyasi yaşama darbelerle müdahale edemeyeceği bir uzlaş olabilir, başta ABD olmak üzere kimi ülkelerle hükümet arasında. TSK'nın, belki Ergenekon operasyonları ile darbe dönemleri kapanabilir ama bu sivil-asker ilişkileri anlamında TSK'nın, demokratik gözetiminin kolay sağlanacağı anlamına gelmez. TSK kolay değişmeyecek bir kurumdur.”

TSK'nın, medeni toplumlarda olduğu gibi ülke sınırlarını dış tehditlerden koruma olan asli görevine çekilmesi, ancak hükümetin, AB reformlarına sarılıp, gerekli yasal değişiklikleri yapması ve bunu takiben de zaman içinde oluşacak zihniyet değişimi ile mümkün olabilir.

Avukat Ümit Kardaş'ın, Ergenekon operasyonlarıyla birlikte TSK'nın mutlaka dışarıdan değişime zorlandığı yolundaki tespitlerini güçlendiren kimi bulgular da yer alıyor.

Örneğin, ABD, Genelkurmay eski Başkanı Orgeneral Hüseyin Kıvrıkoğlu ve sonradan emeklilik yoluyla tasfiye olan kimi komutanların, Batı ittifakı olan NATO'dan uzaklaşıp Doğu'da İran ve Rusya gibi ülkelerle ittifak arayışlarını açıkça dile getirmelerinden duyduğu rahatsızlığı bir emekli Yarbay'ın kaleme aldığı makale yoluyla dile getiriyordu.

Amerikan ordusundan emekli Yarbay Steve Williams, merkezi ABD'deki Western Policy Center için 30 Ekim 2002 tarihinde kaleme aldığı makalesinde, münzevi (dünya işlerinden çekilen) olarak nitelendirdiği Kıvrıkoğlu'nun, dört yıllık görev süresi boyunca bir kez olsun ABD'yi ziyaret etmezken Çin'i ziyaret etmiş olmasından duyulan rahatsızlığı dile getiriyordu.

Aynı makalesinde emekli Yarbay Williams, 4 Kasım 2002 tarihinde, ilk yurtdışı ziyaretini ABD'ye yapmaya hazırlanan dönemin Genelkurmay Başkanı ve şimdi emekli olan Orgeneral Hilmi Özkök'ü, daha Batı'ya dönük olacakları anlaşılan yeni nesil Türk askerî liderlerinin öncüsü, etkin ve uluslararası forumlarda ehil bir muhatap olarak nitelendirerek, övüyordu. Emekli Yarbay Williams'ın zaten makalesinin başlığı da “Türk askerinin Yeni Yüzü,” idi.

TSK ile ABD arasında, yakın tarihin ilk çözülmesi, 1991 Körfez Savaşı'nın ardından, Washington'un Kuzey Irak'ta bağımsız bir Kürt devleti kurulmasına zemin hazırladığı kuşkuyla birlikte başlamış, ordu içinde Batı aleyhtarlığı giderek artarak, ABD'nin 2003 Mart'ında yanı başımızdaki Irak'ı işgaliyle Orgeneral Kıvrıkoğlu döneminde zirve yapmıştı.

Ülkeler arasındaki dostluk, kendi çıkarlarını gözetebildikleri ölçüde vardır. Türkiye de, Ortadoğu, Kafkasya, Balkanlar'a yakın coğrafyası ve Karadeniz'deki etkinliği ve bu bağlamda yüzünü Batı'ya çevirmeye devam ettiği sürece ABD'nin bölgedeki ulusal çıkarlarının korunmasında hayati önem taşıyor.*

Başta ABD olmak üzere NATO, böylesine kritik coğrafyadaki bir ülke ordusunun, Doğu'sunda askerî ittifak arayışlarından rahatsız olmuş olabilir. Ama nihayetinde Ergenekon yapılanmasının ortaya çıkartılması, daha aydınlık bir gelecek adına Türk insanının çıkarına hizmet etmektedir.

*Bu konudaki önemli bir makale, *The DISAM Journal*'in, Winter 2003-2004 sayısında, "Security Assistance, Mission in the Republic of Turkey by Captain Richard Robey, US Navy and Colonel Jeffrey Vordermark, US Army, Office of Defence Cooperation in Turkey," adıyla yayımlandı.

</div>

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Sivil-asker ilişkilerinin normalleşmesi...

Lale Kemal 21.01.2009

Ergenekon soruşturması kapsamında Türkiye'de istikrarsızlığı besleyen bir yapının varlığı yeni yeni ortaya çıkmaya başladı.

Doğru, bu soruşturmayı biraz da Türk usulü yaparak, zaman zaman elimize yüzümüze bulaştırdık ve kamuoyunun art niyetli olmayan bir kesiminde, "Ergenekon'un arkasında hükümetin muhaliflerinden öç alma duygusu mu yatıyor?" şeklinde bir kanaat oluştu. Bu kanaatin giderilmesi için çaba harcanması elzem hale geldi ki böylece Türkiye, otorite boşluklarından yararlanıp ülkeyi sürekli kaos ortamında tutan derin yapılanmaların faaliyetlerini sonlandırma iradesini, halktan daha fazla destek alarak gösterebilsin. Zira, vatandaşın can güvenliğini sürekli tehdit eden, yine vatandaştan toplanan vergileri kirli emelleri için kullananların, "Hükümet öç almak istiyor," bahanesini kullanarak, bu işten sıyırma tehlikesi güçlü bir şekilde karşımızda duruyor.

Art niyetli olmayan kamuoyunda kimi kuşkuların uyanmasında, Ergenekon soruşturmasında ilk kez hem de üst düzey emekli generaller ve daha alt rütbede muvazzaf askerlerin tutuklanmış olması da rol oynamış olabilir. Zira, nedenleri tartışılmaya muhtaç olsa da birçok ankette ülkenin en güvenilir kurumu olarak ortaya çıkan TSK'nın, kimi eski ve mevcut mensuplarının Ergenekon derin devlet yapılanmasıyla bağlantılı oldukları şüphesiyle tutuklanmış olmaları, kamuoyunun bu kesiminde bir şok etkisi yaratmış olabilir.

Zaten İtalya'da da, NATO'nun, komünist yayılcılığının önlenmesi adına kurduğu ve sonradan kontrolden çıkıp çeteleşen ve ülke içindeki bombalı eylemlerin arkasında olduğu yapılan soruşturmalarda ortaya çıkan Gladio'nun da bu tür kirli işlere karıştığına ortaya çıkması, ilk başta kamuoyunda bir şok etkisi yaratmıştı.

Ancak Gladio, onca patırtı ve gürültüye karşın, asker, sivil suça bulaşmış herkese dokunup, sağlıklı bir soruşturma ortamında sonlandırılmıştı.

Türkiye'de Ergenekon yapılanmasıyla ilgili soruşturmada aşmamız gereken en önemli sorun, halen dokunulmaz olduklarını düşünen kurum ve kişilerin de, sağlıklı bir soruşturma sürecinden geçirilerek, dokunulabileceklerini artık bilmeleri gerekliliğidir. Bunun sağlanmasının yolu da en başta TSK'nın ve diğer

atanmış bürokratlardan oluşan kurumların, demokratik sivil denetimlerinin gerçek anlamda yapılmasından geçer.

Sivil denetimin sağlanması da, siyasi otoritelerin, 2005 yılından bu yana ara verilen başta Anayasa'nın çağdaş standartlara getirilecek biçimde değiştirilmesi olmak üzere yasal reformlara yeniden başlamalarıyla mümkün olabilir.

İtalya'da olduğu gibi Türkiye'de de, kirli işlere bulaştığı savlanan derin yapının ciddi şekilde araştırılması için halkın Meclis'e taşıdığı milletvekillerinden oluşan Parlamento'nun, Ergenekon olayına ciddiyetle el atması gerekiyor.

TSK, şu ana değin istemeyerek de olsa, kurumun itibarını korumak adına, Ergenekon ile bağlantısı olduklarından şüphelenilen kimi emekli general ve muvazzaf askerlerinin tutuklanmalarına izin vererek, kurban verdi.

Ama savcıların, soruşturmayı sağlıklı yapabilmeleri için hiçbir ayırım gözetmeksizin TSK dahil tüm kurumların, gizlilik adı altında paylaşmadıkları istihbarat bilgilerini incelemeleri şart.

Aksi takdirde Ergenekon soruşturması, davayı gören hâkimlerin, mafya ve devlet arasında ilk kez bağ kurdukları Susurluk gibi yarım kalır ve can güvenliğimiz, ülke ekonomisi ve demokrasisi yara almaya devam eder.

Dolayısıyla, siyasi otoritelerin, devlet içindeki yasadışı yapılanmaları, denetlenemeyen özerk kurumları denetim altına alabilmeleri için gerekli yasal düzenlemeleri yapmaları ve bu düzenlemelerin uygulamada hayat bulmaları şart.

Yoksa salt Ergenekon'un ortaya çıkmasıyla, çağdaş ülkelerde olduğu gibi askerlerin demokratik sivil denetiminin yolu açılmaz.

</div>

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Şu monşerler meselesi...

Lale Kemal 04.02.2009

İsrail'in Gazze saldırısına tepki olarak Türkiye'de yapılan gösterilerde atılan sloganlar ve pankartlar, toplumun genelinde ırkçı ve kafatasçı milliyetçilik duygusunun ne denli tehlikeli boyutlarda olduğunu bir kez daha gözler önüne serdi. Osmangazi Kültür Dernekleri Federasyonu'nun, ocak ayı ortalarında, "Bu kapıdan Yahudiler ve Ermeniler giremez ve köpeklere giriş serbesttir," ifadeleri taşıyan pankartları –neyse ki sonradan bu konuda soruşturma açıldığını duyduk- toplum genelinde farklı ırk ve din mensuplarına tahammülsüzlüğü göstermesi açısından ibret vericiydi. Ermeni asıllı gazeteci Hrant Dink'in öldürülmesi, Malatya'da misyonerlerin hunharca katledilmesi, Trabzon'da Rahip Santoro cinayeti ve gayrimüslimlere dönük daha birçok saldırının ardında Türk toplumunun ırkçı duygularla beslendiği eğitim sisteminin etkisi çok fazla.

Yabancı ülkelerde, örneğin Almanya’da, ırkçı dolayısıyla yabancı düşmanlığının Türkleri acımasızca hedef aldığını da biliyoruz. Ama bu türden kafatasçı milliyetçiliğin, söz konusu ülkelerde toplumun geneline yayılmasının önlenmesi için ilgili hükümetler, devlet politikası olarak bir dizi yasal önlemler alırken eğitim sistemi de toplumları zehirleyen, her alanda gelişmeyi önleyen aşırı uçtaki eğilimleri frenleme görevini yapıyor.

Bizde ise devletin, toplumun ırkçı ve aşırı muhafazakârlaşma eğilimlerini önleyici tedbirler almadığı ortada. Tam tersine, Ergenekon soruşturmasında da ortaya çıktığı üzere bizzat devlet içindeki kimi unsurlarca bir dizi cinayetin –ki kimisinin yukarıdaki örneklerde olduğu gibi ırkçı amaçlı- işlettiirildiği iddialarının, iddianameye girdiğini görüyoruz. Örneğin, Ergenekon davasına bakan Silivri’deki mahkeme, geçtiğimiz aylarda, dinî eğilimleri ağır basan kişi ya da kişilerce yönlendirildiği öne sürülen Danıştay’a yönelik silahlı baskının, gerçekte ülkeyi karmaşa ortamına sürüklemek için gerektiğinde silahlı isyan çıkartmayı göze aldıkları savlanan kimi Ergenekon hükümlüleri tarafından yönlendirilmiş olabileceği kanaatine vararak Ergenekon ve Danıştay davalarının birleştirilmesini talep etti.

Son olarak Başbakan Recep Tayyip Erdoğan’ın, İsrail Cumhurbaşkanı Şimon Peres’in de katılımıyla gerçekleşen Davos toplantısını terk etmesinin akabinde İstanbul’da geçen hafta sonunda yaptığı bir konuşma sırasında, “Siyonist diplomatlar Türkiye’den defolun,” yazılı bir pankartın açılmış olması, toplumun sağlıklı bir düşünce yapısına kavuşmamış olduğunu göstermesi açısından ürkütücü.

Türk diplomatlarını hedef alan bu pankartın, Başbakan Erdoğan’ın, Davos toplantısını terk etmesine tepki veren emekli büyükelçileri kastederek, “O diplomatların, hele hele monşerlerin âdetini pek bilmem. Bilmek de istemem,” demesinin ardından gelmesi dikkat çekiciydi. Siyasilerin ya da atanmışlardan oluşup, siyasete karışmayı ülke pahasına görev sayanların, toplumu ırkçılığa özendirecek yaklaşımlardan kaçınmaları artık elzem hale geldi.

Ama Türkiye’de aynı ölçüde çözülmesi elzem hale gelen bir diğer sorun da, atanmış olup da sürekli siyasete karışmayı asli görevleri sanmaya devam edenlerin küçümsedikleri toplumu sürekli gütmeye çalışmaktan vazgeçip, asli işlerini yapmalarıdır.

Erdoğan’ın, özünde zor bir sanatın icrası olan diplomatlık görevini yapanlar için kullandığı monşer kelimesi Fransızca monchere’den gelirken “azizim, dostum” anlamında kullanılıyor.

Ancak bizde genelde diplomatlar için kullanılan monşer kelimesi, Batı özentiliğiyle eşdeğer bir davranış biçimi olarak algılanıyor. Bizde genelde kendilerini laik ve elit kişiler olarak görenler de zaten Batı’nın, yaşam biçimi haline gelmiş olan demokrasisini özümsemek yerine Batı özentisi bir görünüm sergilerler.

Türkiye’de son olarak diplomatları hedef alan pankartların açılması, özünde toplumdaki sınıf farklılığının da gözle görülür biçimde derin olduğunu yansıtıyor. Bu yansımayı kimi Türk diplomatlarının davranışlarında da görmek mümkündür.

Meslek yaşamımın önemli bölümünde Türk dış politikasını izledim, işim gereği pek çok ülke gördüm, yurtdışında bir süreliğine okudum. Ankara’da yabancı diplomatlarla sık sık görüşme olanağı buluyorum ve böylece özellikle Türk ve Batılı diplomatları, ülkelerini temsil anlamında mukayese etme konusunda uzmanlaştım.

Benim uzun yıllara dayanan mesleki deneyimim, kusura bakmasınlar, bazıları hariç, Türk diplomatlarının Türkiye'yi temsil açısından çok başarılı olmadıklarını göstermiştir. Doğru, Türkiye gibi sürekli askerî darbelere maruz kalıp, insan hakları ihlallerinde sürekli sınıfta kalan bir ülkeyi temsil etmek her zaman zor olmuştur. Batılı ülkeleri gezen pek çok Türk de, ülkesindeki kötü yönetimler yüzünden sürekli ağır eleştirilere muhatap olmuştur.

Ama Türkiye de, ağır aksak da gitse kimi demokratik reformlarla artık bir nebze de olsa Batı'lı ülkelerde başı daha dik durabiliyor. Türk diplomatlarının da bu değişime ayak uydurmalarında yarar var.

Hatırlayın, daha geçen yıl Cumhurbaşkanı Abdullah Gül, emekliye ayrılmalardan dolayı yemek davetinde bulunduğu bazı büyükelçilerin ideolojik nedenlerle protestolarıyla karşılaşmıştı. Gül'ün davetine katılmayan bazı emekli büyükelçiler, bu tutumlarıyla, Türkiye adına yurtdışında temsil ettikleri Cumhurbaşkanlığı makamına nezaketsizlik yapmaktan çekinmediler. Ama aynı büyükelçiler, zamanında, örneğin, ülkede darbe yapan cuntanın başı Kenan Evren'i, Türkiye adına yurtdışında temsil etmeyi zül saymamışlardı.

Nasıl yaman bir çelişkidir bu!!!

</div>

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ankara NATO sınavında...

Lale Kemal 11.02.2009

Fransa'nın 43 yıl aradan sonra NATO'nun askerî kanadına dönme hazırlığına karşı Türkiye'nin izleyeceği tutumun, epeydir hükümet ve diplomatlar düzeyinde tartışıldığı ve bu nükleer gücün kararına yüksek perdeden tepki verilmeyeceği anlaşılıyor. Nitekim Dışişleri Bakanı Ali Babacan'ın, "Fransa başkalarına benzemez," mealinde geçen hafta sarfettiği sözler de Türkiye'nin, Paris'in ittifakın askerî kanadına dönüşünde başağrısı yaratmayacağını işaretlerini verir gibiydi. Zaten Fransa da Babacan'ın sözlerini, Türkiye'nin olumlu pozisyonu olarak temkinli bir iyimserlikle not etmiş durumda.

Aldığım bilgiler, Türkiye ve Fransa arasında yapılmakta olan olağan ikili temaslarda da, Ankara'nın, Paris'in NATO'nun askerî kanadına dönüşüne itiraz etmeyeceği görüşünün hakim olduğu yönünde. Önümüzdeki aylarda meydana gelebilecek beklenmeyen gelişmeler, Türkiye'nin pozisyonunda aksi istikamette bir gelişmeye sahne olur mu?, göreceğiz.

Muhalefet partileri, şimdiden hükümeti, Türkiye'nin zaten ağır aksak gitmekte olan AB ile üyelik müzakerelerinde önemli sorun çıkartan Fransa'ya karşı, veto hakkını –böyle bir hak henüz doğmuş değil- koz olarak kullanmaya çağırdılar. Milleti acı ilaç içmek zorunda bırakan, dönemin darbeci generalliğinden devlet başkanlığı mertebesine ulaşan Kenen Evren'in, Türkiye'nin çıkarlarını gözdardı edip, Yunanistan'ın 1980 yılında NATO'nun askerî kanadına dönüşünü sağladığı vak'anın tekrarlanmaması uyarısı da muhalefet tarafından yapıldı.

Ama 1980'li yılların üzerinden çok zaman geçti, bugünün dünyasında farklı bir siyasi iklim var. Türkiye, birçok

eksiği de olsa demokratikleşme yolunda kimi adımlar attı, güç kavgası sürse de seçilmişler ve atanmışlar arasındaki sınırlar daha belirgin olmaya başladı. "Tek adamların" Türkiye adına, ulusal çıkarları zedeleme pahasına karar alma lüksü artık eskisi gibi yok. Hele hele de veto hakkımızın bulunduğu tek uluslararası örgüt olan NATO'da sürekli sorun yaratan ülke imajını sürdürmemiz de olanaksız görülüyor.

Türkiye imajı NATO'da öyle bir noktaya geldi ki, Ankara, kimi tezlerinde haklı da olsa genel anlamda inandırıcılığını kaybetmiş durumda. Yunanistan ile onlarca yıl bitmeyen kavgası, NATO'nun operasyonel anlamda çalışmalarını olumsuz etkilerken son yıllarda da Kıbrıs Rum kesimi ile Ankara arasında süren pürüzler, neredeyse ittifakın barış gücü operasyonlarına risk oluşturmaya başladı.

Türkiye'nin devlet olarak tanımadığı Kıbrıs Rum kesimi, Ankara'ya rağmen, bir AB üyesi. NATO'nun askerî imkân ve kabiliyetleri kullanılarak, ittifak ve AB üyesi ülkeler arasında yapılmakta olan barış gücü operasyonlarına, Rum kesiminin katılmasına Ankara'nın yönelttiği çoğu zaman haklı itirazlar bile artık ittifak içinde kabul görmez noktaya gelmiş bulunuyor. Zira, Türkiye'nin itirazları, NATO'nun belkemiğini oluşturan Amerika ve Avrupa arasındaki işbirliğini dolayısıyla da ittifakın geleceğini tehdit eder boyutlarda.

Bugün ittifak içinde sürekli başağrısı yaratan ülke imajını taşıyorsak bunu temel nedeni, geçmişte izlediğimiz seçilmiş bürokratların ağırlığında alınmış olan demokratik olmayan kararlardır. Bir ülke sürekli askerî gücünü ön plana çıkartıp, sorunlarına diplomasi yoluyla çözüm aramaktan uzak durursa olacağı budur. Yunanistan ve Kıbrıs konusunda gerek NATO gerekse AB nezdinde yaşamakta olduğumuz sorunların temelinde hep bu kaba kuvvet politikası yatmaktadır.

Fransa'nın NATO'nun askerî kanadına dönüşüne ilişkin Dışişleri Bakanı Babacan'ın, geçen hafta yaptığı ve "Burada önemli olan NATO ittifakının güçlü olmasıdır," (*Milliyet*, 7 Şubat) yönündeki sözlerinin, geçmiş politikaların Türkiye'ye olumsuz yansımalarını bertaraf etmeye yönelik olduğunu söylersek yanılmış olmayız.

Zaten, Fransa'nın ittifakın askerî kanadına geri dönüşü kararının, otomatik mi?, yoksa tüm üye ülkelerin oybirliğiyle mi?, alınacağına NATO sekreterliği karar verecek. Dolayısıyla mevcut durumda, Türkiye'nin veto kozunu kullanma imkânının olup olmayacağı da belirsiz.

Ama Babacan'ın sözlerinden, Ankara'nın, Türkiye'nin ulusal çıkarlarını zedeleyecek bir politika izlemeyeceği anlaşılıyor.

Gül'ün öfkesi...

Daha düne kadar Ergenekon terör örgütünün önemli zanlıları şüphesiyle kimisi tutuklanan kimisi gözaltına alınan emekli generallerin, şimdi serbest bırakılıyor olmaları, gazeteci Şamil Tayyar'ın, dün *NTV*'ye verdiği demeçte de söylediği gibi, Ergenekon davası ve soruşturmasının mevzi kaybettirilmeye yani sulandırılmaya başlatıldığı yorumlarına neden oluyor. Gerçi bu sulandırma havasını açıkça soluyoruz ya neyse.

Dikkat ederseniz, yargıya müdahale izlenimi veren yukarıda belirttiğim gelişme, Genelkurmay Başkanı Orgeneral İlker Başbuğ'un, sonradan serbest bırakılan ve önemli görevlerde bulunmuş iki emekli generalin gözaltına alınmasından hemen sonra Cumhurbaşkanı Abdullah Gül ve Başbakan Recep Tayyip Erdoğan ile 8 Ocak günü yaptığı olağandışı görüşmelerin ardından meydana gelmeye başladı.

Gül'ün, Başbuğ ile yaptığı ve 50 dakika sürdüğü belirtilen baş başa görüşmeden sonra son derece öfkeli olduğu kulağıma gelen bilgiler arasında. Bu öfkenin nedenini artık siz yorumlayın.

</div>

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Yaptırım göz boyamaktan öteye gitmeyince...

Lale Kemal 18.02.2009

İsrail'in, bine yakın Filistinli sivilin ölümüyle sonuçlanan ocak ayındaki Gazze saldırılarına Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın sert eleştirileri, kamuoyunda da ciddi yankı buldu ve bu ülkeye karşı askerî ilişkilerin askıya alınması dahil bir dizi yaptırımlar uygulanması istendi. Keza, İsrail basını da misilleme olarak Türkiye'ye, çok ihtiyaç duyduğumuz askerî teknoloji ihracatının durdurulmasını istedi. Ama İsrail'in cezalandırılması istemi, Türkiye'de hem muhalefet hem de kamuoyu tarafından çok daha fazla dillendirildi.

Türkiye-İsrail siyasetleri arasında yaşanmakta olan gerilim, şimdi de iki ülke askerî yetkililerini karşı karşıya getirdi. İsrail hükümetinin, Türkiye'nin sert tepkisine karşı gösterdiği itidalli tutumun İsrail askerleri düzeyinde pek itibar görmediği anlaşıyor. Özellikle de İsrailli askerlerin, Başbakan Erdoğan'ın, 29 ocak günü Davos toplantısını terk ederken, İsrail Cumhurbaşkanı Şimon Peres'e dönerek, "Öldürmeye gelince siz öldürmeyi çok iyi bilirsiniz," şeklinde sarfettiği sözlerini hazmedemedikleri anlaşıyor.

Belki bu hazmedememe duygusunun bir yansıması olarak İsrail Kara Kuvvetleri Komutanı Tümgeneral Avi Mizrahi, Türkiye'nin tabu konularına damardan girmiş. İsrail'in *Haaretz* gazetesinin 13 şubat tarihinde aktardığı ve yalanlanmayan ifadelerine göre, Mizrahi, "Türkiye'nin uzun yıllar önce Ermenilere dünyanın en büyük katliamlarından birini yaptığını, aynı politikanın bugün de Kürtler üzerinde sürdürüldüğünü," söylemiş ve Türkiye'nin Kıbrıs'ı da işgal ettiğini belirtmiş. Mizrahi, Türkiye'nin kendi durumunu hatırlatmak adına, Erdoğan'ı da "Aynaya bakmaya," davet etmiş.

İsrailli general, İsrail'de 10 şubat salı günü düzenlenen, "Askerî Psikoloji" konulu bir uluslararası konferansta sarfetmiş bu sözleri. Mizrahi'nin, Türkiye'yi daha da öfkeliendiren sözlerini, bir askerî psikoloji konferansında sarfetmiş olması, Ankara'dan gelen sert ifadelerin İsrailli askerlerin psikolojilerini etkilediğinin bir işareti olabilir.

Türkiye'nin, Tümgeneral Mizrahi'nin bu sert çıkışına nota ile yanıt verip TSK'nın da sert açıklamada bulunmuş olması ilişkileri iyice gerdi.

İlişkilerde yaşanmakta olan ciddi gerilime karşın Ankara, artan kamuoyu baskısına karşın İsrail'e özellikle askerî ilişkileri askıya alma gibi bir yaptırım uygulamaktan şu ana değin sakındı. Belki bu sakinmanın arkasında, iki ülke ilişkilerinin, Ortadoğu'nun tümüne ve ABD'ye yansımaları yataarken hem hükümetin hem de askerin daha akılcı bir yaklaşım sergilediklerini de söylemek mümkün.

Zira, Türkiye'nin, özellikle Ermeni soykırımı iddialarına karşı, örneğin, Fransa'ya geçmişte uyguladığı askerî yaptırımlar sonuç vermediği gibi Fransa Türkiye'nin dış ticaretinde ilk sıralarda yer alan ülke olmaya devam etti.

Belki bunun arkasında, Fransa'ya uygulanan yaptırımların göz boyamadan öteye gitmemiş olması da yatıyor olabilir.

Adı bende saklı bir komutan, Fransa'ya askerî yaptırım uygulandığı bir sırada, örneğin, Fransız askerlerinin gönderdiği özel bir uçakla Paris'e gidip, 1998 yılında 450 milyon dolarlık, Eryx tanksavar füzelerinin alımı anlaşmasına imza atmıştı. (JDW, 24 Mart 1999). Anlaşma, TSK içinden de bu füzelerin alımına gelen itirazlara karşın imzalanmıştı. Bugün ise, bu gizlice imzalanan anlaşma ile ortaya çıkan ihtilaf nedeniyle Fransa'nın girişimiyle Türkiye, İsviçre'nin Cenevre kentindeki tahkim mahkemesinde halen yargılanıyor. Devletin 450 milyon doları da bize fatura ediliyor, vergilerimizden alındığına göre bu silahlar.

Şimdi emekli olan bir başka komutan ise, kendisinin ABD karşıtı olduğu ve bu ülkeyi bir kez olsun ziyaret etmediği suçlamalarına karşı geçen ay yaptığı açıklamada, "Kasım 2001'de bu ziyaretin (ABD) gerçekleşmesi için taraflar arasında mutabakat sağlanmış, hazırlıklar ona göre yapılmıştır. Fakat ziyaretten kısa bir süre önce ABD Temsilciler Meclisi ve Senato'da Ermeni soykırım tasarısı kabul edilince, tarafımdan bu ziyaret iptal edilmiştir," diyebiliyor (Fikret Bila, *Milliyet*, 23 ocak)

Ama aynı komutan, Fransız Parlamentosu'nun Ermeni soykırımı iddialarını gündeme getirmesine karşın, Genelkurmay Başkanlığı görevine resmen başlamadan 15 gün önce, 1998 yılında Ankara'da düzenlenen Fransız milli günü resepsiyonuna katılabiliyor. Samimiyetsizlik diye buna derim ben.

Aynı emekli komutan, görev süresi sırasında, dönemin başbakanı Bülent Ecevit, Filistinlilere saldırısından dolayı, İsrail'i "Soykırım" suçu işlemekle suçlarken, aynı ülke ile tank anlaşmasının imzalanmasında bir sakınca görmemişti.

Türkiye'nin yaptırım uygularken izlediği samimiyetsiz politikaların örneklerini çoğaltmak mümkün. Dolayısıyla, bugün geldiğimiz noktada İsrail'e yaptırım uygulamanın, Türkiye'nin gerçek ulusal çıkarlarına ne ölçüde hizmet edeceğinin iyi hesaplanması gerekiyor. Şimdiki karar vericilerin de bu konuda şu ana değin daha temkinli ve daha akılcı hareket ettiklerini gözlüyoruz.

Türk diplomatlar, İsrailli meslektaşlarına, 29 Mart yerel seçimleri sonrasında ilişkiler rayına oturur mesajını da veriyorlarmış.

</div>

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kriz, askerî harcamaları teğet bile geçmedi...

Lale Kemal 25.02.2009

Küresel ekonomik krizin etkilerini azaltma arayışındaki gelişmiş ülkeler, halkın sıkıntılarını bir ölçüde hafifletecek bir dizi tedbir paketlerini açıklıyorlar. Kriz öylesine derinden hissediliyor ki bu paketler, söz konusu ülkelerde insanların sokağa dökülüp durumu protesto etmesini önleyemiyor.

Krize önlem olarak pek çok gelişmiş ülke, milyarlık askerî projelerini de ya askıya aldı, ya sayılarını azalttı ya da

iptal etti. Askerî alandaki bu kemer sıkma politikaları, söz konusu ülkelerin güvenliğini tehdit edici boyutlarda değil zira tehdit değerlendirmeleri tek merkezden, yani seçilmiş siyasi otoriteler tarafından yapıldığı için neyin tehdit, neyin yakın tehdit olduğu gayet iyi hesaplanıyor.

Bize gelince durum çok daha vahim. Kriz çok derinlerde hissedilmesine karşın şu ana kadar Türkiye bütçesinin önemli bir bölümünü oluşturan askerî harcamalarda kesintiye gidilmesi yolunda bir adım atılmadı.

Seçilmiş bürokratlarca mı, yoksa siyasi otoriteler tarafından mı hazırlandığı anlaşılmayan tehdit değerlendirmeleri ışığında her şey tehdit olup çıkıyor ve sonuçta ilgili ilgisiz her türlü silah alınmaya devam ediliyor.

Tehdit değerlendirmelerinin ne denli sivil denetimden uzak yapıldığı, 24 yıldır devam eden PKK ile savaşa karşı etkin silah alımları yapmadığımızdan da anlaşılıyor. Öğrendiğim kadarıyla, önümüzdeki 10 yıllık Stratejik Hedef Planlaması'nda da, genelde asimetrik tehdit adı verilen devlet dışı gruplara karşı –ki buna PKK da dahil- etkin silah alımı öngörülüyor. Tabii arzu edilen, PKK sorununun silahsız çözülmesidir, zaten başka çıkış yolu da görünmüyor.

Biz böyle düşünsek de, karar vericiler soruna farklı bakmaya devam ediyorlar. Ama farklı bakarken de ağırlıklı olarak klasik savaşa karşı silah alımlarını devam ettirirken terörle mücadele için gerekli silah ihtiyacını karşılama arayışlarına gitmiyor olmaları enteresan.

Ekonomik krizi derinlemesine hissediyor olmamıza karşın tipik bir geri kalmış ülke mantığıyla, krizin savunma sektörünü etkilemediği ve etkilemeyeceğini söyleyebiliyor kimi sektör temsilcileri. Nitekim, Savunma Sanayii Müsteşarı Murad Bayar, askerî fuar nedeniyle bulunduğu Abu Dabi'de, geçen pazartesi günü Anadolu Ajansı'nın sorularını yanıtlarken, "Savunma sanayii sektörünün krizden şu anda etkilenmediğini, çünkü kaynaklarının belli, bunların çoğunluğunun önceden planlı kaynaklar ve uzun vadeli projeler olduğunu," söylemiş.

Kendin çal, kendin oyna misali, askerî harcamalar, ne Parlamento ne de Sayıştay tarafından denetlenmeyince verilen demeçlerin doğru olarak algılanması isteniyor. Eleştirince de rahatsız oluyorlar da biz vatandaşlar ne yapalım? Almanın sonu yok, sıkı denetim yapılsın istiyoruz silah alımlarına.

Yok efendim, "Ülke güvenliği için askerî harcamaların yüksek tutulması gerekiyor," gibi hamasi laflar artık gerçekten bıktırdı, kabak tadı vermeye başladı.

Daha geçen yıl 25 aralıkta Parlamento, sağlık, eğitim gibi sürdürülebilir kalkınma için kritik önemdeki alanları da içine alan kimi kuruluşlarda 3,1 milyar liralık kesinti yaptı. Bu kesintiler arasında, Milli Savunma Bakanlığı bütçesinin yanı sıra kamuoyuna açıklanmayan ve fakat savunmaya ayrılan diğer kaynaklarla birlikte yılda 20 ila 23 milyar dolar arasında seyrettiği bilinen askerî harcamalar yer almadı.

Parlamento'nun 2009 mali yılı için yaptığı kesintilerin, IMF'nin istemi doğrultusunda gerçekleştiği açıklandı. Enteresandır, aynı IMF, kimi yönetim kurullarında emekli kuvvet komutanlarının da bulunduğu banka sahibi işadamlarının, memleketi Cumhuriyet tarihinin en derin krizine sürükledikleri 2001 yılından sonra, o tarihlerde genel bütçenin neredeyse yüzde 40'larına tekabül eden askerî harcamaların kısılması yolunda önemli bir rol oynamıştı. Bu misyonu da Dünya Bankası'nın, Türkiye'deki krizi toparlaması için gönderdiği Kemal Derviş üstlenmişti. O dönem gazetelerine göz gezdirdiğinizde, askerî bütçede kesintiye gidilmesi için yapılan

alışmalar ve askerî bütçenin bir kısmının nasıl gizlice memur maaşlarına yedirildiğini okursunuz.

Bu kez ise IMF'nin, Türkiye'den, silah alımlarında kısıntıya gitme talebinde bulunmamış olması enteresan.

Taraf yazarı Süleyman Yaşar, Türkiye'nin, vatandaşlarının refahından, eğitim ve sağlığından fedakârlık yaparak silaha büyük paralar harcadığını anımsatarak, "IMF'nin silah alımları için harcanan paralar konusunda niye hiç ses çıkarmadığını," soruyor (*Taraf*, 16 şubat).

Yaşar, bu sorusuna yanıtı kendisi vererek, şu tespitte bulunuyor:

"ünkü silah satışlarını ABD, Britanya, Fransa ve Almanya gibi zengin ölkeler yapıyor. Türkiye silah alımlarını azaltırsa silah ihraç eden zengin ölkelerin ödemeler bilançoları bozulabilir. İşte bu nedenle IMF, emeklinin maaşını azalt, vatandaşlarına iyi bir gelecek hazırlama, çocuğunun sütünden, eğitiminden kes ama silah alımından sakın kesme diyor."

IMF'nin, Türkiye bütçesinde, kalkınma için gerekli olan alanlarda kesinti yapılmasını sağlarken askerî harcamalarda bir tasarruf talebinde bulunmamış olmasının mantığını, tatmin edici bir açıklama yaparak, açıklığa kavuşturması elzem hale geldi. Aynı şekilde hükümetin de bir açıklama yapması gerekiyor.

Karar vericiler anlamak istemiyor ama artık millet, "Ölke güvenliği için yüksek ve de hesapsız kitapsız askerî harcamalar gerekiyor," mealindeki söylemleri yutmuyor.

Türkiye'deki silah alımlarını yakından takip eden çevreler, kimilerinin, özel toplantılar düzenleyerek askerî projeler üzerinden "yüzde" görüşmeleri yaptıklarından da haberdarlar. Millete, "Yüksek askerî harcamalar ölke güvenliği için gerekli," masalını anlatanlar, önce şu "yüzde" toplantılarının önünü kesseler. Bakın bu önlem bile askerî harcamalarda nasıl bir tasarruf sağlayacak.

Boşuna demokrasimizi geliştirelim demiyoruz. Böylece masallarla uyutulup, kandırılmaktan da kurtuluruz.

</div>

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

"İncirlik, Türkiye ve ABD için stratejik çekim merkezi"

Lale Kemal 04.03.2009

Amerika'nın yeni başkanı Barack Obama'nın, yaklaşık 145 bin askerini 2011 yılına kadar Irak'tan geri çekip, bu birlikleri Afganistan'a kaydıracağını açıklamasıyla birlikte Washington'ın gerek bu geri çekilme işlemi gerekse Afganistan konusunda Türkiye'ye ne denli muhtaç olacağı mealinde Türkiye kaynaklı görüşler yeniden ortaya atılmaya başlandı.

Doğru, Irak'ın coğrafi olarak bize yakın bölgelerinden çekilirken Amerikan askerlerinin Türkiye güzergâhını kullanmaları, Washington'ın işini kolaylaştıracak. Ama, ABD, müttefikleri Türkiye ile iş yapmanın zorluğunu 2003 martındaki Irak işgalinden sonraki deneyimleri ışığında çok iyi bildiğinden, aynı sancılı sürece girmek

istemeyebilir ve birliklerinin tahliyesini, zaten savaş boyunca kullandığı Basra Körfezi üzerinden gerçekleştirebilir.

Sonuçta, ABD askerleri için Türkiye dışından çıkış yolları mevcut. Ankara'nın Washington'a 2003 martı sonrasında olduğu gibi gereksiz zorluklar çıkartması, müttefik ilişkilerine yeni bir zarar verebilir ve yeni bir güven bunalımı yaratabilir.

İlişkilerin yeniden zarar görmesi ise Türkiye'nin ulusal çıkarlarına hizmet edici nitelikte değil.

Kendimizi dünyanın merkezinde görmemek şartıyla bir analiz yaptığımızda ise İncirlik Üssü'nün, gerek Irak'taki ABD ve diğer koalisyon ortakları gerekse Afganistan'a hava ikmalinde önemli noktalardan biri olarak hizmet verdiğini söyleyebiliriz. Türkiye güzergâhının öneminin altını çizenler ise, biz değil Amerikalı subaylar oldu.

Gerçi, Obama'nın kapatılması emrini verdiği ve işkenceleri ile ünlenen Guantanamo Üssü'ne, tutuklu taşınmasında Türkiye'nin İncirlik'i de kullandığı iddiaları doğrulanmasa da bu üssün bu amaç için de hizmet vermiş olabileceği akıllarda.

Neyse İncirlik'in, ABD'nin Irak savaşı açısından önemine dönersek eğer, bu üs savaş alanı dışında olması nedeniyle öncelikle güvenli bir merkez olurken geniş bir alanda yer alması nedeniyle de Amerikan askerlerinin kullanımı açısından elverişli bir zemin hazırladı. Bu üssün yakınlarındaki İskenderun limanı da, kamuoyuna verilen bilgilere göre, Irak'a ateşli silahlar dışındaki mal sevkiyatında önemli rol oynuyor. İncirlik ve İskenderun limanlarında, mühendisler ve işçiler olmak üzere yaklaşık 5 bin Amerikalının görev yaptığı belirtiliyor.

Amerikan C-17 kargo uçakları, İncirlik üzerinden Irak'a Amerikalılar için askerî araç gereçler dahil kargo taşımacılığı yaparken, üs depo vazifesi de görüyor.

İncirlik'te konuşlu 728. Hava Birliği Filosu subayı Yüzbaşı James Burnham, bu üssün öneminin şu sözlerle altını çiziyor;

"Kritik malzemeleri C-17 Globemaster 111 uçakları ile İncirlik Üssü'nden Irak'ın ücra köşelerine taşıyarak, aynı amaca hizmet edecek karayolu üzerinden ayda 3.300'den fazla kamyonla taşıma trafiğini önlemiş oluyoruz."
(by Michael Tolzmann, *Air Force Print News*, 11/4/2006 – İncirlik Air Base, Turkey, AFPN)

C-17 uçaklarının tipi, küçük, ücra alanlara inmeyi mümkün kılarken üzerine monte edilmiş savunma sistemleri de olası füze saldırılarını karşı koruyucu görev yapıyor.

İncirlik'teki Hava Terminali Harekâtlar Merkezi'nde görevli Amerikalı Teğmen Ryan Randall ise aynı hava kuvvetleri yayınına verdiği demeçte, ABD'nin, 24 saat süreyle kargo üssü olarak kullandığı İncirlik Üssü'nden, yedek parça ve tıbbi malzemeler gibi ihtiyaç duyulan kritik kargoları C-17'ler ile taşıdıklarına işaret ediyor. İncirlik'teki 39. Hava Üssü Komutanı Albay Tip Stinnette de, Irak'a Amerikan ihtiyacı için giden tüm hava kargo taşımacılığının yüzde 60'a yakını İncirlik Hava Üssü üzerinden yaptıklarını anlatıyor.

Albay Stinnette, İncirlik'in Türkiye ve ABD için, bölgedeki stratejik çekim merkezi olduğunu anlatırken, bir diğer Amerikalı Albay Mike Cassidy, İncirlik üzerinden yapılan hava taşımacılığı yoluyla elde ettikleri en önemli kazanımın, mal ve erzak taşıyan kamyonlar ile şoförlerinin Irak'ın tehlikeli yollarından geçmelerini önlemek olduğuna işaret ediyor.

İncirlik üzerinden Irak'a hava yoluyla kargo taşımacılığının 2005 haziran ayında başlamasıyla birlikte 103 bin tondan fazla kargonun, Amerikan Hava Kuvvetleri haberinin yayımlandığı kasım 2006 tarihine kadar taşınmış olduğu da hatırlatılıyor.

Yukarıda, İncirlik Üssü'nün Irak savaşında sağladığı faydaları Amerikalı askerlerin ağzından duymuş olduk. Diğer yandan, savaş süresince Türkiye'nin, gerek Irak gerekse bu ülkede konuşlu başta ABD olmak üzere diğer ülkelerin ihtiyacını karşılamak üzere yapmakta olduğu ticaret sonucu; Türkiye-Irak ticaretinin de yılda 5 ila 6 milyar dolarlara çıktığı söyleniyor. Anlayacağınız, taraflar, İncirlik ve İskenderun üzerinden karşılıklı çıkar sağlamış durumdalar.

Türkiye, Amerikan askerlerine Irak'ı işgallerinde ikinci cephe açma tezkeresini reddettikten sonra dibe oturan ABD ile ilişkilerini, İncirlik Üssü'nün kullanımı konusunda, ilk başlardaki direncini kırıp ciddi kolaylıklar sağlayarak düzeltmeye çalışmış.

Şimdi ABD'nin Obama başkanlığındaki yeni yönetimi ile ilk resmî teması, Dışişleri Bakanı Hillary Clinton'ın hafta sonunda yapması planlanan Ankara ziyareti ile kurmuş olacak. Clinton ile yapılacak görüşmelerde, Amerikan askerlerinin Türkiye güzergâhı üzerinden de geri çekilme işleminin yapılması konusuna değinilmesi beklenirken Ermeni soykırımı iddialarına karşı Obama yönetiminin desteğinin alınmasının masaya yatırılması büyük olasılık.

Amerikalı kaynaklar, Hillary'nin bu konuda Türkiye'nin önemli bir destekçisi olacağına inanıyorlar.

</div>

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kendi insanlarını tehdit gören ordular...

Lale Kemal 11.03.2009

Tüm resmî kurumların kendi görev alanları içinde faaliyet gösterdiği demokratik ülkelerde, bizdeki gibi sık sık siyasi kargaşa ortamının yarattığı istikrarsızlıklar yaşanmaz. Nitekim, kısa bir süreliğine de olsa Türkiye'de ekonomide olumlu gidişatı beraberinde getiren siyasi istikrarı yakaladığımız yıllar, elle tutulur askerî ve siyasi reformları yaptığımız 2003 ve 2004 yılları oldu. Ne zamanki Türkiye 2005 yılı itibariyle demokratik reformları askıya aldı siyasi istikrarsızlık da başgösterdi.

İstikrarsızlıklardan beslenen odaklar, Türkiye'nin AB üyeliği savsaklanınca durumdan vazife çıkartıp, darbeyi çağrıştıran 27 Nisan 2007 tarihli gece yarısı muhtırası yayımlarken Abdullah Gül'ün cumhurbaşkanı seçilmesini önlemek amacıyla yargı darbesine de imza attılar.

Ergenekon soruşturmasıyla ortaya çıkan kimi belgeler, aslında hepimizin birer birey olarak onlarca yıl, canlarımıza kasıt da dahil ne denli büyük bir tehdit altında yaşamakta olduğumuzu ortaya çıkardı. Ergenekon zanlısı emekli Orgeneral Hurşit Tolon'a ait olduğu iddia edilen ses kaydı –ki ses onun hiç endişeniz olmasın– TSK üst düzeyinin, başta siviller olmak üzere kendi toplumunu ne denli aşağıladığını ve çok gariptir ki tehdit

gördüğünü gözler önüne serdi.

Ses kaydına göre, Tolon, "Teğmeni götürüp bunlara teslim etmek; teğmenini teslim eden ordu olmaz! Aşiret bile olmaz! Ordu komutanına diyorum ki o paşayı orada tutmak demek ihanet demektir. ... Savcı yazı yazmış, ne savcısı. Sen kimsin lan bana (Genelkurmay'a) yazıyorsun," diyor. Türkiye'nin sınırlarını koruması için insanların canını emanet ettiği bir eski üst düzey komutan, "bunlar" kelimesiyle sivilleri aşağılarken, bir savcı için "lan" ifadesini kullanma cesaretini gösterebiliyor. Bu ifadelerden belki daha iyi anlarsınız, Ege Ordu Komutanlığı yapmış Tolon gibi üst düzey komutanlar yüzünden, Türk halkının, Yunanistan gibi ilişkilerin fırsata dönüştürülebileceği komşularını hep tehdit olarak görmeye niye koşullandırıldıklarını.

Keza, ekibiyle birlikte üslubu kendi halkına tehdit oluşturan emekli Orgeneral Çevik Bir'in, *Taraf*'ta yer alan 28 Şubat çerçevesinde işlediği suçlar da geç de olsa belgeleriyle ortaya çıktı.

Sınırlarımızı olası dış tehditlere karşı korusunlar diye yaşam standardımızın çoğu zaman çok düşük seviyelerde seyretmesine razı olup, vergilerimizden onlarca para aktardığımız TSK'nın, asli görevine dönüp, demokratik kurallara uygun hareket etmesi yalnızca kendisi için değil Türkiye'nin aydınlık geleceği için de yaşamsal hale geldi.

Siyasi otoritelerin öncülük yapıp, demokratik –ki şu sıralar ekonomik reformlar hayati öncelikli- açılımları yeniden başlatmasıyla ancak bu aydınlık gelecek ufukları açılabilir. Yoksa halimiz gerçekten harap.

Nihayet sivil güvenlik uzmanları yetiştirilecek...

Çok anormal bir durum ama gerçek. Türkiye'de Bilkent hariç üniversitelerde güvenlik çalışmaları müfredatta yer almıyor. Hani hep yakınırsız ya, "güvenlik konularında sivil uzmanlar olmadığı için tehdit değerlendirmeleri gibi ulusal güvenlik politikaları ve askerî alımlar gibi aslında seçimle işbaşına gelmiş siyasi otoritelerin ve parlamentoların şekillendirmesi gereken konular askerin tekelinde," diye. Aslında güvenlik alanında sivil uzmanların yetiştirilmemiş olmasının temelinde, "korku ve sindirme" yatmıştır hep.

Türkiye'nin bir dizi askerî reformları gerçekleştirmesi ve AB ile üyelik müzakerelerine başlamasına paralel olarak, şimdi faaliyetleri sona eren Ankara'daki Avrasya Stratejik Araştırmalar Merkezi (ASAM) ile merkezi Hollanda'daki Avrupa Güvenlik Çalışmaları Merkezi CESS, silahlı kuvvetlerin demokrasilerde olduğu gibi demokratik gözetiminin sağlanması amacıyla ortak bir çalışma başlatmıştı. Ancak bu çalışma, bizde askerlerin sert tepkisi üzerine 2004 yılında sonlandırılmıştı.

CESS'in bu kez Bilkent Üniversitesi'yle birlikte, asker-sivil ilişkilerinin normalleştirilmesi sorununun sivil ayağına ağırlık verdiği bir çalışma başlattığını öğrendik. CESS ve Bilkent, Türkiye'de Uluslararası İlişkiler ve Sosyoloji bölümleri olan 16 üniversite temsilcisinin katılımıyla geçen yıl aralık ayında Ankara'da bir çalıştay düzenlemiş. Çalıştayın amacı, söz konusu üniversitelerde güvenlik çalışmaları bölümlerinin açılmasını sağlayacak müfredat hazırlanması. Bu müfredata şekil vermek üzere bu yaz Ankara'da bir yaz okulu da faaliyete geçecek. Kütüphanelerinde çok anormal bir biçimde ulusal güvenlik ve askerî konularda doğru dürüst bir yayına yer vermeyen bu üniversitelerde –buna ODTÜ ve Bilkent de dahil-, güvenlik çalışmaları alanında öğrenci ve öğretim üyesi yetiştirilmesi için başlatılan bu girişim, ileride siyasi sınıfın tehdit değerlendirmelerini, asker-sivil tüm ilgili kurumların katkısını alarak ama kendi inisiyatifinde yapacağı demokratik bir sürecin önünü açacak

nitelikte.

Bilkent-CESS çalışmasına paralel bir süreç de Brüksel’de başlatılıyor. 2 ve 3 nisan tarihleri arasında Brüksel’de, AB’ye aday ülkeler Türkiye, Hırvatistan ve Makedonya ile birlik üyesi ülkelerin temsilcilerinin katılacağı toplantıda, asker-sivil ilişkilerinin demokrasilerde nasıl işlediği konuşulacak.

En önemlisi de Türkiye gibi aday ülkelere, AB üyesi olma şartlarından birinin, askerin demokratik gözetiminin sağlanmış olması anlatılıp, hatırlatılacak.

</div>

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

PKK’ya genel af zemini var gibi...

Lale Kemal 18.03.2009

Geçmişten farklı olarak, PKK’ya genel af çıkartılması fikri, devletin karar verme mercilerinde sanki kabul görmüş gibi. Ama, içeriği aynı olsa da, Kürtler konusunda koşullandırılmış kamuoyu tepkisini azaltmak adına bunun adına genel af denmeyeceği anlaşıyor.

Yıllardır dillendirilen ama uygulanmasına yanaşılmayan genel af kapsamında, “ağır suçlara karışmamış, –bizde devlet büyükleri, “şiddete başvurmamış olanlar,” der bu grup için- PKK üyelerinin, isterlerse Türkiye’ye dönmeleri, üçüncü ülkelere gitmeleri ya da Irak nüfusuna geçmeleri öngörülür. PKK’nın sayıları 30 ila 40 arasında değişen yönetici kadrosunun ise üçüncü ülkelere ve de özellikle İskandinav ülkelerine sığınmaları söz konusudur bu genel af kapsamında.

Türkiye yıllardır, bu üst düzey kadronun Türkiye’ye iadesini talep etmiştir. Ama son zamanlarda, bu talebin ısıtılması yerine örgütün yönetici kadrosunun kabul edilecekleri üçüncü ülkelere gitmelerine sanki göz yumulacak gibi bir beklenti oluşmuş durumda.

Kuzey Irak’ta söz sahibi olan ve lideri Mesut Barzani’nin aynı zamanda Kürdistan Bölgesel Hükümeti’nin (KRG) başkanı olduğu Kürdistan Demokratik Partisi’nin (IKDP) Uluslararası İlişkiler Sorumlusu Sefin Dizayi, PKK üst düzey yöneticilerini kabul edecek pek çok Avrupa ülkesi bulunduğu dikkat çekiyor.

“Suça karışmamış” PKK üyelerinin ise Irak vatandaşlığına geçebilecekleri, Türkiye’ye dönebilecekleri ya da üçüncü ülkelere gidebileceklerini belirtiyor.

Dizayi’ye göre, toplam PKK’lı sayısı, bir kısmı Türkiye’de, bir kısmı Kuzey Irak’ta olmak üzere yaklaşık beş bin civarında. Bunlardan 1.500 kadarı ise Türk vatandaşı değil.

Cumhurbaşkanı Abdullah Gül, geçen hafta İran’a giderken uçaқта yaptığı açıklamada, Kürt sorunu konusunda “Güzel şeyler olacak,” demişti. Gül, daha fazla ayrıntıya girmezken ‘Güzel şeylerden,’ belki adına genel af denmese de PKK sorununun çözümünde önemli bir aşama olarak görülebilecek yukarıda bahsettiğim PKK tasfiyesini ima etmiş olabilir. Bilmiyoruz henüz.

PKK sorununun çözümünde genel af açılımını zaten uzun süredir benimseyen ABD'nin, Türkiye'ye gönderdiği heyet aracılığıyla bu konuda Kürt kanaat önderleriyle görüşmeler yapmış olması da, terör örgütünün tasfiyesinde aktif rol oynadığının bir kanıtı.

Sefin Dizayi, bölgedeki tüm Kürt gruplarını biraraya getirmesi öngörülen ve ne zaman yapılacağı netlik kazanmayan Kürt konferansının ise, Kürt kamuoyuna, hangi Kürt gruplarının şiddetten, hangilerinin barışçıl çözümden yana olduklarını göstermesi açısından da önemli olacağına dikkat çekiyor. "Belki" diyor Dizayi, "PKK da bu Kürt konferansının amaçları konusundaki mesajı alır ve silahları bırakır."

Genelde PKK ile Kürt vatandaşlarını özdeşleştirmeye koşullandırılan Türk kamuoyunun, Kürt sorununun şiddete başvurulmadan çözümünde önemli rol oynaması beklenen genel af fikrine hazırlanması ise karar vericilerin en önemli sınavı olacak.

Hukuk kurallarını pervasızca çiğneyenler...

"Kendi insanlarını tehdit gören ordular," başlığı altında 11.3.2009 tarihinde yayımlanan yazıma bir dizi tepki geldi. Bir hukukçu okurum, Ergenekon soruşturmasına maalesef gölge düşüren adil yargılama kurallarına uyulmuyor olmasından dem vuruyor. Bu açıdan baktığımızda hukukçu okurumun yaklaşımı doğru. Bugünlerde, 'hukuk kurallarına uyulması' için çağrıda bulunan kimi kurumların, geçmişte ve halen hukuk kurallarını nasıl çiğnediklerini ve yargıyı nasıl etkilemeye çalıştıklarını pek çok somut örnekleriyle görüyor olmamıza karşın, bizler adil yargılama kurallarına uyulmasına özenin gösterildiği fikirleri savunmalıyız. Böylece belki, kendilerini ayrıcalıklı gören kurumlarda suç işleyenlerin de yargı önünde hesap vermelerinin yolunu açabiliriz.

Sivil güvenlik uzmanları yetiştirmenin zorluğu...

"Nihayet sivil güvenlik uzmanları yetiştirilecek," ara başlığı ile aynı yazımda işlediğim konuyla ilgili de bazılarını köşeme taşımamı gerektirecek tepkiler aldım.

Bir okurum, güvenlik konularında sivil uzmanların yetiştirilmesi çalışmalarıyla birlikte, ulusal güvenlik konularının belirlenmesinin, anti demokratik bir uygulama olan askerin tekelinden çıkartılmasının önünün açılacağını işlediğim bu bölümle ilgili özetle şöyle diyor;

"Sivil stratejistler üzerine yazdığınız yazı çok iyi. Ancak Türk üniversitelerinde buna ilişkin bir birimin kurulması çok zor. Zira, üniversitelerde tıp kökenli rektörler fazla olduğundan bunlar militer yapının öncü kuvveti gibi hareket etmektedir. 12 Eylül sonrası üniversiteler bilimle uğraşan kurumlardan çıkarak ülkenin parçalanmaması için militer kesimin dikte ettiği doğrultular üzerine hareket etmiştir, vakıf üniversitelerinde devrim tarihi verenlerin ise büyük bölümü asker kökenlidir."

Aynı yazımda, Türk kamuoyunun, Yunanistan'ı tehdit olarak görmeye koşullandırıldığına değinmiştim. Murat Yıldırımoglu adlı okurum özetle, "Türkler ile Yunanlılar uzun zamandır sorun yaşıyorlar. Yine uzun zamandır bu sorunun aslında halklar arasında değil, politikacılar arasında olduğu söyleniyor. Politikacılar çirkin politikalarını

bıraksalar, her şey iki halkın inisiyatifine bırakılsa ortalık günlük gülistan olacak gibi düşünülüyor,” diyor. Aynı okuyucum, “Ben sorunun Yunan halkından kaynaklandığını düşünüyorum. Yunan halkı Türklere karşı kin ve nefret besliyor. Yunan politikacıları düşmanlığı körüklemiyorlar yalnızca halktaki bu düşmanlığın temsilciliğini yapıyorlar,” görüşünü dile getiriyor.

Ben de diyorum ki, Yunan halkı, eskisi kadar olmasa da halen Türklerden hoşlanmıyor, doğru, ama bu sorunun çözümü, ilelebet ilişkileri düşmanlık üzerinden götürmekle çözülmez. Biz Türkiye olarak kaba güçten ziyade diplomasi yoluyla sorunları çözmeyi öğrendiğimiz ölçüde çevremizdeki düşman sayısını azaltırız.

</div>

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

TSK eğitim müfredatıyla değişir...

Lale Kemal 25.03.2009

Türkiye’de ordunun, olası dış tehditlere karşı ülkeyi koruma olan asli görevine dönmesini sağlamanın tek yolu, siyasi iradenin gerekli yasal düzenlemeleri yapmaya devam edip, bu düzenlemelerin uygulamada hayat bulmasını sağlamasıyla mümkün olur. Hiçbir kurum, kendisine sağladığı ya da sağlanan ayrıcalıklardan kendiliğinden vazgeçmez. Hep denir ki, dönemin başbakanı ve cumhurbaşkanı Turgut Özal zamanında, ilk kez ordu siyasi iradenin kararlarını kabul etmek durumunda kalmıştır. Doğru ama Özal, ordunun siyasi kararlara uymasını sağlarken, Parlamento gerekli yasal düzenlemeleri yapmadığı içindir ki TSK’nın sivil denetimi geçici bir uygulamadan öteye gitmemiştir.

Hatırlanacağı üzere, 1991 yılındaki Körfez Savaşı’nın hemen öncesinde, dönemin genelkurmay başkanı Orgeneral Necip Torumtay, Özal’ın savaşta ABD için cephe açma fikrine karşı çıktığı gerekçesiyle aralık 1990’da istifa etmiştir. Asker, alışkanlığı olduğu üzere muhtıra vermek yerine istifa mekanizmasını çalıştırmıştır.

Türkiye’de 2003 ve 2004 yıllarında AB’ye uyum adına yapılan reformlarla ilk kez TSK’nın demokratik sivil denetiminde kapı aralandı, zira bu yönde yasal düzenlemeler yapıldı. Bu dönemde, MGK’nın yürütmenin üzerinde, emir niteliğinde olan kararları tavsiye kararlarına dönüşürken, kamuoyundan gizli tutulan askerî harcamaların denetiminin de önü açıldı. Ama, Parlamento’nun, Sayıştay Kanunu’nda neredeyse dört yıldır değişiklik yapmaması nedeniyle askerî harcamaların denetimi yapılamıyor.

Gerçi mevcut yasalar, askerî harcamaların ve devlete ait, askerin kullandığı malların denetimini kısmen de olsa olanaklı kılarken bu sınırlı denetim bile ilgili sivil kurumların ürkekliği nedeniyle yapılamıyor. Zaten Sayıştay denetçileri, çoğu zaman karargâh kapısından içeri alınmıyorlar.

AB’nin 2008 Türkiye raporunda da vurgulandığı üzere, ordunun yalnızca yüzde 25’ler dolayındaki hesapları, o da 2007 yılında kontrol edilebilirken devlete ait olup ordunun kullandığı mallar ise zaten denetlenemiyor.

TSK’nın silah alımlarında kullandığı Savunma Sanayii Fonu ise yasalar izin vermesine karşın, Sayıştay tarafından denetlenmiyor. Ama en azından Savunma Sanayii Müsteşarlığı, bir ilke imza atarak, yakınlarda internet sitesinden duyurduğu Performans Raporu belgesiyle, 2007 yılına ait fon gelir ve giderlerini kamuoyu ile

paylaşmış oldu.

Neyse konuyu fazla dağıtmadan başa dönersem eğer, vurgulamak istediğim, gerek siyasi otorite ve muhalefet, gerekse Parlamento, asli görevleri olan denetim mekanizmalarını çalıştıırırlarsa hem sivil hem de askerî alandaki kronik denetim sorunlarının çözümünü önemli ölçüde sağlarlar. Ama 2003 ve 2004 yılında kabul edilen yasaların dahi uygulanmasını, ilgili sivil otoriteler sağlayamıyorlar ki 2005 yılında askıya alınan yeni yasal düzenlemeleri yapsınlar.

Önemli askerî reformların yapıldığı tarihlerde genelkurmay başkanlığı görevini yürüten emekli Orgeneral Hilmi Özkök, dün *Milliyet*'ten Fikret Bila'ya verdiği demeçte, Türkiye'de darbeler döneminin kapandığı düşüncesine dayandırdığı önemli etkenler arasında, genç subayların artık daha demokratik düşündüğünü ve TSK genelinde entelektüel düzeyde ilerleme olduğunu sayıyor. Özkök, halkın demokrasiyi algılama seviyesindeki yükselmeyi de darbe dönemlerinin kapanmasındaki gerekçeler arasında gösteriyor.

Türkiye'nin daha 2007 yılında TSK tarafından gece yarısı yayımlanan 27 Nisan e- muhtırasıyla sabahladığını gözönüne alırsak eğer, ordunun darbe çağrışımı yapan elektronik posta göndermede iletişim çağını yakaladığını ama ne ülkedeki değişimi ne de değişen çağı yakalayabildiğini gözlemleriz.

Geçenlerde katıldığım bir arkadaş toplantısında, üst düzey bir bürokratin eşi, siyasi konular tartışılmadığı halde, çokbilmiş bir şekilde, bana dönüp, "Sen biliyor musun ne kadar çok asker doktora, master yapıyor?" diye bir yorumda bulundu. Bu arkadaşın bana yönelttiği bu anlamsız soru bile Türkiye'de okumuş kesimin önemli bölümünün, ezbere dayalı eğitim sistemi kökten değişmedikçe çağı yakalayamayacaklarını gösteriyor. Bir hukuk profesörü, şimdi beraat ettiğim 301 davam için akıl danışmaya gittiğimde, kendisini "Ben militarist hukukçuyum," diye tanımlamıştı.

Vay benim güzel ülkemin kimi zavallı insanları...

Ezbere dayalı, bireylerin muhakeme yeteneğini körelten eğitim sistemi, TSK'yı da çağın gerisine itiyor. Hele de bu eğitim sistemi üstüne üstlük askere, laik Cumhuriyet'i kollama görevini de vermesinden dolayı, genç subaylar; teknik donanım, profesyonelleşme, askerî alanlarda meydana gelen değişiklikleri mi öğrensinler yoksa Cumhuriyet'i darbe tertipleriyle mi kolasınlar, arada sıkışıp kalıyorlar. Olan tüm Türkiye'ye oluyor. Bırakın da Türkiye Cumhuriyeti'ni kollamak ve demokrasiyi sağlamak herkesin görevi olsun.

Dolayısıyla, askerî eğitim müfredatı değişip, normalleşmedikçe, ve siyasi irade, askerin demokratik sivil denetimi yolunda gerekli yasal düzenlemeleri yapmadıkça, "Cumhuriyet'i kollama görevine adanma ve durumdan vazife çıkarma," anlayışı kolayına değişmeyecektir.

</div>

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Obama'nın 100'üncü günü dolarken...

Lale Kemal 01.04.2009

Bizdeki "takıntılılar," kızacak ama ABD Başkanı Barack Obama, seçim kampanyasında verdiği ve "iktidardaki ilk 100 gününde bir Müslüman ülkeden İslam dünyasına sesleneceği," sözünü galiba Türkiye'de yerine getirecek, son anda bir başka Müslüman ülkeye gitmezse eğer.

Obama, 20 ocakta yemin ederek, ABD Başkanlığı görevini, Müslüman dünyasını kızdıran George Bush'tan devralmıştı. Nisan ortalarında, görevdeki ilk 100 günü dolacak. Obama, çeşitli zirve toplantılarına katılacağı Avrupa turunun son durağında, 6-7 nisan tarihleri arasında hem Ankara hem de İstanbul'u ziyaret edecek. Bu ziyaretten neredeyse 15 gün sonra iktidardaki 100'üncü gününü dolduracak.

Obama'nın, meşhur konuşmasını, ülkesinin İslam dünyasıyla barışması adına dünyanın en kalabalık Müslüman nüfusuna sahip Endonezya'dan yapacağı tahminleri uzunca bir süredir yürütülüyordu. Ancak 100 günlük zamanı doluyor, bu ülkeye gider mi?, programında görünmüyor.

Biraz fazla abartılı olacak ama, Obama, İslam dünyasına hitaben yapması beklenen konuşmasını belki de, Türkiye'den ayrıldıktan sonra komşu İran'a gidip yapabilir. İran tarihinde önemli u-dönüşleri yapmış bir ülkedir. Bakarsınız, rol kapma adına Obama'nın jestlerine radikal bir açılım yapıp, ABD Başkanı'nın beklenen konuşmasını Tahran'dan yapmasını sağlayabilir. Bu olasılık çok zayıf olsa da hiç belli olmaz...

Gelelim Türkiye'ye... Obama'nın Türkiye ziyareti, iktidardaki 100'üncü günü dolmak üzere gerçekleşeceği için dünyanın gözü, asıl bu nedenle bizim üzerimizde. Bir yabancı meslektaşım, Obama'nın Türkiye'de sarfedeceği her sözün, İslam dünyasına seslenip seslenmeyeceği anlamında dikkatle izleneceğini belirtiyor.

Amerikan *USA Today* gazetesi de dünkü haberinde, Obama'nın Müslüman dünyasıyla yeni bir ilişkiyi arayacağı taahhüdünü anımsatarak, "Bunun sonucunda Ankara ve İstanbul'da atacağı her adım, sarfedeceği her söz çok yakından izlenecek" diye yazmış.

Hatırlarsanız, Başkan Bush döneminde Afrika'nın bir bölümünü de içine alan Büyük Ortadoğu projesi fikri ortaya atılırken Türkiye'ye de, nüfusunun yüzde 99'u Müslüman olmasına karşın laikliği kabul etmiş bir ülke olarak, "İlımlı İslam" modeli olarak rol biçilmişti. ABD'nin, Türkiye'ye "İlımlı İslam ülkesi" rolü biçmesi, bizde sözde laik, kurulu düzeni çok kızdırmıştı.

Bu yüzdendir ki ABD'nin yeni dışişleri bakanı, eski "First Lady" Hillary Clinton, mart başında Türkiye'ye yaptığı ziyarette, basının kendisine yönelttiği sorular üzerine, "Laik, demokratik Türkiye'yi ılımlı İslam ülkesi görmüyoruz," dedi de rahatladı bir kesim.

İlımlı İslam ülkesi değiliz tabii ama bu kadar takıntılı olmayalım. Nüfusumuzun önemli bir bölümü Müslüman, bundan gocunmayalım. Gocunmadan, laik demokratik sistemi özümseyip geliştirelim. Müslüman kimliğimizle laikliği ve demokrasiyi geliştirdiğimiz sürece, hem kendimiz güçlenir hem de İslam dünyasına iyi bir örnek oluruz. Fena mı, yanı başımızdaki Ortadoğu'nun demokrasiyi geliştirmesi, huzur buluruz.

Bizdeki "takıntılıların" asıl derdi, "Laik Cumhuriyet" modelini dayatıp, böylece güçlerini kaybetmemek.

Taklit teknolojilerle bu kadar olur...

Eski Genelkurmay Başkanı Hilmi Özkök, görevi sırasında yaptığı bir konuşmada, teknolojiye ne denli geri kaldığımızı vurgulamak adına, "Tek bir özgün üretimde imzamız yok," mealinde bir söz sarfetmişti. Söyledikleri doğruydı, ne askerî ne de sivil alanda Türk insanının ortaya çıkarttığı ve dünya pazarlarında alıcı bulan önemli bir buluşumuz var, zira teşvik edilmiyoruz. Gerçi son yıllarda hükümet, teknolojiye gelişim adına Araştırma ve Geliştirme Çalışmaları'na göreceli olarak kaynak ayırmaya başladı.

BBP Genel Başkanı Muhsin Yazıcıoğlu ile birlikte beş kişinin ölümüyle sonuçlanan helikopter kazası sonrası bırakın vefat edenlere, helikopterin enkazına bile çok geç ulaşılmış olması, teknolojiye geri kalmışlığımızı getirdi aklıma. Hele de cesedi ancak dün bulunabilen gazeteci İsmail Güneş ile sağlık ekiplerinin cep telefonu ile yaptığı görüşme ve televizyonların bu görüşmeyi canlı vermesi. Başkalarının üretilip bize sattığı teknolojileri ne güzel kullanıyoruz!!! ama kendi teknolojimiz olmadığı için ne enkaza ne de mağdurlara zamanında ulaşabildik.

Pilotlar Derneği İkinci Başkanı Ahmet İzgi, 27 martta NTV'ye yaptığı açıklamada, "Türkiye'deki radar sistemi, alçak irtifada hava araçlarını takip edemiyor. Bu sistemimizdeki bir eksiklik. Benim bildiğim kadarıyla yenilenecek ama yenilenmemiş, haliyle 4 bin feet'in altına inerseniz radarda görülmezsiniz. Radar sisteminde eksiklik var" dedi.

Başka söze gerek var mı?..

1999 yılında, Marmara Bölgesi'ni yerle bir eden, 20 binden fazla kişinin ölümüne neden olan depremde de, ülke çapında haberleşme ağı çökmüş, askerî telsizler bile çalışmamıştı...

BBP yetkililerine tavsiyem, bu radar sorununun peşini bırakmamaları... Vatan, bilgiyle, teknolojik gelişmeyle yaşatılır ve saygın hale gelir...

</div>

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Obama'dan Türkiye'ye "Yerinizde saymayın"

Lale Kemal 08.04.2009

ABD Başkanı Barack Obama, "Atatürk'ün kurduğu laik cumhuriyetin devamını getirin, demokrasiyi yaşatmaya devam edin, yerinizde saymayın," mesajı verdi, tabii anlayanlar için.

Obama, iki gün süren Türkiye ziyaretinde her ne kadar o beklenen ve İslam dünyasına sesleneceği meşhur konuşmasını Türkiye'den yapmamış olsa da söz konusu dünyaya ön mesaj verip, bir giriş yaptı.

20 ocak tarihinde ABD Başkanlığı görevini resmen devraldıktan sonraki 100 gün içinde bir Müslüman ülkeden İslam dünyasına sesleneceğini ilan etmişti Obama. Başkanlıktaki 100 günü nisan ayı ortalarında dolmak üzereyken, Obama, önceki gün Türkiye'den İslam dünyasına da kısmen mesaj verdi. "İslamla savaşımayız, ama eli silahlı El Kaide ile savaşıyoruz," mealindeki ifadeleriyle, 11 Eylül saldırılarıyla birlikte Müslüman ve Hristiyan dünyası arasında kılıçların çekilmesiyle yaşanmakta olan dinler arası çatışma ortamını yumuşatma arayışlarına

bir girizgâh yaptı Türkiye üzerinden.

Türkiye mezhepsel anlamda tüm İslam dünyasını temsil etmiyor. İslam Konferansı Örgütü'ne üye ülkeler sıralamasında, İran ile birlikte "Others" "Diğerleri," kategorisinde yer alıyor. Dolayısıyla Obama'nın, ilk 100 gün içinde olmasa da, bu yaz başlayacak Ramazan öncesi, dünyanın en kalabalık Müslüman ülkesi Endonezya, Arapları temsil ettiği varsayılan Mısır ya da dünyanın bir diğer kalabalık Müslüman nüfusuna sahip Pakistan'dan İslam dünyasına seslenmesi halen beklenebilir.

Ama kesin olan şu ki Obama, dinler arası çatışmayı önleme amaçlı İslam dünyasına yönelik konuşmasına Türkiye'den bir giriş yaptı. "İslamla savaşmadıklarını" belirtirken, kendi ailesinde de Müslümanlar olduğunun altını çizdi. Ama Obama, başkanlık seçimi kampanyası sırasında, Müslüman köklerini aleyhine kullanmak isteyenlere yeniden koz vermemek adına, "Ben Müslümanım," demedi, "Ailemde Müslümanlar var," dedi. Orta adı Hüseyin olan Obama'nın babası bir Müslümandı.

Doğru, Obama, Parlamento'ya hitaben yaptığı konuşmada, "Evet, mesaj vermeye geldim: "Laik, demokratik Müslüman Türkiye 21. yüzyıl için modeldir," dedi. Mesajı, "laiklik ve demokrasi vurgusuydu."

Türkiye ziyareti sırasında kelimeleri çok iyi seçilmiş mesajlarında, Obama, Türkiye'nin ılımlı bir İslami modeli temsil etmediğini ima eden kuvvetli ifadeler kullandı. Ama bir yandan da Türkiye'nin, nüfusunun çoğunluğu Müslüman olan ve laik, demokratik yönetim biçimiyle aslında İslam dünyasına model olabileceğinin altını çizdi.

Washington, Lincoln anıtları ve Atatürk...

Obama, Beyaz Saray'daki çalışma ofisi Oval Ofis'in penceresinden gördüğünü söylediği ABD'nin kurucusu George Washington'un anıtının karşısında, ülkesinde köleliği sona erdiren Abraham Lincoln'ün anıtının da bulunduğunu anımsattı. Bu ifadelerinin hemen öncesinde, Türkiye'nin kurucusu Atatürk'ün mezarının bulunduğu Anıtkabir'i ziyaret ettiğini de belirttiği Parlamento konuşmasında, bu ziyaretten ve kendisi adına inşa edilmiş olan o anıttan çok etkilendiğini söyledi.

"O tarihin şeklini değiştiren bir lider. Ama Atatürk'ün yaşamı için yapılacak en büyük bir anıt taştan ya da mermerden inşa edilmez. Ondan geriye kalan en büyük miras laik demokrasisidir ve bu mirası bugün bu Meclis yaşatmaktadır," diyen Obama, "Yerinizde saymayın, bir cumhuriyet kuruluyor, ilk başta mükemmel olamaz, dolayısıyla yaşatmak için devamı gelmeli, bu da demokrasiyi yaşatarak olur" mealinde mesaj verdi.

Obama, "Biz artık darbe istemiyoruz," demedi ama demokrasi vurgusunu sürekli yaparak, darbe heveslilerine de mesaj vermiş oldu.

Amerikan Başkanı, Türkiye'de çeşitli vesilelerle yaptığı konuşmasında, Türkiye'nin Avrupa ülkesi olduğu vurgusunu yapmaya da özen göstererek, laik demokratik Türkiye'nin dünya üzerinde oynayacağı rolün öneminin altını çizdi. Obama, kâh kendinden kâh ülkesinden örnekler vererek, yalnızca benmerkezci Türkiye'nin değil her ülkenin sorunları bulunduğunun da altını çizdi.

Barack Obama'nın, Anıtkabir'de Atatürk'ün mezarına konan çelengi düzeltilmesi, zarafetinin de bir simgesi olarak akıllarda kalacak. Amerikan Başkanı Obama'nın, akılcı bir üslup taşıyan konuşma metinlerinde, önemli ölçüde Dışişleri Bakanı Hillary Clinton'ın ekibinin izlerini taşıdığı yorumları yapılıyor.

Obama, yüzeyselliklerden öteye gitmeyen şovlardan kaçındı ve ayağı yere basan 21. yüzyılın liderine yakışan, Türkiye'nin de bu yüzyıla ayak uydurması gerektiğinin altını çizdiği pek çok mesaj verdi özetle.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Başbuğ'un konuşması reformların aciliyetini gösterdi...

Lale Kemal 15.04.2009

Genelkurmay Başkanı Orgeneral İlker Başbuğ'un, dün Harp Akademileri Komutanlığı'nda yaptığı uzun konuşma, Türkiye'de siyasi otoriteler ve muhalefeti yani seçimle işbaşına gelen bu grubu çatısı altında toplayan Parlamento'nun, ara verdiği demokratik reformları biran önce yapması gerektiğini bize bir kez daha hatırlatması açısından önemliydi.

Doğru, Başbuğ, –Genelkurmay eski Başkanı Orgeneral Hilmi Özkök hariç- seleflerine göre ilk kez sorunların, demokrasi, hukukun üstünlüğü gibi çağımızın öne çıkan kavramları ile çözülebileceği vurgusunu yaparak, TSK'nın da demokrasinin önemini kavradığını ima etti. Cumhuriyet tarihinde siyasi yaşamı kesintiye uğratan değişik tiplerdeki askerî müdahaleler gözönüne alındığında, Başbuğ'un konuşmasında yaptığı demokrasi vurgusu önemliydi.

"Modern Cumhuriyet ancak demokrasiyle gerçekleşir," yolundaki Başbuğ'un sözleri, Türkiye'nin istikrarı açısından umut verici bir mesaj olarak okunmalı.

Ama Başbuğ'un, TSK'nın dine karşı bir kurum olmadığını bir kez daha yinelerken, din eksenli cemaatlerin dini siyasi araç olarak kullandıklarını savlarken, Türkiye'de laikliğin katı tanımı ve toplumun suni müdahalelerle bir türlü rüştünü yani büyüdüğünü ispat etmesine engel olan TSK liderliğindeki girişimlerin ne denli yaralayıcı olduğunu görmesini de bekleriz.

Orgeneral Başbuğ, Türkiye'nin önemli sorunlarından biri olan sivil-asker ilişkileri konusunda, sivillerin gerçek güç ve otoriteye sahip olduklarını açık bir biçimde ifade ederken demokratik düzenin olmazsa olmaz koşulu olan silahlı kuvvetlerin demokratik sivil kontrolüne saygılı olacakları mesajını verdi.

Verdi vermesine ama TSK'nın geleneksel çizgisi olan, sivil-asker ilişkilerinin düzenlenmesinde her ülkenin kendine özgü koşulları olduğu ifadesiyle de bu ilişkilere bir koşul getirdi. Bu koşul, Başbuğ'un deyimiyle, Atatürk'ün laik Cumhuriyeti'ne TSK'nın taraf olması, diğer bir deyişle TSK'nın laikliği koruma kollama görevini sürdürecektir olması. Oysa, Atatürk'ün temellerini attığı laik Türkiye'ye herkesin taraf olduğu ve kollama gereği duyduğu bir düzen tesis edilmedikçe, tek bir kurumun bu kollama görevini ifa etmesi, sorunların devamı anlamına gelecektir.

Başbuğ'un, sivil-asker ilişkilerine değinirken, bazı kurumların özelliği gereği gizlilik ilkesine bağlı kalınırken saydam olmasına önem verilmesi gerektiği yolundaki sözleri, "Bakın asker de saydamlığa karşı değil, hadi parlamento kolları siva ve askerî bütçe denetimini sağlayacak yasaları çıkart," şeklinde biz vatandaşların

siyasilere çağrıda bulunmamızı gerektiriyor.

Orgeneral Başbuğ'un, demokrasi ve hukukun üstünlüğü, yargı bağımsızlığı gibi ilkelere vurgu mesajını, Ergenekon soruşturması kapsamında tutuklanan bazı emekli general ve daha alt rütbeli askerlerin, suçlulara cezalarını çekmelerine TSK'nın engel olmayacağı şeklinde de okumak isteriz.

Uzun konuşmasının hiçbir yerinde Başbuğ'un, TSK'nın Türkiye'nin AB'ye üyelik hedefini desteklediğini gösteren bir ifade kullanmamış olması ordunun, AB'ye olumsuz bakış açısını teyit eder nitelikte olduğunu söylersek yanlışmış olmayız.

Orgeneral Başbuğ'un konuşmasında verdiği mesajlar, laiklik ve dinî inançların yerine getirilmesi arasındaki hassas dengenin kurulamamış olmasının Türkiye'yi nasıl istikrarsız kıldığını da bir kez daha gösterdi. Ama daha da önemlisi, Türkiye'nin istikrara kavuşmasında askerî ve sivil reformların ne denli hayati olduğunu ve bu konuda da sivillere çok önemli görevler düştüğünü kuvvetle hatırlattı.

Zira, Orgeneral Başbuğ'un konuşması genel hatlarıyla siyasiydi.

Sivil toplum örgütleri nasıl istismar edilir?

Hükümet dışı örgütler olarak da adlandırılan ve kâr amacı gütmeyen sivil toplum örgütleri (STK) kavramı, Birleşmiş Milletler'in 1945 yılında kurulmasıyla kullanılmaya başlandı. 20. yüzyılda küreselleşme süreciyle birlikte STK'ların önemi artmaya başladı, zira pek çok sorun artık bir ülke içinde çözülemez hale gelmişti. Uluslararası antlaşmalar ve Dünya Ticaret Örgütü gibi kuruluşlar, kapitalist teşebbüslerin çıkarları üzerine odaklanan oluşumlar olarak algılanmaya başlanmıştı. Bu algılama ve eğilimi dengelemek amacıyla insani konular, kalkınma yardımları, sürdürülebilir kalkınma, fikir özgürlüğünün yerleştirilmesi ve yaygınlaştırılması gibi insan odaklı sorunların çözümü için STK'lar kuruldu.

Bizde de AB'ye üyelik yolunda bir dizi reformlar yaparken STK'lar da doğal olarak çoğaldı. Ama bu çoğalma sırasında seçimle işbaşına gelmemiş olan kurulu düzen, kendi fikirlerine yakın durmayan STK'ları düşman ilan ederken bazılarını yanına çekmeyi başardı. Bu türden gönüllü kuruluşlar, "laiklik ve demokrasi" adı altında bilerek ya da bilmeyerek, ülkeyi istikrarsızlaştırmak gibi amaçları dışına çıkan faaliyetlerde bulunmaya başladılar.

İngiliz City Üniversitesi'nden Profesör Peter Willetts, STK'lar konusunda yazdığı bir makalede, siyasi bir parti gibi davranmak ve suç işleyen gruplarla bağlantı kurmak gibi girişimlerin, STK'ların faaliyet alanları içinde asla yer almayacak unsurlar olduğunun altını çiziyor.*

*City University London, Professor Peter Willetts, *What is a non governmental organisation?*

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Rasmussen pazarlığının arkasında PKK mı var?

Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın, "Türkiye'nin çekincelerinin ABD Başkanı Barack Obama tarafından giderildiğini," açıklamasından sonra, Danimarka Başbakanı Anders Fogh Rasmussen'in, nisan başlarında NATO Genel Sekreterliği görevini üstlenmesi mümkün olmuştu.

Erdoğan, Müslüman dünyasını ayağa kaldıran ve bir Danimarka gazetesinin Hazreti Muhammed'le ilgili yayımladığı karikatür ile ortaya çıkan kriz ve PKK bağlantılı olduğu belirtilen Roj TV'nin, ülkesinden yayın yapmasına engel olmadığı gerekçesiyle Rasmussen'in NATO Genel Sekreterliği adaylığına önce itiraz etmiş daha sonra Türkiye'nin kimi istemlerinin kabul edilmesi karşılığında bu itirazını kaldırdığını bildirmişti.

Türkiye, Rasmussen'e yönelik vetosunun kaldırılması karşılığında NATO Genel Sekreterliği'nin sivil yardımcılığı görevlerinden birine bir Türk'ün atanması ve NATO'nun komuta kademesinde Türk askerinin de bulunması gibi bir dizi talebinin kabul edildiğini açıklamıştı.

NATO'nun Afganistan'daki sivil görevlisi olarak Hikmet Çetin'in geçmişte görev yaptığını, halen Napoli'deki NATO karargâhında bir Türk tuğgeneralin komutan yardımcılığı görevini sürdürdüğü düşünülürse, Türkiye'nin yukarıda özetlediğim taleplerinin yerine getirilmesi karşılığında Rasmussen'in NATO Genel Sekreterliği'ne yönelik vetosunu kaldırmış olması pek inandırıcı gelmiyor. Yani, Türkiye'nin bu taleplerinin kabul görmesi zaten zor değildi, pazarlığa gerek yoktu.

O zaman, Erdoğan'ın, "Obama çekincelerimizi giderdi," yolundaki ifadelerinin arkasında gerçekte ne yatıyor. İşte bu noktada insanın aklına, NATO'daki Rasmussen pazarlığının arkasında, şimdilerde moda deyimiyse "Kürt açılımı" konusu mu yatıyor, sorusu geliyor.

Malum, PKK'nın çözülmesinin önünü açacak önlemler arasında, PKK lider kadrosunun, başta Danimarka, Finlandiya ve İsveç gibi İskandinav ülkeleri olmak üzere Avrupa ülkelerine kabul edilmesi de yer alıyor.

Türkiye, Kürtler ile PKK'yı maalesef aynı kefeye koyma eğilimindeki kamuoyunun endişelerini gidermek adına örgüt lider kadrosunun iadesini istediği söylemini bu arada tekrarlıyor. Gerçekte ise, Türkiye'ye iadeleri halinde bu kişileri yargılamak zorunda olduğu ve dolayısıyla dış dünyadan ciddi tepki alacağını bildiği için Ankara, bu kişilerin üçüncü ülkelere gitmelerinin önünün açılmasına karşı değil.

Sanıldığı gibi aksine de üçüncü ülkelerin, PKK lider kadrosunu kolayca kabullenmeleri kolay değil. Zira başlarına dert olabilir, toplumlarının huzuru kaçabilir. Dolayısıyla üçüncü ülkelerin, PKK lider kadrosunu ülkelerine kabul etme konusunda ikna edilmeleri de gerekiyor.

Ülkesi Danimarka'nın, PKK liderlerinden bir bölümünü alma potansiyeline sahip Rasmussen'in, NATO Genel Sekreterliği'ne getirilmesi önündeki vetosunu kaldırması karşılığında Türkiye'nin PKK pazarlığı yapmış olması ihtimali gözardı edilemez. Hele de Amerikan Başkanı Obama'nın, Türkiye'nin Kürt sorununa çözümünde ağırlığını koyduğu bir dönemde.

Türkiye'de aklı başında herkes gibi Obama da biliyor ki, Türkiye'nin normalleşmesi önündeki en büyük engellerden biri Kürt sorununun çözümsüzlüğü ve PKK'nın varlığını etkin biçimde sürdürmesidir.

Diğer yandan, PKK lider kadrosunun üçüncü ülkelere gönderilmesi ve kalanların dağdan indirilip topluma kazandırılması ve böylece PKK'nın dağılma sürecine girmesi, yazıldığı çizildiği gibi kolay değil. Bu sonuca

ulaşmada, korkulardan arınmış siyasi kararlılık, özgüven ve yürek gerekiyor.

“Birilerinin lütfettiği kadar bir hayata hayır”....

Özellikle kırsal kesimde, engelli erkek bireyler, evlilik yaşına geldiklerinde bir kız “kurban” seşilip, evlendirilir. Engelli kızlar ise evlilik çağına geldiklerinde cinsiyetlerinden ötürü, böyle bir olanağa sahip değildirlir. Aile ıstırap içinde bu çocuğu yetiştirmeye çalışır.

AKP Milletvekili Lokman Ayva, 11 yaşındayken görme yeteneğini kaybetmiş. Aile fertleri, onun için de “evlilik çağına geldiğinde evlendiririz nasıl olsa,” düşüncesine kapılmışlar. Ama Ayva pes etmemiş, okumuş, bugün milletvekili.

Ayva, dün First Lady Hayrünnisa Gül’ün himayesinde başlatılan “Eğitim her engeli aşar,” sloganıyla başlatılan Çankaya Köşkü’ndeki etkinlikte, “Birilerinin lütfettiği kadar bir hayata hayır, başkalarına muhtaç olursam bu hayat bana ne kadar ait olabilir,” sözleriyle, eğitimin her engeli aşacağına dair mesajlar verdi.

Ayva, “Topluma katılımda en önemli sorunun eğitimsizlik olduğunu,” dile getirirken, Beyaz Show programlarıyla ünlenen Beyazıt Öztürk, “r” harfini telaffuz edemediği için alfabenin 29 harfi değil 28 harfini kullandığını belirtip, bu 28 harfle ne anlatabildiğinin önemine değindi.

Türkiye’de 8,5 milyon engelli bulunuyor. Bu vatandaşlar, engelli oldukları için değil eğitim alamadıkları için engellendiler. First Lady Gül’ün himayesinde başlatılan bu etkinliğin devamının getirilmesi toplumsal barış açısından büyük önem taşıyor.

Kampanya ile ilgileneler, 0 212 444 6000 nolu telefonu arayabilir ve <http://www.egitimherengeliasar.org> adresine ulaşabilirler.

</div>

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bedelli askerlik umudu şimdilik söndü...

Lale Kemal 29.04.2009

Tam da, “binlerce genç için bedelli askerlik umudu doğdu,” diye yazmışken, MHP’li vekiller önceki gün verdikleri ve bedelli askerliğin önünü açan kanun teklifini geri çekiverdiler.

Kanun teklifinin verilmesine öncülük eden MHP Milletvekili Hasan Çalış, dün yaptığı yazılı açıklamada, Türk Silahlı Kuvvetleri’ne ve ekonomiye katkı olur amacıyla önceki gün, “TBMM başkanlığına sunduğumuz bedelli askerlik konusundaki kanun teklifimizi Sayın Genel Başkanım Devlet Bahçeli’nin talimatları doğrultusunda geri çekiyorum” dedi.

Teklif, 1 Ocak 1983 tarihinden önce doğan yükümlülerin, her ne sebeple olursa olsun bir defaya mahsus olmak üzere bedel ödeyerek askerlik hizmetlerini yerine getirebileceklerini öngörüyordu.

Askerlerin, bedelli askerliğe sıcak bakmadığını biliyoruz. Ama Milletvekili Çalış'ın bu önergeyi vermesinin ardında askerden gelen olumlu görüşün etkili olduğunu düşünmüştük. Ama öyle değilmiş. Belli ki Bahçeli, TSK'nın sıcak bakmadığını öğrenince, kanun teklifini son anda geri çektirtmiş, öyle anlaşıyor.

Milli Savunma Bakanı Vecdi Gönül, bir açıklamasında bedelli askerliğin gündemlerinde olmadığını (Daha doğrusu askerin gündeminde olmadığını) belirtirken yakınlarda yaptığı bir diğer açıklamada, küresel ekonomik krizin Türkiye'de de ağırlaşarak hissedilmeye başlanmasıyla birlikte asker ihtiyacından fazla müracaat gelmekte olduğunu söylemişti. (*Hürriyet*, 16 mart)

Gönül, aynı açıklamasında, askerî yükümlülüğünü yerine getirmesi gereken üniversite mezunlarının genellikle kısa dönemi tercih ettiğini hatırlatarak, "Ancak son aylarda uzun dönem askerliğe olan ilgi arttı. Bunun sebebinin işsizlik olduğunu düşünüyoruz," demişti. Gönül'ün de belirttiği üzere, iş bulma gücünü çeken üniversite mezunları, uzun dönem askerlik yaparak, ekonomik olarak da belli bir süre güvencede olmayı tercih ediyor. Sonuçta uzun dönem askerlik yapan üniversite mezunlarına 1700 TL maaş veriliyor.

Bu açıklama, aslında bedelli askerliğin önünde engel kalmadığını açıkça gösteriyordu. Ne var ki, bu yöndeki teklifin geri çekilmiş olması askerin halen bedelli askerlik konusuna sıcak bakmadığını gösteriyor.

1999 depreminin Marmara bölgesinde yol açtığı ağır tahribatın ardından 2001 Şubat krizinin gelmesi üzerine dönemin genelkurmay başkanı, şimdi emekli olan Orgeneral Hüseyin Kıvrıkoğlu, bedelli askerlik uygulamasına geçildiğini açıklamıştı. Kıvrıkoğlu, gerçi 1999 depreminin ardından, zaten somutlaşmamış, yani olmayan askerî projelerin de ertelendiğini açıklayarak, kamuoyunun gözünü boyamaya çalışmışsa da bu ayrıca irdelenecek bir konu.

Bedelli askerlik konusunu ilk gündeme getiren *Taraf* yazarı Süleyman Yaşar oldu. Yaşar, kriz döneminde bedelli askerlik yoluyla devletin elde edeceği geliri hafife almamak gerektiğini belirterek, "Eğer 500 bin kişi 15 bin dolar ödeyerek bedelli askerlik yaparsa, bundan 7,5 milyar dolar gelir elde etmek mümkün," diyordu. (*Taraf*, 23 şubat)

Yaşar'ın bu konuyu gündeme getirmesiyle birlikte bedelli askerlik yapmak isteyen binlerce genç, pek çok gazete yazarını mail bombardımanına tutmuştu. Krizde mevcut işini kaybetmek istemeyen 17 binden fazla kişi ise www.bedelliaskerlik2009.net adlı internet sitesinde biraraya gelerek bedelli askerlik taleplerini dile getiriyor. (*Sabah*, 25 nisan)

Ama umutlar şimdilik söndü, yine de belli olmaz...

İtalyan CEO askerî fuarı niye terketti?

Malûm, Türkiye, İstanbul'da binlerce konuğu savunma sanayii fuarında ağırlıyor. Silah sanayiinin devleri de ürünlerini satmak için yarışıyor. Amerikan Sikorsky ve İtalyan Agusta Westland firmaları da IDEF'09 adı verilen fuarda kıyasıya çekişen firmalar arasında. Sikorsky firması yetkililerinin, önceki gün düzenledikleri basın

toplantısında, Türkiye'nin 100'ün üstünde genel maksat helikopteri satın almak için açtığı ihaleyi adeta kazandıkları havası yaratmaları rakip İtalyanları kızdırmış. Bu durumu protesto eden Agusta'nın CEO'su Guiseppe Orsi de bavullarını topladığı gibi aynı gün fuarı terkedip ülkesine dönmüş. Bu arada, fuarda, füzelerden toplara yüksek teknoloji ürünü ne ararsan var. İki yılda bir yapılan savunma sanayii fuarının en ilgi çeken yanı ise bence, insanları açlıktan ölen Afrika ülkelerinden en yüksek düzeyde heyet katılımı olması!!! Yaklaşık 14 Afrika ülkesinden milli savunma bakanı fuarı ziyaret ederken pek çok Batılı ülke, son teknoloji silahlarını fuar stantlarında sergiliyorlar... Türkiye'nin önceki savunma sanayii fuarlarından farklı olarak 18 yaşından küçük çocukların bu kez fuar alanına alınmaması da çok geç gelen olumlu bir karar.

</div>

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

İncirlik'teki nükleer silahlar yeniden gündemde...

Lale Kemal 06.05.2009

Malum, kimi NATO üyeleri, 1990 yılında sona eren yaklaşık 40 yıllık Soğuk Savaş döneminde topraklarına yerleştirilen Amerikan taktik nükleer silahlarını çoktan söktü. Türkiye dahil beş NATO üyesi ülke topraklarında ise bu silahlar halen duruyor. Amerikan nükleer silahlarının, İncirlik üssünde konuşlu olduğu belirtiliyor. Ama ne NATO ne de Amerikan yönetimi, bu silahların söz konusu ülkelerdeki mevcudiyetini doğruluyor. Özellikle Amerikalı yetkililere, bu silahların varlığını sorduğunuzda "No comment" yani "Yorum yok," yanıtını alıyorsunuz. Bildiğim kadarıyla da, örneğin, Türkiye, ABD'den bağımsız bu silahları gerektiğinde kullanma hakkına sahip değil.

Türkiye dahil beş ülkedeki varlıkları doğrulanmasa da, kimi NATO üyesi ülkeler, bu silahların topraklarından sökülmesi için birkaç yıldır konuyu parlamentolarında tartışıyorlar. Önce Belçika şimdi de Almanya parlamentosunda milletvekilleri, yaklaşık üç hafta önce, Amerikan nükleer silahlarının topraklarından geri çekilmesi yönünde hararetli bir tartışma yaptılar. Her iki ülkenin yetkilileri de, nükleer silahları topraklarında barındıran Türkiye dahil diğer üç ülkeye gelip, nabız yokluyorlar.

Merkezi ABD'deki düşünce kuruluşu Silahların Kontrolü Derneği raporlarına göre, NATO'nun nükleer silahları paylaşım düzenlemesine göre, kendi nükleer silahlarını geliştirmemiş olan Türkiye, Belçika, Almanya, İtalya ve Hollanda'nın yanısıra ittifaktan bağımsız olarak nükleer silahını geliştirmiş olan İngiltere'de, Amerikan yapımı 480 adet nükleer silahın konuşlu olduğu tahmin ediliyor.* Kanada ve Yunanistan, Amerikan nükleer silahlarının ülkelerindeki varlıklarını sonlandırmışlar.

Türkiye'de diplomatik ve askerî kaynaklar, tahmin edebileceğiniz gibi, kimi ülke parlamentolarının, artık topraklarından çekilmeleri için tartıştıkları nükleer silahların, ne varlığını doğruluyorlar ne de konu üzerine yorum yapıyorlar.

Ama Almanya ve Belçika gibi ülkelerin, bu silahların artık topraklarından geri çekilmeleri için konuyu yeniden tartışmaları, yakında Türkiye'de de öyle ya da böyle nükleer silahların varlığının tartışılacağı gerçeğini kaçınılmaz kılıyor.

Bilkent Üniversitesi öğretim üyesi ve silahsızlanma uzmanı Doçent Dr. Mustafa Kibaroglu, Türkiye’de siyasi ve askerî liderliğin, hem içinde bulunulan coğrafyanın kritik olması hem de ABD’nin nükleer caydırıcılığının bölgede sürmesi gerekliliği görüşünden hareketle, Amerikan nükleer silahlarının Türkiye’den çıkartılmasına sıcak bakmadıklarını dile getiriyor.

Ancak Kibaroglu, “Türkiye’nin artık nükleer silahlara veda etmesi gerekmiyor mu?” başlıklı 2005 yılında yayımlanan makalesinde, 2001 yılı eylül ayında Amerikan topraklarına girilen terörist saldırıların ardından uluslararası güvenlik ortamının radikal değişikliklere uğradığının altını çizerek şöyle diyor;

“Klasik caydırıcı değeri olan nükleer silahlar, ortaya çıkan bu tehdit türüne karşı artık uygulanmaz. Aynı zamanda, terörist örgütlerin, işlenmemiş yani ham radyolojik maddeler ya da nükleer silahları izinsiz olarak kullanma olasılıkları artmış bulunuyor. Buna ek olarak, nükleer silahların depolandığı bölgelerde güvenlik önlemlerinin artırılmasının yanı sıra bu nükleer silahların (Amerikan yapımı) topraklarından çıkartılması için ilgili ülkelerin cesur adımlar atması gerekiyor. Bu adımlara, Türkiye dahil ittifak ülkelerindeki Amerikan nükleer silahlarının sayılarının azaltılmasıyla başlanabilir.”**

Kibaroglu, tehdit analizlerine dayandırıldığında Türk yetkililerin, “Amerikan nükleer silahlarının ülkeden çıkartılmasına itirazları anlaşılabilir,” demekle birlikte bu silahların Türkiye’den de artık sökülmesi zamanının geldiğini vurguluyor.

Zaten Türkiye’nin temel sorunu da, tehdit analizlerini nasıl yaptığı, kimlerin yaptığı ve bu analizlerin halen Soğuk Savaş anlayışını yansıtıp yansıtmadığı üzerine düğümlenip kalıyor.

NATO’da ABD’den sonra ikinci büyük orduya sahip olmakla övünüyoruz ama biraz durup düşünmüyor ve sormuyoruz; “Bu kadar büyük ordu mu iyi?, yoksa Batı’nın yaptığı gibi sayıca küçük, ama esnek dolayısıyla envanterindeki silahlar günümüz ve gelecek tehdit değerlendirmelerine cevap verebilecek nitelikte bir ordu mu iyi?,” diye.

TSK’nın “Kuvvet 2014,” yapılanması, sayıca küçük ama esnek ve gelişmiş teknolojilerle donatılmış bir orduya geçişi öngörüyor. Ancak, askerî uzmanlar bu alanda fazla bir ilerleme sağlanamadığına dikkat çekiyorlar. Devamlı siyasetle iç içe geçmiş bir ordunun, küçük ama savaş yeteneği yüksek bir yapılanmaya geçmesi tabii ki çok zaman alır.

Bu sorunla bağlantılı bir diğer önemli konu da tehdit değerlendirmelerinin, Batılı demokrasilerde olduğu gibi uluslararası konjonktüre uygun bir şekilde siyasiler tarafından yapılmıyor olması.

Sovyet döneminden kalma korkular aşılmayınca günümüz tehditlerine yanıt vermek de yetersiz kalabilecek Amerikan nükleer silahlarının topraklarımızdan çekilmesine de karşı çıkıyoruz...

* <http://www.armscontrol.org>

** Author: Mustafa Kibaroglu, Published in: European Security, Volume 14, Issue 4, December 2005 , pages 443 – 457, Routledge, “Isn’t it Time to Say Farewell to Nukes in Turkey?.”

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Zanqırt Köyü'nde Hayrünnisa Gül ile birkaç saat...

Lale Kemal 13.05.2009

First Lady Hayrünnisa Gül gerçekten üzgün, GAP uçağında kendisine eşlik eden biz gazetecilere dönüp, "Neler yapabiliriz," diye soruyor, 44 kişinin katledildiği Mardin'in Bilge Köyü'ne yaptığımız ziyaretten dönerken. İçişleri Bakanı Beşir Atalay'ın, varlığı uzun süredir tartışmalı olan köy korucularının çoğunlukta olması nedeniyle "korucu köyü," diye nitelendirdiği katliamın yaşandığı Bilge Köyü'nün, asimilasyon politikası öncesindeki gerçek adı Zanqırt.

Bayan Gül, Bilge Köyü'nde öksüz ve yetim kalmış çocukların geçici olarak yerleştirildiği çadırı ziyareti ve eşleri ya da yakınlarını kaybetmiş kadınlarla açık alanda yaptığı görüşme sırasında belli ki zihninde hızla çözüm önerileri geliştirmeye çalışmış. Uçakta bize, eşi Cumhurbaşkanı Abdullah Gül ile gittiği Latviya'da ziyaret ettiği "Sevgi Evleri"nden bahsediyor. Çocuk esirgeme kurumlarının yarattığı yurt havasından farklı olarak bu sevgi evleri, aile ortamını aratmayacak şekilde düzenlenmiş. Türkiye'de de bir ilde sevgi evi benzeri bir proje geliştirilmiş.

Nur Çintay'ın da önceki gün *Radikal* gazetesinde değindiği gibi Bayan Gül, halkla çok sıcak ilişki kurabilen biri. İnsanları içtenlikle dinliyor, ellerini tutuyor, kucaklıyor, değer verdiğini hissettiriyor, toz-toprak içinde kalmışları da kucağına alıyor, sümüklü olanları da öpüyor. Ağıt yakan kadınlara da sarılıyor, devletin yanında olduklarını hissettiriyor.

Nitekim, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Hizmetler Ana Bilim Dalı öğretim üyelerinden Doçent Nilgün Küçükkaraca, yetim ve öksüz kalan çocuklar için oyun alanına dönüştürülen çadırın hemen yanbaşımda bizimle sohbet ederken, Türkiye'nin de artık doğal afetler ya da toplumsal sorunlara, en kısa sürede çözüm odaklı tepki verebildiğini söylüyor. Bir yandan da yanımıza yaklaşıp, kucağındaki oyuncak bebeğiyle, hepimize merhaba deyip elimizi sıkan mağdur küçük kız çocuğunun saçlarını okşarken.

Geçmişte çevreden gelenlerin piknik yaptığı Bilge Köyü'nün yamacına kurulmuş çadır alanında, gerek mağdur çocukları gerekse yetişkinlere destek amaçlı çok sayıda sosyal güvenlik uzmanı ve psikiyatrist görev yapıyor.

Bayan Gül ve kendisine eşlik eden ekibin, 8 Mayıs cuma günü gününbirlik ziyaretinin ilk durağı Şanlıurfa idi. Aslında ziyaret, Bayan Gül'ün himayesinde, kitap okuma alışkanlığını geliştirmeyi amaçlayan "Konuşan Kitap Şenliği"nin ikincisinin yapıldığı Şanlıurfa'yı kapsıyordu. Ama katliam nedeniyle Gül'ün programına Bilge Köyü de dahil edildi.

Şanlıurfa'daki öğlen yemeğinde aynı masada oturduğum genç bir kaymakam, bölge için başlattıkları kültürel ve sosyal projenin geri dönüşümünü anlatırken, civar köylerden bir çocuğun yazdığı mektupta, Şanlıurfa'yı ilk kez görmekten duyduğu mutluluğu dile getirdiğini anlatıyordu.

Traji komik ama gerçek, Türkiye'de İstanbul'da yaşayıp da denizi görmeyen insanlar olduğu gibi şehir

merkezine çok yakın köylerinden hiç çıkmamış çok sayıda genç, yaşlı insan var.

Nitekim, Bayan Gül, Bilge Köyü'ndeki taziye alanında sohbet ettiği koruculardan birinin, köylerinde lisenin de faaliyet göstermesi talebine nasıl baktığını sorduğumuzda, bu fikrin yanlış olacağını, insanların kabuklarından çıkıp büyük şehirlerde öğrenim görmelerinin daha sağlıklı olacağını belirtiyor.

“Urfa’nın Obama’sı”

Şanlıurfa başlı başına görülmeye değer tarihî bir şehir. Gecekondu ya da bina yapımları sırasında tesadüfen de olsa ortaya çıkartılan yeraltındaki kimi kalıntılar göstermiş ki Şanlıurfa, insanlığın yeryüzündeki macerasının başladığı yerlerden. Arkeologlara göre, kazılar, Şanlıurfa’nın, ilkel ve çok tanrılı dinlerin de bilinen en eski merkezi olduğunu ortaya çıkartmış.

Dolayısıyla Bayan Gül’ün Şanlıurfa’yı ziyaretinde tarihî mekânlarda bolca gezildi. Şehrin merkezinde yer alan Balıklıgöl yakınlarındaki Haleplibahçe Temalı Park Projesi doğrultusunda yapılan kazı çalışmaları sırasında rastlanılan mozaiklerin yer aldığı alanı da gördük.

MS 3. yüzyılda yapılan ve Amazon savaşçılarını betimleyen mozaikler ortaya çıkınca proje durdurularak kazı çalışmalarına başlanmış. Urfa İl Kültür ve Turizm Müdürü Selami Yıldız, ortaya çıkartılan mozaiklerin savaşçı Amazon kraliçelerinin mozaîge resmedilmiş dünyadaki ilk örnekleri olduğunu belirtiyor.

Aynı alanda bir erkek zenci –ki köle olduğu belirtiliyor- ve zebrasının da mozaikle resmedilmiş olduğunu görüyoruz. Şanlıurfalılar, ABD Başkanı Barack Obama’nın ten renginden esinlenerek, “Urfa’nın Obama’sı” adını takmışlar köleye.

Van’ın Gürpınar İlçesi Çavuştepe Köyü sakinleri de Obama’nın ABD’nin 44. başkanı seçilmesini 44 kurban kesip, davul zurna eşliğinde halaylar çekerek kutlamışlardı. Ne âlem milletiz!!!.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Silah tedarikinde sivillerin ön alma çabası...

Lale Kemal 20.05.2009

Silah tedariklerinde sivil demokratik denetim, dolayısıyla da şeffaflık ve hesap verme mekanizması olmayınca zaten sınırlı olan parasal kaynakların ciddi şekilde israfı da kaçınılmaz oluyor. Sanki Türkiye’de sivil ihalelerde şeffaflık var mı?, diye de genelde sorulur. Yok tabii ama gerek muhalefete gerekse iktidara yakın basın, tarafların karşılıklı hesaplaşmalarının bir yansıması olarak, sivil alımlardaki yanlışların ya da yolsuzlukların ortaya çıkartılmasında rol oynuyorlar. Nitekim yalnızca son bir yılda ihalelere fesat karıştırdıkları iddiasıyla bazı siyasilerin istifa etmek zorunda kaldıklarına tanık olduk. Ama askerî alandaki kimi ihale yöntemleri ya da yolsuzlukların ortaya çıkartılmasında hem siyasiler hem de basın çok ürkek ve korkak. Aradaki fark bu.

Silah alımlarında uzun yıllardır yaşanan bir sorun da kullanıcı olan TSK ile alıcı olan siviller arasındaki sınırların berrak olmayışı ve puslu bir seyir izlemesi. Oysaki demokrasilerde silahın kullanıcısı ve alıcısı arasındaki sınır çok net çizilmiştir. Yani askerler, teknik bakımdan ihtiyaçlarını ilgili sivil kuruma bildirirler, siyasi denetim altındaki sivil kurum da çok gizli bir proje olmadığı sürece serbest rekabet koşulları altında silah alımını gerçekleştirir. Böylece sivil demokratik denetim mekanizması çalıştırılırken alınan silahı kullanmakla yükümlü askerin de olası yolsuzluk suçlamalarından uzak tutulması sağlanır.

Türkiye’de Milli Savunma Bakanlığı’na bağlı Savunma Sanayii Müsteşarlığı kısa adıyla SSM, yasalara göre sivil olması gereken bir kurumken, kuruluşu üzerinden 24 yıl geçmiş olmasına karşın bu sivilleşme tam olarak sağlanabilmiş değil. Ama son birkaç yılda bazı mesafeler alındı. Örneğin, SSM’nin müsteşarı Murad Bayar, silah alımlarında yasaların kendisine verdiği hakları mümkün olduğunca uygulama çabası içinde. Asker istediği silahın özelliklerini bildiriyor, SSM de bu silahların alımı için çoğunlukla ihaleye çıkıyor. Ama, Türkiye’nin tehdit algılamalarını belirleyen Milli Güvenlik Siyaset Belgesi’nin hazırlanmasında sivil ağırlık hissedilmediği için halen alınacak silahların niteliği TSK tarafından belirleniyor. Dolayısıyla, alınan ya da alınması planlanan silahların gerekli olup olmadığı konusu ciddi soru işaretleriyle dolu.

Ama en azından SSM, sivil bir kurum olarak silah tedarikçisi konumunu biraz güçlendirmiş durumdayken 2007 ve öncesi dönemi kapsayan fon gelirlerini de ilk kez bu yıl açıkladı.

Yabancı ve yerli silah sanayii firması temsilcilerinin, artık TSK mensuplarıyla silah tedariki konusunu görüşmeleri de bir hayli zorlaşırken muhatap olarak SSM’yi almak zorunda kalıyorlar. Bu gelişme, silah tedarikindeki kayırmacı ve bazen acımasız rekabeti önemli ölçüde önleyemezken, ileriye dönük umut verici nitelikte.

Sivil otoritenin silah tedarikinde ön alma çabasının bir göstergesi olarak, Amerikan-Türk Konseyi kısa adıyla ATC’nin, Washington’da 31 mayısta başlayacak üç gün süreli yıllık toplantısında, Türk generalleri yerine Murad Bayar’ın, çoğunluğu Amerikan ve Türk savunma sanayicilerinden oluşan kalabalığa askerî projeleri anlatması bekleniyor.

Geçmişte, Türkiye’nin aldığı ve almayı planladığı silahlar konusundaki detaylı bilgiler Türkiye’den giden üç general tarafından kapalı oturumlarda katılımcılara anlatılır ve Türk savunma sanayii pazarına girmeleri teşvik edilirdi. Bu arada tabii, ne tür silahların alınması gerektiği ve bu alımlara temel oluşturan tehdit değerlendirmelerinin bırakın kamuoyu ile parlamento ile bile paylaşılmaması ve parlamentonun bu yönde bir istek, bir irade göstermemesi ciddi bir zafiyet olarak karşımızda duruyor. Yine dönüp dolaşıp aynı soruna parmak basıyoruz; yabancılarla paylaşılan kimi bilgiler bile halkın seçtiği vekiller tarafından istenmiyor ve sorgulanmıyor.

En azından askerî projelerin önemli bölümünden sorumlu olan SSM’nin müsteşarı Bayar’ın, sivil ağırlığı bir süredir hissettirmesi ve bunu ATC toplantısına, yani dış dünyaya yansıtma niyeti iyi bir gelişme.

Bu arada, Amerikalı meslektaş Oramiral Mike Mullen’ın Türkiye ziyaretine karşılık vermek üzere ABD’ye gitmesi planlanan Genelkurmay Başkanı Orgeneral İlker Başbuğ’un da bu ziyaretine denk gelen ATC toplantısında bir konuşma yapması bekleniyor.

Başbuğ ve Mullen arasındaki diyalog öylesine ilerleme sağlamış ki iki müttefik ülkenin komutanının, bölgesel konuları bazen telefonda saatlerce görüştükleri oluyormuş.

IMF'ye askerî harcama sözü...

Hükümetin bu yılın başlarında, sağlık gibi sosyal gelişimin anahtar sektörlerinde tasarruf planı açıklarken halen yüksek seyreden askerî harcamalara dokunmamış olması cılız da olsa bir dizi tepkiye yol açmıştı. Ancak öğreniyoruz ki en azından hükümet, askerî harcamaları mevcut düzeyinde tutma ve artırmama konusunda IMF'ye söz vermiş.

</div>

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Siyasiler mayında gerçek gündemi saptırıyor...

Lale Kemal 27.05.2009

Yanılmıyorsam 1998 ya da 1999 yılı idi. TSK, Türkiye'nin sınır bölgelerine onlarca yılda yerleştirdiği 2,5 milyondan fazla kara mayınının –bir kısmı tank mayını- imhasını, kendi olanaklarıyla yapma girişiminde hem teknik hem de maddi nedenlerle başarılı olamadı ve dönemin hükümetlerinden yardım istedi. Bunun üzerine mevcut hükümet, TSK'ya mayın temizleme işlemi için 44,7 milyon dolar tahsis etti. Verilen bu ödeneye rağmen TSK, mayın temizleme işlemini yapamayacağını bildirip, parayı hükümete iade etmiş.*

Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün dünkü basın toplantısı sırasında da söylediği gibi mayın temizleme işlemi dünyanın en zor işlerinden biri. Mayınları imha işlemi sırasında insan kaybı riski de çok yüksek ve çok özveri isteyen bir iş.

Dolayısıyla, Türkiye'de hesapsız, kitapsız yerleştirilen mayınları imha işlemi, zoru başarmayı ve özveriyi gerektiriyor. Bu arada, hiç gündeme gelmiyor şu sıralar ama PKK'nın da yerleştirdiği mayınlar var ve yerleri bilinmiyor.

İsrail, Ukrayna, Hırvatistan, Rusya, Fransa, Almanya, İsveç ve İngiltere dahil çeşitli ülkelerden 14 firma, Türkiye'de yerli ortaklıklar kurarak, mayınları temizleme ve sonrasında 44 yıla kadar çıkan bir sürede bu alanları organik tarım için işletmeyi öngören şartnameye ilgi gösteriyorlar. Bu firmalar, zoru başarmaya ve özveride bulunmaya hazırlar.

Ama Genelkurmay Başkanlığı Basın Sözcüsü Tuğgeneral Metin Gürak, geçen cuma günü, yani 22 Mayıs tarihinde yaptığı açıklamada, "Türk Silahlı Kuvvetleri'nin, bu iş için yeterli teçhizatı ve uzman personeli olmadığını, sadece muharebe alanında askerî ihtiyaçlara cevap verecek şekilde olduğunu," söyledi.

Haftalardır, parlamentoda, iktidar ve muhalefet arasında fırtına kopartan yasa tasarısı, ilk aşamada, Türkiye'nin Suriye ile olan sınırında, 510 kilometre boyunda, 350 metre genişliğinde, 176 kilometrekarelik alanda döşendiği belirtilen 615 bin civarındaki hem personel hem de tank mayınlarının imha edilip organik tarıma açılmasını öngörüyor. Suriye sınır bölgesinde 450.652 kara mayını, 164.497 adet de tank mayını bulunuyor.

Muhalefet ve iktidar arasındaki tartışmalar, güvenlik, ulusal çıkar ve askerden görüş alınması gerektiği ekseninde tuhaf bir şekilde uzayıp gidiyor. Tuhaf diyorum zira bu üç eksendeki tartışmalar, mayın konusunda gerçeklerin çarpıtırılıp, asıl sorulması gereken soruların sorulmuyor olması durumunu ortaya çıkartıyor.

Ya da daha açıklıkla söylersek, Kürt sorununun çözümünü de kolaylaştırıcı nitelikteki mayınların imhası konusuna yanlış teşhisler konulup, siyasi hesaplaşma adına çözümsüzlük üretiliyor.

Çözüm üretilmek istense, parlamento tartışmaları farklı ve önemli bir boyut kazanır. Örneğin, bir tek vekil çıkıp da, "NATO'nun ikinci büyük ordusuna sahip olan ve bütçenin halen önemli bir bölümünün tahsis edildiği TSK, mayın temizleme için gerekli teçhizat ve personele nasıl sahip olamaz," diye sormuyor. Bunun yerine vekiller, İsrail'e takmışlar kafayı, ve yine, "Ufacık İsrail mayın temizleme için aday da benim askerim bu işi olanaksızlıklar nedeniyle nasıl yapamam," diyebiliyor," konusunu hiç mi hiç tartışmıyorlar.

Benim asıl aklımın almadığı da bu....Ulusal çıkar ve güvenlik, yukarıda belirttiğim soruların sorulması ile kollanır.

Mayınların temizlenmesi konusunda gerçek gündemi saptırıp, soruna yanlış teşhisler koyarak çare arar gibi görünmenin bu ülkeye nasıl bir faydası var?, bu vekillerin açıklaması gerekiyor.

Askerî harcamaların ve silah alımlarının, parlamento olarak denetimini yapmayarak, bu ülkenin silahlı kuvvetlerine de zarar veriyorsunuz, vatandaşın vergilerini de heba ediyorsunuz.

Türkiye'deki mayın temizleme işine girmek isteyen bazı ülkelerde mayın dahi yokken bu mayınların imha edilmesi teknolojisine sahipler. Topraklarında 2,5 milyondan fazla mayın bulunan ki bunların yüzde 43'ü imha edilmiş, Türkiye ise mayın imha teknolojisi ve insan gücüne nasıl sahip değil, anlamak çok güç.

Mayın teknolojisini geliştirmek zor bir iş değil, zor olan, zamanında hesapsız kitapsız yerleştirilmiş olan bu mayınları temizlemek, yani zoru özveriyle başarmak.

İşte Türkiye'nin en büyük ama en vahim sonuçlar doğuran eksiği zordan kaçmak ve özveride bulunmamak, kaynakları hoyratça kullanıp, milletin her gün daha da fakirleşmesine yol açmak...

Yukarıda ne dedim; "Mayın temizleme işi, zoru başarmayı ve özveriyi gerektiriyor." Aslında tüm zorlu konular da bu şekilde çözülür.

*Mustafa Elitaş, AKP Grup Başkanı, NTV ile 25 mayısta söyleşi.

</div>

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Karayılan söyleşisi ve gelinen nokta...

Lale Kemal 03.06.2009

Bazı gazeteciler, bundan 12 yıl önce, şu an cezaevinde bulunan PKK'lı şemdin Sakık'ın verdiği öne sürölen ancak sonradan dönemin üst düzey komutanlarından birinin monte ettiği ortaya çıkan ifadesiyle işlerinden olmuş, bazı yazarlar tarafından vatan haini ilan edilmişlerdi. PKK yöneticileriyle röportajlar yapılması ciddi yaptırımlara yol açıyordu.

Aradan geçen onca yıl sonra *Milliyet*'ten Hasan Cemal'in, PKK üst düzey yöneticilerinden Murat Karayılan ile geçen ay yaptığı ve birkaç bölüm halinde yayımlanan mülakatı bir yandan ses getirirken diğer yandan da, "Acaba bu mülakat devletin üst kademelerinden sipariş mi edildi?" gibisinden şüphelerin ortaya atılmasına neden oldu. Hasan Cemal, *Milliyet*'teki köşesinden, bu tür şüpheleri giderici açıklamalarda bulundu. Dönkü köşesini ise, PKK ve Kürt sorununun çözümünde devletin tüm kurumlarında çözüm yolunda samimi olunduğu izlenimi veren açıklamalar yapıldığı bir sırada, "Bugün yeni olan, yeni bir sürecin kapıda olmasıdır!" başlığı ile verdi.

Karayılan ile söyleşinin sipariş ile mi gerçekleştiği şüphelerinin doğması, yakın geçmişimizde, yukarıda da değindiğim gibi PKK ile kurulan temasların bir dizi cezai ve toplumdan dışlanmaya zorlama şeklinde başvurulmuş psikolojik baskılar dahil çeşitli yaptırımlarla karşılaşmış olmasından kaynaklanıyor.

Geçmişte PKK ile temasa ceza verilen Türkiye'de, bugün İçişleri Bakanı Beşir Atalay, Hasan Cemal'in Karayılan ile yaptığı söyleşi sırasında yaptığı açıklamalarla ilgili NTV'nin 22 Mayıs'ta yönelttiği soruya, "Her söylenen önemli. Kim tarafından söylenirse söylensin," dedi. Atalay'ın bu sözleri, Türkiye'de karar vericilerin aslında çok gecikmiş de olsa önemli bir olgunluk dönemine girdiklerini gösteriyor.

Hükümet Sözcüsü Cemil Çiçek'in de birkaç ay önce söylediği gibi terörle mücadele Türkiye'ye 1 trilyon dolar gibi astronomik bir maliyete ve binlerce cana neden olmuş ve olmaya devam ediyor.

Aslında Türkiye'nin Kürt sorununu, dolayısıyla da PKK'nın silahlı eylemlerini en aza indirme konusunda başarı göstermesi; kompleks ve korkularından arınmış gerçek, güçlü ve kendine güvenen bir devlet olmaya başladığının da önemli bir göstergesi olacak.

Kürt sorununda silahsız çözüm yolları arayışları, Türkiye'nin artık, tüm kurumlarıyla rüşünü ispat etmeye başladığđ bir dönemin başlangıcı olacak. Devletin, silahsız çözümden anlaşılması gereken siyasi çözüm konusunda ne ölçüde ileri gideceğini henüz bilmiyoruz. Terör sorununa silahsız çözüm arayışları, vatan hainliği ile eşdeğer görölürken bu türden arayışların ülkeyi böleceği korkusuyla yaşatıldık, yetiştirildik. Oysaki tam tersine, Kürt sorununa silahsız aranacak çözüm formülleri Türkiye'yi bölmeyeceği gibi bütönlüğünü pekiştirecek.

Çok değil, bundan dokuz yıl önce, İngiltere'de 1800'lü yıllardan bu yana yayımlanan ve benim de Türkiye temsilciliğini yaptığıım *Jane's Defence Weekly*, kısa adı *JDW* olan derginin Murat Karayılan ile yaptığı söyleşi, özellikle TSK nezdinde ve bu kurumun kışkırtmasıyla Güneydoğu bölgesinde büyük bir infiale yol açmıştı.

Karayılan ile mülakatı yapan İngiliz gazeteci, daha sonra Çeçenistan'daki savaşı izlerken ölmüş.

Neyse, Karayılan o gün de bugün Hasan Cemal'e söylediklerinden pek farklı bir mesaj vermiyordu. Ama o günlerde, PKK konusunu, devletin ezberini bozacak biçimde ele almak tabu idi ve çeşitli türde yasal ve yasal olmayan baskılar oluşturuluyordu.

O gün bu söyleşi nedeniyle baskı oluşturan yüksek rütbeli generaller, emekli olduktan sonra Fikret Bila'ya verdikleri demeçte, Kürt sorunu ve PKK ile mücadele konusunda yanlışlar yaptıklarını itiraf ettiler.

Genelkurmay Başkanı Orgeneral İlker Başbuğ'un, geçen yıl bu göreve atanmasından birkaç ay önce yazdığım bir yazıda, TSK'nın tepesindeki bu komutanın, askerin siyasetten el çekmesini sağlayacak adımlar atmayacak olsa da Kürt sorununun çözümü konusunda siyasilerin elini bir nebze olsun güçlendirebileceğini belirtmiştim. Tahminim doğru çıktı. Orgeneral Başbuğ, gerek göreve geldikten bir süre sonra gerekse 14 ve 29 nisan tarihlerinde yaptığı açıklamalarda, Kürt sorununa silahsız çözüm yollarına sıcak baktıkları mesajını veriyordu.

Ama soruna çözümün ayrıntılarını, yapılan bazı spekülasyonlar dışında bilmiyoruz. Benim tahminin, siyasi otoritenin, askerin çözüm için çizdiği sınırların pek ötesine gidemeyeceği yönünde. Umarım TSK, Kürt sorununa çözüm formüllerinde siyasilerin manevra alanını çok daraltmaz.

</div>

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Askerler Rus saldırı helikopterlerinde ısrarlı...

Lale Kemal 10.06.2009

Türkiye'nin yalnızca sivil alanlarda yaptığı ihaleler değil askerî ihaleleri de bir hayli sorunlu. Hatta sivil alandan daha da sorunlu. Sorunun temelinde şeffaflık ve hesap verilebilirlik ilkelerine hiç mi hiç uyulmaması yatıyor.

Parlamenteerler, bir ay boyunca Türkiye'yi meşgul ettirdikleri, Suriye ile olan sınırındaki mayınların temizlenmesi konusunda çıkardıkları onca gürültü ve patırtıya karşın sorulması gereken hayati soruları sormadılar bile.

Ama gazeteci Mehmet Barlas, örneğin, Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'a, önceki akşam ATV'deki programda, "TSK'nın depolarında iki milyon mayının daha bulunduğu söyleniyor. TSK'ya sormadınız mı bu mayınlara ne yapıldı," diye soruyor. Erdoğan, "Tabii bakacak arkadaşlar," gibisinden anlaşılmaz bir yanıt veriyor Barlas'ın sorusuna.

Keza geçen hafta, Erdoğan'ın mayın konusunda basına kapalı toplantı yaptığı AK Parti'li bazı vekiller, "Mayın temizleme işlemini yapacak teknolojimiz yok mu, yoksa niye yok," diye sormuşlar. Başbakan Erdoğan bu soruyu da yanıtsız bırakmış partinin ileri gelenlerinden birinin bana aktardığına göre.

Zaten TSK'nın mayın temizleme ve bu amaçla eğitilmiş gerekli personelinin olmadığını, mayıs sonuna doğru basına brifing veren Genelkurmay İletişim Daire Başkanı Tuğgeneral Metin Gürak açıkladı.

Boğazlar'da mayın avlamak için Almanya'dan mayın avlama gemileri aldığımızı ama sınırlardaki mayınları temizleyecek yeteneğimizin niye olmadığını sorması gereken vekiller, nedense bu tür soruları sormaktan çekiniyorlar. İyi de bu sorgulamazlık hali, biz vatandaşın belini büküyor, ekonomik kaynaklarımız heba oluyor, bunu demek istiyoruz.

Benzer sorgulamama hali pek çok askerî ihalede de yaşanıyor.

1990'lı yılların ikinci yarısıydı. Türkiye, PKK ile mücadele adına acil ihtiyaç için saldırı helikopterleri alması gerektiğini dile getiriyordu. Aradan neredeyse 15 yıl geçti, ortada saldırı helikopteri yok ama bu süre içinde ilgilenen firmalarla yapılan görüşmeler, milyonlarca dolar ekonomik ve uzman insanların zaman kayıplarıyla sonuçlandı.

Nihayet, İtalyan Agusta Westland firmasıyla 2008 yılında 50 adet saldırı helikopterinin Türk savunma sanayiini güçlendirecek biçimde teknoloji transferi yoluyla üretimi kararlaştırıldı. Projenin maliyeti 2,7 milyar dolar olarak hesaplanıyor ve ilk saldırı helikopterinin, 2015 yılında TSK'ya teslim edilmesi öngörülüyor.

Ancak işin traji komik yanı, acil ihtiyacı diye diye 15 yıldır alınamayan saldırı helikopterlerinin ilki, neredeyse bundan altı yıl sonra bitirilecek. Yani "acil" denen bu silahlar envantere hemen girmeyecek.

Bu nedenle de Türkiye, son iki yıldır, ara çözüm olarak yani acil ihtiyacının karşılanması için ABD'nin kapısını aşındırıyor "Cobra helikopteri verin" diye. Ama birlikte üretimini yapacağı saldırı helikopterlerini, İtalya'dan ara çözüm olarak satın almayı reddetti TSK. Zira mevcut İtalyan helikopterleri, Türkiye'de üretilmesi planlananlardan farklı bir konfigürasyona sahip olacağı için TSK'nın ihtiyacını karşılamıyormuş.

ABD ise, Cobra helikopterlerinin ancak kendine yettiğini ve bu nedenle yedi ila sekiz yıldan önce TSK'ya bu helikopterlerden veremeyeceğini söylüyor. Türkiye'nin envanterinde ise operasyonel anlamda altı kadar Cobra saldırı helikopteri bulunuyor.

İtalyanların kazandığı Türkiye'nin saldırı helikopteri ihalesine, Ankara'nın koyduğu teknoloji transferi şartını karşılamadığı için firmaları girmeyen ABD'nin gerçekte Türk tarafına kızgın olduğu ve bu nedenle Cobra'ları kısa sürede TSK'ya vermeye yanaşmadığı artık iyice belirginlik kazandı.

Yakınlarda ABD'de bulunan Genelkurmay Başkanı Orgeneral İlker Başbuğ, yılda bir gerçekleşen Amerikan-Türk Konseyi (ATC) toplantısında yaptığı konuşmada, "ABD ile ilişkiler, var olan istihbarat paylaşımı işbirliğinden daha öteye gitmeli" dedi. Orgeneral Başbuğ'un, "daha öteye gitmeli" ifadesinden, "Türkiye'ye silah verin" demek istediğini Amerikalı kaynaklarım söyledi.

Bu silahlar, öncelikle saldırı helikopteri ve insansız hava araçları... Hani şu İsrail'den geçen yıl kasım sonunda gelen ama Türkiye'nin, "illa da denenmemiş yeni üretilen yerli malı Aselsan kamerası kullanalım," diye tutturması sonucu bir türlü uçamayan araçlar. Açığı kapatmak için İsrail'den de hazır alım yoluyla birkaç insansız hava aracı satın aldık.

ABD'den saldırı helikopteri alma umudu iyice azalınca Türkiye, Rusların kapısını geçen yıl sonuna doğru çaldı ve en az 12 adet olmak üzere bu ülkenin gelişmiş Mi 28 helikopterlerinden tedarik etmek için temaslara başladı. Şimdi de bu hafta başında Türkiye'den askerî bir heyet Rusya'ya gitti helikopter alımı işini hızlandırmak için.

Silah alım işlerimiz tam bir arapsaçı anlayacağınız ve çok hem de çok ciddi sorgulamayı gerektiriyor; hem ülke güvenliği adına hem de ekonomik kaynakların akılcı kullanımı adına...

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Türkiye artık yol ayrımında...

Lale Kemal 17.06.2009

Türkiye, ya demokrasiyi tüm kurum ve kurallarıyla işletip istikrarı ve refahı yakalama gayreti içine girecek ya da mevcut halindeki çift başlı yönetim sistemiyle debelenip duracak. Laikliği, sözüm ona kollama bahanesiyle gerçekleşen darbeler ya da Ergenekon soruşturması ve davasıyla ortaya dökülen darbe planları... Toplumun çeşitli kesimlerini fişleyip, itibarsızlaştırma eylemleriyle destekli korku yaratarak "Toplumu hizaya getirme," anlayışı. Bitmek bilmeyen ekonomik sıkıntılar altında ezilen milyonlarca insanın gözünün içine bakarak, bu insanların kaynaklarını utanmadan ve arsızca cebe indirme suçunu alenen işleme anlayışı... Tüm bunlar, Türkiye'nin saygınlığını, onurunu ayaklar altına alıyor.

Salt özgürlüğü, hukukun üstünlüğünü, demokrasiyi yani istikrarlı ve daha iyi bir Türkiye'yi savundukları için gazetecisinden, işadamına, akademisyeninden sivil toplum örgütü temsilcilerine kadar uzanan geniş bir aydın kesimi, bu ülkede ya yargılanıyor ya da fişleniyor. Bir kesimi fişleyip, toplumda itibarsız kılma eylemi yasal değil ama bu anayasal suç işleniyor.

Daha geçen yıl dönemin genelkurmay başkanı emekli Orgeneral Yaşar Büyükanıt, kimi işadamlarını da TSK aleyhtarı olarak gösterip, fişleten ve yine *Taraf* gazetesinin ortaya çıkardığı andığın varlığını kabul etmek zorunda kalmıştı. Şimdi doğruluğu mahkemelerce kanıtlanan deniz kuvvetleri eski komutanı emekli Oramiral Özden Örnek'e ait olan ve iki ayrı darbe girişimini ortaya çıkartan günlükleri yayımlayan *Nokta* dergisi, Askerî savcılığın talebiyle, baskın yapıp kapatıldı. Aynı dergi, bir başka sayısında, TSK tarafından hazırlanan ve yalanlanmayan andığı ortaya çıkarttı. Bu andığta, gazeteciler, TSK yanlısı ve TSK karşıtı şeklinde sınıflandırılıp, TSK karşıtları oldukları savlananlara karşı toplumda itibarsızlaşma planı da devreye sokulmuştu.

Aslında TSK ve diğer bazı kurumların, çoktan sona eren Soğuk Savaş dönemini anımsatan fişleme uygulamaları yeni değil, hep vardı. Ama, AB'ye üyelik müzakerelerinin başlamasına paralel yapılan bir dizi reformlar, devlet yönetiminde şeffaflığın ufak çaplı da olsa önünü açtı ve TSK gibi tabu olan kurumlar ve Kürt sorunu gibi konular tartışılır hale geldi. Kimi hukuk dışı uygulamalar basına yansır oldu.

Taraf'ın son olarak ortaya çıkarttığı, "AKP ve Gülen Cemaatini Bitirme Planı"na ilişkin haber, çok taze yani nisan ayına ait. Gazete, iktidarı itibarsızlaştırıp, devirme yani dolaylı darbe planları iddiasına yer verdi.

Başbakan Yardımcısı Cemil Çiçek, *Taraf* gazetesinde yayımlanan belgeyle ilgili olarak, önceki gün yaptığı açıklamada, "Kim tarafından ve nerede hazırlanırsa hazırlansın, bu yöndeki çalışma gayret ve oluşumlar, yasa dışı, hukuk dışıdır, demokrasi dışıdır. Bu işin önünde, arkasında, içinde kim varsa bunun ortaya çıkarılması gerekmektedir" dedi.

Çiçek, AK Parti'nin iddialarla ilgili başta cumhuriyet savcılığı olmak üzere başvurularda bulunacağını bildirdi. Çiçek'in bu sözleri, kulağa demokrasi adına hoş geliyor ama bir türlü gereği yapılamıyor.

Siyasi otoriteler ve muhalefetin, Türkiye'yi içten içe kemiren, gelişmesinin önüne set çeken tüm hukuk dışı uygulamalar karşısında izledikleri pasif politikalar dolayısıyla caydırıcı olmaktan hep uzak kaldı.

Deneyimli diplomat, emekli Büyükelçi Temel İskit, AK Parti'nin, Türkiye'nin AB üyeliğine karşı ülke içindeki hem açık hem de gizli muhalefetle mücadele etmediğine dikkat çekerek şöyle diyor:

"Mücadele etmesi lazım, ama ona da cesareti yok. O zaman da ne yapıyor, uyum sağlıyor. Bana göre Dolmabahçe'de olan da budur. Orada askerle Erdoğan el sıkıştılar. Bu el sıkışmanın da birtakım neticeleri var; AB yolundaki reformların gevşemesi gibi." (Milliyet, 15 haziran).

Kimi köşe yazarları, TSK'dan çıktığı doğrulanan kimi andıçları hazırlayanların zekâ seviyelerini sorguladı. Fazla şaşırmasınlar. Uluslararası bir dergiye gönderilen ve Türkçeye, "Benim güzel ülkemin insanları," şeklinde çevrilen ifadeler içeren tekzip metinleri de gördük, yayımlanmamış yazılara, önceden haber alıp, arkasına kimi akli evvelleri de katıp, kınama metinleri gönderenlere de tanık olduk.

Türkiye'de kurumlar, dışarıdan gelen baskılarla değil içeriden kendilerini yıpratıyorlar. "Laiklik elden gidiyor," iddiaları, kendilerine anti demokratik yollarla iktidarda yer bulanlarca ortaya atılıyor.

Yanı başımızdaki İran, çok uğraştı ama İslam devrimini Türkiye'ye ihraç edemedi. Şimdi komşuda, özgürlük ve daha fazla hak arayışı için, halk sokağa döküldü.

Siyasi otorite ve muhalefet, ya Türkiye'ye daha fazla demokrasi getirmek için çalışacak ya da o pek ciddiye alınmayan vatandaşın oylarıyla sandıkta gömülecek.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Amerika'dan generallere mesaj: "Darbe yapmayın"

Lale Kemal 01.07.2009

WASHINGTON

Amerika'nın başkenti Washington'da uzun süredir gazetecilik yapan bir meslektaşım, siyahi lider Barack Obama'nın ocak ayında Amerikan Başkanlığı koltuğuna oturmasından bu yana bu ülkedeki siyahilerin kazandıkları güveni anlatmak için, "Yürüyüşleri bile değişti" diyor. Genç Başkan Obama ile birlikte tüm dünyada da daha iyi bir yaşam adına değişim rüzgârları esiyor. Obama'nın gerek nisan ayında Türkiye'de gerekse yakınlarda Kahire'de, özelinde Arap, genelinde Müslüman dünyasına seslendiği konuşmalarında da, demokrasi vurgusu hep ön plana çıktı.

Nitekim, Washington'daki önemli düşünce kuruluşlarından birinin Türkiye uzmanı, Obama'nın TBMM'de yaptığı konuşmada, hukukun üstünlüğü ve demokrasi vurgusunun, aslında üstü örtülü biçimde generallere, "doğrudan ya da dolaylı darbelerden kaçının," mesajı taşıdığını belirtiyor Ergenekon bağlantılı sorumuz üzerine.

Washington'da Ergenekon bağlamında yapılan genel vurgu, Türkiye'de demokrasiyi kesintiye uğratacak girişimlerin kabul görmeyeceği şeklinde. Ancak, yakınlarda yayımlanan Amerikan İnsan Hakları Raporu'nda da vurgulandığı üzere, Ergenekon soruşturmasının bulanıklığı üzerinde duruluyor ve adil yargılama ve gözaltı sürelerinin uzunluğunun bu soruşturma üzerinde soru işaretleri doğurduğu dillendiriliyor.

Bir başka Amerikan düşünce kuruluşu üyesi, Ergenekon'un, kimi Amerikan çevrelerinde, siyasi otoritenin hak ihlallerinin bir parçası şeklinde algılandığı ve örgüt kapsamında ortaya atılan iddiaların uydurma olabileceği düşüncesi bulunduğunu savlıyor.

Ergenekon soruşturması ve davası üzerine Amerika'da kimi çevrelerde kuşkuların doğmasının asıl önemli nedeni, AK Parti hükümetinin 2005 yılından bu yana demokratik reformlar yapmamış olması. Ergenekon gibi, zaten kırılgan olan demokrasiyi ciddi kesintiye uğratacak bir örgütün üzerine savcılar aracılığıyla ciddi şekilde giden bir Türkiye'de, demokratik reformların yapılmıyor olması, bu örgütün oluşturduğu tehdidin Washington'da tam olarak algılanamıyor olmasında önemli bir etken.

Amerika, bölgesel çıkarları açısından AB yolunda ilerleyen bir Türkiye görmek istiyor.

Nitekim, biz, bir grup Türk gazeteci ve akademisyen ile Washington'da görüşen ABD'nin Avrupa ve Avrasya İşlerinden sorumlu Dışişleri Bakan Yardımcısı Matt Bryza, Türkiye'nin kendileri için bir anlam ifade etmesinin bir nedeninin de demokratik ve laik sistemi olduğunun altını çiziyor.

Ergenekon konusunda Amerika'da kimi çevrelerde kafalar karışık. Ama Amerikan yönetimi kaynakları, şayet mahkemeler, Ergenekon sanıklarına yöneltilen suçlamaları kanıtlayabilirlerse, bu örgütün ciddi şekilde tehlikeli olduğunu ve Türkiye'deki demokratik gelişime ciddi bir darbe vuracağı anlamını taşıdığını dile getiriyorlar. Amerikan yönetiminin, dolaylı ya da doğrudan darbelerin kesinlikle kabul edilemez olduğunu Türkiye'ye açıkça söylediği de belirtiliyor.

ABD, Türk-Yunan gerilimini azaltmak için devreye giriyor...

Türkiye'nin NATO üzerinden de AB üyelik kapısını zorlama girişimleri bazı müttefikler gibi Amerika'yı da bıktırmış. İktidardaki AK Parti'nin kapatılmak istenmesiyle başlayan iç sorunların, Türkiye'nin, Afganistan, Pakistan ve Ortadoğu başta olmak üzere çatışma bölgelerinde ittifak içinde daha yapıcı rol oynamasını engellemesinden de Amerikan yönetimi sıkıntılı.

Ege'de, Türk ve Yunan savaş uçaklarının, artık rutine girmiş gibi görünse de birkaç yıl önce olduğu gibi ciddi bir kazayla sonuçlanabilecek it dalaşları, ittifakın, Avrupa ve Amerika arasındaki verimli çalışabilirliğini de tehdit eden bir sorun olmaya devam ediyor. Amerika, Türk-Yunan gerilimini azaltma arayışları çerçevesinde, taraflar nezdinde arabuluculuk yapmak için bir plan üzerinde çalışıyor.

NATO müttefikleri Türkiye ve Yunanistan'ın hem enerjilerini hem de askerî harcamalarının bir bölümünü, birbirlerine karşı silahlanma için kullanmaları ve böylelikle dünyadaki pek çok önemli çatışma alanlarına tatminkâr düzeyde katkıda bulunamıyor olmaları, Obama yönetimini, tarafları uzlaştırma arayışlarına yöneltmiş.

ABD'ye göre, Türk-Yunan gerilimi çok pahalıya mal olurken Türkiye'de, savunmaya harcanan yüksek miktardaki paraların önemli bir bölümünün Yunanistan'ı caydırma amaçlı kullanılması, Ankara'nın ittifak içinde oynayabileceği yapıcı rolün önünü kesiyor.

Amerikan planının ayrıntıları netleşmemekle birlikte, Ege'de tarafların askerî varlıklarını azaltmaları ve bu sayede, örneğin, Afganistan'a daha fazla kuvvet vermeleri gibi konular gündeme gelebilecek.

Türkiye'de, savunma harcamalarının gayri safi yurt içi hasılanın (GSYİH) yüzde 2'sinin biraz altına tekabül ettiği iddia edilirken, NATO rakamlarına göre, Ankara'nın askerî harcamaları GSYİH'nin yüzde 3,3 ila yüzde 3,7'sine karşılık geliyor. Şeffaflaşmaya ne denli ihtiyacımız olduğunu bu çelişkili rakamlar bile tek başına ortaya koyuyor.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bilgi çağında cuntacılık zor iş

Lale Kemal 08.07.2009

Son birkaç yıldır, *Taraf*'ın sayesinde haberdar olduğumuz ve toplumun bir kesimini itibarsızlaştırma ve sindirme amacını taşıyan andıçların varlığı, TSK tarafından yalanlanmadı. Geçen yılki Lahika-1 adını taşıyan ve bu kez işadamlarını itibarsızlaştırmayı amaçlayan andıçın varlığını dönemin genelkurmay başkanı Yaşar Büyükanıt doğrulamıştı.

Son olarak yine *Taraf*'ın, haziran başlarında ortaya çıkardığı ve iktidar partisi ile Gülen hareketini itibarsızlaştırarak, bitirmeyi öngördüğü belirtilen, "İrticayla Mücadele Eylem Planı," ortalığı karıştırdı. Tartışmalar, belgenin sahte olup olmadığı üzerine yoğunlaştı ama fotokopi olan belgedeki imzanın, Albay Dursun Çiçek'e ait olduğu ortaya çıktı!!!.

Hükümet, varlığını hedef aldığı savlanan eylem planına karşı aldığı bir dizi karşı önlem çerçevesinde, Yargıtay Onursal Başkanı Sami Selçuk'un, "Geç alınmış ama doğru bir karar," olarak nitelendirdiği, askere sivil yargı yolunu açan yasal düzenlemeyi, gece yarısı oturumunda çıkarıverdi.

Akabinde planlı MGK toplantısı, 1 temmuz çarşamba günü yapıldı. Toplantı sonrası yayımlanan bildiri kısaydı ama içeride çok ateşli tartışmalar yapıldığı yazıldı çizildi.

Ama kamuoyunun çok merak ettiği bir konu var; o da, TSK içinde bir bütünlük var mı, yoksa Ergenekon gibi illegal yapılanmalar içinde yer aldığı savlanan bazı emekli general ve muvazzaf askerler gözönüne alındığında TSK içinde ciddi bir bölünme mi var?

TSK'nın sivil demokratik denetimi sağlanmadığı sürece bu sorulara net yanıt vermek çok zor.

Ancak yaşadığımız dünyadaki adeta nefes kesen bilgi çağını, çeşitli kurumlar kendi kötü amaçları için kullansa

dahi, Türkiye’de de artık hiç kimse, 1960’da genç subayların giriştiği türden üstlerine meydan okuyarak ve habersiz, darbe yapma ya da andıçlar ve eylem planları hazırlama lüksüne bugün sahip değil zannediyorum.

Diğer yandan, eski Sovyet rejimini andırır bir biçimde halen Türkiye’de, gerek TSK gerekse sivil kurumlarda, herkes birbirini izleyip, fişleyebiliyorsa, bir subay ya da muadili bir sivil memurun, kariyerini ciddi şekilde tehlikeye atarak üstlerinden habersiz, eylem planları, andıçlar hazırlaması pek mümkün görünmüyor.

Örneğin, TSK içinde, gayri resmî düzeyde, subayların birbiri hakkında bilgi toplamaları sonucu, kimler yolsuzluklara bulaşmış ya da kimler, askerî hiyerarşiyi bozucu eylemlerde bulunmuş çok rahat ortaya çıkartılabiliyor.

Askerî ve sivil istihbarat birimleri, tek çatı altında toplanmayıp, bu birimler üzerinde sivil demokratik denetim sağlanmadığı sürece de, her kurum diğeri hakkında gizlice bilgi toplamaya devam edecek.

Benim tahminim, üstlerinden habersiz kimsenin kendi başına oturup eylem planları yapmayacağıdır. Bilgi çağında ve üstelik de herkesin birbirine karşı istihbarat yaptığı Türkiye’de cuntacılık artık zor iş.

Demokratikleşmeye odaklanmadığımız sürece, birileri tepeden toplumu biçimlendirme arayışlarını hep sürdürecektir.

Darbecilerle haşır neşir olmak ve gazetecilik

Kimi elemanları, anayasal suç olan darbe hazırlığı yaptıkları iddiasıyla tutuklananlarla işbirliği yapmakla suçlanan bir gazetenin bazı köşe yazarları, aralarında benim de bulunduğum bir grup gazetecinin iki hafta önce Washington’a yaptıkları ziyareti dolamışlar dillerine. Bu ziyaretle ilgili, kendi meşreplerine uygun, ipe sapa gelmez yorumlar yaparak kendilerini hem komik duruma düşürüyorlar hem de küçültüyorlar.

Bir tanesi, gazetecilik çerçevesinde Amerikalı yetkililerle ve bazı düşünce kuruluşlarıyla yaptığımız görüşmelere ilişkin, “Yeni Gazetecilik Türü,” diye anlamsız bir başlık atarken diğeri kendince senaryo üretip, Amerikalı yetkililerle temaslarımızda Türkiye için aracılık yaptığımızı savlamış. Biri, Washington temaslarımızın kapalı kapılar ardında yapıldığını belirtirken diğeri, görüşmelerimizden aldığımız izlenimleri yazdığımız kimi haber ve yorumlara atıfta bulunup, aracılık yaptığımızı iddia etmiş. Yani biri, Washington temaslarımızdan edindiğimiz bilgileri kendimize sakladığımızı öne sürerken diğeri kamuoyu ile paylaştığımız kimi bilgilerin bazı bölümlerini aktarmış. Anlayacağınız çelişki içindeler.

Oysaki diğer pek çok gazeteci gibi ben de, söz konusu bu gazetede çalışırken de gerektiğinde karşı tarafın koyduğu kurallar içinde kalarak, bilgi aktarımı yapardım.

Bu şahıslar gazeteciliği zaten unutmuşlar, içlerindeki darbeseverleri, yargıdan kurtarma arayışındalar. Bu arada, ne idüğü belirsiz haber sitelerinin, uydurma haberlerinden alıntı yaparak, etrafa çamur atmakla meşguller. Eh, gerçek gazetecilik zor iş, herkes yapamaz.

TESEV yazarlarını andıçlayanlar...

Lale Kemal 15.07.2009

Pek çok demokratikleşme projesine imzasını atan TESEV'in, önemli çalışmalarından olan almanağın ikincisi geçen hafta basına tanıtıldı. Türkiye'de başta TSK olmak üzere güvenlik örgütlerinin, demokratikleşmenin neresinde olduğunu irdelerken konu başlıklarını bu defaki yayınında çeşitlendiren TESEV'in, "Almanak Türkiye 2006-2008, Güvenlik Sektörü ve Demokratik Gözetim," adlı kitabıydı basına tanıtılan. Editörlüğünü Gazeteci ve Siyaset Bilimci Ali Bayramoğlu ile Profesör Ahmet İnsel'in yaptığı almanakta, savunma harcamalarından Türkiye'nin NATO ile ilişkilerine, askerî yargının konumundan OYAK'a kadar uzanan geniş bir yelpazede konular ele alınmış.

Demokratikleşmeye kamuoyu desteğinin önemi de göz önüne alındığında, bu çalışmayı okuyanlar, Türkiye'de çoğulcu demokrasi ve dolayısıyla daha iyi bir yaşam umutlarının yeşermesi için çaba harcayan sivil toplum örgütlerinin önemini daha iyi kavrayabilirler. Kitabı okuyanlar arasında, bilinçsiz olarak destek verdikleri kurumlara yönelik paranoyak duyguları ağır basanlar da çokça çıkacaktır. Onlara, "Allah size akıl versin," demekten başka bir diyeceğim yok.

TESEV almanağının ilki, 2006 mayısında yayımlandığında kıyametler kopmuştu. Ama başarılı olduğu gelen sert tepkilerden ortaya çıkmıştı.

Topu topu 10 akademisyen ve gazeteci, Bilkent Üniversitesi profesörlerinden Ümit Cizre'nin başkanlığında 2004 yılı eylül ayında biraraya gelip, güvenlik sektörü açısından AB'ye uyum reformlarının neresinde olduğumuzu ve neler yapılması gerektiğini irdedeceğimiz almanak hazırlıklarına başlamıştık.

TESEV ve Cenevre merkezli, kısa adı DCAF olan Silahlı Kuvvetler'in Demokratik Gözetimi adlı sivil toplum kuruluşunun ortaklığında, Mayıs 2006'da, "Almanak Türkiye 2005, Güvenlik Sektörü ve Demokratik Gözetim" kitabı, bu 10 kişinin çalışmaları sonucu yayımlandı. Kitap, Türkiye'de TSK, Jandarma gibi mevcut durumda kısmen dokunulabilen, şeffaflık ve hesap verilebilirliğin yakınından bile geçmesinden ürken kurumları mercek altına alırken polis teşkilatı ve askerî yargı üzerine makaleleri de içeriyordu.

Ama başta TSK olmak üzere kimi medya organları, koro halinde, almanak yazarlarına ağır ithamlarda bulunmaktan geri kalmadılar. Attıkları iftiralar, aslında suç teşkil ediyordu.

Dönemin genelkurmay başkanı Orgeneral Yaşar Büyükanıt, Ekim 2006'da yaptığı ve tüm televizyonların naklen verdiği konuşmasında, almanak yazarlarını sert bir dille eleştirip, bir de hiç çekinmeden, kitabı hazırlayanların arkasında kimlerin olduğunu merak ettiğini sormuştu. Bu soruyu ortaya atarken, almanağı hazırlayanların aslında güçlü bir ülke sevgisiyle bu demokratikleşme projesine imza attığını hiç aklına getirmek bile istememişti.

İlk almanağı hazırlayan yazar sayısı 10 idi, ikinci almanağa katkı yapanların sayısı 26'ya çıkmış. Bu sayı bile kendi başına Türkiye'de sivil demokratik gözetimin, dolayısıyla şeffaflık ve hesap verilebilirlik kültürünün arttığını ortaya koyması açısından sevindirici. İkinci almanak da, güvenlik sektörünün iyileştirilmesinin Türkiye'yi nasıl birinci sınıf ülkeler ligine çıkaracağına vereceği katkı açısından önemli.

DTP ve Batasuna örneği

AIHM, İspanya'nın Bask bölgesinde faaliyet gösteren Batasuna partisinin, kapatılma gerekçesine yaptığı başvuruyu bu ay başlarında reddetti. İspanya hükümeti, Batasuna'yı, terör örgütü ilan etmekten kaçındığı ETA ve onun alt kuruluşlarıyla organik bağı bulunduğu, ve parti sözcüsünün, "yasal olan ya da olmayan her yoldan mücadelemizi sürdüreceğiz," beyanları gibi nedenlerle kapatma kararı almıştı.

Batasuna konusu, Kasım 2007'de kapatılması istemiyle hakkında Anayasa Mahkemesi'ne dava açılan DTP'nin durumuyla benzerlik olup olmadığını gündeme getirdi. DTP'nin kapatılması istemindeki gerekçeler arasında, partili milletvekillerinin PKK'ya "terörist" dememesi ve bu konudaki açıklamalarını dikkate alarak "terörü destekledikleri" iddiası da gösterildi.

Bir yargı yetkilisi, Batasuna örneğinin, DTP'yi salt, PKK'ya terörist tanımlaması yapmamasından ötürü dahi kapatma tehlikesiyle karşı karşıya bırakabileceği riskini doğurduğunu dile getirirken Türkiye ve İspanya arasında fikir özgürlüğü bağlamındaki ciddi farklılıklara da dikkat çekti görüşmemizde. Zira, İspanya'da fikir özgürlüğü denince sapla saman birbirine karıştırılmıyor ve eylem içermeyen her türlü görüş rahatlıkla söylenebiliyor. Türkiye'de ise 301 dahil çeşitli engellere takılıyorsunuz.

Türkiye'de, şiddeti içermeyen görüşler ile şiddeti içeren görüşler arasında ayırım yapılamıyor ve bu anlamda Türk yargı sistemi AB standartlarına uyum sağlayamıyor.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ergenekon ve ABD'nin nükleer teknoloji izni...

Lale Kemal 22.07.2009

Komple teorilerine inanmasanız da resmî söylemin ötesinde devletlerin derinlerinde izlenen politikaları anlamaya çalışmakta yarar var. Bırakın sade vatandaş bürokrasi koridorlarının üst katlarında görev yapanlar bile, devletlerinin izlediği kimi gizli konulardan haberdar olamazlar. Dolayısıyla bazen gerçek ile komple teorilerini birbirinden ayırmak zorlaşır.

Ne var ki, aylar önce okuduğum Ergenekon konusunu ele alan yabancı kaynaklı bir makale, Türkiye'deki yasadışı oluşumlarla mücadele ve dış etkenleri konusunda, komple teorilerinin ötesine geçen ve gerçekler ile bağdaşan bazı ipuçları veriyordu.

Christopher Deliso adlı yazar, geçen yıl şubat ayında kaleme aldığı, "Türkiye'de Derin Devlet Darbesi Önlendi," başlıklı yazısında, Ergenekon'un, Komünist yayımlarıyla karşı ABD önderliğinde NATO bünyesinde kurulan ve daha sonra pek çok ülkede dağıtılan Gladio örgütlenmesi ile arasındaki bağı ve bugünkü durumunu irdeliyor

(Deep State Coup Averted in Turkey, balkananalysis.com, 9 February 2008).

Deliso'ya göre, "Türkiye'de derin devlet yapılanmasının nerede başladığı ve niçin başladığını biliyoruz. Gerçekte, ironik de olmanın ötesinde son 60 yılda Türk toplumu ve siyasi istikrarına tehdit oluşturan, 'Derin devlet,' bu ülkenin Batılı müttefikleri ve en başta ABD tarafından oluşturuldu. 2. Dünya Savaşı'nın ardından NATO'nun kurulmasıyla birlikte bu askerî ittifak, bir Sovyet işgaline karşı direniş ve sabotaj kampanyaları düzenleyecek 'gizli ordular' oluşturdu. Ancak bu gizli ordular, yolsuzluklara karışırken, iç politika ve topluma müdahale etmeye, ve hatta bazı durumlarda solcular ile genelde vatandaşlara zulüm etmeye başladılar. NATO gizli ordularının en ünlüsü İtalya'daki Gladio operasyonu olurken, bu tehlikeli politikanın, Kontrgerillaların kurulmasıyla birlikte en ciddi uzun vadeli sonuçlarının Türkiye'de yaşandığı söylenebilir."

Ancak Deliso'nun da vurguladığı gibi dünya değişirken Türkiye'de de değişim gerekiyordu. Devlet içinde oluşan illegal yapılanmaların tasfiyesi Türkiye'nin dış dünyadaki itibarı açısından da önem taşıyordu.

Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün, Ocak 2008 başında ABD'yi ziyareti ile birlikte Ergenekon tutuklamalarının başlamasının da tesadüf olmadığı çokça söyleniyor. Türkiye içinde ise birbirlerinden hoşlanmasalar da iktidardaki AK Parti ile TSK üst kademesi arasında, anayasal düzeni silah zoruyla değiştirme arayışı içinde olanlarla mücadele konusunda bir mutabakat olduğu söyleniyor. Gerçi, son olarak *Taraf*'ın ortaya çıkarttığı ve AK Parti'yi bitirmeyi öngören eylem planının varlığı konusundaki ciddi kanaat, taraflar arasında ne denli uzlaşma olduğu konusunda soru işaretleri doğurmuş bulunuyor.

Ancak son tahlilde, yurt savunmasında kritik öneme sahip silah kuvvetlerin bünyesindeki yasadışı işlere karışmış kimi unsurların ayıklanması ve derin ayrışmanın sonlandırılması, Türkiye açısından hayati öneme sahip olması nedeniyle siyasi otoritenin bu soruna bizzat el atması elzem.

Zira, Türkiye'nin, vahim boyutlara ulaşmış çeteleşmeler ile hesabını görmemiş olması, içeride derin ayrışmalara yol açarken dışarıda da itibarını artan biçimde sıfırlıyor.

Dolayısıyla, dış etkenler de, istikrarsızlık unsuru derin devlet ile hesaplaşmasını Türkiye'ye dayatıyor.

Türkiye'nin dış politika alanlarında manivela gücüne erişmesinin yanı sıra nükleer enerji santralleri kurması için geçen yıl ABD'den onay gelmiş olması da ülkeyi sarmalayan illegal yapılarla etkin mücadeleyi zorunlu kılıyor.

Türkiye'nin nükleer enerji santralleri kurma planlarının neredeyse 20 yıllık bir geçmişi var, ancak bu planın yakın tarihe kadar gerçekleşmesi mümkün olmadı. 1990'ı yılların ortalarında görüştüğüm üst düzey bir Türk Atom Enerjisi Kurumu yetkilisi, ABD'nin izni olmadan Türkiye'nin nükleer enerji santrali kurmasının mümkün olmadığını belirtiyordu. Zaten yakın tarihe kadar da Türkiye'de bazı şirketlerin yabancı ortaklarıyla giriştiği, nükleer silahların yayılmasının önünü açabilecek teknoloji ticareti, ABD'nin yakın takibindeydi. Bu ticarete getirilen sıkı denetim sonrası, Washington yönetimi geçen yılın başlarında, Ortadoğu ve Kuzey Afrika'daki müttefiklerinin yanı sıra Türkiye'nin de, Küresel Nükleer Enerji Ortaklığı'na (GNEP) katılmasını Kongre'den geçirtmişti. 2006 yılında ABD tarafından kurulan GNEP, nükleer enerjinin barışçıl amaçlarla kullanımı, taraf ülkelerin böylece petrole bağımlılığını azaltmayı ve nükleer silahların yayılması riskini uluslararası ortaklıklar kurarak önlemeyi amaçlıyor.

Amerikan Kongresi, Ergenekon tutuklamaları sürerken ve Gül'ün dönemin ABD Başkanı George Bush ile görüşmesinin hemen akabinde 22 Ocak 2008 tarihinde Türkiye'nin GNEP'e üyeliğini onayladı.

Christopher Deliso, belki tesadüf belki de değil, Ankara'nın GNEP'e dahil edilmesinin, Türkiye'de derin devlete karşı mücadele edenlerin ellerini güçlendiği bir döneme rastladığına işaret ediyor.

Ergenekon bağlamındaki derin devlet soruşturmasını başlatan pek çok faktör arasında dış faktörlerin etkinliğini yabana atmamak gerekiyor.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kürt açılımı nereye kadar gider?

Lale Kemal 29.07.2009

Yıllardır sıkça duyduğumuz, "Kürt açılımı," ifadesinin, bu kez ne ölçüde açılım olacağını tabii ki yaşayarak göreceğiz. Ancak şu var ki, bu kez, ne Kürtleri ne de Türkleri memnun etmese de bu sorunun çözümü ve PKK etkisinin Güneydoğu'da bir ölçüde kırılması yolunda bir dizi adımların atılacağını göreceğiz.

Ama bu adımların hiçbirinin, şu aşamada, PKK'nın, lider kadrosu dışındakilerin, dağdan inip silahlarını tamamiyle bırakması gibi radikal bir çözümün önünü açacağı pek mümkün görünmüyor. Zira halen, PKK'nın 1984 yılında Eruh ve Şemdinli baskınlarıyla başlattığı ve 24 yıldır devam eden silahlı mücadelesini tetikleyen sorunların nedenlerine inilip, bu sorunların çözümü yolunda ne karar vericiler ne de muhalefet partilerinin kafa patlattığına tanık oluyoruz. Muhalefet, hamasi demeçler dışında çözüme katkı yolunda yapıcı bir tutum sergilemezken hükümetin, yıllardır dile getirdiği Güneydoğu için ekonomik açılımı başlatmadığını ve kültürel hakların genişletilmesi anlamında çok fazla nefes aldırıcı önlemlere yönelmediği görülüyor.

Cumhuriyet sonrası dönemleri irdelediğimizde, yoksulluk yani ekonomik sorunlar ile Kürtçe dilinin bireyler arasında dahi konuşulmasının yasak olduğu ve bu bağlamda kültürel hakların esamisinin bile okunmadığı dönemlerden geçtiğimizi, kısmen de geçmekte olduğumuzu görüyoruz.

Hükümetin, ilk adım olarak bölge için epeydir raflarda bekleyen ekonomik önlemleri açıklaması gerekiyor. Bu bölge halkı için yapılacak ekonomik yatırımlar, Türkiye genelindeki ciddi işsizlik sorununu da çözebilecek nitelikte olacaktır. Bir türlü bitirilemeyen GAP, mevcut haliyle de Kürt ağlarına yaradı, halka değil. Bölgenin ekonomik sorunları, bir paket ile uzun vadede çözüm anlamında rayına oturabilir ama bu PKK sorununu tam olarak bitiremez. Keza ekonomik anlamda gelişme gösteren bölge halkının, milliyetçilik duyguları daha da kabarmak ve daha fazla kültürel açılım talepleri ile geleceklerdir.

Nitekim, Kürtleri temsil eden DTP, anayasada da üst ve alt kimlik ayrımının kaldırılarak Türkiyelilik kavramının getirilmesini istiyor, İmralı'da yatan PKK Lideri Abdullah Öcalan, silahları bıraktırma karşılığında devlet tarafından muhatap alınmasını istiyor. DTP, orta vadede gerçekleşmesi mümkün görünmeyen bu tür önerileri, masada pazarlık gücünü arttırmak için getirecektir. Bizler de, ileride tarafların istemlerini bir noktada buluşturmaya hizmet edecek biçimde bu konuları tartışacağız.

Türkiye, Kürt bölgesi için inandırıcı ciddi ekonomik ve sosyal açılımları ilan etmedikçe ve uygulamaya koymadıkça, Öcalan dahi çağrıda bulunsa PKK'nın silahları bırakacağını zannetmiyorum. Niye bıraksın, ya da PKK'nın lojistik ve insan kaynağı sağladığı Mahmur kampındakiler, yıllardır rahat bir yaşam sürdükleri bu kampı niye boşaltsınlar, dağdan ineceklere ya da Mahmur'dan döneceklere Türkiye, bir iş imkânı sağlama garantisi veremiyorsa?

PKK mensuplarının Türk uyruklu olanlarının önemli bir kesimi, belki de yüzde 80'lere varan oranda eğitimsiz, çocuk yaşlarda dağa çıkmışlar. Bunlara, silahlarını bırakıp dağdan indiklerinde mesleki eğitim becerisi kazandırılması ve iş sağlanması gerekiyor.

PKK'nın yıllık gelir kaynağının, yüz milyonlarca dolarlarda seyrettiği ifade ediliyor. Bu gelirler, yalnızca uyuşturucu ticaretinden elde edilmiyor. Avrupa'nın birçok kentinde yasal olarak faaliyet gösteren ya da yasal olmasa da izini sürdürtmeyi önleyen çok sayıda işyeri var PKK bağlantılı. Buralardan da önemli ölçüde gelir elde ediliyor.

Gerek Kürt bölgesinde sıradan Kürt vatandaşının yaşam kalitesini yükseltecek gerekse dağdan inmeleri talep edilmesi halinde silahlarını bırakıp gelenlere ne tür bir iş ve yaşam güvencesi verileceği belirsizliklerini korurken yıllık geliri yüz milyon dolarları bulan PKK, militanlarına, elindeki maddi güç ile de koruma sağlıyor.

Türkiye, Afganistan olsun Filistin olsun bu ülkelerin yeniden imarı için maddi yardımlarda bulunuyor. Bu yardımlar, kendi ülkemizdeki Kürt ve Türkler için harcansa daha iyi olmaz mı? İş sahibi olmaları bireylere güven verir, kendilerine olan saygı duygusunu arttırır. O yüzden hükümetin, şu sıralar yeniden Kürt açılımından bahsederken, biran önce uygulamada kendini hissettirecek ciddi bir ekonomik önlem paketini bölge için açıklaması gerekiyor.

Koşaner dönemi belirsizliği...

Genelkurmay Başkanı Orgeneral İlker Başbuğ, geçen yıl, şimdi emekli olan Orgeneral Yaşar Büyükanıt'tan görevi devraldıktan sonra, Kürt sorununun çözümü yolunda, Türkiye şartlarında olumlu sinyaller vermiş ve bu sorunun yalnızca askerî önlemlerle çözülmeyeceğini dile getirmişti. TSK, gerek AKP'yi bitirmeyi öngördüğü savlanan planın yayımlanması gerekse hükümetin, askerlerin sivil mahkemelerde yargılanmaları yolunu açan yasa değişikliği yapmasından bu yana son bir aydır sessizliğini koruyor. Dolayısıyla, asker kanat, Kürt sorunundaki siyasi açılımlar bağlamında yapılan tartışmalarla ilgili görüşlerini kamuoyu ile paylaşmıyor. Gerçi hükümet, her siyasi otorite gibi doğası gereği siyasi çözümü kendisi bulacak ama TSK'nın görüşlerini de sonradan alacaktır.

Asıl konu, hakkında daha fazla fikir sahibi olduğumuz Orgeneral Başbuğ'nu yerine gelecek yıl Genelkurmay Başkanlığı görevine atanması beklenen Kara Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Işık Koşaner'in izleyeceği politikalar. Koşaner'in, Başbuğ'un tersine gerilim yaratabileceği spekülasyonları yapılırken son tahlilde TSK komutanlarının, Büyükanıt'ın, 27 Nisan muhtırası yayınlama gibi bir hataya düşmeyecekleri şeklinde.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ordumuzun büyüme şifresi...

Lale Kemal 12.08.2009

TSK, "Kuvvet 2010" adlı kuvvet yapılanması çerçevesinde Jandarma ve Sahil Güvenlik Komutanlıkları dahil 820 bini bulan asker sayısını azaltmayı planlıyordu ki böylece değişen tehditlere uyum sağlayacak, sayıca az ama vuruş gücü yüksek silahlarla donatılmış çevik ve esnek bir ordu kurulsun. TSK'nın, 27 Nisan 2007 muhtırası gibi müdahalelerle siyasete sürekli karışması, günümüz koşullarında bir ordu için elzem olan yeniden yapılanıp, küçülmeye gitmesini mümkün kılmadı. Ergenekon davaları kapsamında, Şener Eruygur gibi kimi dört yıldızlı emekli generaller ile muvazzaf askerlerin, asli işleri olan ordunun çağın gereklerine göre hazırlanması yerine anayasal düzeni yıkma suçlamalarıyla yargılanıyor olmaları, TSK'nın, Türkiye'nin bekası için sivil demokratik denetime tâbi tutulmasının hayati bir konu olduğunu gözler önüne serdi.

Aslında demokratikleşme yolunda ilerleyen ülkelerde, siyasi otorite ve muhalefet partilerini de temsil eden parlamentolar, kendilerine bağlı kurumlardan biri olan silahlı kuvvetlerin, günün ve geleceğin şartlarına göre yapılanmalarını sağlayacak yasal alt yapıyı hazırlarlar, bütçelerini denetleyip, hesap verebilir konuma gelmelerinin ve böylece şeffaflaşmalarının önünü açarlar. Bunun adına da orduların demokratik sivil denetimi denir.

Seçilmişler, bu görevlerini yerine getiremedikleri içindir ki halen vatandaşın korktuğu bir ordusu var. Korkuyor zira, daha dört askerî müdahalenin travmasını atlatamamış topluma, iki yıl önceki 27 Nisan e-muhtırası ile yeni bir darbe indirildi.

Korkularla beslenmiş ve beslenmekte olan toplumlar, fikirlerini özgürce söyleyemedikleri içindir ki içlerindeki yaratıcılık vasfı körelir, çağı atlayamaz, istikrasızlık içinde boğuşup durur.

Şeffaflığın olmadığı ortamlar puslu havadan beslenir, demokrasiyi benimsemiş toplumlarda konu bile edilmeyecek kimi toplantı sonuçları, bizde gündemin baş maddesini oluşturur. İş, aş, ekonomik kalkınma yoluyla sanayileşme gibi hayati konular gündemin alt sıralarına itilirler.

Örneğin, ağustos başında yapılan ve general ve amirallerin terfi ve emekliliklerinin görüşüldüğü olağan YAŞ toplantısından çıkan sonuçlar, her yıl olduğu gibi bu yıl da gazetelerin birinci sayfalarında haber olarak yer buldu ama haber oluş şekli sorunluydu. TSK, özerk konumunu sürdürdüğü ve kamuoyuna bilgi verme yükümlülüğünü yerine getirmeme keyfiyetini sürdürdüğü içindir ki, YAŞ sonuçlarının ancak şifresini çözme arayışları içine giriyor, gerçek durumu yansıtamıyoruz.

Keza, Ergenekon soruşturması kapsamında adları, ciddi şüphe uyandıracak şekilde geçen kimi askerlerin terfi ettiklerini öğreniyoruz. Ya da orgeneral sayısının (yeniden) 15'e çıktığını öğreniyoruz. İlk kez Genelkurmay İkinci Başkan Yardımcılığı kadrosunun oluşturulduğunu öğreniyoruz. Kimi gazeteler, bu kararı Genelkurmay Başkanlığı kadrosunun güçlendirildiği şeklinde yorumlamış.

İşin aslı ise şöyle; birkaç yıl önce, NATO'nun yeniden yapılandırılması çerçevesinde, İzmir'deki ittifak karargâhı lağvedilince TSK'nın bir orgeneral kadrosu açığı oluştu zira bu karargâhın Türk komutanı orgeneral rütbesindeydi. 2004 yılında yapılan reformlar çerçevesinde MGK Genel Sekreterliği görevi de sivile geçince, bir orgeneral kadrosu daha boş kaldı.

NATO karargâhının lağvedilmesiyle ortaya çıkan bir orgeneral açığı, kısa adı EDOK olan Eğitim ve Doktrin Komutanlığı rütbesi or'a yükseltilecek kapatıldı. MGK genel sekreterinin sivilleşmesi ile doğan bir orgeneral açığı da, ağustos başında yapılan YAŞ toplantısında, Genelkurmay İkinci Başkan Yardımcılığı kadrosu oluşturularak kapatıldı.

Anlayacağınız, bu kadro oluşumu, ihtiyaçtan ziyade açıkta kalan orgeneral kadrolarının doldurularak, sayının yeniden 15'e çıkartılmasından ibaret.

Türkiye'de çeşitli rütbelerde yaklaşık 340 general var. Türkiye ile aynı nüfusa sahip Almanya'nın, toplam asker sayısı yaklaşık 250 bin iken bizim ordu mevcudumuz (Neredeyse yüzde 90'ı mecburi askerlik hizmeti yapanlar olmak üzere) yaklaşık 820 bin ve bu sayı bazen yılda 1 milyona çıkabiliyor.

Gerçi, üniversite ve yüksek lisans eğitimi yapan gençlerin sayısı arttıkça, her yıl askere giden sayısında da bir azalma var. Bu nedenle TSK'nın, tek tip askerlik uygulaması üzerinde çalışma başlattığı ve böylece üniversite mezunları için altı ay olan kısa dönem askerlik uygulamasını kaldırmaya hazırlandığı belirtiliyor. Belki de böyle bir çalışma hiç yok ya da uzun vadede yürürlüğe girebilir. Ama, gençler üzerinde öyle bir panik yarattı ki bu haber, kısa dönem uygulamasının kalkabileceğinden ürken pek çok üniversiteli genç, bu yıl içinde askere yazıldı. Bu da psikolojik harekâtın bir parçası olsa gerek.

Sonuçta, Türkiye'nin 340 generale ve zaman zaman 1 milyona ulaşan askere ihtiyacı var mı?, bu konu kamuoyunun yan ısıra siyasi otoriteler ve parlamento tarafından ciddi şekilde sorgulanmalı. Ordunun, kendi planlarına da ters düşecek şekilde küçülmek yerine sürekli büyümesinin şifreleri, ancak demokratik sivil denetimi sağlandığı zaman çözülür.

Türkiye'de Kürt sorununa çözüm iradesi de bir oluşsa, TSK'nın sürekli büyümesinin de gereksizliği ortaya çıkar ve ülkenin bekası için gerekli sayıca az ama vurucu gücü yüksek çevik bir silahlı kuvvetlere sahip oluruz.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kürt açılımını sabotaj endişesi...

Lale Kemal 19.08.2009

Gerek DTP Eşbaşkanı Ahmet Türk, gerek İçişleri Bakanı Beşir Atalay, gerekse Başbakan Recep Tayyip Erdoğan, Kürt sorununun çözümü yolunda başlatılan açılımı sabote etme girişimlerinden duydukları endişeyi, provokasyonlara karşı dikkatli olunması yolundaki uyarılarıyla dile getiriyorlar.

Kısmen üstü örtülmekle birlikte ilk kez Türkiye’de devlet ile mafya arasındaki bağın gözler önüne serilmesi açısından önem taşıyan Susurluk çetesi davası, Cumhuriyet dönemi öncesi ve sonrasındaki Kürt isyanları, son 24 yıldır devam eden terör, faili meçhul cinayetler, gençleri birbirine kırdırıp darbeyle asayiş sağlama arayışları, irtica geliyor bahanesiyle yapılan 28 Şubat darbesi, son olarak da silah zoruyla hükümeti yıkmayı da içeren anayasal düzeni ortadan kaldırma faaliyetleri üzerine odaklanan Ergenekon soruşturması ve davası.

Böylesine kirli işlerin döndüğü, dolayısıyla toplumun umutsuzluğa hapsedildiği Türkiye’de, ülkeye çağ atlatacak nitelikteki Kürt sorununun çözümü önünde engel çıkarmak isteyenlerin olacağı son derece açık.

1990’lı yılların sonrasında, Türkiye’de mafya düzeninin uzun süredir hâkim olduğuna ve devlet adına iş yaptırılanların sonradan nasıl kontrolden çıkıp çeteleştiklerine hep birlikte tanık olduk. Çete elebaşlarına, devletin yeşil pasaport verdiğini de hep birlikte gazetelerden okuduk.

1996 yılında gerçekleşen Susurluk kazasının akabinde Başbakanlık görevinde bulunan Bülent Ecevit’in, “Önlerinde düğme iliklediğimiz adamlar meğerse mafya ile işbirliği içindeymiş,” yolundaki sözlerini de duyduk. TSK’nın eski özel harekâtçısı Korkut Eken’in, Susurluk’tan hüküm giymesine, emekli generallerin tepki vererek kendisini “kahraman” ilan etmelerine de tanık olduk. Bugün Ergenekon’un avukatlığına soyunanlar, Susurluk hâkimlerinin verdiği karara meydan okuyanlar, geriye dönüp bir arşiv taraması yapsınlar, belki neyi savunduklarını anlayıp, biraz olsun utanırlar.

Dönemin başbakanı Tansu Çiller’in, Susurluk kazasında ölen ve yedi sol görüşlü öğrencinin öldürülmesi olayına da adı karışan Abdullah Çatlı’ya övgü dolu sözlerini de duyduk.

Şimdi lağvedilen Devlet Güvenlik Mahkemesi (DGM), Susurluk kazasıyla ilgili kararında, devletin, ulusal güvenliğe tehlike teşkil ettikleri öne sürülen insanların öldürülmesi için ölüm timleri kiraladığına da işaret ediyordu.

DGM, 2002 yılında, Korkut Eken ve halen Ergenekon şüphelisi olarak yargılanmasına karar verilen emniyetin eski özel harekâtçısı İbrahim Şahin’e, çete kurmaktan 6’şar yıl hapis cezası verirken, “En tehlikeli çetelerin, güvenlik güçleri tarafından yönlendirilen çeteler olduğuna,” dikkat çekiyordu. Aynı mahkeme kararında, sanıkların, devlet adına hareket ettikleri yolundaki savunmalarına karşılık, “Türkiye Cumhuriyeti’nin, iç ve dış güvenlik sorunlarının çözümünü, katillere, uyuşturucu kaçakçıları, ve kumarhane işletenlere havale etmesinin kabul edilemez ve affedilemez bir davranış olduğuna da” hükmetmişti.

Susurluk, aynı zamanda Kürt sorununun ele alınış biçimi ve PKK terörüyle mücadele yöntemleri üzerindeki acımasız ve ciddi çarpıklıkları da gün yüzüne çıkarıyordu.

2001 mali krizine yol açan pek çok banka yöneticisi ve sahibinin, ülkenin kasasını nasıl boşalttıkları ortaya çıkarken yolsuzluk suçlamalarıyla 490 bürokrat, işadamı ve banka sahibinin gözaltına alındığını da hatırlayalım. Pek çok emekli generalin de, nüfuzlarından yararlanılmak üzere o dönem batan banka yönetimlerinde görev yaptıklarını da unutmayalım.

Bir yandan, nemalanmak için devlet içinde oluşturulan illegal yapılanmalar, bir yandan terörle mücadelenin siyaseten sahibinin olmaması ve çözümün askere havale edilmiş olmasının doğal sonucu olarak, Güneydoğu; silah lobicileri, uyuşturucu kaçakçıları ve rant ekonomisinin peşinde koşanların cirit attığı bir bölge haline geldi.

İnsanın kanını donduran faili meçhul cinayetlerin hesabı sorulmadı.

Ama artık, kavga gürültü de çıksa derin devletin, işlediği ya da işlettiği suçların hesabı sorulmaya başlandı, sonu nereye kadar gider bilemiyoruz. Ama bir başlangıç yapıldı.

Kürt açılımının, ne tür açılımları içerdiği hükümet tarafından açıklanmadı ama kısa, orta ve uzun vade olarak bir yol haritası çizildi. Ama başlangıçta, psikolojik alt yapının hazırlanmakta olduğu açık.

Onlarca yıl, Kürt sorununun çözümsüzlüğünden, vicdansızca nemalananlar, bu girişimi sabote etmek isteyeceklerdir. Belli ki hükümetin de DTP'nin de endişesi bu.

Uyanık olmak lazım...

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Silahlara veda edilip, cepheler yarılacak mı?

Lale Kemal 02.09.2009

Demokrasilerde ülke çıkarını ilgilendiren konularda genelde muhalefet, kimi itirazlarına karşın iktidar ile birlikte hareket eder. Bu birlikte hareket etme olgusunun binlerce örneği vardır. Bunlardan bir tanesi de, örneğin, ABD'nin 2003 yılında Irak'ı işgaline, İngiliz hükümetinin muhalefetin desteğiyle katılması olmuştur. İngiltere'nin bu kararı, kamuoyunun ciddi tepkilerine karşın, ne ölçüde ülke çıkarına olmuştur, bu ayrıca incelenmesi gereken bir konudur.

Ama demokratik olgunluk, söz konusu ülke çıkarsa iktidarı ve muhalefetiyle birlikte hareket etmeyi gerektirir. Avrupa demokrasilerinde de, ülke çıkarı adına alınan kararların ne ölçüde ülkenin çıkarına olduğu tartışılmaktadır. Ancak bu ülkelerde, ordular dahil tüm kurumların seçilerek işbaşına gelen iktidarlardan demokratik denetimi yapıldığı içindir ki alınan kararların ülke çıkarına sonuç verip vermediğinde yanılan hükümetler de bir şekilde sandıkta hezimete uğrarlar.

Bizdeki çift başlı yönetim sistemi –biri seçilmiş iktidarlardan diğeri de askerlerin başı çektiği atanmış bürokratlardan oluştuğu içindir ki- ülke çıkarına ilişkin kararları, seçilmiş siyasi otoritelerin tek başına alamadıkları bilinmektedir. Türkiye, bugün halen Kürt sorunundan Kıbrıs'a kadar uzanan geniş yelpazede sorunlarını çözemiyorsa bunun temelinde bu çift başlı yönetim sistemi gelmektedir.

Ben bu köşeyi yazarken, beklendiği üzere CHP Genel Başkanı Yardımcısı, diplomat kökenli Onur Öymen, hükümetin önceki akşam geç saatlerde duyurduğu yeni bir Ermeni-Türk açılımına, salt muhalefet yapma üzerine kurulu olumsuz tepkisini dile getiriyordu. MHP ise eski Genel Başkanı Alparslan Türkeş'in, Ermenilerle başlattığı gizli diyalogu bile çoktan unutmuşken, aynen CHP gibi Kürt açılımına da sert tepki vermeyi sürdürüyor.

Dışışleri Bakanı Ahmet Davutoğlu, dün NTV'ye demeç verirken, Türk-Ermeni sorunlarının çözümünün Türkiye'nin çıkarına olduğunun altını çiziyordu.

Muhalefet ise ülke çıkarı üzerinden oyun oynama taktiğini açıklama gereği bile duymuyor, yalnızca hamaset kokan tepkiler vermekle yetiniyor...

Dışışleri Bakanlığı, önceki gün akşam saatlerinde yaptığı açıklamada, Türkiye ve Ermenistan'ın, İsviçre'nin arabuluculuğuyla sürdürdükleri çabalar bağlamında parafladıkları "Diplomatik İlişkilerin Tesisi Protokolü" ile "İkili İlişkilerin Geliştirilmesi Protokolüne"ne dair iç siyasi istişarelerini başlatma hususunda mutabakata vardıklarını bildirdi.

Bakanlığın dünkü açıklamasında sözünü ettiği her iki protokol de, aslında neredeyse 17 yıldır, masada bekleyen protokoller. Türkiye, SSCB'nin dağılmasının akabinde bağımsızlıklarını ilan eden Orta Asya ve Ermenistan dahil Kafkasya devletlerini, 1991 yılında eş zamanlı olarak tanımıştı. Yakın etnik bağları bulunan Azerbaycan'a bağlı, Ermenilerin çoğunlukta olduğu Dağlık Karabağ'ın Erivan güçlerince işgali ve ek olarak Azeri topraklarının bir kısmının Ermeniler tarafından işgal edilmesi üzerine Ermenistan ile olan sınırlarını kapattı Türkiye. O günden bugüne Ermenistan ve Türkiye arasında, ilişkilerin normalleştirilmesi için gizli görüşme diplomasisi sürdürüldü. Ama bu gizli görüşmeler, geçen 17 yılda iki ülke ilişkilerinin normalleştirilmesini sağlayamadı. Bunun temelinde ise ya Türkiye'deki muhalefetin sabotajları ya da siyasi iktidarların basiretsizliği yatıyordu. Dış etkenler ancak bahane olabilir.

İçerideki basiretsizlik sonucu, Türkiye, siyasi geleceğini Ankara ile iyi ilişkilere bağlayan dönemin Ermenistan Devlet Başkanı Levon Ter Petrosyan'ı da zor durumda bırakmıştı. Nisan ayında da, şimdiki Ermeni Devlet Başkanı Serj Sarkisyan'ı, muhalefetin sert tepkisi üzerine açılım yolunda geri adım atarak, zor durumda bıraktı. Önceki gün yeniden duyurulan "Ermenistan ile açılım," denemesinin bu defaki akıbeti henüz bilinmiyor.

"Ermenistan, Türkiye üzerindeki toprak talebini geri çekmeden sınırlar açılır mı, ya da diplomatik ilişkiler tesis edilir mi," gibisinden sorular, hükümetin son,"Ermenistan açılımı," denemesiyle yeniden gündeme getirildi. Oysaki, gerek Ermenistan gerekse diğer Sovyet ardılı cumhuriyetler, SSCB'nin dağılması sonrasında bağımsız devlet olmalarının akabinde imzaladıkları, örneğin, Paris Şartı gibi anlaşmalarla, sınırların zorla değiştirilemeyeceği ilkelerine uyma sözü verdiler. Dolayısıyla Türkiye'de ortaya atılan, "Ermenistan'ın sınırlarımızı tanıması gerektiği," edebiyatının hiçbir hukuki ve siyasi temeli yoktur.

Sormak lazım; Ermenistan ve Türkiye arasındaki ilişkilerin normale döndürülmesi Türkiye'nin çıkarına mı, değil mi? Türkiye'de ne hükümet ne de sade vatandaş, "Türkiye kendi çıkarları pahasına Ermenistan ile ilişkileri normalleştirsin," der.

Ama Türkiye'deki açmaz, "Ülke çıkarı" bahanesiyle sorunların çözümsüz kalmasından çıkar elde edilmesi sorununa gelip dayanıyor.

Benim kanaatim, çok sancılı süreçlerden geçilecek olsa da artık silahlara veda edip, cepheleri yarma dönemine girdiğimizdir.

Milli Güvenlik Siyaset Belgesi değişmeli...

Lale Kemal 09.09.2009

Geçenlerde kalın bir belge elime geçti. Türkiye'nin iç ve dış tehdit değerlendirmelerini irdeleyip, alınması gereken önlemleri sıralıyor. Bu belgenin içeriğini zaten genel hatlarıyla biliyorduk da bizzat görmek, eldeki bilgileri teyit etmesi açısından önem taşıyor. Örneğin, bölücü terör örgütü ve irticai faaliyetler olarak sıralanan iç tehditlerin, dış tehditlerin önüne geçtiği saptamasını TSK da çeşitli demeçlerinde dile getiriyordu. Elimdeki, bu ve diğer bilgilerden, belgeyi okuyunca daha emin oldum.

Bu belgede ilginç olan, bir önceki belgede, genel hatlarıyla, "irticai faaliyetler," olarak belirtilen iç tehdit değerlendirmesinde, Gülen cemaatinin, büyük harflerle "FETULLAH GÜLEN", olarak yazılıp, bu tehdide ad konmuş olmasıydı!!!.

AK Parti, 2002 Kasımında iktidara geldikten sonra yeni bir Milli Güvenlik Siyaset Belgesi (MGSB) hazırlanıyordu. O zaman çiçeği burnunda hükümetin başbakanı Abdullah Gül'ün, belgenin, her zamanki gibi diğer kurumlardan görüş alınmakla birlikte siyasi otorite tarafından şekillendirilmesi için çok gayret sarf ettiğini hatırlıyorum. Ama hükümetin, iç ve dış konularda izleyeceği politikaların genel hatlarıyla belgede yer alması mümkün olmamıştı. Örneğin, AK Parti, Türkiye'nin üye olmak üzere o tarihte müzakere tarihi almaya çalıştığı AB'nin üyesi Yunanistan'ın, belgede birinci öncelikli dış tehdit olarak algılanmasına engel olamamıştı.

Milli Savunma Bakanı Vecdi Gönül, geçen yıl, *Hürriyet*'ten Fatih Çekirge'nin, "Global kriz yaşanırken, Türkiye'nin yaklaşık 4 milyar dolar verip 6 adet denizaltı alması," konusunda yönelttiği soruya karşılık, "Dikkate aldığımız bazı ülkeler bu denizaltılardan edindiler. Biz de almak zorundayız," yanıtını vermişti. (10 Kasım 2008). "Dikkate aldığımız bazı ülkeler," ifadesinden Bakan Gönül, benzer denizaltılardan alan komşu Yunanistan'ı kastediyordu.

MGSB'nin hazırlanması üzerinden çok yıllar geçti ama halen bu belgenin etkili olduğunu, yaşamakta olduğumuz gelişmeler kanıtıyor. Bakan Gönül'ün yukarıda değindiğim sözleri, küçük bir örnek o kadar.

AB'nin Türkiye ilerleme raporlarında da her defasında dile getirdiği gibi iç ve dış güvenlikte tehdit algılamalarının belirlenmesinde atanmış bürokratlardan oluşan TSK'nın ağırlığını koyuyor olması, Türkiye'nin demokratikleşmesi önüne ciddi engel olarak çıkıyor.

Bugün Kürt sorunu, Kıbrıs sorunu ve Ermeni açılımında zorluklar yaşanıyorsa bunun önemli nedeni, hepimizin bildiği ancak çoğumuzun halen dillendirmekten kaçındığı, atanmış bürokratlar ve onların etkisi altında bulunan kimi siyasi aktörlerin uzlaşmaz tutumlarından kaynaklanıyor olması.

Bir ülkenin tehdit algılamalarını şekillendiren, halka hesap vermekle sorumlu siyasi otoritelerdir. Bu şekillendirmeye ağırlığını, atanmış bürokratlar koyduğu zaman bugün Türkiye'de yaşadığımız istikrarsızlıklarla karşı karşıya kalıyoruz.

Avrupalı eski devlet adamlarından oluşan Bağımsız Türkiye Komisyonu, önceki gün Brüksel'de, Türkiye üzerine bir rapor yayımladı. Raporda, bir yandan Avrupalı liderlerin, Türkiye'nin üyeliğiyle ilgili olumsuz açıklamalarının, hükümetin reform sürecindeki kararlılığını zayıflatırken diğer yandan da Türkiye'ye de uyarılar yapıyor.

Türkiye'ye yeni anayasa hazırlaması, gayrimüslimlere daha fazla hak verilmesi ve ifade özgürlüğünün garanti altına alınması çağrısı yapıyor komisyon.

Türkiye'nin olumlu anlamda değişmesi, yeni bir anayasa hazırlamasından geçiyor.

Türkiye'nin, Profesör Ergun Özbudun'un, önceki gün akşam, *CNN Türk*'e verdiği demeçte söylediği gibi, 12 Eylül darbesini gerçekleştiren generaller ve atanmış 160 kurucu meclis üyesi tarafından hazırlanan 1982 Anayasası'nı tümüyle değiştirmesi gerekiyor, gerçek anlamda sivilleşmesi için.

Üzerinde yapılan kimi değişikliklerle yamalı bohçaya dönen anayasa çoktandır, daha fazla özgürlük arayışındaki Türkiye'ye dar geliyor. Kürt sorununu çözmek istiyorsak, refah istiyorsak özetle daha özgür bir toplum kurmak istiyorsak ve gerçek demokrasiyi kurmak istiyorsak, anayasanın değiştirilmesi şart.

Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu, bakanlıkta üst düzey görevlere gelen genç ekibiyle birlikte Türkiye'nin, dış politika alanında etkin olabilmesi için önce kendi sorunlarını çözmesi gerekliliğinden hareketle, son olarak Ermenistan ile ilişkilerin normalleştirilmesini gündeme taşıdı.

Ama Türkiye kemikleşmiş sorunlarını, ne mevcut anayasa ile ne de bizzat siyasi otoriteyi tehdit gören bir milli güvenlik siyaset belgesi anlayışıyla çözebilir. Ama gelin bu gerçeği, DTP dışındaki muhalefete anlatın, mümkün değil.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Türkiye'nin Patriotlara ihtiyacı var mı?

Lale Kemal 16.09.2009

Bu sorunun yanıtı, Türkiye'nin silah ihtiyaçlarına, siyasi otoritelerin mi yoksa TSK'nın mı karar verdiği ile ilgili. Geçen haftaki yazımda işlediğim ve Türkiye'nin, tehdit algılamalarını belirleyen milli güvenlik siyaset belgesinin, siyasi otoriteler tarafından hazırlanması gerektiğini ve aksi durumun yarattığı sakıncaları irdeleyen tezim de aslında başlıktaki soruya yanıt verir nitelikteydi. Sivil demokratik denetim süzgecinden geçmeyen silah alımlarının, gerekli olup olmadığı hep tartışma konusu olacaktır ta ki bu alımlarda şeffaf ve hesap verilebilir bir mekanizma kuruluncaya kadar.

Amerikan Savunma Bakanlığı Pentagon'un, geçen cuma günü yaptığı açıklamada, 72 Patriot füzesi ve atış ünitelerinin 7,8 milyar dolar bir maliyetle Türkiye'ye satışı için Kongre'den izin istediğini duyurmasıyla, Patriot tartışması gündeme geldi.

Milli Savunma Bakanlığı'nın da önceki gün yaptığı açıklamada doğruladığı üzere, Amerikan yönetimi, Türkiye'nin hem savaş uçakları hem de füze saldırılarını bertaraf etmesini öngören uzun menzilli füze savunma sistemleri ihalesine Amerikan firmalarının katılımı için Kongre'den izin istedi. Türkiye ihalesindeki bedel 4,5 milyar dolar olarak hesaplanıyor.

Patriot konusunun bir diğerk veçhesi de şudur; Türkiye her ne kadar Amerikan füze kalkanı projesine dahil olmayı reddetse de, ihale sonucunda Patriotları ya da diğerk rakip firmaların ürünlerini alması halinde otomatik olarak bir füze kalkanının parçası olacaktır.

Asıl konumuza dönersek eğer, Türkiye'nin genelde silah alımlarında izlediğı yönteme baktığımızda, alınmakta olan ve alımı planlanan silahlara gerçekte ne ölçüde ihtiyacımız olduğuna sağlıklı bir yanıt vermemiz oldukça zorlaşır. Zira, silah alımları, siyasi otoriteler yerine askerin belirlediğı tehdit algılamalarına göre yapılırken bu alımların gerekliliğini sorgulaması gereken parlamento ve hükümet, görevini yerine getirmez.

Hükümet, komşularla ilişkileri en iyi düzeye getirmeyi öngören 'Sıfır politika' siyaseti izlerken, Türkiye'nin yine bu komşuları hedef alan silahlar satın alıyor olması mantıklı görünmüyor.

Diğerk yandan, ilişkilerde sıfır politika izlemeye çalıştığımız İran dahil yanibaşımızdaki Ortadoğı ülkeleri hiçbir uluslararası silahların kontrolü anlaşmasına taraf değilken silahlanmayı tam gaz sürdürüyorlar. Hele İran, nükleer enerji teknolojisi geliştirme bahanesiyle nükleer silah geliştirme arayışlarını yalanlasa da sürdürüyor ve Ankara da bu durumun farkında. Ama bu durum, Türkiye'nin, gelişigüzel silah alımları yapmasına iyi bir gerekçe oluşturmuyor.

Türkiye NATO üyesi bir ülke olarak, ittifakın güvenlik şemsiyesi altında bulunuyor. Bu şemsiye, olası bir nükleer silah saldırısına karşı Türkiye'ye ne ölçüde garanti veriyor, o da ayrı bir soru işareti. Ama ittifak içindeki bu sorun, Türkiye'de, siyasi otoritelerin demokratik sivil denetiminden geçmeden tek bir kurumun verdiği kararlar ile hesapsız kitapsız silah alımları yapılmasını haklı çıkartmıyor.

Türkiye'nin halen, terörle mücadele için gerekli saldırı helikopteri ve istihbarat toplamada önemli insansız hava aracı açığı bulunurken klasik savaşları caydırıcı nitelikteki denizaltı gibi alımları sürdürüyor olmasını nasıl izah edebiliriz? Bir yandan, "bazı komşular tehdit oluşturuyor" deyip, pahalı silahlar alacaksınız diğerk yandan kendi terör hareketlerinize karşı ya da dünyada artık tehdit olarak algılanan asimetrik savaşlar için gerekli silahları temin etmeyeceksiniz. Bunlar yaman çelişkiler olarak karşımızda duruyor.

O zaman da haklı olarak, Türkiye'de artan işsizlik varken Patriot gibi pahalı silah alımları gerekli mi, sorusunu, duyarlı çevrelerin sorması gerekiyor. *Taraf* gazetesi, önceki gün, Patriot alımı planında Türkiye'nin genel durumunu özetleyen, ama içinde ironi de barındıran "Güçlü ordu, güçsüz Türkiye" manşetini kullanmıştı.

Toplumu derin bir ekonomik bunalımdan geçen bir ülke, hiçbir sivil demokratik denetim süzgecinden dahi geçmeyen silah alımları ile nasıl kalkınabilir?

Demokrasinin işlediğı ülkelerde, tehdit değerlendirmelerini siyasi otoriteler yaparlar, parlamento komisyonları da alımı düşünülen silahların gerekip gerekmediğine karar verir. Bu uygulama, yalnızca Avrupa demokrasilerinde değil örneğin Güney Kore'de de böyledir.

Silah alımlarının demokratik denetim süzgecinden geçtiğı bu ülkelerin, silah teknolojileri de mukayese edilemeyecek oranlarda bizden yüksektir. Türkiye, her ne kadar bu oranı azaltma gayretleri içinde de olsa silah teknolojilerinde yüzde 80'lere varan oranlarda dışa bağımlıdır.

Bu gerçerk, denetimsiz silah alımlarının Türk ordusunu güçlü kılmadığını da ortaya koyuyor.

Yine tekrarlıyorum; kontrolsüz güç, güç değildir.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

İdeolojik saplantılar bölünmeyi derinleştiriyor

Lale Kemal 23.09.2009

İdeolojik saplantılarla sapla samanı hep karıştırıyoruz, ömrümüz heba olup, gidiyor. 1970 ve 1980'lerin sağ sol ayrışması üzerinden çok kan dökülüp darbeler ile istikrasızlıklar pekiştirildi. AK Parti'nin iktidara gelmesi üzerinden geçen yedi yılda ise, zaten var olan, "laik ve laik olmayanlar," anlayışı üzerinden oluşturulan kampaşma daha da derinleştirildi.

"Ülkeye şeriat düzenini getireceği," korkusuyla öcü gibi gösterilen AK Parti ise demokratik sistemin güçlendirilmesi adına pek çok reforma imzasını attı. Dış politikada zoru başarmaya çalışarak, sorunların, askerî güçten ziyade "Yumuşak Güç," yoluyla çözümü için çaba sarfediyor.

Ama eski alışkanlıklardan kurtulmak zor, hele de Türkiye gibi, katı politikalar uygulayarak varlık nedenlerini meşru tutma yolunu seçen bir Ortadoğu coğrafyasına yakın olunca.

Türkiye'de siyasi otoritelerin muktedir olması yani sivil-asker ilişkilerinin demokrasilerde olduğu gibi siviller lehine değişmesi çok zaman alacak.

Ülkenin birinci sınıf ülkeler ligine doğru yol almasını kolaylaştıracak en önemli değişimlerden biri, gerek askerî gerekse sivil eğitim müfredatının, çoğulcu, demokratik, insan haklarına saygılı, ezberden ziyade tartışan beyinler zeminini hazırlayacak biçimde köklü şekilde değiştirilmesiyle olacak.

MEB, sivil eğitim müfredatını Batılı anlamda bireyler yetiştirilmesinin önünü açacak şekilde değiştirme arayışlarına girdi. Dönemin Genelkurmay Başkanı Orgeneral Hilmi Özkök de askerî eğitim müfredatının, çağın gereklerine uygun biçimde değiştirilmesi için talimat vermişti (Murat Yetkin, *Radikal*, 8 Temmuz 2004, Genelkurmay'dan reform emri.) Ancak bu talimatın yerine getirilmediği, TSK'nın genel uygulamalarından anlaşılıyor.

Rasim Ozan Kütahyalı, "TSK içinde kaç bölücü subay var," diye soruyordu bir makalesinde. (*Taraf*, 19 eylül), emekli Orgeneral Osman Pamukoğlu'nun, kendisini de alenen tehdit ettiği Türk bölücülüğüyle ilgili açıklamalarıyla ilgili olarak.

Kütahyalı, Pamukoğlu'nun bir televizyon programında sarfettiği sözlere atıfta bulunarak, devamla şöyle diyordu; "Çanakkale'de, Kurtuluş Savaşı'nda Kürtler savaştı" gibi, "Gürcüler, Lazlar, Çerkesler bir şey istemiyor, bunlar (yani Kürtler) niye istiyor?" gibi söylemler istisnai bir psikopatolojiyi temsil etse önemli değildi... Ama maalesef bu söylemlerin Türk toplumunda ciddi karşılığı olduğu kanaatindeyim... Biz Türklerin

içinde maalesef çoğunluk bir nüfusta, bu devletin ve toprakların sahibinin ve efendisinin kendilerinin olduğu kanaati zaten içselleşmiş bir olgudur...”

Maalesef Kütahyalı’nın teşhisi çok doğru. Sahiplik ve efendilik ile özdeşleştirilen Türklük vurgusu bize daha çocukluktan itibaren aşılanıyor, ebeveynlerimiz de aynı eğitim sisteminden geçtiği için.

Pamukoğlu’nun ifade ettiği benzer duyguların, askeriyede de yaygın olması, dolayısıyla şaşırtıcı değil.

Ertuğrul Özkök, “Komutanların dikkatine,” başlıklı bir yazısında, TSK’daki doktriner eğitim sorununa değinmişti.

Özkök, yakın bir arkadaşının oğlunun, bedelli askerliğini yaptıktan sonra, askerliği boyunca kendilerine verilen doktriner eğitimle ilgili kendisine attığı mesajdan bazı bölümler aktarıyordu.

Özkök’ün, arkadaşının oğluna atfen aktardıkları şöyleydi;

“Bedelli askerliği sırasında, Türk Silahlı Kuvvetleri’ne olan bağlılığını derinden sarsacak bazı olaylarla karşılaşmış.Genelkurmay tarafından görevlendirilen bazı komutanlar, kendilerine uzun konuşmalar yapmışlar. Bu konuşmalarda açık bir biçimde Avrupa Birliği üyeliğine karşı görüşler empoze ediliyormuş. Fener Patrikhanesi’nin Türkiye’ye düşman bir kurum olduğu, Türkiye’yi yıkmaya çalıştığı anlatılıyormuş. Bazı müttefik ülkeler hakkında çok ağır ifadeler kullanılıyormuş. Hristiyanların Türkiye’de misyonerlik faaliyetlerini sürdürdükleri, bunun yıkıcı bir faaliyet olduğu iddia ediliyormuş... Avrupa Birliği’ni savunan insanlara “hain” damgası yapıştırılıyormuş,” (Hürriyet, 14. 3.2006).

Bana, gerek Kütahyalı’nın gerekse Özkök’ün aktardıkları hiç yabancı gelmiyor. Nereden gelirse gelsin, bölücülük ve nefret tohumları eken söylemler, siz çoğunluğun reddettiği söylemler olmalı. İşte o zaman susan değil sorgulayan, önü açık bir toplum oluruz.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Türkiye’nin nükleer silah ikilemi

Lale Kemal 30.09.2009

Nükleer silah geliştirdiği şüphesiyle yıllardır dünyayı meşgul eden komşu İran’ın, hafta sonunda iki ayrı uzun menzilli füze denemesi gerçekleştirerek yeni bir gövde gösterisinde bulunması, Türkiye’nin gerek nükleer silah politikası gerekse son zamanlarda yeniden gündeme gelen uzun menzilli füze alım planlarını da tartışmaya açtı. Gerçi, gerek silah alımları gerekse askerî faaliyetler konusundaki bilgilerinin, devletçe bilinçli bir biçimde sınırlı tutulması nedeniyle, aslında tüm bireyleri ilgilendiren bu konularda Türk kamuoyunda sağlıklı bir tartışma ortamı da yok. Durum böyle olunca da askerî kesim, muhalefet ve hükümetin yaptığı açıklamalar birbiriyle çelişirken kafalar da karışıyor. Böylece kestirmeden gidip, örneğin, bizim gazetenin de manşetinde kullandığı gibi, “İran’ın denediği 2250 kilometre menzilli füzeler Anıtkabir’i de vurabilir,” gibisinden manşetler atılabiliyor. Doğru, şayet İran’ın denediği füzeler bu menzildeyse, doğal olarak Türkiye’yi de tehdit eder

nitelikte.

Ben, genel kanının aksine, nükleer silah sahibi ve uzun menzilli füzelere sahip bir İran'ın Türkiye'yi de tehdit edeceği düşüncesindeyim. Bu türden silahlara sahip İran, ayrıca Şii mezhebini güçlendirerek din üzerinden hem Türkiye hem de Ortadoğu bölgesinde de mezhep ayrılıklarını körükleyecek bir güce sahip olacak.

Aslında, hemen hemen her konuda farklı düşüncelere sahip olan hükümet ve TSK'nın da, İran'ın, nükleer silah teknolojisine sahip olması halinde bu birikiminin bölge dengelerini derinden etkileyeceği konusunda hemfikir oldukları anlaşılıyor.

Başbakan Erdoğan gibi açıktan açığa dillendirmese de TSK da, yanbaşındaki Ortadoğu'da İsrail'in hâlihazırda nükleer silah sahibi olmasından da hoşnut değil. Dolayısıyla Türkiye devlet olarak, Ortadoğu bölgesinin, nükleer silahlardan arındırılması ve yine bu bölgenin uluslararası silahsızlanma anlaşmalarına taraf olmasından yana.

İslâm Konferansı Örgütü Genel Sekreteri Ekmelleddin İhsanoğlu, dün yaptığı bir açıklamada, Hindistan ve İsrail'i de içine alacak nükleersiz bir İslâm dünyasını desteklediklerini açıklıyordu. İhsanoğlu'nun bahsettiği coğrafya içinde diğer nükleer silah sahibi Pakistan da bulunuyor.

ABD Başkanı Barack Obama'nın, dünyanın nükleer silahlardan arındırılması çağırısı Türkiye'nin nükleer silahlardan arındırılmış dünya istemiyle örtüşmekle birlikte nükleer silahlar, kimi ülkelerin bir güç gösterisi olarak geliştirdikleri ve geliştirmek isteyecekleri silahlar olmaya devam edecek.

Ama Türkiye'nin, özellikle de bölgesinin nükleer silahlardan arındırılması yoluna gidilmesi, konvansiyonel güç olarak hem yakın çevresinde hem de ötesinde nüfuzunu arttırabilecek. Artan biçimde, bölgesindeki sorunların çözümüne katkı üreten "Yumuşak Güç," ülke konumuna girmekte olan Türkiye'nin bu pozisyonunu geliştirmesi, İran ve İsrail'in nükleer silahlardan arındırılmasıyla daha mümkün olabilecek. *

Ancak, İran'ın, tehlikeli silahları envanterine katıyor ya da katmak istiyor olmasına karşı çözüm yolu, diğer ülkelerin sürekli silahlanmaları mı olmalı, sorusunu kendimize sormamız gerekiyor. Her şeye rağmen barışçıl politikalar izlemekte yarar var silah lobicilerine hizmet etmek yerine.

*Dr. Henri Barkey, Nuclear Security Series, Volume VI, Unblocking the Road to Zero Perspectives of Advanced Nuclear Nations, Stimson.org

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Eyfel, Türkiye sembolleriyle ışıldayacak...

Lale Kemal 07.10.2009

Malum Fransa Cumhurbaşkanı Nicolas Sarkozy, Türkiye'nin AB üyeliğine karşı çıkıyor ve birliğin ne içinde ne dışında anlamına gelen imtiyazlı ortaklık statüsü öneriyor. Keza AB'nin diğer ağır topu ve geçenlerde yapılan genel seçimlerde yeniden Almanya Başbakanı seçilen Angelina Merkel de aynı öneriyi Türkiye'ye getiriyor. Türkiye, imtiyazlı ortaklık dayatmalarına direnmekle birlikte AB üyeliği için olmazsa olmaz olan pek çok demokratik reformu gerçekleştirmede bir hayli gecikiyor. Türkiye karşıtı Avrupalı liderlerin ekmeğine yağ sürüyor.

Ama, Türkiye'nin AB üyeliği sonuçta gerçekleşmese bile demokratik reformları sürdürmemiz hepimizin daha istikrarlı, refahı yakalamış bir ülkede yaşama özlemimizin gerçekleşmesi anlamına geliyor. Dolayısıyla kimi ülke liderlerinin Türkiye karşıtı tutumu biz Türkleri ve karar vericileri yıldırmamalı. Hatırlatmakta yarar var; Fransa İngiltere'nin AB'ye tam üyeliğine de uzun süre direnmişti. Keza Yunanistan'ın da. Türkiye, Birlik için zor lokma bunu bilelim. AB üyesi bir Türkiye, her Avrupalının belleğinin bir yerinde yer alan AB'yi bir Hristiyan birliği (Christendom) görme eğilimine ters düşüyor. Genelde Türkiye konusunda tarihten gelen ve bizim kırmak için onlarca yıl çaba sarf etmediğimiz bir önyargı var Avrupa'da.

Avrupa halkı nezdindeki bu önyargıyı kırmanın en önemli yollarından birisi; halklar arası diyalogun artırılması ve ülkenin tanıtımı.

Dolayısıyla, 1 temmuzda başlatılıp 31 Mart 2009 tarihine kadar sürecek olan "Fransa'da Türkiye Mevsimi," etkinlikleri, Türkiye'nin Fransız halkı nezdinde daha iyi tanınması açısından önem taşıyor.

Sonuçta liderler geçici, halklar kalıcıdır.

Türkiye ve Fransa'nın Dışişleri ve Kültür Bakanlıkları'nın himayesinde; İstanbul Kültür ve Sanat Vakfı (İKSV) ve Culturesfrance'ın işbirliğiyle, gerçekleştirilmekte olan Fransa'da Türkiye Mevsimi, temmuz ayından bu yana Fransa genelinde çeşitli etkinliklerle devam ediyor.

Bu etkinliklerin en önemlilerinden birine ise bu hafta tanık oluyoruz. Paris'in dünyaca ünlü sembolü Eyfel Kulesi, dün itibarıyla Türk bayrağının renkleriyle, kırmızı ve beyaz olarak aydınlatılmaya başlandı. Bu etkinlik, 11 ekim pazar gününe kadar sürecek.

Bir yandan Eyfel Kulesi Türk bayrağının renkleriyle ışıldarken diğer yandan da Paris'in en prestijli sergi mekânlarından Grand Palais'de dev bir İstanbul sergisi açılacak. Grand Palais, "Bizans'tan İstanbul'a: İki Kıtanın Limanı" başlıklı sergiye üç ay boyunca ev sahipliği yapacak.

İstanbul'un sekiz bin yıllık tarihine tanıklık edecek 500'den fazla tarihî eserin yer alacağı sergiyi, 9 ekim cuma günü Cumhurbaşkanı Abdullah Gül ve Fransız meslektaşları Sarkozy açacak.

Hatırlatmakta yarar var, AB kimi hayati konular söz konusu olduğunda stratejiyi demokrasiye tercih edebiliyor. Örneğin, geçenlerde ölen Avusturya'nın ırkçı lideri Heider'in genel seçimleri kazanarak başbakanlık koltuğuna oturmasını önlemişti. Keza yine AB, uzun vadeli politikalar benimsemesini önleyen Lizbon Antlaşması'nı veto eden İrlanda'yı, ikinci kez referandum yapmaya ikna etti. Ve İrlanda geçen haftaki referandumda Lizbon Antlaşması'nı onayladı.

Dolayısıyla, AB'yi, Merkel ve Sarkozy politikaları ile analiz etmek doğru değil. Türkiye, Fransa'daki Türkiye etkinlikleri ile AB'ye daha geniş bir perspektif içinde baktığını ve halkı kazanmayı önemseydiğini gösteriyor. Bir

de demokratik reformlara ivme kazandırsak çok iyi olacak.

Mehmetçik Üniversitesi Meclis onayını bekliyor

Geçenlerde Etyen Mahçupyan, *Taraf*'taki köşesinde bir de haber vermişti, Mehmetçik Üniversitesi'nin kurulacağı yolunda. Fikri takip yaptım ve üniversitenin kurulması yolunda onayların çıktığını öğrendim. Vakıf üniversitesi olması nedeniyle Meclis onayı da çıktıktan sonra üniversitenin büyük olasılıkla Ankara'da sosyal bilimler alanında önümüzdeki yıl öğrenci alımına başlaması bekleniyor. Mehmetçik Üniversitesi'nin kurulması girişimlerinin mimarı emekli Tümgeneral Rıza Küçükoğlu'nun, Mehmetçik Üniversitesi kurmayı çok uzunca süre hayal ettiğini öğrendik.

Üniversite, Küçükoğlu'nun başkanlığını da yaptığı Türkiye Emekli Subaylar Derneği'nin (TESUD) Kızılay'daki binasında faaliyete geçecekmiş. Üniversite'nin kurulması için gerekli vakıf da kurulmuş.

Bu kadar üniversite varken, Mehmetçik adı altında üniversite kurulması, askerlerin emekli olduktan sonra da toplumda ayrıcalıklı sınıf oluşturma arayışlarını devam ettiriyor olmaları açısından düşündürücü. Üstelik de Türkiye'yi birinci sınıf ülkeler ligine taşıyacak zihniyette öğrenci yetiştirilmesine acilen ihtiyaç varken.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Türkiye'de güç dengesi siviller lehine değişirken... İsrail

Lale Kemal 14.10.2009

2 ekim cuma günü Genelkurmay Başkanlığı, diğer katılımcı ülkeler ABD ve İtalya'ya, Anadolu Kartalı uluslararası tatbikatından "Türk hükümetinin talebiyle," İsrail'in çıkartıldığını bildirdi. Diğer katılımcı ülkeler, aylar öncesinden planlaması yapılan tatbikattan bir ülkenin çıkartılmasının, manevraların doğasına aykırı olacağı ve istenilen verimi sağlayamayacağını bildirerek kendilerinin de bu etkinlikten çekileceklerini Genelkurmay'a bildirdiler. Bunun üzerine tatbikat, ulusal düzeye indirildi.

Bu arada, Genelkurmay, katılımcılara duyuruyu yaptığında bazı ülke uçakları, ön hazırlıklar için çoktan Konya'daki tatbikat merkezine konuşlanmışlardı.

Askerî tatbikatlar, doğası gereği aylar öncesinden hazırlanıyor ve İsrail de bu çerçevede tatbikatta yer alacak biçimde hazırlıklarını yapmıştı. Tatbikata kimlerin katılacağı, Genelkurmay'ın, Dışişleri Bakanlığı ile yaptığı istişareler sonucu belirleniyor.

Durum böyleyken, dün başlaması planlanan tatbikatın kısa süre önce iptal edilmiş olması hükümetin, sonradan ortaya çıkan kimi değerlendirmelerinden kaynaklanmış olabileceği ihtimalini güçlendiriyor. Bu değerlendirmeler arasında, tatbikat İsrail'in katılımıyla yapılsaydı eğer, bir gün sonrasına rastlayacak

Davutoğlu'nun, Şam'ın Halep kentine ziyaretine gölge düşürmesi ihtimali bulunuyordu.

Hükümetin, son dakika değerlendirmeleri sonucu İsrail'i tatbikattan çıkartmış olması ihtimali güçleniyor, zira, daha iki ay önce ABD ve İsrail ile birlikte "Güvenilir Denizkızı" adı verilen deniz tatbikatı Akdeniz'de yapılmış, siyasi otorite de bu manevranın yapılmasına itiraz etmemişti.

AK Parti Hükümeti'nin, İsrail'in geçen yıl aralık ayında başlayıp bu yılın ocak ayında da sürdürdüğü Gazze'ye yönelik saldırılarında 1.500'e yakın sivilin ölümünden rahatsızlık duyması doğal görülebilir. Her ne kadar Arap dünyası, Filistin sorununa ya da Çin'de Uygur Türklerine yönelik zulmüne her zamanki gibi sessiz kalsa da.

Ancak İsrail ile yaşanan bu son krizin de gösterdiği gibi, dikkati çeken bir nokta, Türkiye'de asker-sivil dengelerinin artan biçimde siyasi otorite lehine döndüğüdür.

Anadolu Kartalı uluslararası tatbikatına İsrail'i dahil eden TSK'nın bu iradesine karşı hükümet, siyasi mülahazalarını ön plana çıkartarak dengeleri kendi lehine çevirdi.

TSK bir süredir, artık eskisi gibi, istediği politikaları hükümete dikte ettiremiyor. Asker-sivil ilişkilerinde dengelerin, siviller lehine dönüyor olması, genel kanının aksine TSK'nın asli işi olan yurt savunmasına odaklanması gerekliliği açısından da Türkiye'nin ulusal çıkarlarına hizmet eder nitelikte.

Bu son krizde olduğu gibi, dengelerin siviller lehine değiştiğine ilişkin bir olgu ortaya çıksa da, bu durum, TSK'nın, İsrail'in Filistinlilere yönelik zaman zaman aşırı güç kullanımına duyarsız kaldığı anlamına da gelmiyor. Ancak, asker, tatbikatın kendisine getireceği faydaları tartıp karar alırken, siyasi otoritelerin alınacak kararları tüm veçheleriyle değerlendirmesi doğal bir süreç.

Bu arada hatırlatmakta yarar var. Türkiye ve İsrail arasında hem askerî hem de savunma sanayii işbirliği anlaşmalarının imzalanmasının mimarı, dönemin koalisyon hükümeti başbakanı Necmettin Erbakan'a karşın şimdi emekli olan Orgeneral Çevik Bir idi. Bir döneminde, İsrail ile ilişkiler konusunda –diğer konularda olduğu gibi- hükümetin esamisi okunmuyordu. Ancak Bir'in emekli olmasından sonraki dönemde TSK da İsrail ile askerî ilişkilerinde bu ülkenin özellikle Filistin'e yönelik politikalarına bakarak tavır almaya başlamıştı. Yani, Bir sonrası dönemde bir süre Türkiye ve İsrail arasındaki askerden askere ilişki de soğumuştur. Sonra bu ilişkiler, çeşitli girişimler sonucunda düzeltildi.

Bugüne gelirse eğer, AK Parti Hükümeti'yle birlikte Türkiye'nin İsrail'den uzaklaşıp Müslüman komşularına yakınlaştığı endişeleri yaşanmasına karşın, gerek Gazze olaylarında gerekse tatbikat krizinde, hükümetten gelen açıklamalar, Ankara'nın pragmatik politikalar izlediğini gösteriyor. Örneğin Hükümet Sözcüsü Cemil Çiçek, önceki gün konuyla ilgili soruları yanıtlarken yaptığı açıklamada, "Biz Türkiye olarak İsrail ile ilişkilerimize önem veriyoruz. Bunda tereddüt yok," dedi. Yani Çiçek, Türkiye açısından İsrail ile ilişkilerin ciddi yara almasından yana olmadıklarını ima ediyordu. Hükümet, Gazze olayları sırasında İsrail'e tepki olarak askerî ilişkilerin dondurulması taleplerine de karşı çıkmıştı.

İsrail Savunma Bakanı Ehud Barak da pragmatik bir yaklaşım sergileyerek önceki gün yaptığı açıklamada, iniş ve çıkışlara karşın iki ülke ilişkilerinin stratejik önemine vurgu yaptı.

Son Türkiye-İsrail krizinde ortaya çıkan önemli gelişmelerden biri, Türkiye açısından asker-sivil dengelerinin siviller lehine değiştiğini gösteriyor olması.

</div>

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

TSK süreçte ikircikli tavır sergiliyor

Lale Kemal 21.10.2009

DTP'nin, "Barış Grubu," adını verdiği 34 kişinin önceki gün Mahmur ve Kandil Dağı'ndan inip, Türkiye'ye teslim olmasıyla, dağdan inişlerin devam etmesi ve PKK'nın tasfiye sürecine girmesi beklentileri, cılız da olsa doğdu. Ama devletin çeşitli kurumları, PKK'nın öyle kolayından tasfiye sürecine girmeyeceğinin de farkında. Kürt sorununun çözümü sürecindeki en zorlu konunun, PKK'ya taviz verilmesi gerektiği üzerinde yoğunlaştığını tahmin ediyorum. Türkiye'de sorunun çözümü konusunda ulusal mutabakat olsa, dağdan inişlerin devamının da geleceği ve PKK'nın da tasfiye sürecinin çok daha kolay olacağı kesin. Ama bu mutabakat yok. Çözümde önemli aktörler, MHP ve CHP, başından itibaren süreci baltalama politikalarını sürdürüyorlar.

25 yıldır PKK ile terörle mücadeleyi yürüten TSK da sorunun çözümünü kolaylaştırma adına önemli bir diğer aktör olmakla birlikte bu konuda ikircikli bir tutum izliyor. Kolay değil, 25 yıllık terörle mücadelede hiçbir siyasi otorite, sorunun çözümünde askerî yöntemler dışında bir arayışa yönelmediği için terörün yoğun olduğu Güneydoğu, onlarca yıl askerin kontrolünde kaldı. Hesap soran, "Nerede yanlış yapıyoruz," diye soran siyasi otorite olmadı.

Hesap sorma refleksi daha yeni yeni sivil otoritede oluşmaya başladı. Sorulunca, çok sayıda faili meçhul cinayetden sorumlu olarak bir albay tutuklandı ve mahkemede hesap veriyor. Keza pimi çekilmiş bomba ile bir ere ceza vereyim derken, dört erin ölümünden sorumlu tutulan teğmen de ancak *Taraf*'ın yayınları üzerine mahkeme önünde hesap veriyor. Hesap sorulmadığı için bunlar gibi hasıraltı edilmiş daha binlerce olay var, hem sivil hem de askerî yöneticiler ile bağlantısı olabilecek.

Toplumda daha şeffaf ve hesap verebilir yönetim arayışları artarken kimi kirli çamaşırların ortaya daha fazla dökülmesi devletin kimi kurumlarının işine gelmiyor. Gelmediği için de PKK'nın etkisinin kırılması ve Kürt sorununa çözümün kolaylaştırılması süreci zorlu geçiyor.

İsterse Kürt sorununun çözümüne olumlu katkı sağlayacak önemli aktörlerden TSK'nın, bu sürecin neresinde olduğu netlik kazanmış değil. Ama sürecin kısmen içindeymiş gibi görüntü verirken aslında çözümü zorlaştıracak ikircikli tavır sergilediği görülüyor. Örneğin, Genelkurmay Başkanı Orgeneral İlker Başbuğ, birkaç kez yaptığı konuşmalarında, PKK'nın tasfiyesi ve Kürt sorununun bir orta yol bulunarak çözülmesinde kolaylaştırıcı rol oynamayacaklarını çizdiği kırmızı çizgilerle zaten ortaya koymuştu.

Başbakan Erdoğan'ın danışmanı Doç. Dr. Yalçın Akdoğan'ın, *Star* gazetesinin hafta sonları çıkan *Açık Görüş* ekinde yer alan bir makalesinde attığı, "Asker, bu sürecin ne başında, ne dışındadır," (21 Eylül 2009) başlığı aslında askerin sürecin içindeki bana göre ikircikli duruşunu sergiliyor.

Geçenlerde sohbet ettiğim hükümete yakın bir kaynak, TSK'nın demokratik ya da Kürt açılımı sürecindeki rolünü sorduğumda, "Operasyonların durmasına 'Hayır' diyorlar ama dağdan ineceklere de 'Gelsinler' diyorlar.

TSK, 'terörle mücadelede başarısız kaldığı' izlenimini vermek istemiyor," diye özetledi.

Dış aktörlere gelince. Özellikle ABD'nin, Kürt sorununun çözümü sürecinde Türkiye'ye desteğini arttırarak sürdürdüğü anlaşılıyor. Sorunun çözülmesini istemeyen yerli aktörler, bu konudaki olumlu ABD rolünü gereksiz bir kuşkuyla karşılayabilirler, önemli değil.

ABD geçen çarşamba günü üst düzey üç PKK üyesine yönelik bir yıl önce başlattığı incelemesini tamamlayarak ülkedeki mal varlıklarına el koyup, uyuşturucu kaçakçısı ilan etti. PKK'nın ABD'de büyük mal varlığı olduğu sanılıyor. Ama ABD'nin attığı adım, Ankara'da uluslararası düzeyde örnek bir karar olarak nitelendiriliyor.

Türkiye'nin AB'ye üyeliğine karşı tutum sergilese de Fransa'nın son bir yıl içinde ülkedeki PKK faaliyetlerine karşı aldığı ciddi önlemler de Ankara'da, yeterli olmamakla birlikte memnuniyet verici olarak tanımlanıyor.

Fransa'nın Türkiye Büyükelçisi Bernard Emie, geçen hafta bir grup gazeteci ile söyleşisinde 34'e yakın PKK üyesinin tutuklandığını belirtirken, PKK'yla mücadele konusunda Türkiye ile perde arkasında çok ciddi işbirliği yaptıklarına işaret ediyordu.

Dün Fransa'da yapılan operasyonlarda da dokuz PKK üyesinin yakalandığı haberleri geldi.

Türkiye, Kürt sorununa silah dışı siyasi çözüm arayışlarına ağırlık verdikçe dış dünyadan da destek alıyor.

Önceki gün başlayan dağdan inme süreci devam eder mi?, Dağdakiler İmralı'yı dinlemeye devam edecekler mi?, Sorunun en zorlu konularından olan PKK'ya çözülmesi için taviz verilir mi?, TSK'nın süreçteki ikircikli tutumu olumlu anlamda değişir mi?.. Sorular çok...

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

TSK için yol haritası belli, biraz cesaret

Lale Kemal 28.10.2009

Hükümeti, dolayısıyla demokrasiyi hedef alan "İrticayla mücadele eylem planı"nın aslının Adlî Tıp Kurumu'nca doğrulanmış olmasıyla birlikte siyasi iktidarın artık vakit kaybetmeden yasal yetkilerini kullanıp, TSK'yı yurt savunması olan asli işine çekmesi gerekiyor. Türkiye şartlarında zor ama elzem bu adımın atılması için gerekli olan tek şey hükümetin cesur adımlar atmasıdır. Laf değil, iş üretme zamanı çoktan geldi de geçiyor bile.

"TSK'da darbe hazırlıkları içinde olan cunta var," söylemleri, Ergenekon soruşturması ve davalarıyla birlikte artık geçerliliğini yitirirken darbe girişimlerinin emir komuta zinciri içinde planlandığı kuşkusu çok artmış bulunuyor.

Doktora çalışmasını askerî yargı üzerine yapan emekli Askerî Savcı Ümit Kardaş'a, darbe hazırlıklarının bir cunta tarafından mı yapıldığı yoksa işin içinde bir emir komuta zinciri olup olmadığını sordum ve şu yanıtları aldım;

- Hükümeti devirme planları yapanlar TSK içinde tasfiye edilir. Şu ana kadar edilmediğine göre, bu adeta Genelkurmay karargâhında yapılmış bir eylem gibi görünüyor. Böylesine önemli darbe gibi faaliyetlerin yapılmasından komuta kademesinin haberdar olmaması yaşamın doğal akışına aykırı,
- Cunta hukuk dışı bir yapılanmayı gösterir. 1960 ihtilâli, 9 Mart muhtırası cunta hareketleridir. 12 Eylül darbesi, 28 Şubat post modern darbesi ve 27 Nisan muhtırası, emir komuta zinciri içinde yapılmış girişimlerdir,
- Siyasi otoriteler, “darbe tehlikeleri hep alttan geliyor,” diyerek cunta eylemlerinin önünü kesmek için Genelkurmay Başkanlığı’nı özerk hale getirip, güçlendirdiler. 1960 darbesi öncesi Milli Savunma Bakanlarına (MSB) bağlı olan Genelkurmay Başkanları, böylece Başbakanlara sorumlu hale getirildiler. MSB’nin TSK’yla ilgili tüm yetkileri Genelkurmay Başkanlığı’na verildi. Ama ironik bir biçimde, 12 Eylül ve sonraki darbeler emir komuta zinciri içinde yapıldı. Genelkurmay eski Başkanı emekli Orgeneral Yaşar Büyükanıt, “27 Nisan muhtırasını ben yazdım,” dedi, hatırlayalım. Yani hükümete karşı muhtıranın emir komuta zinciri içinde hazırlandığı anlaşıldı,
- Son gelişmelere değinirsek eğer, Genelkurmay Başkanlığı irticayla mücadele eylem planıyla ilgili soruşturma başlatıldığını açıkladı. Oysaki bu hukuki açıdan yanlış. Zira 27 haziran tarihinde TBMM’den geçen ve Türk Ceza Kanunu’nda yapılan bir değişiklikle darbe teşebbüsünde bulunan askerlerin sivil mahkemede yargılanmaları yolu açıldı.

Yol haritası nedir?

Eylem planı ya da Sarıkız, Ayıışığı gibi darbe planları, hükümetin varlık nedenini diğer bir deyişle demokratik yöntemlerle işbaşına gelmiş siyasi otoriteyi hedef alıyor. Dolayısıyla artık hükümetin, Genelkurmay Başkanı Orgeneral İlker Başbuğ’dan, “söz konusu belgeden haberdar mısın, değil misin,” gibisinden soru sormaması lazım. Ümit Kardaş’a göre hukuken, Başbakan ve Cumhurbaşkanı’nın, Orgeneral İlker Başbuğ’u ve sorumlu diğer generalleri emekli edip yasal işlemleri başlatması gerekiyor. Kardaş, “YAŞ kararlarıyla istihbari birtakım bilgilere dayanılarak subaylar ordudan atılıyor. Diğer yandan, ortada bir darbe girişimi failleri var, bu ciddi bir disiplinsizlik suçudur,” diyor.

TSK’nın hesap verebilir, şeffaf bir kurum haline gelmesi için atılacak adımlar arasında, Genelkurmay Başkanlığı’nın özerk yapısının sonlandırılıp, yeniden MSB’ye bağlanması ve askerın darbelere dayanak oluşturduğu İç Hizmet Kanunu’nun 15. maddesinin kaldırılması gerekiyor. Kardaş’ın da vurguladığı gibi, TSK’nın siyaset üreten bir kurum olmaktan çıkartılıp, yurt savurması olan asli işine dönmesi için; ideolojik eğitim müfredatının değiştirilmesine ve neredeyse 850 bini bulan asker sayısının azaltılıp, modern silahlarla donatılmış profesyonel bir ordu oluşturulmasına da hükümetin ciddi kafa yorması gerekiyor.

Hadi, asker, adeta siyasi bir parti gibi hareket etmekten dolayısıyla da ülke savunması gibi kritik bir alanda zayıf görüntü vermekten rahatsız değil. Muhalefetiyle iktidarıyla siyasilere ne demeli?, bu ülkenin geleceğini sizlere emanet eden bizler, içeride ve dışarıda korunmasız mı kalacağız? Silahlar, bazı kurumlara vatandaşını olası dış saldırılardan koruması için emanet edilir.

Biraz cesaret lütfen, gerekli yasal düzenlemeleri yapın ki biz de rahat bir uyku uyuyalım...

Bu arada unutmayalım; Kürt açılımı, Ermeni açılımı ya da genel ifadesiyle demokratik açılımlar, muktedir bir iktidar ile sağlanır.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

TSK için yol haritası belli, biraz cesaret

Lale Kemal 28.10.2009

Hükümeti, dolayısıyla demokrasiyi hedef alan "İrticayla mücadele eylem planı"nın aslının Adli Tıp Kurumu'na doğrulanmış olmasıyla birlikte siyasi iktidarın artık vakit kaybetmeden yasal yetkilerini kullanıp, TSK'yı yurt savunması olan asli işine çekmesi gerekiyor. Türkiye şartlarında zor ama elzem bu adımın atılması için gerekli olan tek şey hükümetin cesur adımlar atmasıdır. Laf değil, iş üretme zamanı çoktan geldi de geçiyor bile.

"TSK'da darbe hazırlıkları içinde olan cunta var," söylemleri, Ergenekon soruşturması ve davalarıyla birlikte artık geçerliliğini yitirirken darbe girişimlerinin emir komuta zinciri içinde planlandığı kuşkusu çok artmış bulunuyor.

Doktora çalışmasını askerî yargı üzerine yapan emekli Askerî Savcı Ümit Kardaş'a, darbe hazırlıklarının bir cunta tarafından mı yapıldığı yoksa işin içinde bir emir komuta zinciri olup olmadığını sordum ve şu yanıtları aldım;

- Hükümeti devirme planları yapanlar TSK içinde tasfiye edilir. Şu ana kadar edilmediğine göre, bu adeta Genelkurmay karargâhında yapılmış bir eylem gibi görünüyor. Böylesine önemli darbe gibi faaliyetlerin yapılmasından komuta kademesinin haberdar olmaması yaşamın doğal akışına aykırı,
- Cunta hukuk dışı bir yapılanmayı gösterir. 1960 ihtilâli, 9 Mart muhtırası cunta hareketleridir. 12 Eylül darbesi, 28 Şubat post modern darbesi ve 27 Nisan muhtırası, emir komuta zinciri içinde yapılmış girişimlerdir,
- Siyasi otoriteler, "darbe tehlikeleri hep alttan geliyor," diyerek cunta eylemlerinin önünü kesmek için Genelkurmay Başkanlığı'nı özerk hale getirip, güçlendirdiler. 1960 darbesi öncesi Milli Savunma Bakanlarına (MSB) bağlı olan Genelkurmay Başkanları, böylece Başbakanlara sorumlu hale getirildiler. MSB'nin TSK'yla ilgili tüm yetkileri Genelkurmay Başkanlığı'na verildi. Ama ironik bir biçimde, 12 Eylül ve sonraki darbeler emir komuta zinciri içinde yapıldı. Genelkurmay eski Başkanı emekli Orgeneral Yaşar Büyükanıt, "27 Nisan muhtırasını ben yazdım," dedi, hatırlayalım. Yani hükümete karşı muhtıranın emir komuta zinciri içinde hazırlandığı anlaşıldı,
- Son gelişmelere değinirsek eğer, Genelkurmay Başkanlığı irticayla mücadele eylem planıyla ilgili soruşturma başlatıldığını açıkladı. Oysaki bu hukuki açıdan yanlış. Zira 27 haziran tarihinde TBMM'den geçen ve Türk Ceza Kanunu'nda yapılan bir değişiklikle darbe teşebbüsünde bulunan askerlerin sivil mahkemede yargılanmaları yolu açıldı.

Yol haritası nedir?

Eylem planı ya da Sarıkız, Ayışığı gibi darbe planları, hükümetin varlık nedenini diğer bir deyişle demokratik yöntemlerle işbaşına gelmiş siyasi otoriteyi hedef alıyor. Dolayısıyla artık hükümetin, Genelkurmay Başkanı Orgeneral İlker Başbuğ'dan, "söz konusu belgeden haberdar mısın, değil misin," gibisinden soru sormaması lazım. Ümit Kardaş'a göre hukuken, Başbakan ve Cumhurbaşkanı'nın, Orgeneral İlker Başbuğ'u ve sorumlu diğer generalleri emekli edip yasal işlemleri başlatması gerekiyor. Kardaş, "YAŞ kararlarıyla istihbari birtakım bilgilere dayanılarak subaylar ordudan atılıyor. Diğer yandan, ortada bir darbe girişimi failleri var, bu ciddi bir disiplinsizlik suçudur," diyor.

TSK'nın hesap verebilir, şeffaf bir kurum haline gelmesi için atılacak adımlar arasında, Genelkurmay Başkanlığı'nın özerk yapısının sonlandırılıp, yeniden MSB'ye bağlanması ve askerin darbelere dayanak oluşturduğu İç Hizmet Kanunu'nun 35. maddesinin kaldırılması gerekiyor. Kardaş'ın da vurguladığı gibi, TSK'nın siyaset üreten bir kurum olmaktan çıkartılıp, yurt savurması olan asli işine dönmesi için; ideolojik eğitim müfredatının değiştirilmesine ve neredeyse 850 bini bulan asker sayısının azaltılıp, modern silahlarla donatılmış profesyonel bir ordu oluşturulmasına da hükümetin ciddi kafa yorması gerekiyor.

Hadi, asker, adeta siyasi bir parti gibi hareket etmekten dolayısıyla da ülke savunması gibi kritik bir alanda zayıf görüntü vermekten rahatsız değil. Muhalefetiyle iktidarıyla siyasilere ne demeli?, bu ülkenin geleceğini sizlere emanet eden bizler, içeride ve dışarıda korunmasız mı kalacağız? Silahlar, bazı kurumlara vatandaşını olası dış saldırılardan koruması için emanet edilir.

Biraz cesaret lütfen, gerekli yasal düzenlemeleri yapın ki biz de rahat bir uyku uyuyalım...

Bu arada unutmayalım; Kürt açılımı, Ermeni açılımı ya da genel ifadesiyle demokratik açılımlar, muktedir bir iktidar ile sağlanır.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

İran'daki PKK kampları...

Lale Kemal 04.11.2009

Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın, son günlerde tekrarladığı açıklamaları, İran'ın nükleer silah geliştirme planları konusunda şeffaflıktan kaçınma ve uluslararası camia ile işbirliği yapmayı reddetme politikalarını adeta cesaretlendirdiği endişelerine yol açıyor.

Erdoğan, geçen hafta sonunda yaptığı Ulusa Sesleniş konuşmasında, İran'ın nükleer programıyla ilgili tartışmalar konusunda tavırlarının açık ve net olduğunu, nükleer silahlardan tamamen arındırılmış bir dünyada yaşamak istediklerini belirtirken İran'ın nükleer enerji programını eleştirenlerin aynı silahları kendi ellerinde bulundurdıklarına dikkat çekmişti. Aslında Erdoğan'ın açıklamaları, temel olarak Türkiye'nin nükleer silahlar konusunda öteden beri izlediği politikalara ters düşmüyor. Tek fark, Başbakan Erdoğan'ın, kullandığı üslubun sert olması ve yanlış anlamalara yol açması. Nitekim, Erdoğan'ın özellikle İran yolunda nükleer silahlar konusunda yaptığı açıklama, dünya basınında Türkiye'nin yüzünü Batı'dan Doğu'ya çevirmekte olduğu ve bir eksen kaymasının söz konusu olduğu yorumlarına neden oldu. Her zamanki gibi, Erdoğan'ın üslubundan kaynaklanan bu yanlış anlamaları Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün düzelttiği gözleniyor. Gül, önceki gün Slovakya yolunda gazetecilere yaptığı açıklamada, İran'ı da kastederek, "Komşuda nükleer silah istemeyiz,"

dedi. (Hürriyet, 3 kasım)

NATO müttefiki ve AB'ye üye olmak isteyen (ki isteyip istemediği pek net değil) Türkiye'nin dış politikasında Doğu'ya kaydığı endişeleri, yakın askerî müttefiki İsrail ile ilişkileri gerginleşirken İran ile yakınlaşması nedeniyle, daha da yüksek perdeden dile getirilmesinde etken oldu.

Benim kanaatim, Türkiye'nin bu türden zikzakları zaman zaman çizerek olması ama Batı tipi demokrasiyi yakalama arayışlarından vazgeçmeyeceğidir. Askerler de geçmişte benzer zikzaklar çizmişlerdi.

Diğer yandan, İran konusunda Türkiye'deki karar vericilerin uyanık olduğunu biliyorum. Bir yandan, Kürt nüfusun bulunduğu sınırının öteki yakası Kuzey Irak Kandil'deki PKK'lılara karşı Türkiye ile istihbarat işbirliği yapan İran rejimi, diğer yandan halen topraklarında dört PKK kampı bulundurmaya da ihmal etmiyor.

PKK'nın uzantısı olan ve daha ziyade İran yönetimini hedef alan PJAK, aslında İran'a ciddi tehdit değil. Ama, İran PKK'ya karşı Türkiye ile işbirliği yapar gibi görünüp, bu arada bir taşla iki kuş vurup, PJAK'ı da sindirmeyi amaçlıyor.

İran, Türkiye sınırlarına yakın bölgelerde de eskisi kadar olmasa da PKK'nın kamp kurmasına izin verip, dış politikasında terörü bir araç olarak kullanmaya devam ediyor.

PKK, temkinli olmayı sürdürecektir

ABD, 2011'in aralık ayında Irak'tan askerlerini tamamıyla çekmeyi planlıyor. Bu ülkeden gelen haberler, Amerikan askerlerinin planlanandan çok sonra çekilmesine neden olabilir. Ancak, yaklaşık bir yıl içinde Amerikan askerlerinin Irak'tan çekileceğini varsayarsak, bu süre zarfında Kuzey Irak'taki PKK'lıların çok dikkatli davranmaya devam edeceklerini tahmin edebiliriz. Zira, bu bölgedeki tüm faaliyetleri, Amerikan uyduları, insansız hava araçlarıyla takip edilmeye devam edecek. Bilindiği üzere, ABD, PKK'nın Kuzey Irak'taki tüm faaliyetlerini, anlık istihbarat bilgileri yoluyla Türkiye'ye aktarıyor. Türkiye de bu bilgiler ışığında sınırötesi operasyonlarla PKK hedeflerine saldırıyor. TSK'nın sınırötesi hava operasyonlarında şu sıralarda bir azalma olsa da Türkiye toprakları içinden Kuzey Irak'taki PKK hedeflerine yönelik topçu atışlarında bir artış olduğu gözleniyor. Bu artış da ABD'nin ilettiği istihbarat bilgileri etkili oluyor. Gerçi şu sıralar, topçu atışlarının artıyor olması, askerden hükümete bir mesaj mı, onu bilmiyorum.

ABD'nin anında ilettiği istihbarat bilgileri ışığında PKK'lıların artan biçimde Türkiye sınırlarından uzaklaştığı söyleniyor.

Ama her şey yolunda giderse Amerikan birlikleri yaklaşık 14 ay sonra Irak'tan çekilirken, ABD'nin anlık istihbarat için kullandığı askerî gereçler de uydu ve İHA'lar gibi Irak'tan çekilecek. Çekilince de PKK, izlenmediğini bildiği için eylemlerini arttırabilir.

ABD'nin Türkiye Büyükelçisi James Jeffrey, 23 ekimde bir grup gazeteci ile yaptığı görüşmede, "PKK'nın bir yıl içinde bitmesi gerekir," diye boşuna söylemedi. Gerçi Türk tarafı, Jeffrey'in bu sözlerine biraz kızgın, "PKK hemen bitmeli," diyor.

Nihayetinde, Türkiye'nin Kuzey Irak'a sınırötesi operasyon yapması arzu edilen bir durum değil. Ama,

kendimize de şimdiden; 1-Kürt açılımı bu süre zarfında önemli ilerleme sağlar mı, 2- PKK sorunu çözülür mü, 3- Çözülmezse ve bu arada Amerikan askerleri Irak'tan planlandığı şekilde çekilirse, anlık istihbarat işbirliğine Irak yönetimi yanaşır mı, gibi soruları sormamız gerekiyor.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

EMASYA protokolü de iptal edilmeli...

Lale Kemal 11.11.2009

TSK'nın, bu kez internet üzerinden toplumu sindirerek korkutmayı amaçladığı yeni bir andıcının ortaya çıkması, ordunun ve fiilen kendisine bağlı olarak faaliyet gösteren Jandarma'nın iç yönetmeliklerinin mercek altına alınmasını gerekli kılıyor.

Hatırlanacağı üzere, bir subayın Ergenekon savcılarına gönderdiği ihbar mektubuyla ortaya çıkan, "internet andıcı," ordunun kamuoyunu yönlendirmek ve manipüle etmek için "irticayla mücadele" adı altında çok sayıda internet sitesi kurarak faaliyete geçirdiğini gün yüzüne çıkartmıştı.

TSK, hükümetin sorusu üzerine, 2000 yılında dönemin koalisyon hükümetinin verdiği izinle bu faaliyetin gerçekleştiğini ve bu türden sitelerin de 2007 yılında kapandığını bildirmişti. Ancak *Zaman* gazetesinin 9 kasım tarihinde verdiği haber, TSK'nın, "Kapandı" dediği sitelerini bu yıl güncellediğini kanıtlıyor.

Hükümetin şimdi yapması gereken, yalnızca, TSK'nın darbe şartlarında oluşmuş bir koalisyon hükümetinden aldığı yetkiyle, toplumu fişleme uygulamasını sonlandırmak değil ordu bağlantılı tüm yönetmelikleri mercek altına alıp, yasa ve anayasayı yok sayanları iptal etmesidir.

TSK'nın, iç güvenlik konularına, kanunlardan aldığı yetkinin yanı sıra Jandarma yoluyla ve ayrıca kendi içinde yayımladığı genelgelerle de müdahale ettiği biliniyor. TSK ve Jandarma Genel Komutanlığı'nın (JGK) kendi iç yönetmeliklerinin, kanunların üzerinde bir etki gücüne sahip olduğunu söylersek yanılmayız. Son olarak ortaya çıkan internet andıcı olayı, direktif ya da yönetmelikler yoluyla TSK'nın, kanunların üstündeymiş gibi hareket ettiğini ortaya koyuyor. Keza 2004 yılında patlak veren ve toplumun çeşitli kesimleri hakkında Jandarma yoluyla TSK tarafından bilgilerin toplandığı "Fişleme Skandalı" da, ordu içinde çıkartılan yönetmeliklerin yasaları nasıl hiçe saydığını kanıtlayan andıçların bir başka örneğini oluşturuyor. Son yıllarda kamuoyuna sızan ve TSK'nın yalanlamadığı ve bazen doğruladığı andıçların da ordu içi hazırlanan yönetmelik ve direktiflerle hazırlandığı ortaya çıkmıştı.

JGK'nın, teşkilat, görev ve yetkilerini belirleyen ve 1983 yılında çıkartılan 2803 sayılı kanuna ek olarak, bu teşkilatın faaliyetleriyle ilgili yaklaşık 500 yasa ve yönetmelik bulunduğu tahmin ediliyor.

Altı çizilmesi gereken bir konu da EMASYA'nın varlığı. 28 Şubat post modern darbesiyle Necmettin Erbakan'ın başbakanlığındaki koalisyon hükümetinin Haziran 1997'de istifaya zorlanmasının ardından kurulan hükümetin İçişleri Bakanlığı ile Genelkurmay Başkanlığı arasında 7 Temmuz 1997'de EMASYA (Emniyet, Asayiş,

Yardımlaşma) adlı gizli bir protokol imzalanmıştı. Bu protokol, orduya, valilik talep etmese de, kendisi gerekli gördüğü durumlarda toplumsal olaylara el koyma yetkisi veriyor.

AB'nin 14 ekimde yayımladığı Türkiye İlerleme Raporu'nda da, EMASYA gizli protokolünün (anti demokratik bir uygulama olarak) varlığını sürdürdüğüne dikkat çekiliyor.

Hukukun üstünlüğü ilkesini tesis etmekten söz eden hükümetin, TSK ve yan kuruluşu JGK bağlantılı, yasaların üstünde adeta devlet içinde devlet görüntüsü veren tüm yönetmelikleri gözden geçirip iptal etmesi gerekiyor.

TSK ya da diğer kurumların, toplumu fişleyip korkutma taktiği son derece onur kırıcı, bunu sürekli aklımızda tutmamızda yarar var.

Bir AK Parti yetkilisi, aşırı uçtaki faaliyetlerin zaten devletin yakın takibinde olduğunu anımsatarak, "Cuntacılık" olan yakın tehlide karşı politika geliştirilmesi gerektiğine dikkat çekiyor. Haklı .

İran'dan açıklama

4 kasım çarşamba günü, *Taraf*'taki köşemde yer verdiğim, İran'daki PKK kampları konusunda İran'ın Ankara büyükelçiliğinden gelen açıklamayı, biraz kısaltarak aşağıda veriyorum;

"Merhaba, Lale Hanım,

"İrandaki PKK Kampları .." başlıklı yazınızı okudum. ...İddia edilen 4 PKK kampı gibi konular yıllar önceye ait olan bir iddia sayılıyor. Bu konuda hiç bir kuşku yokki PJAK denilen örgüt PKK'ya bağlı bir koldur ve hatta bir çok elebaşısı da Türk uyruklu PKK'lılardan oluşuyor, dolayısıyla İran güvenlik güçleri hiç bir ayırım yapmadan onların terörist eylemlerine karşı çıkmaktadırlar ve böyle bir örgüte İran topraklarında kamp kurma izni verme gibi iddialar da komik ve ciddiye alınmayacak kadar hafiftir.

İnanın, isminizi yazının başına koymasaydınız, ben bir okuyucu olarak "acaba bu yazı İran karşıtı birisi tarafından mı kaleme alınmış?, diye kuşkulanırdım.

Hic bir kuşku yok ki iki ülkenin işbirliği bütün zeminlerde, özellikle de güvenlik alanında zerre kadar aksamadan devam edecektir ve sizin gibi deneyimli ve aydın yazarlara da buna yardımcı olmakta görev ve sorumluluk düşüyor.

Değerli Lale hanım, Hafizi Şirazi'nin deyişiyle, "Ben asla yabancılardan yakınmadım, Bana ne yaptıysa o tanıdık yaptı" , umarım bu şiir gibi olmasın.

Saygılarımla,
Huseyin MİRNUHI,
Siyasi Müsteşar"

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Toplumun kuşatılması ve OYAK...

Lale Kemal 18.11.2009

Türkiye evinin içini köşe bucak temizlemeye başladığından bu yana onlarca yıl halının altına süpürdüğü pislikler de bir bir ortaya çıkıyor. Hafta başından itibaren gazetelere yansıyan meçhul subayın savcılara gönderdiği CD'lerde yer alan iddiaların, Türkiye, mevcut kaos ortamından çıkmak istiyorsa, derinliğine soruşturulup, gerçekliğinin kanıtlanması gerekiyor. Bu işlemi yapabilmek için sivil savcılarının mutlaka TSK'nın gizlediği arşivlerine ulaşmaları elzem. Bu amaçla da siyasi otoritenin mutlaka TSK belgelerinin sivil yargıya açılması için gerekli yasal düzenlemeleri yapması gerekiyor.

Bu düzenlemeler yoluyla ancak darbe planlarından toplumun tüm kesimlerinin fişlenmesine kadar uzanan hem hukuk dışı hem de çağdışı uygulamaların olup olmadığı ortaya çıkacaktır. Aksi durumda, hukuku bizzat onlarca yıl hiçe sayıp çiğneyenler ortaya dökülen bu kirli ve karanlık olayların da üzerlerini kapatmaya çalışacaklardır. Zira sonuçta yaşadığımız kavga, ulusal çıkarların korunması değil tam tersine ulusal çıkarları onarılamaz bir biçimde zedelemek isteyenlerin güçlerini, dolayısıyla ayrıcalıklı konumlarını muhafaza etmek için verdikleri kısır ama tehlikeli bir mücadeledir.

Bu kişisel çıkar kavgasını verenlerin doğal olarak mutlaka ellerinde ekonomik güç bulundurmaları gerekiyor. Bir yanda sivil demokratik denetimden, dolayısıyla şeffaflık ve hesap verilebilirlikten uzak askerî bütçeler diğer yanda Latin Amerika ülkelerinde bile faaliyetleri yasaklanan askere ait şirketler.

Kimliği bilinmeyen ihbarcı subayın gündeme getirdiği iddialar arasında, TSK'nın kamuoyu yaratmak daha doğrusu kamuoyunu kuşatma altına almak için filmlere, çizgi filmlere, anketlere destek verme projeleri de bulunuyor. Bunların finansmanının ise TSK adı gizlenerek, örtülü ödenek, kantin gelirleri ya da OYAK şirketlerinin tanıtım bütçelerinden karşılanması isteniyor. Bu iddiaların, yukarıda da belirttiğim üzere sivil savcılarca askerî belgelere de ulaşılarak mutlaka kanıtlanması gerekiyor.

Ancak, Savunma'ya ayrılan kaynaklar dahil OYAK'ın da gerçek anlamda sivil denetime açılmasının sağlanması hayati, mevcut kaos ortamından sağ salim çıkmamız için.

İsmet Akça, "OYAK: Kimin Ekonomik Güvenliği," * başlıklı makalesinde, TSK'nın siyasal, iktisadi, kültürel, ideolojik alanlara uzanan geniş bir faaliyet alanının bulunması ve bu alanlardaki faaliyetlerinin sivil kamu otoritesinin denetiminden yasal ve fiili özerklik altında yürütülmesinin Türkiye'de pretoryen bir militarizmi hâkim kıldığına dikkat çekiyor. Akça'ya göre, söz konusu pretoryen militarizmin güç sahalarından biri de ekonomidir.

"Savaş sanayii ve askerî harcamalar alanında müesses klasik askerî-sınai kompleks mekanizmasının dışında OYAK üzerinden ordunun bizatihi kolektif bir sermaye grubu olarak hareket etmesi Türkiye'de militarizasyonun önemli bir vechesini oluşturmaktadır," diye de ekliyor Akça.

Ne yaman bir çelişkidir ki, Ermeni soykırımı iddialarını neredeyse devlet politikası haline getirmesine ramak kalan Fransa'ya, görünürde en sert tepki ordudan gelirken OYAK bağlantılı şirketlerin bu ülke ile yoğun ticari ortaklığı bizzat TSK tarafından görmezden gelindi.

Türkiye'nin ulusal çıkarları, samimiyetsizlikler üzerine kurulu, toplumu kuşatma altına alan politikalarla mı

korunacak?

Öymen sürpriz yapmadı, sorun bugünün CHP'si...

Kürt sorununa çözüm konusunda geçmişte en radikal önerileri getiren CHP'nin bugün geldiği nokta insanın içini acıtır düzeyde. Daha da eskilere 1970'lere gidildiğinde, dönemin CHP'siydi halen toplumun kanayan yarası olan toprak reformunu Meclis'te gündeme getiren. Amaç topraksız köylülere toprak verilmesi, toprak ağalarının köylülerden gasp ettikleri toprakların iade edilmesi ve toprakların tapulanarak sahiplerine verilmesi projelerini üreten de CHP'ydi.

Bugünün CHP'si tanınmaz halde. Askerî vesayet rejiminin toplumu nasıl ahtapot gibi sardığını görmezden gelen, politika üretmeyen, salt muhalefet olsun diye muhalefet yapan, bir ulusal çıkar projesi olan Kürt açılımını sabote etmek için elinden geleni ardına koymayan, askeri arkasına alıp iktidar arayışlarına giren bir CHP var bugün karşımızda. CHP'nin bugün çizdiği bu tablo ışığında bünyesinde, Soğuk Savaş refleksleriyle hareket eden kimi şahsiyetleri barındırması da şaşırtıcı değil doğal olarak.

Dolayısıyla, CHP Genel Başkan Yardımcısı Onur Öymen'in, Meclis'te Kürt açılımının görüşüldüğü 10 kasım günü partisi adına yaptığı konuşmada, bir insanlık dramı olan Dersim katliamını savunur nitelikteki konuşması beni şaşırtmadı, ama kanımı dondurdu.

Demokrasiye gönülden bağlı olan gerçek CHP'lilerin, bu partinin isim hakkını hukuk savaşı vererek şimdiki CHP'den alıp, aynı adla kendi partilerini kurmaları en doğru yol olacaktır.

*Almanak Türkiye 2006-2008, Güvenlik Sektörü ve Demokratik Gözetim, TESEV, Temmuz 2009

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Peres Türkiye'yi işine geldiği gibi okuyor...

Lale Kemal 25.11.2009

Kolay değil, Türkiye'ye asker aracılığıyla her istediğini yaptırıyordu İsrail. Artık o günlerin geride kaldığını kabullenmesi zaman alacak.

İsrail Cumhurbaşkanı Şimon Peres'in, Amerikan *Defence News* dergisine verdiği gerçekten tuhaf demecini de, bu kabullenme sıkıntısının bir yansıması olarak görmek lazım.

Peres, demecinde, Türkiye'de demokrasiyi ordunun koruduğu gibi anlaşılmaz bir açıklama yaparken, "Ancak ordunun rolü değişti. Şimdi soru Erdoğan'ın kendi Müslüman nüfusunu demokrasiye doğru mu götüreceği,

yoksa demokratik güçlerin daha İslâmcı bir devlet mi isteyeceğidir,” diyor.

Belli ki Peres, özelinde Başbakan Erdoğan’ın, İsrail’in Gazze saldırılarına tepki olarak Davos’ta yaptığı “One minute,” çıkışını hazmedememiş. Ama asıl Peres, Türkiye’de güç dengelerinin bir nebze de olsa sivillerden yana değişim göstermekte olduğunu, Türkiye’de İslâmcılığa geçiş tehlikesi yaşanıyor gibi okumayı tercih etmiş.

Defence News dergisine verdiği TSK bağlantılı sözleri bunu açıkça gösteriyor.

Hükümetin, geçen ay İsrail’i Anadolu Kartalı tatbikatından son dakika kararıyla çıkartmış olması diplomatik usullere uygun değildi, doğru, iki ülke ilişkilerini de yine gerdi. Ama bu karar, siyasi otoritenin, askerin tekelinde olan bir alana haklı olarak müdahale etmesiyle güç dengesinin siviller lehine değiştiğini göstermişti.

Türkiye ve İsrail arasındaki askerî ve savunma sanayii işbirliğinin temelleri 1996 yılında, ABD’nin de desteğiyle, dönemin Genelkurmay İkinci Başkanı emekli Orgeneral Çevik Bir’in mimarlığında atıldı. İki ülke arasında askerî alandaki bu işbirliği Türkiye lehine de gelişme gösterdi, bunu inkâr edecek değilim. Askerî ve savunma sanayii işbirliği, iki ülke polis teşkilatları arasındaki istihbarat işbirliği ile genişledi. Bu arada ticari ilişkiler de arttı, bütün bunlar olumlu gelişmeler. Yeter ki askerî ve savunma sanayii işbirliği, sivil otoritelerin tam denetiminde sürseydi.

Ama 1999 yılında askerin de onayıyla bir sivil müdahale oldu. İsrail’in Türk hava sahasında yaptığı eğitim uçuşları öyle bir noktaya gelmişti ki dönemin Milli Savunma Bakanı Hikmet Sami Türk’ün imza attığı anlaşma ile İsrail’in Türk hava sahasındayken çaktırmadan komşu Suriye hakkında uydu istihbaratı toplaması engellendi.

Keza Amerikan ve İngiliz uçaklarının da, şimdi idam edilen dönemin Irak Devlet Başkanı Saddam Hüseyin güçlerine karşı Irak Kürtlerini korumak amacıyla İncirlik üzerinden Kuzey Irak’a yaptıkları uçuşlar sırasında İran ve Suriye hava sahalarına girmeleri de engellendi *.

Geçmişte yaşanan bu olayı anımsattıktan sonra İsrail’in deneyimli politikacısına TESEV’in ordu-siyaset ilişkileri üzerine yeni yayımladığı bir raporu İngilizceye çevirtip okumasını da tavsiye ediyorum. Böylece TSK’nın, siyasete müdahalesinin, tam tersine demokrasiyi nasıl tahrip ettiğini anlar. Gerçi, Peres de, 1960 ile 2007 yılları arasında gerçekleşen TSK’nın darbe eylemlerinin, ordunun bırakın demokrasiyi korumasını nasıl tahrip ettiğini gayet iyi bilir.

Dolayısıyla Peres, ülkesinin eskisi gibi askerler üzerinden Türkiye’de at koşturamadığının farkında olduğu için anlamsız demeçler veriyor.

Bu arada, TESEV’in daha önce yayımlanan güvenlik sektörünü irdelediği iki almanağının bir özeti olan ve Bilgi Üniversitesi öğretim üyesi Hale Akay’ın kaleme aldığı raporu, hükümetin geçmişte yapmış olduğu askerî reformların kozmetik olmaktan öteye gitmediğini ve askerlerin yine bildiklerini okumaya devam ettiklerini örnekleriyle gözler önüne seriyor.

Rapordaki diğer önemli tesbit de askerin siyasetten uzaklaştırılması konusunda sivil irade eksikliğinin hissediliyor olması.

Rapor, Alman Heinrich Bohl vakfıyla TESEV’in geçen hafta sonunda İstanbul’da düzenlediği bir toplantıda tartışıldı.

Hafta sonu toplantısından hemen önce ise Ankara Bilkent’de merkezi Hollanda’da bulunan CESS adlı düşünce kuruluşu ile ortaklaşa düzenlenen seminerde, bir ilke imza atılıp, akademisyenlerin TSK’nın tekelinde bulunan güvenlik bilgilerine ulaşmaları ve bu alanda bilim adamlarının yetiştirilmesi üzerinde duruldu. CESS, yaz aylarında da çeşitli üniversitelerden akademisyenlerin, güvenlik alanında bilinçlenmeleri üzerine bir çalıştay düzenlemişti.

Aslında ne trajikomik bir durum; uluslararası ilişkiler eğitimi alan öğrenciler ve akademisyenler, bilinçli bir biçimde güvenlik alanında eğitimden yoksun bırakılıyorlar. Aynı durum basın ve dolayısıyla toplum için de geçerli.

*Hikmet Sami Türk, *Jane’s Defence Weekly*, 14 Nisan 1999

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ergenekon savcıları ve silah alımları

Lale Kemal 02.12.2009

Türkiye’de kaos ortamı yaratarak iktidarı devirmeyi amaçladıkları iddiasıyla bugün kimi emekli generaller, muvazzaf subaylar, akademisyenler ve gazeteciler yargılanıyor. Soruşturması süren bir diğer plan ise *Taraf*’ın ortaya attığı “Kafes Operasyonu”. Bu operasyon bağlamında yürütülen soruşturma çerçevesinde iki albay ve bir yarbay tutuklandı. Deniz Kuvvetleri Komutanlığı’nda hazırlandığı savlanan Kafes planı, gayrimüslimlere suikastlar yapılması, öğrencilerin ziyareti sırasında müzenin bombalanması gibi tüyler ürpertici iddiaları içeriyor. Nihai amaç, gayrimüslimleri araç olarak kullanıp AK Parti’yi kafese kısıtıp, devirmek.

Tüm bunlar ciddi şekilde soruşturulması gereken, insanın kanını dondurucu nitelikteki iddialar. Ciddi soruşturma derken sivil savcıların askerî belgelere ulaşması gerekliliğini kastediyorum. Aksi takdirde sivil savcıların yürütmekte olduğu kaos planlarına ilişkin soruşturmalar eksik kalır ve dolayısıyla ne kamuoyu vicdanını rahatlatır ne de gerçeklerin ortaya çıkmasını sağlar.

Ergenekon soruşturmaları ve davaları kapsamında, darbe planları mercek altına alındı. Ama nedense soruşturulmayan bir alan var o da silah alımlarında yaşandığı savlanan usulsüzlükler, yanlışlar ve yol açtığı milyarlarca dolarlık kayıplar.

Çeşitli dönemlerde gerçekleşen silah alımlarında yapıldığı savlanan usulsüzlükler, bu usulsüzlüklerle bağlantıları olduğu savlanan bildik ve şimdi emekli olan komutanlarla ilgili ilk suç duyuruları 2006 yılında yapıldı. Suç duyuruları, Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı ve Genelkurmay Başkanlığı’na* yapılırken konuyla ilgili dosyaların birer örnekleri Başbakan Recep Tayyip Erdoğan, dönemin Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer, şimdiki Cumhurbaşkanı Abdullah Gül, muhalefet partileri ve AB’ye, bilgilendirme amacıyla gönderildi.

Bu suç duyurularının yapılmasının üzerinden yaklaşık 3,5 yıl geçti ama ne “masumiyet karinesinin”

kutsallığından, işin içine kendileri girdiği için daha yeni haberdar olanlar ne de savcılık kılını kıpırdattı. Oysa, silah alımlarının ülkeye getirdiği borç yükünü, ekli gizli belgeleriyle birlikte kanıtlayan suç duyuruları hiç de yabana atılır cinsten değil.

Suç duyurularını yapan kişi, Savunma Sanayii Müsteşarlığı'nda kuruluşundan itibaren 24 yıldır çalışan Elektronik Mühendisi Ahmet Necip Boynueğri.

Boynueğri'nin suç duyurusunda yer alan iddialar çok ciddi. Darbe planları artık mercek altına alındı ama silahların, şeffaflık ve denetimden uzak bir biçimde kimi zaman keyfi tedariki tabu olmaya devam ediyor.

Oysa, bugüne kadar değişik şekillerde gerçekleştirilen beş askerî darbe ve muhtıralar, alınış biçimi tabu olan bu silahların gücüne dayandırılarak yapıldı. Keza Ergenekon duruşmalarına vesile olan iddianamelerde, askeri silahlı isyana teşvik yoluyla hükümeti devirme suçlaması da yer alıyor. Demokrasilerde, silahlı kuvvetlerin sivil demokratik denetiminin sağlanmasının hayatiyeti, ülkeyi koruması için kendilerine silahın teslim edilmesinden kaynaklanır.

Ergenekon savcılarının, aradan dört yıl geçtikten sonra Boynueğri'nin suç duyurularını dikkate aldığı duyumlarını aldım. Umarım, silah alımları artık masaya yatırılır.

Alman kuvvetlerinin Afganistan'da bir hava akını sırasında binlerce sivilin de ölümüne yol açtığı haberi, geçen hafta Alman Genelkurmay Başkanı, General Wolfgang Schneiderhan, Müsteşarı Peter Wichert ve o dönem Savunma Bakanı olan şimdinin Çalışma Bakanı Franz Josef Jung'un istifasıyla sonuçlandı. Olayı ilk ortaya çıkartan *Bild* gazetesi, sivil ölümlerin Alman kamuoyu ve savcılarından saklandığını yazdı. Bizdekinin tersine *Bild*'e soruşturma açılmadı ve asıl sorumlular istifa etmek zorunda kaldı.

Bu olaydan bizdeki asker ve siyasi kişilerin çıkartacağı çok ders var ama bu yazıda odaklandığım konu bizdeki silah alımları sorunu.

Yalnız Almanya Başbakanı Angelina Merkel'in, ülkesindeki olayla ilgili, "Güven yaratmak istiyorsak, tam bir şeffaflığa sahip olmamız da gerekir," yolundaki sözlerini hep hatırimızda tutmamız gerekiyor.

* Genelkurmay Başkanlığı'na 11 üst rütbeli subay hakkında 21.07.2006 tarihli, Adli Müşavir, 123298877 sayılı yapılan suç duyurusu. Genelkurmay Başkanlığı'na yapılan suç duyurusu dosyalarından biri hariç 10 üst rütbeli subay hakkında yapılan suç duyurusu, Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı'na 3.11.2006 tarihinde sunuldu. Soruşturma defteri kaydına alınması gereken söz konusu dosyalar, suç duyurusunda bulunan Boynueğri'nin bizzat görüştürüldüğü Ankara Cumhuriyet Başsavcı Yardımcısı tarafından Muhabere defteri kaydına 5/16725 sayı ile aldırıldı.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Tartışmalı silah alımları soruşturulmalı...

Ergenekon Davası'nın tutuklu sanıklarından Ümit Sayın, önceki gün Silivri'de görülen duruşmada, Genelkurmay eski Başkanı emekli Orgeneral Hüseyin Kıvrıkoğlu dahil bazı komutanların, aktif görevdeyken, TSK içinde hükümeti devirmeye yönelik bir hücrenin varlığından kendisine söz ettiklerini söyledi. Sayın'ın kendisine aktarıldığı şekliyle varlığından bahsettiği TSK içindeki cuntacı yapılanma konusu, Ankara'da etkin çevrelerde neredeyse son dokuz yıldır konuşulan bir konu. Bana da yıllar önce böyle bir hücrenin varlığından bahsedilmişti.

TSK içinde var olduğu iddiası epeydir konuşulan hücre yapılanmasının hazırladığından şüphelenilen darbe planlarının nasıl finanse edildiği konusu ise uzunca süredir ihmal edilmiş görünüyor. Ergenekon davalarına dayanak oluşturan iddialar arasında; askeri silahlı isyana teşvik, TSK'ya yakın bazı sivil toplum örgütlerinin düzenledikleri mitingler ve daha onlarca hükümeti devirmeye yönelik toplumsal hareketlerin organizasyonu bulunuyor. Bu hareketler nasıl finanse edildi, sorusu çok önemli.

Binlerce silah ve mühimmat, Ergenekon sanıklarının ev ve işyerlerinde ele geçirilen krokiler üzerinden iz sürülerek, ya evlerde ya da toprak altında ele geçirildi. 2006 yılında Cumhuriyet Gazetesi'ne atılan bombaların TSK denetimindeki MKEK yapımı olduğunu bizzat Milli Savunma Bakanı Vecdi Gönül açıklamıştı.

Ergenekon Savcısı Zekeriya Öz'ün, var olduğu iddia edilen bu örgütün parasal kaynakları konusunda bir soruşturma başlattığını, geçen gün *Yeni Şafak* gazetesinden okuduk. Soruşturmanın detayını henüz bilmiyorum. Ancak Savcı Öz'ü hareket geçirdiği belirtilen soruşturmaya dayanak oluşturan girişimin, yaklaşık 3,5 yıl önce başlatıldığını biliyorum. Ergenekon soruşturmasının başlamasından önce Nisan 2006'da gerek Ankara Cumhuriyet Savcılığı gerekse Genelkurmay Başkanlığı'na yapılan suç duyurularına, silah alımlarının soruşturulması gerektiğine dair kapsamlı bir dosya da eklenmişti.

Bu suç duyurularında, Ergenekon sanıklarından Ümit Sayın'ın önceki günkü ifadesinde, TSK içinde bir cunta yapılanmasından kendisini haberdar ettiklerini söylediği komutanların adları silah alımları bağlamında sıkça geçiyor.

2007 yılında Ergenekon soruşturmaları ve davalarının başlamasına paralel olarak, 2006 yılında yapılan suç duyurularının içeriklerinde değişiklik yapılarak, silah alımlarından darbe planları için kaynak aktarılıp aktarılmadığı üzerine yoğunlaşmıştı. Nitekim geçen ay, 12 kasım günü, İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi'ne yapılan başvuruda, değişiklik yapılan suç duyurusu dosyasının Ergenekon davasıyla birleştirilmesi talep edildi. Yani silah alımlarından Ergenekon'a para aktarılıp aktarılmadığının soruşturulması isteniyor.

Bu yasal girişime paralel olarak Maliye Bakanlığı müfettişlerinin de geçmişte yapılan bazı silah alımlarını denetlemek üzere harekete geçtikleri belirtiliyor.

Geçmişte yapılan silah alımlarının birçoğu, zamanında kamuoyuna da yansdığı üzere tartışmalı. Bunlar arasında, envanterdeki Amerikan M-60 tankları ile F-4 uçaklarının modernizasyonunun İsrail'e ihale edilmiş biçimi ile Amerikan Boeing firmasından alınması kararlaştırılan erken uyarı ve kontrol uçakları AEW&C'ler üzerindeki şaibeler bulunuyor. AEW&C'lerin ihale sürecinde yolsuzluklar yapıldığı iddiasıyla konu MHP, ANAP, DSP koalisyon hükümeti döneminde Meclis'e getirilmiş ancak bu konu da diğer silah alımları için yapılan soruşturma girişimlerinin akıbetine uğrayıp, kapatılmıştı.

Yıllarca savunma sanayii sektöründe üst düzey yönetici olarak çalışan güvenilir bir kaynağım, "Ergenekon soruşturması ve davaları başladığından bu yana, kötü giden bazı silah alımlarında darbe planlarına kaynak

aktarımı yapıldı mı, sorusu zaman zaman aklıma geliyor,” diyerek, şüphelerini dile getiriyor.

Bazı yasal değişikliklere karşın silah alımları denetlenemiyor. Milli Savunma Bakanlığı bütçesi üzerindeki Meclis tartışmaları denetim işlevi hiç görmüyor. Bakanlık bütçesi dışında savunmaya ayrılan kaynakların nasıl kullanıldığı da denetlenmiyor. Üstelik Sayıştay’ın, Temmuz 2008 tarihinde aldığı 5225/1 no’lu karara karşın, örneğin, Savunma Sanayii Müsteşarlığı’nın silah alımlarına kaynak oluşturan fon gelirleri denetlenmiyor. Bilinen rakamlara göre üstelik bu fon gelirleri silah alımlarına önemli bir kaynağı oluşturmaya rağmen.

Mevcut yasalar bile işletilerek yapılacak denetimler, silah alımlarının yapılış biçimi üzerindeki sis perdesini önemli ölçüde kaldırabilir. Ergenekon’a silah alımlarından kaynak aktarılıp aktarılmadığı da ortaya çıkabilir.

DÜZELTME

1.12.2009 tarihli, geçen haftaki köşe yazımda, 10. paragraf, 1. satırda, “Alman kuvvetlerinin Afganistan’da bir hava akını sırasında binlerce sivilin de ölümüne yol açtığı,” bölümündeki, “binlerce sivil,” ifadesini, “140 sivil ve terör örgütü Taliban,” olarak düzeltir, özür dilerim. Bu hatamı dikkatime getiren okuruma da teşekkür ederim.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Türkiye değişirken bürokrasinin halleri

Lale Kemal 16.12.2009

Büyükelçi Nabi Şensoy’un, Başbakan Erdoğan’ın 7 aralıkta başlayan ABD ziyareti sırasında yaşanan bir olay nedeniyle merkeze yani Ankara’ya alınması talebiyle baş gösteren mini kriz, Türkiye’de siyasi otoriteler ile bürokrasi arasındaki ilişkileri irdelemek için bir fırsat oluşturdu.

Bir emekli büyükelçi, Türkiye’nin ABD Büyükelçisi Şensoy ile Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu arasında, ABD Başkanı Barack Obama ile Erdoğan’ın baş başa yaptığı görüşmeye Davutoğlu’nun dahil edilmesi konusunda yaşandığı belirtilen sıkıntıyla bağlantılı olarak verdiği demeçte, Türkiye’de yalnızca AK Parti iktidarının değil geçmişteki siyasi otoritelerin de diplomatları aşağıladığı mealinde bir açıklamada bulundu. Gerçi aynı emekli büyükelçi, aktif görevdeyken yazılarını beğenmediği gazetecilere kimi saldırgan tavırlarıyla da bilinir. Dolayısıyla bürokrasi-siyasi otoriteler arasında birinciyi kırıncı nitelikteki ilişki zincirleme etki yapar ve kendisi incitilen bürokrat hırsını ya basından ya da daha kідemsiz bir bürokrattan alabilir.

Genelde Türkiye’de gerek siyasi otoriteler ve bürokratlar arasında gerekse bürokratlar arasında, kідemsizi aşağılama şeklinde ortaya çıkan bir davranış biçimi hâkimdir.

Bu düzen, TSK’daki hiyerarşik yapıda çok daha belirgin bir şekilde ortaya çıkar ve kurulmak istenen otorite mutlak itaate dönüşerek, pimi çekilmiş bombayı pervasızca ere verip, dört kişinin ölümüne neden olan teğmen olayında olduğu gibi acımasızca bir uygulamaya dönüşebilir.

Hem TSK hem sivil bürokraside, bir alt görevdekini ezme, aşağılama şeklinde tezahür eden ilişki düzeni, başarının esas alınması yerine dalkavukluk yapanın taltif edilmesi sonucunu doğuruyor. Bu davranış biçiminin arkasında ise o ülkede demokrasinin yerleşmemiş olması yatıyor. Ve bazen geleceğiniz, belki de ruhsal durumu

sorgulanabilecek düzeydeki bir amirin yaptığı mütalaa ile kararabiliyor.

Demokrasilerde, amirinizin hakkınızda yazdığı sicil dosyasını mutlaka görür ve itirazlarınızı dile getirebilirsiniz. Biz de birkaç yıl önce yasalaşan bilgi edinme hakkı uygulaması sayesinde –bu yasa gerçi hakkıyla uygulanmıyor- artık sicil dosyanızı, kurum ile ilişkilerinizde sıkıntı yaratma pahasına da olsa elde edebiliyorsunuz.

Siyaset-bürokrasisi ile bürokratlar arasındaki ilişkileri irdelerken, şu ana kadar dikkatinize getirmek istediğim konu, atanmış asker ve sivil bürokratların, ülke yönetiminde siyasi otoriteler ile ülkeyi birlikte yönetmeleri alışkanlığının yol açtığı istikrarsızlık değil.

Askerin başı çektiği atanmış üst düzey bürokratların ülkeyi yönetme alışkanlığı ise AK Parti'nin iktidara gelmesi sonrası ivme kazanan demokratik açılımlar ile siviller lehine gelişirken, doğal olarak sancıları da beraberinde getirdi.

Dışişleri bürokrasisi dahil artık üst düzey bürokratların, statükoyu koruyan politikalarını değiştirmek zorunda kalırken bu konuda bir hayli zorluk çektikleri zaman zaman ortaya çıkıyor.

AK Parti'nin, demokratikleşmeye ivme kazandırırken paradoksal bir biçimde siyasi İslâmı yönetim biçimi olarak ülkeye dayatacağı şeklindeki anlamsız korkular, askerî vesayetin aracı kurumları olarak algılanan özellikle Dışişleri ve Yargı bürokrasisinde de uzunca süredir paniğe yol açmış durumda. Yargının, kimi hukuk dışına taşan uygulamaları, kimi diplomatların ise belki de farkında olmadan, statükocu zihniyete çanak tutan dış politika analizleri siyasi karar vericileri bir hayli zorluyor.

Deneyimli ve objektif görüşlerine güvendiğim yeni emekli bir diplomat, AK Parti'nin, Dışişleri bürokrasisinde önemli değişiklikler yapmadığını ve zaman zaman statükocu zihniyetin analizlerine güvenme durumunda kaldığına dikkat çekiyor.

Nihai durumda, Türkiye'de, siyasi otorite ve bürokrasi ile bürokratlar arası birbirlerini aşışılama biçiminde ortaya çıkan ilişki düzeyinin yerini karşılıklı saygıya bırakması gerekiyor.

AK Parti'nin aktif dış politika uygulaması, statükocu kimi diplomatların bu gelişmeye uyum sağlamalarını zorlaştırıyor olabilir. Ancak, Dışişleri çalışanları da artan biçimde özellikle yurtdışı görevlerde, daha aktif olurken bulundukları ülkelerdeki insanlarına daha sahip çıkan insan odaklı bir yönelim içindeler. Bir de büyükelçiliklere ve konsolosluklara, diğer bürokratik kurumlardan doğru atamalar yapılsa iyi olacak.

Yeni Şafak gazetesi, geçen pazar günü haberinde, yurtdışı görevlere atanan Türkiye'nin ünlü ama "sakıncalı" polis müdürlerinin, kendilerine söz verildiği halde tercüman verilmeyince elçiliklerde mahsur kaldıklarını, yani bulundukları ülkelerdeki muadilleriyle diyalog kuramadıkları için görevlerini yerine getiremediklerini yazıyordu.

Aktif dış politika böyle mi yürütülür? Cezalandırılan asker, polis ya da MİT görevlilerinin, hiç dil bilmedikleri halde yurtdışı görevlere atandıklarını yıllarca çok duyduk.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'Dehşet dengesi'

Lale Kemal 23.12.2009

Bu böyle gider mi? Bizi olası dış düşmanlardan korusunlar diye silahı emanet ettiğimiz TSK'nın komutanı, bir savaş gemisinden seslenip toplumu hizaya getirmeye çalışıyor. Yani korkutup, sindirmeye çalışıyor. Dikkatinizi çekerim, Genelkurmay Başkanı Orgeneral İlker Başbuğ'un, toplumu hizaya getirmek pardon sindirmek için konuşma yaptığı Oruç Reis firkateyni, bu milletin çıtı çıkmadan, vergileriyle finanse ettiği bir savaş gemisi.

Onlarca yıl kendi toplumuna psikolojik ve asimetrik savaş uygulayan bir ordu bugün, salt ülke çıkarı için TSK'nın kendi içindeki anayasa dışı eylemlere "dur" diyenleri, psikolojik ve asimetrik savaş uygulamakla suçluyor.

Ne trajikomik bir durum...

Bu ülkenin Başbakan Yardımcısı Bülent Arınç'a suikast planladıkları iddiasıyla hem de "Ölüm timi" diye bilinen Özel Kuvvetler Komutanlığı'ndan iki subay yakalanıyor. Allahtan polis uyanık davranıp, subayların, suç kanıtı olan Arınç'ın adresini yutmalarını son anda engelliyor.

Halkın, kendisini dış düşmanlardan korusun diye emanet ettiği silahlar, bir hükümet yetkilisine yönelebiliyor.

Bu nasıl bir eğitim sistemidir ki kendi toplumuna nefret aşılanabiliyor, emanet ettiğimiz silahlar bize karşı kullanılabiliyor.

TBMM İnsan Hakları Komisyonu üyesi İzmir Milletvekili Ahmet Ersin, Ergenekon soruşturması kapsamında tutuklanarak Erzurum Askeri Cezaevi'ne konulan Erzincan Jandarma İstihbarat Şube Müdürü Binbaşı N.E. ve Şube Müdür Yardımcısı Üsteğmen E.E. ile Astsubay O.E'yi önceki gün ziyaret ediyor. Sanıklar, "Polisin kendilerine komplo," kurduğunu savlıyorlar. Savcı aynı sanıklara soruyor: "9 askeri siz mi öldürdünüz?" Tutuklu Binbaşı'nın yanıtı: "Sizden öğreniyorum." (*Radikal*, 22 aralık)

Yukarıdaki ifadeler, Türkiye'de genelde insanlar arasındaki nefret söyleminin ne denli güçlü olduğunu yansıtıyor. Daha da vahim olanı, ülke asayişini sağlamakla görevli polis ve jandarma arasındaki nefret, ciddi bir güvenlik zafiyetine yol açıyor. 2006 yılında Şemdinli'de Umut Kitabevi'ne yapılan bombalı saldırı sonrası oluşturulan ancak sonradan askerin baskısıyla kapatılan Meclis Soruşturma Komisyonu, bombalı eylemci şüphesiyle halen tutuksuz yargılanan bir astsubayın ajandasından çıkan ve jandarmanın polisle futbol maçı bile oynamamasını öğütlediği notları kamuoyu ile paylaşmıştı.

Birbirlerine böylesine kin besleyen kolluk kuvvetleri arasındaki husumet ya da sivil savcıya dönüp, "Sizden öğreniyorum," diyebilmek, ordu ve siviller arasındaki derin nefreti de yansıtıyor.

İç güvenlikte canımızı emanet ettiğimiz Emniyet'in üst düzey görevlileri, çete suçlamasıyla tutuklanıyorlar.

Parlamento bunca kaotik durum yaratan gelişmeler karşısında sessizce bekliyor.

En son Deniz Yarbay Ali Tatar olmak üzere sekiz subay intihar ediyor, Parlamento'dan tık yok. Oysa Parlamento, intihar olaylarının perde arkasını ortaya çıkartabilmek için soruşturma açmalı. Dikkat ederseniz askeri soruşturmadan bahsetmiyorum, zira kamuoyunu tatmin edici bir sonuç alacağımızı zannetmiyorum. Bir ordu komutanı, ordu mensuplarına uzanan ciddi suçlamalara duyarlı olmak yerine savaş gemisi üzerinden toplumu sindirme ve korkutma politikasını sürdürebiliyorsa, bu kurum içinde sağlıklı bir soruşturma yürütülemez.

Unutalım bunu.

Ergenekon Savcısı Mehmet Ali Pekgüzel, duruşmalara gözlemci olarak katılan CHP’li vekillerin, yasaya aykırı davrandıklarını ve milletvekilliklerinin düşürülmesi gerektiğini ima ediyor. (*Star*, 22 aralık)

Ergenekon soruşturmaları kapsamında pek çok emekli general ve muvazzaf asker de tutuklanıyor. Toprak altına gömülü ya da evlerde saklanan silah ve mühimmat bulunuyor. Siyasi sorumluluk taşıyan Milli Savunma Bakanı Vecdi Gönül’den çıt yok, sanki başka bir ülkenin savunma bakanı. Bu bakanın gücü basına ancak yetiyor olmalı ki, medya mensuplarına hakaret içeren sözler sarfedebiliyor.

Türkiye belki de tarihinde ilk kez yasadışı eylemlerle hesaplaşıyor, hesaplaşırken de derin sancılar çekiyor. En başta hükümet uyanık olmak zorunda. Kafes’ten kurtulup, özgürlüğe kavuşmamızın tek yolu, mevcut “Dehşet dengesinin,”* üstesinden gelebilmemize bağlı.

* Bu ifadeyi, Bilkent Üniversitesi profesörlerinden Ümit Cizre’nin, 20 aralık pazar günü *Star* gazetesinin Açık Görüş ekinde yer alan makalesinden aldım.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ordu iç tehdide göre yapılanırsa...

Lale Kemal 30.12.2009

TSK’yla ilgili açık kaynaklardan dahi okunan bilgiler, 1990’lı yılların başında komünizm tehdidinin sona ermesi ve SSCB’nin dağılmasıyla başlayan süreçten itibaren ordumuzun, bütün enerjisini ve dolayısıyla ülkenin mali kaynaklarının önemli bir bölümünü, iç tehdit diye nitelendirdiği “bölücü ve şeriatçı” unsurlara karşı yapılanmaya harcadığını gösteriyor.

Hükümetin, içeriğinin önemli bir bölümüne onay vermemesine karşın 2006 yılında yayımlandığı bilinen ve kamuoyundan gizlenmesine karşın Sauna çetesi üyelerinden birinin evinde bulunan Milli Güvenlik Siyaset Belgesi (MGSB), iç güvenlik için harcanan zamanın, yanlış uygulamalar sonucu, heba olduğunu ortaya koyuyor.

MGSB’ye dayanarak hazırlanan ve askerî yapılanmayı öngören Türkiye’nin Milli Askerî Stratejisi (TÜMAS) belgesi de, Türkiye’nin bütünlüğü, bekası ve anayasal düzenini hedef alan yıkıcı, bölücü ve radikal dinî faaliyetlerin oluşturduğu iç tehdidin, dış tehdide göre önem ve önceliğini koruduğunu belirtir.

İç tehdit birinci öncelikli tehdit olarak algılandığı içindir ki, Kara Kuvvetleri Komutanlığı bünyesinde hareket yeteneği yüksek ve iç güvenlik kuvvetleriyle (Jandarma) birlikte kullanılan iç güvenlik tugayları oluşturuldu.

Bu noktada ciddi şekilde sorulması gerek sorular; TSK’nın belirlediği bu iç tehdit değerlendirmelerinde, tehdit olarak gösterilip kalın ve büyük harflerle adı yazılan Fethullah Gülen gerçekten tehdit mi, değil mi? Ya da halkın iradesiyle işbaşına gelen hükümet gerçekten tehdit mi?

İç tehdit kavramı öylesine abartılmış durumda ki, gazeteci, işadamı, hükümet kim varsa fişlenip, kamuoyu önünde itibarsızlaştırma gibi onur kırıcı andıçlara, dönemin Genelkurmay Başkanı emekli Orgeneral Yaşar Büyükanıt’ın da doğruladığı gibi TSK imza atmış. Bu durum da ülkeyi, gerçek tehdidi oluşturan aşırı uçtaki

hareketlere karşı kırılğan hale getirme riski taşıyor.

Radikal'den Ertuğrul Mavioğlu'nun dünkü haberinde de belirttiği gibi, örneğin, Başbakan Yardımcısı Bülent Arınç'a suikast iddiasıyla başlatılan soruşturma çerçevesinde savcı ve hâkimlerin arama yapmayı sürdürdükleri ÖKK Seferberlik Tetkik Kurulu'nun (STK) faaliyetleri, iddia edildiği gibi olası bir düşman işgaline karşı alınması gereken tedbirlerle sınırlı değil. Mavioğlu, tutuklu Ergenekon sanığı ve eski ÖKK görevlisi Fikret Emek'in savcılara verdiği ifadesinden alıntı yaparak, hem askerlerin hem de sivillerin fişlenmesinin STK'nın rutin işi olduğuna dikkat çekiyor.

Ben şaşırmadım Emek'in ifadelerine, ortaya dökülmüş ve bizzat TSK tarafından doğrulanmış andıç belgeleri varken.

Türkiye'de zorluklarla karşılaşılrsa da bir dizi demokratikleşme adımları atılmaya çalışılırken, örneğin, ÖKK niye daha da güçlendirilerek kolordu seviyesine çıkartılır? Hükümet, iç güvenliğin profesyonel güçlerle yapılması için bazı adımlar atarken, niye Genelkurmay Başkanlığı'nda 1- İç Güvenlik Operasyonları Başkanlığı, ve 2- ÖKK Komutanlığı bulunur? Üstelik, emekli Askerî Savcı Ümit Kardaş, ÖKK'nin varlığının yasal bir dayanağı olmadığına işaret ederken, dönemin Başbakanı Bülent Ecevit'in, 17 yıl önce o zamanki adı Özel Harp Dairesi olan ÖKK'nin bazı yasadışı işlere karışmış olabileceğini vurgulamış olmasına karşın.

Yine Genelkurmay Başkanlığı ve Ankara Garnizonu'na bağlı Gölbaşı'da 1. ve 2. diye adlandırılan ÖKK'lar var? Bu komutanlıkların işlevi nedir?

Daha yanıt bekleyen pek çok soru var; sivil hâkimlerin, Türkiye tarihinde ilk kez bir askerî karargâha hem de varlığı son derece tartışmalı bir komutanlığa girip evrak arama yapıyor oldukları bir sırada.

Bakın, Özel Kuvvetler Komutanlığı'nın kuvvet yapılanması ve teşkilatlanma esasları nasıl sıralanıyor:

- Psikolojik harekât dahil özel harekât icra edebilmesi,
- İç tehditle mücadelede görev yapabilmesi,
- Yurtdışında güvenlik ve harekât ortamının şekillendirilmesine katkıda bulunması,
- Sivil-asker işbirliği faaliyetlerini icra edebilmesi.

İçselleştirmiş olmamızdan dolayı Türkiye'de halen Sıkıyönetim düzeninin kısmen de olsa hâkim olduğunun farkında bile değiliz.

2935 sayılı Olağanüstü Hal Kanunu'nun Kuvvet istemi başlıklı 21. maddesi, 1996 yılında İller İdaresi Kanunu'nda yapılan değişiklikle tıpa tıp aynı.

Askerî makamların barış dönemlerinde iç güvenlikten yetkili ve sorumlu olması ancak Sıkıyönetim durumunda söz konusu olmasına karşın, 1990'lardan sonra hız kazanan terör faaliyetlerinden sonra İl İdaresi Kanunu'nda 1996 yılında bir değişiklik yapıldı. Buna göre, valiler, ilde çıkabilecek veya çıkan olayların, emrindeki kuvvetlerle önlenmesini mümkün görmedikleri hallerde gerekirse Jandarma Genel Komutanlığı'nın veya Kara Kuvvetleri Komutanlığı'nın sınır birlikleri dahil olmak üzere en yakın kara, deniz ve hava birlik komutanlığından mümkün

olan en hızlı vasıtalar ile müracaat ederek yardım istiyorlar.

Maddeye bakar mısınız, bütün kuvvet komutanlıklarından iç olayları bastırmak üzere yardım istenebiliyor. Adeta halka karşı savaş yürütülüyor gibi bir durum var...

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Devlet sırrı bahanesi

Lale Kemal 06.01.2010

2004 yılıydı, vakıfların faaliyetlerinin denetim altına alınması için yapılan yasal düzenleme Meclis'ten geçmişti. Temsilcisi olduğum yabancı askerî dergide yayımlanan bir haberimde, askerî vakıfların, yeni yasal düzenlemede de ayrıcalıklı statülerini korumakta olduklarını yazmıştım. Bu haberime, Milli Savunma Bakanlığı'ndan (MSB), haber İngilizce dilinde çıktığı için yine aynı dilde bir tepki mektubu gelmişti. Dikkat ederseniz tezip değil tepki diyorum zira bakanlığın karşı yazısında haberimi yanlış çıkartacak hiçbir somut bilgiye yer verilmemişti. Ama bir cümle vardı ki bu karşı yazıda, güleyim mi ağlayayım mı, diye düşündüm kendi kendime. Bakanlık tepki metninin bir yerinde, İngilizce şöyle bir ifade kullanıyordu, "Military foundation is financed by my beautiful country's people and with their sacrifices." Yani Türkçe, "Askerî vakıf benim güzel ülkemin insanları tarafından özveriyle finanse ediliyor."

Ne alakası var askerî vakıfların ayrıcalıklı statüsünü koruyor olmalarının benim güzel ülkem ifadesiyle. Hadi biz Türkler, bu tuhaf açıklamaları yutuyoruz ama demokratik bir ülkenin dergisi bu ifadeleri yutar mı?

MSB'ye yazdığım yanıt mektubunda, aynen şu ifadeyi kullanmıştım; "Hesap vermekten kaçanlar gizli yaptıkları işleri bir şekilde kamufle ederler. Siz de benim güzel ülkem gibi ifadelerle, vakıf faaliyetlerini kamuoyundan gizlemeye çalışıyorsunuz aslında." Yanıt mektubuna da askerî vakfın denetimden nasıl kaçtığını gösteren yasal düzenlemeleri iliştiirmiştim.

Ankara 11. Ağır Ceza Mahkemesi'nin geçen pazartesi günü, bana, "Türkiye'de iyi şeyler olmaya devam ediyor," dedikten kararını okuyunca yukarıda anlattığım deneyimim aklıma geldi.

Mahkeme, Genelkurmay Başkanlığı'nın, Başbakan Yardımcısı Bülent Arınç'a suikast iddiasıyla ilgili soruşturma kapsamında Özel Kuvvetler Komutanlığı Seferberlik Tetkik Kurulu Bölge Başkanlığı'nda, bir sivil hâkimin, askerî gizli belgeleri incelemesini durdurma talebini geri çevirmişti. Gerekçesi de çok önemliydi ve bir ilki oluştuyordu; Mahkeme askerî, hem de ilk kez bir sivil hâkim tarafından askerî belgeleri incelemesini durdurma talebini, "Devlet sırrına sığınılmaz. Aksine düşünce (devlet sırrı gerekçesiyle), devlet sırrı kavramının arkasına saklanılarak, suça ilişkin delillerin gizlenmesi ve bilahare yok edilmesine zemin hazırladığını akla getirebilir," diyerek geri çeviriyordu. Mahkeme kararı, günlük koşuşturma içinde kavrayamasak da devlet sırrı kavramının arkasına sığınıp halk iradesiyle işbaşına gelen siyasi otoritelerden bile bilgileri saklayanlara önemli bir ders veriyordu. Siyasi otoritelerin de bu karardan çıkartmaları gereken çok önemli dersler bulunuyor. Dolayısıyla mevcut hükümetin, askerî bilgileri de denetleme yollarını açacak yasal düzenlemeleri yapması gerekiyor.

11. Ağır Ceza Mahkemesi'nin, TSK'nın, askerî belgelerin aranmasının durdurulması talebini geri çevirdiği bir diğer gerekçesi de, devlet sırlarına zarar vermeden suç delillerinin araştırılmasının, hukuk devletine güveni

arttıracaktır.

D nk  gazetelerde mahkeme kararının hemen yanında yer alan bir diğ r haberde, eski Hava Kuvvetleri Komutanı emekli Orgeneral İbrahim Fırtına'nın, Ergenekon savcılarına ifade verirken, devlet sırrının arkasına sığındığı bildiriliyordu. Fırtına, dönemin Jandarma Genel Komutanı emekli Orgeneral ve Ergenekon sanığı Şener Eruygur'un, dönemin KKTC Cumhurbaşkanı Rauf Denktaş'a yazdığı mektupla ilgili devlet sırrı uyarısında bulunup, bir de bu konunun iddianamede yer almamasını talep ediyordu.

Fırtına açısından baktığınızda, yanılmıyorsa 2004 yılında, birkaç silah sistemini uluslararası ihaleye çıkmak yerine İsrail'den doğrudan satın almak da devlet sırrı olsa gerekti. Bir gazeteci, Fırtına'nın İsrail'den, ihalesiz, silahlar satın almak istediğini haberleştirdiğinde birkaç yıl akreditasyon yasağına dahil edilmiş, haberi yayımlayan gazetesi bile kendisine sahip çıkmamıştı.

Türkiye Ekonomi ve Sosyal Etüdler Vakfı TESEV, güvenlik sektörüne ilişkin geçen yıl sonlarına doğru yayımladığı değerlendirme raporunda, yukarıda bahsettiğim askerî vakıf olan Türk Silahlı Kuvvetleri Güçlendirme Vakfı TSKGV'nın, demokratikleşme adına OYAK ile birlikte sahip oldukları kendine özgü konum ve yapılanmanın da ele alınması gerektiğine işaret ediyor. Rapora göre, Türkiye'de savunma sektöründeki kurumların toplam cirosu içinde TSKGV'nın payının yüzde 33 ve kamu şirketlerinin payının da yüzde 31 olduğu dikkate alındığında yurtiçinde silah  retiminde TSK'nın sahip olduğu ağırlık görülüyor.*

Oysaki, TSK gibi üstüne  st l k silah taşıma ayrıcalığına sahip kurumlar, demokrasilerde silah üretimi ve tedariki faaliyetlerini y r temezler. Silahların kullanıcısı olan ordular, aynı zamanda tedarik makamı gibi çalıştıklarında, yolsuzluk suçlamalarıyla da karşı karşıya kalma riskini taşırlar.

* Hale Akay, *TESEV Güvenlik Sektörü Siyasa Raporu*, 2.12.2009.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Türkiye'nin vitrini nasıl yapılanacak

Lale Kemal 13.01.2010

Türkiye onlarca yıl gerçek olup olmadığı belli olmayan i  ve dış tehdit algılamaları için milyarlarca dolar harcadı. Siyasi otoritelerin, siyasi çözüm aramak yerine sorunu askere havale etmeleri sonucu, terörle mücadele 25 yıldır kanımızı emiyor. AK Parti Grup Başkanvekili Bekir Bozdağ, geçen yıl, "Terörü doğuran bataklığı kurutmak istediklerini," söylerken, "Bugüne kadar terörle mücadele için resmî olarak 300 milyar dolar harcadığı söyleniyor. Ancak gayri resmî olarak bu rakam 1 trilyon doları geçti. Bu parayı Türkiye'nin alt yapısına ve eğitimine harcasaydık, dünyanın en büyük beş ekonomisi içerisinde yer alacaktık. En önemlisi de şimdi terör yerine iş ve açımızı konuşuyor olacaktık," diyordu. (*Vatan*, 23.9.2009)

Terörle mücadele adı altında harcanan 1 trilyon doların üstüne bir de yine onlarca yıl yapılan hesapsız, kitapsız silah alımlarını koyun, ulaşılacak rakam insanı daha da çileden çıkartır. Daha bitmedi, bir de çeteleşerek hükümeti devirmek için yapılan komplo planlarının yol açtığı istikrarsızlığın mal olduğu canlar ve parasal kayıpları ilave edin, kaç trilyon doların heba olduğunu, nasıl bir travma içinde olduğumuzu hayal bile edemeyiz.

Türkiye'nin komşuları ile çevresinde barış çemberi oluşturmada önemli adımlar atan Dışışleri Bakanı Ahmet Davutoğlu, Afrika ve Latin Amerika gibi uzak ülkelerde de yeni büyükelçilikler açılması kararı aldı. Böylece Türkiye, sesini yalnızca bölgesinde değil dünyada duyuracak bir vizyon arayışına yöneldi. Dünyada sözü geçen, saygın ülke olabilmek için iç sorunların çözülmesi gerekiyor ve bu amaçla da AK Parti demokratik açılım yoluyla Cumhuriyet tarihinin en büyük sorunu olan Kürt sorununu da çözme arayışlarına girdi. Bu arayışlar, acımasız bir biçimde imtiyazlı konumlarını sürdürme mücadelesi veren ve bu mücadeleyi verenlerin arkasına sığınıp siyasi rant arayanların engelleme girişimlerine karşı inişler çıkışlar olsa da devam edecek, etmek zorunda. Türk insanının da artık kabuğundan çıktığı ve sorgulama kültürünü öğrenmeye başladığı günümüzde şartlar, Türkiye'yi normalleşme dolayısıyla demokratikleşmeye zorluyor.

Bu arka plan ışığında Dışışleri Bakanlığı'nın yeni bir yapılanmaya gideceğini açıklaması da doğal bir sonuç.

Türkiye'nin dünyadaki vitrini olan Dışışleri Bakanlığı'nın yeniden yapılandırılması arayışları, İhsan Sabri Çağlayangil'in ikinci kez Dışışleri Bakanlığı yaptığı 1975 yılına kadar gider.

Ama kalkınma hamlesi yapmayı bir türlü beceremeyen askerî vesayet altındaki Türkiye'de, bu önemli bakanlıktaki yeniden yapılandırma çalışmaları daha sonraki dönemlerde de başarılı olamadı.

Dünyada sözü geçen bir ülke haline gelmek için bakanlık personelinin nitelik ve nicelik açısından güçlendirilmesi öngörülüyor. Nicelik kadar nitelik de önemli. Kafalar aynı kalırsa diplomat sayısını arttırsanız ne olur?

Her ne kadar diplomatlığı, olumsuz çağrışımlıyla monşerlik gibi gören meslektaşlarının mahalle baskısıyla karşı karşıya gelseler de artık Dışışleri Bakanlığı'nda da milli irade ile iktidarda bulunan AK Parti'yi hazmetmenin demokrasinin gereği olduğunu idrak eden bir kadro güçleniyor. Bu kadro, demokratikleşme çabaları harcayan Türk politikasının dış dünyadaki temsilcileri olmaya hazır.

Bugün Dışışleri Bakanı Davutoğlu, polisinin, bir Türk vatandaşına hunharca davranmasını Norveç nezdinde protesto ediyorsa, bu girişim bile kendi başına artık Ankara'nın, demokrasinin gereği olan insan odaklı dış politika izlediğinin önemli bir göstergesi. O Norveç ki ülkesine davet ettiği Türk gazetecileri, often püften nedenlerle kovmuş bir ülkedir.

Yazımın girişteki bölümüne dönelim; Türkiye'de istikrara değil tam tersine ciddi istikrarsızlığa hizmet eden denetlenemeyen kontrol dışı askerî harcamalar mı, bize demokrasi getirecek.

Dışışleri Bakanlığı'nın 2010 yılı için öngörülen bütçesi yaklaşık 871.87 milyon TL. Milli Savunma Bakanlığı bütçesi 15.93 milyar TL (Savunma için ayrılan bütçe dışı kaynaklarla bu rakam 20 milyar TL'nin üstünde), Jandarma Genel Komutanlığı bütçesi 4.04 milyar TL, Emniyet Genel Müdürlüğü bütçesi 8.69 milyar TL.

Davutoğlu'nun işi zor; çatışmaları önleme gibi kritik bir görevi bulunan bakanlığının ödeneği, paradoksal bir

biçimde ülke içi ve dışı istikrarsızlığı körükleyen kimi kurumların ödeneklerinin çok altında. Kısıtlı bütçe ile bakanlığı nasıl güçlendirip, yeniden yapılandıracak?

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Sözün bittiği yer Çankaya Köşkü'ydü...

Lale Kemal 20.01.2010

Bu köşeyi yazarken, bir yandan Hrant Dink'in ölüm yıldönümü törenini canlı veren televizyon yayınına kulak kabartıp bir yandan da Çankaya Köşkü'nde yapılan madalya töreninde yaşanan ve aklıma ve yüreğime kazınan acılı anları dile getirmem gerekiyordu. Aslında sözün bittiği yerdeyiz.

Türkiye'de gerçekleşmekte olan onca siyasi cinayet, kimi devlet görevlilerinin dahil olduğu onbinlerce yargısız infaz sonucu ölenler, hükümeti devirmek için yapılan akıl almaz planlar ve tüm bu, –bırakın yasadışlıkları- ahlak ve vicdana sığmayan eylemlerin halen cezasız kalıyor olması...

Ama yine de, utanmadan, sıkılmadan ahlaksızlıkları, yasadışlıkları savunanlara karşı konuşmak zorundayız. Topluma bu ahlaksızları deşifre etmeye çalışırken, terörü bitirmemek için kısır siyasi çekişmeleri ülkenin çıkarlarının üstünde tutanlara, bıkmadan usanmadan, "Artık bu ülkeyi sevin... Sorunları çözmek için elbirliği yapın," demeliyiz.

Çankaya Köşkü'nün o görkemli tören salonunun dünkü konukları, terörle mücadele sonucu hayatlarını kaybeden ya da gazi olanların anaları, babaları, eşleri ve çocuklarıydılar. Ön sıralarda, pısırk siyasetçilerin, terörle mücadeleyi onlarca yıl havale ettikleri komutanlar ve bugün Kürt sorununu çözerek, PKK sorununu da Türkiye tarihinde ilk kez bitirmeye azimli oldukları inancını veren hükümet üyeleri. Törenin başlamasıyla birlikte şehit anaları ağıtlar yakmaya başlarken hıçkırıklara da boğuluyorlar. Bu acılı yürekleri hiçbir söz teskin edemez.

Bu acılı insanların giysileri de, muhafazakâr ve yoksul ailelerden geldiklerini belli ediyor. Besbelli ki askere giden oğullarına torpil yapamamışlar.

Gül'ün madalya verdiklerinin çoğunun mayın saldırısı sonucu şehit ya da gazi olması aklıma, geçen yıl Meclis'te bir ayı aşkın süre yaşanan mayın tartışmasını getirdi. Ne duyarsız ve kısır siyasi çekişmelerin yarıştırıldığı tartışmaydı o. Türkiye'de onbinlerce insan, devletin kafasına göre sağa sola yerleştirdiği mayınlar sonucu hayatını kaybediyor ama Meclis tartışmaları bu sorunu çözmek yerine yokuşa sürmekten öteye gidemiyor.

Evlatlarını, eşlerini, babalarını teröre kurban verenlerin acılarını empati yapıp içimizde hissetmek zorundayız.

"Son terörist ölünceye kadar terörle mücadele sürecek," sözleri artık inandırıcılığını kaybederken aslında soruna çözüm bulmak istenmeyişinin de bir yansıması gibi çağrışım yapıyor toplumda.

18 ocak pazartesi günü *Taraf* gazetesinin manşetinde bir haber vardı. "Gece eğitim sırasında sırtına isabet

eden kurşunla ölen Batmanlı er Ergün Önen'in tabutuna sarılmak istenen Türk bayrağı erin ailesi tarafından kaldırıldı," diyordu haber. Geçen yıl sonlarına doğru da Osmaniyeli bir anne, "Artık vatan sağolsun diyemeyeceğim... Sağlam verdiğim oğlumun cesedini aldım," diyerek, feryat edip, dayanma gücünün kalmadığını da haykırıyordu.

Bu feryatlar, ağıtlardan artık ders almak zorunda herkes.

Terörün en yoğun olduğu yıllarda görüştüğüm bir albay, dinî duyguları ön plana çıkartıp, şehitlik mertebesinin özümsemesini sağlayarak, anaların, babaların, eşlerin acılarını dindirmeye çalıştıklarını söylüyordu.

25 yıllık bir savaş ve artık analar bu acıları taşıyamıyorlar. Şehitlik mertebesi de onların acılarını dindirmiyor.

NATO üyesi, demokrasi kulübü AB'nin aday ülkesi Türkiye'ye bu sorunu artık çözmek yakışır.

Analar, babalar, eşler, çocuklar, teyzeler, halalar, anneanneler, babaanneler, dedeler, dayılar, amcalar ağlamasın diye var gücümüzle çaba harcamalıyız.

Çözumsuzluğu savunup vatana ihanet edenlerden hesap sormalıyız.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Sivillerin bilgilendirildiği tehdit algılamaları ve Balyoz

Lale Kemal 27.01.2010

Devletin gizli bilgilerini içerdiği söylenen Milli Güvenlik Siyaset Belgesi'nin (MGSB), Sauna çetesinde 2006 yılında ele geçirilmesiyle, belgede neler olduğunu az çok öğrenmiştik. Bir çetede ele geçmesi nedeniyle, devletin kutsal ve gizli kitabı diye bilinen belgeleri imha edeceğini açıklama gereği duymamıştı Genelkurmay. Ama Adlî Müşavir Tuğgeneral Hıfzı Çubuklu, geçen cuma günü, sivil Hâkim Kadir Kayan'ın Arınç suikastıyla ilgili askerî karargâhın kozmik odasında yaptığı araştırma sonrası buradaki belgelerin imha edileceğini söyledi.

Çubuklu'nun açıklaması, çeteye sanki güveniliyor, sivil hâkime güvenilmiyor izlenimini güçlü bir şekilde verdi.

Ürkütücü, tüyler ürpertici Balyoz darbe planının ortaya çıkması, bir kez daha TSK'nın, kendisine, laik cumhuriyeti koruma, kollama görevi verdiği eğitim müfredatının değiştirilmesinin elzem olduğunu gösterdi. Buna ilave olarak orduya darbe yetkisi veren İç Hizmet Kanunu'nun 35. maddesinin iptal edilmesi ve hâlihazırda fiilen sıkıyönetim uygulaması anlamına gelen EMASYA protokolünün kaldırılması gerektiğini de defalarca yazıp çizdik. Bunları yazdık diye bizim vergilerimizle kuşandıkları silahları bize karşı tehdit olarak kullananlar bizleri fişlediler.

Hükümetin, EMASYA protokolünü gözden geçirme kararı gecikmeli de olsa olumlu bir adım. Ancak dikkatlerden kaçan bir başka fiili sıkıyönetim durumu var, o da geçici güvenlik bölgeleri uygulamaları.

Avukat Barış Yıldırım, "Tunceli'deki geçici güvenlik bölgeleri," başlığı altında yayımladığı bir yazısında, Genelkurmay Başkanlığı'nın, hiçbir hukuksal dayanağı olmaksızın Tunceli'deki birçok kırsal alanı geçici güvenlik bölgesi ilan ettiğine dikkat çekiyordu. (*Radikal* 2, 6.9.2009)

Genelkurmay Başkanlığı ilk olarak 2007 yılında Siirt-Hakkâri-Şırnak illerindeki bazı alanları geçici güvenlik bölgesi ilan etmiş, bu uygulama Tunceli'de ilk kez geçen yıl uygulamaya konmuştu.

Geçici güvenlik bölgelerinin kanunda hiçbir şartı ihtiva etmediğine dikkat çeken Yıldırım, bu uygulamanın, Anayasa'ya, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne, Askerî Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri Kanunu'na açıkça aykırı olduğuna dikkat çekiyor. Yıldırım, "Geçici güvenlik bölgesi uygulaması tam anlamıyla bir olağanüstü hal uygulamasıdır," diyor.

Darbelerin önünü kesecek askerin sivil demokratik denetiminin sağlanması için hükümete bir dizi yasal önlemler alması çağrılarının yoğunlaştığı şu sıralarda, geçici güvenlik bölgeleri sorununa da dikkat çekmek istedim.

Gelelim başlığımda duyurduğum bilgiye:

Normal ülkelerde seçilmiş siyasi otoritelerin hazırlaması gereken iç ve dış tehdit algılamalarını içeren ama ne acıdır ki bizde bir çetenin çökertilmesi sırasında ele geçirilince açığa çıkan milli güvenlik siyaset belgeleri, TSK'da hazırlandıktan sonra ordudaki 24 ayrı birime, "Gereği" ibaresiyle dağıtılır. Başbakanlık makamı, Milli Savunma Bakanlığı (Dikkatinizi çekerim, bu bakanlık normal ülkelerde askerin bağlı olduğu bir kurumdur), Dışişleri Bakanlığı ve Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği'ne, "Bilgi," için gönderilir. Bu belgede sözü edilen iç ve dış tehdit algılamalarına göre askerin nasıl yapılandırılması gerektiğini ayrıntılarıyla belirleyen Türkiye'nin Milli Askerî Stratejisi (TÜMAS) belgesinden de, hükümet ve yukarıda saydığım diğer üç kurum yalnızca, "Bilgilendirilir."

Bu dokümanın amaç bölümü şöyle başlar:

"TSK'nın Anayasa, kanunlar, Milli Güvenlik Siyaseti ve Özel Milli Güvenlik Siyaset Belgeleri ile tevdi edilmiş vazifelerini ve Milli Askerî Strateji ile ilgili esasları ortaya koyarak yirmi yıllık bir süreyi kapsayacak plan döneminde..."

Şu ifadeler de vardır bu doküman da:

"... İç güvenlik harekâtı, yurtiçi ve yurtdışına yönelik psikolojik harekât ve köy destek uygulamaları ile bir bütün halinde icra edilecektir... Bölücü ve irticai odakların OHAL uygulamasının kalkmasının ardından ülke genelinde çıkarabilecekleri toplumsal olaylara gerektiğinde müdahale etmek üzere, EMASYA planlarında belirtilen birliklerin uygun ve yeterli eğitim ve teçhizata sahip olması sağlanacaktır."

Bu yukarıdaki ifadeler –ki kalan önemli kısmına otosansür uyguladım–, sivillere iletilen; "En masum," değerlendirmeler. Bu haliyle bile seçilmişlerin topyekûn değiştirmesi gerekiyor bu türden belgeleri. Balyoz planı ise Türkiye'nin geleceğinin nasıl karartılmak istendiğinin en ağır göstergesi.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Laf ola denetimden anlamlı denetime...

Lale Kemal 03.02.2010

Türkiye'nin temel sorunlarından biri de asker, sivil tüm kamu kuruluşları, vakıflar ve belediyeler –artık aklınıza ne gelirse-, harcamalarının gerçek anlamda bir denetim süzgecinden geçmiyor olmasıdır. Ancak, harcamaların şeffaf ve hesap verilebilir hale getirilmesinin önünü açan ve 2003 yılında kabul edilen Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun (KMYKK) 2005 ocak ayında yürürlüğe girmesinin ardından, pek çok kamu kuruluşunda bir ölçüde denetim mekanizması oluşturuldu ama yeterli değil. Dört yıldır tozlu raflarda bekletilen Sayıştay Yasa Tasarısı'nın, üzerinde yapılan yeni değişikliklerin ardından pazartesi günü Meclis'e sevk edilmesiyle, genelde kâğıt üzerinde kalan mali denetimin yerine vergilerimizin hesabını daha rahat sorgulayabileceğimiz bir denetim sistemine geçilmesinin önü açıldı. Daha önce kanunlaşan kimi reform projelerinde olduğu gibi Sayıştay Kanunu'nun uygulanması sırasında, harcamalarının hesabını vermekte direnen kurumların başında gelen TSK'nın ilk başlarda sorun çıkartması kaçınılmaz. Zira mevcut Sayıştay Kanunu da TSK'nın harcamalarına sınırlı da olsa denetim getirmesine karşın, geçmişte, Sayıştay denetçilerinin karargâh kapılarından geri çevrilip, içeri alınmadıkları olaylarını bu köşede yayımlamıştık.

Diğer kamu kuruluşlarının yanı sıra TSK'ya, gerek Milli Savunma Bakanlığı yoluyla tahsis edilen askerî bütçenin gerekse bütçe dışında savunmaya ayrılan kaynakların Sayıştay yoluyla Meclis tarafından denetimini öngören KMYKK'ya istinaden Şubat 2004 tarihinde bir yönetmelik kabul edilmişti. Bu yönetmelik, TBMM Başkanı'nın talebiyle Sayıştay'ın, askerî bütçe ve bütçe dışı savunma harcamalarının denetlenmesinin önünü açmıştı. Ancak bu yönetmelik de bir türlü yayımlanamadı.

Askerî harcamaların sivil otoritece denetimini öngören üçüncü düzenleme ise Anayasa'da yapılan değişiklik ile gerçekleşti.

Kamuoyunda 8. Uyum Paketi olarak bilinen yasal düzenleme ile 7 Mayıs 2004 tarihinde Anayasa'nın 160. maddesinin son fıkrasında değişiklik yapıldı. Bu değişiklik ile; TSK'nın elinde bulunan devlet mallarının TBMM adına Sayıştay tarafından denetlenmesi ilkesi getirilerek, bu konudaki gizlilik perdesinin kalkmasında doğru bir adım atıldı.*

Ancak gerek yönergenin gerekse Sayıştay Kanunu'nun çıkmamış olması, askerî bütçenin, Savunma'ya ayrılan bütçe dışı kaynakların** ve taşınmazlar ve silahlar olarak tanımlayabileceğimiz devlete ait askerî malların denetiminin yapılmasını bugüne kadar engelledi.

Diğer yandan, Savunma'ya ayrılan ve Maliye Bakanlığı bütçe tablosunda görülmeyen kaynaklar arasında yer alan ve kısa adıyla SSDF olarak bilinen Savunma Sanayii Destekleme Fonu'nun, yeni bir kanuna gerek olmaksızın denetlenebileceği yolunda Sayıştay 24 Temmuz 2008'de bir karar almıştı. Bu kararın akabinde SSDF gelirlerinin Sayıştay tarafından denetlenip, denetlenmediği bilinmiyor.

SSDF gelirleri arasında, şans oyunları, gelir ve gider vergisi, yakıt tüketim vergisi, alkol ve tütün mamullerinden

alınan paylar ve hafif ateşli silahlardan elde edilen gelirler de bulunuyor. Bu fondan elde edilen gelirler silah tedariki için kullanılıyor.

Savunma dışı kaynaklar dahil askerî harcamaların gerçek anlamda denetimi, en başta, –sanılanın aksine, şeffaf bir süreçten geçeceği için- bu alanda tasarruf sağlarken, gereksinim duyulan silah alımlarını mümkün kılacak.

Vergi mükellefleri de bir ölçüde rahatlayacak.

Denetim, Ergenekon gibi oluşumların, TSK kurumlarından yasadışı yollardan silah temininin de önünü kesecek.

* Lale Sarıbrahimoğlu, Türk Silahlı Kuvvetleri, DCAF-TESEV Güvenlik Sektörü Çalışmaları Dizisi, Almanak Türkiye 2005, Güvenlik Sektörü ve Demokratik Gözetim)

** Milli Savunma Bakanlığı'nın (MSB) son olarak 2000 yılında yayımladığı Beyaz Kitap'ında görüleceği üzere, MSB bütçesi dışında savunmaya ayrılan kaynaklar, şöyle sıralanıyor;

- Savunma Sanayii Destekleme Fonu (SSDF),
- Türk Silahlı Kuvvetleri Güçlendirme Vakfı (TSKGV) kaynakları, (Bu vakfın hissedar olduğu yaklaşık 15 silah şirketi bulunuyor),
- Jandarma Genel Komutanlığı bütçesi,
- Sahil Güvenlik Komutanlığı bütçesi,
- Geri ödemeleri Hazine Müsteşarlığı bütçesinden yapılan devlet ve firma kredileri,
- Milli Savunma Bakanlığı'nın özel kanunlara dayanan gelirleri.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

MGSB'de Gül'ün yazdığı bölümler

Lale Kemal 10.02.2010

Tıpkı 12 Eylül'de olduğu gibi, darbeden bir önceki aşamayı oluşturan Sıkıyönetim halini çağrıştıran EMASYA protokolünün kalkmasının ardından gözler, iç ve dış tehdit değerlendirmelerinin yapıldığı kısa adı MGSB olan Milli Güvenlik Siyaset Belgesi'nin akıbetine çevrildi. Her gelişmiş ülkenin, bizdekinden farklı olarak siyasi otoritelerinin hazırladığı ve kamuoyu ile paylaşılan ve paylaşılmayan bölümleri olan dış tehdit değerlendirmeleri tabii ki var. İç tehdit değerlendirmeleri de var. Ama yine bizdekinin aksine bu değerlendirmeler, vatandaş potansiyel tehdit olarak görmez, aşırı uçtaki terörist eğilimli gruplara karşı alınacak önlemleri ve izlenecek stratejileri belirler. Yani şimdi tartışılan konu, bu belgenin kalkması değil, normal ülkelerde olduğu gibi siyasi otoriteler tarafından toplumu fişlemeden olası dış tehdide odaklı hazırlanması gerekliliğidir.

Başbakan Recep Tayyip Erdoğan, göreve geldiğinde okuduğu MGSB için, "tüyler ürperticiydi," derken haksız değildi. 2005 yılında, askerlerle yaşanan ciddi çekişmeler sonunda bir ölçüde değiştirilmesi öncesindeki belge, dış tehdit değerlendirmeleri açısından ne değişen dünyayı ne de bu dünyaya Türkiye'nin ayak uydurmasını sağlayacak öngörüler içeriyordu. Belgenin iç tehdit bölümü ise, bir yandan toplumu potansiyel tehdit gibi algılayan ifadeler taşıırken, gayri Müslimler ile Alevi ve Kürtleri ötekileştirmeyi güçlendirici ifadeler taşıyordu. 2005 yılındaki değişiklikler öncesindeki belge, her ne kadar askerin öngördüğü tehdit algılamalarını içerse de nihayetinde siyasi otoritelerin okuma iznine sahip olmaları nedeniyle yine de göreceli olarak temkinli dil kullanıyordu. Buna rağmen Başbakan Erdoğan, "tüyler ürperticiydi," diyerek o haliyle bile MGSB'nin ülke çıkarları için ne denli sakıncalı olduğunu dile getiriyordu herhalde.

Son olarak ortaya çıkan ve yargıya intikal eden Balyoz darbe planı ve diğer kanlı, kansız darbe senaryolarının ise, siviller tarafından da görüldüğü içindir ki MGSB'de yer almadığı anlaşıldı.

Cumhurbaşkanı Gül, hafta sonunda Hindistan'a giderken uçakta gazeteciler ile sohbet toplantısında, 2005 yılında değişiklikler yapılırken, "belgeyi hem okudum, hem yazdım," demiş.

O tarihlerde hatırlıyorum, belgenin içeriği konusunda kamuoyuna da yansıyacak biçimde, asker ve sivil otorite arasında ciddi tartışmalar yaşanmıştı.

Böylece, yüzlerce sayfalık yeni MGSB belgesi yaklaşık 25 sayfaya indirilmişti.

Belgenin iç tehdit bölümünden, neredeyse hükümeti dahi tehdit olarak algılayan ifadeler ayıklanmış ve şöyle bir bölüm yer almıştı:

"İrticai faaliyetlerle mücadelede, toplumun mütedeyyin kesimlerinin dini duyguları incitilmemelidir." Böylece vatandaş ile terör ilintili irticai faaliyetler ayrımı yapılmıştı.

Belgede, hükümetin ağırlığını koyduğu diğer bazı bölümlerde şu ifadeler yer alıyor:

– Demokratik sistem çağdaş değerlere ulaştırılarak geliştirilmelidir. Sivil Toplum Kuruluşlarına bu çerçevede önem verilmelidir,

– İnsanlığın ortak değeri olan temel hak ve özgürlükler yükseltilmeli, bu alanda ayrımcılığa izin verilmemelidir,

– Başta komşu ülkeler olmak üzere tüm ülkelerle karşılıklı yarar, toprak bütünlüğü ve egemenliğine saygı ve içişlerine karışmama ilkelerine dayalı çok yönlü ve iyi ilişkiler geliştirilmelidir,

– AB'ye tam üyelik hedefi kararlı bir şekilde talep edilmelidir,

– Tarihi, kültürel, sosyal ve dini yakınlığımız bulunan ülkelerle ortak değerlerimizin işbirliği içinde güçlendirilmesi için çaba sarf edilmelidir.

Genelge statüsündeki MGSB ana çatıyı oluşturuyor. Bu belgeye ek olarak;

1) Türkiye Milli Askeri Strateji Belgesi (TÜMAS),

2) Dış Politika Strateji Belgesi,
3) İç Güvenlik Stratejik Belgesi,
hazırlanıyor.

Yaşadığımız olaylar, belge üzerinde yapılmış olan bazı değişikliklerin dahi cuntaların darbe iştahını kesmediği gibi arttırdığını gösteriyor. O zaman yapılacak iş, TSK'nın saygınlığına ciddi darbe vuran vesayet rejimini kaldıracak, cuntaları bu kurum içinden ayıklayacak köklü yasal değişikliklerin yapılmasıdır. Zihinsel değişiklikler de bu reformları takip eder.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Başbuğ seçim startı verdi, kozu Deniz Feneri...

Lale Kemal 17.02.2010

Bilmem farkında mısınız ama Türkiye'nin en güçlü ana muhalefet partisi rolünü, perde arkasında hep Silahlı Kuvvetler oynamıştır. Muhalefet partileri, genelde figüran rolünü üstlenmişlerdir. TSK, özellikle AK Parti'nin iktidara gelmesinden bu yana yapılan askerî reformlar karşısında önemli ölçüde mevzi kaybetmekle birlikte iktidarı siyasi otoritelerle paylaşma alışkanlığı sürdürdüğünden, enerjisinin bir bölümünü de iktidarı nasıl zayıflatabileceği stratejileri üzerine yoğunlaştırıyor. Normal ülkelerde silahlı kuvvetlerin, siyasi içerikli faaliyetleri tabii ki görev alanlarına asla girmez ve bu eylemler suç sayıldığından, işlendiğinde hukuken gereği yapılır. Biz, bu anlamda henüz normal bir ülke olmadığımız için Başbuğ'un, geçen hafta *Habertürk*'te yer alan açıklamalarını biraz da, seçim mevziine girdiğimiz mevcut ortama uygun okumakta yarar var. Orgeneral Başbuğ, bir yandan önümüzdeki genel seçimlerde bir MHP-CHP koalisyonuna destek verir görünürken, bu partilerin de TSK ile paslaşmaları olanca hızıyla sürüyor. MHP, ocak ayı başlarında tüzüğüne, TSK'nın yıpratılmasına izin verilmeyeceği mealinde bir ekleme yaparken, CHP de son olarak, askere sivil yargı yolunu açan yasa değişikliğinin, Anayasa Mahkemesi tarafından iptalini sağladı.

Aslında her iki parti de bu uygulamalarıyla, TSK üzerinden seçim hesapları yaparken TSK'yı nasıl yıprattıklarını bile görmek istemiyorlar. TSK zaten hiç görmüyor bu gerçeği.

Gelelim işin halk desteği boyutuna...

TSK komuta kademesi, her darbede halktan destek almaya özen gösterdi. Ama darbelere halk desteği azaldıkça TSK içindeki cuntalar, darbe planları yapma eğilimi içine girdiler.

Profesör Ümit Cizre, "Geniş kitlelerle empati bağı kurulamamasının sonucu olarak, 21. yüzyıl Türkiye'sinde TSK mensubu bazı subay ve generaller sürekli bir darbe sendromu yaşamaktadırlar. Paradoksal olarak, darbelerin arkasında bir halk desteğinin olmayışı nedeniyle bu destek zora dayanarak yaratılmak istenmektedir," diyor.*

A ve G Araştırma Şirketi sahibi Adil Gür, *Taraf*'ta Neşe Düzel ile 25 ocakta yaptığı söyleşide, "Ergenekon soruşturmasından önce, orduya güven yüzde 90 civarındaydı. Halkın orduya güveni, son darbe ve suikast

iddialarıyla yüzde 63,4'e düştü," diyordu.

Geçenlerde görüştüğüm bir Batılı diplomat da, Başbuğ'un *Habertürk* ile söyleşisinde verdiği mesajları değerlendirirken, ordunun itibarının ciddi şekilde sarsıldığını ve bu itibarı geri kazanmak için, "elimizde bilgiler var, halkla paylaşıyoruz," biçiminde popüler demeçler vermeye başladığına dikkat çekiyor.

Başbuğ, *Habertürk*'e yaptığı açıklamaların bir yerinde, "Bizim de sabrımızın bir sınırı var. Bildiklerimizi halkla paylaşmaya başlayacağız. Bizim de elimizde çok bilgi var," diyerek, şantaj kokan ifadeler kullandı. Normal bir ülkede, askerde bir bilgi varsa bu siyasi otorite ile paylaşılıp, yargıya havale edilir.

Orgeneralin bu açıklaması karşısında siyasi otorite gereğini yapmazken, basında da, Başbuğ'un elinde var olduğunu söylediği dosyaların neler olabileceği üzerine tahminler yürütölmeye başlandı.

Ben de bir tahmin yürüteyim. Almanya'daki Deniz Feneri e.V. Derneği'nin karıştığı yolsuzluk olayının hükümet ile bağlantısı olduğu iddiaları, AK Parti'yi hedef alanlar tarafından uzunca bir süredir araştırılıyor. TSK'nın kozu bu dosya olabilir. Aman dikkat...

Seçim tarihi üzerine tahminler...

Hükümet, genel seçimlerin, planlandığı şekilde 2011 temmuzunda ya da belki aynı yılın mart ayında yapılacağında ısrarlı.

27 Nisan elektronik muhtırası benzeri dramatik olaylar yaşanmazsa eğer, genel seçimler planlandığı şekilde yapılacak. Olsa olsa seçim tarihi, mart değil de en fazla bu yılın kasım ya da aralık ayına çekilebilir. Ama AK Parti'yi yeniden kapatma gibi dramatik bir girişim olursa seçimlerin çok yakına çekilmesi kaçınılmaz olur.

Seçimler öncesi AK Parti hakkında yeniden bir kapatma davası açılması olasılığı ise zayıf gibi görünüyor. Zira, 27 Nisan muhtırasının hemen akabinde yapılan seçimlerde iktidar partisinin oylarını nasıl katladığını görenlerin aynı hatayı tekrarlamak istemeyecekleri varsayılıyor.

Sonuçta, demokratik reformlarda çok az ilerleme olsa da, bizlere acı veren sancılı süreçleri yaşamaya devam etsek de, çare sandıkta aranacak gibi görünüyor...

* Darbeli Demokrasiden Güvenliğin Demokratikleşmesine, Prof. Ümit Cizre, *Star Açık Görüş*, 14 Şubat 2010.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'Taraf'ım var diyen onbinlerce subay var, asker artık oksijensiz kaldı'

Başlıktaki bu sözlerin sahibi, TSK'den yeni emekli olmuş bir albay, ben onun yalancısıyım. Ama kendisi sözüne güvenilir, Silahlı Kuvvetler'in, sivil otoritenin demokratik denetiminde olması gerektiğine inanan bir subay. Bu subaya göre, artık organize bir darbe olmaz ama bireysel anlamda eline silah alıp, bazı hedeflere saldırı düzenleyecek olanlar çıkabilir. Bir de uyarıyla karışık bir yorum yapıyor; "TSK içinde *Taraf* çok daha fazla korku salıyor."

TSK'nın mevcudu yaklaşık 1 milyon olarak tahmin ediliyor. Bu sayının, yaklaşık 350'si general olmak üzere, Jandarma dahil 300 ila 350 bin arasında değişik rütbelerde muvazzaf subaydan oluşuyor. Ordunun kalan mevcudu, yani önemli bir bölümü, mecburi askerlik hizmetini yapanlar.

Önceki gün, Cumhuriyet tarihinin en büyük operasyonu ile kanlı Balyoz Harekât Planı soruşturması çerçevesinde, 50'ye yakını emekli ve muvazzaf olmak üzere çok sayıda general ve daha alt rütbede subay, gözaltına alındı, sorgulanıyor...

AK Parti'nin 2002 kasımında iktidara gelmesinden itibaren, sonuncusunun geçen yıl Kafes adı altında hazırlandığı ortaya çıkan sayısız darbe planları *Taraf* tarafından yayımlandı. *Taraf*, Türkiye'de ilk kez geniş çaplı darbe planlarını ortaya çıkarttığı için asker zoruyla basılıp, kapatılan *Nokta* dergisinden, bir anlamda bayrağı devraldı ve demokrasi adına kirli planları yayımlamaya devam etti.

Kimi çevreler ve hatta bazı yabancı büyükelçiler de, bu planların *Tarafa*, büyük ihtimalle TSK içinde var olduğu öne sürülen Fethullah Gülen cemaati sempaticileri tarafından sızdırıldığı düşüncesindeler. Bu kanaatlerin doğru olduğunu zannetmiyorum. Bu türden bilgileri yabancı diplomatlara da üföyenler, zaten derin devlete, dolayısıyla kaos ve istikrarsızlığa bilinçli ya da bilinçsiz destek veren çevreler.

Yasemin Çongar dünkü yazısında, "...orduda artık, bu gidişata 'dur' diyen onurlu askerler de var... Balyoz bavulunu Selimiye'den çıkarıp *Tarafa* getirenler onlardı. Dün, onların umutlu günüydü," diyordu.

Subay kaynağım da, TSK içinde ezilen askerlerden ziyade, üst rütbede, göreceli çağdaş düşünen ve değerler adına hareket eden subaylar tarafından bu bilgilerin *Tarafa* sızdırıldığına inanıyor.

Ergenekon ile başlayan soruşturma ve mahkeme süreci, aynı kaynağıma göre, "Artık askeri oksijensiz bırakmış durumda," ve bu askerler, "Gerçekte rejim sorunu olmadığını ve Ergenekon tarafından kullanıldıklarını anladılar. Artık oksijen almak istiyorlar." *Taraf*'ın yayınlarına destek veren subayların ancak, bu gazetenin, TSK'nın karizmasını çizdiğini düşündükleri kimi başlıklarından rahatsızlanmış, sinir uçlarına dokunuyormuş. Örneğin, geçenlerde atılan bir başlık, "Naayt General söylüyorsa ninanacaksın," ya da "Paşa paşa yargılanacaksın," gibi.

Generallerin ABD lobisi...

Toplumu artık yıldırان bunca TSK bağlantılı kaos planları ortadayken darbe iştahını kaybetmemiş askerler tabii ki var, hem de etkili konumdalar. Bunlar, ABD'nin AK Parti'ye destek verdiğine inanıyor ve bu nedenle darbe iştahlarının azaltıldığını düşünüyorlar. Hatta bazıları, Genelkurmay Başkanı Orgeneral İlker Başbuğ'un, bu

ağustosta sona erecek görev süresinin uzayacağını ve bu uzama işleminin de darbe yapılacağı anlamına geleceği tezini işleyerek ABD'yi etkilemeye çalışıyorlarmış.

Ancak, son tutuklamalara tepki olarak akıldışı girişimler olmazsa, süreç planlandığı şekilde işleyecek ve Başbuğ'un yerine bu kez Kara Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Işık Koşaner, üç yıllığına Genelkurmay Başkanlığı görevini üstlenecek.

Özellikle Batılı çevreler, Koşaner'in, Başbuğ ya da emekli Orgeneral Hilmi Özkök'ün tersine, darbe heveslisi generallerini, bu fiilleri işleme konusunda önleyemeyecek karakterde olduğu düşüncesindeler. Koşaner'in, 2008 yılındaki sert bir konuşmasının dışında kamuoyunda fazla tanınmayan bir general olması bu türden yorumlara da yol açıyor olabilir.

Türk çevreler ise, darbe planları iddiaları bağlamında üst düzey emekli ve muvazzaf askerlere kadar uzanan soruşturma ve davalar nedeniyle Koşaner'in, Genelkurmay Başkanlığı görevine, "Ezik" geleceğini söylüyorlar. Ancak Koşaner döneminde, "Askerin rejimi kollama saiki azalırken profesyonel orduya geçilmesi, askerî harcamaların Sayıştay denetimine açılması, bedelli askerlik istemlerinin karşılanması gibi reformların," önünün açılacağını düşünüyorlar.

Tüm bu kaos ortamında her şey yine de yolunda giderse, hükümetin, askerın sivil otoriteye yani Milli Savunma Bakanlığı'na bağlanması yolunda yakında harekete geçme olasılığı var.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

21. yüzyıl orduları nasıl olmalı, Heper nerede yanılıyor

Lale Kemal 10.03.2010

Güney Amerika ülkesi Şili, Augusta Pinochet'nin acımasız askerî rejiminden, Soğuk Savaş'ın sona erdiği 1990'lı yıllarda, anayasal reformlarla kurtulma sürecine girdi.

Şubat ayı sonlarında Şili'yi sarsan şiddetli depreme ilişkin bölgeden geçen bir haber, profesyonel gücüyle bir dönemin savaş makinesi Şili ordusunun bugün geldiği noktayı anlatması açısından çok çarpıcıydı.

Fransız haber ajansıAFP 'nin, 27 şubat günü geçtiği habere göre, Şili'yi bir dönem demir yumrukla yönettikten sonra demokratik sivil denetimi sağlanan ordu mensupları, yardımına koştukları depremzedeler tarafından tezahüratla karşılanıyorlardı.

Pinochet'nin pek çok kurbanından biri olan Şili Devlet Başkanı Michelle Bachelet, depremi istismar eden yağmacıların bu eylemlerinin kaosa dönüşme tehlikesi üzerine duruma müdahale etmeleri için ordunun barakalarından çıkması talimatını veriyor ve "ordu bugünler için lazım," diyordu.

Yasal reformlarla asli görevi olan yurt savunmasına çekilen Şili ordusu, artık darbe ya da darbe planları yapmak için değil vatandaşına, afet gibi zor günlerinde yardım için var.

Önceki günkü Erzincan depreminin en çok etkilediği köylere giden yolların, yardım ekipleri, ambulanslar ve gazetecilerin oluşturduğu izdiham nedeniyle kapandığı ve yardımın bu yüzden felaketzedelere geç ulaştığı haberlerini duyunca niye hava yoluyla, helikopterlerle yardım ulaştırılmıyor diye, sordum kendi kendime. Öyle ya, güçlü bir ordumuz var, o zaman silah envanterimizin de deprem bölgelerine ulaşacak yeterlilikte olması lazım. Ama ne gezer! Bütün gazeteleri taradım, yalnızca bir gazetede helikopter resmine rastladım. Keza orman yangınları çıktığında da bu kez sivil kurumlara ait yangın söndürme helikopterlerinin eksikliği gündeme gelir, konu sonra kapanır, gider, taa ki yeni bir yangın felaketine kadar.

Şili'den, genelinde deprem özelinde de ordu-sivil ilişkileri anlamında çok ders almamız lazımken yakında yayımlanan bir makale, bu anlamda ümit verici değildi.

Şili ordusu, Pinochet önderliğinde ülkeyi acımasız şekilde yönetirken de bizdekinin tersine profesyonel bir orduydu. Dolayısıyla tek başına profesyonel oluşu, siyasi otoritelerce demokratik sivil denetiminin sağlandığı anlamına gelmiyor.

Gelin görün ki, Bilkent Üniversitesi profesörlerinden Metin Heper, Star gazetesinin Açık Görüş ekinde 7 mart tarihinde yayımlanan makalesinde, sanki Şili gerçeğinden habersizmişçesine, hem de Soğuk Savaş dönemi ordu modelini asker adına öneriyor. Asker adına diyorum zira, makalesinin anonsunda da belirtildiği gibi kendisi Genelkurmay Başkanı Orgeneral İlker Başbuğ'un referans verdiği bir akademisyen. Zaten makaleyi okuduğunuzda, bu metnin aslında asker tarafından kaleme alındığı izlenimini de güçlü şekilde hissediyorsunuz.

Prof. Heper, makalesinin bir yerinde şöyle diyor; "Orgeneral Başbuğ'un, asker-sivil ilişkilerinde son sözün sivillerde olduğu düşüncesinin arkasında yatan sebep, sivillerin asker üzerindeki denetimini, bu konu ile ilgili genel literatürde değinilen, 'sübjektif kontrol'e değil, 'objektif kontrol'e bağlamasıdır. Sübjektif kontrol, sivillerin aldıkları bazı tedbirler ile (örğ. bazı kanun maddeleri) askeri kontrol altında tutmaya çalışmalarıdır. Objektif kontrol ise, ordunun, profesyonel, yani kendi görevini iyi ifa eden bir ordu olması ve sadece kendi görevlerine odaklanması, siyasete karışmanın kendi profesyonel yapısını zedeleyeceğini düşünmesi ve siyasetin dışında kalmaya çalışmasıdır."

Heper'in Başbuğ'a atfen aktardığı yukarıdaki görüşler, Samuel Huntington'ın 1957 yılında kaleme aldığı The Soldier and the State başlıklı kitabından esinlenmiş. Oysaki Heper'in, objektif kontrol diye tanımladığı ve TSK'nın arzu ettiği yapılanma, yani 53 yıl önceki profesyonel ordu modeli, bugünün demokratik ülkelerindeki ordu modelini yansıtmıyor. Şili dahil Latin Amerika orduları, Soğuk Savaş'ın en profesyonel ordularıydı ama işkence ve ölüm makinelerine dönüştüler, dolayısıyla profesyonelleştikçe siyasetten çekilmediler. Zira üzerlerinde toplumsal demokratik denetim yoktu. 1957'den 2000'li yıllara gelelim. Huntington "Sivil Denetim" der, halbuki 21. yüzyıl "Demokratik Sivil Denetim" yüzyılıdır. Sayın Heper'e, TESEV'den çıkan, iki güvenlik almanağını okumasını tavsiye ederim...

DÜZELTME

3 Mart 2010 tarihli, "Silahlı gücün politik hezimetini..." başlıklı yazımda, 8. paragraf, satır 12'de geçen, "5 asırda," ibaresini "50 yıl" şeklinde düzeltir, özür dilerim. loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Silahlanmada ilk beşe girmedik ama silah alımları hız kesmiyor

Önceki gün ajanslara bir haber düştü. Başlık ve haberin kendisi, her zamanki gibi sorgulamadan uzak, böbürlenir bir havadaydı; “Donanmanın vurucu gücü... Türkiye, donanmanın yeni gözdesi LPD (havuzlu çıkarma gemisi) için ihaleye çıkıyor.” Türkiye kaynaklı aynı haberlere göre, dünyada bu tür gemilerden halen, ABD, İngiltere, Fransa, Hollanda ve Güney Kore gibi ülkelerin donanmalarında bulunuyormuş. LPD’lerimiz sayesinde biz de dünyada bu tür gemilere sahip beş altı ülkeden biri olacaktık. Aynı gün, bir başka haberse şöyle diyordu, “Türkiye üç milyar doları bulan firkateyn alımı için düğmeye bastı.” Resmî işsizlik rakamı yüzde 13,5 olurken, gayri resmî rakamlar yüzde 20’lerde seyrediyor, ama kimin umurunda. Güya, silah teknolojilerinde yüzde 80 oranında seyreden dışa bağımlılığımızı, ulusal sanayii teknoloji üretmeye teşvik ederek azaltacak, bu sayede silah sanayiinde de iş olanağı yaratacaktık. Ne gezer, habire alıyoruz. Arada bir cılız resmî açıklamalar geliyor, “Teknoloji bağımlılığımızı azaltıyoruz” diye ama bu bilgilerin doğruluğunu ölçen bağımsız denetim mekanizması yok.

Merkezi İsveç’te bulunan Stockholm Uluslararası Barış Araştırma Enstitüsü SIPRI, dünyadaki silahlanma eğilimlerine ilişkin 2005 ve 2009 yıllarını kapsayan raporunu önceki gün açıkladı. Neyse ki, 2005-2009 yılları arasında, dünyada en fazla silah satın alan ülkeler kategorisinde ilk beşe girmemişiz ama ekonomik açıdan dibe vuran komşu Yunanistan, ilk beşe girmiş.

Bizim bu kez ilk beşe girmememizin temel nedeni, araştırmaya konu süre içerisinde, henüz silah alımlarına kaynak aktarımı yapmamış olmamız. Yoksa silah alımları var gücüyle hesapsız, kitapsız devam ediyor.

Dünyada en fazla silah satan ülkeler, sırasıyla, ABD, Rusya, Almanya, Fransa ve İngiltere ise istikrarlı bir biçimde bu kategoride kalmayı başarmışlar SIPRI raporuna göre. Bu beş ülke, dünyadaki toplam konvansiyonel silah ihracatının yüzde 75’ten fazlasını ellerinde bulunduruyorlar. Bu sıralamada yüzde 11 ile üçüncü sırada yer alan Almanya’nın, 2005-2009 yılları arasında en fazla silah sattığı ülke yüzde 14 ile Türkiye olmuş. Türkiye Almanya’dan geleneksel olarak denizaltı ve su üstü savaş gemisi ithalatı yaparken ikinci el Leopard tank da satın aldı.

Almanya’nın Sesi Radyosu Türkçe bölümünden bir gazeteci, SIPRI raporuna atfen, Barış Gücü görevleri için yurtdışına asker göndermekte direnen ve savunma bütçesini istikrarlı biçimde azaltma eğiliminde olan Almanya’nın, silah ihracatında ilk beşte olması ve bu ülkenin en fazla ihracatı Türkiye’ye yapmış olmasının nedenlerini sordu bana. Birinci sorusunun cevabı çok açıktı aslında, dünya silah ihracatında ilk beşe giren ülkeler, genelinde ileri teknoloji özelinde yüksek silah teknolojisi üretebilen ülkeler. Almanya hariç bu dört ülke

ayrıca nükleer silah sahibi. Dolayısıyla bu ülkeler, savunma harcamalarında azaltmaya gitseler de ileri teknoloji silah ürünlerini satıp ekonomilerine önemli bir katma değer sağlıyorlar. Yoğun biçimde silah ithal eden ülkelerin, ya çok yoksul ya demokratik yönetim açısından çok sorunlu ya da Yunanistan örneğinde olduğu gibi, ordusu demokratik sivil denetimden muaf kalan Türkiye gibi bir komşusu bulunuyor.

Birleşmiş Milletler Haber Ajansı IPS'e konuşan SIPRI'nın Silah Transferleri Programı Başkanı Dr. Paul Holtom, komşu rakip ülkelerin, birbirleri ile silah yarışına girdiklerini ve böylece silah ithalatlarının artmasına yol açtıklarına da işaret ediyor.

Neredeyse aradan beş yıl geçtikten sonra parlamento adına askerın silah ve taşınmazları dahil devlete ait mallarının denetiminin de sağlanacağı Sayıştay yasa tasarısının geçen haftaki ön görüşmesinde, Genelkurmay'dan gelen heyet, yine gizlilik kalkanının arkasına sığınıp, özetle "Bizi denetlemeyin," dedi.

Gizlilik bahane zira zaten Sayıştay yasa tasarısı, denetim sırasında kurumların gizlilik ilkesine uymayı öngörüyor ama burada sorun gizli bilgiden ne anladığınız. Türkiye, üyesi olduğu NATO ile kendisine ait askerî bilgileri önemli ölçüde paylaşır. Son yıllarda ittifak dışı ülkelerle askerî işbirliğine gitse de Türkiye'nin halen envanterinde başta ABD Batılı ülke silahları olduğu için zaten Türk kamuoyundan gizlenen bilgiler, söz konusu ülkelerde vardır ve basına da açıktır.

Askerî harcamalara, şeffaflık ve hesap verilebilirlik ilkesini getirip demokratik sivil denetimi sağlamadıkça, bu harcamalar vatandaşın sırtına önemli oranda yük olmaya devam edecek.

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

İspanya'dan Anayasa değişikliğine bakış...

Lale Kemal 24.03.2010

MADRID- Muhalefetten iki parti ve kimi yüksek yargı temsilcileri, söz birliği etmişçesine, önceki gün açıklanan yeni anayasa değişikliği paketine, daha incelemeden ve bir katkı sunmadan, "İstemezük," dediler. Bir yüksek yargı başkanı, hükümetin anayasa değişikliği tasarı metnini, daha mürekkebi kurumadan, "Anayasaya aykırı," deyip, kestirip attı. Sanki bahsettiği anayasanın kendisi bugünün Türkiye'sinin ihtiyaçlarına cevap veriyormuş gibi. Trajikomik bir halimiz var. Hükümetin açıkladığı paket zaten adı üstünde tasarı metni, hele bir inceleyin, eksikleri varsa gidermek için yapıcı katkıda bulunun. Ama çabalar hükümeti yıpratmaya odaklanınca, Türkiye'yi daha iyiye götürmek olması gereken ulusal çıkarlar gözardı ediliyor.

Türkiye'de anayasa değişikliği açıklandığında, AB dönem başkanı İspanya'nın başkenti Madrid'deydim. Türkiye üzerine çalışan Profesör Dolores Rubio, Türkiye'nin ikileminin 1982 Anayasası olduğunu, zira bu anayasanın askerî darbe sonrası ve Soğuk Savaş yıllarında yapıldığını anımsatıyordu.

Çoğunluğu Müslüman olan Türkiye ile Katolik İspanya, yakın tarihlerinde benzer bir yolculuğa çıktılar. Türkiye, askerî bir ittifak olmakla birlikte Batı'nın demokratik değerlerini benimseyen NATO'ya 1952 yılında üye olurken, İspanya Türkiye'den 30 yıl sonra bu ittifaka üye oldu.

Türkiye'nin AB ile ilişkisi Ankara Anlaşması ile 1963 yılından bu yana devam ediyor ama halen birliğe üye değil. Türkiye'nin AB ile ilişkilerini başlattığı 1963 yılından tam 15 yıl sonra İspanya, o zamanki adı Avrupa Topluluğu olan birlik ile müzakerelere –hem de sıfırdan- başladı.

Türkiye, İspanya'dan üç yıl önce 1952 yılında BM üyesi olurken yine İspanya, Türkiye'den 28 yıl sonra Avrupa Konseyi'ne üye oldu.

Özetle Türkiye, demokratik değerleri odak noktası yapan Avrupa kurumlarının hepsine İspanya'dan önce dahil oldu. Durum böyleyken demokratik standartları yakalamada İspanya, AB'ye çoktandır üye olmasından da anlaşılacağı üzere Türkiye'nin fersah fersah önüne geçti.

İspanya'nın GSYMH'sının yüzde 10'unu bilgi teknolojileri oluştururken sivil ve askerî alanda araştırma ve geliştirme projeleri, GSYMH'nın yüzde ikisi ile Avrupa ortalamasına tekabül ediyor. Bu yüzde iki olan oranın dörtte biri askerî teknoloji geliştirme çalışmalarına gidiyor. Ancak askerî teknolojide yapılan özgün tasarımlar sivil alana da uygulanıyor.

Profesör Rubio, demokratikleşmede toplumsal mutabakatın önemine değinirken askerî reformların da ancak genel bir demokratikleşme seferberliği ile mümkün olduğuna işaret ediyor. Bizde bu mutabakatın daha oluşmadığını ima ediyor.

Dikkatinizi çekerim, Avrupa ile bütünleşme yolculuğuna Türkiye'den çok sonra başlayıp bu uzun soluklu yolculukta Türkiye'yi bir hayli geride bırakan İspanya, 1975 yılında ölümüne değin 40 yıl General Franco'nun askerî dikta rejimi altında yaşadı.

General Franco İspanya'sında en belirgin ideoloji, körüklenen İspanyol milliyetçiliği ve ülkenin toprak bütünlüğünün korunması oldu. Benzetmek gibi olmasın ama onlarca yıl önceki İspanyol ideolojisi bugünün Türkiye'sinde halen yaşatılmak isteniyor. Oysaki bugünün İspanya'sı, daha fazla demokratikleşme ile bölünmüş değil tam tersine refahı çoktan yakalamış.

Ne zaman ki Franco 1975 yılında öldü, 1978 yılında yani diktatörün ölümünden üç yıl sonra yeni bir anayasa yapıldı. Bu anayasa, AB'nin demokratik kriterlerine uygun olarak hazırlandı. Bizdeki gibi yamalı bohça misali bir anayasa değişikliği yapılmadı.

Prof. Rubio, Türkiye'dekinin tersine İspanya'da, AB reformlarına uyum sağlayacak yepyeni bir anayasa hazırlandığına dikkat çekiyor.

Yine bizdekinin tersine, NATO üyeliği İspanya için katalizör olmuş ve tehdit algılamaları iç düşman değil demokrasilerde olduğu gibi dış düşman üzerine bina edilmiş. Zaten çevrelerinde düşman bırakmayacak şekilde "sıfır problem", politikası izliyorlar.

İspanya'da demokratikleşme ile birlikte askerin kışlasına çekilmesi, silahlı kuvvetlerini polis gücü ile birlikte en prestijli kurum haline getirmiş. Özetle, demokratikleşme ve uluslararası hale gelme İspanya'ya prestij kazandırmış,

Biz de böyle olsak fena mı olur?

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Obama üzgünüm demedi ama gönül aldı

Lale Kemal 31.03.2010

Ankara, epeydir ABD Başkanı Barack Obama'dan, "Temsilciler Meclisi Dışilişkiler Komitesi'nin onayladığı Ermeni soykırımı kararını, yönetimin desteklemediği ve kararın Temsilciler Meclisi Genel Kurulu'na da gelmeyeceği," yönünde yazılı bir güvence vermesini istiyordu; iki müttefik arasında yeniden bozulan ilişkilerin düzelmesi için. Diğer yandan da Ankara, Amerikan yönetiminin, yasama organı adına bir güvence vermesinin mümkün olmadığını da biliyordu ve alternatif olarak, Obama'nın ülkesi adına Ermeni soykırımı iddialarını tanımadığını ve komiteden bu yönde bir tasarının geçmiş olmasından üzgün olduğu mealinde yazılı bir güvence istiyordu.

Nitekim, İsveç Başbakanı Fredrik Reinfeldt, bu ay içinde parlamentosunun, 1915 olaylarını Ermeni soykırımı olarak tanıyan kararının, hükümetini bağlamayacağını belirterek, Ankara'ya, "üzgünüm" mesajını içeren mektup göndermişti. Ankara, benzer yazılı bir mesajın Obama'dan da gelmesini istiyordu.

Dışişleri Bakanlığı'nın önceki günkü açıklamasında, Amerikan tarafından gelen talep üzerine ABD Dışişleri Bakanı Hillary Clinton'ın Türk meslektaşı Ahmet Davutoğlu ile yaklaşık bir saat süren bir görüşme yaptığını ve bu görüşmede Amerikalı bakanın, Ankara'nın endişelerini anladığını Türk tarafına aktardığı belirtildi. Aynı açıklamada, Clinton'ın, Amerikan yönetiminin hem komitede kabul edilen karara, hem de bu kararın Genel Kurul'a gelmesine karşı olduğunu vurguladığı aktarıldı. Ancak ABD'nin, Türkiye'ye yazılı bir güvence mektubu göndermediği anlaşılıyor.

Ben bu yazıyı yazarken Amerikan tarafından Dışişleri Bakanlığı açıklamasına paralel bir açıklama henüz gelmemişti. Önemli değil, Clinton-Davutoğlu görüşmesi, iki müttefik ülke arasında buzları eritmiş gibi görünüyor. Ankara'dan gelen mesajlar, Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın, soykırım tasarısının komitede kabul edilmesinden sonra geri çağırdığı Türk Büyükelçi Namık Tan'ı da yanına alıp, 12-13 nisan tarihlerinde yapılacak nükleer güvenlik zirvesine katılmak üzere Washington'a gideceği yönünde.

Türkiye, her ne kadar soykırım kararının Temsilciler Meclisi Genel Kurulu'na gelmesinden ciddi endişe duysa da asıl panik yaptığı konu, Obama'nın, Ermeni soykırımını anma günü olan 24 Nisan'da yapacağı açıklamada, "soykırım" kelimesini kullanması olasılığı. Zira bu olasılık, soykırımın, Amerikan yönetimi dolayısıyla ulusunca tanındığı anlamına gelecek olması.

Gerçi, Ronald Reagan Amerikan Başkanlığı yaptığı 1981-1989 yılları arasında bir keresinde, 1915 olaylarını soykırım olarak zaten nitelendirmişti. Ancak o yıllar, her ülkenin, kendi ayıbını daha rahat örtbas ettiği Soğuk Savaş dönemi olduğundan, Reagan'ın bu tanımlaması bir gürültü çıkartmamıştı.

Bugüne baktığımızda, Obama'nın 24 Nisan günü, soykırım kelimesini kullanması, Türk-Amerikan ilişkileri üzerine, her iki tarafa da zayıt verecek bir etkide olacak.

24 Nisan'da Obama soykırım kelimesini kullanmazsa, yine durumu kurtardık diyelim ama soykırım meselesi kartopu gibi büyüyor.

Ermenilerin tazminat ve toprak talepleri ile Türkiye'nin başını ağrıtmalarına izin vermemenin en önemli yolu, Türk-Ermeni diyalogundan geçiyor.

Şamil Tayyar ayıp etti...

Bizim gazetenin, geçen hafta sonu manşeti, anayasa değişikliği paketine AK Parti'den 20 kadar fire verileceği iddiaları üzerineydi. *Kanal 7*, geçen pazar günü Ankara Kulisi programında, anayasa değişikliği paketi bağlamında bizim haberi ön plana çıkartıp, bu haberi yalanlama arayışlarına girdi her nedense. Oysaki gazetecilik anlayışı, tartışmanın bir haberi yalanlamak üzerine değil, böyle bir fire olayının olup olmayacağı üzerine kurgulanmasını gerektirir. Zaten AK Parti, çeşitli ideolojileri çatısı altında toplayan bir parti. Anayasa paketine parti içinden hayır diyebilecek isimlerin bazılarının MHP eğilimli olduklarını da biliyoruz. *Kanal 7* aslında, bu eğilimler üzerine yoğunlaşsa çok daha verimli bir program yapmış olurdu. Programın konuklarından gazeteci Şamil Tayyar'ın, söz konusu haberimiz üzerinden gazeteğe vurması ise hiç şık olmadı.

Bakın Tayyar ne diyor bu programda;

"...ama şunu da biliyorum *Taraf* gazetesinin imkânları sınırlı, güçlü bir kadrosu yok, zaman zaman bu tür yanlış haberler gazetede yer bulabilir. Ankara'da bir bürosu bile yok doğru dürüst..."

Lafa bak, ziyaret mi ettin ki Ankara büroyu, sağdan soldan duyduğun uydurma bilgilerle, Ankara'da *Taraf*'ın bürosu olmadığını iddia ediyorsun. O zaman bir zahmet künyemize bakıver.

Adam, uzun yolculuklarda kullandığı arabası takla atınca (kazanın gerçek sebebini biliyorum ama yazamam) vefat ediyor. Ama aynı arkadaş, "Ortadoğu suyu konusuyla ilgilendiğinden İsraililer tarafından öldürülmüş olabilir," diye uydurma kulis haber yapıyor. Önce aynaya bakalım ondan sonra konuşalım derim.

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Orduda yeni düşünce sistematığı...

Lale Kemal 07.04.2010

Her ne kadar yargı içindeki derin kutuplaşma nedeniyle, pek çok üst rütbeli muvazzaf askerinin, serbest bırakılıp sonra yine tutuklanmaları gibi kafaları karıştıran yeni bir durumla karşı karşıya kalsak da bu hukuki sürecin, TSK'nın düşünce mekanizmasını etkilemesi kaçınılmaz gibi görünüyor. Örneğin, Genelkurmay Başkanı Orgeneral İlker Başbuğ, ağustos başında yapılacak ve Başbakan Tayyip Erdoğan'ın başkanlık edeceği Yüksek Askerî Şûra (YAŞ) toplantısında, haklarında hukuki süreç başlatılan kimi muvazzaf askerler arasından terfileri gelenler için bir üst rütbe talebinde bulunabilir mi?, ya da Başbakan, gelirse, böyle bir talebi kabul eder mi?

Doğru, önümüzde, siyasi otoritenin, yetkisi dahilinde olduğu halde kimi muvazzaf askerleri açığa almadığı gibi kötü örnekler var; tutuklu yargılanan Albay Temizöz ve hakkında iddianame hazırlanan 3. Ordu Komutanı Orgeneral Saldıray Berk gibi. Ancak, YAŞ toplantısında, şüpheli konumundaki muvazzaf askerlerin terfilerinin pek mümkün olmayacağını tahmin ediyorum. Bir askerî kaynağa göre, Orgeneral Başbuğ, muvazzaf askerler için, "Hem yargılansınlar hem de terfi etsinler," diyemez. Erdoğan'ın da zaten, haklarında suç isnat edilen askerler için terfileri kabul etmesi beklenmiyor.

Dolayısıyla, şüpheli durumundaki muvazzaf askerlerin geleceği ve bu bağlamda ordudaki terfi sisteminin nasıl şekilleneceğine dönük gelişmeler YAŞ'ta ortaya çıkabilir.

Askere ilk kez geniş çaplı dokunan Ergenekon soruşturmasıyla başlayan ve kanlı Balyoz darbe planı iddiasıyla ilgili soruşturmaya devam eden süreçte, TSK içinde gerek genç gerekse albay düzeyindeki subaylar arasında artık, komutanlarının verdiği emirleri otomatik olarak yerine getirme alışkanlığı önemli ölçüde terk edilmiş durumda. Zira, İrticayla Mücadele Eylem Planı'nda imzası bulunan Albay Dursun Çiçek olayı ve kaos yaratıp hükümeti devirmeyi amaçladığı iddia edilen tüyler ürpertici Balyoz Planı ile, pek çok silah arkadaşının başının yandığını gören muvazzaf askerlerin, komutanlarının talimatlarını otomatik olarak kabul etmekten özenle kaçındıkları belirtiliyor.

Subaylar, komutanlarının verdiği görevleri yerine getirmeden önce, "Komutanım bu doğru mu," diye artık soruyorlar.

TSK'nın eski ve mevcut mensuplarına yönelik gözaltılar ve tutuklamaların, orduda, olumlu anlamda yeni bir düşünce mekanizmasının oluşmasına neden olduğu kesin. Demokrasilerde örneği olmayan ve emir komuta anlayışına da uymayan biçimde, bir yandan eşleri muhafazakâr olduğu için ordudan atılan, ordudan atılmamak için başı kapalı eşi ile boşanmak zorunda kalan, ya da terfi öncesi, eşinin giyim kuşamı, yaşam tarzını görebilmek için evlere yapılan ziyaretler, pek çok askeri de canından bezdirmiş durumda.

Çok sayıda muvazzaf ve emekli askerin tutuklanmalarıyla TSK bağlamında yaşanan gelişmeler, orduda bir paradigma değişimini kaçınılmaz kılıyor.

Yeter ki siyasi otoriteler, TSK içindeki bu yeni düşünce mekanizmasını cesaretlendirecek, orduyu demokratik sivil denetim altına alacak yasal düzenlemeleri yapsınlar.

Belden aşağı vurmak namertliktir...

Taraf'ın bir manşet haberiyle ilgili *Kanal 7* programında, gazeteci Şamil Tayyar'ın, bu gazetenin maddi imkânsızlıklarını gündeme getirip, belden aşağı vurmasının hiç şık olmadığını dile getirmiş ve başkalarının yazdığı haberler üzerinde soru işaretleri yaratmak yerine, kendi yazdıklarını düşünüp, aynaya bakmasını tavsiye etmiştim.

Taraf'ta çıkan haberi, yalan olarak nitelendirip, bir de iyice araştırmadan haber yapılmamalı tavsiyesinde bulununca, ben de kendisine, yıllar önce yazdığı kulis yazısının, iyi araştırılıp yazılmadığını ima etmiştim.

Tayyar, 8 Kasım 2004 tarihinde, *Yeni Şafak* gazetesinde yer alan yazısında, bir profesörün kaza sonucu ölümünde kuşku dile getirip, "Hoca'nın ölümünde cinayet olabilir miydi," diye soru da yöneltiyordu. Ve hocanın, su işleriyle ilgilendiğini anımsatıp, "Kendisi, İsrail ve Amerika karşıtı tavır sergiliyormuş," demişti.

Taraf'a belden aşağı vurma taktiğini, "İsrail'in avukatı mısın," gibi sorularla daha da derinleştirip, sulandırmayalım. Hele o, haddini bil, ifadesi de neyin nesiymiş, sevsinler.

Ben, "Hoca'nın ölüm nedenini esrarengiz hale getirmeden önce araştırıp, yazmalıydın," diye bir tavsiyede bulunmuştum, başkalarına benzer tavsiyelerde bulanmadan önce. Zira, hocanın ölüm nedeni, bol soslu sulandırma yazılarının kaleme alınmasına gerek bırakmayacak netlikte.

Kamuoyu önünde *Taraf*'a bir özür borcunuz olduğunu unutmayın.

loglu@superonline.com

İncirlik'teki silahlar Erdoğan'ı yol ayrımına getirecek...

Lale Kemal 14.04.2010

Başbakan Erdoğan'ın nükleer silah bağlamındaki İran politikası, başta ABD, uluslararası toplumun tepkisini çekiyor. Erdoğan, İran'ın diğer tüm ülkeler gibi barışçıl amaçlı nükleer enerji santralleri kurabileceğini belirtirken, Ortadoğu bölgesinde İsrail'in de nükleer silahlardan arındırılması gerektiğine vurgu yapıyor ve Tahran'a sert yaptırımlar uygulanmasına karşı çıkıyor. Nükleer silah geliştirme sevdasından vazgeçirmek için son çare olarak İran'a askerî güç kullanımı tercihinin masada durmasından ise genelinde Dışişleri Bakanlığı da hoşnut değil. Uluslararası toplum, Türkiye'nin İran söylemini, bu ülkeyi nükleer silah geliştirme konusunda caydırıcı değil özendirici nitelikte buluyor.

Erdoğan'ın, Nükleer Güvenlik Zirvesi için gittiği Washington'da, Türkiye'nin, bölgesindeki hiçbir ülkede nükleer silah istemediğini belirterek, "Çünkü biz nükleer silahların dünyada yayılmasına karşıyız ve ülkesinde nükleer silah olanların da bir takvim içinde bu silahlardan ülkelerini arındırmalarını istiyoruz," yolundaki sözleri ise akla, İncirlik'teki Soğuk Savaş döneminden kalma Amerikan nükleer silahlarının geleceğinin ne olacağı sorusunu getiriyor, ister istemez.

ABD Başkanı Barack Obama, dünyanın nükleer silahlardan arındırılmasının bayraktarlığını yapıyor ve bu yöndeki çabalarının bir diğer ayağı olan Nükleer Güvenlik Zirvesi'ne dün Washington'da evsahipliği yaptı. Obama'nın ülkesi ABD, İkinci Dünya Savaşı'nda Japonya'yı teslim olmaya zorlamak için nükleer silah kullanmış tek ülke konumunda.

Yine Obama, nükleer silahları olmayan ülkelere karşı ABD'nin bu türden silahları kullanmayacağını da içeren yeni Amerikan nükleer politikasını açıkladı. Hemen öncesinde 8 nisanda ise Rus Devlet Başkanı Dimitri Medvedev ile biraraya gelerek Stratejik Silahların Azaltılması Antlaşması START'ın yenilenmiş halini imzalayarak, nükleer silahların azaltılması yolunda bir diğer adımı attı.

START, Türkiye dahil dört ülkeden, Soğuk savaş döneminde ABD tarafından yerleştirilen nükleer silahlardan geriye kalanların çekilmesi olasılığını gündeme getiriyor.

Başbakan Erdoğan, ABD'ye giderken, gazetecilerin, "Türkiye'deki nükleer başlıklar ne olacak" yolundaki sorularına, İncirlik'te gelişmelerin söz konusu olduğunu ve bu üssün, kendi iktidarlarından önceki gibi olmadığı şeklinde net olmayan yanıtlar vermişti. Her ne kadar Erdoğan'ın açıklamaları net olmasa da Afganistan ve Irak'taki savaş nedeniyle son on yılda İncirlik'in imkânları, ABD'ye daha fazla açılmış durumda; zira her iki ülkedeki savaş da terörle mücadele adı altında yapılıyor.

Ancak, İncirlik'te, sayıları 40 ile 90 arasında değiştiği belirtilen nükleer silahların akıbeti, önümüzdeki dönemde Ankara'nın başını ağrıtabilecek nitelikte. Bir yandan Erdoğan, ülkesinde nükleer silah olanların da bir takvim içinde bu silahlardan ülkelerini arındırmalarını isterken, İncirlik'teki nükleer silahların Türkiye'den çekilip çekilmeyeceği konusunda bir yol ayrımına gelebilir.

Bu arada anımsatmakta yarar var. Soğuk Savaş'ın sona ermesinin ardından ABD Avrupa'daki üslerinden bir miktar nükleer silahı geri çekmişti. Böylece İstanbul dahil Trakya bölgesi ve Erzurum'da konuşlu nükleer silahlar bu bölgelerden çekilmiş, yalnızca İncirlik'te bu türden silahlar kalmıştı. Bu bölgelerden çekilen taktik nükleer silahlar, topçu birimleri tarafından atılanları oluştururken İncirlik'te kalanlar uçaklardan fırlatılan stratejik nükleer silah türleri.

Batılı uzmanlar, halen Belçika, Almanya, İtalya ve Türkiye’de 220’ye yakın, uçaklardan fırlatılan nükleer silahlar bulunduğunu, bunlardan 90 kadarının Türkiye ve İtalya’da konuşlu olduğunu belirtiyorlar.

Batılı nükleer silah uzmanları, bu silahların günümüz tehdidini bertaraf etmede ne denli caydırıcı olduğu konusunda bölünmüş durumdalar. Türk uzmanlar ise, İncirlik’teki nükleer silahların varlığının dahi, gerek komşu İran, gerekse envanterlerinde nükleer silah bulunduran ülkeleri caydırma özelliği taşıdığını belirtiyorlar. Yine aynı uzmanlara göre, bu silahlar bir saldırı halinde de etkili bir savunma kapasitesine sahipler.

ABD, Türkiye dahil dört Avrupa ülkesindeki nükleer silahları çekme konusunda bu ülkelerle danışmalarda bulunacak. Ancak, Washington yönetiminin İran nedeniyle İncirlik’teki nükleer silahları çekmek istemesi beklenmiyor.

İşte bu pazarlıklar yapılırken, Türkiye bölgesinin nükleer silahlardan arındırılmasını isteyen Başbakan Erdoğan, NATO anlaşmaları çerçevesinde İncirlik’te konuşlu atom silahlarının akıbeti konusunda zor bir seçimle karşı karşıya kalacak.

*

Evrin Alataş’ın ailesine sabırlar dilerim. Mekânı cennet olsun.

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Yumruklar demokrasiye atılıyor...

Lale Kemal 21.04.2010

Bahsettiği konuya hâkim olduğu anlaşılan bir okuyucu, 2009 yılı aralık ayında Van AK Parti İl Başkanlığı’nın bombalanması olayını gerçekleştiren kişinin MOBESE kayıtlarıyla tesbit edildiğini yazıyordu. Okuyucu, bu kişinin adını değil ama hangi kuruma bağlı olarak çalıştığını belirtiyordu ve Van Savcılığı’na ulaşmamızı öneriyordu detay almak için. Savcılık nezdinde bu konuda detaylı araştırma yapmadan MOBESE kayıtlarında tesbit edilen kişiyi deşifre etmem doğru değil.

2009’daki olay, şimdilerde özellikle siyasilere yönelik provokasyon kokan yumruklu saldırıların perde arkası konusunda da aslında ipuçları veriyor.

CHP Genel Başkanı Deniz Baykal’ı taşıyan seçim otobüsüne yumruklu değil ama yumurtalı saldırıya tanık olduk, belki tesadüf eseri yine Van’da. Akabinde, kapatılan DTP’nin eski Genel Başkanı Ahmet Türk’e Samsun’da adliye önünde yumruklu saldırı yapıldı. Saldırıyı yapan bir çaycı imiş ama Türk, bu kişinin aldığı bir işaret sonrası kendisine yumruk attığını ima ediyordu. Dün de Enerji Bakanı Taner Yıldız’a, bu kez Kayseri’de, PKK saldırısı sonrası şehit olan bir yüzbaşının cenaze töreninde yumruklu saldırı eylemi gerçekleştirdi. Saldırıyı gerçekleştiren kişi beden eğitimi öğretmeniymiş. Geçen cumartesi akşamı da Türk’ün saldırıya uğradığı Samsun’da devriye gezen polis otosuna ateş açıldı ve iki polis memuru şehit oldu. Bu arada Ahmet Türk’e yönelik yumruklu saldırıyı protesto için Güneydoğu illerinde gösteriler yapıldı.

Saldırganlardan bazıları, attıkları sloganlarla, yumruklarını daha fazla demokratikleşme, daha fazla özgürlük isteyenlere attıklarını da gizlemiyorlar. Örneğin, Enerji Bakanı Yıldız’a yumruk atan beden eğitimi öğretmeni, gazete haberlerine göre, eyleminin hemen akabinde, “Şehitler ölmez, vatan bölünmez. Bu yumruk Türk

milletin yumruğudur. Al sana açılım,” şeklinde sloganlar atarak, nasıl bir zihniyet yapısının kendisine bu eylemi yaptırdığını da açıkça ortaya koyuyor.

Yazımın başında bir okuyucunun mesajında yer alan bilgileri kısmen aktarmıştım. Aktarmadığım bölümde yer alan bilgi ise beni hiç şaşırtmadı. Bu bilgi, daha fazla demokrasi isteyenlere karşı Türkiye’deki istikrarsızlığın temel nedeni statükonun devamını isteyenlerin kışkırtmalarına karşı çok dikkat edilmesi gerektiğini de yeniden gündeme getiriyor.

Baharla birlikte her provokatif eylemin de arkasında PKK’nın olduğu kolaycılığına kaçmayalım. Ergenekon gibi yapılanmaların günyüzüne çıkmasıyla birlikte artık her saldırının arkasında PKK ya da zaman zaman aşırı sol örgütlerin olacağı genel kanısı terk edilmeye başlandı.

Ama, PKK, DHKP-C, TİKKO gibi örgütlerin statükocu zihniyet tarafından taşeron olarak kullanılma ihtimalini de aklımızda tutalım.

Ben bu satırları yazarken, *Fırat Haber Ajansı*, Samsun’da iki polisin ölümüyle sonuçlanan saldırıyı PKK’ya yakınlığı ile bilinen HPG’nin yazılı açıklamayla üstlendiğini duyurdu. Taşeron’lar yine işbaşında mı, diye düşündüm.

Son provokatif olayları, başta hükümete, “Açılımları ya da demokratikleşme çabalarını nerede olursa olsun gerekirse ateşleriz,” anlamında mesaj verme olarak okumak doğru olacak.

Anlık istihbarata yeni ayar...

Bir yandan baharın gelmesiyle yeniden toparlandığı söylenen PKK’ya karşı Güneydoğu’da askerî hareketlilik artarken diğer yandan da yukarıda belirttiğimiz siyasilere dönük yumruklu saldırılar yine yüreklerimizi hoplatıyor.

Bu gelişmeler olurken, ABD cephesinde, Türkiye’ye sağlanmakta olan anlık istihbarat bilgi aktarımında, yakınlarda neredeyse 24 saate çıkarılan sürenin yeniden eski düzeyine çekilmesi gündemde. Böylece ABD’nin, Türkiye’nin, Kuzey Irak’taki PKK hedeflerini anında tesbit etmesine yarayan anlık istihbarat bilgilerini verme süresini yeniden altı ya da yedi saate çekeceği belirtiliyor. Washington’ın bu kararı, Türk hükümeti ile anlaşarak aldığı da gelen haberler arasında.

Bu kararın uygulamaya konması, PKK terörünün tırmanması olasılığına karşın hükümetin, Kürt sorununa çözümde askerî olmayan yöntemlere ağırlık vermeye devam edeceğinin önemli bir işareti olacak.

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Profesyonelleşmeye ideolojik engel...

Lale Kemal 28.04.2010

Türkiye’de siyasilerin, işin içine askerî konular girince ya çok ürkek davrandıkları ya da zaten askerin üzerinden iktidar oyunları yaptıkları için sessiz kaldıkları bir gerçek. Siyasilerin içinde bulundukları bu ruh hali, geçtiğimiz haftalarda yeniden alevlenen bedelli askerlik konusunda da kendisini gösterdi.

Başbakan Recep Tayyip Erdoğan, Genelkurmay Başkanı Orgeneral İlker Başbuğ ile geçen haftaki görüşmesinin ardından, askeri haklı bulduğunu belirterek terörle mücadele ortamında bedelli askerliğin olmayacağı sinyalini verdi. Erdoğan'ın bu sinyali, Türkiye'deki temel sorunu yeniden hatırlattı; o da askerin özerk yapısını sürdürüyor olması ve siyasilerin, normalde kendilerinin denetiminde olması gereken askeri ve güvenlik konularını askerlerin tekellerinde inatla ve ısrarla sürdürüyor olmalarına engel olamayışları ya da olmamaları.

Pek çok emekli ve muvazzaf yüksek rütbeli askerin, Ergenekon ile başlayıp kanlı Balyoz darbe planı iddialarıyla bağlantılı olarak şüpheli sıfatıyla tutuklanmış olmaları gibi bir ülke silahlı kuvvetleri için kabul edilemeyecek zaafiyet durumu ortadayken yurt güvenliği için hayati öneme sahip bir kuruma çekidüzen verme arayışlarının olmayışını bir kenara bırakıyorum.

Siyasiler muktedir konuma gelmedikleri sürece neredeyse 26 yıldır devam eden terörle mücadele zaten bitmez. Bitmeyeceği için de TSK, ne küçülüp profesyonelleşir ne de devasa boyutlardaki ve denetlenemeyen askeri harcamalarını azaltır.

Bedelli askerlik konusunun yeniden alevlenmesiyle birlikte televizyonlarda da bu konuda tartışmalara tanık olduk. Ama ne tartışma, bazısı bugün Meclis'te siyaset yapan kimi emekli generaller, sivillerin konuyla ilgili ayakları yere basan konuşmalarına karşı hakaretamiz ifadeler kullanmaktan hiç çekinmiyorlardı. Neymiş efendim, terörle mücadele varken bedelli askerliğin gündeme gelmesiyle kaynak azalmış, askerî konuları en iyi kendileri bilirlermiş vs.

Şu kaynak sıkıntısı konusuna bir el atmak gerekiyor. TSK, neredeyse yüzde 90'ı zorunlu askerlik hizmetini yapan ve sayıları bir milyonu bulan bir mevcuda sahip ve bu haliyle de neredeyse dünyanın en kalabalık dördüncü ordusuna sahip. Nasıl bir kaynak sıkıntısıdır bu, ben anlamıyorum, anlayan varsa anlatsın.

Soğuk Savaş biteli neredeyse 20 yıl oldu, Türkiye'nin de üyesi olduğu NATO üyelerinin önemli bir bölümü zorunlu askerlik hizmetini kaldırırken önemli oranda sayıca küçülmeye gitti. Zira, sayıca üstünlüğün yerini teknolojik üstünlük aldı.

Nihayet geçenlerde iktidardan bir milletvekili, biraz ürkek de olsa pek çoğumuzun bildiği bu gerçeği *NTV* kameralarından söyledi. AK Parti Diyarbakır Milletvekili ve Milli Savunma Komisyonu üyesi İhsan Arslan, ordunun yeniden yapılandırılmasında gecikildiğini, bir milyon ile dünyanın en büyük ordularından olan TSK'nın kaynak sorunu olduğunu kabul etmediğini söyledikten sonra ancak yine terör bahanesi tuzağına düşüp, "terör bitmeden bedelli askerlik olmaz," dedi.

Arslan, ordunun profesyonelleşmesine paralel yüksek teknolojiye sahip ordu haline geleceğine ve küçülmesinin sağlanacağına işaret ederken, teknolojiye ayrılması gereken parasal kaynağın askerî personele harcandığını belirterek, "65 bin zorunlu askerlik hizmetini yapan askerin sosyal tesislerde," hizmet gördüğü gibi çelişkili bir durumu dile getirdi aynı programda.

Türkiye'de aşamalı olarak zorunlu askerliğin sona erdirilmesi ve dolayısıyla sayıca küçük ama etkin ve ateş gücü yüksek profesyonel bir orduya geçiş önündeki en büyük engel, kendisine laik cumhuriyeti koruma ve kollama görevi veren TSK'nın bu ideolojik bakış açısı. Nitekim, emekli General Armağan Kuloğlu, 21 nisandaki *NTV* programında, baklayı ağızdan kaçırıp, profesyonelleşmeyle, TSK'nın halkın ordusu niteliğini tamamen kaybedeceği gibi tuhaf ama askerin bakış açısını yansıtmaya açısından önemli bir açıklamada bulundu.

TSK'nın, bir yandan kendisini, "Halkın ordusu," gibi nitelerken diğer yandan bu halkı tehdit görmesi (fişlemeler başlı başına bir kanıt) ve yine bu halkın sandıkta ortaya koyduğu iradeyle seçtiği hükümetleri de iç tehdit algılamasına dahil etmesi (darbeler buna bir kanıt) çelişkili bir durum. Ama askerin mantığı açısından, bu

“sözde tehditleri bertaraf etmek için,” TSK’nın kalabalık bir orduya sahip olması gerekiyor. Olay tamamen ideolojik...

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Başbuğ’a jet ve Tunceli saldırısı

Lale Kemal 05.05.2010

Dönemin Genelkurmay İkinci Başkanı Orgeneral Hasan İğsız, 3 Ekim 2008’de 17 askerin şehit düştüğü Aktütün baskınının akabinde, “paramız yoktu, karakollar yaptıramadık,” şeklinde tuhaf bir açıklama yapmıştı. Yalnızca tuhaf değil inandırıcı da değildi sarf ettiği bu sözler. Bu milletin elindekini avucundakini askere verdiği bir ülkede Orgeneral İğsız’ın sözleri nasıl inandırıcı olabilirdi ki? İğsız, bu sözleriyle aslında Aktütün zafiyetine kılıf bulmaya çalışıyordu.

“Paramız yok,” deyip, korunaksız karakollara, terörle mücadelede deneyimsiz askerleri yerleştiren TSK, Aktütün baskınından bir ay sonra alelacele komutanlara VIP uçakları almaktan hiç çekinmemişti.

Tunceli’nin Sarıayla karakoluna cuma gecesi gerçekleşen ve dört askerin şehit olduğu ve takviye birliklerinin ancak altı saat sonra ulaşabildiği olayın sabahı, gazetelerde, Genelkurmay Başkanı Orgeneral İlker Başbuğ’un, yeni alınan Amerikan yapımı Gulf Stream uçağıyla Anadolu Kartalı tatbikat bölgesine geldiği haberlerini okuyunca içim sızladı ve bu uçakların alınış zamanlamasını hatırladım.

Bir yandan “Paramız yoktu,” diye sızlanan İğsız diğer yandan Aktütün baskınının üzerinden daha 30 gün bile geçmeden komuta kademesine iki adet Gulf Stream VIP uçağı alımına verilen onay. 30 ekim günü, Savunma Sanayii İcra Komitesi, kamuoyunda tepki çekmesin diye, “TSK’ya komuta kontrol uçağı” alımı adı altında çıktığı VIP uçağı ihalesini alelacele sonuçlandırdı. Amerikan Sikorsky firmasından iki adet Gulf Stream modeli G 550 VIP uçağının alımı, icra komitesi toplanmadan, üyelerine tek tek gidilerek karar için imza toplanmasıyla gerçekleştirildi. Komite üyeleri, genelkurmay başkanı, başbakan ve milli savunma bakanından oluşuyor. 100 milyon dolarlık uçakların alımı için Amerikan Sikorsky firması ile sözleşme de 21 Kasım 2008’de imzalandı.

VIP amaçlı bu jetlerle ilgili, çok önemli bir ihtiyaç havası yaratmak adına o dönem, ssm.gov.tr sitesinden projeler bölümü tıklandığında şu bilgiye ulaşılıyordu;

“Amaç: Harekat ortamında Komuta Kademesine, etkin iletişim ve bilgi aktarımını emniyet ve süratle sağlayacak Komuta Kontrol Uçağı ihtiyacının karşılanması.”

Aktütün sonrası “Paramız yok,” diyenler, harekât için kullanılacak bahanesiyle VIP uçakları için parayı bulabildiler.

Profesör Nevzat Tarhan da *HaberVakti* internet sitesinde pazartesi günü yer alan yazısında, “Karakol binası gecekondur gibi... Fenerbahçe Orduevi’nin bahçesine saray yavrusu gibi bina yapılırken karakollara ödenek bulamamanın ne mazereti olacak”, diye soruyordu.

TSK'nın "çelik yumruğu" niye Tunceli'de yoktu?

Tunceli saldırısından iki gün önce, basında, Konya'daki Anadolu Kartalı tatbikatında jetlerimizin gece ve gündüz manevralarında gösterdikleri başarılar, komutanların ağızlarından ballandıra ballandıra anlatılıyordu. Hava Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Hasan Aksay, "Uçak ve mühimmat sayımız değerlendirildiğinde yüksek muharebe temposunda bir günde yaklaşık bin 100 ton bomba, gece taarruzuna öncelik verdiğimizde ise 700 ton bomba ile hedeflere hassas olarak taarruz edebilme imkân ve kabiliyetine sahip olduğumuzu ifade etmek isterim." (Vatan, 29 nisan)

Aksay, hızın alamamış ve millete de huzur mesajı veriyordu şu sözleriyle;

"Yüce milletimiz geceleri rahat uyuyabilir, TSK'nın çelik yumruğu olan Hava Kuvvetleri, düşmana geceyi uzun, dünyayı dar edecek kudret ve kuvvette, 24 saat görevinin başındadır."

Bu sözler sarf edildikten iki gün sonra gece vakti, Tunceli Sarıayla'daki askerlerimizin altı saat boyunca çatıştıkları PKK, sabah gün doğmadan kaçmayı başarıyor. Gün doğduğunda ise takviye birlikler ancak gelebiliyor çatışma alanına.

Anadolu Kartalı'nda aslan kesilenler, çelik yumruklarını, Orgeneral Başbuğ'un itiraf ettiği gibi kötü hava koşulları yüzünden, Tunceli Sarıayla'da gösteremediler. Yazık ki ne yazık...

DÜZELTME

AK Parti Diyarbakır Milletvekili İhsan Arslan, 28 nisan tarihli yazımda kendisine atfen verdiğim, "terör bitmeden bedelli askerlik olmaz," sözleriyle ilgili şu düzeltmeyi yaptı;

"'Terör bitmeden bedelli askerlik olmaz', ifadesi benim kendi görüşüm değildir. Bedelli askerlikle terörü bağlamanın doğru olmadığı kanaatindeyim. Teröre karşı mücadelenin çok sayıda acemi eratla değil mutlaka profesyonel veya uzman kadrolarla olacağı kanaatini taşıyorum. Bu işin güvenlik boyutu, sosyal, ekonomik boyutu da bambaşka bir şeydir."

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

CHP nasıl kurtulur

Lale Kemal 19.05.2010

CHP artık geri dönülemez bir sürece girdi. Ya statükocu zihniyeti tamamen dışlayıp referansının demokrasi olduğunu kanıtlayacak ya da debelenmeye devam edecek. Sürpriz bir çıkış yaparak önceki gün Deniz Baykal'a rağmen genel başkanlığa adaylığını resmen açıklayan ve 81 il başkanından 77'sinin desteğini alan Kemal Kılıçdaroğlu, bürolarını ziyaret ettiği bazı gazetecilere, zaman zaman demokrasi adına kulağa hoş gelen, zaman zaman da partinin statükocu zihniyetini çağrıştıran demeçler vermiş. Kılıçdaroğlu, örneğin, *Hürriyet*'e yaptığı açıklamanın bir yerinde, "Parti gençleşecek, tüzük demokratikleşecek ve halka ineceğiz," diyor. Kılıçdaroğlu, bu sözleriyle, bir yandan 1980 darbesiyle değişime direnen statükocu zihniyetin yörüngesine giren CHP'nin, demokratik olmadığını itiraf ediyor. Diğer yandan da, "gençleşme ve demokratikleşme" vaadinde bulunmuş olması ümit verici.

Kılıçdaroğlu, *Cumhuriyet*'e açıklamalarında ise bir yandan da partinin statükocu zihniyetinin devam edeceğini çağrıştıran görüşlerini dile getiriyor. "Gandi Kemal" lakaplı Kılıçdaroğlu, darbe tertipçiliği iddiasıyla Silivri'de tutuklu bulunanların mağdur olduklarını ima ederek, "Hukukun baskı aracı olarak kullanıldığı süreci görmeye başladık. Yargı üzerinde baskı kurulmaya başlandı. Anayasa değişiklikleri bu baskılara güvence getirmek için getirilen değişiklikler," diyor.

Sayın Kılıçdaroğlu, sizin tesbitlerinizin tersine, darbe anayasalarının bir ürünü olan hukuki düzenlemelerin baskı aracı olarak kullanıldığı süreci, biz özgürlükçü Türkler çoktandır yaşıyoruz. Demokratikleşmek isteyen hangi ülkede, darbe anayasalarının savunulması hoş görülebilir.

Belki Silivri bağlamında, mahkûmiyet kararı verilmeden uzun tutukluluk sürelerinin Türkiye'nin genelde önemli bir sorunu olduğunu, adil yargılama hakkının her birey için yaşamsal olduğuna işaret etseniz, demokratlığınız daha bir inandırıcı olurdu.

Biz sizi, yolsuzluğun hesabını soran bir siyasetçi olarak tanıdık, bu alkışlanacak bir politika. Ancak, bu hesabı sorarken, kayırma yapmayın, ne demek istediğimi anlarsınız.

Kaset skandalı, CIA ajanlığı suçlamaları, ihanet ve şeytan ittifakı kuruluyor iddialarıyla çalkalanan CHP, hafta sonundaki kurultayında büyük bir sürpriz olmazsa Kılıçdaroğlu'nu, partinin yeni genel başkanı olarak seçecek.

Kılıçdaroğlu idaresindeki CHP, demokratikleşmeden yana olanlarla statükocu zihniyetin güç savaşına açıktan tanık olacak büyük olasılıkla. Bu savaşta kim galip gelecek, izleyip göreceğiz ama her halükârda, CHP geri dönülemez bir sürece girdi.

Gandi Kemal, "Parti gençleşecek, tüzük demokratikleşecek," diyor. Bu projesini CHP'de uygulamaya koyabilirse Kılıçdaroğlu, büyük olasılıkla genel başkanlık koltuğuna da yapışmayacak, yerini, Türkiye'nin önünün açılmasına katkıda bulunacağını umduğum özgürlükçü gençlere bırakacaktır.

Genel başkanlığa seçilirse eğer Kılıçdaroğlu, CHP'deki geçiş sürecinin lideri olacak.

Köşk tabana inmeye devam ediyor

Çankaya Köşkü, First Lady Hayrünnisa Gül'ün himayesinde uzunca süredir çok önemli sosyal sorumluluk projelerine önyak oluyor. "Eğitim her engeli aşar" sloganıyla engelli gençlerin topluma kazandırılmasına öncülük yapan Bayan Gül, dün de, her ilden başarılı sporcuların desteklendiği, "81 ilden 81 yıldız" projesinin ikinci yılı nedeniyle bir resepsiyon düzenledi. Proje, Türkiye'de eğitim seferberliğinin en önemli ayaklarından

birini oluşturuyor ve gençleri spora özendirmeye odaklanıyor. Nihai amaç, bayrağımızı pek dalgalandıramadığımız olimpiyat oyunlarına sporcu yetiştirmek.

Resepsiyon öncesi, 81 ilden bu yıl seçilen sporcu gençlerin tanıtıldığı toplantının sunuculuğuna genç şarkıcı Kerem Cem'in seçilmesi de isabetli olmuş. Zira gençlerin, yakışıklı şarkıcının sunuculuk yapmasından mutlu oldukları her hallerinden anlaşılıyordu.

Sosyal sorumluluk projeleri, gelişmiş toplumların sosyal kaynaşmalarında, özgüvenlerini kazanmalarında önemli bir araçtır. First Lady Gül'ü, bu tür projelere önyak olduğu için kutluyorum.

Gül, konuşmasını, "Gençlere yapılan yatırım daha güçlü Türkiye için yapılan yatırımdır," diye bağladı. Kıssadan hisse; Daha güçlü Türkiye için silahlara değil insana yatırım yapmak gerekiyor.

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Doğubayazıt Tugayı'nda neler oluyor...

Lale Kemal 26.05.2010

Uzunca süredir bir askerî karargâhta devam eden, dayak ve ağza alınmayacak küfür yoluyla fiziksel, psikolojik işkence ve hukuk dışı muamele iddialarını duyuyordum. Artık elime, bu yöndeki iddiaları kanıtlayan belgelerin gelmeye başlaması ve yargının da konuya onlarca ay duyarsız kalması üzerine Ağrı'daki olayları yazmaya karar verdim. Bir erin, İstanbul Savcılığı'na yaptığı suç duyurusuna ek olarak belki benim bu yazdıklarım üzerine de savcılık harekete geçer diye umuyorum.

Ağrı, Doğubayazıt 1. Mekanize Piyade Tugay Komutanlığı'nda birkaç yıldır devam ettiği iddia edilen insanlık ve hukuk dışı muameleye tepki vermesi gerekenler tepkisiz kalırken konuya duyarlı olan komutanlar baskı altına alınmış. Dayak ve ana-avrat küfür yoluyla derin bir fiziksel ve psikolojik baskıya maruz bırakılan zorunlu askerlik hizmetini yapan bazı erler, mücadelede yılmamışlar. Uğradıkları muamelelere karşı, tüm yasal yollara başvurmuşlar, ama sonuç alamamışlar.

Erler, yedikleri dayağın izlerini taşıyan darp raporları almış, komutanlığa şikâyet dilekçesi vermiş ve savcılığa suç duyurusunda bulunmuşlar. Erlerden bazıları, Cumhurbaşkanı, Başbakan, Genelkurmay Başkanlığı, 3.Ordu Komutanlığı ve 8. Kolordu Komutanlığı'na şikâyet dilekçesi yazmışlar. Bir erin söylediğine göre, Milli Savunma Bakanı Vecdi Gönül, Tugay Komutanı Tuğgeneral Salih Sevil'i aramış, "Ne oluyor?" diye. Ama, generaller, her zamanki gibi Bakan'ı da takmamışlar. Erlere yönelik kötü muamelenin devam edip gittiği belirtiliyor.

Kötü muameleye tabi tutulan erler, ne tesadüftür ki, yaklaşık 3500 kişiye hizmet veren ve yılda 1 trilyon lira kâr yapan Ağrı Aile Kantini'nde görevliler!!!

CHP'nin yeni Genel Başkanı Sayın Kılıçdaroğlu, bir zahmet, basına da yıllardır yansıyan TSK içindeki yolsuzluklar, dayak, kötü muamele iddialarına anamuhalefet lideri olarak bir el atsanız diyorum. Askerî kantinlerin, Sayıştay denetimi dışında bırakılmasını isteyenlere karşı vekilleri de harekete geçmeye çağırıyorum.

Sizinle, Doğubayazıt Tugay Komutanlığı'ndaki bazı erlerin, uğradıkları iddia edilen kötü muamele ve hukuk dışı uygulamalardan kimi örnekleri ve yasal girişimlerini aşağıda paylaşıyorum;

1. K.Ş. adlı bir asker, 18 Ağustos 2009 tarihinde, kantinde görevli bir astsubay tarafından dövülünce, tugay revirinde görevli doktorlar tarafından aynı gün ve 5440 protokol numaralı "Darp Raporu" düzenlenmesine rağmen söz konusu astsubay hakkında herhangi bir işlem yapılmıyor. Oysaki Askerî Ceza Kanunu'nun 117. maddesi kapsamında, astsubayın Askerî Mahkemeye sevk edilmesi gerekiyordu;

2- Er K.Ş, şikâyetine misilleme olarak, Kantin Başkanı'nın da bulunduğu bir yerde tekrar ağır şekilde dövülüyor; o sırada olay yerinden arabasıyla geçen ve lojmanda ikamet eden bir subayın annesi olan bir hanım, kullandığı araçtan inerek, askerin dövülmesini engellemeye çalışıyor;

3- Yine aynı dönemde üzerinde cep telefonu yakalanan B.Ç. adlı bir diğer askerden, hakkında cezai işlem yapılmaması karşılığında bazı hukuka aykırı işler talep ediliyor. B.Ç'nin bunu kabul etmemesi üzerine kendisine baskı yapılmaya başlandığı ve kantinde görevli başka bir astsubay tarafından dövüldüğü öne sürülüyor. Bu er için de revirde görevli doktorlarca darp raporu tanzim edilmesine rağmen herhangi bir işlem yapılmıyor;

4. Kantinde görevli olan bir başka er olan A.K, bir kutu ilaç içerek intihar teşebbüsünde bulunuyor. Kantinde görev yapan H.Ç. adlı bir askerin ise, açığı olduğu söylenerek mahkemeye vermemek karşılığında kendisinden para talep edildiği iddia ediliyor.

Ağrı'da, yukarıda anlattığım ve özet olarak verdiğim olaylarla bağlantılı mağdur oldukları iddia edilen erler, konu basına intikal ettiği için büyük ihtimalle sindirilmeye çalışılacaklardır. Ama boşuna uğraşmasınlar, bu ülkede hukuk her şeye rağmen yine de işliyor.

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Nasıl bir askerî bağımlılıkmış

Lale Kemal 02.06.2010

Başbakan Erdoğan'ın, İsrail'in Mavi Marmara gemisine yönelik kanlı saldırısına karşı merakla beklenen misilleme önlemleri, açıkçası, özellikle bir konuda hiç de tatmin edici değildi. Madem hükümet olarak İsrail'in Filistinlilere orantısız güç kullanımını ısrarla ve bu ülkeyi devlet terörü uygulamakla suçlamaya kadar giden en sert dille eleştirme politikasını benimsedin ve Tel Aviv, dolaylı olarak Ankara'yı hedef alan Mavi Marmara kanlı baskını gerçekleştirdi, bu ülke ile stratejik işbirliğinin temelini oluşturan askerî ve savunma sanayii işbirliğini artık askıya alma zamanı gelmedi mi? Erdoğan'ın yol haritasına göre gelmemiş.

İsrail ile silah ticaretinin devamının, özellikle, askerî teknoloji fakiri Türkiye'nin menfaatine olduğu bir gerçek. Ama Türkiye, bu fakirliğini askerî teknoloji alabileceği NATO müttefikleri ile zenginleştirebilir. Asıl can alıcı soru, Türkiye nasıl oluyor da milyarlarca dolarlık askerî harcamalarına karşı halen teknoloji fakiri olabiliyor.

Askerî teknoloji bakımından durumumuz ne kadar vahim ki İsrail'in önceki günkü kanlı saldırısına karşı misilleme olarak silah alımlarını durdurma yoluna gitmiyoruz bile.

İsrail'e ne denli bağımlıyız ki, Milli Savunma Bakanı Vecdi Gönül, dün bir gazetecinin son derece isabetsiz sorusu üzerine, Mavi Marmara kanlı saldırısını gerçekleştiren İsrail'in, dört adet İnsansız Hava Aracı Heron'u teslimatında herhangi bir sorun olmadığını söylüyor. Sayın Bakan, İsrail hem de uluslararası sularda Türkleri de hedef alan kanlı bir saldırıya imza atmışken Türkiye'nin öncelikli derdi İsrail'in Heronları verip vermeyeceği mi?

Aslında, 1997 yılında askerin dayatmasıyla imzalanan askerî işbirliğini, misilleme olarak askıya alma fikrinin bir süredir Erdoğan'ın kafasında olduğunu duyuyordum. Ama askerlerin baskısıyla bu yola başvurmaktan imtina ettiği de kulağıma gelen bilgiler arasındaydı. Örneğin, İsrail'in masum halkı hedef alan Gazze saldırılarına bir hayli öfkeli olan Erdoğan, Heronların teslimatının sürekli gecikmesine de tepki olarak Gönül'e, bu silahların alınmaması talimatını vermiş. Gönül ise, bu silahların Türkiye için ne denli gerekli olduğunu belirterek Erdoğan'ı bu ısrarından vazgeçirmiş. Heronların gerekli olduğu alan da terörle mücadele ve ısrarla silahlı mücadele.

Mavi Marmara'ya kanlı saldırının olduğu 31 Mayıs Pazartesi sabahı 6.30 sularında, yurtdışında olduğu için Erdoğan'a vekalet eden Başbakan Yardımcısı Bülent Arınç'ın başkanlığında, İsrail'e cılız kalan misilleme önlemlerinin görüşüldüğü toplantıya üst düzey askerler de katıldı. Böylece, 'Aman ne güzel asker-sivil bu kez biraraya gelip ortak tutum belirlemişler' izlenimi ilk başta yaratıldı. İşin aslı, asker ve sivilin, İsrail olayı nedeniyle sergilediği 'seviyeli beraberlik,' filan değil. İşin aslı, TSK'nın, hükümetin, İsrail'e karşı ilan edeceği misillemelerden askerî ve savunma sanayii işbirliğinin askıya alınması gibi önlemleri dışarıda bırakmasını sağlamak idi.

Arınç, İsrail'e misilleme olarak bu ülke ile planlanan üç müşterek askerî tatbikatın iptal edildiğini duyurdu. Zaten Türkiye, İsrail ile tatbikat gibi kamuoyunda görünürlüğü olan askerî işbirliğini bir süredir askıya almıştı. Dolayısıyla Arınç'ın tatbikatların iptal edildiği yolundaki açıklaması biraz kamuoyu önünde durumu kurtarmaktan ibaretti.

Tatbikat iptali havadisi, dönemin Genelkurmay Başkanı Orgeneral Hüseyin Kıvrıkoğlu'nun, 20 bine yakın kişinin öldüğü 1999 depreminin ardından, 20 kadar askerî projenin tasarruf amaçlı iptal edildiği yolundaki açıklamasını hatırlattı. Aslında bu 20 askerî proje, plan aşamasındaydı ve gerçekleştirilmeleri için parasal kaynak da aktarılmamıştı. Maksud kamuoyunun gözünü boyamaktı.

İsrail Devlet Başkanı Şimon Perez, geçen yıl Kasım ayında ABD'de yayımlanan *Defence News* dergisine yaptığı açıklamada, Türkiye'de demokrasinin askerler tarafından muhafaza edildiği gibi oldukça tuhaf bir ifade kullanmıştı. Perez, devamla, Türkiye'de askerin rolünün artık değiştiğini ve şimdi artık soru işaretinin, Erdoğan'ın ülkesinin Müslüman nüfusuna demokrasiyi mi getireceği yoksa Türkiye'deki demokratik güçlerin daha İslami bir devlet isteyip istemedikleri üzerine mi odaklandığını iddia etmişti.

Perez'in bu sözleri, aslında İsrail'in, asker üzerinden sorgusuz sualsiz yürüttüğü askerî işbirliğine artık siyasi kontrolün sağlanmakta olduğuna yönelik rahatsızlığının dışavurumundan ibaret.

İsrail artık Türkiye'de güç dengelerinin daha fazla demokrasiden yana olanlar lehine değiştiğini görmek zorunda.

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ağrı Tugay'ından Akdeniz'deki drama... Hepsi insanlık suçu...

Lale Kemal 09.06.2010

İsrail'in Türk gönüllülere uyguladığı işkence ve kötü muamele, doğal olarak şu günlerde çokça tartıştığımız bir konu. Dolayısıyla projektörlerimi, genelinde kışlalarda özelinde de Ağrı/Doğubayazıt Tugayı'nda yaşanmakta olan fiziksel ve sözlü saldırılar şeklinde ortaya çıkan vahim insan hakları ihlallerinden, bir süreliğine Akdeniz'deki açık denizlerde yaşanan drama çevirmek zorunda kaldım. Ağrı kışlasındaki olayların devamını önümüzdeki günlerde yazmaya devam edeceğim. Pek çok erin maruz kaldığı kötü muameleye karşı çıktıkları için Ağrı Doğubayazıt'taki bazı muvazzaf subay ve astsubayları da TSK'dan ayırma işlemleri yapılmakta olduğu haberlerini alıyor ve bu duruma el koymayan tüm ilgilileri de kınıyorum. Ağrı kışlasında yaşanmakta olan dramı yakında yeniden ele alacağım için şimdi projektörlerimi, Akdeniz'deki Türk gönüllülerin maruz kaldığı kanlı saldırı ile birlikte yeniden gündeme oturan Türkiye-İsrail askerî işbirliğine çeviriyorum.

Hükümet, İsrail ile ilişkilerin stratejik boyutunu oluşturan askerî ve savunma sanayii işbirliği alanlarında yaptırıma gitme konusunda oldukça ürkek bir tutum izliyor. Bir yandan da AK Parti içinde bu konuda farklı sesler yükseliyor. AK Parti ileri geleni Ömer Çelik, Türkiye'nin misilleme olarak İsrail ile tüm askerî ve savunma sanayii işbirliğini keseceğini söylerken Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu, temkinli bir dil kullanıyor.

Hükümetin, İsrail ile askerî ilişkileri dondurma ya da kesme konusundaki kararsızlığının arkasında TSK'nın telkinleri olduğu konusunda elimde güçlü bulgular var.

Ancak geldiğimiz noktada, Türkiye'nin askerî teknolojiler anlamında genelinde dışa özelinde de İsrail'e aşırı bağımlılığının irdelenmesi gerekiyor.

Türkiye, bugün bilinen rakamlara göre, eğitim bütçesinden sonraki en yüksek payı askerî harcamalara ayırıyor. Askerî bütçe üzerinde parlamento denetimi olmadığı için askerî harcamalara ilişkin kesin rakamları bilmek mümkün değil.

Askerî harcamaların yüksekliğine karşın kritik teknolojilerde önemli oranda dışa bağımlı oluşumuz çok ciddi bir çelişki oluşturuyor ve üzerinde durulması gereken kritik bir konu olarak karşımızda duruyor.

Türkiye'nin İsrail ile askerî teknolojilerde işbirliği, zamanında Kongre'nin Türkiye'ye uyguladığı silah ambargosunu kırmak için ABD yönetiminin teşvikiyle başladı. Sonra boynuz kulağı geçti ve İsrail, Türk silah pazarında ABD'nin önemli bir rakibi olarak ortaya çıktı. Hatırlatmakta yarar var, İsrail, bugün dünyada en fazla silah satan ilk beş arasında dördüncü sırada. İsrail, bu yıl sonuna kadar silah satışlarından sekiz milyar dolar gelir elde etmeyi hedefliyor.*

Türkiye'nin İsrail'e ihale ettiği ve kamuoyu ile detaylarıyla paylaşılan projelerin dışında daha pek çok proje olduğu tahmin ediliyor.

Ayrıca, Türk Silahlı Kuvvetleri Güçlendirme Vakfı'nın (TSKGV) hissedarı olduğu 18 askerî şirketten bazıları, kamuoyuna, kimi sistemleri kendileri geliştirmiş gibi gösterip aslında taşeron İsrail firmaları ile işbirliği yapıyorlar. Yeter ki kamuoyunu kandırmayın; bir yabancı firma ile işbirliğinin sakıncası yok. Sakıncalı olan, kamuoyunun kandırılması ve askerî harcamaların hiç mi hiç denetlenememesidir.

Konusuna hâkim bir okuyucum bakın ne anlatıyor;

"Yaygın kanı, Aselsan, Roketsan, Havelsan (TSKGV firmaları) gibi iş yaptığı zannedilen hâlbuki yapıyorMUŞ gibi yapan arpalıkları ayakta tutanın da İsrailli şirketlerin olduğudur. 'İlk biz de yaptık,' diye çığlıklar atarak, gösteri odasında başköşeye konarak sunulan 'gece görüş dürbünlerinin' şah damarı olan ampuller halen İsrail'den alınmaktadır. Madem el telsizleri artık Aselsan'da yapılıyordu da aracısı olan şirket üzerinden neden ABD (Motorola'dan) ÖKK için el telsizi alındı? Çünkü tutturamadılar, devamlı arızada. İşte bunca harcamaya rağmen teknoloji fakiri olmanın sebepleri bunlar."

Bu vesileyle dikkatinize getireyim; TSKGV önemli askerî harcama yapan bir kurum ama harcamalarına ulaşamıyor.**

* (JDW, 3 haziran).

** (İstanbul Bilgi Üniversitesi Sivil Toplum Kuruluşları (STK) Eğitim ve Araştırma Birimi Direktörü Prof. Nurhan Yentürk'ün editörlüğünde Bütçe İzleme dizileri çerçevesinde hazırlanan Askerî ve İç Güvenlik Harcamalarını İzleme Kılavuzu 2009, 2010, 2011 Çalışması.)

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'Seve seve şahit olurum, içim acıyor'

Lale Kemal 16.06.2010

"Anne birazdan kafama sıkacağım," diye başlayan mektupla üstlerinden yediği dayak ve küfürler nedeniyle intihara kalkışan erler, "P....in" çocuğu şeklinde hakarete uğrayanlar, anasına ana avrat küfür ettikten sonra Anneler Günü'nü kutlayan komutanlar. Bütün bu ağza alınmayacak küfür, öldüresiye dayak ve psikolojik işkence şeklinde ortaya çıkan ağır insan hakları ihlalleri iddiaları, genelinde pek çok kışlada özelinde ise Ağrı Doğubayazıt 1. Mekanize Piyade Tugay Komutanlığı'nda gündeme getiriliyor.

Asker kökenli Psikiyatri Profesörü Prof. Dr. Nevzat Tarhan, "Militarist Anayasamız gençliğin güven duygusunu zedeliyor," derken, "Haksızlığa susan kişi o gücün yaptığı haksızlığa ortak olmuş demektir," diye de ekliyor. *

Militarist anayasa altında zaten ezilen, –başta gençlik-, Türk insanı, bir de kışlada, zorunlu askerlik hizmetini yaparıyla, muvazzafıyla uğradığı sözlü ve fiziksel işkence sonucu daha da eziliyor. Prof. Tarhan'ın teşhisiyle, genelinde Türk gençliği, düşük güven duygusu taşıyan gelişme özrürlü bir nesil haline gelmektedir.**

Ağrı Doğubayazıt Tugayı'nda, sözlü ve fiziksel işkenceye maruz kalan, yolsuzluk iddiaları ile üzerlerine iftira atıldığını şikâyet dilekçeleriyle dile getiren kimi erler ile bazı muvazzaf subaylar, uğradıkları haksızlığa susmayarak, o gücün yaptığı haksızlığa da ortak olmayı reddetmişler. Sorunlarını, gerek siviller gerekse ilgili komutanlık nezdinde dile getirmişler. Ama ne fayda, sorunlarını çözme arayışına giren merci olmamış. Neyse ki şimdi askerî yargının konuya el atmaya başladığı duyumlarını alıyoruz.

Doğubayazıt Tugayı'ndaki ağır insan hakları ihlalleri iddialarıyla ilgili okuyuculardan da yoğun bir şekilde mesajlar alıyorum.

Okuyuculardan gelen mesajların bir bölümünü, yerimin darlığı nedeniyle kısaltarak sizinle aşağıda paylaşıyorum.

"Doğubayazıt'ta o erlerle birlikte 15 ay boyunca vatani görevimi yaptım, ben de tugay kantinindeydim ve basına yansıyan bu olaylar aslında çok geç kalınmış olaylardır, yeri geliyor, o askerler bizim en kutsal şey olarak gördüğümüz annelerimize küfür ediyorlar ve kimse gıkını çıkaramıyor. Çünkü, emir altındasınız ve komutanlar açıkçası kedinin fareyle oynadığı gibi oynayabiliyor. Peki, şimdi size soruyorum, O komutanlar geceleri

yataklarında nasıl uyuyabiliyorlar, annelerimiz bizleri oraya dayak, küfür vb. hakaretler işitelim diye mi yolluyor?”

“Doğubayazıt Tugayı için aslında yazdıklarınız çok doğru ve daha az yazdığınızı söyleyebilirim. Ben 329. kd. asker olarak ordaydım, hayatımda bu kadar hakaret yemedim. Çok ciddi küfürler ve hakaretler işittik orada. İnanın o kadar adaletsiz bir ülkede yaşıyoruz ki kimden hukuk yoluyla hesap soracağımızı da bilmiyoruz. Hele bu TSK’ya hiçten soramıyoruz. İçim çok acıyor. Ben üniversite okuduğum halde ve benim gibi bu ülkenin aydınlık gençlerine orada yapılanlar görmezlikten gelinemez. Bu sizin yazdıklarınız doğru ve ben hepsi oradayken yaşandı. Ben bu olayı yaşayanları da çok iyi tanıyorum. Sayın savcı harekete geçsin, ben seve seve şahit olurum.”

“Ben 1. Mekanize Tugay’da 1979’de askerlik yaptım, ben ve hemen hemen bütün arkadaşlarım hayatlarında yedikleri dayanın toplamını orada bir günde yemişlerdir. Benim ellerim küçük olduğu için bende kırılmamasına rağmen mübalağa etmiyorum, bir arkadaşın elinde -10 derecede kazma sapı kırıldığına şahit oldum.”

“Ben de Doğubayazıt’ta askerlik hizmetimi yaptım. Orada ciddi anlamda işkence var. Nizamiye astsubayının bir sözünü söyleyeyim, ‘20 yaşındaki birini dövmeden nasıl eğitebilirsin ki.’ Evet sadece dayak değil, psikolojik de işkence var. Çocuklara her türlü işkence yapılıyor orada, aynı anda üç beş kişiyi tualete sokup 10 saniye içinde işlerini bitirmelerini istemek, köpek pisliğini elleriyle temizletmek gibi.”

“Asker ocağında dayak, tokat, linç edilerek sakat kalan ve ana-avrat, ne küfürler akla geliyorsa, askerlikte er ve Erbaş’lar hepsini yaşıyorlar. 1967-1968 yılında Amasya’da askerdim. Yazdıklarını ve yazdıklarımı olduğu gibi yaşa-dım-dık.”

“CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu’nun savundukları tezler sıradan bir adam gibi sadece yüksek sesiyle kendini ve etraftakilerini tatmin ediyor. Asıl gerçek olayların üzerine gitmiyor. İktidara gelme politikası kendilerini zedelediği için, orduda neler olup bittiği siyasetçilerin umurunda değildir. Sivil toplum alanları ve askersellikte kanunların mutlaka değişmesi lazım ve zorunludur.”

“Bu tür şikâyetleri biz Diyarbakır işkence hapishanelerinde savunurken cenazelerimiz kayboluyordu ve cesetlerimizi bile ailelerimize vermediler. Soruşturan bile faili meçhul yollarla kaybedildiğinde, o zaman nerelerdeydiniz?”

* Prof. Dr. Nevzat Tarhan, *Asimetrik Savaş, Politik Psikoloji*, Timaş Yayınları, Mayıs 2010.

** Aynı kitaptan

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Terörle mücadele edecekler şoför, garson olunca...

Lale Kemal 23.06.2010

TSK terörle mücadele amacına yönelik 1992 yılında uzman çavuş alımına başladı. 1993 yılında teröre karşı operasyonel faaliyetler için Jandarma Özel Harekât Birliği kuruldu. Bir hayli gecikmeli bir kararla ve ancak kamuoyunda oluşan baskıyla 2007 yılında, yine terörle mücadele amaçlı altı komando tugayının kurulacağı açıklandı. Bu tugay, üç yıl aradan sonra nihayet bu yıl kısmen faaliyete geçti.

Şu anda, terörle mücadele denen yüksek yoğunluklu çatışma için yaklaşık 6.500 kişiden oluşan, biri Jandarma Genel Komutanlığı'na, beşi Kara Kuvvetleri Komutanlığı'na tahsis edilen altı komando tugayı bulunuyor. Buna ek olarak, 1992 yılında başlatılan uzman çavuş alımı ile oluşan Genelkurmay Başkanlığı'na bağlı Özel Kuvvetler Komutanlığı'nda (ÖKK) görevli üç alay büyüklüğünde 1.000 profesyonel asker görev yapıyor. Böylece terörle mücadele amaçlı profesyonel birliklerin toplamı yaklaşık 7.500. ÖKK'daki uzman çavuşların öncülüğünde, yeni faaliyete geçen tugaydaki profesyonel birlikler, geçen hafta sıcak takip amacıyla Irak sınırından yaklaşık 10 km. içeri girdiler.

Bölgede uzun yıllar görev yapmış bir askerî yetkili, terörle mücadelede daha etkin olmak için, sayıları 15 bini bulacak 10 profesyonel tugayın kurulması gerektiğine işaret ederken bu askerlere yakın tehdit ve ani saldırıda hava desteği sağlayacak 40 kadar saldırı helikopteri ve bu birlikleri taşıyacak ağır nakliye uçaklarına ihtiyaç olduğunu belirtiyor.

1993 yılında alımına başlanan uzman çavuşların, zaman zaman hangi görevlerde istihdam edildiklerini biliyor musunuz?. Yanıtını vereyim; ya şoförlük ya da orduevi gazinolarında garsonluk yapıyorlar!!!.

AK Parti Diyarbakır Milletvekili İhsan Arslan, bir televizyon programında, 60 bin Mehmetçiğin orduyelerinde çalıştığını söylüyordu. Bir yanda kanımızı emen, kaynaklarımızı kurutan, ülkeyi ayrıştırma tehlikesiyle karşı karşıya getiren bitmez tükenmez terörle mücadele diğer yanda hesapsız, kitapsız silah alımları ve orduyelerinde çalıştırılan onbinlerce zorunlu askerlik hizmetini yapan erler.

Hesap sormayan siyasi otoriteler ve Parlamento. Sonuç: rehavete kapılmış bir silahlı güç, Şemdinli sınır birliğine saldıranları "Çoban" sanan bir tümen komutanı. Evlatlarını kaybeden ana babalar soruyor; "15 gün önce askere giden oğlumun hudutta ne işi vardı?," diye.

Muhalefet umutsuz durumda; biri "OHAL" isteyip, ülkenin ulusal çıkarını ilgilendiren bir konuda, iç politika hesapları yapıp erken seçim çağrısı yapıyor; diğeri, soruna çözüm için, "ulusal mücadele projesi hazırlanmalı," diyor ama hiç inandırıcı olamıyor. Zira, Türkiye'de askerî vesayet sistemini sonlandırma iradesine sahip değil. Bu vesayet sistemini kırarak olanlar siyasilerdir. Parlamentoda oturup, yasal reformları yapacaklar ve TSK'yı, demokratik bir ülkeye yakışır, hesap verebilen, kimi mensupları darbe hesapları yapmayan, aslı işi olan yurt savunmasına çekecek kontrol edilebilir bir silahlı güç haline getirecekler. Böyle bir siyaset anlayışı ancak demokrasiyi geliştirip, terörü en aza indirebilir.

Milli Güvenlik Siyaset Belgesi ve Türk Milli Askerî Strateji Konsepti'ni okuyunca insan, sanki ülkede kanımızı emen terör yok da dış düşmanlarla sarılı bir ülke var hissine kapılıyor. Silah alımlarını inceleyin, çoğunun, "Bu hayalî düşmanları caydırmak," için envantere girdiğini göreceksiniz. Artık hayalî düşmanlar mı desek yoksa başka hesaplar mı var bu alımların arkasında, o ayrı bir konu.

Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'a düşen, bu ağustos şûrasında, terörde ihmali olanlar ile darbe suçlamalarından yargılanmakta olanların TSK ile ilişkisinin kesilmeleri ya da açığa alınmalarını sağlamaktır.

Yaptırımın olmadığı yerde caydırıcılık olmaz, suç işlenmeye devam edilir.

Güney Kore hükümeti, Chon An adlı korvetin batırılması olayında sorumluluğu bulunan Genelkurmay Başkanı General Lee Sang-eui'yi görevden alırken 25 subay hakkında disiplin soruşturması açtı.

Güney Kore Sayıştay ve Teftiş Kurulu, bazı ordu mensupları hakkında, Kuzey Kore'nin bir saldırı düzenleyeceği olasılığının yüksek olmasına rağmen denizaltı denetimini güçlendirmek için yeterli önlemleri almadıkları için soruşturma başlattı ve bu soruşturma sonucunda ihmali olanlar görevlerinden el çektiler.

Bizde son örnek, Tugay Komutanı, "teröristleri çoban sandım," diyor, siyasi otorite ve muhalefetten çıt yok.

Siyasiler, vatandaş adına üzerlerine düşen hesap sorma görevini yerine getirmemekte ısrar ederlerse uçurumun kıyısında, ölüm kalım savaşı vermeye devam ederiz.

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Müşde, 27 saldırı helikopterimiz daha oluyor!

Lale Kemal 30.06.2010

Şemdinli Gediktepe'de 11 askerin şehit düşmesi olayından sonra, bölge komutanı, Başbakan Erdoğan'a verdiği brifingde, "Teröristleri çoban sandık," diyerek TSK'nın yeni bir istihbarat skandalına imzasını attı. Aradan çok geçmeden Hatay'dan gelen ve "Askerlerin terörist diye ateş açtıkları kişiler, kekik toplayan köylüler çıktı," haberi, vicdan sızısını derinleştiren cinstendi. İstihbarat zafiyeti ise artık kepazelik boyutundaydı.

Terörle mücadelede bu tür vahim hatalar aslında yıllardır yapılıyordu ama özellikle *Taraf*'ın yayınları sayesinde artık insan hayatını hiçe sayan hatalar ortaya çıkartılıyor ve tartışılıyor. Ama hesap soracak siyasi irade bir türlü tecelli etmiyor. Buradan siyasetçilere sesleniyorum, ya yanlış yapandan artık hesap soracaksınız ya da ülkeyi kaosa sürüklemeye devam edeceksiniz.

Hafta sonuna denk gelen üç önemli toplantıdan Abant Platformu toplantısında konuşan Profesör Mümtaz'er Türköne, "Askerî vesayet istemiyorsanız, askeri vesayet altına almak zorundasınız," diyordu. Ama askerî vesayet istenmediğine dair siyaset cephesinde bir irade yok. Hakkını yemeyelim, AK Parti, askerin demokratik denetimi, diğer bir deyişle TSK'nın siyasete karışmasının önüne geçilmesinden askerî harcamaların kontrol altına alınmasına kadar uzanan geniş yelpazede hesap verebilir hale gelmesi için bir dizi yasal reformlara öncülük etti. Ancak bu reformların bir bölümü uygulamada hayat bulamadı.

Ana muhalefet CHP'nin öncülüğünde iptali için Anayasa Mahkemesi'ne götürülen 28 maddelik Anayasa reform paketinde, askeri hesap verebilir kılacak bir dizi yasal düzenlemeler de yer alıyor. Mahkeme, paradoksal bir biçimde kendi yapısıyla ilgili değişiklikleri de öngören bu paket üzerine mütalaa kararı alırken bir yandan da referanduma götürülmesini engellerse, bilirsiniz ki askerî vesayet ve askerin yargı üzerinden de sürdürdüğü vesayet sistemi güçlenerek devam edecek. CHP de böylece asker üzerinden siyaset yapmayı yeğlediğini bir kez daha göstermiş olacak.

Bu vesileyle bir kez daha, askerî vesayet sonlandırılmasında dünyada model ülke olarak kabul edilen İspanya'nın eski Savunma Bakanı Narcis Serra'nın, şu sözlerini hatırlatmakta yarar var:

"Silahlı kuvvetlerin sivil kontrolü, başarılı bir demokratik geçiş yapmayı isteyen her ülke için hayati öneme sahiptir."

Kürt sorununu çözerek PKK tehdidinin azaltılmasından azınlıklara haklarının verilmesine kadar çoğulcu bir demokrasinin yerleştirilmesinin önündeki ana engel, askerin öncülüğündeki atanmış bürokratların, ülkenin

kaderinde siyasilere birlikte karar verme gücüne sahip olmalarıdır. Oysaki demokratik sivil siyaset ülkenin kaderinde muktedir olduğu ölçüde iç ve dış sorunları çözer.

Hafta sonunda katıldığım Abant Platformu toplantısında şu görüşün altını çizdim:

“Hesap sormayarak TSK’ya en büyük kötülüğü yapıyoruz.” Bir de ilave yapayım, yalnızca TSK’ya değil ülkeye de en büyük kötülüğü yapıyoruz.

PKK saldırılarının artmasıyla birlikte karar vericiler ve bazı muhalefet partileri, şiddetin dilini yine ön plana çıkartmaya başladılar. Sivil Toplum Kuruluşları (STK) ise askerî olmayan önlemlere ağırlık verilmesini isteyerek barışçıl çözüm çağrılarını yinelediler.

Ne var ki, askerî vesayet düzeni olanca gücüyle sürdüğü içindir ki, terör bahanesiyle silah alımlarına yine hız verildi. “Ne istediyseniz verdik,” deyip de bu verilen paraları, “Nerelere harcadınız,” diye hesap soran siyasi irade yok. Böyle olunca da yakınlarda, yine “Acil ihtiyaç,” adı altında, ABD ve İtalya’dan toplam 27 saldırı helikopteri alma kararı verdi Türkiye.

Doç. Dr. İsmet Akça, geçen hafta sonuna doğru İstanbul’da yapılan TESEV toplantısında, “Türkiye’de Askerî-İktisadi Yapı: Durum, Sorunlar, Çözümler,” başlığı altında TSK’nın ekonomik gücünü irdeleyen bir çalışmayı tanıttı.

Akça, “Hükümet, askerî harcamaların artık eğitim bütçesinin altında seyrettiğini söylüyor, doğru mu,” şeklindeki soruma karşılık, “Hayır,” yanıtını vererek, dolaylı vergiler vasıtasıyla askerî harcamaların, eğitim bütçesinin üzerinde ve en yüksek harcama kalemi olmaya devam ettiğini söyledi.

Bunca askerî harcamaya karşılık, istihbarat dökülüyor, ulusal düzeyde silah üretimi yok ve sürekli dışarıdan “Acil ihtiyaç,” bahanesiyle silah alıyoruz.

Silah alımı hele de hesapsız, kitapsız olunca terörü durdurmaya çare olmuyor. Üstüne üstlük terör sorununda askerî olmayan çözüm yollarına ağırlık verilmesi için çaba sarf edilmezken askerî harcamaların nereye gittiğinin hesabı da sorulmuyor.

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kurumlararası kavga Türkiye’yi tüketiyor...

Lale Kemal 07.07.2010

Tüm karargâhlara, Genelkurmay Başkanı İlker Başbuğ’un, önceki gece *Star* televizyonuna verdiği “Söyleşisini” izlemeleri için sözlü talimat gidiyor. Keza izindeki askerlere de, telefonlar edilerek komutanlarının açıklamalarını izlemeleri isteniyor. Orgeneral Başbuğ, yaş haddi nedeniyle dört yıl yerine iki yıl yaptığı Genelkurmay Başkanlığı görevinin bitimine bir ay kala, hem kamuoyunu hem de askerleri etkileme ve yönlendirme amaçlı “Söyleşi” adı altındaki “Konuşmasını” yapıyor.

Başbuğ, Genelkurmay Başkanlığı’nda görevli Albay Dursun Çiçek’in, üzerinde ıslak imzası bulunan İrticayla Mücadele Eylem Planı’nın, “Malum” gazete diye nitelendirme cesaretini gösterdiği *Tarafa* polis tarafından sızdırıldığını iddia ediyor. Başbuğ’un, bazı selefleri gibi fişleme yapma ve kurumlararası kavga çıkartma

konusundaki hatalarını tekrarlama konusunda belli ki hiç endişesi yok. Nasıl olsa, TSK'ya hesap soran, gerektiğinde dokunan siyasi irade ve parlamento yok.

Sokaktaki polis, demez mi, "TSK'nın en tepesindeki isim, bizi ülke, millet düşmanı şeklinde hedef gösteriyor," diye. "Malum gazete" ifadesiyle de *Taraf*'ı ve çalışanlarını hedef göstererek suç işliyor. Ben buradan soruyorum; andıçlarla; basını, iş dünyasını ve diğer kesimleri hedef haline getirip, vatandaşın sağladığı imkânları yine vatandaşa karşı kullanmayı halen nasıl hak olarak görebiliyorsunuz?.

Orgeneral Başbuğ, giderayak yaptığı konuşma, genelde TSK'nın içine girdiği savunma psikolojisini yansıtır nitelikteydi. *Star TV*'deki konuşması, dikkat ettiyseniz, savcılığın, "Sarıkoz", "Ayışığı" gibi darbe planlarının yer aldığı Darbe Günlükleri soruşturması ile Balyoz darbe planıyla ilgili soruşturmanın birleştirilmesi kararının hemen sonrasına rastlıyor.

Savcılık, ayrıca, Balyoz'a dönemin Kara Kuvvetleri Komutanı Aytaç Yalman'ı da dâhil etti. Hatırlarsanız Yalman bir açıklamasında, "O dönemde kurmay başkanım da İlker Başbuğ'du," demişti.

Şimdi Başbuğ'un, Balyoz dâhil devam eden darbe tertipleri iddialarına ilişkin mahkeme süreci devam ederken, yeniden bu konularda fikir beyan etmesine ne gerek var? Oysaki, bir yandan aleni yargıya müdahale etmeyi sürdürürken bir yandan da birilerini yargıya karşı açıkça kolluyormuş izlenimini veriyor.

Başbuğ'un önceki günkü konuşmasından, iktidarıyla, muhalefetiyle çok önemli dersler çıkartmaları gerekiyor. Bu dersin başında, askerin siyasi açıklamalar yapmasının önünün kesilmesi ve terörle mücadelede siyasi çözümler üretme kültürüne yeniden yoğunlaşılması geliyor. Dolayısıyla demokratik açılımın, yasal düzenlemelerle içinin doldurulması elzem.

Türkiye'de hantal bürokratik yapının yerine çağdaş bürokratik anlayışın yerleştirilmesi için çabalar devam ediyor. Aynı çabaların, TSK'nın hantal bürokratik yapısının değiştirilmesi için de gösterilmesi gerekiyor. Bu hantal bürokratik yapı, 21. yüzyılın gereği olan esnek, vurucu gücü yüksek ama sayıca küçük bir ordunun kurulması önünde ciddi engel olarak duruyor. Bu bürokratik yapı, dolayısıyla ulusal düzeyde silah üretimlerinin de önünü kesiyor. Bugün halen İsrail ve ABD'den, istihbarat toplamada önemli yer tutan insansız hava araçları (İHA) alıyoruz. Devletin kontrolsüz biçimde gelişigüzel yerleştirdiği mayınların patlaması sonucu ortaya çıkan can kaybını önleyici zırhlı araç üretiminde de Türkiye çok geç kalmış durumda.

Türkiye, Amerikan General Atomics yapımı GNAT İHA'larını 1994 yılında envanterine aldı. Siyasi irade eksikliği ve dolayısıyla hantal bürokratik yapı olmasaydı, bu silahlar 10 yıl önce Türkiye'de üretilmiş olurdu. Keza, mayınlardan da koruyan yerli Otokar firmasının ürettiği zırhlı araçların envantere girmesi yalnızca dört yıl öncesine dayanır. Bu araçların ilk denemesi, 1996 yılında yapıldı, hızlı karar alınıp, 10 yıl önce seri üretimine geçilebilirdi. Daha binlerce örnek verilebilir.

Aslında çoktandır sözün bitip, siyasetin çözüm üretmesi gerekiyordu. Olmuyor, olmayınca da meydan, siyaset değil ciddi özeleştirme yapması gerekenlere kalıyor.

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kara harekâtı söyleminde referandum hesabı

Demokratik Açılım çerçevesinde Habur'dan giriş yapanlardan 10 kişilik PKK'lı grubun, dokuz ay sonra haklarında iddianame hazırlanıp tutuklanmaları, bir üst düzey yetkiliye göre, devletle yaptığı anlaşmayı PKK'nın sessizce bozmasından kaynaklanıyor. Aynı yetkiliye göre, "PKK'nın dağdan inip Habur'dan giriş sürecini devlet de iyi yönetemedi. Belki savcılar, sınırda kurulan çadırlar yerine, şehir merkezinde sorgulama yapar, dönenlerin de üzerlerindeki gerilla kıyafetleri yerine kot pantolonlar giymeleri sağlanabilirdi. Diğer yandan devlet, Avrupa ve dağdan dönüşleri kontrollü yapacaktı, dönenlere de 'Silahlarınızı bırakın,' dendi. PKK ise yardımcı olmadı, saldırılarını arttırdı o zaman. Bir taraf, yani PKK sessizce verdiği sözü bozmuş oldu."

"PKK'nın sessizce verdiği sözü bozmasında" en önemli etken olarak, demokratik açılım sürecinde muhatap alınmayacağını ve varlığının sona ermekte olduğunu görmesi gösteriliyor. PKK'nın, Türkiye'nin, şimdilerde ABD ve Kuzey Irak Kürtleri dâhil Irak'a, "Kampları bas, öncelikle yaklaşık dokuz üst düzey PKK sorumlusunu derdest edip, bize ver," talebini yinelediği üçlü mekanizmayı da ciddi tehdit olarak algıladığını tesbit etmek lazım.

Devlet, hükümet açılım sürecinde hata yaptı, peki ya muhalefet özellikle de ana muhalefetteki CHP? Görüştüğüm üst düzey yetkili, "Demokratik açılım konusunda ana muhalefet CHP, sorunun çözümünde ışıktutut, yol gösterebilirdi," diyor. CHP'nin yeni Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, yarın Başbakan Recep Tayyip Erdoğan ile Kürt sorunu ve artan terörü görüşecek. Kılıçdaroğlu önderliğindeki CHP, Erdoğan ile buluşmasında, bir ulusal çıkar konusu olan Kürt sorununun çözümü ve PKK terörünün azaltılmasında yapıcı katkılarda bulunmazsa çok büyük bir vebal taşımaya devam edecek.

Gelelim, terörle mücadelenin, 26 yıldır siyasilerin dirayetsizliği yüzünden TSK'ya havale edilen, dolayısıyla da başarısız kalan askerî veçhesine... Türkiye, Kuzey Irak Kürtleri ve Irak yönetiminin, anayasalarının da öngördüğü şekilde, PKK unsurlarını topraklarından çıkartmalarını istiyor. Türkiye, Irak'ta işgal gücü olması nedeniyle ABD'den de PKK'nın Kuzey Irak'taki yaşam alanının daraltılması ve üst düzey PKK sorumlularının yakalanıp Türkiye'ye teslim edilmelerinde aktif rol oynamasını talep ediyor.

Ankara, üçlü mekanizmanın tüm taraflarına, "Ya siz birlikte, ya da tek tek PKK'ya ait Kandil ve diğer kampların boşaltılmasını sağlayın ya da biz bu işi Türkiye olarak tek başına yapalım," diyor. Aslında Ankara bu talebini yıllardır ilgili yerlere iletiyor. Dikkat ederseniz Ankara, kendisinin çözme iradesi ve cesareti gösteremediği PKK konusunda başkalarından hep bir şeyler talep ediyor.

Bir yandan da iç siyasi gelişmelere göre özellikle de askerî kanat bazı muhalefet partilerinin de desteğiyle, Kuzey Irak'a kara harekâtı seçeneğini ısıtıp, ısıtıp masaya getiriyor.

Genelkurmay Başkanı Orgeneral İlker Başbuğ, tam da darbe Anayasası'na bir nebze reformist değişiklikler getiren paketin 12 eylülde referanduma götürülmesi öncesinde, âdeta siyasi parti lideriymiş gibi kampanya yapıyor ve MGK'da görüşülen gizli bazı bilgileri de basına sızdırıyor.

Cumhurbaşkanı Abdullah Gül, 8 temmuzda Nijerya yolunda gazetecilere yaptığı açıklamada, Başbuğ'u ad vermeden eleştirip, "Karar alındıktan sonra detay vermek mücadeleyi etkiler," diyerek, TSK'nın en tepe komutanına, "PKK ile mücadeleyi olumsuz etkileme," mesajı vermek zorunda kalıyor!!!

Şu sıralar, bazı gazetelerde yer alan, Türkiye'nin kara harekâtı yapacağı haberlerinin amacı da, adresi de aynı.

Dönemin Genelkurmay Başkanı Orgeneral Yaşar Büyükanıt da, 2007 Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde Gül'ün Cumhurbaşkanı olmasını önlemek ve Temmuz genel seçimlerinde AK Parti'yi zor durumda bırakmak için, Kürtler ya da ABD önlem almazsa Türkiye'nin Kuzey Irak'a tek yanlı müdahale edeceği tehditlerini savuruyordu.

Aslında bugün Başbuğ, dün de Büyükanıt, Kuzey Irak'a tek yanlı müdahalenin fayda getirmeyeceği gibi ABD ile de ciddi sürtüşmeye yol açacağını biliyorlar(dı).

Şimdi de amaç aynen 2007'de olduğu gibi AK Parti'yi, yapılmasını mümkün görmedikleri kara harekâtı tezleriyle köşeye sıkıştırarak, referandumun "Hayır," oylarına takılmasını sağlamak. Bu kez muhtıra yayınlanacağını zannetmiyorum.

Hem seçilmiş siyasilerin hem de atanmış bürokratların, salt iktidara karşı olma adına barışçıl çözümü Türkiye'nin milli menfaatine ne denli hizmet edecek bir konuda, siyasi hesaplar içine girmeleri Türkiye'yi yiyip bitiriyor.

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Sahi Heron niye düşmüştü

Lale Kemal 21.07.2010

Askerî uçak kazaları dünyanın her yerinde olur, bizde olduğu gibi. F-16'lar, F-4'ler, Black Hawk'lar, Cobra'lar ile Casa nakliye uçakları ve helikopterleri bizde zaman zaman düşen hava platformları. Ancak bu savaş uçakları ve helikopterlerinin düşüş nedenleri hiçbir zaman bağımsız komisyonlar tarafından soruşturulup, sonuçları kamuoyu ile paylaşılmamıştır. Askerler, genelde her uçak kazası sonrası kısa bir açıklama yapıp, "Olayı soruşturuyoruz" derler, siyasi otorite de zaten "Niye bu uçaklar düşüyor?" diye hesap sormaz, açıklama istemez askerden. TSK, soruşturma sonuçlarını zaman zaman açıklasa bile tatmin edici olmaz ve daha ziyade kandırmaca niteliğindedir, bir şekilde olaylar örtbas edilir. Tıpkı, 2001 yılında meydana gelen kazada 34 Özel Kuvvet askerinin öldüğü İspanyol yapımı üç Casa nakliye uçağının, art arda düştüğü olay gibi. Ya da 1997 ve 1998 yılında, Amerikan Sikorsky yapımı Black Hawk ile yine Amerikan yapımı Cobra ve Fransız yapımı Cougar helikopterlerinin, PKK tarafından, Rus yapımı SA-7A ve SA-7B yerden havaya fırlatılan roketlerle düşürüldüğü ve içlerindeki askerî mürettebatın öldüğü olaylar gibi.

Casa uçakları ile ilgili olarak *Sabah* gazetesi, 29 Ocak 1990 tarihli nüshasında "Trilyonluk uçak ihalesindeki ANAP'lı" manşetiyle bu uçaklarla ilgili teknik ve ihaledeki olası yolsuzluk iddialarını dile getirmişti. 1990 yılında *Sabah*'taki haberi kaleme alan gazeteci Nezih Tavlaş daha sonra da *Casa Olayı* adlı kitabında, Hava Kuvvetleri tarafından Casa uçakları için yapılan ilk testte olumsuz rapor düzenlendiğini ve uçaklardaki teknik eksikliklere dikkat çekmişti. Bu rapor dikkate alınmayınca peş peşe üç Casa uçağı da düştü. Ne hesap veren, ne de hesap soran oldu.

Televizyonlarda sık sık boy gösteren bir emekli general var; verdiği her bilgi yalan üzerine kurulu. İşte o generalin döneminde, PKK, Rus yapımı roketleri fırlatarak envanterimizdeki yukarıda adı geçen uçakları düşürmüştü. Yaklaşık 15 askerin öldüğü bu vahim kazalardan sonra ancak ihaleye çıkılarak, düşen bu uçakları PKK'nın kullandığı Rus yapımı roketlerden koruyacak laser koruyucu sistemlerinin tedariki yapıldı ya da halen yapılacak. TV'lerde habire boy gösteren o emekli generalin, söz konusu uçakların misyonları sorumluluk alanına girdiği içindir ki ihmali büyüktür bu uçakların PKK tarafından düşürülmesinde.

Şimdilerde de, *Bugün* gazetesinin ortaya çıkardığı ve bazı subayların, PKK zayıat vermesin diye İsrail yapımı

Heron uçaklarının düşürülmesini ya da koordinatlarının değiştirilmesini istedikleri iddiaları var.

Milli Savunma Bakanı Vecdi Gönül bana verdiği demeçte, olayla ilgili soruşturma dosyasının sürüncemede kaldığını ve ancak kendi bakanlığının girişimiyle soruşturmanın –aradan üç yıl geçtikten sonra- “doğru adrese,” yani Genelkurmay Askerî Savcılığı’na gittiğini söyledi.

Bakan Gönül’ün açıklamasındaki hukuki soruna değinmeden önce yukarıda belirtilen olayda adı geçen Heron insansız hava araçlarıyla (İHA) ilgili bir detayı sizinle paylaşmak istiyorum. İsrail’in Heron uçaklarının teslimatını geciktirmesi üzerine Türkiye bu ülkeden 2007 yılı itibariyle bir ya da iki adet Heron ile farklı versiyondaki İHA’lardan satın aldı ya da kiraladı. Daha sonra Heronlardan birinin düştüğü gazete haberlerinde yer aldı. Ama ne basın, ne hükümet, ne de Parlamento, “Bu Heronlar niye düştü?” diye, merak edip olayın arkasını getirdi.

Bazı subayların PKK ile işbirliği amacıyla Heronların düşürülmesini istedikleri yolundaki iddialara ilişkin soruşturma üç yıl bekletilmeyip, doğru adrese, yani sivil savcılığa gönderilip, mahkeme süreci bir an önce sonuçlandırılıyorsa, belki de o dönemlerde Heron’un neden düştüğünü de bilecektik.

Gelelim Bakan Gönül’ün söz konusu iddialarla ilgili hukuki sürece ilişkin açıklamasındaki hatalı yaklaşıma. Emekli Askerî Hâkim Ümit Kardaş, Bakan Gönül’ün, dosyaya Bakanlık’ının el koyarak yetki karmaşasını çözdükleri açıklamasını “Anlamsız,” diye nitelendiriyor. Kardaş, “Gönül, dosyayı Adalet Bakanı’na gönderir, Bakanlık da özel yetkili mahkemeye gönderir, bu kadar basit. Zira, PKK-asker işbirliği iddialarına askerî mahkeme bakmaz,” diyor.

Kardaş’a göre, “Niyet, işleri kapamak, örtmek olunca, askerî savcıya gönderirsiniz. Sivil zaten korkuyor. Bu olay zamanında çıktığında gereğini yapmayanlar zaten suçlu. Başbakan’ı da yanıltıyorlar.”

“Belli ki Milli Savunma Bakanı’nı, danışmanları bilgilendirmiyorlar,” dedikten sonra şöyle devam ediyor Kardaş; “Askerî Ceza Yasası da, (353 sayılı Askerî Mahkemeler Kuruluşu ve Yargılama Usulü Hakkında Kanun’nun Müsterek Suçları düzenleyen 12. maddesi de), söz konusu iki subayın sivil mahkemelerde yargılanmalarını öngörürken konuya Genelkurmay Başkanlığı’nın bakıyor olması, Türkiye’de fiili hukuksuz bir rejimin olduğunu, kanunların dahi uygulanmadığını gösteriyor.”

Kardaş, tezinin hukuki veçhesine şu izahatı getiriyor; “Ortada, terör örgütü PKK ile işbirliği yaptıkları iddia edilen iki subay var. Terör örgütünün tüm eylemleri zaten özel yetkili ağır ceza mahkemelerinde görülüyor, askerî yargıyla hiç ilgisi yok. Asker kişilerin PKK örgütüne destek verdikleri iddiası sivil suçla alakalı bir konu.”

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Koruma, kollama görevini asker tayin ediyor...

Lale Kemal 28.07.2010

Demokrasinin yerleşmesinin temel koşulu askerî vesayetin sonlandırılmasıdır. Asker, kıışlasına çekilip yurt savunmasına odaklanacak, siyaset de muktedir olup, ülkeyi tek başına yönetecek. Yanlış yaptığında hesabını sandık başında verecek. Demokrasinin geliştirilmesi için şu ana değin çıkartılmış olan yasalar yamalı bohça

gibi, köklü tedbirleri içermiyor. Köklü tedbirlerin alınabilmesi için parlamentoda bir mutabakatın oluşması gerekiyor. Ama bu parlamentodan, tanık olunduğu üzere uzlaşa vs. çıkmaz. Zira Profesör Mehmet Altan'ın önceki akşam NTV programında vurguladığı gibi, parlamento, üzerinde yapılan kısmi değişikliklere rağmen halen 1980 darbecilerinin dikte ettirdiği 1982 Anayasası'nın bir ürünü. Darbe zihniyetinin ürünü siyasi partiler yasası ise, zaten milletvekili adayı olabilmeye parti liderlerini ve çevresindeki dar bir kadroyu tek seçici yapmış. Yani lidere rağmen milletvekili olamazsınız. 1980 darbesi öncesi çok daha adil bir seçim sistemi varken halkın caydırıcılığını üzerinde hisseden milletvekili profili mevcuttu.

Nasıl bir parlamentomuz var ki, bir bakıyorsunuz ana muhalefet CHP'nin lideri Kemal Kılıçdaroğlu, Anayasa paketi üzerinde Mayıs'ta Meclis'te görüşmeler yapılırken partisi hiçbir yapıcı katkıda bulunmazken paketin halkoylamasına sunulmasına az bir zaman kala askerin darbelere yasal kılıf olarak sunduğu meşhur 35. maddeyi "değiştirelim," diye son dakika önerisi getiriyor. Anayasa paketi üzerindeki oylamalar sırasında aklınız neredeydi diye sormazlar mı adama?

Diğer yandan, 35. maddenin değişmesi ya da kaldırılması önemli ama cımbızla çekilerek yapılan değişiklikler Türkiye'nin askerî vesayet sorununa köklü çözüm getirmiyor.

Geçenlerde, mecburi askerlik hizmetini yapan deneyimsiz askerlerin değil özel yetiştirilmiş birliklerin konuşlandığı Hakkâri'deki karakola PKK'nın düzenlediği saldırı sonucu 6 asker şehit olmuştu. Bu şu anlama geliyor, terörle mücadelede özel yetiştirilmiş birlikler ile dahi PKK karşısında caydırıcı olmaktan uzaklaşıyor Türkiye. Bu son derece tehlikeli bir gidişat. Bu gelişmelere son vermenin tek yolu, parlamento ve sivil otoritenin güvenlik konularında da yetkiyi elinde toplamasıyla olur. Özel yetiştirilmiş birlikler dahi olsalar bu askerler, TSK'nın eskilere dayalı çatışma konseptleri ile faaliyet gösteriyorlar. Emir komuta zinciri, esnekliği engelliyor.

SSCB'nin dağılmasının ardından geçen 20 yılda Türkiye'nin de üyesi olduğu NATO ülkeleri, değişen tehditlere göre yeniden yapılanarak, ordularını küçültürken daha etkin hale getirdiler. TSK da yıllardır küçülmeden bahseder ama uygulamada önemli bir gelişme olmamıştır. Pek çok örnekten biri de halen yaklaşık devasa yani 1 milyon mevcudu olan TSK'daki general kontenjanının, yani sayısının da azaltılmamış olmasıdır. TSK'daki general sayısı yaklaşık 367. Dönemin Genelkurmay Başkanı Orgeneral Hilmi Özkök, general kontenjanını 350'ye düşürmüş iken şimdiki Genelkurmay Başkanı Orgeneral İlker Başbuğ bu kontenjanı yüzde 100 kullanarak general mevcudunu 367'e çıkartmış bulunuyor.

Dolayısıyla, askerî vesayetin sonlanması için TSK'nın özerkliği diye bir kavramın bütünüyle ortadan kaldırılması ve demokratik denetiminin sağlanması gerekiyor.

Bu özerk yapı, kimi zaman kanunların üstüne çıkan yönetmeliklerle de sivil kontrolü by pass ediyor. TSK'daki yönetmelik sayısını tam bilmiyorum ama fiilen TSK'ya bağlı olan Jandarma Genel Komutanlığı'nın işleyişini düzenleyen ve neredeyse kanunların üzerine çıkan yaklaşık 500 yönetmeliğe sahip olduğunu biliyor muydunuz? Örneğin, kanunlar TSK'ya, ya da Jandarma'ya, toplumun her kesiminden insanları fişlemeyi öngörmez ama yıllardır bu yasadışı işlem, yönetmeliklere dayandırılarak keyfi bir şekilde yapılır. Bu arada hatırlatalım, 12 Eylül'de referanduma sunulacak Anayasa değişiklik paketinde bu fişleme uygulamasını sonlandırıcı kişisel verilerin gizli tutulması maddesi de var.

TSK'nın, 1960 yılından bu yana beş kez kanlı ve kansız siyasete müdahale ettiği darbelerine yasal kılıf olarak sunduğu ve bugünlerde tartışılan TSK İç Hizmet Kanunu'nun 35. maddesinin de dayanağı oldukça sıkıntılı. Bu madde ile ilgili sıkıntı, Cumhuriyet'i koruma ve kollama görevini tayin eden mercinin sivil siyasi otorite yerine TSK komuta heyetinin kendisinin olagelmesidir. 1960 darbesinin ardından kabul edilen İç Hizmet Kanunu, TSK'ya, Türk yurdunu ve Anayasa ile tayin edilmiş olan Türkiye Cumhuriyeti'ni kollamak ve korumak görevini veriyor.

Darbe deneyimli eski Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel, 31 Ekim 2005 tarihinde Sabah'tan Yavuz Donat'a verdiği demeçte, TSK' ya darbe yetkisi veren 35. maddenin dünyanın hiçbir yerinde bulunmadığına işaret ediyordu.

Darbe zaten anayasal bir suçtur tamam ama bu darbelere sözde hukuki kılıf uyduran 35. madde gibi düzenlemeleri de parlamento ortadan kaldırmak zorunda.

Düzeltilme

"Sahi Heron niye düşmüştü" başlıklı 21 7 2010 tarihli köşe yazımın birinci paragrafında geçen "uçaklar" ibaresine "helikopterler" kelimesinin de eklenmesi gerekmektedir. Yine aynı yazımın üçüncü paragrafında, "Televizyonlarda sık sık boy gösteren bir general var" cümlesine "emekli" kelimesinin eklenmesi gerekmektedir.

Düzeltilir, özür dileriz.

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ha Koşaner ha bir başkası

Lale Kemal 04.08.2010

Daha Ergenekon soruşturmaları başlamamıştı. Ankara'da biraraya geldiğim bir Amerikalı diplomat, çoğunluğu mecburi askerlik hizmeti yapanlardan oluşan 1 milyon mevcutlu, 367 generalli NATO üyesi Türkiye'nin silahlı kuvvetlerinin, çağın gerisinde kaldığını söylüyordu. Ergenekon soruşturmaları başlasaydı herhalde çağın gerisinde tanımından çok daha ileriye gider, küçük dilini yutardı.

Takke çoktan düştü kel göründü sayın generaller... Sivil neferlerinizle birlikte 'Ordu yıpratılıyor, ordu tasfiye ediliyor' teranelerini artık kimse yutmuyor. Ordu zaten kendi kendini yıpratıyor ama ne yazık ki yurt savunmasında ciddi zafiyet anlamına gelen bu vahim duruma 'Dur' diyecek bir parlamento yok. Siyasi otorite tek başına, bu yıpranmışlığı topyekûn ortadan kaldıracak iradeye maalesef sahip değil. Kolay değil milletin sırtından elde edilen yılların alışkanlığı bir imtiyazlı sınıfın sonlanmasına karşı bir direniş var ortada.

Orgeneral İlker Başbuğ, darbe tertibi yaptıkları iddiasıyla mahkemeye sevk edilen muvazzaf ve emekli askerleri koruması ve böylece "Yargıya müdahale ettiğinin," AB ilerleme raporlarında da tescil edilmiş olması nedeniyle ciddi şekilde yıprandı. Başbuğ hem kendisini hem de TSK'yı, hukuk dışı eylemlere karıştıklarından şüphelenilen mensuplarını koruduğu içindir ki yıpranarak ama görev süresini doldurarak emekli oluyor. Yerini, belli ki yıpranmasın diye sessizliğe büründürülen Kara Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Işık Koşaner'e bırakıyor. 64 yaşındaki Koşaner, 67 yaşında emekli oluncaya değin 3 yıl süreyle Genelkurmay Başkanlığı görevini sürdürecektir.

Koşaner son olarak iki yıl önce konuşmuş ve "TSK, ulus devlet, üniter devlet ve laik devletin korunmasında her zaman taraf olmuş ve olmaya devam edecektir" diyerek, ordunun, ülkenin tek gerçek sahibi olma iddiasını yinelemişti. 20 yıl önce Soğuk Savaş'ın sona ermesiyle dünya ve Türkiye değişirken, ordumuz Orgeneral Koşaner'in de ima ettiği gibi değişime ayak diretecekti, diretiyor da.

Ancak Orgeneral Koşaner bu konuşmasının ardından sessizliğe büründü. Belli ki TSK kurumsal bir karar alarak, Koşaner'in son iki yılı sessiz sedasız geçirmesini ve böylece yıpranmadan Başbuğ'dan görevi devralmasına karar verdi. Kimi beklentilerin tersine Orgeneral Koşaner'in, yukarıda alıntı yaptığım iki yıl önceki açıklamasından da anlaşılacağı üzere mahkemelere intikal eden kimi hukuk dışı eylemlere katıldıklarından

şüphelenilen özellikle generalleri "Koruma kollama" görevini sürdürmesi beklenmelidir. Sonuç olarak kendisi de TSK'yı siyasete bulaştıran ideolojik müfredattan geçmiş bir asker ve kurum içindeki mahalle baskısının etkisi altında kalmaması düşünülemez.

Ha diyeceksiniz ki Genelkurmay eski Başkanı Orgeneral Hilmi Özkök de aynı eğitim sisteminden geçmiş olmasına karşın çağdaş orduların komutanlarının yaptığı gibi seçilmişlerden oluşan siyasi otoriteye başkaldırmadığı gibi bazı darbe planlarının gerçekleşmesini de önledi. Ama Özkök'ün izlediği çizgi münferit idi. Bu çizginin sürekli hale getirilmesidir aslolan. Diğer bir deyişle, parlamento, TSK'nın sivil demokratik denetim altına alınmasını sağlayacak yasal düzenlemeleri yapmazsa ordu, ister Koşaner gelsin ister bir başkası kendisini yıpratarak dolayısıyla Türkiye'yi de yıpratmaya devam edecek.

Doğru, 2003 ve 2004 yıllarında yapılan yasal düzenlemeler sonucu TSK'nın siyasetteki rolü biraz azaltılabildi. Ama bu önlemler yetersiz kaldı ki darbe tertiplerine karıştıklarından şüphelenilen askerler hukuka direnme cesaretini gösterebildikleri gibi Genelkurmay karargâhının desteğiyle son çıkartılan yakalama kararlarına direnebiliyorlar.

TSK'nın çağdaş bir ordu haline getirilmesi için gerekli olan pek çok yasal düzenleme henüz yapılabilmiş değil. TSK'nın askeri harcamalarını Parlamento adına denetleyecek Sayıştay yasa tasarısı henüz çıkmadı. Genelkurmay Başkanı bırakın Milli Savunma Bakanı'na bağlı olmayı Başbakan'a bile bağlı değil yalnızca sorumlu. Böylece özerk ve denetimsiz kalmayı sürdürebiliyor.

TSK'yı diğer NATO üyesi ülkelerin orduları gibi demokratik sivil denetime tabi kılmadan ve küçültmeden, başına kim gelirse gelsin değişen bir şey olmayacak.

Dolayısıyla iş, parlamento ve hükümete düşüyor.

YAŞ'ta yetki siyasi iradenin...

Bir askeri kaynağımın, YAŞ toplantısı nedeniyle dikkat çektiği ve atamalarda yetkinin bütünüyle sivil iradede olduğuna dair değerlendirmesini aşağıda sizinle paylaşıyorum;

YAŞ'ın atamalar konusunda hiçbir yetkisi yoktur. Yetki tamamen aşağıda belirtildiği üzere siyasi iradenindir;

Genelkurmay Başkanlığı makamına kimin ve nasıl atanacağı 926 sayılı TSK Personel Kanununun 49'ncü maddesinin (h) fıkrasında açıklanmıştır.

2 şartı vardır:

1- Orgeneral veya oramiral olmak.

2- Kara, deniz veya hava kuvvetlerinden birinde komutanlık yapmış olmak.

Bu şartları sağlayan herhangi birini bakanlar kurulu teklif eder, cumhurbaşkanı da onaylarsa atama gerçekleşir. Yani bakanlar kurulu isterse deniz ya da hava kuvvetleri komutanını dahi teklif eder, cumhurbaşkanı onaylarsa atanır.

Kuvvet Komutanlıklarına atamanın nasıl yapılacağı ise, "Subay ve Astsubay Atama Yönetmeliği"nin 13'ncü maddesinin c fıkrasında açıklanır.

Teklifi Genelkurmay Başkanı yapar, bakanın bu teklif üzerine inha etmesi (yani genelkurmay başkanının teklif ettiği kişiyi bu göreve layık görmesi) ve atama kararnamesi hazırlaması, bu kararnamenin başbakanca da

uygun görülüp imzalanması ve en son Cumhurbaşkanının onaylaması gerekir. Yani YAŞ'ın kuvvet komutanlığı atamalarında da bir yetkisi yoktur

Aynı maddenin (ç) fıkrasına göre Jandarma genel komutanı için de aynı süreç işler, ancak inha ve kararname hazırlama yetkisi İçişleri Bakanındır. Yani görüldüğü gibi Genelkurmay Başkanı ve Kuvvet Komutanları atamaları tamamen siyasi iradenin yetki ve takdirindedir.

General ve Amirallerin hangi görevlere nasıl atanacağı da tamamen siyasi iradenin tekelindedir. Bu konuda pazarlık olmaz.

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Asker vurularak kışlasına çekiliyor...

Lale Kemal 11.08.2010

Türkiye’de askerin konumu adeta devlet içinde devlet gibidir... Bir yanda seçimle işbaşına gelmiş siyasi otoriteler diğer yanda TSK ve onun uzantısı her kesimden bir kısım sivil bürokrasi, akademisyen, işadamı ve gazeteci.

Ama artık, devletin işleyişini aksatan, ülkeyi istikrarsızlığa sürükleyen bu tuhaf denklem değişiyor ve tek devlet olma yoluna sancılı olsa da, uzun zamana yayılacak olsa da girdik. Bu geçiş sürecinin hızını, yalnızca iktidar partisi değil topyekûn siyasi partilerin ve toplumun ne ölçüde bilinçleneceği de belirleyecek. Ama, özellikle muhalefetteki siyasi partilerin genelde askeri vesayet sistemini destekler nitelikteki politikaları ve toplumda aydınlanmanın yavaş seyrediyor olması nedeniyle demokrasinin olmazsa olmaz koşulu olan askerin siyasetten el çektilmesi süreci yavaş ilerleyecek. Nihayetinde askeri asli görevi olan yurt savunmasına çekme konusunda geri dönülemez bir sürece girdiğimizi düşünüyorum.

Başbakan Yardımcısı Cemil Çiçek, 8 gün sonunda tepe noktalara atamalar konusunda hal yoluna girmiş gibi gözükken YAŞ krizi sonrası dün gazetelere yansıyan açıklamasında, “Halka hesap veren son sözü de söyler,” demiş. Aslında meselinin özeti budur. Kimse, “Ben de demokrasiden yanayım ama işte AK Parti’ye güvenmiyoruz, amacı şeriatı getirmek vs.” gibisinden anlamsız gerekçelerin arkasına sığınmasın. Bu ülkeye şeriatı getirmeye hiç kimsenin gücü yetmez. Hele de onca demokratik reforma öncülük etmiş AK Parti’nin şeriatı getirme gibi bir amacı olduğu söylemi, aslında askeri vesayeti isteyenlerin bahanesi.

Bu ülkede ordu 5 kez, kanlı ve kansız olmak üzere siyasete müdahale etti. Her müdahalenin gerekçesi farklı idi yani darbe gerekçeleri her seferinde laikliği koruma olmadı.

Geçelim artık bu “Laikliği, Cumhuriyeti koruma, kollama görevi,” bahanelerini, inandırıcılığı ciddi şekilde sorgulanmaya başlayan bir söylem bu. Ordunun derdi, özerk yapısıyla devlet içinde devlet olarak kalma geleneğinin kırılmasına karşı sonuna kadar direnmek. Son YAŞ krizi de gösterdi ki asker, hükümetin ve Başkomutanı sıfatını taşıyan Cumhurbaşkanı Abdullah Gül’ün, birlikte çalışacakları komutanları belirlemelerine karşı anlamsız ama çok ciddi direnç gösterdi.

TSK, “Ben, çok nadiren de olsa siyasi karar vericiler atamalara karışsa da bu alanda tekelimi koruyorum ve karışmayın,” demek istedi ama bu kez sökmedi. Siyasi iktidar kanunlardan kaynaklanan hakkını bu kez sonuna kadar kullandı.

YAŞ krizi de gösterdi ki asker bazı tavizler koparma karşılığında vuruşarak ya da direnerek kışlasına çekilme sürecini sürdürüyor. TSK da derinlerdeki kaygının, askeri yargı sistemi yoluyla kamuoyundan ve siyasi otoritelerden kolaylıkla gizlenen kimi anayasa dışı hareketlere ilişkin dosyaların açığa çıkması olduğunu düşünmemiz lazım. Geçen yıl Aralık ayında Başbakan Yardımcısı Bülent Arınç'a yönelik asker bağlantılı suikast iddialarıyla ilgili sivil savcıların TSK'ya ait sır bilgilerin yer aldığı kozmik odaya girmelerine nasıl bir direnç gösterilmişti hatırlayalım. Bu direncin arkasında bazı kanun dışı olabilecek bilgilerin açığa çıkmasından kaynaklanan ciddi endişe yatıyor olabilir.

İtalyan derin devleti ya da kayıt dışı devleti Gladio'daki sır perdesinin aralanmasında askerî bilgilere erişimin önemli ölçüde rol oynadığını da bu arada hatırlatalım.

Askerin, bazı suçların aydınlatılmasına yarayabilecek belgeleri sivil mahkemelerden kaçırmak istemesi kendi başına devlet yönetiminde çok ciddi bir zafiyet olarak karşımızda duruyor. TSK komuta kademesinin, son YAŞ krizinde de sergilediği kanunlara karşı direnç üzerinde de ciddi şekilde düşünülmesi gerekiyor.

Bir askerî kaynağım şöyle diyor: "TSK İç Hizmet Kanunu'nun 13'ncü maddesinde, askerliğin temelini disiplin olduğu belirtilir ve disiplinin tanımı yapılır. Disiplinin tanımının ilk ve en önemli unsuru kanunlara ve nizamlara itaat etmektir. Bu yılki komutan atamalarında, hükümetin kanunlardan kaynaklanan yetkisine ipotek koyma ve başkaldırmaya yönelik tutum ve yaklaşımlar disiplinsizlik; hükümetin aldığı tedbirler de bozulan disiplinin tesis edilmesi olarak görülebilir."

Gördüğünüz üzere asker, kendi oluşturduğu gelenek ya da teamül, adına ne dersiniz deyin kırılmak istenince yani özerk alanına girilince yasa masa tanımıyor(du).

Herkesle şu konuda iddiaya girmeye hazırım;

Ergenekon ile başlayıp Balyoz ile devam eden darbe iddialarına ilişkin davalarda TSK içinden çok sayıda askerin suçlanması ve YAŞ kriziyle devam eden süreçte; siyasi otoritenin ağırlığını koymuş olması TSK komuta kademesi dışında pek çok subayı da rahatlatmış bulunuyor.

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ateşkes ve silah siparişleri...

Lale Kemal 18.08.2010

Ne zaman Türkiye, yurtdışına terörle mücadele amaçlı silah siparişi veriyor işte o zaman PKK sorununa çözüm ümitlerim kırılıyor. Bu kez tam da PKK'nın yeni bir ateşkes ilan ettiği sırada ABD'den, "İran ve İsrail konularında bizim çizgimize yaklaşmazsanız, istediğiniz silahlara satış izni vermesinde Kongremizi iknada zorlanırsınız," sesleri yükselmeye başladı. Kongre izin verse dahi,

Türkiye'nin ABD'den terörle savaş amaçlı bu silahları alması birkaç yılı bulacak cinsten. Bu birkaç yıl sürebilecek silah teslimatı, terör sorununa siyasi çözüm arayışlarının samimiyetini de sorgular nitelikte. Türkiye'nin, silahlı mücadele veren grupları caydırıcı silahları edinmesi (Sürekli askeri teknolojilerde dışa bağımlılığını kastetmiyorum) meşru hakkı. Ancak 26 yıldır terör sorununu silahla çözme yöntemi kabul edilebilir değil. Dolayısıyla şimdilerde PKK'nın ateşkesi ve Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün Bakü yolunda, "Devlet teröre karşı

her yolu dener," yolundaki sözleriyle ima ettiği barışçıl çözüm arayışlarının yeniden canlandırıldığı izlenimi ümit verici. Gerçi öyle ya da böyle Türkiye artık bu sorunu silah kullanımını en aza indirecek şekilde çözecek de ne kadarlık bir zaman diliminde, bunu toplumun olgunluk derecesi belirleyecek. İşte bu noktada, toplumun yüzde 50 kadarını parlamentoda temsil eden muhalefet partilerinin, "Sözüm ona AK Parti karşıtlığı adına" demokratikleşmeye karşı çıkışları ve Kürt sorununa çözümde bugünün dünyasında karşılık bulmayan köhne bakış açıları, toplumun genelinin kabul edebileceği silahsız çözümün uzun yıllar alacağını işaretini maalesef güçlü şekilde veriyor.

Bu arada, Abdullah Öcalan'ın ömür boyu hapis cezasını çekmekte olduğu İmralı cezaevinin kontrolünün, kısmen siyasi otoriteye bağlı Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı'na geçmiş olması, silahsız çözümün yıllara sari gerçekleşebileceğini cesaretlendirir nitelikte. Kısmen diyorum zira, gerek jandarma gerekse sahil güvenlik, kağıt üzerinde halen İçişleri Bakanlığı'na, fiilen ise TSK'ya bağlı. Bu kısmi kontrol dahi, siyasi otoritenin, İmralı üzerinden çözümsüzlük üretenleri frenlemesini sağlayacak nitelikte.

Kürt aydınlarından Kemal Burkay, yaşadığı İsveç'ten kaleme aldığı makalesinde, "Ama PKK bunu (Silahı bırakmayı) ister mi, istese bile yapabilir mi; Öcalan'ı İmralı'da denetleyen ve PKK'ya yön veren güçler buna fırsat verir mi? İşte bütün sorun burada..." * diyerek, çözüm önündeki derin engellere dikkat çekiyor.

Kimbilir İmralı'nın kontrolü kısmen de olsa siyasi otoriteye geçtiğine göre ve bu otorite de çözüm yanlısı politika istediğini söylüyorsa, çözüm önündeki derin engellemeler belki de önlenabilir. TSK içindeki darbeci temizliğinde yargı yoluyla önemli mesafeler katedilmesi de Kürt sorununun çözümü dolayısıyla PKK tehdidinin azaltılmasına katkıda bulunacaktır.

12 Eylül'de yapılacak referandum öncesi, hele hele de 2011 Temmuz'unda planlanan genel seçimler öncesi PKK'nın Ramazan ayı boyunca ilan ettiği ateşkesin kalıcı hale gelmesi için ortaya attığı kimi önerilerinin karşılık bulmasını ben beklemiyorum. PKK kendisi açısından, Ramazan ayında ateşkes ilan ederek dindar Kürtleri rahatlatıcı bir politika izledi. Ankara'dan bir dizi olumlu adımlar gelmezse PKK bu ateşkes sürecini, saldırı öncesi yeniden toparlanmak için de kullanabilir.

Türkiye'nin bitmez tükenmez silah siparişleri ve kendimi bildim bileli aldığı ambargo tehditlerine karşı da bir çift sözüm var; Artık yeter, sayısız yerli silah firmalarını hızla arpalık olmaktan çıkartın...

Pontus: Korku yerine pozitif mücadele

Sümela Manastırı'ndaki ayin, Türkiye'nin, korku fobisinden beslenen tehdit algılamalarında son 5 yılda önemli mesafeler katettiğinin bir diğer ipucunu verdi. Türkiye'nin, bir günlüğüne bile olsa 88 yıl aradan sonra Ortodoks Hristiyanlarının, Meryem Ara Yortusu'nu Trabzon'daki tarihi Sümela Manastırı'nda kutlamasına izin vermesi, ülke içindeki aşırı milliyetçilerin, "Pontus hortlatılıyor" şeklindeki tepkisine neden olmuştu. Başbakan Erdoğan da bu tepkilere karşı çıkarak, "Korkuyu korkutmak, bu çok önemli. İşte bizim bunu başarmamız lazım," demişti. Yunanistan'ın Doğu Karadeniz bölgesinde bir Pontus devleti kurmak için çeşitli faaliyetlerde bulunuyor olduğu kanısı, 2005'e kadar asker ağırlıklı hazırlanan Milli Güvenlik Siyaset Belgeleri'nde (MGSB) tehdit olarak algılanıyordu. "Her yanımız düşmanlarla kaplı," fobisini yenmeye çalışan AK Parti iktidarı, 2005 yılında yenilenen MGSB belgesinde, diğer pek çok konuda olduğu gibi Pontusçuluk meselesinde de pozitif mücadele politikasını benimsedi. Türkiye Pontus faaliyetlerini izlemeye devam ediyor ama MGSB de, Pontusçuluk tehdit bölümünde artık yer almıyor. Türkiye artık bu Pontusçuluk meselesinde, "O kadar korkulacak bir şey değil, nasıl mücadele edilir, ona odaklanalım," politikası izliyor. Bu politika daha ziyade pozitif mücadeleye odaklanmış ve Sümela Manastırı'ndaki ayin de bu bakış açısıyla gerçekleşmiş. Meyveleri de alınmıyor değil. Nitekim, Yunan basını, "Biz de cami açalım," demeye başladı bile.

Uzun zaman alacak olsa da korkularla beslenen toplum olmaktan çıkıp özgüvenimize kavuşma yolunda ilerliyoruz...

*Star, Açık Görüş, 15 Ağustos

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Asker cephesinde referandum ve ateşkes

Lale Kemal 25.08.2010

Referanduma 18 gün kaldı ama vatandaş, meydanlara çıkan siyasiler tarafından paketin detayı anlatılmadığı için tam olarak neye hayır, neye evet diyeceğini bilmiyor. Şimdilerde meydanlarda, PKK ile müzakere yapıldığı iddiaları üzerine odaklanan vatana ihanet tartışmaları olanca hızıyla sürüyor. Hele de MHP lideri Devlet Bahçeli'nin, PKK konusunda hükümete yönelttiği ağır eleştirileri yok mu, insanın gülesi geliyor. Bahçeli koalisyon hükümetinde Başbakan Yardımcısı iken Bakan olan Mehmet Keçeciler, dün *Star* gazetesinde yer alan açıklamasında, Öcalan'ı kastederek, "Devlet de görüştü biz idamı kaldırdık," deyip, MHP liderinin kalesine gol atıverdi.

Türkiye'nin, iyi bir gelecek ve hatta bekası için çözmesi gereken bu en hayati konuda, siyaset cephesinin nedenli kısır bir çekişme içinde olduğunu görmek insanın içini acıtıyor.

Peki, askerî cephede durum nedir?

YAŞ sırasında, hükümetin, siyasi otoritenin başı olarak ve Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün, bugüne kadar kullanılmayan yasal yetkilerini kullanıp, komutan atamalarında ağırlıklarını hissettirmiş olmaları, askerin sivil demokratik kontrolünün sağlanması yolundaki uzun yolculukta, önemli bir demokratik hamle oldu. Ama TSK'nın, kışlasına tamamıyla çekilmesi, siyasi iktidarlar ile parlamentonun bundan sonra atacakları yasal adımlara bağlı. Böyle bir irade henüz muhalefet cephesinde oluşmuş değil.

Dolayısıyla, askerin, demokratik ülkelerdeki silahlı kuvvetler konumuna çekilmesi için daha çok zamana ihtiyaç var.

Ama YAŞ sırasında hükümetin duruşu, demokratik süreçlere ilişkin tünelin ucunda bir ışık yaktı. Yukarıda da belirttiğimiz üzere, askerin kışlasına çekilmesi süreci hemen olmayacak. Dolayısıyla da PKK'nın ilan ettiği ateşkes sürecinde zaman zaman çatışma haberleri almaya maalesef devam edeceğiz, kısa süre önce aldığımız çatışma haberi gibi.

Askerler, kendi varlık sebeplerinin gereği olarak diğer bir deyişle "Biz varsak, varlığımızı hissettirmemiz lazım," mantığıyla ateşkese rağmen çatışmaları sürdürecekler gibi görünüyor. Hatta askerler, bu süreçte "Kandil'i de vurmak istiyoruz," talepleriyle hükümetin karşısına çıkabilirler.

YAŞ sürecinde hükümet, demokrasilerde olması gerektiği şekilde varlığını gösterdi ancak henüz askerin kontrolünü sağlamış değil. Durum böyle olunca da ateşkes sürecinde askeri frenlemesi zor olacak gibi görünüyor.

Asker, ateşkes sürecinde inisiyatifi PKK'nın almış olmasından son derece rahatsız. TSK, inisiyatif meselesini "PKK güdümüne girme," şeklinde algılıyor ve psikolojik olarak bu durumdan hiç hoşnut değil.

Daha önce de yazdığım gibi asker vurularak kışlasına çekiliyor. Şimdiki vuruşma alanı da güvenlik meselesi bağlamında terörle mücadele alanında oluyor. Askerlerin, "Biz yurt güvenliği olan alanlardaki sahamıza çekilirken, (vurguları daha net yaparak) PKK bağlamında güvenlik boyutuyla ilgili taleplerimizi iletiyoruz," demeye başladıkları anlaşılıyor.

Referandum bağlamında ise asker kendisini, çıkacak evet veya hayıra göre konumlandıracaktır. Darbe anayasasında sivilleşme yolunda iyileştirmeler öngören paketin halkoyuna sunulacağı 12 eylülde evet çıkması, TSK'nın da demokratik kontrolünü hızlandıracak önemli bir faktör olacak. Hayır ise bu sürecin savsaklanması anlamına gelecektir.

Şimdilerde yeni komuta kademesinin devir teslim törenleri devam ediyor. Hemen ardından referandum olacak. Sonra da 2011 genel seçimleri. Bu süre zarfında, referandumda oylanacak pakette yer alan unsurlar dışında askerin kışlasına çekilmesini sağlayacak yasal adımlar atılması beklenmiyor.

Unutmadan söyleyeyim, halen TSK'daki tepe noktalarda, demokratik denetimden hazzetmeyen, TSK'nın ayrıcalıklı statüsünün devam etmesini isteyen kuvvetli ekip duruyor.

Demokrasi isteyenlerin durumu çok zor; bir yanda muhalefetin başı çektiği kısır siyasi çekişme, diğer yanda, devlet içinde devlet konumunu ısrarla sürdürmek isteyen TSK.

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'Evet'le gizlilik zırhı biraz daha delinecek...

Lale Kemal 08.09.2010

 'Evet'le gizlilik zırhı biraz daha delinecek... Ordu, bilinen rakamlara göre yılda 5 milyar dolar silah alımına para harcasa da, kritik teknolojiler sınıfına giren zırh delinmesini önleme teknolojisine de sahip değildir. Pakistan dâhil pek çok ülkenin kapısını çalmışızdır, "Bize zırh delmeyen teknoloji verin," diye. TSK'nın ileri teknoloji ürünlerinde dışa olan yüksek bağımlılığı, özerk, kimseye hesap vermeyen kimsenin de hesap sormadığı yapısından kaynaklanır. Her ne kadar zırh delme teknolojisine sahip olmasa da TSK'nın onlarca yıl arkasına saklandığı gizlilik zırhının artık yavaş da olsa delinmeye başladığına birkaç yıldır tanık oluyoruz.

Bu gizlilik zırhı delindikçe demokrasiye biraz daha yaklaştığımızdan emin olun. Bu zırh delindikçe asker kaynaklı ne vahim olayların tezgâhlandığı bir bir ortaya çıkıyor, çıkacak da. En vahimi, kimi subayların sivil uzantılarıyla birlikte darbe iştahlarını bir türlü bastıramayıp, Sarıkız, Ayışığı, Eldiven, Yakamoz, Kafes, Balyoz gibi darbe planları yaptıkları iddiaları. Neyse ki bu iddialar iddia olmaktan çıkıp şüpheliler yargı önünde hesap vermeye başladılar.

Profesör Ümit Cizre, *Star*'ın 5 eylül pazar günü yayımlanan Açık Görüş ekinde, "AK Parti, 12 Eylül'le hesaplaşabilir mi?" başlıklı okunması gereken makalesinde, 12 Eylül darbesinin acımasızlığını örnekleriyle ortaya koyarken, ülkenin tamamına yakınının fişlenmiş olduğunu da hatırlatıyor. Ya ölüme gönderilen, sağcısı solcusu o genç bedenler; onları da hatırlatalım.

Fişleme demişken, pazar günü halkoyuna sunulacak Anayasa değişiklik paketine "Evet," dersek, bu insanlık dışı, sindirerek ve korkutarak kurulu düzene mutlak itaati sağlayan araçlardan birinden de kurtulmuş olacağız.

Anayasa değişiklik paketinin tümü önemli olan maddelerinden biri de 12 Eylül darbecilerine yargı yolunun açılıyor olması. Hayatta kalan 12 Eylül darbecilerinin ve bu darbeye yataklık edenlerin, hukuken yargılanıp yargılanmayacakları tartışmaları sürüyor. Ancak darbecilere yargı yolunun açılması, kendi başına, darbe iştahı devam edenleri önemli ölçüde caydırıcı nitelikte.

Pazar günü oylayacağımız Anayasa paketi, "Evet" dersek, askerî ve yargı vesayetini bir ölçüde kırmada derdimize derman olacak. Bir yandan 12 Eylülcülere yargı yolunu açarken bir yandan da 28 Şubat sürecinde tanık olduğumuz üzere darbe şakşakçısı sözde hukuk adamlarının tarihten birer birer silinmesine yeşil ışık yakacak.

Tepeden bize dayatılan korku fobisini üzerimizden bir nebze atacağımız için bile referandumda EVET demeliyiz.

Karikatürlerle utanç müzesine ilk adım

Utançlarımızı bize hatırlatması dolayısıyla bir daha yaşanmaması için binlerce insanın, onur kırıcı bir biçimde uğradığı işkence sonucu ya öldüğü, ya kendisini astığı ya da sakat kaldığı, yakınları ve kendileri üzerinde derin kalp yarası bıraktığı Diyarbakır ve diğer benzeri tüm cezaevlerinin utanç müzesine dönüştürülmesi, AK Parti hükümeti için de bir samimiyet sınavı olacak.

Karikatür'ün bir araç olarak kullanıldığı utanç müzesinin ilki Ankara'da açıldı bile. Kültür, Turizm ve Çevre Gazetecileri'nin (KÜLTÜRÇEV) katkılarıyla, 12 Eylül döneminde cezaevlerinde yatan devrimci ve demokratların, askerî dönemi hicveden karikatürleri, "Utanç Müzesi" adı altında Ankara'da Çağdaş Sanatlar Merkezi'nde sergileniyor ve satışı da yapılıyor.

Bir mahkûmun o dönem çizdiği karikatür ve altına eklenen alt yazı, hep hatırlarımızda kalması dileğiyle...

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

YAŞ mağdurları genelkurmay başkanlarından hesap sorabilir

Lale Kemal 15.09.2010

Hiç kimse, kargaların bile güldüğü bahanelerin arkasına saklanıp, referandumda kabul edilen Anayasa değişiklik paketiyle, AK Parti'nin ülkeyi sivil dikta rejimine götüreceği iddialarında bulunmasın. Bu paket, demokrasi yolunda kapıyı önemli ölçüde araladı ama yepyeni bir anayasa ile ancak normalleşebileceğiz, bunu da bilelim. Yalnız bir sorun var... Demokrasi yolunda ilerlerken, iktidarı yepyeni bir sivil anayasa hazırlanması için yüreklendirecek bir liberal demokrat partinin olmayışı çok ciddi bir eksiklik olarak karşımızda duruyor. Zira, mevcut muhalefet partilerinin, statükocu zihniyetin söylemleriyle sivil bir anayasaya destek olmalarını beklemek hayalcilik olur.

Ben yine de pazar günkü referandumda daha fazla demokrasiye "Evet" diyenlerin oranının yüksek çıkmasından da cesaret alarak yepyeni, özgürlükçü bir oluşumun ortaya çıkacağını hissediyorum. Sandıktan çıkan sağduyu, beni böyle bir oluşumun doğacağı konusunda ümitlendiriyor.

Reform paketinde yer alan 26 maddenin tümü de, 30 yıllık bir gecikmeyle de olsa statüko zincirlerini birer birer kırmamızı sağlayacak, kırılan onurlarımızı bize geri verecek ve daha fazla özgürlük sağlayacak unsurlar içeriyor. Kırılan onurlarımız derken, YAŞ kararlarıyla, hukuksuz bir biçimde ordudan atılmış olan yaklaşık 1.600 subayı da kastediyorum.

Anayasa değişikliği paketi sayesinde, YAŞ kararıyla ve çoğunluğu irticacı oldukları gerekçesiyle ordudan atılan subaylar, artık yargıda hak arayabilecekler.

12 Eylül mağdurları, Geçici 15. Madde'nin yürürlükten kaldırılmasının ardından darbecilerin yargılanması için suç duyurusunda bulundular bile.

Paketteki diğer önemli maddelerden biri de genelkurmay başkanlarının görevleriyle ilgili suçlardan dolayı yargılanmalarının önünün açılacak olması. Böylece şimdiye kadar toplumun büyük bir bölümünün farkında olmadığı ya da içselleştirdiği mutlak bir dokunulmazlık kaldırılmış; başbakanlar bile görevleri ile ilgili suçlardan yargılanabildikleri halde başbakana bağlı bir devlet memuru olmalarına rağmen, hiçbir şekilde yargılanamaz durumda olan genelkurmay başkanlarının da görev suçlarından dolayı hesap verebilir olmaları sağlanmıştır.

Genelkurmay başkanlarının da görevleriyle ilgili suçlarından dolayı yargılanmalarının mümkün hale gelmesiyle birlikte, komutanlara karşı ilk davaların da, yine bu anayasa değişikliği ile hak arama imkânına kavuşan YAŞ mağdurları tarafından yapılacak şikâyetler üzerine açılmaları beklenebilir.

Bir askerî kaynağıma göre, YAŞ mağdurları, aşağıdaki şu yasal hususlar çerçevesinde kendilerini mağdur eden genelkurmay başkanları hakkında dava açabilecekler;

"1632 sayılı Askerî Ceza Kanunu'nun 115. maddesine göre astı hakkında keyfî işlem yapmak ya da yapılmasını emretmek iki seneye kadar hapis cezasını gerektiren bir suç. Aynı kanunun 144. maddesiyle yapılan atıf nedeniyle görevi kötüye kullanmak da Türk Ceza Kanunu'nun 257. maddesi kapsamında üç yıla kadar hapis cezasını gerektiren bir suç. Konuya ilişkin literatür incelendiğinde kamu görevlilerinin takdir yetkilerini keyfî kullanarak kişilere zarar vermeleri durumunda da görevlerini kötüye kullandıklarının kabul edildiği görülüyor.

İrticai faaliyetlere karıştıkları iddiasıyla hukuki itiraz yolları kapalı olarak YAŞ kararı ile TSK'dan ihraç edilen personelin durumu incelendiğinde, bu personel hakkındaki dosyaların 926 sayılı TSK Personel Kanunu'nun 50 ve 94. maddeleri ile Subay ve Astsubay Sicil Yönetmeliklerinin ilgili maddeleri uyarınca Genelkurmay Başkanı'na sunulduğu ve Genelkurmay Başkanı'nın hukuki itiraz yolu açık olarak Milli Savunma Bakanı imzasıyla TSK'dan çıkarma alternatifi de mevcut olduğu halde bu yolu seçmeyerek takdir hakkını YAŞ kararı ile ayırma yolunu seçmek yönünde kullandığı görülmektedir.

926 sayılı TSK Personel Kanunu'nun 50 ve 94. maddeleri ile Subay ve Astsubay Sicil Yönetmeliklerinin ilgili maddeleri incelendiğinde, irticai faaliyet gösterme diye bir ayırma yolunun olmadığı, bu işlemin hukuki adının 'Disiplinsizlik ve ahlâkî durum nedeniyle ayırma' olduğu görülür.

Kamu görevlilerinin kendilerine tanınan takdir hakkını objektif kullanmak yükümlülükleri vardır. Yani keyfî davranamazlar. Ancak Askerî Yüksek İdare Mahkemesi'nin internet sayfasında yer alan bazı kararlar incelendiğinde, takdir hakkının objektif kullanılıp kullanılmadığı konusunda şüpheler oluşabilir.

Örneğin pek çok personel irticai görüşleri benimsediği ve bu yönde faaliyetlerde bulunduğu gerekçesiyle YAŞ

kararı ile hukuki itiraz ve hak arama yolu kapalı olarak TSK'dan çıkarılmışken, irticai görüşleri benimsediği ve bu yönde faaliyetlerde bulunduğu düşünülen bazı personel ise Milli Savunma Bakanı imzalı kararname ile hukuki itiraz yolu açık olarak TSK'dan çıkarılmış ve bu personel Askerî Yüksek İdare Mahkemesi'nde dava açarak itiraz edebilmiş ve hak arayabilmiştir. (AYİM'in 26.12.1995 tarihli ve E.1995/1265-K.1995/1196 sayılı kararı, 22.02.2000 tarihli ve E.1999/754-K.2000/205 sayılı kararı vb.)"

Genelkurmay başkanlarının görevleriyle ilgili suçlar nedeniyle şimdiye kadar yargılanmaları mümkün olmadığından, takdir hakkının keyfî kullanılması iddiasıyla şikâyetçi olmak isteyenlerin yapabileceği hiçbir şey yoktu. Ancak bugünden sonra, yukarıda da detaylandırıldığı üzere, şimdiye kadar YAŞ kararı ile TSK'dan çıkarılan herkesin dönemin genelkurmay başkanları hakkında, 1632 sayılı Askerî Ceza Kanunu'nun 115 ve 144. maddeleri ile TCK'nın 257. maddesine istinaden suç duyurusunda bulunabilmelerinin ve bu kişilerin Yüce Divan'da yargılanabilmelerinin önü açıldı.

Duyurulur...

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Vekiller uyanık olun, askerî yargıya el atın...

Lale Kemal 22.09.2010

Demokrasiye inanan vekilleri buradan uyarıyorum... Referandumda kabul edilen Anayasa değişiklik paketi çerçevesinde askerî yargıda sivilleşme ve demokratikleşme adına attığınız adımlar heba olabilir, konuya hemen el atmazsanız.

Niye mi?, anlatayım ya da hafızalarınızı tazeleyeyim... Askerî yargının sivil denetimini sulandırma hamlesinin ilki, YAŞ krizi sonrası yapıldı. Gerçi siyasi otorite, YAŞ'ta askerin "teamül" adı altında sürdürdüğü keyfî atama alışkanlığını, yasalardan kaynaklanan yetkisini kullanarak sonlandırdı ancak bazı sakıncalı terfileri de önleyemedi. Bu terfilerden, askerî yargının demokratik sisteme uyumlaştırılması önünde önemli engel olacak en sakıncalı, Genelkurmay Adlî Müşaviri Tuğgeneral Hıfzı Çubuklu'nun taltif edilmesi oldu. Çubuklu tuğgenerallikten tümgeneralliğe terfi ettirildi. Normalde hâkim sınıfından tümgeneralliğe yükseltilen pek olmaz.

Oysaki Çubuklu, hükümeti devirme amaçlı kara propaganda siteleri açtırmaktan ifadeye çağrıldı, sahte çürük raporu çetesi soruşturmasında delilleri karartmakla suçlandı. Yetmedi, Balyoz'da tutuklanması istenen 102 sanık için yakalama kararına itiraz ve reddi hâkim taleplerine ilişkin dilekçelerin Karargâh'ta kendisinin başkanlığındaki Adlî Müşavirlik'te hazırlandığı iddiaları medyada yer aldı.

Çubuklu, ancak ve ancak adil bir yargılama sonucu bu suçlamalardan aklanabilir. Şu anda şüpheli konumunda olduğuna göre neden tümgeneralliğe terfi ettirilerek, asker tarafından ödüllendirildiği, sorusunu sormamız gerekiyor. *Zaman* gazetesinde yer alan habere göre, aynı Çubuklu'nun sahte çürük raporu bağlantılı dosyası şimdi de sivil savcılıktan alınmış. Nasıl bir adil yargılama olacak?

TSK, şüpheli konumunda olmasına rağmen Çubuklu'yu terfi ettirerek, zaten bu isme her nedense "çok güvendiği" ve "yaptığı her işin arkasında," olduğunun ilk işaretlerini vermişti. Çürük raporu soruşturmasında dosyasının sivil savcılıktan alınmış olması, TSK'nın Çubuklu'ya, "güvenini," maalesef pekiştiriyor.

Bu güvenin, Anayasa değişiklik paketinde yargıya ilişkin yer alan maddelerin kanunlara uyumlu hale getirilmesi çalışmalarında, demokrasi anlamında güvensizliğe dönüşme tehlikesi çok bariz.

Vekillerin tuzağa düşmemesi ve mutlaka askerî yargıya ilişkin uyum çalışmalarını bizzat yapmaları gerekiyor. Zira askerî yargıda uyum yasaları askere bırakılmayacak kadar önemli...

F-16 dosyası: Geçmişle yüzleşme zamanı

Geçmişin şaibeli olayları ile yzleşmeyince bu tür kirli işlerin tekrarı da önlenemiyor. DSP Genel Başkan Yardımcısı Hasan Macit'in, onlarca yıl soruşturulamayan F-16 savaş uçaklarının satın alınmasında dönen rüşvet iddialarını yeniden Meclis gündemine getirmiş olması önemli bir adım oldu. Macit, F-16 yolsuzluğunun soruşturulması için önceki gün Meclis'e verdiği nergesindeki gerekçede, 12 Eylül 1980 darbesinin ardından uzun bir süre parlamento denetiminden uzak bir dönem yaşandığını, bu dönemde pek çok silah alımında usulsüzlük, yolsuzluk iddialarının ortaya atıldığını, ancak pek çoğu resmiyete ulaştırılmadığı için inceleme, araştırma dışı kaldığını belirtiyor.

Ancak Macit, gerekçesinde önemli bir yanılığıya düşüyor. Zira, parlamentoda denetim iradesi halen oluşmuş değil.

Bu parlamento, yolsuzluk iddiaları bulunan bazı silah alımlarını da, aynı F-16 olayında olduğu gibi, "Dosyaları aç, kapa" yapmaktan öteye gidemedi.

İşte bazı örnekler; 2003 yılında TBMM Yolsuzlukları Araştırma Komisyonu, TSK'nın, Amerikan Boeing yapımı Havadan Erken Uyarı ve Kontrol uçağı AWACS'ların alımında devletin 180 milyon dolar zarara uğratıldığını iddiasıyla soruşturma açmıştı. Ancak soruşturma bir sonuç alınmadan kapatılmış ve 1,5 milyar dolarlık dört adet AWACS'ın alımına onay verilmişti. Basında tartışma bulan bir başka proje ise 170 adet Amerikan yapımı M 60 tanklarının İsrail tarafından 700 milyon dolara modernize edilmesi projesiydi.

Macit'in yeniden gündeme getirdiği F-16 rüşvet dosyası, Türkiye'de üstü kapatılan en önemli rüşvet olayı ve yzleşemediğimiz bir dosya. Rüşvet iddiaları, 12 Eylül 1980 askerî darbe döneminin Hava Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Tahsin şahinkaya ile ilgili. şahinkaya, bildiğiniz üzere, kabul edilen Anayasa değişiklik paketinde yapılan düzenleme ile darbecilere yargı yolunun açılması sonrasında hakkında suç duyurusunda bulunan cunta üyelerinden biri.

Dönemin SHP Milletvekili, şimdi hayatta olmayan Cüneyt Canver, Amerikan Lockheed Martin firmasından F-16 alımında şahinkaya'nın şahsi çıkar sağladığını dâhil bir dizi yolsuzluk olayına karıştığı iddialarının araştırılması için 24 milletvekili ile birlikte 24 Mayıs 1986'da soru önergesi vermişti. Ancak dosya o zaman kapatılmıştı.

Hadi vekiller bu kez daha cesur olun, Sayın Macit'e destek olun ve F-16 dâhil tüm şaibeli olduğu iddia edilen silah dosyalarına el atın. Böylece tekrarlarını önlemek için geçmişimizle yzleşelim.

Kolay gelsin MHP!!!

Kabul edilen Anayasa değişiklik paketine hayır oyu kampanyası MHP'ye hiç mi hiç yaramadı. Siyasi akıl, geçmişten ders alıp yanlışları tekrar etmemekten geçer. Ama ne gezer, MHP, yenilgisini kabul etmek yerine, basın da dâhil her yere saldırı oklarını yöneltmiş durumda. MHP'nin öfke dolu kapsama alanına giren medya kuruluşlarının sayısı bu yıl daha da arttı. MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli'nin, dn sabah Ankara'da düzenlediği kahvaltılı basın toplantısı için yöneticilerine ambargo uyguladığı basın kuruluşları bakın hangileri;

Taraf, Star, Yenişafak, Zaman, Bugün, Türkiye ve Vakit gazeteleri ile Kanal 24, Samanyolu Tv, Samanyolu Haber Tv, Kanaltürk, Habertürk Tv, Kanal 7, İHA, Cihan Haber Ajansı, TGRT Haber. Bu listeden görüleceği üzere MHP yalnızca yandaş medyayı davet etmiş, kolay gelsin, küçülmeye devam...

oglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'Cumhurbaşkanı Erdoğan' Kürt sorununu çözer...

Lale Kemal 29.09.2010

Bu başlıktan, Başbakan Recep Tayyip Erdoğan Cumhurbaşkanı olmazsa, Kürt ve PKK sorunları çözülmeyecek sonucunu çıkartmamak gerekiyor. Ancak, Türkiye'yi yakından izleyen Batılı istihbarat uzmanları, özellikle de terör sorunlarının çözüm sürecini bilen yabancı gözlemciler, Erdoğan'ın Cumhurbaşkanlığı koltuğuna mutlaka oturmayı hedeflediği varsayımından hareketle, Çankaya'ya çıkan Başbakan'ın Türkiye'ye ayak bağı olan Kürt sorununu çözme iradesinin zirveye çıkacağı yorumunu yapıyorlar.

Kürt ve PKK sorunlarının çözümünün, MİT eski Müsteşar Yardımcılarından Cevat Öneş'in bana daha önce söylediği üzere, ayrı ama paralel bir süreçle yürütmesi gerekiyor. Kürtlerin, Anayasa'da ve yasalarda yer bulmasını istedikleri Kürt kimliğini yaşamalarının önünü açacak anadilde eğitim ve en önemlisi de özerk statüye kavuşma gibi Türkiye'nin yerine getirmeye henüz hazır olmadığı talepleri var. Henüz diyorum zira Türkiye, sorunlarını çözme olgunluğunu derinleştirdikçe ve özgüveni arttıkça bugün kabul edilemez bulunan Kürt talepleri uzun vadede kabul edilebilir hale gelebilir. Yeter ki demokrasinin geliştirilmesi iradesi güçlenerek devam etsin.

Paralel yürütmesi gereken PKK bağlantılı terör sorununun çözümü de yine devletin özgüveninin artmasıyla ilintili. Şimdi kulağa hoş gelmese de, adam öldürme eylemlerine karışmamış olanların affı, siyasete girmelerine izin verilmesi ve lider kadrosunun üçüncü ülkelere gönderilmesi gibi tavizler verilmesi gerekecek. Karşılığında da silahlar bırakılmaya başlanabilir. En başta da, İmralı'da ömür boyu hapis cezasını çekmekte olan PKK lideri Abdullah Öcalan'ın, evde göz hapsine alınması, belki de uzun vadede serbest bırakılmasına kadar uzanacak bir süreç de yaşanabilecek. Ama bunların hepsi uzun vadede olacak işler.

Onlarca yıl, siyasetçilerin basiretsizliği yüzünden TSK'ya havale edilen bu devasa sorun, nihayetinde yine siyasetin basireti sayesinde siyasi araçlarla, çok inişler ve çıkışlar olacak olsa da çözüm yoluna girdi diyebiliriz.

Son olarak referandumda kabul edilen Anayasa değişiklik paketindeki düzenlemelerle birlikte TSK'nın siyasete müdahalesi, dolayısıyla sorunların çözümünde köstek olma rolü azaltılıyor. Bu rolün azaltılması, Kürt sorununun çözümünde de siyasi otoritenin elini giderek güçlendiriyor. Bu nedenledir ki hükümet, kompleks bir biçimde sorunun tüm tarafları ile diyaloga yeşil ışık yaktı.

Siz bakmayın Başbakan Erdoğan'ın, geçen hafta sonunda İstanbul'da gazetecilerle buluşmasında, "Öcalan'ın barış sürecinde ağırlığı yok," yolundaki sözlerine. Kendisi de biliyor Öcalan'ın Güneydoğu bölgesindeki gücünü. Ama genel seçimlere dokuz ay kala, üçüncü kez iktidara gelmeyi garantilemek isteyen AK Parti'nin genel başkanı ve Başbakan Erdoğan, İmralı'nın barış sürecinde ağırlığının olmadığı, dolayısıyla öneminin bulunmadığı açıklamasıyla oy kaybını önlemek için ön alıyor. Ne de olsa toplumun neredeyse yüzde 80'ini oluşturan Türkler, yüzde 20'lik Kürtlere karşı önyargılarını kırmış değiller.

Erdoğan elbette Çankaya'daki Cumhurbaşkanlığı koltuğuna, görev süresi tartışmalı da olsa nihayetinde bu koltuğu bırakacak olan Gül'den sonra oturmayı hedeflemiş durumda. İşte o zaman Erdoğan, Kürt ve PKK sorunlarının çözümünde çok önemli açılımlar yapacak iradeye sahip olacak...

TSK'ya sınırötesi harekât freni...

Siz bakmayın hükümetin, TSK'ya sınırötesi harekât yetkisi veren tezkereyi, tam da Ankara'da siyasetin barış arayışlarını Kuzey Irak'a ziyaret ile sürdürdüğü bir sırada yenileme girişimlerine. Amaç, neredeyse 20 küsur yıldır, PKK'yı tasfiye için Kuzey Irak'a sınırötesi harekât yapan ve başarısız kalan TSK'yı psikolojik olarak rahatlatmak. Yoksa siyasi iktidar sınırötesi harekâtı istemiyor ve TSK'yı da bu anlamda frenlemiş durumda. Zira, Ankara Kuzey Irak Kürt yönetimi ile ancak diyalog yoluyla bu bölgedeki PKK varlığını zorlaştırabileceğini, zorlaştıramasa da, hava operasyonları ile yalnızca çözümsüzlük üretildiğini ve üretileceğini biliyor.

ABD, Irak'ta bıraktığı 50 bin askerini de önümüzdeki yıl sonunda çekmeyi planlıyor. Böylece Türkiye ve komşu Irak baş başa kalacak. 20 küsur yıl –ki çok uzun bir süre– Kuzey Irak'a yapılan harekâtlar bir işe yaramadığına göre geç de olsa Iraklı Kürtlerle diyalogun en doğru yol olduğu anlayışı Ankara'da hâkim durumda.

Dolayısıyla tezkerenin yenilenmesi çalışmaları, TSK'yı psikolojik olarak rahatlatmaktan ibaret. Bu arada, tezkerenin yenilenmesi hükümeti de rahatlatıcı nitelikte, zira silahlı bir güce karşı devletin meşru müdafaa araçlarını masada tutması çok doğal. Ama Türkiye'de artık salt askerî yöntemlerle çözüm arayışları dönemi sonlandı, siyaseten çözüm arayışları öne çıktı...

Onlarca yıl tekeline yürüttüğü için zaten başarısız kalmaya mahkûm olan terörle mücadelede, asli güç olmaktan çıkıyor olması tabii ki TSK'yı da rahatsız ediyor. Ama askerler de biliyor ki salt askerî yöntemlerle mücadelede başarısız kalındı. TSK, yıllarca düşman olarak gördüğü ve öldürülmesi talimatını verdiği güçlerle devletin bazı birimlerinin diyalog içine girmesi karşısında büyük olasılıkla sessizliğini sürdürmeyi tercih edecektir...

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Askerlik

Lale Kemal 06.10.2010

Askerin, içinde istikrarsızlık barındıran siyasetteki konumu, demokratikleşme adımları atılmasına paralel olarak tartışılmaya devam ediyor, iyi de oluyor. Keza siyasetçilerin basiretsizliği yüzünden onlarca yıl TSK'ya havale edilen ve bu yüzden bitirilemeyen terörle mücadele adı altında yürütülen savaş yöntemleri de artık tartışılmaya başlandı. Kan, gözyaşı, ekonomik yıkım ve siyasi istikrarsızlık ile eşdeğer hale gelen terörle mücadelenin salt askerî yöntemlerle çözülemeyeceği çok geç de olsa anlaşıldı. Sayıca yüksek olan asker mevcudunun –ki 1 milyonu buluyor– azaltılıp nitelikli hale getirilmesi önünde engel olarak hep terörle mücadele gösterildi. Oysaki asıl sebep, askerinin neredeyse üzerinden 20 yıl geçen Soğuk Savaş psikolojisinden kurtulamayıydı. Zira, terörle savaşta, salt teröristle mücadele edebilecek özel eğitilmiş birliklerin çok önceden kullanılmaya başlanması gerekiyordu.

Dolayısıyla terör bitmediği için profesyonel askerliğe geçilemediği ve mecburi askerlik hizmetinin bu yüzden devam ettirildiği tezleri de çürümüş oldu.

Şimdilerde terörle mücadelenin silah dışı yöntemlerle çözülmesi gerektiği üzerinde herkes kafa yorarken askerlik hizmetinin ne şekilde olması gerektiğine siyasi otoritenin el attığını görüyoruz ki bu son derece olumlu ve sağlıklı bir yaklaşım. AK Parti MYK'sında, TSK'nın Tek Tip adını verdiği zorunlu askerlik hizmetinin sorunu olduğu üzerine geçen hafta tartışma yapıldı. AK Parti Genel Başkan Yardımcısı Hüseyin Çelik, 30 eylül tarihinde *Hürriyet*'e yaptığı açıklamada, hakkaniyete aykırı olduğunu söylediği Tek Tip askerlik uygulamasına karşı olduklarını söyledi. TSK'nın üzerinde çalıştığı Tek Tip askerlik, eğitim seviyesine bakılmaksızın tüm bireylerin, 9 ya da 12 ay olarak telaffuz edilen aynı sürede askerlik yapmalarını öngörüyor.

Hüseyin Çelik, aynı demecinde, aslında hükümetin uzunca süredir aklından geçen askerlik modeline, yani profesyonel askerlik ve bedelli askerlik seçeneklerine açık olduklarının altını çiziyordu.

Dolayısıyla hükümetin, uzun vadede kademeli olarak profesyonel askerliğe geçişin altyapısının hazırlanması ve zorunlu askerlik hizmetinin de buna paralel aşamalı olarak kaldırılmasını planladığı anlaşılıyor.

TSK'nın tekeline bırakılmış olan askerlik hizmeti, çok ciddi sorunları da içinde barındırdı, barındırmaya da devam ediyor. Yasalara göre askerlik hizmetinden ne anlıyoruz bir ona bakalım. 211 sayılı İç Hizmet Kanunu'nun 2. maddesinde askerlik kavramının tanımı şöyle yapılıyor;

"Türk vatanını, istiklali ve Cumhuriyetini korumak için harb sanatını öğrenmek ve yapmak mükellefiyeti." Peki, bu tanıma uygulamada ne ölçüde uyuluyor. Uyulmadığına dair pek çok örnekten biri; mecburi askerlik hizmetini yapanlardan bir kısmı, orduye, gazino, sosyal tesis ve kışlalarda, garson, aşçı, berber, kuaför, temizlik görevlisi, emekli generale şoförlük gibi pek çok iş yapıyor. Askerlik tanımı ortadayken, yukarıda bahsettiğim işler karşısında vatandaştan askerlik yapmalarını beklemek ne kadar anlamlı.

Genç Siviller hareketi, zorunlu askerlik hizmeti yapanlardan 170 bin kadarının bu tür hizmetlerde kullanıldığını belirtiyor. Geçen cumartesi günü bir televizyon programına çıkan Genç Siviller'den bir kişi, sivil hayatta askeriye bilgisayar çözümleri üzerine hizmet verirken mecburi askerlik hizmetini Adıyaman'da yaptığını belirterek, "Burada beni revire verdiler, 'Sen akıllı adamsın, hastalara ilaç verirsin' dediler," diye anlatıyordu. Bu kişi, askerdeyken sivil hayatta meşgul olduğu işle bağlantılı bir görevde istihdam edilmezken üstüne üstlük insan hayatını tehlikeye sokacak biçimde hastalara ilaç tavsiyesinde bulunmakla görevlendiriliyor.

Neyse mecburi askerlik hizmetini yapanların ne anlamsız işlerle meşgul edilip, sivil yaşamlarında verimli olacakları aylar ve yılların ellerinden nasıl çalındığı ortada.

Türkiye'de mecburi askerlik hizmetinin kaldırılıp kaldırılmayacağı, profesyonel askerliğe geçişin nasıl olacağı gibi teknik detaylar, o ülkenin güvenlik siyaseti ile yakından ilgili. Hükümetin, Milli Güvenlik Siyaset Belgesi'ni hazırladığı ve artık tehdit algılamalarında yumuşamaya gittiği belirtiliyor. TSK'nın, bu belgede yer alan güvenlik anlayışını yansıtacak biçimde Türkiye Milli Askerî Stratejisi (TÜMAS) adı verilen bir çalışma yapması gerekiyor.

Bu çalışma, bir ölçüde profesyonel orduya geçmenin de önünü açacak nitelikte.

Stratejik Araştırmalar Merkezi BİLGESAM'ın da başkanı olan Emekli Albay Dr. Atilla Sandıklı, *NTV*'nin önceki akşam askerlik üzerine yaptığı açık oturumunda, askerî konulara akıl yoranların çok iyi bildiği ancak açıkça söylenmeyen önemli tesbitler yaptı.

Sandıklı, TSK'da halen Soğuk Savaş döneminden kalma ve ülke toprağının düşmanların saldırısına uğrayacağı algılamasına dayanan eski güvenlik paradigmasının var olduğunu hatırlatıyordu. Türkiye'nin vizyonunun

çağcıl hale gelmesi dolayısıyla profesyonelleşmeye kademeli olarak geçmesi gerektiğine işaret eden Sandıklı, "TSK hükümetten profesyonelliğe geçmeyi talep etmeli. TSK meselelere güvenlik paradigmasından bakar. Mecburi askerlik hizmeti sosyal bir sorun haline geldi. Siyaset bu soruna cevap vermeli," diyerek sağduyulu bir çıkış yaptı.

Türkiye’de artık toplumu militaristleştirme araçlarından olan mecburi askerlik hizmeti yoluyla kontrol altında tutma ideolojisi yerini akla, sağduyuya bırakıyor...

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ülke çıkarı kurumların kaprislerine heba edilemez...

Lale Kemal 13.10.2010

Hükümeti, kimi eksikliklerine rağmen demokratik duruşu nedeniyle hep alkışladık, destek verdik. Zira, son sekiz yıllık iktidarı döneminde attığı kimi reformist adımlar, demokrasi adına benim gibi düşünenleri yüreklendirdi, umutlandırdı. **AK Parti iktidarı, tuzu kurular görmezden gelse de devrim niteliğinde iki önemli adım attı. Bu adımlardan biri, sağlık alanında oldu ve artık alt gelir grubundaki milyonlarca çalışan ve emeklinin, ilaç ve sağlık hizmetlerine kolay erişimi önemli ölçüde sağlandı.**

AK Parti’nin, askerî vesayetin benliğimizi sardığı Türkiye gibi bir ülkede yaptığı ikinci devrim ise, TSK’nın siyaset alanını daraltma yolunda attığı reformist adımlar. Bu sayede, uzun vadede ülkemiz ordusunun, Batı demokrasilerinde olduğu gibi çağdaş, yurt savunmasına odaklanacak etkin bir askerî güç haline gelmesinin önü açıldı diyebiliriz. Bir kere daha bu sütunlardan, İspanyol eski Savunma Bakanı ve ülkenin demokratikleşmesinde önemli rol oynayan Narcis Serra’nın, *Askerin Geçiş Süreci: Silahlı Kuvvetler’in Demokratik Reformu* adlı kitabından alıntı yaparak, ne demek istediğimi daha iyi anlatmak istiyorum. Zira, bırakın sade vatandaş, güvenlik sektörünün sivil demokratik denetiminden bihaber ya da militaristik kafa yapısı nedeniyle bihaber olmayı tercih eden sözde aydınlarımızdan piyasada bolca var.

Serra şöyle der; “Demokrasiye başarılı geçiş yapmayı uman her ülke için silahlı kuvvetlerin sivil kontrolü hayati önem taşır.”

Hükümetin, askerî reformlarını da demokrasi adına alkışlarken askerlik süresi ve bedelli askerlik konusunda siyaset alanını daraltıyor izlenimi vermesi ise doğru bir strateji değil. Başbakan Recep Tayyip Erdoğan, **“bedelli askerliğin çıkacağı,”** şeklinde yazdığım habere tepki olarak önceki gün Şam’a giderken bakın ne dedi; **“Bedelli için verilmiş sözüm yok. Askerlik konusunda TSK’nın yaklaşımı önemli. Temennimiz tabii ki adalet çizgisinde (Tek tip mecburi askerlik konusu) olması.”**

Erdoğan’ın açıklaması, Serra’nın ortaya koyduğu reçeteyi çelişirken attığı reformist adımlarla da tezat teşkil ediyor ve muktedir olma yolundaki siyaset kurumunun alanını daraltıyor. **Askerden teknik bilgi almak başka nihai karar verici olarak son sözü siyasi iktidarın söylemesi başkadır.** Demokrasi talebinin arttığı Türkiye’de de artık, ülkenin çıkarları, kimi kurumların kısır ideolojik kaprislerine heba edilemez.

Askerin, daha etkin, savaş gücü yüksek ama küçük ordu olarak da tanımlayabileceğimiz profesyonel orduya geçmemekteki ısrarının arkasında, militarist yapıyı sürdürmek olarak özetleyebileceğimiz ideolojik nedenlerin yattığını biliyoruz. **Eğitim seviyeleri ne olursa olsun tüm erkek bireylere tek tip olarak anılan askerlik modeli üzerinde durmasının nedeni de ideolojik.** Askerlik yapmamak için pek çok yolu deneyen üniversite mezunlarının bazıları, istemeyerek de olsa iş hayatına atılmak yerine master ve doktora yoluyla akademik çalışma yapmak zorunda kalıyorlar. Tek tip yoluyla askerin de zaten ideolojik nedenlerle hedeflediği bu kitle.

Bir emekli askerî kaynağım bu düşünce yapısını şöyle anlatıyor;

"Zorunlu askerlik hizmetini yapanlara TSK da amaçlananlardan biri; selam verme, yat, kalk komutlarıyla itaate alıştırmaktır. Böylece bu eğitimden geçenler, sivil hayatta da, TSK'nın baskın yapısının devam ettirildiği bir kültür haline geliyor. (Bu konuyla ilgili detaylı bilgi için Neşe Düzel'in Taraf'ta iki gündür yayımlanan, Sosyolog Suavi Aydın ile yaptığı söyleşisini mutlaka okuyunuz.) İkincisi, Atatürkçülük, memleket, milliyetçilik anlayışı olsun TSK'nın algıladığı manada milliyetçilik, Atatürk doktrinleri vermeye çalışılıyor. Bu her ne kadar eskisi kadar olmasa da insanların beyninde bir ideolojik yapılanmaya neden oluyor. Dolayısıyla neden Tek Tip deyince, TSK da şöyle bir değerlendirme yapılmış olabilir; 'Okumuş insanları alamıyoruz (Çoğu askere gitmemek için akademik çalışma yapıyor) ya da çok kısa dönem askerlik yapıyorlar'. TSK böylece ideolojik anlamda bu grup üzerinde etkili olamıyor. Zorunlu askerlik hizmetinde süreyi uzatarak, okumuş kesim üzerinde TSK etkinliğini arttırmak istiyor."

Ne mantık ama... Türkiye'nin çıkarları, çok önceden ordusunun profesyonelleşmesini gerektirirken bir kurum ideolojisini sürdürürebilmek adına ülke çıkarlarını heba edebiliyor ve buna da, onca reforma imza atmış mevcut siyasi otorite izin verecek, olacak iş değil...

Muhalefet partilerinin, askerlik tartışmalarının hiçbir yerinde olmaması da demokrasi adına esef verici bir durum...

Aslında hükümetin, bedelli askerliği de içine alacak üç ayaklı ve eşzamanlı bir formül üzerinde durduğunu ve bunun ipuçlarını da hükümet yetkililerinin basına zaman zaman verdikleri demeçlerden tahmin edebiliyoruz.

Bu formülün şöyle şekillendiğini söyleyebiliriz;

1- Daha fazla profesyonelleşme,

2- Profesyonellikle birlikte zorunlu askerlik süresinin kısaltılması,

3- Zorunlu askerlik süresi kısaltılırken belli yaş grupları için bedelli uygulamasına geçilmesi.

Yukarıdaki formül, TSK'nın siyasallaşmadaki etki alanını da daraltır nitelikte...

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Füze Kalkanı ve eksen kayması...

Türkiye'nin, AK Parti iktidarında, "Batı'dan uzaklaşıp Doğu ile ilişkilerini geliştirmekte olduğu," şeklinde tarif edilen bir eksen kayması iddiası son iki, üç yıldır gündemimize oturdu. **Ben, hükümetin, hem komşuları hem de dünya devletleri ile ilişkileri geliştirme şeklinde ortaya çıkan icraatlarını eksen kaymasından ziyade, bölgesel güç ve hatta küresel güç olma arayışlarına bağlıyorum. Artık Ankara'nın, gecikmeli de olsa çıkarları gerektirdiği zaman, üyesi olduğu NATO ittifakından, tam üye olmak istediği AB'den ve yakın müttefiki ABD'den bağımsız politikalar izlemesi doğal.**

Askerî vesayet rejimi altındaki Türkiye, seçilmiş siyasilerin basiretsizliği de eklendiğinde, çoğu zaman çağın gerisinde kalan ve toplumdan ziyade statükonun çıkarlarını ön plana çıkartan bir dış ve iç politika çizgisine sahipti. **Topluma hesap vermekle yükümlü olan siyasilerin, öncelikle de siyasi otoritenin, ülke yönetiminde muktedir olma çabalarıyla birlikte nihai karar alıcı konumu güçlendi ve daha akılcı, pragmatik politikalar izlenmeye başlandı. Bu politikanın adı, eksen kayması değil olsa olsa dünyadaki değişimleri doğru okuma çabası olabilir.**

Türkiye'de asıl eksen kaymasının ipuçları, başta askerler tarafından, 1991 yılında ABD ve koalisyon güçlerinin Irak'ın Kuveyt işgalini sonlandırmak için başlattığı birinci Körfez Savaşı'nda verilmeye başlandı. Özellikle TSK, Kuzey Irak'taki Kürtlerin, İncirlik üzerinden ABD ve İngiltere tarafından Irak yönetimine karşı koruma şemsiyesi altına alınmasını, bölgede Kürt devletinin kurulması yolunda ilk tohumların atıldığı dönüm noktası olarak gördü. Bölgede, Kürtlere gıda malzemeleri attığı öne sürülen Amerikan helikopterlerinin fotoğrafları, TSK kaynakları tarafından basına bolca servis edildi. Böylece kamuoyunda, Amerikan aleyhtarlığı pompalandı.

PKK, 1991 sonrası Amerikan ve İngiliz koruması altındaki Kuzey Irak'a yerleşti. **Kendi sorunlarını, hukuk ve demokrasi içinde kalıp, çözme iradesine sahip olmayan Türkiye için en kestirme ve kolaycı yol, PKK terörünün artmasından "Dış güçleri," yani başta ABD'yi sorumlu tutmak idi. Kamuoyu da, maalesef bu sayede PKK ve Kürtleri özdeşleştirir hale gelirken Batı aleyhtarlığını da geliştirdi.**

Dolayısıyla, asıl eksen kayması, 1991'lerin sonlarında Türkiye'de filizlenmeye ve uç vermeye başladı. 2000'li yılların Genelkurmay Başkanı emekli Orgeneral Hüseyin Kıvrıkoğlu, dört yıllık komutanlık döneminde bir kez olsun ABD'yi ziyaret etmezken Çin'e, Rusya'ya gitti. Dönemin Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreteri emekli Orgeneral Tuncer Kılınç, 7 Mart 2002'de, Harp Akademileri Komutanlığı'ndaki bir toplantıda, "Batı, Türkiye'yi bölmek istiyor," hezeyanı içinde, "Türkiye'nin yeni arayışlar içinde olması bir ihtiyaç. Bunun da en doğru yöntemi zannediyorum, Rusya ile birlikte, ABD'yi gözardı etmeksizin mümkünse İran'ı da içerecek şekilde arayış içinde olunması. Türkiye, AB'den hiç yardım görmemiştir. AB, Türkiye'yi ilgilendiren sorunlara menfi bakıyor," dedi. **Kılınç hızını alamayıp, "NATO'dan çıkalım," diye de öneri getirdi ve devamla şöyle dedi:**

"Eğer NATO'dan sıyrılırsanız, ABD'nin size bakışının ne kadar doğru olup olmadığının, hayrınıza veya şerrinize olup olmadığının kararını daha kolay verirsiniz. Bugün Amerika, Türkiye'ye zaman zaman stratejik dost diye bakıyor, ama hiçbir zaman dostça davranmıyor."

Tuncer Kılınç her ne kadar, yukarıda alıntıladığım görüşlerini, "Kişisel görüşleri," olarak sunsa da, 1. Körfez Savaşı'yla birlikte özellikle TSK'da gelişen başta ABD, Batı aleyhtarlığının gerek ordu içinde gerekse toplumda nasıl bir yanıt bulduğu şüphe götürmez.

Neyse ki, Kıvrıkoğlu sonrası göreceli olarak siyasi otoriteye saygılı bir komutan olan Hilmi Özkök'ün Genelkurmay Başkanı olması ve AK Parti iktidarının, özellikle ilk döneminde, CHP'nin de desteğiyle önemli askerî ve sivil reformlara öncülük etmiş olması, Türkiye'de 2001 krizinin ardından tohumları atılan olumlu anlamda dönüşümün ivme kazanmasını sağladı.

Milli Savunma Bakanı Vecdi Gönül'ün, dünkü gazetelerde yer alan ve "Ben 1 Mart Tezkeresi'nin Meclis'ten geçmesinden yanaydım, PKK sorunu da bitecekti," yolundaki sözlerine katılıyorum. Vekiller, Amerikan askerlerinin, 2003 yılındaki Irak'ı işgalleri sırasında Türkiye üzerinden geçmelerine izin vermemişti. Tezkerenin Meclis'ten kıl payı geçmemiş olmasında, arka planında ABD aleyhtarlığı had safhaya ulaşmış olan dolayısıyla ülke çıkarını gözardı eden bir TSK komuta anlayışının rolü büyüktür.

Bugün geldiğimiz noktada, Ankara, şayet ABD'nin öncülük ettiği ve komşularının hedefi olmak istemeyen Türkiye'yi ikna için NATO elbisesi giydirilen Füze Kalkanı projesine onay vermezse, bu bir eksen kayması olmayacaktır. Olsa olsa ulusal çıkarların gereği olacaktır.

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Türkiye Siber Savaş'a hazır mı

Lale Kemal 03.11.2010

LONDRA- Dünya, son birkaç yıldır, siber tehdit adı verilen bilgi ve iletişim sistemleri üzerinden gerçekleştirilen organize saldırılara karşı alınması gereken tedbirleri konuşuyor.* Türkiye ise çağın gerisinde kalan gündemlerle enerjisini tüketiyor. Bunun son örneği, başörtülü eşyle el sıkışmamak için başkomutan sıfatını da taşıyan Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün verdiği 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı Resepsiyonu'na askerlerin gitmeyişi.

İTÜ'de bir konferans veren, dünyanın önde gelen anti-virüs yazılım şirketlerinden Kaspersky'nin başkanı Eugene Kaspersky, dünyanın siber savaş çağına girdiğini, Türkiye'nin de böylesi bir saldırıya uğrayabileceği uyarısını bu ay başlarında yapıyordu.**

Siber saldırı kavramı son olarak gündeme, İran'ın endüstri tesislerindeki bilgisayarlarda tesbit edilen 'Stuxnet' adlı yazılımla gelmişti.

İngiliz Genelkurmay Başkanı Sir David Richards, geçen pazartesi günü İngiliz yayın kurumu *BBC*'ye verdiği demeçte, geçen yıl açıkladıkları Ulusal Güvenlik Strateji Belgesi çerçevesinde, istihbarat toplama, özel kuvvetler ve siber savaşa karşı askerî tedbirlere daha fazla ödenek ayırdıklarını belirtiyordu.

İngilizlerin, diğer demokrasilerde olduğu gibi ulusal strateji belgeleri, hükümet tarafından hazırlanıyor. Bizdeki gibi, onlarca yıl, askerın dikte ettiği tehdit algılamalarına dayandırılan ve dolayısıyla kafadan gerekli gereksiz silah alımlarını öngören belgelere dayandırılmıyor demokrasi coğrafyasındaki güvenlik anlayışı.

Gerçi artık biliyoruz ki tehdit algılamalarını içeren Milli Güvenlik Siyaset Belgesi (MGSB), önemli ölçüde siyasi

otoritenin inisiyatifinde hazırlandı. Bu belge üzerinden TSK'nın, nasıl bir askerî yapılanmaya gideceğini tesbit etmesi gerekiyor. Ancak, siyasete böylesine bulaşmış bir TSK'nın, 21. yüzyılın önemli bir tehdidi haline gelen siber savaşa karşı alabileceği tedbirlerin de çok sofistike olmasını beklememek lazım. Bu nedenle, parlamento ve hükümetin, silah alımlarında söz sahibi olması zaten gerekliydi, şimdi elzem hale geldi.

Teröristler, geçen haftaki Yemen olayında olduğu gibi karaborsada ele geçirilmesi son derece kolay olan sistemlerle, havadan kargo taşımacılığına ciddi bir tehdit haline geldiler. Yemen'in başkenti Sana'a'dan ABD'ye gitmek üzere yola çıkan iki kargo uçağında, yazıcıların kartuşlarına patlayıcı düzenekleri yerleştirildiğinin, Suudi Arabistan'dan gelen bir istihbarat bilgisi sonucu ortaya çıkması, havada önemli bir facianın önüne geçilmesini sağladı. Asimetrik tehdidin, en azından terörist gruplardan geldiğini biliyoruz. Ancak, siber tehdidin, bilgisayar ve internet kullanımı yoluyla oluştuğunu düşünmemiz, bu tehdide karşı ne denli korunaksız olduğumuzu anlamamıza yeter. Her ne kadar siber tehdidin bilgi ve iletişim sistemleri üzerinden gerçekleştiği bilinse de, klasik anlamdaki sofistike askerî bilgilerle baş edilebilen bir tehdit değil. Bu tehdidin, nereden geldiği, kaynağının belirlenmesi ve izlenmesi son derece zor; ve ülkeler bunun üzerine bir savunma yeteneği oluşturmaya çalışıyorlar.

Yaklaşık iki hafta önce, TSK'daki fuhuş çetesi bağlamında başlatılan operasyonlar sonucu, özellikle en kritik elektronik sistemler alanında askerî casusluk suçlamasına da yer verilmişti. Askerî sanayideki bu casusluk iddiaları, gerek siber tehditler karşısında gerekse genelinde gizli bilgilerin sızdırılmasının önlenmesine karşı askeriye'nin hazırlıksız olduğunu da ortaya çıkarttı.

Bu operasyon, bana aylar önce MİT'e yakın bir kaynak ile yaptığım görüşmeyi hatırlattı. Bu kaynak, Türkiye'nin savunma sanayii alanında kimi kritik teknolojileri de artık üretiyor olması gerçeğinden hareketle, ilgili kurumların hassas birimlerine, sanayi casusluğuna karşı brifing vermekte olduklarını söylemişti. Belli ki daha o dönem MİT, iki hafta önce başlatılan operasyonlarla kamuoyuna yansıyan askerî casusluk olaylarından haberdardı. Aynı kaynağım, bilgisayar üzerinden gerçekleşen siber tehditlere karşı da ilgili kurumları yoğun bir şekilde bilgilendirmekte olduklarını söylemişti.

AK Parti Genel Başkan Yardımcısı Ömer Çelik'in, Gül'ün resepsiyonuna gitmeyen askeri, emre itaatsizlikle suçladığı 1 kasım tarihli konuşmasında, siber tehditle ilgili yaptığı şu tesbite katılmamak mümkün mü?:

"Kendisini [TSK] dar bir ideolojik asabiyetin, kapalı toplum ideolojisinin içine hapsetmemelidir. 'Siber terörizm tehdidine karşı Türkiye hazır mıdır?' diye haber çıktı. Haberde şu ifade vardı; 'Silahlı Kuvvetler tatbikata hazırlıklı değil.' Ben bunu TSK'nın yalanlamasını beklerdim. Türkiye'nin önemli kurumu, dünyanın üçüncü büyük ordusu, siber teröre karşı nasıl hazırlıklı olmaz? Yani bir başörtülü hanımefendi davete girdiği zaman nasıl davranılacağı, hangi kapıdan çıkılacağı, hangi kapıdan girileceğinin taktik birtakım değerlendirmelerini yapmak yerine, dünya standartlarında güvenlik stratejilerine kafa yorması gerekir."

Önümüzdeki aylarda göreceğiz, TSK, ideolojik takıntılarından kurtulup siber tehdide karşı, hükümetin önüne bir savunma yeteneği projesi getirecek mi? Adı parti olan ama siyasi parti olma vasfını fiilen yitirmiş olanlar da, çağın bu önemli tehdidine kafa yorabilecekler mi?

* Uludağ sözlük; Ekonomik, politik veya askerî nedenlerle, hedef seçilen herhangi bir ülkeye, bilgi ve iletişim sistemleri üzerinden gerçekleştirilen organize saldırılara siber savaş denir. Web sayfalarının ele geçirilmesi, internet üzerinden karşı propaganda, enerji- iletişim- finans- güvenlik altyapıları gibi kritik sistemlere yönelik saldırılar, siber savaşta yapılabilecek başlıca saldırılardır. Ele geçirilmiş bilgisayarlardan oluşan ağa "botnet" adı

verilmektedir. Türkiye’de de ciddi anlamda “botnet” konuşlanması söz konusudur. 2008 verilerine göre Türkiye “botnet”lere ev sahipliği yapan ülkeler sıralamasında sekizinci durumdadır. Botnet; bir kişinin (daha fazla da olabilir) yönettiği ve sayısının belirsiz olduğu, içine virüs bulaşmış internetli bilgisayarların belirtilen hedefe (internet sitesi, telefon sunucuları, televizyon ve radyo sunucuları) saldırı amaçlı veri aktarımı yapmaları sonucu hedefin kullanıma erişimini durduran hacker tekniği.

** NTVMSNBC, 5 ekim

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Silah alımlarında rüşvet çarkı...

Lale Kemal 10.11.2010

“Komisyoncular halen aslanlar gibi ortalıkta dolaşıyorlar,” diyor bir savunma sanayii kaynağım, Milli Savunma Bakanı Vecdi Gönül’ün, silah alımlarında kendilerinden önceki dönemlerde rüşvetin gerçekleştiği kuşkusunu dile getirdiği açıklamasını sorduğumda. Gönül, önceki gün bir grup basın mensubuna verdiği mülakatta, milyarlarca dolarlık silah ihalelerinde karar mercilerinin silah şirketi temsilcileriyle komisyon paylaştığı ancak AK Parti’nin iktidara gelmesiyle bu tür faaliyetlerin önünün kesildiğini belirtiyordu. **Gönül, iktidarları döneminde, ayrıca, silah teknolojilerinin bir bölümünün Türkiye’de üretiminin sağlanmasıyla, halen hesabı sorul(a)mayan askerî harcamaların onlarca yıl ekonomiye getirdiği yükün hafifletildiğini de ima ediyordu.**

Bakan Gönül, doğrudan savunma alımlarında işleyen komisyon çarkından kuşku duyduktan sonra şirket temsilcilerinin Bakanlık ve Genelkurmay’da görüşme yapmalarını engellediklerini, doğrudan alım yerine sanayiye yönelip ortak üretim yoluna gittiklerini ve böylelikle savunma sanayiinin ayağa kaldırıldığını söylüyor.

AK Parti iktidara geldiğinde Türkiye’nin askerî teknolojilerde dışa bağımlılığı yüzde 85 gibi yüksek oranlarda idi, üstelik de askerî harcamalarımız, dönemin Milli Savunma Bakanı Sabahattin Çakmakoglu’nun basına açıkladığı üzere genel bütçenin yüzde 30’ları civarındayken.

Mevcut iktidarın, askerî teknolojilerde dışa bağımlılığı, dolayısıyla askerî harcamaların ekonomiye getirdiği yükü azaltmak için yurtiçinde silah üretimine ağırlık verme çabalarını not etmek gerekiyor.

Yıllarca, askerî ihalelerden kötü kokular çıktığına dair pek çok haber çıktı ama üzerine gidilmedi.

Amerikan Boeing firmasından alımı kararlaştırılan erken uyarı AWACS uçaklarında haksız kazanç sağlandığı iddiaları Meclis’e taşındı ama dosya kapatıldı. Keza, M60 tanklarının İsrail’e modernizasyonu projesindeki haksız kazanç iddiaları basında yer almasına rağmen ne askerden ne de dönemin siyasi otoritesi ve muhalefetten ses çıktı.

Silah sektörünün oldukça pahalı bir sektör olduğu gözönüne alındığında, kendi başına “komisyonculuk çarkının,” Türkiye’de ne ölçüde haksız kazanca yol açtığını ve vergi mükelleflerinin sırtına ne denli yük getirdiğini anlamamıza yeter.

Bakan Gönül, bu konuda şu çarpıcı açıklamayı yapıyor;“(Silah) Tüccarının kârı, mal bedelinin üzerine ilave ediliyor. Dolayısıyla satıcının kârından düşmüyor, üzerine komisyon veriyorsunuz (alıcı olarak Türkiye). Bu kâr yüzde 5, yüzde 10 gibi çok yüksek oranlara ulaşıyor; bazıları milyar dolara ulaşan projeler bunlar....”

Anlayacağınız, silaha ödediğiniz paranın üstüne bir de ilave para veriyorsunuz.

Vecdi Gönül, kendilerinden önceki dönemde ‘komisyon paylaşamamaktan’ kaynaklanan davaların bulunduğunu söylüyor ancak örnek vermek istemiyor. “Mahkeme sorunca, ‘Bizden önce olmuş, bilgimiz yok’ diyoruz” diyen Bakan, “Belki emeklilik anılarımda daha fazlasını söylerim” diye de ekliyor (Murat Yetkin, *Radikal*, 9 kasım).

Gönül’ün üstü kapalı geçtiği davalardan biri, oldukça trajikomik bir dava. Bir silah alımında, abartmıyorum, Türkiye’nin ödemekle yükümlü olduğu miktarın 500 milyon doları komisyon olarak dağıtılmış. Bu davada, ana komisyoncu, alt komisyonculardan birine ödemesi gereken kâr payını ödemiyor. Kâr payını alamayan kişi de ana komisyoncu aleyhine dava açıyor. Mahkemenin, bu dava bağlamında bilgi istediği Savunma Sanayii Müsteşarlığı bir hayli şaşırıyor. Zira, dava açan alt komisyoncu, gerek müsteşarlık gerekse ilgili askerî kurumlardan yetkililerle salt randevu ayarlama karşılığı kâr alma sözü alıyor ana komisyoncudan. Olacak iş değil. Bunun üzerine müsteşarlık, silah ihaleleri ile ilgilenen firmalara, “Aracıları aradan çekin, komisyon vermeyin, doğrudan bizimle temasa geçin,” diyor.

Gönül’ün, silah alımlarında, “komisyon,” adı altındaki rüşvet çarkını önledikleri açıklamaları çok önemli. Ancak, alınan silahlara gerçekten ihtiyaç olup olmadığı ve askerî harcamalar siyasi otorite ve parlamento tarafından denetlenmediği sürece, komisyoncular, yazımın girişinde alıntı yaptığım kaynağımın dediği gibi cirit atmaya devam edecekler. Diğer yandan, sivil ihalelerdeki rüşvet iddialarının da üzerine aynı kararlılıkla gidilmesi gerekiyor.

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Demokrasi: Teröre karşı en etkili ilaç

Lale Kemal 17.11.2010

Yemen dünyanın en yoksul ülkelerinden biri olarak istikrarsızlıkla çalkalanıyor. **Yemen, dolayısıyla terörist istihdamına elverişli bir ülke.** Ekim ayı sonunda, Yemen’den havalanan bir kargo uçağında yazıcı kartuşu içine yerleştirilen bombalar bulunduğu ihbarının alınması üzerine uçak, İngiltere’de durduruldu. Bombanın, ABD’de patlatılacak şekilde ayarlandığı ortaya çıktı. Olayın sorumluluğunu, El Kaide terör örgütünün Yemen’deki kolu üstlendi ve “Hem Amerikan çıkarlarına hem de Amerika’nın müttefiklerinin çıkarlarına saldırı düzenlemeye devam edeceklerini” açıkladı.

Kuzey Yemen 1918 yılında Osmanlı İmparatorluğu’ndan bağımsızlığını kazandı. İngiltere’nin, Güney Yemen’deki kontrolünü 1967 yılında sonlandırmasından üç yıl sonra, bu bölge hükümeti Marksist bir politika benimsedi. Yüzbinlerce Yemenlinin Güney’den Kuzey bölgesine göçü, Kuzey ve Güney Yemen arasında,

yaklaşık 20 yıl süren bir iç savaşa neden oldu. Kuzey ve Güney Yemen, 1990 yılında Yemen Cumhuriyeti adı altında birleşti.

Düşük gelirli ülke kategorisindeki Yemen, azalmakta olan petrol gelirlerine önemli ölçüde bağımlı bir ülke. **Her az gelişmiş ülke gibi Yemen'in askerî harcamaları da bir hayli yüksek. 2006 rakamlarına göre, askerî harcamaları gayri safi yurtiçi hâsılasının yüzde 6,6'sına tekabül ediyor.**

Yemen'den kargo uçağına bomba yüklendiğı ihbarını veren komşu Suudi Arabistan makamları. El Kaide'nin beslenip büyüdüğü, kök saldığı ülke Suudi Arabistan. **Bugün Afganistan'da terörle mücadele kampanyası yürüten ABD ve koalisyon güçleri ile bu ülkenin imarına ağırlık veren NATO güçleri, gerek Suudi Arabistan gerekse Pakistan gibi kokuşmuş yönetime sahip bu ülkelere terörle mücadelede işbirliği yapmaları karşılığında önemli ödünler veriyorlar. Ve bu ödünler demokrasi pahasına verilen ödünler.**

Batılı ülkelerin, gelişmiş askerî teknolojilerini satma karşılığında bu ülkelerin, kokuşmuş yönetimlerini sürdürmelerine de göz yumuyor olmaları, bilinen bir argümandır. Ama Batılı ülkelerin, aynı kulübün üyesi, örneğın, Yunanistan'a, ciddi ekonomik krizi yaşarken silah satma pazarlığına girmiş olmaları, etik değerlerin ne denli kokuşmuş olduğunu da gösteriyor.

Zavallı Afganistan, 40 yıl kadar süren, dönemin iki süper gücü ABD ve dağılan Sovyetler Birliğı arasındaki soğuk savaşın, bir nükleer savaşa dönüşmesine karşı klasik çatışma ortamına itildiğı bir çevre ülkesi olarak batağı saplandı. Aynı Afganistan, bugün, radikal dinci terör örgütü El Kaide'nin bu ülkeden çıkartılması için ABD ve NATO güçlerinin savaş verdiğı en önemli merkez üssü.

Ekim ayı sonunda Yemen'den kalkan kargo uçağına bomba yerleştirildiğı ihbarının ardından, bu olayla ilgili Batı basınında yayımlanan makalelerde, Yemen'in, silaha değil demokrasiye ihtiyacı olduğı ve Batılı ülkelerin bu yönde gayret sarfetmeleri gerektiğı üzerinde duruldu.

Yolsuzluk sonucu kokuşmuş yönetimleri bir alışkanlık haline getiren bu ülkelerin, demokrasiye dönüşümü tabii ki kolay değil. Ama üstün teknoloji silahlarını satarak milyar dolar kazanç sağlayan Batılı ülkelere, bu yollarla istikrarını bozdukları ülkelerin demokrasi yolunda adım atmalarına yardım için önemli görevler düşüyor.

Batı basınında, Yemen'in kalkındırılması ve demokrasiye geçişinin teröre karşı en önemli panzehir olduğı tezleri işlenirken, önceki gün İngiliz Genelkurmay Başkanı Sir David Richards'ın açıklamaları da bu anlamda çarpıcıydı. Afganistan'daki NATO komutanı olarak da görev yapan İngiltere'nin yeni Genelkurmay Başkanı, bizim gazetenin 15 kasım günü, "El Kaide'yi asla yenemezsiniz," başlığı ile duyurduğı açıklamasında, "El Kaide'ye karşı savaşta en önemli silahın eğitim ve demokrasinin desteklenmesi" olduğuna işaret ediyordu.

Sir Richards ile söyleşiyi yapan İngiliz *The Telegraph* gazetesi muhabirinin, İngiliz Genelkurmay Başkanı'nın makam odasını tarif ettiğı yeri de belirtmeden geçemeyeceğim, bizimkilere ders olsun diye. Genelkurmay Başkanı Sir Richards, muhabiri, İngiliz Savunma Bakanlığı'nın başkent Londra'da yer alan binasındaki odasında karşılıyor. Bizdeyse, demokrasiye aykırı bir biçimde, Milli Savunma Bakanlarının esamisi bile okunmaz, bırakın Bakanlığın bünyesinde Genelkurmay Başkanlarının bir odasının olmasını.

Neyse gelelim, terörü etkisiz kılmamanın ilacı olan demokrasi meselesine. **El Kaide terör örgütünün bazı mensuplarının, Batılı ülke vatandaşı oldukları ve buralarda eğitim gördükleri gerçeğini de gözönüne alırsak, demokrasinin terörü elimine etmede yegâne etkili ilaç olmadığını savlayabiliriz. Kültürel farklılıklar, Batı demokrasilerinde yaşayan muhafazakâr yabancı uyrukluları daha da muhafazakâr hale**

getirebildiği gibi maalesef radikalleştirebiliyor da. Bu paradoksal durumu önlemenin yolu, yine de demokrasiden geçer.

Türkiye, kendi terörüyle de ancak demokrasi taleplerini karşılayarak başedebilir.

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Aslında kolay, yeter ki siyasi irade olsun

Lale Kemal 24.11.2010

Askerî vesayet çağın gerisinde kalmış bir anlayış. Bu gerçeği kabul edip, çağdaş ülke olma yolunda adımlar atmaya devam etmediğimiz sürece, Kürt sorunundan yoksulluğa ve siyasetin içinde bulunduğu kısır çekişmelere kadar uzanan geniş yelpazedeki sorunlara çözüm üretemeyiz.

Milli Savunma Bakanı Vecdi Gönül'ün, gerek *Sabah* gerekse *Hürriyet* gazetelerine verdiği demeçlerde kullandığı vesayetçi üslup ve gazetecilerin bu üslubu yansıtan soru sorma tarzları, Türkiye'deki anti-demokratik kafa yapısını ortaya koyması açısından esef verici.

Bakan Gönül, her iki gazeteye de verdiği demeçlerde, bedelli askerlik yapmak isteyenleri ve bu talebi destekleyenleri lobicilikle suçluyor (17 kasım, 23 kasım). Ama **gazeteciler; Milli Savunma Bakanı'na, mecburi askerlik hizmeti gerekli mi, gerekliyse neden gerekli, ordunun bir milyonu bulan mevcudiyetinin akılcılığı var mı, askerlik meselesine, verimlilik, kalite ve minimum maliyetle maksimum güvenlik sağlama yaklaşımı ile bakmak gerekmez mi, gibisinden soruları sormuyorlar.**

Bu türden sorular sorulmayınca Gönül'ün verdiği yanıtlar da tatmin edici olmaktan çıkıyor.

Gönül *Sabah'a* şöyle diyor:

"Bedelli askerlik mümkün değil, mümkün olabilmesi için, 'TSK'nın ihtiyaçtan fazla celp var... Paralı askerliğe imkân tanıyacak bir yoğunluk var', diye bize yazması lazım."

Gönül, askerin çizdiği 25 yıllık perspektiften bahsedip, "Gelişen alternatifler dikkate alındığında bile bu (paralı askerlik) mümkün görünmüyor," diye de ekliyor. **Gönül, yine TSK'dan aldığı bilgileri veri olarak ortaya koyup, "celp miktarı ihtiyacın yüzde yüzünü karşılamıyor", diye de ekliyor.**

İnsaf ki ne insaf... Bir milyon kişilik ordun olsun, bunların neredeyse yüzde 90'ı da mecburi askerlik hizmetini yapanlardan oluşsun, halen ihtiyaç açısından söz edilsin...

Ne ihtiyaçmış ki, kimi zorunlu askerlik hizmetini yapanların bir kısmı, ordu evleri ve kıışlalarda, garson, berber, şoför, general eşlerinin köpek gezdiricileri gibi işlerde çalıştırıldı, çalıştırılmaya devam ediliyor.

Hep yazdım, yine yazacağım; **zorunlu askerlik hizmeti, TSK'nın ideolojik saplantısı, diğer bir deyişle askerin siyaset ve toplum üzerindeki korkutucu gücünü korumasının önemli bir aracı olarak kullanıldı, kullanılmaya devam ediyor.**

Daha önceki gün hükümet, ilk kez siyasetin belirlediği anlaşılan Milli Güvenlik Siyaset Belgesi'ni (MGSB) kabul etti. Bu belgenin detayları zaman zaman gazetelerde yer aldı. Belge'de, korku fobisini aşıl原因an tehdit algılamalarının yerini, daha az çatışmacı dilin kullanıldığı ifadelerin aldığı biliniyor.

Merak ediyorum, bu durumda Bakan Gönül'ün bahsettiği, 25 yıllık perspektif bile paralı askerliği nasıl mümkün kılmaz? **Yoksa kastettiği, askerî vesayet anlayışının 25 yıl daha süreceği mi?**

Gönül'ün açıklamaları, ordunun, siyasi otoritenin güvenlik algılamalarıyla çelişkili bir politika izleme ısrarını sürdüreceği, siyasetin de bu anlayışa karşı çıkmayacağı anlamına geliyor. Oysaki TSK'nın, diğer bazı kurumlar gibi, MGSB'deki güvenlik algılamalarına uygun bir yeniden yapılandırma içine girmesi gerekiyor ki bu da eğer belgenin içeriği basına yansıyan biçimdeyse, ordunun küçülerek güçlenmesini gerektiriyor.

Diğer yandan, askerlik hizmetinin şekli ve süresine ilişkin yapılacak her inceleme ya da alınacak her kararın başarıya ulaşabilmesi için öncelikle asker ihtiyacına ilişkin temel parametrelerin gözden geçirilmesi ve pek çok sorudan biri olan şu sorunun da sorulması gerekiyor:

Savunma planlamasına ilişkin temel esasları belirleyen MGSB, milli askerî strateji gibi dokümanlarda, ulusal güvenlik ile milli hak ve menfaatlere yönelik risk ya da tehdit kaynağı olarak tesbit edilen unsurlar (ülke, örgüt vb.) nelerdir?

Siyasi karar gerektiren tercihlerle ilişkilendirilmeden yapılacak askerlik ile ilgili her düzenleme bir süre sonra yeniden sorunlara ve tartışmalara yol açabilecektir.

Bakın bir askerî kaynağım ne diyor:

"Her geçen gün gelişen ve karmaşılaşan askerî teknolojiler, uzun süreli eğitimi zorunlu kılmaktadır. Uzun süreli eğitim için yapılan yatırımlar ve katlanılan maliyetlerden maksimum getiri elde edilebilmesi için de bu personelin mümkün olduğunca uzun süre görev yapması sağlanmalıdır. Bu da profesyonelliği zorunluluk haline getirmektedir."

Gönül, *Hürriyet*'teki demecinde, askerlik konusunda yazılanları ima ederek, "Her şey söylendiği kadar kolay değil," diyor. Aslında kolay, yeter ki siyasi irade olsun.

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

ABD'nin AK Parti takıntısı

Lale Kemal 01.12.2010

AK Parti'nin 2002 kasımında iktidara gelmesinden neredeyse 3,5 ay sonra ABD, toprakları üzerinden ikinci cephe açılmasına izin vermeyen Türkiye'den yediği son dakika golüyle Mart 2003'te Irak'ı işgal eylemini başlattı. ABD, yakın müttefiki Türkiye'de, gerek onlarca yıl ilişkilerini götürdüğü askerlerden gerekse çiçeği burnunda, İslami kökleri olan bir partiden, deyim yerindeyse çok ciddi bir kazık yedi. İki ülke ilişkilerinde, 1 Mart tezkeresi ile başlayan derin güvensizliğin giderilmesi uzun yıllar aldı.

Washington'un, Irak savaşı planlarını yaparken Türkiye'yi, ikinci cephe olacağı konusunda çantada keklik görmesinde, Ankara'daki başta o dönem büyükelçisi olan Robert Pearson ve ekibinin merkeze gönderdikleri, yanlış analizler de rol oynadı. Pearson, Türkiye'yi yanlış okumasının bedelini, merkezde daha alt düzeyde bir göreve getirilerek ödedi.

Akabinde Ankara'ya Büyükelçi olarak atanan Eric Edelman, şimdilerde etkilerinin azalmaya yüz tuttuğu söylenen ve neo-Con olarak anılan aşırı muhafazakarların Ankara'da da bayraktarlığını yaptı. AK Parti'den hiç hazzetmediğini, son olarak Cumhuriyet gazetesinde 17 Kasım tarihinde yayımlanan söyleşisinde de açıkça belli etti. Edelman gazeteye yaptığı açıklamada, iktidar partisinin otoriter eğilimler gösterdiğini söylerken Türkiye'de, "yargı, medya ve ordunun saldırı altında olduğunu," savladı. Edelman'ın bu sözleri, Türkiye'deki statükocu söylemlerin tıpa tıp aynısı. Edelman'dan sonra Ankara'ya atanan **Büyükelçi Ross Wilson'ın, Wikileaks'in yayımladığı gizli yazışmalara göre, Türkiye konusunda göreceli olarak doğru tespitler yaptığı anlaşılıyor. Wilson bir yazışmasında, AK Parti'ye yönelik kapatma davasını, "adli bir darbe girişimi," diye nitelendirerek, isabetli bir analiz yapıyor.**

Bir sonraki Büyükelçi James Jeffrey, gizli yazışmalara göre, yargıya giden darbe girişimi iddialarıyla ilgili, "ateş olmayan yerden duman çıkmaz," diyerek, Türkiye'deki darbe iştahlılarının kafasını karıştırdığı Washington'u birazcık aydınlatabilmiş.

Wikileaks'in şu ana kadar yayımladığı Türkiye belgeleri, Amerikalı diplomatların ciddi bir AK Parti takıntısı içinde olduklarını gösteriyor. Amerikalı diplomatlarla temaslarımda bana aktardıkları görüşler, bazı yazışmalarda yer alan bilgilerle bire bir örtüşüyor. Örneğin, **Amerikalı diplomatlar, AK parti'nin yolsuzluk yaptığı iddialarını özel görüşmelerimizde sürekli gündeme getirirlerken darbe sanıklarının savunur pozisyon içine giriyorlar. Bu yaklaşım doğal olarak, acaba, ABD'nin Ergenekon oluşumunda parmağı var da ortaya çıkmasını önlemek için gündemi mi saptırmaya çalışıyor, sorularını sormama neden oluyor zaman zaman.**

ABD, İslami kökenli bir partinin iktidara gelmesine paralel paradoksal bir biçimde demokratik açılımların yapılmakta olduğunu iyi okuyamamış, bu geçiş dönemine uyum sağlayamamış, kafası karışmış.

Şeffaflık ve çıplaklık arasındaki hassas denge...

Amerikan diplomasisi, Anglo Sakson geleneğinden gelir. Diğer bir deyişle, gizli yazışmaların tümü kayda geçer. Diplomatların şahsi görüşleri de kayıt altına alınır, atlama olmaz. Bu gelenek, şeffaflığı esas alır. Türk diplomasisi ise elitist yapısıyla biraz Fransız diplomasisini çağırıştırır. Merkez ile diplomatlar arasındaki kimi yazışmalar, gayriresmî kalır, kayıtlara da geçmez. Örneğin, yurtdışında görevli bir diplomatın merkezde bir diplomata gönderdiği bilgi, saklanmayabilir, ilgili kişi o belgeyi ister atar, ister saklar. **Onlarca yıl sonra Türk gizli arşivleri açılrsa dahi, bazı bilgilere ulaşılamaz. Tarih yazarlar açısından kara delikler oluşur. Dolayısıyla, bizim belgeler ortaya çıksa dahi, hep başarılı yönler ön plana çıkar ve ancak yabancı devletlerin yazışmalarında kimi başarısızlıklar ya da gerçekler gün yüzüne çıkabilir.**

Bu anlamda, ABD, tüm gizli yazışmalarını kayıt altına alarak, önyargısız biçimde özeleştirisinin yapılmasını da engellemez. Durum böyle olunca da şeffaflık ilkesi bazen sızıntılar sonucu çıplaklaşarak, devletlerarası ilişkileri şimdi olduğu gibi dalgalandıracak noktaya getirebilir.

Bu arada hatırlatalım, Wikileaks'ın yayınladığı belgeler gizli olmakla birlikte "Top secret," diye tabir edilen en gizli bilgileri içermiyor ve bilindiği kadarıyla sızmış değil bu bilgiler.

Amerikan mahrem bilgilerinin sızmış olması, en önemli tehdidin sanal ortamdan geldiğinin bir diğer önemli kanıtı olarak karşımıza çıkıyor.

Gizli bilgi sızıntısı, en çok, liderlerinin, halkın sırtından ulusal çıkarları zedeledikleri anlaşılan ülkelerde ciddi bir kamuoyu dalgalanmasına yol açma potansiyeli taşıyor.

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

AK Parti kendini topuğundan vurdu...

Lale Kemal 08.12.2010

Kamunun hesap verme sorumluluğunun ve mali saydamlığının sağlanması, gelişmişliğin temel göstergelerinden biridir. Halkın vergileriyle harcama yapıp, ayakta kalan ordu dâhil tüm kurumlar, belediyeler ve KİT'ler istisnasız, bu çerçevede Meclis yoluyla kamuoyuna hesap vermek zorundadırlar. Sayıştay, şeffaflık ilkesi çerçevesinde, kamu idarelerinin etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak çalışması ve kamu kaynaklarının bu doğrultuda kullanılmasını Meclis adına sağlamakla sorumlu. Sayıştay'ın, bu işlevini uluslararası standartlara uygun olarak yerine getirebilmesi için yeni bir yasaya kavuşması gerekiyordu. **Meclis'in 2004 yılında, AB'nin demokratik kriterlerine uyum çerçevesinde Anayasa'nın 160. maddesinde yaptığı bir değişiklik, Sayıştay Kanunu'nun da çağdaş hale getirilmesini tetikledi. 160. Madde ile, TSK'nın tekeline aldığı ama aslında devlete ait olan bina gibi taşınmazlar ile silah araç ve gereçler yani taşınır mallarının denetlenmesi üzerindeki gizlilik hükmü kaldırılarak, bu taşınır ve taşınmaz malların da Sayıştay denetimine tabi olmasının önü açıldı.**

Altı yıl sonra, nihayetinde Sayıştay kanun teklifi, ekim ayında Meclis Genel Kurulu'nda tartışılmaya başlandı. Bu tartışmaların daha başında, hem de **çağdaş bir Sayıştay yasanın hazırlanmasında çok önemli emeği olan iktidardaki AK Parti'nin, teklifin 2. maddesinde yaptığı değişiklik, yasanın yara almasına yol açtı. Bu değişiklik ile artık TSK dâhil hiçbir kurumun, harcamalarında yapacakları olası israfları önlenemeyecek. Sayıştay, kurumların, verimli, etkin, ve tutumlu (VET) harcama yapıp yapmayacaklarını denetleyemeyecek.** VET ilkesi bütün gelişmiş ülke denetim kriterlerinde yer alıyor. **Sayıştay yetkilileri, pek çoğu AK Parti kontrolünde olan belediyelerin yaptıkları harcamaların da artık denetlenmesinin önünü açan ilerici bir kanun hazırlayan iktidar partisinin, VET ilkesini kaldırarak, böylece kendisini topuğundan vurduğunun altını çiziyorlar.**

VET'in Sayıştay Kanunu'ndan çıkmasıyla, denetçiler, artık kamu idaresinin koyduğu politikaya göre denetim yapabilecek, "TSK dâhil hiçbir kuruma, koyduğunuz bu hedef doğru mu, yanlış mı" diye soramayacak.

Oysaki Sayıştay, kamu harcamalarının israf edilmesine karşı da tesbit yapıp, Meclis'e durumu rapor etmek ve gerektiğinde bu israfa karşı yargılama yetkisine de sahip olacaktı.

VET'in yasadan çıkmasının öncülerinden AK Parti Grup Başkanvekili Nurettin Canikli, o tarihte bana yaptığı açıklamada, şeffaflık ilkesini bozmadıklarını ancak değişiklik önergesini getirmemiş olsalardı, yargının yürütmeye müdahalesi durumunun ortaya çıkacağını belirtiyordu. Uluslararası standartlarda bir Sayıştay kanununu destekleyen pek çok Sayıştay mensubunun, bu değişiklikten rahatsız olduğunu da belirtelim.

Diğer yandan, çıkan yeni kanunla Sayıştay denetçileri, ordu dâhil tüm kurum ve kuruluşların mali denetimlerini yapacak. Devlete ait ordunun elindeki silah ve bina gibi tüm mallarının sayımını yapacak ve denetleyecek. **Ama yeni Sayıştay Kanunu, askerî harcamaların denetimini artık mümkün kılarken bu denetim raporlarının kamuoyuna açıklanmasını, TSK'nın hazırlayacağı yönetmelik hükümlerine bağlıyor. İşte sıkıntı da burada başlıyor. Zira, kanunun çıkmasına karşı dahi adeta Meclis'te savaş veren TSK'nın, harcamalarının kamuoyu ile paylaşılmasına ciddi engel getireceği tartışılmaz.**

Hatırlatmakta yarar var, silah alımları dâhil askerî harcamaların kamuoyuna açıklanması konusunda gelişmiş ülkelerde de kısıtlama var. Ama bu ülkelerdeki kısıtlama, bizdekinin aksine gerçekten gizli olması gereken silah üretim projeleriyle ilgili, askerin yaptığı harcamalarla ilgili değil.

Sayıştay, askerin, savunmaya ayrılan bütçe dışı kaynaklarını da artık denetleyebilecek. Bu kaynakların en önemlileri, Savunma Sanayii Fonu ve 17'ye yakın askerî devlet firmasında hisseleri bulunun Türk Silahlı Kuvvetleri Güçlendirme Vakfı (TSKGV). Bilinen rakamlara göre yılda yaklaşık beş milyar doları bulan silah alımlarının önemli bir bölümü Savunma Sanayii Fonu'ndan karşılanıyor. Bu fonun önemli kaynakları arasında, Milli Piyango ve Sayısal Loto gibi şans oyunlarından elde edilen hâsılanın belli bir yüzdesi de bulunuyor. Bilgi Üniversitesi'nin mart ayında kamuoyu ile paylaştığı askerî ve iç güvenlik harcamaları ile ilgili araştırmasında, Vakfın gelir ve giderlerinin ne kadarının askerî projelerde kullanıldığı bilgisine ulaşamadığına dikkat çekiliyordu.

Ancak, vakıfta iştirakleri olan askerî firmalar, 2007 yılında kamu işletmesi olarak KİT raporuna eklenmiş.

Yeni Sayıştay Kanunu'nda yapılan ancak gözden kaçan önemli bir değişiklik de, Başbakanlığa bağlı KİT'leri de denetleyen Yüksek Denetleme Kurulu'nun artık Sayıştay'a bağlanmış olması. Bu da askerî firmaların da artık Sayıştay tarafından denetleneceği anlamına geliyor.

Yeni Sayıştay Kanunu'yla, artık denetçilerin, Ergenekon soruşturmaları kapsamında toprağa gömülü olarak bulunan silahların, hangi TSK karargâhlarından çıkıp çıkmadığını da ortaya çıkartabileceklerini öğrendim. Bir yetkili, "Şu âna kadar mal denetimi yapılmadığı için bu silahların izi sürüleliyordu, bundan sonra sürülür artık," diyor.

Kanun çıktı, artık iş uygulamadaki fiziksel ve zihinsel zorlukları aşabilmede..

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

CHP rüştünü ne zaman ispatlar

Lale Kemal 15.12.2010

Siyasilerin, yaşadıkları dönemlerde yaptıkları kimi saptamalar, ne denli ilerici ya da öngörüsüz olduklarına da ayna tutar. Geriye dönüp, arşiv taraması yapmak bu açıdan bizlere ışık tutar. Türkiye'ye damgasını vuran siyasi

şahsiyetlerin, bu ülkenin hep çalkantılı geçen yakın tarihinde ne denli demokrat olup olmadıklarını anlamak için arşiv taraması yapmakta zaman zaman yarar var.

CHP'nin cumartesi günü, yeni parti meclisini seçmek üzere yapacağı ve oldukça çekişmeli geçmesi beklenen olağanüstü kurultayı öncesi, küçük çaplı bir arşiv taraması yaptım.

1972 yılındaki 21. Parti Kurultayı'nda yeniden CHP Genel Başkanlığı'na seçilen Bülent Ecevit, partinin yeni yönelimini şu sözlerle özetliyordu;

“Devrimin halka değil, halkın dışında ve üstünde ilerici aydın kadrolara dayanarak yürütüleceğine inananlar bizimle beraber olamazlar. Aydınların devrimin yürütülmesinde elbette önderlik görevleri vardır. Bu görev halka rağmen halk için devrim yapmaya kalkışarak değil, halktan hiçbir zaman kopmadan, devrimi halkla birlikte oluşturarak yerine getirilebilir.”*

Ecevit'in, 1971 muhtırasının üzerinden bir yıl geçtikten sonra sarfettiği yukarıdaki sözlerdeki, **halka rağmen halk için devrim yapmaya kalkışanlara yönelik uyarısı, tüm günah ve sevaplarıyla Türkiye'ye uzun dönem damgasını vuran bu siyasi şahsiyetin, darbeci zihniyete karşı duruşunu ve aydınların, toplum mühendisliğine soyunmalarından ne denli hazzetmediğini gösterir nitelikte.**

Aynı Ecevit, 1971 muhtırasına karşı çıktığı içindir ki 73 seçimlerinde partisine oy patlaması sağlamıştır.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

70'lerin sloganlarıyla 21. yüzyıl nasıl yakalanır

Lale Kemal 22.12.2010

Baskı rejimlerinin uygulandığı ülkelerin resmî adlarında ironik bir biçimde “Halk” kelimesi yer alır. Nükleer silahlarıyla kabadayılık yapan, demokrasinin d'sinden bile söz edilemeyecek Kuzey Kore'nin resmî adı, “Kore Demokratik Halk Cumhuriyeti”dir. Yükselen ekonomisiyle adını duyuran ancak halk üzerinde yarattığı korku imparatorluğu olanca hızıyla süren Çin'in resmî adı ise “Çin Halk Cumhuriyeti”dir.

Halkçılık söylemi bugünün, zaten halkı, toplumu esas alan demokratikleşen dünyasında anlamını yitirmiştir. **Ne var ki, CHP'nin, geçen hafta sonunda Ankara'da yapılan 25. olağanüstü kurultayında, hem de gençlerin, 1970'lerin halkçılık söylemi üzerinden slogan atıyor olmaları, geçmişe takılıp kalmış, 21. yüzyılı yakalayamayan bir gençlik portresi de çiziyordu.** CHP Pendik Gençlik Kolları'nı temsil eden kalabalık bir grubun taşıdığı pankart da, Deniz Gezmişli ve şapkası giydirilerek Latin Amerikalı devrimci önder Che Guevara'ya benzetilen CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu resmedilmiş. **Pankart üzerinde yazılı, “68 ruhuyla halkın iktidarını kurmaya geliyoruz,” sloganı, aslında darbelerle hesaplaşamamış bir toplumun ve gençliğinin, geçmişe takılı kalmışlığının bir yansıması gibiydi.**

Kılıçdaroğlu'nun, “İşçi Kemal,” “Emekli Kemal,” sloganları altında yaptığı uzunca konuşmasında, zaman zaman Ankara Arena'yı dolduranlara, “Yoldaşlar,” diye hitap etmesi, bu anakronistik yaklaşımı teşvik eder nitelikteydi.

Parti kurultayları sırasında nabzın güçlü attığı alan, salonun dışında biriken partili kalabalıktır her zaman. Deniz Baykal'ın, seks kaseti skandalıyla 18 yıllık genel başkanlık koltuğunu kaptırdığı Kemal Kılıçdaroğlu, ilk

kongresini geçen mayıs ayında yapmıştı.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Askerin cephe savaşı

Lale Kemal 29.12.2010

Bir askerî mahkeme, siyasi otoritenin açığa almasına karşın Balyoz’dan sanık üç general hakkında geçen hafta terfi ettirilmeleri yönünde karar verdi. Akabinde, komutanlara, ilk kez Yüce Divan yolunu açan uyum yasasında, askerin siyasi otoriteyi by-pass eden taslak metni basına yansıdı. Bu gelişmeler, hükümetin, normalleşme adına, şu aşamada Anayasa’da gerekli düzenlemeleri yapamayacaksa eğer bazı mevzuat değişikliklerine gitmesini gerekli kılıyor.

Henüz, kısa adı AYİM olan Askerî Yüksek İdare Mahkemesi’nin, iki general ve bir amiralin terfisi yönünde aldığı kararın gerekçesi açıklanmadı. Ancak aldığım bilgiler, generallerin terfi ettirilmeme işlemini AYİM’de dava konusu yapmalarında, YAŞ kararının iptalinin değil, üçlü kararname düzenlenmemesinin iptali olduğu söyleniyor. Diğer bir deyişle, AYİM, Anayasa’da yer alan, “terfilere yargı yolu kapalı,” hükmüne rağmen karar almıyor.

Diğer yandan, AYİM’in YAŞ konusunda vermiş olduğu kararlarını incelediğimizde bu mahkemenin içtihatların dışına çıktığı açıkça görülüyor. Bire bir, yukarıdaki davaya uyan bir karar bulunmamakla beraber, yer darlığım nedeniyle, AYİM’in YAŞ konusunda içtihatların dışına çıktığı aşağıdaki bir örneği vermekle yetiniyorum;

“Davacının 31 hizmet yılı üzerinden Yüksek Askerî Şûra kararı uyarınca kadrosuzluktan emekli edilmesi işlemi, zincir işlem niteliğinde olup; bu zincirin ilk halkasını Yüksek Askerî Şûra kararı oluşturduğundan; dava konusu sonuç işlem de Anayasa’nın 125. maddesi gereğince yargı denetimi dışındadır.

Dergi No: 9

Karar Dairesi: AYİM Drl. Krl.

Karar Tarihi: 26.05.1994

Karar No: E. 1993/10

Karar No: K. 1994/175.”

İlgilenenler, aşağıdaki internet sitesinden, içtihatların dışına çıkılan diğer bazı kararları görebilirler; “<http://www.>

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Yeni ve eski Türkiye arasında sıkışmış dış politika

Lale Kemal 05.01.2011

Türkiye’de tabu konular artık konuşuldukça ne çok dikenli konuyu halının altına süpürdüğümüz de ortaya çıkıyor. Halının altından tozları attıkça adeta boğuluyoruz. Ama aydınlık bir gelecek kurmak istiyorsak bu kir, pastan arınmamız gerekiyor. Bakıyoruz; Kıbrıs sorunu, Ermeni soykırımı iddiaları, Kürt sorunu, PKK ile 26 yıldır süren savaş hali bizi tüketmiş, tüketmeye devam ediyor. Bu sorunlarla yüzleşmemişiz, şimdi yüzleştikçe geçmişte yapılan hataların bedelini ağır bir şekilde ödemekte olduğumuzu görüyoruz.

Önceki gün, Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu’nun, Türk toplumu olarak içimizdeki derin güvensizliği aşmamızı da öğütlediği, 180’e yakın Türk büyükelçisine hitaben yaptığı konuşmayı dinlerken, ne çetin sorunlarla mücadele etmemiz gerektiğini düşünmeden edemedim. Bu sorunların hepsi, hesap verme sorumluluğu olmayan atanmışların ve onların işbirlikçisi siyasilerin başımıza ördüğü çoraplar aslında.

Davutoğlu, “Eğer yeni bir düzen kurulacaksa o düzenin temel taşı atan ülkelerin başında geleceğiz. Buna hakkımız var, buna tecrübemiz var, buna gücümüz de yeter. Bu kadar iddialı bir söylem dile getirdiğimizde hemen tepki veriliyor: ‘Gücünüz yeter mi,’ evet, yeter. Bize yerleştirilmek istenen aşağılık kompleksini yıkacağız... Bize biçilen gömlek, artık dar gelmektedir,” derken hem kendisini dinleyen elçilere hem de kamuoyuna özgüven aşılamaya çalışıyordu.

AK Parti hükümeti ve onun Dışişleri Bakanı Davutoğlu, Türkiye’nin ayak bileklerine takılan prangalarından kurtulması için mücadele veriyor, bunu kabul etmek zorundayız. **Pazartesi günü Ankara toplantısında elçilere dağıtılan ve Türk dış politikasının geniş ve derin bir analizinin yapıldığı 155 sayfalık kitapçığı ayrıntılarıyla okuduğumda, Türkiye’nin oyun kurucu bir ülke haline gelmesi için devlet içindeki illegal yapılanmaları tamamiyle temizlemesi ve gerek askerî gerekse onun sivil uzantıları olan vesayetçi anlayışı sonlandırmasının şart olduğunu yine idrak ettim.**

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Erken ölüm parası darbe sanıklarına mı gidiyor

Lale Kemal 12.01.2011

Askerî konulara hâkim bir okurum, yukarıdaki başlık altında bana bir bilgi notu göndermiş. Bu bilgi notu gelmeseydi, köşemde, Türkiye’deki otoriter ve muhafazakâr zihniyetin; sanata, türbanlı kadına, kulağına küpe takan öğretmene, Atatürk rozeti taşıdığı için mahkemelik olduğunu savlayan ünlü bir iletişim firması çalışanına kadar uzanan geniş bir yelpazedeki toplum kesimlerini nasıl esir alıp, adeta zulmettiğini örnekleriyle anlatmayı düşünüyordum. Bu zulüm, kalkınmanın önemli unsurlarından olan toplumun yaratıcılığını da köreltiyor. Otoriter ve muhafazakâr zihniyete kendimden bir örnek verdikten sonra askerî kaynağımın dikkatime getirdiği aciliyeti olan önemli bir konuyu işleyeceğim. Yıl 1980, 12 Eylül askerî darbesinden hemen sonra. Malum, her darbe sonrası kamu kurumlarının başına genel müdür olarak emekli generaller ya da emekli albaylar atanırdı. Benim çalıştığım yarı resmî basın kuruluşunun başına da bir emekli general atanmıştı. Aylardan eylül, hava soğuk değil ama bu sözde laik emekli generalimizin ilk icraatı, kadınlara naylon çorap giyme zorunluluğu getirmesiydi. Kadın çalışanların naylon çorap giyip giymediklerini tesbit etmek üzere de kuruma giriş çıkışları kontrol eden erkek çalışanlar görevlendirilmişti!!! O günden bugüne 31 yıl geçmiş. Halen, türban takan kadınların üniversitede eğitim özgürlüğünü kısıtlayan, Atatürk rozetini taktığı için baskı gören, bir heykele “ucube” tanımının yapıldığı ya da bir Osmanlı padişahının yaşamına ilişkin tabuların yıkılmasına feveran eden bir topluma ve sisteme sahibiz.

Aciliyeti olan konumuza gelince...

Hatırlarsanız birkaç gün önce, "TSK Dayanışma Vakfı'nın (TSKDV) 1 Mart 2011'den itibaren TSK mensuplarına 'avukatlık ücreti yardımı' da yapacağını" belirtildiği bir haber çıktı. Bu haberin arka planı irdelendiğinde, aşağıda da anlatacağım üzere, insana, genç yaşta ölen TSK mensupları için toplanan paralar darbe sanıklarına mı gidiyor, sorusunu sorduracak kadar vahim nitelikte olduğu görülecektir.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'Hükümet işkence uçaklarından haberdardı'

Lale Kemal 19.01.2011

Kimi haberler doğru da olsa, devletin "menfaatlerine," aykırı düştüğü gerekçesiyle yalanlanır. Tıpkı, dönemin Türk Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Namık Tan'ın, Amerikan Merkezî Haberalma Örgütü CIA'in, yasal olmayan yollardan, işkence uçakları olarak anılan uçaklarla El Kaide zanlılarını, Türkiye üzerinden de taşıdığı iddialarını, 14 Haziran 2006 tarihli açıklamasında kesin bir dille yalanladığı gibi. Ama dünyanın dört bir yanında görevli Amerikalı diplomatların merkez Washington ile gizli yazışmalarını yayınlamayı sürdüren Wikileaks internet sitesi, Türkiye'nin de, CIA'in bu yasal olmayan, gizli operasyonu için Türk toprakları ve hava sahasını kullandığını hem de Amerikalıların kendi ağzından doğrulayan belgeleri kamuoyu ile paylaştı. WikiLeaks'ten kaçış yok, sır bilgileri ortalığa saçılmaya devam ediyor.

Alman gazetesi *Die Welt*, önceki gün, dönemin Türkiye'deki ABD Büyükelçisi Ross Wilson'ın merkeze yazdığı 8 Haziran 2006 tarihli bir gizli yazışmayı, WikiLeaks'e dayanarak yayımladı. Wilson'ın gizli yazışmasına dayandırılan habere göre, Türkiye, 2002 ve 2006 yılları arasında, CIA'in, gerek Guantanamo Üssü gerekse diğer bazı merkezlere götürerek işkence altında sorguladığı kişileri taşıdığı uçakların, İncirlik Üssü'nü de kullanmasına izin verdi. Türkiye, bu süre zarfında CIA'in işkence deposu 24 uçuşuna izin vermiş.

Wilson gizli yazışmasında, Türkiye'yi küresel terörle mücadelede hayati bir müttefik ve ABD'nin başı çektiği Irak'taki savaşta önemli bir lojistik üs olarak nitelendiriyor. Ancak Wilson, CIA'in bu gizli uçuşlarından adeta AK Parti hükümetinin bilgisi yokmuş izlenimi veren yazışmasında devamla şöyle diyor:

"Türk ordusu, 2002 yılından itibaren, gözaltına alınan terör zanlılarına karşı yürütülen Adalet Operasyonları için İncirlik'i yakıt ikmali için kullanmamıza izin verdi.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Devasa bütçeli askerî firmalar da denetlenecek mi

Lale Kemal 26.01.2011

İktidar partisinin, yeni Sayıştay Kanunu'nda yaptığı değişiklik ile denetçilerin, kurumların, kamu kaynaklarını, verimli, ekonomik ve tutumlu kullanıp kullanmayacaklarını denetleme yetkisini tırpanlamış olması, yoğun

eleştirilere neden oluyor. Bu değişiklikten, kamu kaynaklarını kullanan bir kurum olan ve tarihinde ilk kez mali saydamlığının sağlanması hedeflenen TSK'nın da faydalanacak olması tartışmaları alevlendirdi.

Geçen yılın son ayında TBMM'de kabul edildikten sonra Cumhurbaşkanlığı tarafından da onaylanan yeni Sayıştay Kanunu'na eklenen bir madde ile TSK harcamalarının kamuoyu ile paylaşılmasına da önemli ölçüde sınırlama getirildi. Sayıştay Kanunu'nun 44. maddesinin 2. fıkrası, "Savunma, güvenlik ve istihbarat ile ilgili kamu idarelerinin ellerinde bulunan devlet mallarının bu kanun uyarınca yapılacak denetimi sonucunda hazırlanacak raporların kamuoyuna duyurulmasına ilişkin hususlar, ilgili kamu idarelerinin (yani örneğin TSK'nın) görüşleri alınarak Sayıştay tarafından hazırlanıp Bakanlar Kurulu'nca çıkarılacak bir yönetmelikle düzenlenir," diyor. **Eyvah ki ne eyvah... TSK'nın, kanunların bile üzerine çıkan, özerk yapısını sürdürmede araç olan yönetmeliklerle çoğu zaman başına buyruk hareket ettiği gözönüne alınacak olursa eğer, harcamalarının nerelere gittiği ve onca silah alımının akılcı olup olmadığı konusundaki bilgilerin ne kadarının kamuoyu ile paylaşacağına kendisinin karar verecek olması vahim bir gelişme. Bir konuda, kanunlara ek olarak yönetmeliklerle düzenleme yapılması beni huylandırır, hele de işin içine demokrasi karşıtı darbeler tarihi ile anılan TSK girince... Zira, TSK ve fiilen kendisine bağlı olan JGK'nın kendi iç yönetmeliklerinin kanunların üzerinde bir etki gücüne sahip olduğu bilinir.**

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

F-35'lerin düşündürdükleri

Lale Kemal 02.02.2011

Gözümüz aydın!!! Milli Savunma Bakanı Vecdi Gönül'ün açıklamasına göre Türkiye, Amerikan Lockheed Martin firmasının öncülüğünde üretim aşamasına giren F-35 adlı savaş uçaklarından 116 adet almayı planlıyormuş. Böylece daha önce 10 milyar dolar ödeyip alacağımız 100 uçağa 16 adet daha eklenmiş oldu. İlave savaş uçağı alımının toplam maliyetinin beş milyar dolar artarak 15 milyar dolara çıkması bekleniyor. **F-35 kapsamında, yerli firmalara, bu uçak parçalarının üretiminde iş payı sağlanmış olması nedeniyle 10 ya da 15 milyar doların yarısının Türkiye'ye geri döneceği, dolayısıyla ekonomiye katkı sağlanacağı belirtiliyor. Acaba gerçekten durum böyle mi, pek zannetmiyorum.**

Zira en büyük katma değer, bilgi ve teknolojilerin geliştirilmesi ve ortaya çıkan ürüne ilişkin fikrî mülkiyet haklarına sahip olup olmamanızda yatar. Diğer bir deyişle, finansmanına katkıda bulunduğunuz uluslararası ya da bir yabancı firma ile gerçekleştirdiğiniz projelerde, eğer bir sistemi ileriye dönük geliştirme hakkına sahip değilseniz, örneğin, aldığınız iş payının ekonomiye katkısı fazla değildir.

Türkiye'ye herhangi bir kısıtlamaya tabi olmaksızın F-35 satın alabilme ve birtakım parçalarının da ülke içinde imalat ve montajını yapabilme hakkının tanındığını biliyoruz.

Geleceğin büyük uçağı diye de anılan ve Türkiye ile birlikte dokuz ülkenin dahil olduğu Amerika önderliğindeki F-35 savaş uçakları, bir ortak geliştirme projesi. Dolayısıyla, ülkelerin, F-35 üretimine ilişkin küresel tedarik zincirinden pay alabilmek için önceden bunun geliştirme maliyetlerine katkıda bulunmaları gerekiyor.

Bu kapsamda Türkiye, F-35'e ilişkin geliştirme maliyetlerine diğer bir deyişle Araştırma ve Geliştirme (AR&GE) maliyetlerine katıldı. Bakan Gönül'ün 23 Ocak 2010 tarihinde gazetelerde yer alan açıklamasına göre, Türkiye

AR&GE maliyetlerine yaklaşık bir milyar dolar ile katıldı.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kankalar kapıştı...

Lale Kemal 09.02.2011

 Kankalar kapıştı... Askerin siyasetten el çektilmesi uzun soluklu ve zorlu bir süreçtir. Askerin, sivil demokratik denetim altına alınması için reformlara kesintisiz devam edilmesi ve toplumda da kontrol edilemeyen bir gücün (asker, polis) güç olamayacağı yolundaki zihinsel dönüşümün gerçekleşmesi gerekir. **Askerin siyasetten, iç güvenlikten el çektilmesi ve asli görevi olan yurt savunmasına odaklanması, dolayısıyla da kışlasına dönmesi yolunda en iyi örneklerden biri İspanya'dır. Sekiz yıl süren İspanya Savunma Bakanlığı görevi sırasında ülkesinin demokratikleşme sürecinde önemli rol oynayan Narcis Serra'nın, şu günlerde Türkçeye de kazandırılan, *Demokratikleşme Sürecinde Ordu: Silahlı Kuvvetlerin Demokratik Reformu Üzerine Düşünceler*, adlı kitabı, her Türk'ün okuması gereken bir el kitabı niteliğindedir.** Genel Yayın Yönetmen Yardımcımız Yasemin Çongar, aylar önce, Serra'nın bu kitabını, İspanyolcasından çevirerek *Taraf* gazetesinde dizi olarak yayımlamıştı. Ben de zaman, zaman köşemde Serra'nın, özetle, demokratikleşmenin olmazsa olmaz koşulu askerin kışlasına döndürülmesi olan tezini işleyen bazı yazılar yazdım. *Star* Gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Mustafa Karaalioğlu da önceki günkü köşe yazısında, Serra'nın demokratikleşme öğretilerinden alıntılar yapmış. *Milliyet* gazetesi yazarı Hasan Cemal de birkaç hafta önce Serra'dan alıntılar vermişti. TESEV'in, ilkinin 2005, ikincisini de 2008 yılında yayımladığı *Güvenlik Sektörü ve Demokratik Gözetim* adlı almanakları ise, Türkiye'de, başta TSK olmak üzere güvenlik sektörünün, ayar verilmediği sürece demokrasi önünde nasıl engel teşkil ettiğini anlamamız açısından önemli birer el kitabı olma özelliğini taşıyorlar.

Basında, ordunun sivil demokratik denetiminin gerçekleşmesi üzerine çokça yazılar yazılması, Türkiye'nin demokratik hukuk devletine dönüşümüne ve siyasiler ile TSK'nın yaptığı açıklamaların daha doğru okunmasına önemli katkı sağlayacaktır.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Öcalan rasyonel ise....

Lale Kemal 16.02.2011

Güneydoğu'da, eylemsizlik ve çatışmasızlık arasındaki ayrımın altı artan biçimde kalın çizgilerle çiziliyor ve eylemsizliğin eyleme dönüştürülmesi faaliyetleri ön plana çıkartılıyor. Daha çok Kürtlerin yoğun olarak yaşadığı bölgelerde, hem Kürtçe hem Türkçenin birlikte kullanılması gibi bir süredir uygulamaya konan ya da demokratik özerklik gibi çok tartışılan siyasi ve kültürel içerikli talepler, eylemsizliğin eyleme dönüştürülmesi şeklinde okunuyor. Çatışmasızlık ise PKK'nın silahlı eylemlerini durdurmuş olması hali olarak...

PKK, Haziran genel seçimlerine kadar çatışmasızlık halini sürdüreceğini bildirmekle birlikte mart ayında bu halin sonlandırılıp, eylemlere geçileceği mesajlarını da sızdırıyor. Bölgeden gelen haberler, Kandil'in hâkimi Murat Karayılan'ın emriyle bazı illerde olaylar çıkartıldığı yönünde.

PKK meselesinde birkaç aktörden biri Öcalan ise diğer bazıları, Kuzey Irak'taki Kandil üssü ile Mahmur kampı. Ancak Öcalan'ın halen PKK'nın önemli gücü olduğunu gözönüne alırsak çatışmasızlık kararını verenin de Öcalan olduğunu varsayabiliriz.

Genel seçimlere, bugün itibarıyla 3,5 ay kadar bir zaman kaldı. Mart ayında yani gelecek ay bu süre iyice daralacak. **PKK'nın, mart ayında çatışmasızlık halini sonlandırıp eyleme geçme kararı almasının, üçüncü kez seçimleri kazanma olasılığı yüksek görünen iktidardaki AK Parti'nin oylarını olumsuz yönde etkileyeceğini tahmin etmek güç değil. Hükümet, sağ salim seçime gitmek ister. PKK, Türkiye'nin ve siyasetin yumuşak karnı olduğuna göre hükümet haklı olarak mayınlı alana girmeden seçimi atlatma hesapları yapıyor.**

Diğer yandan, PKK'nın sözünde durmayıp mart ayında silahlı eyleme girişmesi, sivil toplumun oldukça güçlendiği, dolayısıyla ülke içindeki derin kimi yapıların istikrasızlık arayışlarından artık haberdar olduğu toplumun bu kesimince, "AK Parti'ye karşı bir hareket," olarak da algılanacaktır.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Nefreti körükleyene ceza...

Lale Kemal 23.02.2011

Evrensel ilkeler doğrultusunda habercilik yapmak Türkiye'de bir hayli zordur. Yaptığınız haberler doğruluğundan ziyade, kişiler ya da kurumların ideolojik bakış açılarına göre değerlendirilir. Örneğin, *Taraf*'ın yayımladığı darbe planı iddialarına ilişkin belgeler, bugün iddianamelere konu olup, mahkemelerde dava açılmasının önünü açmışken, kimi gazeteciler, bu gazetenin çizgisini, "TSK'yı yıpratmak," olarak değerlendirebiliyorlar. Keza yine *Tarafa* yayımlanan, bir subayın pimi çekilmiş bomba ile dört erin ölümüne yol açmış olması bizzat kaynağı tarafından doğrulanmış olmasına rağmen bu gerçek gözardı edilir. *Taraf*'ın yayımlamış olduğu pek çok haberin doğruluğu kanıtlanmışken bu gerçeğin inkârı, kasıtlı bir propagandadan ibarettir. **Propagandaya alet olanlar, statükocu zihniyetin onlarca yıl beyinlerini yıkadığı kitlelerden oluşur. Bunların zihin dünyasına, 'neden devlet içindeki birtakım illegal unsurlar –kısır çıkarları uğruna-, ülkenin, devletin bir hukuk devletine dönüşmesini engelliyorlar', gibisinden sorgulama kültürü bilinçli olarak yerleştirilmemiştir.**

Diğer yandan, ister solcu, ister ulusalcı, ister muhafazakâr dünya görüşüne sahip olsun, hiçbir medya kuruluşu, kendileri gibi düşünmeyenleri karalama ya da yaftalama hakkına sahip değildir.

Bazı internet sitesi yöneticileri ve çalışanlarının, hükümete muhalefet ettikleri için tutuklandıkları ya da baskı altına alındıkları yaygarasının altında, aslında tetikçilik yaptıkları yolunda derin şüphe yatmaktadır. Gazetecilik, kimi statükocuların talimatıyla, meslektaşlarını karalamak, çamur atmak ve hedef göstermek değildir. O statükocuların hangi kurumlar adına hareket ettikleri zaten ayan beyan ortada. Bu statükocular, artık toplumda deşifre oldukları için eskisi gibi at oynatamıyorlar ama el

altından ortalığı karıştırmaya devam ediyorlar. Daha yakın tarihe kadar gazetecileri, aydınları, işadamlarını alenen fişleyip, toplumda itibarsızlaştırma, sindirme gibi işledikleri ağır suç cezasız kalanlar, deşifre olunca şimdi şakşakçıları aracılığıyla karalama kampanyasını yürütmeye çalışıyorlar.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Post-Erbakanizm öncüleri çağı yakalama arayışında

Lale Kemal 02.03.2011

Türkiye'deki İslami-Muhafazakâr gençlik hareketinin önde gelenlerinden bir isim, Tunus ve Mısır'da başlayıp Ortadoğu ve Kuzey Afrika'da diğer ülkelere yayılan ve nihayetinde ülkelerindeki diktatörleri koltuklarından eden protestocuların, İslami reflekslerle hareket etmediklerine dikkat çekiyor.

"Bir avuç liberal, diktatörleri deviriyor. Mısır'da bir protestocu yeni doğan kızının adını Facebook koydu, dikkatinizi çekerim. Biz genç kuşak bu ülkelerdeki gelişmeleri çok iyi okuyoruz," diyor, aynı isim. 20'li yaşlardaki Mısırlı genç protestocu, bu sosyal paylaşım sitesinin, demokrasi yanlısı eylemlerine sağladığı farkındalığı anmak üzere bebeğinin adını Facebook koyduğunu anlatıyor bir söyleşisinde.

Türkiye'de 1970'lerin başlarında Necmettin Erbakan'ın manifestosu ile ortaya çıkan Milli Görüş, İslami siyasi hareketin tohumlarını attı. Geçen pazar günü 85 yaşında ölen bu hareketin öncüsü eski başbakanlardan Necmettin Erbakan, Soğuk Savaş dönemi –yani eski kuşak döneminin- siyasetçisiydi ve bu dönemin refleksleriyle hareket etmeye devam etti. Geçen ekimdeki kurultayda attığı çalım, Kurtulmuş ve ekibini uzaklaştırdığı Saadet Partisi'nin oy oranı yüzde 1'ler ile çok düşük düzeyde. Ancak **Erbakan'ın başlattığı Milli Görüş hareketi, siyasi İslam'ın evrimleşmesinin ve AK Parti gibi küresel çağın gereklerine ayak uyduran bir siyasi hareketin ortaya çıkmasının önünü açtı.**

Erbakan'ın vefatının, 12 haziranda yapılacak genel seçimlerde oy dağılımında önemli bir etki yapacak ya da Türk siyasal yaşamını derinden etkileyecek bir durum yaratması beklenmemekle beraber 1970'lerden bu yana damgasını vuran İslami siyasi hareketin, nasıl bir evrim geçirdiğinin yeniden irdelenmesine bir vesile olması beklenebilir.

Milli Görüş'ün genç kuşak önderleri, artık Erbakanizm döneminin bittiğini ve yerini post-Erbakanizm döneminin aldığının altını çizerek, bu paradigma değişikliğini şöyle anlatıyorlar:

"Erbakanizm dönemi, Batılılaşmaya karşı olan, askerci ve hatta ittihatçı bir zihniyet.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kefilliğin bedeli ağır olabilir

Lale Kemal 09.03.2011

Türkiye gibi demokrasiye geçiş sürecindeki ülkelerde evrensel hukuk kuralları özümsemediği için sapla saman birbirine karışabilir. Aynen şimdi, Ergenekon soruşturması kapsamında bazı meslektaşlarının tutuklanmalarına gazetecilerin, "Basın özgürlüğü," kalkanının arkasına saklanarak tepki gösterdiği gibi. O zaman adama sorarlar, "Askerin onlarca gazeteciyi yıllarca yasaklı ilan edip, çoğu zaman mesleklerinden ettiğinde nerelerdeydiniz? Bir siyasinin başbakanlığı döneminde, Doğan medya grubundan, muhabir, köşe yazarı çok sayıda gazeteci işten çıkartıldığında nerelerdeydiniz? Ergenekon soruşturması kapsamında binlerce gazeteci hakkında dava açılmışken nerelerdesiniz? 1980 darbesi sonrasında, medyanın, vatandaşa doğru bilgi aktarmasına dolaylı olarak set çeken sendikal hakların geri alınması için nasıl bir mücadele vermektedir?" Geçen hafta sokaklara dökülen gazetecilerin çoğu, bu soruların çoğuna yanıt veremezler. Demokrasi mücadelesinin ne olduğunu bilmiyorlar ki nasıl yanıt versinler. "İdeolojik bakış açına göre tavır al," politikası izleniyor çok açık bir biçimde.

Medya, kendi görüşleriyle çelişen ve hatta bazen örtüşen meslektaşlarına bile hiç mi hiç sahip çıkmaz bu ülkede. Bu anlamda ciddi bir medya örgütlenmesi yoktur. Bugün Ergenekon soruşturmasının kapsama alanına giren bir internet sitesinin, yıllarca derin devletin talimatlarıyla hareket ettiği yayınlarıyla çok net ortaya çıkan, aslında nefret suçu kapsamına giren yayıncılık politikasına karşı biz gazeteciler örgütlenemedik. Ya da kendi vatandaşını neredeyse "Vatan haini," kategorisine sokan TSK fişlemelerine karşı tavır koymadık. Askerin işkence tezgâhından geçen onlarca eski kuşak gazeteci bugün, "AK Parti ülkeye şeriatı getirecek" palavrasıyla demokrasi dışı zihniyeti korur hale gelmiş durumda. Televizyonlardaki açık oturumlar, neredeyse Silivri'ye alternatif mahkeme salonlarına dönüştürülmüş vaziyette. Adam hukukçu sıfatıyla programa katılıp, yalnızca Ergenekon ve Balyoz soruşturmalarını yürüten savcılar ve mahkeme üyelerinin hâkim olduğu dosyalarla ilgi ahkâm kesip, aslında hukuk etiğini ayaklar altına alabiliyor.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Böyle muhalefetle buraya kadar...

Lale Kemal 16.03.2011

Onlarca yıl darbe zihniyetine bilerek ya da bilmeyerek çanak tutan kimi gazetecilerin, şimdilerde, Ergenekon soruşturması kapsamında bazı gazetecilerin tutuklanmaları üzerine basın özgürlüğünü hatırlayıp, protesto gösterileri yapıyor olmaları beni hiç etkilemiyor. Bu düşüncem, seçimle gelmiş ama muktedir olamayan iktidarlar ile yönetimi sivillerle paylaşma mücadelesini sürdürmekte ısrar eden askerlerin, Türkiye'de medya üzerinde her zaman baskı kurdukları gerçeğini değiştirmez. Biz gazeteciler, baskı nereden gelirse gelsin, düşüncelerimiz üzerine konan ipotekleri topyekün kaldırma mücadelesi vermediğimiz sürece baskılar sürüp gidecektir. Spesifik bir olay üzerinden medya özgürlüğünü hatırlamak işte bu yüzden anlamlı gelmediği gibi sonuç alıcı da değil.

Keza, medyanın sınırlı ifade özgürlüğü anlayışına gerek ana muhalefetteki CHP gerekse diğer iki parti MHP ve BDP de destek verir bir politika izledikleri için çoğulcu bir demokrasiye geçişimiz sancılı oluyor. Bir ülkede anamuhalefet partisinin lideri, yani CHP Lideri Kemal Kılıçdaroğlu, sistematik biçimde, kendi meslektaşları dahil derin yapılanmaya karşı çıkan her kesimi karalama yayınlarıyla nefret suçu işleyen bir internet sitesi ve sahibini övücü açıklamalar yapıyorsa, o ülkede ciddi bir demokrasi sorunu var demektir.

Kılıçdaroğlu, ısrarla, genel başkan olduğundan bu yana bazı medya kuruluşlarının görüşme taleplerini geri çevirirken nasıl olur da, selefi Deniz Baykal'ın altını oyma amaçlı olduğu izlenimi veren bir kumpasın odağındaki bir kadın gazeteciyle görüşmeler yapabilir?. Etkin bir muhalefet demokrasinin olmazsa olmaz kuralı iken, bir anamuhalefet partisi lideri nasıl olur da, darbeci zihniyeti yargılayan yargıyı tehdit edebilir?.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Askerlik ve vesayet rejimi...

Lale Kemal 23.03.2011

CHP'nin, genel seçimlere kısa bir süre kala gündeme getirdiği için popülist kokular saçan bedelli askerlik kanun teklifi, bu uygulamadan yararlanmak isteyen pek çok genç için yeniden bir umut ışığı oldu. Nasıl olmasın ki; askere gittiklerinde, ehil olmadıkları aşçılık, garsonluk gibi işlerde çalıştırılıyorlar ya da paşaların ayakkabı cilası gibi onur kırıcı işlerle zamanlarını heba ediyorlar. Balyoz şüphelisi emekli Orgeneral Çetin Doğan'ın, duruşmaya girmeden önce bir yaverinin ayakkabılarını cilaladığını gösteren fotoğraf karesini gözlerinizin önüne getirin, onur kırıcı.

Zorunlu askerlik hizmetini yapanların, zamanlarının nasıl heba edildiğine, üstüne üstlük nasıl horlandıklarına, dayak yediklerine ve onurlarının kırıldığına dair binlerce haber yapılıyor artık bu ülkede. Ben de yaptım bunlardan çok sayıda, hem de belgeleriyle kanıtlayarak. Bir erin, "Anne artık dayanamıyorum uğradığım kötü muameleye, intihar etmek istiyorum," diye başlayan mektubu, iç acıtiyordu. Daha da beteri, bizim gazetede de yayımlanan ve TSK tarafından doğrulanan pimi çekilmiş bomba ile ölen erler. Ya da şimdilerde Genelkurmay askeri mahkemesinde görülmekte olan Çukurca Hantepe'de, askeri bilirkişi raporuyla bizzat askerin döşediği mayınlarla hayatlarını kaybettikleri ortaya çıkan 7 askerin ölümü olayı. TSK içinde bunca iç acıtıcı binlerce olay olurken, siyasilerin derhal önlem almak yerine bu olaylara seyirci kalıyor olmaları kabul edilemez aslında.

Dolayısıyla, ana muhalefetteki CHP'nin getirdiği bedelli askerlik önerisi pek çok genç için umut ışığı olmakla birlikte ivedi bir biçimde Türkiye'de zorunlu askerlik sisteminin ne denli akılcı olduğunun siyasiler tarafından masaya yatırılarak tartışılması gerekiyor. Siyasilerin, pozisyonlarından yararlanarak, oğullarının ya da yakınlarının terörün olmadığı bölgelerde rahat askerlik yapmalarını sağladıklarını, ya da terör bölgelerinde bile olsa güvenliklerini sağladıklarını biliyoruz. Keza TSK mensupları ve diğer meslek gruplarındaki "Güçlü kesimin", benzer torpili, oğullarına ya da yakınlarına yaptıklarını biliyoruz. Bana kanıt sorarsanız, açtırım dosyaları hep birlikte görürüz o zaman.

Siyasiler popülist yaklaşımları ve çifte standardı bir kenara bırakıp, öncelikle TSK'da yaşanmakta olduğu iddia edilen ve aslında yukarıda değindiğim üzere pek çoğu ayyuka çıkan kötü muamele ve hatta ölümlere kadar giden ciddi insan hakları ihlalleri iddiaları üzerine gitsinler.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Öz'de mi sözde mi?

Adı, Ergenekon darbe planı iddialarına bakan Savcı olması nedeniyle bu soruşturmalarla özdeşleşen Zekeriya Öz'ün, Mart ayı sonlarında aniden bu görevinden alınmış olması, Türkiye'nin artık darbeler, entrikalar, faili meçhuller gibi kirli bir geçmişle anılmasını istemeyenler açısından tedirginlik yarattı. Ben de bu tedirginler arasında olmakla birlikte, soruşturma sürecindeki, evrensel hukuk prensipleri ile bağdaşmayan bazı uygulamalardan rahatsız olduğumu söylemeliyim. Bu rahatsızlığım, şimdiye kadar dokunulamayan isimlerden yargı önünde hesap sorulmasından değil, adil yargılama ilkesinin zaman zaman ihlal ediliyor olmasından kaynaklanıyor. Yoksa, **televizyonlara çıkıp darbe şüphelilerine destek verir açıklamalar yapan sözde hukukçularla aynı düşünmem zaten mümkün değil. Bunlar zaten kendilerine, "Militarist hukukçu," denmesinden hiç mi hiç rahatsız olmuyorlar.**

2007 yılında İstanbul Ümraniye'de bir gecekonuda cephaneliğin ortaya çıkartılmasının tetiklediği darbe planı iddialarına yönelik soruşturmaları yürüten Savcı Öz, HSYK kararıyla İstanbul Cumhuriyet Başsavcısı vekili yapıldı. Böylece **Öz artık Ergenekon soruşturmasını yürüten savcı değil. Peki, bundan sonra, Türkiye'nin önemli ölçüde aklanmasını ve kirden, pastan temizlenmesini sağlayacak bu soruşturmaların akıbeti ne olacak?, Savsaklanacak mı, yoksa yaşanan hukuk ihlallerinin tekrarlanmasını önlemek şartıyla, aynı kararlılıkla devam edecek mi?. Darbe planı iddialarına yalnızca Öz bakmıyordu ancak soruşturmaların itici gücü konumundaydı.**

Öz, özel yetkili savcılık görevinden alınmış olmasını "sürpriz" olarak nitelemekten kaçınmazken yine ilk demecinde artık yorulmuş olduğunu da söylemişti. Yorulur, işi çok çok zordu.

Belli ki darbe soruşturmaları görevinden alınmış olmasıyla birlikte artık arkasında, devlet içindeki yasadışı faaliyetlere karışmış olanlara karşı yürütülen soruşturmalara verilmesi gereken siyasi otorite desteği de azalmış bir görüntü oluştu. **İşte beni endişelendiren husus da, anayasal düzeni silah zoruyla değiştirme gibi bir suçun oluşma şüphesi karşısında siyasi otoritenin, bu yöndeki soruşturmalara desteğini zayıflatması olasılığı. Üstelik de iddia edilen bu faaliyetlerin bizzat kendisini hedef almış olmasına rağmen.**

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Zayıf Meclis, demokratik anayasa ikilemi aşılır mı?

Başbakan Recep Tayyip Erdoğan, 12 Haziran seçimlerinde yarışacak milletvekili aday listelerinin önceki gün açıklanmasından hemen sonra düzenlediği basın toplantısında, iki dönemdir iktidarda olan partisinin, çıraklık ve kalfalık döneminin ardından artık ustalık dönemini başlatacağını açıkladı. Ustalık dönemi, seçimlerin hemen sonrasında kurulacak yeni Parlamento'da, AK Parti'nin yeni, demokratik sivil bir anayasaya katkısı olacaktır.

Erdoğan, 333 vekilden 187'sini listeye koymayarak sildi, partinin demokratik reformları şekillendirdiği söylenen "Kurumsal aklını," korudu. Seçimlere az bir zaman kalsa da istikrar ve icraatların aksamaması adına, çizilen iki bakan dışındakilerin adaylıklarını korudu ama bazılarını farklı illerden aday gösterdi. CHP, 101 milletvekilinden 87'sini çizdi. Böylece Baykal-Sav ekibini tasfiye etti ama yerine, Türkiye adına topyekun değişimi sağlayacak bir aday listesi oluşturamadı. Bazı sanıkların aday göstererek, derin devlet yapılanmasının soruşturulduğu Ergenekon ile bağını pekiştirdi.

En başta kendisi yolsuzlukların üzerine giden ve partisi milletvekili dokunulmazlığının kaldırılmasını savunan CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, aday gösterdiği Ergenekon sanıkları ve kimi tefeciler Meclis'e girerlerse, bu iddiasını nasıl savunacak, merak ediyorum.

CHP, önceki seçim sonuçlarından hareketle zaten varlık gösteremediği Kürt'lerin yoğunlukla yaşadığı bölgelerde, bir iddiası olacaksa idi dahi bu iddiayı kaybetti. Güçlü isimlerden Kürt kökenli Sezgin Tanrıkulu'yu, Kürt politikasının şekillendiği Diyarbakır'dan değil İstanbul'dan aday gösterdi. Tanrıkulu, kaybetme ihtimali dahi olsa kendi bölgesinden aday gösterilmeliydi ki CHP, Türkiye'nin bu en büyük sorununa çözüm arayışlarına dahil olduğunu göstermeliydi.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Böyle parlamentoya böyle karar...

Lale Kemal 20.04.2011

Türkiye'deki istikrarsızlıkların temelinde yargı sistemindeki çarpıklıkların yattığına çok sıklıkla tanık olmaya başladık. Kurulu düzenin tartışılmasının, silah tehdidiyle yani darbelerle susturulduğu eski Türkiye'yi geride bırakıp, sorunlarımızla yüzleştikçe yargı sisteminin, ülkenin nasıl bir kanayan yarası olduğunu da daha net şekilde görür ve tartışır olduk. **Tepeden inme, silahların gücüyle susturulduğumuz dönemler yavaş yavaş geride kalırken, demokratik reformlar ufak çaplı da olsa meyvelerini vermeye başladı. Onlarca yıl halının altına süpürülen kir, pas ortaya çıkıyor. Çıktıkça da yargı üzerinden nasıl bu kir pasların örtbas edilmiş olduklarına tanık oluyoruz.** Darbelere, yargısız infazlara, işkencelere yasal kılıf acımasızca hep bulunmuş. Önceki günkü *Zaman* gazetesine konuşan Dr. Sinan Olcan, Diyarbakır Cezaevi'nde gördüğü insanlık dışı işkenceleri anlatırken, "Mazgalları kaldırtıp insan dışı bile yedirdiler; hesap soracağım," diye anlatıyordu. Bu ve benzeri insanlık dışı yaşanan olaylar artık anlatılabilir ve hesap sorulabilecek bir yargı sistemi oluşmaya başladı. Ama, Türk hukuk sisteminin, vatandaşa adalet dağıtacak düzeye gelmesi için daha önümüzde kat edilmesi gereken çok yol var. Hele de darbe ürünü 30 yıllık köhne Anayasa'yı değiştirme iradesini gösteremeyen parlamento, bu haliyle kaldıkça kat etmemiz gereken yol çok daha uzun ve çetrefilli olacaktır.

Yüksek Seçim Kurulu kısa adıyla YSK önceki akşam, siyasi istikrarsızlığı körükleyecek bir karar aldı ve çoğunluğu Kürt kökenli 12 vekil adayını veto etti.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Saf olamayacaklarına göre art niyetliler

Lale Kemal 27.04.2011

Kimi profesör, hukukçu ve gazetecilerin, ortaya attıkları köhne görüşleriyle Türk kamuoyunu yanıltmakta üzerlerine yok. Bu kişilere göre, Türkiye'de askerî vesayet sonlanmış ve asker destekli statükocu zihniyetin merkezine, artık iktidardaki AK Parti oturmuş. Ne tahlil ama, evlere şenlik.

Geçenlerde, bir televizyon programcısının, Türkiye’de pek çok reform yapıldığı, darbe teşebbüsünde bulundukları iddiasıyla sivil, asker kişilerin yargılandıkları ve bu çerçevede askerin artık kışlasına önemli ölçüde döndüğü mealindeki yorum, sorusuna, adı çok bilinen bir profesörün yanıtı, yukarıdaki gibiydi. Yani, günahıyla sevabıyla onca reforma imza atan AK Parti, statükocu zihniyet olarak ordu ile yer değiştirmiş, ve artık merkeze oturmuş, ordu da kenarda. İnsaf, bu kadar da çarpıtılmaz ki Türkiye’deki gerçek durum.

Daha geçen hafta, 1961 darbe anayasasıyla kurulduğundan beri reform yüzü görmemiş Yüksek Seçim Kurulu’nun (YSK), iki gün gibi kısa bir sürede Türkiye’yi nasıl istikrarsızlaştırdığını hatırlatmakta yarar var. YSK, yedisi BDP tarafından desteklenen 12 bağımsız adayı önce veto etmiş, yoğun tepkiler üzerine ilgili yasa maddelerini yeniden inceleyip bu kişilerin çoğunun vekil adaylığını onaylamıştı. Madem kararınız, ilgili yasa maddelerine uygundu niye geri adım attınız? Uygun değilseyse neden en baştan, adayları daha dikkatli bir yargı süzgecinden geçirmediğiniz?

YSK’nın veto kararının bir kez daha incelemesini sağlayan sağduyulu sesin Köşk’ten geldiğini biliyoruz. Cumhurbaşkanı Abdullah Gül, veto kararının hemen ardından hukukçularını görevlendirmişti. Köşk hukukçuları, YSK’ya, vetolarına neden olan yasa maddelerinin artık değiştiğini kanıtladılar da, askerî vesayetın yargı uzantısı olmaya devam ettiği izlenimini kuvvetlice veren bu kurum, iki günde kaosa neden olduktan sonra gerekli düzeltmeyi yaptı. YSK kararlarının nihai olacağı yolundaki hüküm dâhil artık bu kurumun, reforma tabi tutulması gereği, iki üç günlük istikrarsızlığın Türkiye’ye ağır maliyetinden sonra anlaşılabilir.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ne despotlar, ne bin Ladin, Ortadoğu’da üçüncü yola doğru

Lale Kemal 04.05.2011

Bir yanda, vatandaşına kurşun sıkan despot Müslüman liderler diğer yanda Hristiyan dünyasına savaş açtıkları bahanesiyle yine Müslümanları da katleden El Kaide ve uzantısı terör örgütleri. Müslüman Ortadoğu ve Kuzey Afrika coğrafyasında kitleler, bu ikilem arasında sıkışmışken daha fazla özgürlük için sokaklara döküldüler.

“Arap Baharı,” diye tanımlanan bu hareket, **Ortadoğu’da,** –tesis edilmesi uzun zaman alacak olsa da- **artık üçüncü yolun demokrasi olacağının ipuçlarını veriyor.**

New York Times’ın önceki günkü makalesinde alıntı yaptığı Lübnan’daki Beyrut Üniversitesi’nin İslami Araştırmalar profesörü **Rıdvan Seyyid, Mısır ve Tunus’taki halk ayaklanmalarının, El Kaide’nin öldürülen Lideri Usame bin Ladin’in terör taktiklerini geçersiz kıldığını ifade ederken, “Şimdi artık üçüncü yol var... Bir yılı aşkın bir süredir bölgede hiç kimse, bin Ladin’den bahsetmiyor. Artık, halklar, ‘Rejimlerimizden nasıl kurtulabiliriz,’ sorusuna yanıt arıyor ve bu konu üzerine odaklanmış durumda,” diyor.**

Yaklaşık 10 yıl önce, üç bin kişinin ölümüyle sonuçlanan New York’taki ikiz kulelere, akıllara durgunluk veren uçaklı saldırıların baş mimarı Usame bin Ladin ve teröristleri, Arap coğrafyasında o tarihlerde kahraman ilan edilmişlerdi. Usame ve adamları, kanlı terör eylemleriyle, özgürlüklerden yoksun aç biilaç Arap insanının gözünde kurtarıcıydılar.

Ama artık Arap dünyası da uyandı. **Usame bin Ladin'in, Amerikan özel birliklerinin pazar gecesi, Pakistan'daki malikânesine düzenledikleri bir operasyonla öldürüldüğü haberi, halk ayaklanmalarına sahne olan Müslüman coğrafyada, birkaç ülke ve fanatik grup dışında, üzüntüyle karşılanmadı.**

Halkını acımasızca katletmeye devam eden Libya lideri Muammer Kaddafi ile yapıştığı koltuğunu halk ayaklanmasının hemen akabinde bırakmak zorunda kalan Mısır Devlet Başkanı Hüsnü Mübarek dışında, son aylarda bin Ladin'in adını bölgede anana pek rastlanmadığına işaret ediyor *New York Times* makalesi.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Emniyet şeffaf, asker yine gizlilik zırhının arkasına saklanmış

Lale Kemal 11.05.2011

Hükümetin kadük ettiği, muhalefetin de ilk başta çıkardığı gürültüden sonra sessizliğe büründüğü Sayıştay Yasası deşildikçe özellikle askerî kurumların ayrıcalıklarını devam ettirdiği ortaya çıkıyor. İşin ilginç yanı, yine bir güvenlik kurumu olan Emniyet, Sayıştay denetiminin temel dayanağı olan hedef ve göstergelerini ilan ederken diğer güvenlik kurumları bu hedef ve göstergelerini açıklamıyorlar. Dolayısıyla da Sayıştay, zaten yasanın kadük edilmesi nedeniyle TSK dahil hiçbir kurumun olası israflarını önleyemeyecekken, hedef ve göstergelerini ilan etmek zorunda olmayan diğer güvenlik kurumlarının şeffaflığını sağlayacak bir kritere de sahip olamayacak. **Denetçiler, bu istisnai kurumların yalnızca başta silahları olmak üzere envanterlerindeki malları denetlemekle yetinecekler. Bu denetim sonucu da zaten istisna getirildiği için kamuoyundan gizli tutulacak.**

Hatırlatmakta yarar var, geçen yıl sonlarına doğru Sayıştay Yasa Teklifi parlamentoda görüşülürken, 2. Madde d Bendi'nde yer alan Performans Denetimi bölümünün, hükümetin verdiği değişiklik önergesinden önceki hali şöyleydi:

"Hesap verme sorumluluğu çerçevesinde idarelerce belirlenen hedef ve göstergeler ile ilgili olarak faaliyet sonuçlarının ölçülmesi ve değerlendirilmesi ile kamu kaynaklarının etkin, ekonomik ve verimli olarak kullanılıp kullanılmadığının incelenmesini,"

Değişiklik önergesiyle; "Ve değerlendirilmesi ile kamu kaynaklarının etkin, ekonomik ve verimli olarak kullanılıp kullanılmadığının incelenmesini," bölümü tekliften çıkartılarak, iktidar partisinin oylarıyla kabul edilmişti.

Oysaki idarelerin, siyasi çıkar hesaplarından bağımsız ve keyfi harcamalarını önlemeyi amaçlayan Sayıştay Kanunu'nun en kritik maddelerden birisi de performans denetimi. Durum böyleyken, teklifin yukarıda belirttiğim ikinci kısmı zaten yasadan çıkartıldı. Bu değişiklik ile artık TSK dahil hiçbir kurumun, harcamalarında yapacakları olası israfları önlenemeyecek.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Askerden medet umanlara siyaset yolları kapanır...

Lale Kemal 18.05.2011

Bir bürokrat arkadaşım anlatıyor; "Cumhurbaşkanı Abdullah Gül, geçenlerde İstanbul'da düzenlenen bir fuara katılacak, bu nedenle protokolde yeri belli, oturacağı koltuk üzerinde de adı yazıyor. Gel gör ki bir emekli general, gitti Cumhurbaşkanlığı için ayrılan yere oturdu, korumaların birkaç kez yaptığı uyarıya rağmen 'Geline kalkarım,' diye terslenmekle yetindi. Müdahale etmek zorunda kaldım ve emekli generale, Gül'e ayrılan koltuktan kalkmasını söyledim. Tepkisi, malum, 'Sizler, bizler,' ayrımını kalın şekilde çizer biçimde oldu, sonra da kalktı gitti." Bu emekli general, Türk ekonomisine halen yük olmaya devam eden bir kurumun başında genel müdür.

İşte bu **emekli generalin, "Siz, biz," ayrımı, askerin artık nafile de olsa ülkeyi yönetme hevesinin ve sivilleri hiçe sayan düşünce yapısının devam ettiğinin bir diğer tezahürü. Daha yakın tarihe kadar, ülkenin Cumhurbaşkanı Gül'e ve eşine, bu askeri vesayet anlayışı nasıl davranıyordu, sonra nasıl davranmaya başladı Başbakan Yardımcısı Bülent Arınç hatırlattı. Arınç, Bursa'da hafta sonu yaptığı açıklamada, askeri kastederek, "Gül ve eşine artık topuk selamı veriyorlar," demişti. Arınç'ın kastettiği, Gül'ün Cumhurbaşkanı seçilmesine karşı 27 Nisan 2007 muhtırasını verenlerin artık Cumhurbaşkanı ve eşine, eskisinden farklı olarak saygıda kusur etmedikleriydi.**

Gelin görünki MHP Lideri Devlet Bahçeli, Arınç'ın bu sözleri nedeniyle "TSK'dan özür dilemesi gerektiğini," söyleyebiliyor. Bu nasıl bir anlayıştır, senin ve partinin de temsil edildiği parlamento, askerin muhtırasına rağmen oy çokluğuyla Gül'ü Cumhurbaşkanı seçmişti. Böylece Parlamento iradesi tecelli etmiş, muhtara yayınlayan zihniyete, halkın vekilleri gereken siyaset dersini vermişti. Şimdi sen çık, temsil ettiğin parlamento iradesine karşı, bir dönem Cumhurbaşkanı ve eşine sırtını dönen, el sıkışmaktan imtina eden bir zihniyeti eleştirdiği için, Arınç'ın TSK'dan özür dilemesini talep et. **Sayın Bahçeli ve partisi, 12 Haziran seçimlerinde baraj altına düşme endişesiyle, TSK üzerinden siyaset yapmayı halen bir meziyet olarak görüyorlarsa eğer, unutmasınlar ki siyaset yolları birgün kendilerine kapanacaktır.**

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Sandalye, masa bahanesiyle yargıda yıldırma faaliyetleri

Lale Kemal 25.05.2011

Demokratik hukuk devleti inşa edilmedikçe derin devlet, ülkeyi istikrarsızlaştırma pahasına kirli oyunlarını sürdürecektir, seçimlere kısa süre kala sürdürdüğü gibi. Başbakan Erdoğan'ın, uygunsuz görüntüler içeren kaset skandallarının odağındaki MHP'ye ve yine kaset skandalı ile bir yıl önce genel başkanı istifa etmek zorunda kalan CHP'ye yaptığı, "Çetelerin oyununa gelmeyin," "Kasetler çetelerin ameliyatı," yolundaki açıklamalarına bu partilerin kulak vermelerini öneririm. Niye dersiniz, askerî vesayetin sürmesi nedeniyle muktedir olmasa da ülkeyi yöneten siyasi kişilik olarak devletin içinde ne olup bittiğini yine en iyi Erdoğan bilir.

Çok eskiye gitmeye gerek yok. Şu son yedi-sekiz yıllık dönemi, bir film şeridi gibi gözünüzün önüne getirin, "Biz aslında ne badireler atlatmışız," dersiniz. Alışlageldik siyaset mühendisliğini sürdürmek için yayınlanan e-muhtıralar, Ergenekon, Balyoz gibi oluşumlarla işlenmek istenen Anayasal suçlar, iktidardaki AK Parti'yi kapatma girişimleri... Yakınlarda Yüksek Seçim Kurulu'nun, özellikle Kürt kökenli milletvekili adaylarının önce adaylıklarını geri çevirip sonra toplumdaki şiddetli tepki üzerine hukuka uygun hareket etmek zorunda kalması. Yine yakınlarda, geçen yıl olanları hatırlayın. **Askerî vesayetin, hiçbir siyasi sorumluluk almadan ülkeyi seçilmişlerle yönetme gücünü aldığı hukuk anlayışı nasıl bir direnç gösterdi, dar kadrolu Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu (HSYK) yapısının çoğulcu hale getirilmesine karşı.**

Ama nihayetinde, yeni üyelerin atanmasıyla HSYK'nın dar ve ideolojik yapısı değiştirildi, daha çoğulcu bir hale getirildi. Gerçi, Demokrat Yargı Derneği Eşbaşkanı Orhan Gazi Ertekin, *Yargıçların Eşekli Demokrasi ile İmtihanı* adlı yeni çıkan kitabında, Adalet Bakanlığı'nın, HSYK'nın tüm savcı ve hâkimler adına karar veren dar kadrolu yapısının çoğulcu hale getirilmesi sürecinde kimi pazarlıklarına da eleştirel bakış açısı getiriyor.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

—

Lale Kemal 01.06.2011

Yazarımız yıllık izninin bir bölümünü kullandığından bugünkü yazısını gazetede yayımlanmamıştır.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Demokrasi yürüyüşünde yeni sayfa açıldı

Lale Kemal 15.06.2011

İnsan hayal ettikçe yaşar derler... Bazı hayallerin gerçekleşmesi politikacıların elindedir. Vatandaş için hizmet üreten politikacılar, vatandaşın kimi hayalini, projeler üreterek karşılar ve başarıyı yakalarlar. **Pazar günü seçimlerde yüzde 50'ye yakın rekor oyla üçüncü kez iktidarı yakalayan AK Parti'nin başarısının önemi vatandaşa götürdüğü hizmette yatıyor. Ama bu hizmeti, vesayetçi sistemi geriletmeden götüremezdi.**

Seçimlere az bir zaman kalaydı, AK Parti'nin yaşam tarzını etkileyeceğinden suni de olsa endişe duyan sahil kenti İzmir'deydim. Beni havaalanından şehre götüren taksi şoförü MHP'liydi ama şu samimi itirafta bulunuyordu;

"İzmir'de alt ve orta gelir grubunda olan ya da yeni evli çiftler, ucuz krediyle toplu konut idaresinin evlerine sahip oldular. Keza yine düşük krediyle araba sahibi oldular. AK Parti dışında farklı bir parti iktidara gelir de banka kredi faizleri yükselir diye endişe içindeler. Bu endişe nedeniyle CHP'nin kalesi İzmir'de AK Parti oylarını bir hayli arttıracak," diyordu. Taksi şoförünün öngörüsü doğru çıktı ve AK Parti, örneğin, İzmir'de CHP ile oy farkını kapattı. Dünyanın tüm demokrasilerinde vatandaşın oy verirkenki baskın tercihi, kendisine hizmet götüren, aş ve iş sağlayacağına inandığı partidir.

AK Parti'nin seçim sloganlarından biri de "Hayaldi gerçek oldu," idi. Evet bu parti pek çok hayali gerçekleştirdi...

Artık asker, hukuk dışı ve keyfi fişleme yapamıyor... Askerin özerk yapısının, demokrasi ve istikrar önünde engel teşkil ettiğini yazan gazetecilere eskisi gibi baskı uygulayamıyor hukuk dışı akreditasyon yasağı sürse de. Yabancı elçilikler ve Türk askerî firmaları nezdinde demokrasiyi savunan gazetecileri karalama girişimleri önemli ölçüde azaldı. Kenan Evren gibi darbecilerden, darbe girişiminde bulunduklarından şüphelenilen askerlerden artık hesap soruluyor.

Türkiye'de, vesayet sisteminin yaşayabilmesi için yerleştirilen "vatandaşın devletin hizmetkârı olduğu," şeklindeki çağdışı ve baskıcı anlayışı tersine çevirmeyi başardı AK Parti. Hiçbir sorumluluk üstlenmeden seçilmişlerle birlikte ülkeyi yöneten asker önderliğindeki vesayetçi anlayışı önemli ölçüde geriletti, nispeten muktedir olmayı başardı. Ama askerî vesayetin sonlandırılması ve TSK'nın, politikadan tamamen el çektilirip asli görevi olan yurt savunması işlevini yerine getirecek konuma çekilmesi için öncelikle Genelkurmay Başkanı'nın Milli Savunma Bakanı'na bağlanması gerekiyor. **Ne gariptir ki, sırf ülkesinin milli savunma bakanının arkasına oturmamak için Brüksel'deki NATO Savunma Bakanları toplantılarına Türk genelkurmay başkanları katılmaz.** Zira genelkurmay başkanları savunma bakanlığına bağlı olmadıkları için protokolde bakandan önce gelirler, bu nedenle de Türkiye'nin üyesi olduğu NATO toplantılarına, bakanlarını arkasına oturmamak için katılmazlar.

Özellikle alt gelir grubunun, bu iktidar döneminde sağlığa erişiminin sağlanması, Toplu Konut İdaresi'nin ucuz ev projeleri diğer önemli devrimler olarak karşımıza çıkıyor. Uçağa binmek ayrıcalıklı olmaktan çıktı, her gelir grubundan insan artık uçağa binebiliyor.

AK Parti hayalleri gerçek yaptı... Yarına dair Çılgın Projeler ile uzun vadeli vizyon ortaya koydu.

Eksikleri yok mu, var... Düşünce özgürlüğünün genişletilmesi alanında eksikleri var örneğin. Ama hak verilmez alınır... Basın örgütleri, ideolojik duruş sergilemek yerine evrensel basın ilkelerine sahip çıktıkları ölçüde ancak iktidarlara, düşünce özgürlüğünü genişletecek yasaları çıkartmaya zorlarlar.

Halkın sağduyusu her seferinde galip geldi bu ülkede... 1980 darbesinin mimarlarının kurduğu ve dayattığı çakma siyasi parti yerine seçmen gerçek politikacıların kurduğu partiye oy verdi...

Seçmen bu kez yine sağduyusunu sandıklarda konuşturdu... AK Parti'yi iktidara getirdi ama tek başına bir sivil demokratik anayasa yapmasının önünü kapattı, "uzlaşın" dedi. MHP, CHP ve çoğunluğu Kürt kökenli 36 bağımsız Meclis'e göndererek, darbe kalıntısı Anayasa'nın yerine geçecek yeni ve demokratik toplumsal sözleşmenin, toplumun önemli kesiminin temsiliyle hazırlanması gerektiği mesajını güçlü biçimde verdi.

Avrupa ekonomik krizlerle çalkalanırken, Arap Baharı ile kavuşulması uzun sürecek de olsa özgürlük hareketine sahne olan yanı başımızdaki Ortadoğu coğrafyası kaynarken, Türkiye hamle yapıyor, kıymetini bilelim. PKK ve derin devletin istikrarsızlaştırma girişimlerine karşı uyanık olalım ki kimse komşulardaki ayaklanmaları istismar edip içerde Kürtleri kışkırtmaya kalkmasın.

Deneyimli İspanyol diplomat, NATO eski Genel Sekreteri Javier Solana, "Türkiye'nin AB'ye üye olarak kabul edilmesi benim hayalim ve bu hayalimin gerçekleşmesi için mücadeleye devam edeceğim," diyor.

Solana'nın www.project-syndicate.org internet sitesindeki, "Türkiye-AB ilişkilerini yeniden başlatalım" adlı bu makalesi, AK Parti'yi yüzde 50'ye yakın oyla iktidara taşıyan pazar seçimlerinden bir gün sonra 13 haziran tarihinde yayınlandı.

Türkiye için iyi hayaller kurup, bu hayalleri gerçekleştirmek isteyen dış destekçilerimiz var, bunun da kıymetini bilelim.

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Şık'ın ibretlik gazeteciliği

Lale Kemal 22.06.2011

Hükümeti yıpratma amaçlı ısmarlama kitap hazırladığı iddiasıyla Ergenekon soruşturması kapsamında tutuklanan Ahmet Şık'ın, yazarlık becerileri üzerine bir yorum yapmam için eserlerini görmem gerekiyor. Böyle bir eserine de henüz rastlamış değilim. Ama gazeteciliği üzerine belki de yorum yapabilecek en yetkin kişilerden biri olduğumu söyleyebilirim. Niye mi, dersiniz, **sorumsuz ve ilkesiz gazeteciliği yüzünden 301'den yaklaşık iki yıl yargılandım. Sonunda beraat ettim ama kendisini gazeteci diye tanımlayan bu şahsın, sorumsuz haberciliği yüzünden maddi ve manevi kayıplar yaşadım. Anlatayım...**

TESEV, Mayıs 2006'da, Türkiye'deki TSK, Jandarma, Polis ve MİT gibi güvenlik ve istihbarat sektöründe faaliyet gösteren kurumları mercek altına alan, bu kurumların, seçilmişlerin, sivil demokratik denetiminden önemli ölçüde yoksun olduğunu gözler önüne seren ve ilk olma özelliğini taşıyan bir Almanak yayımladı.

"*Almanak Türkiye: Güvenlik Sektörü ve Demokratik Denetim*" adlı rapor 22 konu başlığından oluşup, çok değerli bir el kitabı niteliğinde. Keza, Almanak 2006-2008 de aynı nitelikte.

Raporun; TSK, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı bölümlerini kaleme almıştım. Tahmin edileceği gibi, TSK ve Jandarma'nın, anti-demokratik ve özerk yapısını detaylarıyla gözler önüne seriyordum. Dönemin Genelkurmay Başkanı Orgeneral Yaşar Büyükanıt'ın, genelinde rapora ve özelinde benim yazdığım bölümlere tepkisi sert olmuştu. Gerçekler acıtır tabii...

Büyükanıt, Ekim 2006'da, Harp Akademileri Komutanlığı'nda yaptığı ve tüm televizyon kanallarından canlı verilen konuşmasında, hiçbir demokratik ülkede görülmeyecek biçimde Almanak yazarlarına sert ve tehditkâr ifadeler kullandı. Ben dâhil tüm Almanak yazarlarını fişlemişti artık. Nasıl olsa hesap soran bir makam yoktu, hepimizi hırpaladı, tehdit etti.

Şimdi olduğu gibi o tarihlerde de basın mensuplarına, fikirleri ne olursa olsun sahip çıkan bir medya örgütlenmesi de yoktu... Yalnız bırakıldım.

Bu olay üzerinden birkaç ay geçmişti ki, Ermeni asıllı Gazeteci Hrant Dink Ocak 2007 tarihinde sokak ortasında katledilmişti. Dink'in katil zanlısı Ogün Samast'ın, arkasında zafer işareti yapan polis ve jandarma görevlileri olduğu halde gazetelerde ibretlik fotoğrafları yayımlanmıştı.

Dink suikastının akabinde, bir profesör arkadaşım, *Nokta* dergisinden Ahmet Şık'ın, güvenlik güçleriyle ilgili benimle bir röportaj yapmak üzere Ankara'ya geleceğini ve bu röportajı kabul edip etmeyeceğimi, sordu. Profesör arkadaşına güvendiğim için aracı olduğu Şık ile görüşme talebini kabul ettim. Şık ile görüşmemiz sırasında, tanıdık aracılığıyla geldiği için kendisi ile sansürsüz görüşeceğimi ancak bu röportaj *Nokta* dergisinde yayımlanmadan önce mutlaka metni görmem gerektiğini söyledim. Röportajda, yukarıda değindiğim ibretlik fotoğrafta yer alan güvenlik görevlilerini de sert biçimde eleştiriyordum.

Şık, yazı dilinde asla kullanmayacağım kelimelerin zaman zaman yer aldığı röportaj metnini bana göstereceğine dair söz verdi. Ama sözünü tutmadı.

Röportajım, *Nokta*'nın, Şubat 2007 tarihli sayısında, "Polis-Jandarma Çekişmesi Neyi Gösteriyor?", "Asker İç Güvenlikten Elini Çekmeli," başlıkları ile yayımlanmıştı. **Şık, röportajı hiçbir süzgeçten geçirmemiş, kendisinden rica ettiğim halde, benim onca yıl netameli askerî konularda yazdığım halde özen gösterdiğim dilime hiç uymayan ifadelerle söylediklerimi yayımlamıştı.**

Ahmet Şık, evrensel gazeteciliğin en temel ilkelerinden biri olan, talebi halinde haber kaynağına atfen yazılmaması gereken, metni önceden gösterme gibi kuralları hunharca çiğnemiş, adeta bir kapkaççı gibi söylediklerimi alıp, aynen yayımlamıştı. Kendisine verdiğim demecin arkasındaydım ama yazı dilinde kullanılmaması gereken ifadelerle yer vermiş olması ne denli özensiz, kural tanımaz olduğunu da gözler önüne seriyordu.

Bu röportajda özellikle, yazı dilinde asla kullanmayacağım ama Şık'ın belli ki hiç umursamadığı için aynen kullandığı o kelime yüzünden "Devletin (Jandarma) askerî kuvvetlerini alenen aşağılamak," suçlamasıyla 301'den yargılandım.

Diğer yandan, kötü şöhretli 301. Madde, Türkiye'de fikirlerini beyan edenleri sindirerek toplum nezdinde fikir özgürlüğünü kısıtlamak amacıyla kullanılıyor. Bu maddeden hiç kimsenin yargılanmaması gerekiyor. Bu gerçek, Ahmet Şık gibi kişilere, haber kaynaklarının kendilerine güvenerek verdikleri bilgileri, hoyratça, sorumsuz bir biçimde yayımlama hakkını vermez.

Medya örgütleri, Türkiye'nin son on yılına damgasını vuran demokratikleşme hareketleri karşısında anti-demokratik duruşlarıyla çok kötü bir sınav veriyorlar. Ne TSK'nın andıçladığı gazetecilere, ne de Ergenekon soruşturmasını haberleştirdikleri için haklarında dava açılan gazetecilere sahip çıkıyorlar. 301 davasında bana Avrupalı ve Amerikalı basın meslek örgütleri sahip çıkmıştı.

Diyeceğim o ki, şimdilerde Şık ve Şener için sergilediğiniz duruş, evrensel basın ilkelerine sahip çıkmadığınız için anlamsızlaşıyor. Gerçek anlamda Batılı bir gazeteci duruşu sergileseydiniz, basın özgürlüğü alanında çok mesafe kat edilebilirdi.

Muhalefetin kaos planı ayağına dolandı...

Lale Kemal 29.06.2011

12 Haziran seçimlerinde parlamentoya giren muhalefet partilerinin, dün açılan Meclis'te yemin krizine yol açmış olmalarının arka planında yatan çok vahim bir tablo var. Bu tablo, derin devletle bağlarının izlerini taşıyor. **Bir türlü, onlarca yıl ülke yönetimine hükmeden atanmış ama siyasi sorumluk taşımayan, yeri geldiğinde kişisel çıkarları uğruna ülkeyi kaosa sürükleyen kimi çevrelerin etkisinden tamamıyla kurtulup, Türkiye adına yeni bir sayfa açmayı denemek zahmetine katlanmadılar, katlanmıyorlar.** Bu pozisyonlarına kanıt olarak yakın tarihten bir örnek vereyim. 12 Haziran seçimlerinde, rakiplerinden açık ara farkla üçüncü kez halkın iktidara taşıdığı AK Parti'nin girişimiyle, Soğuk Savaş döneminden kalma, 30 yıllık geçmişine olan darbe anayasasında en kapsamlı değişiklik önerileri geçen yıl Meclis'e getirildi. Muhalefetteki CHP ve MHP ile Kürtlerin inkâr edilen haklarının tanınması yolunda bu anayasal değişiklikten en fazla yararlanabilecek konumda olan BDP, bu kapsamlı reform paketini daha da ileriye götürecek katkı sunmadıkları gibi bazıları Meclis oturumlarını boykot dahi ettiler.

Ne gariptir ki, partileri sürekli kapatılan BDP ile keza CHP, parti kapatmayı zorlaştıran maddenin veto yemesini bile önlemediler. Cunta lideri Kenan Evren, geçenlerde verdiği ifadede, TSK İç Hizmet Kanunu'nun 35. maddesine dayanarak, 12 Eylül darbesini yaptıklarını söylemişken, örneğin, CHP, Anayasa paketine katkı sunup, bu maddenin kalkmasını da talep edebilirdi. Kılını kırırdatmadığı gibi kapsamlı reform paketinin geçmesini önlemek için Meclis oturumlarının uzaması için elinden geleni ardına koymadı.

Gerek MHP lideri Devlet Bahçeli gerekse diğer muhalefet partisi liderleri, bugün kararlarını hukuk dışı bulup, yerden yere vurdukları YSK'nın kuruluş yasası bir darbe ürünüyken, milletin iradesinin tecelli ettiğini nedense şimdi hatırladıkları Meclis'te, yepyeni bir Türkiye için adım atmamayı tercih ettiler. **"Eski Türkiye kalsın," tercihini yaptıkları, 12 Haziran seçimleri öncesi gösterdikleri kimi adaylardan belliydi zaten.**

Muhalefetin köstek olduğu kapsamlı Anayasa değişiklik paketi, iktidarın oylarıyla geçti ve geçen yılki 12 Eylül referandumunda halkın yüzde 58 oylarıyla kabul edildi. Demek ki seçmenin önemli bir bölümü artık küresel dünya ile bütünleşen, demokratikleşme hamleleriyle dünyada saygın bir yere sahip olmak isteyen bir Türkiye'den yana oylarını kullanmışlardı. **Kimi partiler, milletin bu tercihini görmezden geldiler, darbe zihniyeti ile bağlarını koparamadılar bir türlü.**

Devlet Bahçeli, partisinden milletvekili olmasını sağladığı Balyoz şüphelisi emekli General Engin Alan'ın mahkeme tarafından tahliyesinin reddedilmesini, "Hukuk skandalı," diye tanımlıyordu. Türkiye'de vesayetin devamını sağlayan ama yapılan yasal düzenlemelerle ancak kısmen iyileştirilebilen hukuk sistemindeki çarpıklıkları, işine geldiği zaman yerden yere vurursan inandırıcılığın da kalmaz.

Hukuk sisteminde yapılacak köklü reformlar zaten, bir anayasal suç olan darbe planları yapmakla suçlanan şüphelilerin vekil adaylığı bile yapılmasına engel teşkil ederdi. Arka planındaki bu zihniyetledir ki büyük ihtimalle kimi siyasi partiler, demokratik hukuk devletinin tesis edilmesi yolunda çaba harcamadılar, katkı sunmadılar.

12 Haziran seçimlerinde partinin oylarını ancak yüzde 5 oranında arttırıp yüzde 26'ya çıkartabilmiş olmasını başarısızlık sayan geleneksel hizipçiler işbaşı yapıp, CHP'yi bölme arayışlarına girdiler bile. Kendi içinde kargaşa yaşayan bir CHP'nin, zaten yeni anayasa yapımına katkı sunması hayal olurdu. CHP, bazı Ergenekon ve Balyoz

sanıklarını aday gösterip vekil olmalarını sağlayarak, kanımca darbe planı iddiaları üzerine odaklanan bu iki davayı da sulandırmak istiyor. Bir CHP'li milletvekili, darbe şüpheli iki kişinin vekil aday gösterilmiş olmasını o tarihlerde bana yorumlarken, "Ergenekon davalarını parti olarak siyasi (linç) bir dava olarak görüyoruz ve iki şüpheliyi vekil aday yapmış olmamız, bu bakış açımızı sembolize ediyor," diyordu.

BDP desteğinde bağımsız milletvekili olan Hatip Dicle ile birlikte yine KCK tutuklusu ve vekil olan dört sanığın tahliyesini de mahkeme kabul etmedi. BDP de bu mahkeme kararına tepki olarak dünkü yemin törenini boykot edeceğini açıkladı.

Anayasa'daki kapsamlı değişiklikleri boykot eden BDP de şimdi her nedense adalet arıyor. BDP'nin ikircikli politikasından bağımsız olarak, kimi Kürt kökenli aydınların açıkladıkları fikirlerinin örgüt propagandası kapsamına alınmasına karşı yasal düzenleme yapılması gerektiğini söylemeliyim. Böylece, şiddeti teşvik beyanları ile fikir özgürlüğü niteliğindeki beyanlar arasındaki ince çizgiyi ayırt edebilme olgunluğuna erişebilelim.

Sosyal antropolog Prof. Tayfun Atay, dün *Habertürk* gazetesinde yer alan söyleşisinde, AK Parti'nin yüzde 50 oy ile 12 Haziran seçimlerinin (açık ara farkla) galibi çıkmasının nedenini şu sözlerle özetliyordu;

"Türkiye'nin geleceğini temsil ettiği için kazandı."

Türkiye'nin geleceğini temsil etmenin yolu, derin devletle bağı kopartıp ileri demokrasiyi savunmaktan geçiyor.

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Batum'lu CHP'yle buraya kadar

Lale Kemal 03.07.2011

Önceki akşam *Habertürk* kanalının canlı yayınında, CHP Genel Başkan Yardımcılarından Süheyl Batum'un, şahsımda gazetecilere ağır hakaret içeren, bulunduğu konumla bağdaşmayan, düzensiz konuşma tarzı, CHP'nin gerçek dokusuna uymayan tavrı, CHP ile ancak buraya kadar dedirtecek cinstendi. Programın sunucusu Didem Aslan'ın, Batum'un hakaret içerikli konuşmalarına karşı, ben ve diğer program konuklarına saygı çerçevesinde bu şahsa gereken yanıtı vermemiş olması ise basının içinde bulunduğu ezikliği, ürkekliği yeniden gözler önüne seriyordu.

Program konumuz malum, CHP'nin, milletvekili olan iki Ergenekon sanığının mahkemelerce serbest bırakılmamış olmalarına karşı vekillerinin tümünün Meclis'te yemin etmeyerek, protesto eyleminde bulunmuş olmalarıydı. Keza, BDP destekli bağımsız seçilen Hatip Dicle dâhil bazı KCK sanığı vekillerin de serbest bırakılmadıkları için 36 bağımsız vekilin yemin etmeyerek yine Meclis'i boykot etmeleri de ele alınan bir diğer konu başlığıydı. Benim yanı sıra, programın diğer konukları; MHP'den milletvekili seçilen Sinan Oğan, BDP Milletvekili Hasip Kaplan, malum Batum ile gazeteciler Fikri Akyüz ile Nasuhi Güngör idi.

Konuşma sırası bana geldiğinde, yemin krizi ile ortaya çıkan ve kaos olarak tanımlanacaksa eğer bunun sorumlularının, vekillerine yemin ettirmeyen CHP ve BDP olduğunu belirterek, özetle şu görüşleri dile getirdim;

“Tutuklu vekillerin durumuyla ilgili yaratılan krizin çözüm adresi Meclis’tir. Vekiller yemin etmeli ve sorunu burada çözmeliler. Meselenin mağduru olduğunu düşünen partiler, sorunun çözümü için öneri getirmeli, hükümetten öneri getirilmesi beklenemez. Sayın Kılıçdaroğlu, ‘Meclis’i kilitlemekle,’ tehdit etti. 11 milyona yakın oy almış bir parti lideri bu şekilde tehdit savuramaz. YSK’nın kuruluş yasası bir darbe ürünü olduğu bilindiği halde muhalefet bu yasanın çağdaş hale getirilmesi için bir çaba harcamadı. Ergenekon sanıkları, şaka değil, anayasal düzeni silah zoruyla değiştirmekle suçlanıyorlar. Ama uzun tutukluluk sürelerinin bu ülkede sıradan vatandaş için de sorun olduğu bilinirken yüksek mevkilerdeki kişiler sanık durumuna düşünce uzun tutukluluk sürelerinin hatırlanmış olması da kamu vicdanı adına esef verici. Uzun tutukluluk sürelerinin kısaltılması isteniyorsa bunun çözüm adresi de yine Meclis’tir. Vekiller gelip yemin etmeli ve iktidar ile birlikte bu sorunu çözmeliler. AK Parti tabii mağrur, diğer partilerden açık ara farkla üçüncü kez iktidara geldi. Ancak mağrur olmalarını olumlu olarak nitelendirmiyorum. BDP’nin durumu ise farklı. Hatip Dicle meselesinde örneğin, Türkiye’de, fikir özgürlüğü kapsamına giren beyanatlar ile şiddeti öven nitelikteki beyanlar arasındaki ince çizgiyi Yargı’mız çizebilmeli, Türk insanı da bu ikisi arasındaki ayrımı yapabilecek olgunluğa erişmeli.”...

Bu mealdeki konuşmam üzerine sözü alan Hasip Kaplan, bu amaçla Terörle Mücadele kapsamındaki 7. Madde’de düzenleme yapılması için yıllar önce Meclis’te teklif verdiğini ancak iktidarın bu teklifi gözardı ettiğini söyledi. Bunun üzerine ben araya girip, “Muhalefetteki MHP ve CHP’den destek aldınız mı,” diye sorunca, “Yalnız bırakıldık,” yanıtını verdi.

Kaderin bir cilvesi, ideolojik anlamda hep fikir ayrılığına düşen BDP ile CHP, KCK ve Balyoz davalarında sanık durumundaki vekilleri mahkemelerce serbest bırakılmadıkları için halkın iradesinin tecelli ettiği Meclis’i bugün protesto ediyorlar.

Hasip Kaplan da, *Habertürk* programında, muhalefet partileri tarafından zamanında yalnız bırakıldıklarını itiraf ederken, ne yaman çelişkidir ki, hükümeti suçlamayı tercih ediyordu.

Kaplan’ın hemen akabinde yeniden söz alan Süheyl Batum, yukarıda aktardığım fikirlerime karşı saygısız, haddini aşan ifade ve üslupla konuşmaya başladı. Kendisini birkaç kere terbiyeye davet ettim, hukukçu kimliğini böylece sorgulattığını söyledim ve şahsıma hakaretten vazgeçmesi gerektiği yolunda defalarca uyardım. Batum, bu uyarılarıma rağmen çirkin, haddini aşan üslupla konuşmasını sürdürdü. Sonrasında da “Kendisi temsilci göndermeyen AKP, sizi buralara salmış,” deyince artık böylesi bir şahısla aynı programda yer almayı şahsıma ve mesleğime hakaret kabul edip, aynı zamanda programın düzeyli bir tartışma ortamında konuya çözüm katkısı amacından uzaklaştığını görerek programı terk ettim. Keza, Nasuhi Güngör de Batum’un haddini artık iyice aşan hakaret içerikli bu sözleri üzerine benimle birlikte programı terk etti.

Hatırlarsanız, Batum, siyasete artık eskisi kadar müdahil olmadığı için öfkelenildiği askeri “kâğıttan kaplana” benzeterek, anti-demokratik duruşunu net biçimde sergilemişti. Bu şahsın nasıl bir öğreti ile yetişmiş olduğunu, karşı fikirlere dahi nasıl tahammülsüz olduğunu, hakaret etmekten bile çekinmeyecek kadar kendini kaybedebildiğini bir kere daha *Habertürk* canlı yayınında görmüş olduk.

Dokusu iyice bozulan CHP’nin, acilen demokrasi adına gerekli önlemleri alıp çözümü Meclis’te aramazsa, maalesef tarihe gömülmesi kaçınılmazdır.

Futbolda silah bağlantısı araştırılıyor mu

Lale Kemal 06.07.2011

Futbol üzerine kafa yoran gazeteciler, yazarlar ve bu camianın içinde bulunan namuslu insanlar, muazzam paraların döndüğü futbol dünyasında yaşanan güç ve silah satışı odaklı finans ilişkilerini bilirler. Bu ilişki ağı, aslında açık bir sır gibiydi, üzerine gidecek yüreklilikte yargı mensupları ise sindiriliyordu.

Kimi futbol takımı yöneticisi işadamlarının, silah alımlarında yüksek meblağlarda komisyon aldıkları da açık bir sırdır.

Devam eden şike soruşturmasının odağındaki Fenerbahçe'nin eski yöneticilerinden birinin, ABD'den bazı askerî sistemlerin yüksek meblağlarla satın alınmasına, biz vergi mükelleflerini zarara uğratarak aracılık ettiğini ve bu tür faaliyetlerin, yerli silah sanayiinin önünü kestiğini yazmıştım. Bu yazım üzerine bizzat kendisi telefonla aramıştı. Kendince büyük bir teveccüh gösterdiğini ima ederek, "Aslında sizi şirketimde çalışan emekli generallere aratırdım, ama ben aradım, bizzat doğru bilgileri aktarmak için" demişti. Anladınız değil mi?, adam aslında aba altından sopa gösteriyor ve beni, şirketinde çalıştırdığı generaller ile üstü kapalı tehdit ediyordu. Herhalde bu zavallı işadamı beni böylece korkutacağını sanıyordu.

Artık Türkiye'de, **onlarca yıl kendilerine "dokunulmazlık" bahşedenlere, suç işlediklerinden şüphelenildiğinde yargı marifetiyle dokunuluyor. İster emniyet müdürü gibi üst düzey bürokrat olsun ister kendilerine devlet adamlığı yakıştırmayı yapan kimi askerî bürokratlar ile onların yargı, basın, iş dünyası ve üniversitelerdeki uzantıları olsun hepsine artık dokunuluyor. Kamu vicdanı bir nebze olsun rahatlıyor, suç işlediğinden şüphelenilen herkese dokunuldukça.**

Anayasa Mahkemesi Başkanı Haşim Kılıç, bir konuşmasında şöyle diyordu: "Yargının asli görevi, gücü elinde bulunduranları hukukun sınırları içine çekmek, onların makul ve ölçülü davranmalarını sağlamaktır."

Baskı, tehdit, şantaj sökmezse canına kastedilen bir düzen artık kırılıyor gibi. Türkiye'nin bu arınma sürecinden rahatsız olanlar çirkin yüzlerini her ortamda gösterebiliyorlar. Toplum olarak, bizi aydınlık Türkiye'ye götürecek temizlik operasyonlarına güçlü destek vermeliyiz.

Futbolda şike iddialarıyla başlatılan soruşturma ve bu çerçevede yapılan gözaltıların, kapsamlı bir organize suç davasıyla sonuçlanacağı netleşmeye başladı. Şaşırmam da zaten. Zira **bazıları gözaltına alınan yöneticilerin, silah ihalelerini, temsilcisi oldukları firmalara yönlendirmek için kimi önde gelen asker kişileri ile yaptıkları kulisler, işbaşındaki hükümetleri bu amaçla etkileme politikaları çok iyi bilinirdi de, işin şantaj ve tehdit boyutu nedeniyle üzerine gidilmesi yargı dâhil her kesimi korkuturdu.**

Artık futbol dünyasındaki derin ilişkiler de mercek altına alındığına göre bu camiadaki bazı kişilerin, savunma ihalelerinden elde ettikleri öne sürülen milyarlar dolarlık komisyonlar bağlamındaki ilişkiler ağı da soruşturma kapsamına girmiş olabilir diye düşünüyorum.

Zekeriya Öz'ün, bu yıl içinde başka bir göreve atanmadan önce baktığı **Ergenekon darbe planı soruşturmaları kapsamında askerî ihaleleri de mercek altına aldığını ben dahil bazı gazeteciler**

yazmıştık. Savunma sanayii alanında bir uzman kişi, Öz'e, 2009 yılı başlarında askerî ihalelerde yaşandığı iddia edilen yasadışı faaliyetlerle ilgili kapsamlı bir dosya vermişti. **Öz'ün, bu çok özel bilgilerin yer aldığı dosyayı da gözönüne alarak askerî ihaleler ile Ergenekon'un para kaynakları arasındaki olası ilişkileri de mercek altına aldığı biliniyordu.**

Kimi işadamları, asker ve siyasi iktidarlar arasında geçmişte yaşandığı öne sürülen silah ihalelerinde işbirliği ve bu yolla darbeci zihniyete para kaynağı yaratma ağının çözülmesi, askerî vesayetin geriletilmesi ve temiz Türkiye yolunda bir diğer önemli ve kritik adımı oluşturacaktır.

Ahmet Hakan yalpalama, "Hadsizle tartışmak" yazını hatırla

İyi ki şu duyarlı okurlar var, onlara minnettarım. Bir okurum, Ahmet Hakan'ın, "Süheyl yüzünden programı terk etmek" başlıklı pazartesi günü yazısında, ben ve *Star* yazarı Nasuhi Güngör'ün, *Habertürk* programını terk etmemizle ilgili eleştirel yazısı üzerine arşivleri taramış. Bu arşiv taramasından ortaya çıkıyor ki, Hakan, bir başka yazısında, saygısızlığın boyutları açısından aslında hiç benzerlik taşımayan bir olayda bile iki konuğa, programda kalmalarından dolayı eleştiri yöneltmiş.

Bizi ise, sözde bir hukukçunun seviyesiz tartışmalarının muhatabı olmak istemediğimiz için televizyon programını terk etmemizden dolayı eleştirmiş. Hakan, bizim tavrımızı eleştirirken başka bir yazısında, çok ağır ifadeler kullandığı bir gazetecinin tavrı karşısında diğer iki konuğa soruyor:

"Neden bu nezaket yoksunu adamın karşısında 'tartışma yapma' çabası içine girmeye rıza gösteriyorlar? O adamlar tartışırken aradaki farkın hissedilmeyeceği tehlikesine nasıl atılabiliyorlar? Hadi diyelim hiçbirini hesap edemiyorlar, bir hadsize verilecek en büyük mükâfatın, onu muhatap almak olduğunu da mı kestiremiyorlar?"

Ya işte böyle; "Bir hadsize verilecek en büyük mükâfatın, onu muhatap almak olduğunu gördüğümüz için programı terk ettik." Her eleştiriye yanıt verecek değilim ama Hakan'ın bir başka yazısı ile bizi eleştirdiği yazısı arasındaki çelişki, beni bu yazıyı yazmaya mecbur etti.

Sevgili Nasuhi, basın camiasında çok özlediğimiz ilkeli duruşu ve dayanışmayı sergilediğin için çok teşekkür ederim.

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kıbrıs'ta yol ayrımına artık geliniyor

Lale Kemal 13.07.2011

Ankara, Kıbrıs'ta çözüm hedefine ulaşamaması halinde çözüm arayışlarının sonuç vermeyeceğini ilan etmesinin Türkiye'ye olumsuz yansımalarının neler olacağı üzerine epeydir kafa yoruyor. Anlayacağınız, Ankara,

Kıbrıs Türk ve Rum toplumlarının birleşik bir Kıbrıs çatısı altında yaşayacağı çözüm artık olmazsa iki ayrı devlet tezini gündeme getirmeye hazırlanıyor. Bir yandan da bunun yaratacağı olumsuz yansımaları bertaraf etme yolları arıyor.

Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu, geçen haftasonu gittiği, dünyadaki yalnızlığı artık dibe vuran KKTC'den, üstü kapalı, "Çözüm olmazsa ayrılık olur" sinyalini verdi. Davutoğlu, Türk tarafında yaptığı açıklamada, "Hedefimiz yılsonunda anlaşma (Kıbrıs sorununun çözümü için) ve 2012'nin ilk aylarında da referandum. Böylece 2012'nin ikinci yarısında birleşik bir Kıbrıs AB dönem başkanlığını alır" dedi. Umarız böyle olur ama zor...

Bu açıklamayla Ankara için kritik eşiğin, Rum tarafının, AB Dönem Başkanlığı'nı tüm Kıbrıs adına üstlenmesi öncesi bir çözüm olduğu anlaşılıyor.

Türkiye'nin tanımadığı Güney Kıbrıs yönetiminin, 2012 yılının ikinci yarısında AB Dönem Başkanlığı'nı üstlenecek olması da Davutoğlu'nun, yeni bir öneriyle gelmesinde bir nebze etken oldu. Zira zaten soğuk olan Türkiye-AB ilişkileri, Rum yönetiminin başkanlığı döneminde daha da gerilebilir.

Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Ban Ki-moon da, bu yılsonuna kadar çözüm olmazsa süreçten çekileceğini taraflara iletiyor.

Bugünün Türkiye'si, geçmişten kalan "Çözumsuzlük çözümdür," anlayışının bedelini ödüyor. Bülent Ecevit döneminde, 1970'lerin ortalarında AB'ye aday ve sonrasında da tam üye olma hedefini ıskalayan Türkiye, AK Parti döneminin ilk başlarında önemli bir hamle yaptı ve adadaki Türklerin kaderini değiştirecek çözüm sürecinin önünü açarken AB'ye aday ülke statüsünü kazandı.

Ama, AB'ye üyelikte olduğu gibi Kıbrıs konusunda da geç kalınmış ve bu durum birliğin ekmeğine yağ sürmüştü. AB, çözüm için 2004 yılında yapılan referandumda Türk tarafının "Evet" oyu, Rum tarafının ise "Hayır" oyu vermesine rağmen, Rum tarafını adanın tek temsilcisi olarak tam üye yaptı. Oysa AB'nin temel ilkesi, ihtilaflı ülkelerin sorunlarını çözmeden tam üye yapılmamasıdır. Böylece AB, artık Rum tarafını çözüme zorlayacak baskı unsurlarını ortadan kaldırmıştı. Rum tarafının, Türk tarafı ile ortak egemenliğe dayalı bir devlet çatısı altında yaşamasını gerektirecek çözüme yanaşmasını beklemek saflık olurdu.

Ankara ise, Kıbrıs sorununun çözümü yolunda onlarca yıl çok zaman kaybetti. Rum tarafı, AB'nin tam üyesi Yunanistan'ın desteğiyle uluslararası toplumda itibar gördü, zenginleşti. Rum tarafı, BM Güvenlik Konseyi'nin Kıbrıs kararlarında Rusya gibi ağır toplar tarafından açıkça desteklenirken konseyin diğer üyeleri Fransa ve Çin tarafından arka planda destek gördü.

Bu süre zarfında, eskinin, kirlenmiş Türkiye'si, "Yavru vatan" diye tanımladığı Türk tarafını, aynen anavatanda olduğu gibi kendisine benzetti. Rum tarafı yol alırken Türk tarafı, Ankara'nın, kabul edilemez çözumsuzlük politikalarıyla yapayalnız kaldı, umutsuzluğa itildi. Kıbrıslı Türk gençleri adayı terk edip başka ülkelere gittiler. Artık bıkkınlıktan yorulmuş adada kalan nüfus ile Türkiye arasındaki gerilim son yıllarda iyice arttı.

Ankara, devletten geçinmeye alışmış, talan zihniyetinin yaratıldığı Türk kesimindeki ekonominin sağlıklı hale getirilmesi ve kendi ayakları üzerinde durması için yaptığı reformlarda son yıllarda ciddi dirençle karşılaşmaya başladı. Geçtiğimiz aylarda Kıbrıs Türk kesiminde Türkiye aleyhine yapılan protesto gösterilerinin arkasında, ada halkının dünyadan tecrit halinin dayanılmazlığı da yatıyordu.

Kıbrıs Türkü, Ankara'nın kendisine çocuk muamelesi yapmasından da rahatsız, bu yüzden bir türlü rüştünü ispat edemiyor. Türkiye, son yıllarda KKTC'yi ayrı bir varlık olarak görüp, yetişkin muamelesi yapmaya çalışsa da bunu tam olarak beceremiyor. Eski Türkiye'nin, "Sert, kırıncı, yeri geldiğinde döven babası" rolünü sonlandırmak kolay değil.

Düşünsenize, güya bağımsızlığını tanıdığınız KKTC'nin, örneğin askerî günleri, Ankara Orduevi'nde düzenleniyor. TSK, bağımsız KKTC'nin bu askerî gününe, yasak uyguladığı gazetecileri de davet etmiyor. Türkiye ve KKTC sanki babasının malı... Bu köhnemiş zihniyet bizi esir almaya devam ediyor.

Kıbrıs'ın, dile kolay 43 yıllık bölünmüşlüğü'nün asıl sorumlusu, bu süre zarfında bile bile yanlış politikalar uygulayan Ankara'dır. AK Parti, anakronistik Türkiye'den devraldığı pek çok sorun gibi Kıbrıs sorununda da bir çıkış yolu arıyor.

Diğer yandan, Güney kesiminde, Kıbrıslı Türklerle ortak yaşam kültürü giderek azalmışken tarafların ortak bir devlet çatısı altında birbirlerinin egemenlik haklarına saygıyı nasıl tesis edecekleri önemli bir soru olarak karşımıza çıkıyor.

Bir çözüm planı ortaya çıkar da Davutoğlu'nun dediği gibi, 2012 başlarında taraflar referanduma giderse, oradan çıkacak "Evet" ya da "Hayır" oyu, iki ayrı devlet ya da birleşik Kıbrıs yolunu açabilir. İki ayrı devlet seçeneği, "anavatan ve yavru vatan," arasında bir entegrasyona yol açar mı?, zor gibi ama olabilir de.

Artık yol ayrımında olduğumuz kesin.

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

40 kilo ağırlığın altında ezilen acemi erler ve devlet aklı...

Lale Kemal 20.07.2011

Diyarbakır'ın Silvan bölgesinde, 13 asker ile yedi PKK'lı'nın ölümüyle sonuçlanan çatışmanın hemen ertesi gün görüşlerine başvurduğum deneyimli bir emekli Özel Harekâtçı, ihmaller zincirini tek tek sıralıyordu. "40 derece sıcaklıkta, sırtlarında 30-40 kilo ağırlığında yük taşıyan acemi askerler adeta keklik gibi avlanmış. İran'ı, Afganistan'ı gözetlemek için AWACS alınırken, Güneydoğu'da istihbarat ihmal ediliyor" diyordu.

Ne acıdır ki neredeyse 28 yılı bulan terörle mücadele adı altındaki düşük yoğunluklu savaştan hiç ders alınmıyor. Kürt sorununa çözüm bulunması sürecinin kısaltılmasında önemli bir aktör olan ana muhalefet partisi CHP'nin lideri **Kemal Kılıçdaroğlu, Silvan felaketinin ardından, "Askerin morali bozuk olduğu için terörde zafiyete uğrandı" mealinde acımasız bir açıklama yapıyor. Kılıçdaroğlu, bu mealdeki sözleriyle adeta Ergenekon ve Balyoz davalarını gayrimeşru kılma arayışlarına giriyor. Oysaki bir an için düşünse, kendisine şu soruyu sorabilirdi, "28 yılı bulan savaşta asker hep mi moralsizdi de ihmaller zinciri birbirini kovaladı, siyaset onlarca yıl neden çözüm üretemedi?"**

PKK, odağında anadillerini konuşmaları bile yasaklanmış Kürt halkının sorunlarının bir sonucudur.

Gözümün önünden hiç gitmez, salt Kürtçe konuştuğu için bir minibüs şoförünün gözlerine ve yüzüne yansıyan o korku ifadesi. 1980 darbesi sonrasıydı, dönemin Dışişleri Bakanı Vahit Halefoğlu'nun, Ankara'daki yabancı ülke büyükelçileri için düzenlediği Güneydoğu gezisini izliyordum. Bazı büyükelçilerin de içinde bulunduğu minibüsle Adıyaman'a doğru yol alıyorduk. Karşı yönden gelen minibüs durdu ve bizim minibüsün şoförüne Kürtçe bir şeyler sordu. Bizim şoför hiç yanıt veremeyince diğer minibüs şoförü de durumu birkaç saniye içinde anladı ve gözlerinde beliren korku ifadesiyle yoluna devam etti. Minibüste bulunan dönemin Tunus

Büyükelçisi, "Ben biliyorum, bu iki şoför Arapça konuşuyordu" diye espri yapıp, saniyeler içinde yaşanan sessizlik içinde ne olduğunu anlamaya çalışan minibüsteki yabancı diplomatları güldürerek ortamı yumuşatmıştı.

Bu benim anlattığım olay ne ki... O yıllardan sonra bölge kan revan içinde kaldı, bölge halkı dışkı yedirilmesi gibi insanlık dışı muameleye maruz kaldı, yakınları yargısız infazla ortadan kayboldu, yerlerinden edildiler, Diyarbakır cezaevi işkencehaneye dönüştü. Güneydoğu'da, sözde, güvenlik askerin inisiyatifine bırakıldı, seçilmiş politikacılar figüran rolüne soyunmaktan hiç çekinmediler, kimi kirli işlere alet oldular. Böylece, siyaset, bırakın Kürt sorununa çözüm bulmayı yangına körükle gitti ve silahlı mücadeleyi, terörü sonlandırmada tek geçerli yol olarak benimsedi. Terörle mücadele adı altında süren düşük yoğunluklu savaşta yapılan kabul edilemez hataların üstü örtüldü, hesap sorulmadı.

Kürt sorununa silahsız, siyaset yoluyla çözüm bulma arayışlarının başlatıldığı 2009 yılı, hükümet önderliğindeki devlet aklının ilk kez ortaya çıkmış olması açısından bir milattır. Gelin görün ki ana muhalefet partisinin lideri, çözülmesi halinde Türkiye'yi daha mutlu, müreffeh bir ülke haline getirmesi kaçınılmaz olan Kürt sorununda ve PKK eylemlerinin en aza indirilmesinde ortaya çıkan bu devlet aklına katkı yapmak yerine tam tersine ülkeyi zafiyete uğratan TSK içindeki kimi unsurların artık hesap veriyor olmalarından adeta rahatsız oluyormuş havasında tavırlar sergiliyor.

Sizinle iddiaya giriyorum, çözüm iradesi olan güçlü bir ana muhalefet partisi, çözüm iradesini ortaya koymuş olan iktidar partisiyle ulusal çıkarı ilgilendiren bu konuda, medenî ülkelerde olduğu gibi işbirliği yapsa, PKK terörü kısa vadede en aza indirilir ve Kürt sorunu da çözüm yoluna geri dönülemez biçimde girer.

Ortaya çıkacak bu irade, derin PKK ve devlet içindeki derin ve illegal yapılanmalar arasındaki bağı da kesip atar, eğer atılması isteniyorsa.

Silvan saldırısıyla ilgili olası ihmaller konusunda çok yönlü soruşturma başlatıldığı ilgililerce açıklanıyor. Ama sorun, bu soruşturmanın ne ölçüde şeffaf yapıldığı ve TSK'nın savcılarla bilgi paylaşımı yapıp yapmadığı. Zira, ihmal olup olmadığı, ancak sivil soruşturma ekiplerinin TSK belgelerine ulaşmaları halinde ortaya çıkabilecek. Aksi takdirde, Dağlica, Aktütün karakollarına yapılan saldırılardaki ihmal iddiaları ve kamuoyunda Heron ihaneti olarak bilinen bazı kabul edilemez olaylar gibi üstü kapatılır.

Terörle mücadelede ihmal iddialarının kanıtlanması, sorunun çözümü yolunda siyasetin de elini güçlendirecektir. 12 Eylül referandumunda, reform paketine yüzde 58 evet diyen, 12 Haziran seçimlerinde de, AK Parti'ye yüzde 50'ye yakın oy veren seçmen, böylece Kürt sorununa çözüm için de iktidara destek attı. Hükümetin, kimi milliyetçi hezeyanların etkisi altına girmeden artık Kürt sorunu konusunda bir yol haritasını kamuoyu ile paylaşması gerekiyor.

Hükümetin Kürt açılımının önemli mimarlarından Ankara Milletvekili Yalçın Akdoğan, *Star*'ın geçen hafta sonundaki *Açık Görüş* ekinde yer alan makalesinde, hükümetin Meclis'te kabul edilen programında yer verdiği demokratik açılımla, Kürt sorununun çözümü için bir irade ve kararlılığı yansıttığına işaret ettikten sonra, şöyle diyor:

"Bu programdan hareketle yapılacak bir Eylem Planı ve bu konuyla ilgili atanan bakanların hazırlayacakları çalışma takvimi, bu kararlılığın somut tezahürlerini ortaya koyacaktır."

Demek ki **hükümet, Kürt sorunu ve demokratik açılımın ikinci ayağı olan terörün son bulmasına ilişkin iki yol haritası açıklayacak.**

MİT eski Müsteşar Yardımcılarından ve Kürt sorunu üzerine kafa yoran isimlerden Cevat Öneş, terörün son bulmasında en can alıcı çözüm reçetesine işaret ediyor.

Öneş, "Kürt toplumunun güveninin ve desteğinin alınacağı bir yol haritasına paralel olarak PKK'nın silahsızlandırılmasına ilişkin önlemlerin toplumla paylaşılması gerekiyor. Diğer yandan, Öcalan denge siyaseti yerine demokratik entegrasyon yanlısı bir tavrı ortaya koymalı" diyor.

Silahsızlandırma için atılacak adımlar; genel af, Öcalan'ın ev hapsine alınması gibi radikal kararları içeriyor.

Devlet akıllı, büyüklüğü kritik zamanlarda kendini gösterir.

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Canlar gidiyor kimin umurunda...

Lale Kemal 27.07.2011

Kafa aynı kafa, emekli de olsa muvazzaf da olsa. Terörle mücadele adı altında 50 bine yakın can gitmiş, bilinmeyen sayıda yaralı var, kimileri gelişigüzel yerleştirilmiş mayın kurbanı. Ömürlerini, ya kolu bacağı olmadan ya da gözleri görmeden ya da hepsinin yokluğunda geçirmek zorundalar. Hem yüreklerinde yaşattıkları hem de bedenlerinden aldıkları yaralarla yaşamlarını sürdürmeye çalışıyorlar. Bu insanlarla medyanın söyleşi yapmasına izin bile verilmiyor, verilse de sansürlü oluyor. Bu yürekleri ve bedenleri yaralı insanlar, gerçek savaş hikâyelerini anlatsa, devletin ihmallerini gözler önüne serse belki Kürt sorununun çözümü daha akılcı bir çizgide tartışılabilir. Ne gezer...

Bakın, bizzat kendisi düşük yoğunluklu savaşta yer alan emekli Orgeneral Necati Özgen, hükümetin, Silvan olayının ardından kırsalda terörle mücadelede polise yeniden görev verme planını nasıl da çarpıtmış, Sözcü gazetesinin önceki gün manşetten verdiği şu açıklamasıyla; "Askeri, polise bağlamak istiyorlar". Bu ne biçim açıklama, olay bu kadar basite indirgenebilir mi? Söyleşiyi yapan gazeteci de tek kelam etmiyor, "Bu asker de polis de bizim ülkemizin menfaati için var. Polis ise, seçilmiş hükümetin İçişleri Bakanlığı'na bağlı, keza kâğıt üzerinde de olsa Jandarma da," şeklinde.

Özgen'in, bunca insan ölürken artık tahammül sınırlarını aşan Sözcü'deki açıklamalarından başka detay vermeyi bile değer bulmuyorum. Ama, **polis-asker husumeti derinleştirilerek sürdürülen güç kavgası, Türkiye'yi hem terörle hem de diğer asayiş olaylarıyla mücadelede zafiyete uğrattı, uğratmaya devam ediyor.**

Zaten normal olanı da terörle mücadelede, özel olarak eğitilmiş polis –hukuk sınırları içinde kalması sağlanarak– ve yine İçişleri Bakanlığı'nın kontrolünde olması gereken profesyonel hale getirilmiş jandarmanın kullanılması değil miydi? Nasıl oluyor da, acemi erler terörle mücadelede kullanılıyor? Hangi NATO üyesi ülkede terörle bu şekilde mücadele ediliyor? İç güvenlikte neden profesyonel güçler kullanılmıyor ve askere iç güvenlikten el çektilirilmiyor?..

Normal olan değil anormal olan tercih edildi hep, zira anormal yöntemleri tercih edenlerin canları yanmadı, yanmıyor, hesap da sorulmuyor.

Eski Başbakan Yardımcılarından Ekrem Pakdemirli, pazar günkü *Star* gazetesinde yer alan açıklamasında, “Savaş düzeninde, komutanlar, en küçüğünden en büyük birime kadar en önde olması gerekir. Günümüzde hangi albay, hangi binbaşı gazi oldu” diye sorarak, canı yanmayanların, giden canlara yönelik vurdumduymazlıklarını akla getiriyor.

Pakdemirli’nin, savaş üzerinden rantı mubah sayan ve şeffaflaşmaya direnç anlayışını ortaya koyduğu şu sözleri önemli:

“Şimdiye kadar çok söyledim. Dünyada hiçbir ülkenin düzenli ordusu gerilla ile baş edememiştir. Bu gerçeği bizim askerî yönetim de biliyor, ama işi, ehil olan özel harekât birliklerine devretmiyor. Nedeni ise ‘harp hali, deyip kayıt kuyuttan uzak durup harcamalarda serbest olmak’ deniliyor.”

Bu deneyimli, eski siyasetçinin sözleri, asker, sivil arasındaki güç kavgasının, bizi nasıl tükettiğini gösteren bir diğer örnek. Ama Pakdemirli de kusura bakmasın, **siyasetçilerin onlarca yıllık basiretsizlikleri sonucudur ki, askerin sivil demokratik denetimi sağlanamadı, kabul edilemez şımarıklıkla halen, vahim hatalarını örtbas etmeye çalışıyorlar. Siyaset kurumundan güçlü bir dirençle karşılaşmıyorlar.** Nasıl karşılaşsınlar ki... Sorunların çözümüne katkıda bulunması gereken CHP lideri Kemal Kılıçdaroğlu, sorunların parçası haline geliveriyor. CHP lideri, Silvan olayında askerin moralsızlığını bahane edip, TSK’nın, artık yeter dedirtecek, her ne pahasına olursa olsun ülkeye hükmetme arzusunu daha da kıskırtıcı bir tutum içine giriyor. Daha düne kadar polise övgüler yağdıran MHP, hükümetin, terörle mücadelede polisi aktif hale getirmesine karşı çıkıp bu gücün terörle mücadele edemeyeceğini savunuyor. **Amaç ülke çıkarını bu denli ilgilendiren bir konuda çözüm üretmek değil, pusuda bekleyip hükümeti asker üzerinden yıpratmak.**

Hükümet ise, arka planında Silvan olayını kullanmak olan milliyetçi hezeyanların karıştığı bu acımasız kıskırtmalar karşısında siyaseten biraz sanki geri adım atıyor gibi; özellikle de yaklaşan Yüksek Askerî Şûra (YAŞ) öncesi. Hükümet, darbe şüphelisi olup da bu YAŞ’ta terfisi gelenler için açığa alma dâhil her türlü yasal tasarrufu henüz kullanmadı, kullanması gerekirken. Daha da önemlisi, siyasi irade, Stratejik Düşünce Enstitüsü’nün bu hafta başında önerdiği gibi, YAŞ’ın mevcut yapısını değiştirip, terfi, atama, görev süresini uzatma gibi yetkilerini sonlandırmak için gerekli yasal düzenlemeleri biran önce yapması gerekirken, **“Askere, biz söylemeden siz darbe şüphelisi askerleriniz için gereğini yapın,” demekle yetiniyor.**

Bu arada hatırlatalım. TSK’da, generallerin terfi listelerini Genelkurmay İkinci Başkanı hazırlar. Dolayısıyla bu şurada generallerin terfi, atama, emekli edilme işlemlerine ilişkin listeyi şimdiki İkinci Başkan Orgeneral Aslan Güner hazırlayacak. **Aynı zamanda Başkomutan olan Cumhurbaşkanı Abdullah Gül’ün eşi Hayrünnisa Gül’ün elini sıkmamak için alenen yolunu değiştirmesiyle ünlenen Aslan Güner’in, siyasi iktidarla ters düşecek isimlere yer vermesi olasılığına karşı hükümet umarım önlemlerini alıyordur.**

Kişisel hırslar uğruna ülke çıkarlarının nasıl heba edildiğine tanık olmakla yetiniyor, cezayı kesemiyoruz. Oysaki, AK Parti’ye yüzde 50’ye varan oylar, genelinde demokratikleşmeye destek için özelinde ise, “Yanlışı yapandan hesap sorulsun, cezası kesilsin” diye de verildi.

Hilmi Özkök'ün yapamadığını Özel yapabilir...

Lale Kemal 03.08.2011

Şimdi emekli olan Orgeneral Hilmi Özkök, malum, AK Parti'nin 2002'de ilk defa iktidara gelmesinden hemen önce Genelkurmay Başkanlığı koltuğuna oturdu. **Özkök, TSK içindeki darbeseverlerin hep hedefi oldu.** Siyasi iradenin üstünlüğüne olan saygısı, "Dinci" diye tuhaf bir yaftalamaya dönüştürülerek, bu komutan itibarsızlaştırılmak istendi.

İnsanın kanını donduran kaos planlarının TSK içinde yapıldığına ilişkin iddialar üzerine Ergenekon ve Balyoz gibi davaların açılmasıyla, emekli Orgeneral Özkök'ün aslında ne badireler atlattığı da ortaya çıktı. *Nokta* dergisinin ortaya çıkarttığı ve askerî savcılığın talimatıyla 2007'de kapatılmasına neden olan **Sarıkoz, Yakamoz, Ayışığı gibi darbe planlarının, aslında Özkök'ün girişimleriyle engellendiği ortaya çıktı.** Bu korkunç planları yapanların, hemen yakınındaki isimler, yani bazı Kuvvet Komutanları oldukları sonradan açılan davalarla ortaya çıktı.

Özkök, kendi vatandaşını hedef alan bu kirli planları yaptığı iddia edilen komutanlara tam olarak dokunamadı. Kimileri zaten emekliliği gelmiş kişilerdi, yasal süreçle TSK'dan emekli oldular. Ama "Fenerbahçe Cumhuriyeti" diye anılan Fenerbahçe Orduvehi'nden TSK'nın, kaos planları ile yönlendirildiği iddiaları hep gündemde oldu, olmaya devam ediyor. **Özkök'ün Genelkurmay Başkanlığı dönemi, AK Parti'nin, Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın deyimiyle çiraklık dönemi idi.** Diğer bir deyişle, çiçeği burnunda hükümet, TSK'nın oluşturduğu özerk alanlara henüz dokunabilecek konumda değildi.

Dolayısıyla Özkök'ün arkasında, TSK'yı arındırma dönemine sokacak güçlü bir siyasi irade henüz yoktu. Ancak, Ergenekon davasının açılmasıyla birlikte savcılarca ifadesi alınan emekli Orgeneral Özkök'ün, daha cesur davranıp bildiği her şeyi kamuoyu ile paylaşmasını beklerdim.

Bugün geldiğimiz noktada ise hükümet, geçmişten farklı olarak daha muktedir. 12 Haziran seçimlerinde neredeyse her iki seçmenden biri, yani seçmenlerin yüzde 50'ye yakını, AK Parti'nin, askerî vesayetin sonlandırılması dâhil tüm demokratikleşme adına yaptıkları ve yapacağını vaat ettiklerine "Evet," oyu verdi. Artık hükümetin askerî vesayetin daha da geriletilmesi yolunda eli güçlendi.

Geçen yıl yapılan ve askerî vesayetin araçlarından biri olan YAŞ'ta siyasi irade, Türkiye tarihinde ilk kez yasal yetkilerini kullanma yoluna gitti, gidince de asker kıyameti kopardı. Kıyameti kopardığı konu da, hükümetin, darbe planlarında şüpheli konumda olan generallerin terfilerini engellemek istemesiydi zira yasalar bunu emrediyordu. Siyasi iradenin eli halen titrekti, şüpheli konumundaki generalleri açığa alma yetkisini bile kullanmadı. Yine de sonuçta, hükümet, askere, "hukukun üstünlüğü ilkesine artık uyması gerektiğini, suç işlendiği şüphesi halinde üniformalıların da kanun önünde hesap vermeleri gerektiğini" hatırlattı.

Geçen yılki Şûra'da, sivil iradeye saygısı geçmişteki açıklamalarıyla ortaya çıkan 2. Ordu Komutanı Orgeneral Necdet Özel, dönemin komuta kademesinin direncine rağmen Jandarma Genel Komutanlığı'na atandı. **Özel, geçen cuma günü Genelkurmay Başkanı Orgeneral Işık Koşaner ve üç Kuvvet Komutanı'nın istifa**

kararlarına katılmadı. İstifayı çok önceden düşünen Koşaner'in, "Komuta kademesi tamamen boş kalmasın" diye Özel'in istifa etmemesi yolunda telkinde bulunduğu bilgilerinin de doğru olduğu belirtiliyor.

Ancak **komuta kademesi, Özel'in önünü hep kesmek istedi. Zira Özel, anladığımız kadarıyla, askerlik mesleğini başarıyla yapmak isteyen, siyasete bulaşmadığı gibi darbe planları gibi ülke çıkarlarını kişisel ikbali için heba edebilecek eylemlerin içinde olacak bir kişilik değil.**

Özel'in önünü kesme girişimlerine bir örnek olarak geçen yıl yine ağustos ayında yazdığım bir haberi örnek verebilirim. Bu habere göre, (23.8.2010), **Genelkurmay Başkanlığı, açıklamasında, bir PKK saldırısının Özel'in komuta ettiği bölgede meydana gelmiş olması nedeniyle, bu komutanı ad vermeden olaydan sorumlu gibi göstermeye çalışmıştı.** Oysaki, bir komutanı ad vermeden hedef gösteren bir Genelkurmay açıklaması olağan değildi.

Komuta kademesi, Özel'in Genelkurmay Başkanlığı'nın önünü kesmek istiyordu. Ama Koşaner'in, geçen cuma günü, emekliliğini istemesiyle, Özel'in artık, 2013 yerine bu yıl bu göreve resmen atanması bekleniyor.

Kimi medya organlarının iddia ettiğinin aksine **Orgeneral Özel'in, "hükümetin yörüngesine girmesi" beklenmiyor. Ancak Özel'in, siyasi iradenin –TSK dâhil– tüm kurumlar üzerindeki üstünlüğüne saygı duyduğu ve bu sınırların bilincinde olarak hareket etmesi öngörülüyor.** Özel, temiz bir geçmişe sahip bir şahsiyet olarak TSK içindeki, anayasal suç işlemeyi alışkanlık haline getirenleri barındırmayacaktır. **Özel'in Özkök'e göre avantajı, arkasında, yasadışı oldukları meşru gören unsurları TSK'dan arındırmakta artık kararlı olan bir siyasi iradenin bulunması.**

Bu YAŞ'ta ortaya çıkacak yeni komuta yapısı, eskilerin izlerini ister istemez kısmen taşıyacak. Ancak, önümüzdeki yıllarda, artık salt askerlik mesleğini yerine getirecek, siyasete müdahil olmanın suç sayıldığını idrak edecek bir TSK ile karşılaşabiliriz.

Cumhurbaşkanı Abdullah Gül ve Başbakan Erdoğan'ın, albaylıktan generalliğe yükselecek isimler üzerinde bile titizlikle durması, TSK'nın artık illegal yapılardan arındırılmasını amaçlıyor.

Komutanların istifalarına ordu içinde nasıl bakıldığı sorusuna gelince... Birkaç üst rütbeli, kimi gazetelere tehditkar demeçler veren marjinal grupları saymazsak eğer, **genelde subayların, kimi TSK mensuplarına karşı darbe planı iddialarıyla ilgili yargı sürecinin başlatılmış olmasından memnun oldukları belirtiliyor.** TSK'da genelde albayın altındaki rütbelerdeki subaylara uygulanan eşitsizlik had safhaya ulaşmış durumda. Genç bir subay, "Üst rütbelilere hukuk dokundukça bizim özgürlük alanımız genişliyor" diyor.

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Silvan müfettişlerinin hatırlattıkları...

Lale Kemal 10.08.2011

Şiddet sorununun, sivil siyasetin önünün açılmasıyla ancak çözülebileceğini bilenlerdenim. Sivil siyasetin önünü açacak güçlü bir siyasi iradenin yanısıra güçlü bir ana muhalefet partisine de ihtiyaç var. Diğer muhalefet partilerinin, siyasetin önünü açmadaki önemini de vurgulamam gerekir. Ama bizde, gerek ana muhalefet

gerekse diğ er muhalefet partilerinin, Kürt sorununun siyaseten c z m , böylelikle Şiddet ortamının en aza indirilmesi yolunda iradeye sahip olduklarını söylemek bir yana c z mden yana olmayan bir politika içinde olduklarını biliyoruz. Durum böyle olunca, bu sorununun siyaseten c z m  görevi, tek başına iktidardaki AK Parti'ye düşüyor. Böylesine  lke çıkarını ilgilendiren devasa bir konuda tek başına iktidara görev yüklemek ise haksızlık olmakla birlikte mevcut tablo böyle. İktidarlar, sorunların c z m ne öncülük ederler, bu da bir gerçek.

İktidar partisi ise son YAŞ toplantılarında görüldüğü üzere, asker ağırlıklı karargâhın kimi dayatmalarına direnemedi. Oysaki, mart ayında çıkarılan kanun hükmünde kararname, hükümetin, YAŞ'ı vesayet aracı olmaktan çıkartacak yasal düzenleme yapmasını mümkün kılıyordu. Bu düzenleme yapılmadığı içindir ki mahkemenin önceki gün haklarında yakalama kararı çıkarttığı bazı muvazzaf generaller, asker c oğunluklu YAŞ'tan temdit alarak  ıktılar. Aslında hükümet, YAŞ'ta yasal düzenleme yapmadan da, sanık durumundaki kişileri ya açığa alabilir ya da TSK'dan iliŐiklerini kesebilirdi. Ama, gerekli yasal düzenlemeyi yapsaydı eli g c lenirdi.

Askerî vesayet öylesine iliklerimize kadar bilinçli olarak işlenmiş ki, empati yapabilen bizim gibi insanlara derin acılar veren PKK ile çatışma sonucu gelen ölüm haberleri bile siyasetçileri etkilemiyor. Etkilese, muhalefet partileri, iktidar ile g c birliği yapıp, terör sorununu siyaseten c zecek araçların devreye sokulmasını sağarlardı.

Askerin, silahların gölgesinde (Askerî darbeler ve darbe planı iddiaları Şeklinde silahın tehdit aracı olarak kullanılması) dikte ettiği anlayış, öylesine iliklerimize iŐlemiŐ ki, kimi zaman mevcut yasal düzenlemeler bile sivil bürokratların askerden "korkusunu" ortadan kaldıramıyor.  rnek vermek gerekirse, mevcut yasal düzenlemeler, il valilerini, asayişin sağlanması hem polis hem de jandarmanın eşgüdüm içinde çalışmasını sağlayarak böylece kırsalda terörle mücadelenin c k daha etkin yapılmasını sağlayacak araçlar ile donatmıŐ.

Mevcut yasal düzenleme yeterli değil tabii ki. Jandarma Genel Komutanlığı, İçişleri Bakanlığı'na bağlanmadan (Jandarma mensuplarının, sicil, terfi ve atama gibi işlemleri TSK tarafından yapılıyor) ve tümüyle profesyonel hale getirilmeden, vali gibi mülki amirlerin, "devlet içinde devlet olma," alışkanlığını sürdüren asker üzerinde otorite sağlaması mümkün değil. Zaten, bir kısım vali de Soğuk Savaş döneminden kalma korkularını üzerinden atamıyor.

Sivil bürokraside hâkim olan bu "korku" halinin en yeni örneğini, 14 temmuzda Silvan'da, 13 askerin ölümüyle sonuçlanan Şiddet olayında yaşadık. Hükümet, Silvan'daki güvenlik zafiyetleri iddialarını araştırmak üzere ilk kez, TSK'nın başlattığı soruşturmadan bağımsız olarak İçişleri Bakanlığı müfettiŐlerini görevlendirdi. Kâğıt üzerinde kısmen İçişleri Bakanlığı'na bağlı olan Jandarma'dan bir albay da heyete katıldı.

Sonra ne oldu mu dersiniz? Silvan müfettişlerinin, saldırı olayıyla ilgili topladıkları bilgilerin c oğu, yanlarındaki albay üzerinden TSK'nın kendilerine verdiği bilgilerden oluşmuş. Gerçi basına yansıyan ve doğrulan haberlere göre, müfettiŐler kısmen, askerden bağımsız Silvan saldırısıyla ilgili ve TSK'nın araŐtırmasının eksik kaldığını ortaya koyan ve güvenlik açığının yaşandığını belgeleyen bilgileri de toplayabilmiŐler. Bu sayededir ki Genelkurmay Başkanlığı tarafından, saldırıyla ilgili ilk kez detaylı bilgilerin verildiği açıklamada, bazı zafiyetlerle ilgili soruşturma başlatıldığı bildirildi.

Sorun yine, soruşturmanın ne  l c de bağımsız ve tarafsız yapılacağı üzerine kilitleniyor.

İtalya'da, derin devlet içindeki illegal yapıları soruşturan savcıların, kısmen de olsa gerçeklere

ulaşmasında İtalyan askerî gizli servisi bilgilerine erişimleri etkili oldu. Bizde Ergenekon, Balyoz ve daha nice adlarla anılan darbe planı iddialarını soruşturan savcı ve davalarına bakan hâkimlerin işi niye mi zor, zira askerin tekelinde tuttuğu bilgilere ulaşamıyorlar. Hatırlayın, Başbakan Yardımcısı Bülent Arınç'a suikast iddialarıyla ilgili bir sivil savcının, askerî belgelerin bulunduğu Ankara'daki karargâha girebilmesi TSK tarafından nasıl engellenmeye çalışılmıştı.

Türkiye'de karanlık kalan noktaların aydınlatılabilmesi için mutlaka ve mutlaka askerî belgelere ulaşılması gerekiyor. Bunu da, güçlü bir demokratik iradeye sahip parlamento desteğinde muktedir hale gelecek siyasi iktidar yapabilir.

NOT: MİT'e yakın kaynaklar, 4 ağustos perşembe günü yayımlanan "Öcalan ile görüşmeleri MİT Müsteşarı Hakan Fidan götürüyor," yolundaki haberimle ilgili bir bilgi verdiler. Bu kaynaklar, Öcalan ile görüşmeleri bizzat Fidan'ın yapmadığını söylediler. O zaman akla şu soru geliyor; MİT niye bu bilginin doğru olmadığını yazılı bir açıklama ile duyurmadı?

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Yargı silah sanayiine el atıyor...

Lale Kemal 17.08.2011

Geçen yıl sonlarına doğru kabul edilen Sayıştay Kanunu, ilk kez, askerin gizli tuttuğu tüm harcamalarının denetlenmesinin önünü açtı. Ancak, Sayıştay denetçilerinin, silahlar dâhil askerî harcamalara ilişkin yapacağı denetim sonuçlarının ne kadarının kamuoyu ile paylaşılacağına TSK'nın izniyle Bakanlar Kurulu karar verecek. Bu da askerî harcamalar üzerindeki sansürün önemli ölçüde devam edeceği anlamına geliyor. Sansür diyorum zira bizde ağırlıklı olarak askerî sektörde ve genelinde tüm sektörlerde, kamuoyuna açık olması gereken bilgiler bile "sır" gibi saklanır.

Durum böyleyken, Sauna Çetesi'ne yönelik operasyonlarda, "sır" gibi saklanan Milli Güvenlik Siyaset Belgesi, bu çetenin yeraltındaki hücrelerinde ele geçti. Yakın tarihte ise Gölcük Donanma Üssü'nde ele geçen binlerce sayfalık belgeler ışığında, devletin yine "sır" gibi sakladığı güvenliğine ait askerî bilgilerin, asker ve bürokratlar fuhuş tuzağına düşürülerek, yabancı servislere satıldığı iddiasıyla ilgili iddianame kabul edildi ve dava görülmeye başlandı. Bu davada çok sayıda emekli, muvazzaf asker ve savunma sanayii uzmanı sivil sanık bulunuyor.

Ne yaman, çarpık ve akıl almaz bir çelişki değil mi?.. Bir yandan, Sayıştay denetçilerinin yapacağı silah dâhil askerî harcamalara ilişkin bilgiler, önemli ölçüde kamuoyundan saklanacak. Diğer yandan ise, bu bilgilerin önemli bölümü çetelerin envanterinden çıkacak ve üstüne üstlük de "vatana ihanet," anlamına gelen yabancı servislere satmak gibi bir iddia bulunacak.

Gölcük'ten çıkan belgeler, ilk kez, darbe planları davalarında soruşturmaların, silah sanayiinde onlarca yıl döndüğü iddia edilen dolapların ortaya çıkmasına odaklanacağına işaret ediyor. Sektörde döndüğü iddia

edilen dolaplar; silah tedarikinde, ülkenin ekonomik kayıplara uğraması ve ulusal savunma sanayii altyapısının gelişmesini engelleme pahasına pahalı araç-gereçlerin yurtdışından satın alınması, bu kayırmacı politikaların uygulanabilmesi için savunma sanayii sektörüne bol miktarda emekli askerin istihdamı şeklinde oldu. Bu yöndeki iddialar, zaman zaman basına da yansdı.

Nitekim, **daha Ergenekon davaları başlamadan önce 2005 yılında, bir savunma sanayii uzmanı, Türk savunma sanayiinin yabancılara peşkeş çekildiği iddialarının yer aldığı klasörler dolusu belgeleri, suç duyurusunda bulunduğu savcılığa teslim etti. Bu uzman, aynı belgeleri, gizli ekleriyle birlikte hükümet ve Genelkurmay Başkanlığı ve muhalefet partileri dâhil, oldukça geniş bir kesime de dağıtmıştı. Savunma sanayii uzmanının, bu dosyası, 2009 yılı kasım ayında Ergenekon savcılarının kapsama alanına girdi. Bu soruşturma nasıl bir seyir izledi bilmiyorum. Acaba, darbe planları için bu “iştah açıcı,” sektörden para aktarıldı mı, aktarıldıysa nasıl aktarıldı? Bunlar cevap bekleyen önemli sorular.**

Savunma sanayii diye de adlandırdığımız silah sanayii sektörü, onca ekonomik krizimize rağmen hesapsız, kitapsız milyarlarca dolarların harcandığı bir sektör. **Silah alımları, parlamentonun denetimi dışında.**

Siyasi iradenin, Sayıştay denetimi henüz başlamadığı için silah dâhil Silahlı Kuvvetler’in yapmakta olduğu harcamaları henüz tam olarak bilmediğini tahmin etmek güç değil. Denetçilerin, askerî harcamaları denetlerken ne ölçüde bağımsız hareket edecekleri ve gerçek bilgilere ulaşip ulaşmayacakları da bir başka sorun. **Denetçilerin, bütçeleri hesaplanamayan devasa askerî firmaları ne ölçüde denetleyeceği de bir başka önemli sorun olarak karşımıza çıkıyor.**

Kısa adı TSKGV olan Türk Silahlı Kuvvetleri Güçlendirme Vakfı’nın, sahibi olduğu Havelsan ve Aselsan dâhil hisselerinin bulunduğu yaklaşık 17 askerî firma var.

Gölcük’te çıkan belgeler ışığında, savunma sanayii sektörünün artık mercek altına alındığını görüyoruz. **Önceki gün, Balyoz soruşturması kapsamında, TSKGV’nin sahibi olduğu –nasıl sahiplikse hükümet değil, hesap verme sorumluluğu duymayan vakıf sahip– Havelsan Genel Müdürü Faruk Yarman’ın tutuklandığı haberleri basına yansdı.**

Haberler şöyleydi;

“Gölcük Donanma Komutanlığı İstihbarat Şube’de yapılan aramalarda ele geçirildiği belirtilen ‘Balyoz planı belgeleri’ iddialarına ilişkin yürütülen soruşturma kapsamında HAVELSAN Genel Müdürü Dr. Faruk A. Yarman’ın da tutuklandığı ortaya çıktı. Yarman’ın TCK’nın 312. maddesine göre ‘hükümeti yıkmaya teşebbüs’ suçlamasıyla tutuklandığı öğrenildi. Balyoz planı iddialarında Yarman’ın ismi de geçiyordu. Soruşturma kapsamında elde edilen 11 nolu CD içerisinde yer alan ÇALIŞMALAR_A/“YENİ YAPILANMADA GÖREVLENDİRİLECEKLER” isimli klasörde bulunan “SAVUNMA SANAYİ” isimli Excel belgesinin ‘fyarman’ isimli kullanıcı tarafından oluşturulduğu iddia edildi. ‘fyarman’ isimli kullanıcının ise HAVELSAN Genel Müdürü Dr. Ö. Faruk A. YARMAN olduğu öne sürüldü.”

Yargı, bu bilgilerin doğruluğunu araştırıp, kamuoyunu aydınlatacak.

Gölcük’te ele geçirilen ve iddianamede yer alan belgelerde, tüyler ürperten şöyle bir bölüm de yer alıyor;

“Özellikle ülkemizin güvenliği ve terörle mücadelenin daha etkin yapılmasını amaçlayan proje ve

sistemlerin durdurulması, engellenmesi ya da yavaşlatılması gerektiğine dair notların yazılı olduğu görülmüştür.”

Yargının artık, silah sanayii sektörüne el attığını görüyor, ülkenin, istikrarsızlığa sürüklenmesi, terörün sürdürülmesi pahasına peşkeş çekildiği iddialarını aydınlatmasını bekliyoruz.

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Hükümet tuzağa mı düşüyor

Lale Kemal 24.08.2011

Hükümet, kimi zaman, dış politika alanında abartılı ve adeta Osmanlı'nın başarılı dönemlerindeki hakimiyetini yeniden canlandırmak ister bir görüntü verebiliyor ve kimi dış çevrelerde bu algı güçleniyor. Bende de zaman zaman bu türden algı oluşuyor. Ama ben bu tür sapmaları, ufak yol kazaları olarak görüyor ve genel hatlarıyla, Türkiye'nin dış politikada doğru adımlar atan ve bu adımları atarken de sözü dinlenen bir ülke haline geldiğini gözlüyorum. Hele hele de yakın tarihe kadarki ciddiye alınmazlığımız gözönüne alındığında bugün sözü dinlenen bir ülke olduğumuzu kabul etmemiz gerekiyor.

Çok öteye gitmeye gerek yok. Daha 10 yıl öncesine kadar, ciddi insan hakları ihlalleri yüzünden dış dünyada ağır eleştirilere maruz kalıyorduk. Darbe kültürü, faili meçhul cinayetler, nezarethanelerde işkenceden ölen insanlar, Güneydoğu'da, sivil-asker rant paylaşımı arasında PKK ve güvenlik güçleri arasında sıkışıp kalan insanlar, yerlerinden edilen onbinlerce insan. Saymakla bitmez.

Bugün dünyada saygın bir yerimiz varsa, bunun izlerini, atılan demokratikleşme adımlarında bulabiliriz. Ne zamanki Türkiye, tabu olan, askerin yönetimi sivil iktidarla paylaşmama uğruna gerçekleştirdiği darbeler, sonrasında yargıya intikal eden darbe planı iddiaları, Kürt sorunu gibi ülkeyi derinden yaralayan sorunları, reformlardan aldığı güçle tartışmaya başladı işte o zaman dünyanın kayda değer bulduğu bir ülke haline geldi.

Bugün artık, tabu olan konuların tartışılmasının da ötesine geçildi. Darbe kalıntısı Anayasa'da önemli değişiklikler yapıldı, faili meçhul cinayetlerden sorumlu olanlar yargı önünde hesap veriyor, futboldaki şike iddiaları yargıya taşındı, yakın tarihe kadar dokunulmaz olan üniformalı ya da üniformasız suç işlediklerinden şüphelenilen pek çok kişi yargı önünde hesap veriyor. Kürt sorununa, çok geç de olsa 2009 yılında başlatılan açılım ile silah dışı yöntemlerle çözüm arayışları başlatıldı.

Ama son zamanlardaki gelişmeler, Türkiye, bu kazanımlarından ödün mü veriyor, milliyetçi hezeyan içindeki savaş yanlısı çevrelerin tuzağına mı düşüyor, gibi soruları sormamıza neden olacak nitelikte. Bu soruları sormamıza neden olan en önemli gelişmelerden biri, Kuzey Irak'ta PKK hedeflerine yönelik yaklaşık bir yıl aradan sonra yeniden başlatılan operasyonlar.

12 yaşında Prusya ordusuna katılan ünlü savaş filozofu Clausewitz der ki, "Savaş, politik amaçlara başka yollardan ulaşmanın bir aracı olmaktan öteye geçmez".

Clausewitz, "Politikayı yapan siyasetçiler ile bu politikayı uygulayan askerler arasındaki yakın işbirliği temel bir gereksinimdir" diye de ekler.

Bu ünlü savaşçı ve savaş yazarının öğretilerini, bizde asker ve siyasetçiler ya okumamış ya da okumuş, önemsememiş!.. Bunca yıllık NATO üyeliğimiz sırasında Brüksel'e gönderdiğimiz askerî ataşeler de, terörü önemli ölçüde azaltan İspanya ve İngiltere gibi ülkelerden alınan dersleri de karargâhlarına ya aktarmamışlar ya da aktarmışlar, aldırın olmamış.

28 yılı buldu PKK ile mücadele adı altında devam eden düşük yoğunluklu savaş; onbinlerce insan ya öldü ya da yaralandı, geride kalan aileleri derin acılar içersinde. 1990 yılı sonrası, son operasyonlar sayılmazsa Kuzey Irak'taki PKK hedeflerine yönelik yapılan hava ve kara harekâtı sayısı 20'yi aştı. Bu süre zarfında, "savaşın politik amaçların elde edilmesinde bir araç olmaktan öteye gitmediğini" idrak eden tek bir siyasi irade ortaya çıkmadı. TSK'nın, onlarca yıl inisiyatifine ve kontrolüne bırakılan terörle mücadeleden sonuç doğal olarak alınmadı. Zira, bu mücadele mutlaka ve mutlaka, siyasi irade ve parlamentonun denetiminde yapılmalıydı ve siyasi araçlar devreye sokulmalıydı.

Hükümetin, geç de olsa, terörle mücadelede kontrolü ele aldığını görüyoruz. Şimdinin Başbakan Yardımcısı, eski İçişleri Bakanı Beşir Atalay, 19 ağustosta *NTV*'ye yaptığı açıklamada, sınırötesi operasyonları kastederek, "Daha önce olmadığı kadar bütün kurumlar koordinasyon içinde hareket ediyoruz" diyordu.

Ancak, hükümet, operasyonları kısa süre içinde durdurmaz ve reformları hayata geçirmez ise, içerde derin yaralar almaya devam edeceğimiz gibi dış politikadaki kazanımlarımız da heba olacak.

CNN International'da, "Türkiye'de yatırım yapın" çağrısını içeren bir reklam dönüyor şu sıralar. Savaş tamamlarının çaldığı Türkiye'ye yatırım yapan olur mu, diye sormak gerekiyor.

TSK hazırlığı hükümetin bilgisi dahilinde mi?

Önceki gün bizim gazetede manşetten verilen bir haber vardı. Genelkurmay Başkanlığı Adli Müşavirliği'nde bir toplantı yapıldığı ve bu toplantıda, darbe planı iddialarından tutuklu olan sanıkların tahliye edilmeleri için Ceza Yasası'nda yapılabilecek değişiklikler üzerinde çalışıldığı belirtiliyordu. Genelkurmay Başkanlığı, aynı gün yaptığı açıklamada, haberi doğruluyordu ama bir nüansla.

"Şeytan ayrıntıda gizlidir" derler ya işte o ayrıntı, açıklamadaki şu cümlede gizliydi:

"Bu toplantıda (Genelkurmay Başkanlığı Karargâhında), yeni yasama döneminde CMK'da ve askerî hukuki mevzuatta yapılması düşünülen yeni düzenlemelerin neler olabileceği üzerinde değerlendirmeler yapılmıştır." TSK açıklamalarında kullanılan ifadeleri iyi bilenler, Genelkurmay Başkanlığı'ndaki bu toplantının ve söz konusu çalışmanın, aslında hükümetin bilgisi dahilinde yapıldığına işaret ettiğini belirtiyorlar.

Söz konusu toplantı ve ele alınan konu şayet TSK'nın inisiyatifinde gerçekleşseydi; "CMK'da ve askerî hukuki mevzuatta yapılması düşünülen yeni düzenlemeler" ifadesi yerine, "Yapılmasına ihtiyaç olan düzenlemeler" cümlesi kurulurdu. "Düşünülen yeni düzenlemeler" ifadesi, TSK dışında düşünülen bir çalışmayı kastediyor.

Önümüzdeki günlerde, tutukluluk süreleriyle ilgili hükümetten bir düzenleme gelirse şaşırmayın. Ancak uzun tutukluluk sürelerinin adeta cezaya dönüştüğü de bir gerçek. Kimilerince de uzun tutukluluk süreleri, "Sanki ortada işlenmiş bir suç yokmuş gibi," istismar ediliyor.

Diğer yandan, salt rütbeliler mağdur edebiyatı yaptığı için tutuksuz yargılanma sürecini başlatmak, toplumda aynı durumda bulunan sıradan vatandaş, "Neden biz benzer durumdayken önlem alınmadı" diye sormasını kaçınılmaz kılıp, derinden yaralayacaktır.

Türkiye'yi zor durumda bırakmaya gebe sınırötesi operasyonlar gibi bu hukuki tasarruf hazırlıkları da hükümeti tuzağa düşürebilecek nitelikte.

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Rehavete kapılmayalım...

Lale Kemal 31.08.2011

İspanya'da 40 yıllık diktatör Franco rejiminin ardından demokratik bir ülke inşası çok uzun yıllar aldı. Türkçeye kazandırılan kitabında, İspanya'da sekiz yıl Savunma Bakanlığı yapan Narcis Serra, askerin sivil demokratik denetim altına alınması olan bu sancılı ve zor sürecin nasıl olması gerektiğini anlatır.

Türkiye'de de demokratikleşme adına bir dizi askerî ve sivil reformlar yapıldı ancak bu süreç, 27 Nisan e-muhtırası gibi talihsiz girişimlerle sekteye uğradı. Yargıda, akademik çevrelerde, medyada ve bazı siyasi partilerde halen hâkim olan militarist zihniyet nedeniyle demokratikleşme adına reformlar bir süredir ivme kazanamadı.

Son zamanlarda ise askerin, sivil iradeye itaati anlamında şeklen de olsa bizleri sevindiren gelişmelere tanık oluyoruz. Bu gelişmelerin en yenisi, Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün, Başkomutan sıfatıyla ilk kez Genelkurmay Karargâhı'nda 30 Ağustos Zafer Bayramı tebriklerini kabul etmesi ile oldu. Bugüne kadar, Genelkurmay Başkanları ve Kuvvet Komutanları, bu tebrikleri kabul eder, ülkenin seçilmiş hükümet üyeleri ve Başkomutanı Gül ise sıraya girip, aslında bütün Türkiye'nin olan bu bayramı sanki askerlerin bayramıymış gibi kutlardı. Normalleşme adına bir diğer sevindirici gelişme yaşandı ve 5,5 yıl aradan sonra nihayet, hükümete karşı verilen elektronik muhtıra, Genelkurmay Başkanlığı'nın internet sitesinden geçtiğimiz günlerde kaldırıldı.

Sorunlu olan konu ise Genelkurmay Başkanı Orgeneral Necdet Özel'in inisiyatifıyla e-muhtıranın siteden kaldırılmış olması. Zira, askerin sivil denetiminin sağlanması, askerden gelecek inisiyatifle çözülecek bir konu değil. Siyaset kurumunun askerî alanlarda ön alması ve gerekli yasal düzenlemeleri yapması gerekiyor. Hiçbir kurum, elindeki imtiyazlardan kolayına vazgeçmez, vazgeçirecek olan siyaset kurumudur.

Yine de son günlerde sivilleşme ve normalleşme adına yaşanan gelişmeler, olumlu ve toplumu rahatlatıcı nitelikte. Ama içinde, **şayet yasal düzenlemeler yapılmazsa geri dönüşüme yol açacak tehlikeleri de barındırıyor**. İspanya'dan bir örnek vereyim. Bu ülke önemli ölçüde AB'ye tam üyelik için reformlarını tamamlamış ve birliğe tam girmek üzereyken, bir yüzbaşının başını çektiği 200 kadar isyancı, askerî reformları protesto etmek için 23 Şubat 1981 yılında parlamentoyu bastı. Baskıncıların, demokratik reformların hızına tepkili olan sağcı işbirlikçileri de, askere, topyekûn isyan etme çağrısı yaptılar. Bu eylem bastırıldı ve demokrasi kazandı.

İspanya'dan alacağımız dersler var. **Öncelikle, son günlerde yaşanan şekli bir dizi normalleşme adımlarına kanmamalı ve askerî sonsuza dek kışlasında tutmak için parlamentoyu yasal reformlar yapması için baskı altında tutmalıyız.**

Yakınlarda, anayasal suç işledikleri şüphesiyle sanık durumundaki tutuklu generallerin "Haklarını koruyamadığı" gerekçesiyle, üç Kuvvet Komutanı ile birlikte istifa eden Genelkurmay eski Başkanı emekli Orgeneral Işık

Koşaner'in, kendisine ait olduğunu doğruladığı ses kaydındaki itiraflarını hep birlikte okuduk. Hukukçuların da içersinde ciddi suç delili sayılabilecek ifadelerin yer aldığını söyledikleri **Koşaner'in itirafları, askerin, siyaset kurumunca denetlenmediği sürece nasıl bir felaketin içine düşebileceğini ve bu durumun ülke çıkarını nasıl zedelemekte olduğunu bize bir kez daha gösterdi.**

Nitekim, Koşaner konuşmasının bir yerinde, yasa ve yönetmeliklerin dışında hareket ettiklerini –ki biz zaten öyle olduğunu biliyoruz– itiraf ederken, askere darbe yetkisi veren 35. Madde kalksa da, ülkeyi koruyup kollama görevinin doğal tarihî görevleri olduğunu belirtiyor. Diğer deyişle TSK, varlık nedenini gerekirse darbe yapmayı da içinde barındıran bir yerde konumlandırımayı sürdürüyor. İspanya örneğini yaşamayalım diye rehavete kapılmayalım, yasal düzenlemelere hız verelim diyorum.

Malumunuz, askere göre, bu ülkenin bekçisi onlardır, siviller yeteneksizdir. Askerin sivilleri, yeteneksiz bulduğu ve çoğu zaman aşağıladıkları bu tarihsel önyargılı bakış açısı bana, 2000 yılında Psikiyatri dalında Nobel ödülünü alan Daniel ve Kruger'un geliştirdiği sendromu hatırlattı. Bu sendrom "Kifayetsiz Muhterisler" diye de biliniyor Türkçede. Yetenek eksikliği bulunan kişiler, hatalı kararlar alabilir ama bu yetenek eksiklikleri, hatalarının farkına varmalarını dolayısıyla kabul etmelerini önler. Ne yazık ki bu kişiler, üstünlük duygusuna kapılırlar.

Ancak aynı sendroma göre, eğitilmeleri halinde bu kişiler yetenek eksikliklerinin farkına varabilir ve bunu sonuçta kabul ederler.

Asker üzerinden siyaset yapan siyasi partilere, yepyeni sivil bir anayasa yapımında iktidar ile mutabakat içine girmezlerse Türk ordusuna dolayısıyla Türkiye'ye vermekte oldukları zararın faturasını bu millet onlara sandıkta ödetir. Kifayetsiz Muhterisler sendromunu da detaylı okumalarını tavsiye ederim, askerî reformları yaparken işlerine yarayabilir.

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Füze kalkanı: Tehdit yok, karar politik

Lale Kemal 07.09.2011

Washington, füze savunma sisteminin, balistik füze tehdidine karşı erken uyarı sağlayacak radarına ev sahipliği yapması konusunda biran önce karar vermesi için epeydir Ankara'yı sıkıştırıyordu. Ankara da, nihai karar için 12 Haziran seçimleri sonrasını işaret ediyordu. ABD, Türkiye'yi bir karara varmaya zorlamak için, "O zaman radarları başka bir ülkeye yerleştiririz" diyor, Ankara da, "Paşa gönlünüz bilir" mealinde yanıt veriyordu.

Ankara, bu tehdit içerikli tarza pabuç bırakmasa da içten içe füze kalkanı sistemi içinde yer almak istiyordu. Bu düşüncesinde temel etken; İran'dan Türkiye'ye yönelik potansiyel bir füze tehdidi algıladığından değil daha ziyade başta ABD NATO ile ilişkileri germek istememesiydi. Ankara, daha

ziyade politik olan ve radara evsahipliğini kabul ettiği kararı verirken işin askerî yönünü de ihmal etmiyordu. Zira, her ne kadar Amerikan sistemleri ilk aşamada füze kalkanının önemli parçalarını oluşturacak olsa da Türkiye, üyesi olduğu NATO bünyesinde devam eden balistik füzelere karşı geliştirilen füze sistemi içinde de aktif yer alıyor. Kalkana, 'hayır' deseydi NATO içindeki bu askerî ve teknik nitelikli faaliyetlere aktif katılımı da olumsuz etkilenecekti.

Biz, iç meselelerle uğraşırken, Ankara-Washington ve NATO karargâhının bulunduğu Brüksel üçgeninde, füze kalkanı diye de anılan füze savunma sisteminin radarının Türkiye’de konuşlandırılması için yoğun pazarlıklar yapılıyordu.

Nihayetinde seçimler yapıldı, iktidardaki AK Parti, rakiplerine karşı açık ara oy farkıyla üçüncü kez iktidara geldi. Ankara, füze savunma radarının, resmen açıklanmayan ülkenin bir askerî üssüne yerleştirmeyi kabul ettiğini geçen hafta açıkladı. Amerikan yapımı ama NATO şemsiyesi altındaki füzelerin radarı, Türkiye’nin coğrafi olarak doğusundan gelebilecek olası bir füze saldırısını erkenden uyarma işlevini görüp, hedefine ulaşmadan füzenin imha edilmesini sağlayacak.

Hatırlarsanız, geçen yıl yapılan NATO’nun Lizbon zirvesinde, ittifak, Ankara’nın talebini kabul etmiş ve füze kalkanının kuruluş nedeni olarak gösterilen İran’ın bir tehdit olarak anılması ibaresini, stratejik konsept belgesinden çıkartmıştı. Gerçi adı konmasa da tehdidin İran’dan geleceği varsayımıyla füze sistemlerinin radarları Türkiye’de konuşlanacak.

İran, radara evsahipliği yapacağından dolayı ad vermeden ama adres göstererek Türkiye’yi eleştirdi. Varsın eleştirsin... İran, şayet Türkiye’yi hedef alacak bir füze fırlatma düşüncesi içinde değilse, savunma amaçlı olan füze sisteminin radarının bu ülkede konuşlandırılacak olmasından rahatsız olmaması gerekiyor. **Belli ki İran kötü niyetli ki radar sisteminin Türkiye’de konuşlandırılacak olmasından alınmış.**

Türkiye’nin füze savunma kalkanı içinde yer alacak olması, Ankara’nın, Batı’dan uzaklaştığı şeklinde ortaya çıkan dış politika yönelimleri konusundaki algıyı bertaraf edici nitelikte bir karar. Türkiye’nin, Batı ile ittifak içinde olması, kötü niyetli komşularına karşı bir panzehir ve alternatif de oluşturuyor.

Türkiye’nin, son yıllarda izlediği pro-aktif dış politika, Batı’dan kopuş şeklinde algılanmakla birlikte işin aslı öyle değildi. İşin aslı, demokratikleşme adımları atarak özgüvenini kazanmakta olan Türkiye’nin, ulusal çıkarlarını ön plana çıkartma akılcılığını göstermeye başlaması idi. Nasıl, örneğin, Amerika, ulusal çıkarlarını gözetmek adına içinde bulunduğumuz coğrafyada Türkiye ile iyi ilişkiler yürütmek istiyorsa Türkiye de gerek ABD gerekse diğer Batılı ve Doğulu komşuları ile benzer güdülerle ilişki kurmaya başladı.

Türkiye, radar sistemine evsahipliği yapmayı kabul ederek, bir taşla iki kuş vurmuş oldu. Bir yandan, veto hakkının bulunduğu tek uluslararası kuruluş olan NATO’daki konumu üzerine kuşkuları giderdi. Diğer yandan da, kötü niyet taşıyabilecek komşularına karşı seçeneklerinin olduğunu gösterdi.

Arda duyarlılığını diğer ünlülerden bekliyoruz

Gelişmiş toplumlarda, ünlü isimler; sorunlu alanlarda farkındalık yaratmak dolayısıyla bu sorunların çözümünde hep önemli araçlar olagelmışlerdir. Bizde, sanatçı, futbolcu, yazar olsun ünlü isimlerin, farkındalık yaratma adına ön plana çıkmaları çok nadir rastlanan bir durum. Ünlü futbolcu Arda’nın, pazar günkü BDP kongresinde büyük alkış alan, “Attığım golü Türkiye Cumhuriyeti’ndeki bütün halkların şehit olan evlatlarına armağan ediyorum” sözleri, ayrıştırıcı değil birleştirici olması açısından takdire şayandı.

Sistem, bilinçli şekilde, bilgiye erişimimizi ve özgürce düşünmemizi engelleme üzerine kuruluydu. **Artık tabular yıkılıyor, ünlülerin Arda örneğini almalarını, demokrasi adına diliyorum.**

BDP'nin, tabanıyla zıtlık teşkil eden kibirli vekillerine de bir çift sözüm var. Alkışladığınız Arda gibi birleştirici olun, ayrıştırıcı değil.

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Silah bağımlılığına dur diyecek yok mu

Lale Kemal 14.09.2011

İsrail'le ilişkiler gerilince ABD'ye, ABD ile ilişkiler gerilince İsrail'e, bu ülkeler de olmadı, Kore'ye, Pakistan'a yüzümüzü dönüp, "Şunu ver, bunu ver" deyip, sürekli silah talebinde bulunuyoruz. Bazı meslektaşlarımın yönelttiği, "Hani biz Anka adlı insansız hava aracını (İHA) yapmadık mı; Amerikan yapımı envanterdeki F-16'lar artık dost düşman ayrımı yapacak yerli sistemlere kavuşmadı mı; Niye yine yabancı kaynaklardan sıkışınca silah istiyoruz" gibisinden bir hayli saftirik sorularla zaman zaman canımı sıkıyorlar. Bu soruları soran meslektaşlarıma gerçekten artık kızıyorum. Türkiye, her şeye rağmen eskisi gibi değil. Artık gazeteciler, akademisyenler, siyasetçiler, işadamları, hukukçular velhasıl her meslek grubundan insanlar ve aslında aydınlardan da daha fazla çok şeyin farkında olan vatandaş, savunmaya harcanan milyarlarca dolara rağmen neden halen Türkiye'nin gelişmiş, karmaşık sistemleri üretilip operasyonel hale getiremediğini sorgulamalı ve hesap sormalı.

Siyasi partiler deseniz evlere şenlik. Hiçbir muhalefet partisi, **"Alınması öngörülen silah sistemlerine gerçekten ihtiyaç var mı; Neredeyse yüzde 90'ı zorunlu askerliğini yapan yükümlülerden oluşan bu kadar kalabalık bir ordu ülke çıkarlarına ne ölçüde hizmet ediyor; Bu kadar para akıttığımız Silahlı Kuvvetler, neden hep, Amerikan ya da İsrail teknolojilerine bağımlı"** gibi sorular sormuyor, **"TSK'yı hantal yapısından kurtarıp, küçültelim"** gibisinden bir irade ortaya koymuyorlar. İktidar partisinden, Başbakan Yardımcısı Ali Babacan, önceki gün bazı gazetelere yansıyan açıklamalarında, "Asker bedelliği istemiyor" diye demeç veriyor. Mesele askerinin isteyip, istememesi değil ki. **Mesele, iktidar partisinden ve diğer siyasi partilerin, TSK'nın mevcut hantal kuvvet yapısından, küçük, hareketliliği yüksek ama ileri teknoloji silahlarla teçhiz edilmiş bir orduya dönüştürülmesi için kafa yormalarıdır. Bu çalışma yapılırken, askerden kapsamlı bir çalışma istenir ama siyasi irade, askerî konulara hâkim bir danışmanlar ordusu kurarak, bugünün ve yarının tehdit algılamalarına yanıt verebilecek bir ordu yapılanmasının altyapısını hazırlar.**

Erken emekliliğini isteyen Genelkurmay eski Başkanı emekli Orgeneral Işık Koşaner'in, internete düşen ve içeriğini doğruladığı itirafları, TSK'nın siyasi direktife, demokratik denetime aslında uzun zamandır çok acilen ihtiyacı olduğunu da çok açık biçimde ortaya koyuyordu. Koşaner'in, TSK'nın, gerek terörle mücadeleye ilişkin ortaya koyduğu zafiyetleri gerekse alışkanlık haline getirdiği siyasetten bağımsız özerk yapısını sürdürme azmini gün yüzüne çıkardığı sözleri, siyaset kurumunun ordu için çözüm üretmesini gerektirici nitelikte.

İktidar partisi olarak AK Parti'nin, TSK'yı çok daha güçlü kılacak ve böylece Türkiye'nin ulusal çıkarlarına hizmet edecek bir ordu yapılanması için yol haritası olduğunu biliyoruz. AK Parti Genel Başkan Yardımcılarından Hüseyin Çelik, *Radikal* gazetesine verdiği demeçte, bu yol haritasını açıklamıştı.

Özellikle muhalefet partileri, TSK'nın çağın gereklerine uygun olarak yapılanmasına katkı sunmayarak, Türkiye'nin irtifa kaybetmesine hizmet ettiklerini bir türlü görmek istemiyorlar. Çok sayıda genç subayın da, siyasetin denetimi altında ordunun yeniden yapılandırılması beklentisi içinde olduğunu bilmekte yarar var.

Bu yeniden yapılanma sağlanmadıkça ve silah tedarik mekanizması sıkı denetim altına alınmadıkça, dışa muhtaçlığımız böyle sürüp gidecek.

Başbakan Recep Tayyip Erdoğan, İsrail ile gerilen ilişkiler bağlamında bu ülkeye onarım için gönderilen bazı Heron'ların, halen geri gönderilmediğinden yakındı, bu ülkeyi anlaşılmalara sadık olmamakla suçladı. İsrail'den pek hayır gelmeyeceğini anlayınca ABD'den istediğimiz Predator İHA'ları ile silahlı versiyonu olan Reaper İHA'larına yönelik neredeyse üç yıl önce yaptığımız talebi yinelediğimiz gündeme geldi.

PKK hedeflerini bulmada önemli olmakla birlikte, entegre bir yaklaşım olmadıkça tek başına bir anlam ifade etmeyen Predatör sistemlerini acilen almaya çalışıyoruz.

Başbakan Erdoğan, geçen hafta İsrail ile Doğu Akdeniz'de bir çatışmayı tetikleyebilecek açıklamalarda bulunarak, gerektiğinde seyrüsefer güvenliğinin sağlanması için bölgeye savaş gemilerini gönderebileceği tehdidinde bulundu. **Hükümetin, bu çıkışı, siyaseten Türkiye'nin konumunu zorlaştıracak ve eskisi gibi maraza çıkartan ülke algılamasına yol açan bir risk yarattı. Askerî riski ise, Türk donanmasının halen, çatışma anlamında uzun süreli bir deniz operasyonunu yapacak yeteneğe sahip olmadığı gerçeği. Zira aynen İsrail'in Heron ve ABD'nin Predator'lerine istihbarat toplamada nasıl bağımlıysak, deniz gücü anlamında da yabancı teknolojiler halen savaş gemilerimizin operasyonlarında etkin rol oynuyor.**

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'Türk sorunu' Ankara'yı yine rehin aldı...

Lale Kemal 21.09.2011

Doğu Akdeniz'de zayıf da olsa bir çatışma riski yaratan sorunlar, şimdiki Türkiye yönetiminin, hesaplaşmakta çok gecikilen derin devletten aldığı miras olarak yeniden bizi köşeye sıkıştırıcı nitelik kazandı. Hükümet, bir yandan da, bazı iktidar milletvekillerinin de kışkırtmasıyla sanki cihad seferine çıkan insani yardım örgütünün Mavi Marmara olayı sonrası İsrail ile patlak veren gerilimi askerî tehdit içerikli politikasıyla tırmandırıyor.

Türkiye'yi "Hep maraza" çıkartan ülke görünümünden sorunlarını diplomasi yoluyla çözebilecek medeni ülke konumuna getiren iktidarın, etrafa tehditler yağdıran eski Türkiye elbisesini giyer görünüm veriyor olması çok can sıkıcı. Keza, terörle mücadelenin gerçek sahibi olduğunu geç de olsa fark eden hükümetin, Kuzey Irak'ı işgali anlamına gelebilecek kara harekâtını dillendiriyor olması da, yumuşak gücünü ön plana çıkartma arayışındaki AK Parti iktidarında Türkiye'ye ne oluyor, sorularını sorduruyor insana.

Ankara'yı, yukarıda değindiğim Mavi Marmara olayını kötü yönetme konusunda eleştirirken, askerî vesayetin olanca ağırlığını hissettirdiği eski Türkiye özlemi içindeki İsrail'in komandolarınca dokuz Türk'ün öldürülmüş olması kabul edilebilecek bir durum değildir. İsrail, dokuz kişinin ölümünden sorumlu olduğu halde özür dileme büyüklüğünü göstermeyerek aslında küçüldüğünü görmek zorunda.

Bu hususu belirttikten sonra asıl konuya dönelim. Rum kesiminin, Doğu Akdeniz'deki yetki alanında Noble adlı yabancı petrol şirketinin petrol ve doğalgaz arama çalışmalarına başlamasına izin vererek, Türkiye'ye, neden ve nasıl meydan okuyabildiğine dikkati çekmek istiyorum.

Güney Kıbrıs'ın, Doğu Akdeniz'de münhasır ekonomik bölge ilan etmiş olması ve petrol ve doğalgaz aramaları için yabancı firmalarla anlaşma yapıyor olması hukuken doğru. Diğer yandan, Rum kesimi, Türkiye'nin taraf olmadığı Deniz Hukuk Sözleşmesi'nden kaynaklanan bu hukuki hakkını siyaseten istismar ediyor ve kötü niyetli. Zira Kıbrıs Türk toplumu ile barış müzakereleri yapmakta iken, münhasır ekonomik bölge ilan ederek, Türk tarafı ile eşit düzeyde temsil edileceği bir ortak devlet kurma iradesinin olmadığını gösteriyor. Rum kesiminin niyeti fena halde kötü.

Türkiye'nin ise, TPAO'nun katılımıyla Kuzey Kıbrıs bölgesinde petrol ve doğalgaz aramalarına başlayacağını açıklamış olması hukuki değil. Nedenine gelince, biz tanımasak da Rum kesimi, BM tarafından, adayı temsilen tanınmış bir devlet ve AB üyesi bir ülke. Dolayısıyla, Kıbrıs bölgesi de AB suları içine giriyor. Deniz Hukuk Sözleşmesi'ne göre, bizim Rum kesimi dediğimiz "Kıbrıs Cumhuriyeti", Türkiye'nin tepki verdiği alanda sondaj vs. yaptırabilir.

Maalesef, pek çok mensubu darbe yapmak ve darbe planları hazırlamakla meşgul iken siyasi iradelerin göz yumması sonucu yaratılan gri ortamlar, Türkiye'yi dış politikada sıkıştırmış, manevra alanını sıfıra indirmiş, sürekli arıza çıkartan ülke konumunda tutmuştur.

Mevcut siyasi irade, içerideki şiddetli direnişe rağmen Kıbrıs sorununun çözümü için verdiği mücadele sonucunda 2004 yılında çözüm kapılarını aralamışken AB'den de şiddetli bir darbe yedi.

Önceki gün sözcüsünün, yüzü kızarmadan, Türkiye'yi, sınır anlaşmazlıklarına barışçıl çözüm bulmaya çağırdığı AB, Ankara'da ortaya çıkan çözüm iradesine sırtını çevirip, Rum tarafını birliğe tam üye yaparak tarihsel bir hata yaptığını görmek istemiyor.

İçeride çözümsüzlük isteyenlerin katkısıyla AB'nin işlediği hata, Türkiye'nin elini, birlik üyesi Rum yönetimi ve destekçisi Yunanistan'a karşı hep zayıflattı, şimdi zayıflattığı gibi.

Dolayısıyla, bugün Doğu Akdeniz'de Rum yönetimi ile yaşanmakta olan sondaj krizine misilleme olarak Kıbrıs Türk sularında arama yapacağını açıklaması Türkiye'ye maalesef haklı çıkartmıyor. Zira Ankara, bu politikasıyla hukuken sahip olmadığı hakkını siyaseten istismar ediyor.

Velhasıl, Doğu Akdeniz'deki paylaşım mücadelesinde Ankara çok dikkatli olmak zorunda.

Başbakanlık Basın Bürosu sorunlu...

Seçimler sonrası yeni hükümetin kurulmasıyla birlikte, Başbakanlık Basın Bürosu, basına yeni telefon rehberi dağıtır ya da taslağını verir, kitapçık hazır değilse. Geçenlerde, Başbakanlık Basın Bürosu'nu arayıp, yeni Bakanlar Kurulu listesi ve telefon numaralarını istedim. Telefona çıkan bir kadın, "Hanımefendi burası telefon rehberi değil" diye yanıt vermez mi. Bu garip cevap üzerine, adını isteyince, "Adımı ne yapacaksınız" diye çıkışıp, yüzüme de telefonu kapatıverdi. Onlarca yılım Ankara'da gazetecilik mesleği ile geçti. Bu mesleği icra ederken pek çok sorunla karşılaştım ama yüzüne telefonu kapatan küstah bir çalışan ile karşılaşmadığımı söylemem gerekiyor. **Onca demokratik reforma imza atıp, medeni bir Türkiye yaratma arayışındaki AK Parti iktidarının başbakanının basın bürosu, asla çağdışı görünüm vermemeli. İlgili kişiye yaptığım şikâyet üzerine bir özür ile geri dönüş olmaması üzerine, bu saygısız, haddini aşan, küstah davranışı siz okuyucularla paylaşmak zorunda kaldım.**

Koca Piri Reis adı üstünde kocamış, bu kadar da olmaz ki...

Lale Kemal 28.09.2011

Bizim silah sanayiimizin hali de, 'bu kadar da olmaz, insaf' dedirtecek cinsten. Bu türden isyankâr söylemler, Türkiye'nin, savaşvari politikaları ön plana çıkarttığına ortaya çıkıyor. Bülent Ecevit'in, yine ada bölgesinde petrol ve doğalgaz arama girişimlerine karşı "Misilleme" olarak Doğu Akdeniz'e gönderdiği "Koca Piri Reis," bugünlerde yine benzer nedenlerle güya Rum kesimini "Korkutmak için," Doğu Akdeniz'e açıldı.

Adı üstünde Koca Piri Reis artık kocamış. 1978 yılında Almanya'dan alıp envantere katmışız, bugün 33 yaşında. Bir ülkenin modern silahlarla donatılıyor olması gerekliliktir. Sorun, bu silahlar ve diğer askeri araç gereçlerin, ülke çıkarlarına ve ihtiyaçlarına cevap veriyor olup olmasıyla ilgilidir.

İşte Türkiye'deki sorun; demokratik süzgeçten geçmeden alınan ya da üretilen silahların, hem ülkenin ekonomik kaybına yol açıyor olmaları, hem denetim süzgecinden geçmeden alındıkları için rüşvet çarkına sıkça takılıyor olmaları, hem de caydırıcılık niteliğine sahip olmamalarıdır. Bu çarpık durumun son örneğini Piri Reis ile yaşıyoruz. İlla Türkiye, kimi komşularla bir sorun çıktığında mı silah sanayiindeki zafiyetlerini tartışmalıdır. Türkiye, petrol ve doğalgaz alanında yüzde 80'leri bulan yurtdışı bağımlılığını biraz olsun azaltmak için zaten yabancı şirketlerle ülkenin çeşitli bölgelerinde arama çalışmaları yapmıyor mu? Petrol sondajı yapmak için sismik araştırma yapmak zaten gerekiyor.

Önceki gün bir toplantıda Enerji Bakanı Taner Yıldız'a, Piri Reis'in eskimişliği sorusunu yönelttim. Yıldız, Savunma Sanayii Müsteşarlığı'nın yeni bir sismik araştırma gemisi yapımı için çalışma başlattığını söylemekle yetindi. Bakan Yıldız ne desin ki? Onlarca yıl kafasına göre silah alımı yapmış bir TSK'ya hangi siyasi irade söz dinletmeye çalıştı ki? Başbakan Recep Tayyip Erdoğan, New York'taki bir açıklamasında Türkiye'deki bürokratik oligarşi ile yaşadığı zorlukları dile getiriyordu. Erdoğan'ın belki de kırmakta en çok zorlandığı bürokratik oligarşi TSK olsa gerek.

Savunma sanayii sektörüne siyasi irade ve parlamentonun çekidüzen vermesi elzem. Bu sektöre çekidüzen verilmezse, örneğin, İsrail'den alınan Heronların bakımını yapacak altyapıdan yoksun olmaya devam ederiz ve bu ülke de kavgalı olduğumuz için misilleme olarak bu silahların bakımını geciktirir.

Savunma sanayii sektöründeki bürokratların, Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ı, Türkiye'nin savunma sanayii altyapısının gerçek gücü konusunda yanılttıklarını düşünüyorum.

Türkiye'nin, tasarım ve inşasını gerçekleştirdiği bildirilen Büyükkada savaş gemisinin, faaliyete girdiği gün yani dün, yukarıdaki eleştirileri kaleme almam daha da anlamlı hale geliyor. Zira Paradoksal ama gerçek bir durum ortaya çıkıyor. Bir yandan savaş gemisi üretiminde yerli imkânları azami kullanarak bir ürünün ortaya çıktığı ilan ediliyor diğer yandan da Akdeniz'e gönderilen sismik araştırma gemisinin ne kadar eskimiş olduğunu tartışıyoruz.

Sorunumuz da bu zaten. **Silah tedarikinde önceliklerin belirleneceği şeffaf bir mekanizma yok. Savaş gemisinin teknik donanımını yerli imkânlarla yapmakla övünürken önceliğimiz olan terörle mücadele için gerekli silahlar için dışarıdan destek istiyoruz, kocamış Piri Reis'in yerine yeni bir gemiyi çoktan tedarik etmemişiz.**

Suikast değil ağır kusur

Cumhurbaşkanlığı'nın konuya el atmasıyla birlikte, BBP lideri Muhsin Yazıcıoğlu'nun da ölümüyle sonuçlanan helikopter kazasının üzerindeki sis perdesi önemli ölçüde kalkıyor gibi. Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün Almanya ziyareti sırasında, 21 eylülde gazetecilere yaptığı açıklama ile helikopter kazası olayı daha da aydınlatıcı nitelik kazandı. **Gül, açıklamasında, "...düşen helikopterin beyni, yani her şeyi kaydeden o hafızası yok şimdi ortada. Düşünebiliyor musunuz? Keçiler, söküp götürmedi onu, özel vidalarla sökülmüş. İnsanın aklının almayacağı çok şey var orada, fazlasını söylemeyeyim. Yazmış adam 'Cumhurbaşkanım' diye gönderdi bana. 'Biz görev yapıyoruz zannediyorduk ama şunlar şunlar da var. Al şu videoya bak' diye gönderdiler bana. Baktım ki bir taraftan birileri buzlarda cesetlerle ilgileniyor birileri de bir taraftan vidayı söküyor."**

Hatırlatalım, bu birilerinin asker kişiler oldukları ortaya çıktı.

Gazeteciler, Gül'e, "Gelen aşamada cinayet ihtimali yüksek mi" diye sorunca şu yanıtı veriyor:

"Cinayet de diyemeyiz, Onu savcı diyecek. Yanlışlardan, hatalardan kaçmak için de olabilir."

Doğru, savcılık helikopter kazasını aydınlatacak. **Ama Gül'ün yukarıda alıntıladığım şu sözleri, kazanın oluş biçimi ve nedeni aydınlatılmasın diye işlenen ağır kusurun ipuçlarını veriyor. "Yanlışlardan hatalardan kaçmak için de olabilir." Bu sözlerin anlamını konuyu yakından takip eden bir devlet görevlisine sordum, yanıtı şu oldu:**

"Helikopterin, kasıtlı olarak Yazıcıoğlu ve helikopterdeki diğer kişilerin öldürülmesi amacıyla düşürülmüş olduğunu zannetmiyorum. Bölgede o sırada uçuş yapan askerî jetlerin yarattığı türbülansın helikopterin düşmesine yol açtığı ihtimali çok yüksek. Bu ihmalin üzerine çok daha vahim bir hata yapılıyor. Bazı askerî görevlilerin, helikopterin, jetin yol açtığı türbülans nedeniyle düştüğünü ortaya çıkartacak kanıtları yok etmek, karartmak için helikopterin beyni olan sistemi çivi ile söktükleri kanaati çok yüksek. Gül'ün, 'Cinayet de diyemeyiz... Yanlışlardan hatalardan kaçmak için de olabilir' sözleri, yapılan hatayı örtbas etmek için yapılmış olan bu delilleri karartma işleminin gerçekleştiği anlamına geliyor büyük ihtimalle."

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kürt sorununu anlayabilmek...

Lale Kemal 05.10.2011

Meclis'in açıldığı 1 ekim cumartesi günü, belki de çok kişi gibi benim de en çok merak ettiğim konu, üç aylık boykotlarını sonlandırıp halktan aldıkları vekaletin gereğini yapma kararı alan BDP'li milletvekillerinin yemin töreni sırasında bir kriz çıkıp çıkmayacağı idi. Hatırlarsanız, Leyla Zana dahil dönemin DEP milletvekilleri, 1991 yılında, Türklük vurgulu vekillik yemini sırasında Kürtçe ifadeler kullandıkları için Meclis'ten polis marifetiyle apar topar götürülmüş ve sonrasında 10 yıl süreyle cezaevinde yatmışlardı. Meclis'te yaşanan bu trajik olaya, o dönem DEP ile koalisyon halindeki "Aslan sosyal demokratların" dahi çıtı çıkmamıştı.

Bu arada hatırlatalım, BDP yemin törenine bir fire ile katıldı. Zira, Bodrum'da bir hanımla fotoğraflanınca adı "Çapkın vekile" çıkan Bengi Yıldız, Meclis'e gelmemişti. Aynı gün *Habertürk* canlı yayınına katılan BDP Milletvekili Sırrı Sakık, Yıldız'a haksızlık yapıldığından yakınarak, "Kürt olduğu için medya üzerine gidiyor. Zaten eşinden ayrı yaşıyordu" mealinde sözler sarf etmez mi. Güler misin ağlar mısın. Sakık'ın, Yıldız olayındaki Kürtlük vurgusu kimi Kürt kökenli vekillerin önyargılardan gözlerinin iyice kararmış olduğunu gösteriyordu. Ne kimi Kürtlerdeki ne de Türklerdeki ön yargı, Kürt sorununun çözümüne katkı sunmaya yakın.

Türkiye dahil dünyanın neresinde olursa olsun, kamuya mal olmuş kişilerin özel hayatları hep mercek altındadır, bu gerçekten kurtuluş yok. Kürtlükle vs. alakası ise hiç yok. Neyse Yıldız, gazetemize dün yaptığı açıklamada, birkaç gün içinde Meclis'e gelip yemin edeceğini bildirmiş.

Hazin bir şekilde karakolda biten sonra da cezaevinde mahpusluk şeklinde sonlanan 1991 yemin krizi üzerinden 20 yıl geçti. Diyarbakır'dan başkent Ankara'ya dönme kararı alan BDP/Blok milletvekilleri, içlerine sindiremeseler de yemini Türkçe ettiler de yeni bir kriz çıkmadı.

Kameralar, özellikle, 20 yıl önce Meclis'ten diğer bazı vekil arkadaşlarıyla birlikte polis marifetiyle zorla çıkartılan Leyla Zana'ya odaklanmıştı. Zana'nın yemini bitirdikten sonra başını kaldırıp kendisini izleyenlere bakarken attığı bakış ve gözlerindeki ifade, bende karmaşık duygular uyandırmıştı. Bende uyandırdığı ilk izlenim, o gözlerdeki derin hüznün idi. Zana'nın gözlerindeki ifade, "Kürt sorununun çözümünde aslında neredeyiz" sorusunu ve cevabını da içinde barındırıyordu.

Ama Zana'nın gözlerindeki ifadeyi, belki de en iyi anlatan, ünlü romancı ve genel yayın yönetmenimiz Ahmet Altan'ın, yemin töreninin ertesi günü, yani 2 ekim günü kaleme aldığı, "Zana'nın gözleri" başlıklı makalesiydi.

Altan şöyle diyordu, "Sadece bir an, tek bir an, yemini okuyup da başını kaldırıp Meclis'e baktığında gözlerinde beliren o hakarete uğramışlığın kederi ve kendisine hakaret edenler için duyduğu küçümseme, bütün hikâyeyi anlatıyordu aslında. Benim için Kürt meselesi Zana'nın o bir anlık bakışında gizli... O bir Kürt... Onu, Türklük hakkında yemin etmek zorunda bırakıyorlar... Kimsenin bir insana bunu yapmaya hakkı yok..."

Gerçi Zana, yemini Türkçe okumuş ama, ufak bir sapma yaparak, "Türk milleti" yerine, aidiyet duygusuna tercüman olan "Türkiye milleti," ibaresini kullanmıştı. Zana, sorular üzerine, "Bilerek söylemedim, ağzımdan öyle çıktı. Demek ki bilinçaltımda öyle yer etmiş" demekle yetinirken, Meclis Başkanı Cemil Çiçek belli ki, ufak tefek dil sürçmelerini gözardı edivermiş.

Peki, yepyeni sivil ve demokratik bir anayasa yapma sözü veren bu parlamento, Türkiyelilik vurgusunu yapacak bir Anayasal değişikliğe hazır mı? Bence hazır değil zira Türk insanı, Kürt aleyhtarlığı ile beslenmiş ve empati duygusu geliştirilmemiş. Ben de bir Türk olarak nasıl beynimin yıkandığını biliyorum.

Deneyimli gazeteci iken Uluslararası Kriz Grubu uzmanı olan Hugh Pope, *Wall Street Journal*'de dün yayımlanan makalesinde de benzer konuya değinerek, şöyle diyor;

"Sayın Erdoğan, onlarca yıl görüşleri, milliyetçi eğitim ve Kürt aleyhtarı propaganda ile tahrif edilen Türk ağırlıklı halkın, yeniden eğitimi (Bu ifade ile halkın zihinlerine kazınan Kürt aleyhtarlığının tersine çevrilmesi de

kastediliyor) için yalnızca kısa süre çaba gösterdi.”

Baskın Türk ırkındaki empati yokluğu, dolayısıyla Meclis’e de yansımış durumda.

Diyarbakır Belediye Başkanı Osman Baydemir, önceki gün Ankara’da düzenlenen Almanya’nın milli gün resepsiyonundaydı. Başbakan Erdoğan’ın, bazı Alman vakıf ve finans kuruluşlarından BDP’ye verilen kredilerin PKK’ya gittiğine yönelik suçlamalarıyla ilgili sorularımız yoğunlaşınca, Baydemir, konudan uzaklaşma adına fıkralar ve anılarını anlatmaya başladı. Baydemir’in espri gücüne böylece tanık oldum.

Baydemir, 25 yıl öncesine gidip somon ekmek olayını anlatıyordu. Bu yıllarda Güneydoğu bölgesinde taş fırınlar varmış. Bir fırın somon ekmek üretimine geçmiş. Yediği ekmeğin içinden çorap çıkınca bir vatandaş fırıncıya şikâyetini iletmış. Yanıt, “Takım elbise verecek değildik ya”.

O günden bugüne aslında bir hayli mesafe alındı. Türkiye’deki genel demokratikleşme hamleleri beraberinde Kürtlerin hak arayışlarına bir nebze de olsa yanıt verdi. Ama, ne zaman Zana’nın gözlerindeki hüznü ifadenin yerini mutluluk ifadesi alacak işte o zaman sorunun çözümünde önemli mesafe alındığı ortaya çıkacak.

Devlet bu soruna çözüm bulma iradesini gösterdikçe büyüyecek, Başbakan Erdoğan ise cesur hamlelerini yeniden başlattığında devlet adamı olarak tarihe geçecek.

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Lale Kemal 12.10.2011

Yazarımız seyahatte olduğundan bugünkü yazısı gazetede yayımlanmamıştır.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Başkomutan Gül ve askerleri

Lale Kemal 19.10.2011

Cumhurbaşkanı Abdullah Gül’ün, “Güvenlik” gerekçesiyle ilk başta gizli tutulan bazı Güneydoğu illerine yaptığı hafta sonu “Kaçamağını” çeşitli açılardan okumakta yarar var. Gül, bölgeye ilk ziyaretini, 2007 ağustosunda Cumhurbaşkanı seçilmesinin hemen akabinde yaptı. Dönemin TSK komuta kademesi, başkomutanları Gül’e, o tarihteki Diyarbakır ziyaretinde eşlik etmemişti. O zamanlar sivil-asker ilişkilerinde dengeler, siviller lehine bugünkünden daha az gelişmişti. Anormal bir durum olmakla beraber komutanlar, siyasi iradeye ve başkomutanları Gül’e saygıda kusur etmekten çekinmiyorlardı. Askerlerin, diploma törenlerinde Gül’ü alkışlamamalarından tutun da neredeyse başkomutanlarına sırtlarını dönme cesaretini göstermeyi sürdürdükleri bir dönem idi o dönemler. Zaten Gül’ün, Cumhurbaşkanı seçilmesini engellemek için 27 Nisan tarihli meşhur muhtırayı bile yayınlamışlardı. Aradan dört yıl geçti, bu kez Türkiye’ye daha yakışan bir manzara sergilendi. Gül, geçen hafta sonunda, terörün en yoğun yaşandığı Hakkâri, Van, Şırnak ve Siirt’i kapsayan dört ili ziyaret etti. Genelkurmay Başkanı Orgeneral Necdet Özel ve Ankara’daki bazı kuvvet komutanları, bölgedeki bazı illeri ziyaretinde kendisine eşlik ettiler, çeşitli brifingler verdiler.

Askerlerin özerk yapılarını ısrarla sürdürme gayretleri karşısında siyasi iradelerin ve parlamentonun “korkak,” duruşları, Türkiye’ye istikrarsızlık, kaynakların heba edilmesi ve can kayıpları şeklinde tezahür eden çok büyük kayıplar verdirtti. Dolayısıyla, askerî vesayetin sonlandırılması çağrılarımızın ardındaki temel neden, sivillere hesap vermeyen özerk yapısıyla zayıflayan bir ordu yerine ordusuyla da modern, çağdaş bir Türkiye kurulmasını istememizden kaynaklanıyordu.

Nitekim, **Kürt nüfusun çoğunlukta olduğu Güneydoğu illeri özelinde analiz edildiğinde Gül’ün kuvvet komutanlarıyla birlikte bu bölgeye yaptığı ziyaret, belki de ilk kez bölge halkına, “Devlet olarak bütünlük içinde yanınızdayız” mesajı vermiş olması açısından da çok önemliydi. Bölge halkı, kendisine insan dışkısı yedirtmekten tutun da yerlerinden ettiği “ceberut” devlet ile PKK arasında hep sıkışıp kalıyordu. 30 yılı bulan terörle mücadele ya da düşük yoğunluklu savaş, hep askerin inisiyatifinde sürdürüldü, yanlış yapıldı. Siyasi direktifin olmadığı bir ortamda askerin inisiyatifine bırakılan bir terörle mücadele zaten başarıya ulaşamazdı, ulaşamadı da.**

Siyasi iradenin denetimi dışında sürdürülen ve acemi erlerle yürütülen terörle mücadele ve ordunun iç güvenlikte kullanılması zaten en baştan büyük bir hataydı.

Düşünsenize, **30 yıla yaklaşan düşük yoğunluklu savaşın yaşandığı mayını bol bölgede mayına dayanıklı araçlar bile yoktu. Böylesine kritik araçlar bölgede yok iken Ankara önceliklerini hep, aciliyeti olmayan denizaltı gibi silah alımlarına verdi. BMC firmasının üretimi Kirpi adlı mayına dayanıklı araçlar daha şimdilerde ancak bölgeye konuşlandırıldı.**

Gül’ün beraberinde götürdüğü yetkililer ile konuşan askerler şöyle diyorlardı; “Abi, Kirpi geldi de artık, ‘mayına çarparız,’ gibisinden korku olmadan bölgede keşif yapabiliyoruz.”

Mutlaka amaç, Kürt sorununun silahsız siyasi araçlarla çözümü olmalı. Ancak onlarca yıl başvuru alan yanlış terörle mücadele yöntemleri bugün doğru araçlarla yapılmayı gerektiriyor. Sivilleri hedef alacak biçimde eylemlerini genişleten PKK’nın, bugünlerde siyasi araçlara başvurulmasını beklemesi saflık olur.

Terörle mücadele yöntemlerindeki hataların maliyeti çok yüksek oldu demiştik. Yalnızca Hakkâri ilinde, terörle mücadele mağdurlarına son üç yılda 500 trilyon lira harcanmış. Bir hesaplayın, zamanında doğru yöntemlere başvurusaydı, bu paralar ile bölge nasıl kalkındırılırdı. Tam tersine devlet içindeki illegal yapılar, Güneydoğu bölgesinde kirli işlere giriştiler, ezilenler oradaki masum insanlar oldu.

Gül, hafta sonunu geçirdiği bölgede yanına, ziyaret ettiği illerin valilerini de aldı. Böylece, valilerin, artık terörle mücadelede asker ile sivil kolluk güçleri arasındaki koordinasyonu sağlayacak makamlar oldukları yolundaki hükümet politikasını güçlendirici bir mesaj verilmiş oldu.

Bugüne kadar Güneydoğu bölgesinde belirleyici unsur asker idi. Devlet, bu unsur ile artık yer değiştiriyor, gecikmeli de olsa Türkiye demokrasisi için çok iyi bir gelişme.

Bu yılki YAŞ’ta, gerek hükümet gerekse Gül, askerin asli görevi olan yurt savunmasına çekilmesi yolunda bir adım daha atıldılar. **Mevcut TSK komuta yapısının artan biçimde, ‘Darbesever’ zihniyetten uzaklaşan bir yapıya kavuştuğuna da tanık oluyoruz. Ama askerin sivil demokratik denetiminin tam olarak sağlanması için yapılacak daha çok iş var.**

Gül ve beraberindeki heyeti karargâhında ağırlayan bir kuvvet komutanı, “Bizlerin, askerlik dışında siyaset gibi işlerle uğraşmamamız gerekiyor” demiş.

Siyasetçiler, bugüne kadar askere, dolayısıyla Türkiye'nin istikrarına en büyük kötülüğü, TSK'yı başıboş bırakarak yaptılar.

Umudum, Cumhurbaşkanı Gül'ün, kendi ülkesindeki bir bölgeye çok ciddi güvenlik kaygıları içinde gitmeyeceği bir ortamın oluşması. Bu ortamın oluşması için askeriyle sivilile ele ele vermiş bir devlet aklının ortaya çıkması gerekiyor.

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kötü yönetim bizi esir almış, hesap sormuyoruz

Lale Kemal 26.10.2011

Terörle mücadele adı altında yürütölen 30 yıllık düşük yoğunluklu savaş, çok can almaya devam ediyor ama bu canların nasıl gittiği üzerine sağlıklı bilgiler almak mümkün değil. Zira, siyasi iradenin, güvenlik ihmalleri gibi kritik sorunlar karşısında kamuoyuna sağlıklı yanıt verebileceği bağımsız araştırma kurumları yok. Muhalefet partileri, zaten sorunlara çözüm bulmak üzerine değil sorunları ağırlaştırmak üzerine faaliyet gösteriyorlar.

Çukurca'da, nasıl oluyor da 30 yıldır terörle mücadele verilen bir ülkede PKK, sekiz ayrı noktadan aynı anda asker ve polis hedeflerine saldırabiliyor? Güvenlik zafiyeti neden sorgulanmıyor? Neden yine PKK ile mücadelede, profesyonel birlikler yerine acemi erler kullanılıyor? **Güvenlik güçlerinin** (bazılarının PKK tarafından boğazları kesilerek öldüröldükleri iddiaları var) **öldürölme biçimleriyle ilgili bağımsız kurumlarca yapılmış otopsi raporları var mı?.. gibisinden çoğaltacağımız ama hep yanıtsız kalan sorular var.**

Keza, 7.2 ile sallanan Van depreminde yine bildik sahneler vardı... Devlet yetkililerinin denetimsiz inşaatlarına izin verdiği adeta kumdan yapılmış binaların depremde nasıl yerle bir olduğı sahnelere yine tanık olduk.

Dünya Sağlık Örgütü, 21 ekimde yayımladığı raporda, Türkiye'de trafik kazalarında her yıl yaklaşık 10 bin kişinin hayatını kaybettiğini, çoğunluğu özürlü kalan ya da ömür boyu süren sağlık sorunları çektiğı yılda 200 bin kişinin de yaralandığı bilgisini veriyor.

Terörle mücadelenin yürütölüş biçimiyle ilgili yanıtsız kalan pek çok soru ve geride yitip giden hayatlar, depremlerdeki ve trafik kazalarındaki ihmallerin yol açtığı kabul edilemez yükseklikteki ölümler ve yaralanmalar...

Hesap sorma kültürünü içinde barındıracak iyi yönetim anlayışı yerleşmedikçe, bu ağır sorunlar enerjimizi boş yere almaya devam edecek...

Sağlıkta devrim ve hekim sorunu...

Hep yazdım, yine yazacağım. **AK Parti hükümetinin, bireylerin sağlık hizmetlerine hızlı ve kolay erişimini sağlayan politikası bir devrimdir ve sosyal devlet olmanın bir gereğidir.** Eski düzeni bir hatırlayalım; kendimiz ya da yakınlarımız hastalandığında eğer sigortalı ya da Bağ-Kur'lu isek, saatlerce ilgili hastane eczanelerinde bekleyip, buna rağmen yakınımız için gerekli ilacı alamadığımız günler çok olmuştur. Şimdi ise hangi gelir grubundan olursanız olun, ilacınızı en yakın eczaneden alma imkânına sahipsiniz. Yine eski Türkiye'de, ölüm döşeğinde de olsanız hastanelerin acil servislerinin kapılarından döndürülürdünüz. **İnsan olarak değerimiz hiç yoktu o zamanlar, acil servislerin kapılarından çevrildiğimizde çaresiz kalırdık hep.**

Hükümetin sağlıkta yaptığı devrim niteliğindeki dönüşüm, "Vatandaş devletin hizmetkârıdır" anlayışını tersine çevirmiştir.

Doktorların muayenehane açmalarına getirdiği kısıtlamalar ise iktidarı hekimlerle bir süredir karşı karşıya getirmiş bulunuyor. Bu konuda her iki tarafın da haklı ve haksız argümanları var.

Türkiye'de sağlık alanında atılması gereken çok adım var. Bunların başında hasta haklarının korunması, buna karşılık da hekimlerin çok iyi bir eğitimden geçirilerek hatalı tedavileri sonucu insan ölümlerinin önüne geçilmesi gerekiyor.

Sağlık alanında da yine kötü yönetim anlayışı bizi esir alıyor...

Bendeniz, ülkemizin anlı şanlı bir hastanesinde, diş hekiminin, operasyon öncesi yaptığı ağrı kesici iğnelerden duyduğum acıyı yansıttığım için sinirlenerek, ameliyat masasını terk ettiğini bilirim. Ya da yine ünlü bir göz doktorunun, riskli bulduğu için göz ameliyatımı yapmak istemeyişi yüzünden yurtdışında ameliyat olmak zorunda kalmışımdır. Bunlar benim, birey olarak yaşadığım sadece birkaç olaydan ikisi.

Ancak, doktorların yaşadıkları pek çok soruna da iktidarın ciddi çözümler üretmesi gerekiyor.

Alanında en iyilerden olan bir profesör tanıdığım bakın ne diyor:

- 1. Türkiye'de gerçek tıp eğitimi veren kaliteli fakülte sayısı çok azdır,**
- 2. Periferide yer alan fakültelerde asistan yetiştiren hocaların çoğu yetersizdir,**
- 3. Açılan baraka tıp fakülteleri ile niteliksiz hekim yetiştirilmesi sonucunda sayıca çoğalan fakat kalitesiz, bilgiden yoksun sağlık hizmeti sunan beceriksiz hekimler ordusu yaratılacaktır.**

Hekimlerin, pek çok şikâyetlerinden bir diğeri de hükümetin hekimlere yönelik söylemlerinin motivasyonlarını ne denli kırdığı yönünde. Aynı profesör tanıdığım, bu konuda da şu serzenişte bulunuyor:

"Sağlık Bakanı ve Başbakan'ın söylemleri ile hekimler bir hedef tahtası haline getirilmiş, sanki eli hastanın cebinde olan soyguncular gibi gösterilmiş, dahası Sağlık Bakanı'nın Erzurum'dan örnek verdiği 'öküz sattıran' paragöz insanlar olarak tanımlanmış, vs... Bunları dile getiren Sağlık Bakanı'nın da yıllar önce Erzurum'da Tıp Fakültesi Öğretim Üyesi iken muayenehanesi olduğu maalesef kamunun gündemine çok gelmemiştir. Politikacılar dâhil olmak üzere her meslek gurubunda etik dışı davranan kişiler olduğu gibi hekimler arasında

da tıp etiğine uymayan davranışlar yapan kişiler olabilir. Sistem bu kişilerle uğraşmak yerine popülist bir davranışla tüm hekimleri halk gözünde aşağılamaktadır.”

Bu profesör, hekimlerin onore edilmeleri ve hekimlerin taleplerini dile getirecekleri Sağlık Şûraları yapılması gibi bir dizi öneri de getiriyor.

Hekimlerimizi üzmemelim, onlar da bizi üzmesinler...

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Operasyonlar linç kampanyasına mı dönüşüyor

Lale Kemal 02.11.2011

Diyarbakır'ın Silvan ilçesinde 14 temmuz günü, PKK'nın bir karakola saldırıp 13 askeri öldürmesi, birkaç açıdan dönüm noktası oldu. Birincisi, PKK, eylemsizlik kararı aldığı bir sırada Silvan saldırısı ve devamında adeta serseri mayın gibi neredeyse önüne geleni hedef alan acımasız şiddet eylemlerini arttırdı. İkincisi, hükümet, Silvan saldırısıyla birlikte en nihayetinde, 30 yılı aşkın süredir TSK'nın denetiminde yapılan terörle mücadelede geç de olsa olması gerekeni yaptı ve bu düşük yoğunluklu savaşta kontrol ve tayin edici rolü üstlendi.

Silvan saldırısıyla ortaya çıkan üçüncü gelişme; askerî yöntemlerin ön plana çıkmasına paralel olarak, KCK'ya karşı, uzun bir aradan sonra yeniden başlatılan gözaltı operasyonları oldu.

Silvan saldırısının hemen akabinde görüştüğüm resmî güvenlik politikalarına hâkim bir kaynağıma göre, KCK'ya karşı ilki 2009 aralık ayında başlatılan ve aralarında belediye başkanları ve BDP üyelerinin de bulunduğu 1000'e yakın kişinin, Kürt sorununa siyasi çözüm bulmayı amaçlayan bir dönemde tutuklanmış olması, o dönemki nispeten barışçıl ortamı zehirledi. Hele hele de, tutuklanan bazı belediye başkanlarının elleri kelepçeli toplu halde fotoğraflarının basında yer alması çok kötü bir algı oluşturdu. Dolayısıyla, bu algıyı ortadan kaldırmak ve barışçıl ortamı daha fazla zehirlememek için KCK'nın PKK ile ilintili olduğu söylenen kimi (şiddeti özendirdiği belirtilen) faaliyetlerine göz yumuldu. Aslında, faaliyetlerine göz yumulduğu söylenen o dönem, KCK üyelerinin teknik takibe takılan kimi görüşmelerinin, şiddeti körükleyen nitelik taşıdığı iddiası vardı. Ama, Kürt ve PKK terör sorununun çözümü için önemli bir risk alıp PKK ve devlet arasında, adına barış diyebileceğimiz görüşmeler yürütülmesinin önünü açan AK Parti hükümeti, Silvan saldırısı ile çok büyük hayalkırıklığına uğradı. **Artık, KCK'nın, kimi faaliyetlerine de göz yumulmayacaktı ve nitekim öyle de oldu. KCK ilintili olduğundan şüphelenilen Kürt kökenli siyasetçiler, belediye başkanları ve nihayetinde Profesör Büşra Ersanlı gibi sürpriz isimler dün itibariyle tutuklandı.**

Zaman yazarı ve Akademisyen Şahin Alpay, dünkü yazısında şöyle diyor;

“Büşra Ersanlı benim yaklaşık kırk yıllık, yakın dostumdur.... Büşra Ersanlı'nın, yine eski bir dostum olan Ragıp Zarakol'un KCK davasından gözaltına alınmaları beni fazlasıyla kaygılandırıyor, çünkü şiddetle en küçük bir ilgisi olmayan, olamayacağını adım gibi bildiğim kimselerin, 'PKK'nın şehir yapılanması' olarak anılan ve şiddet eylemleri tezgâhlamakla suçlanan KCK ile ilişkilendirilmelerini anlamıyorum.”

Aslında, Şahin Alpay, KCK operasyonlarıyla ilgili özellikle aydın kesimde oluşan kafa karışıklığına tercüman olmuş. Bu kafa karışıklığının odağında, KCK operasyonlarına atfedilen teröre destek, ülke bütünlüğünü bozmak gibi üzerinde bazı değişiklikler yapılmakta olduğu belirtilen tartışmalı Terörle Mücadele Kanunu'na muhalefet suçları yer alıyor. Ancak **kamuoyuna operasyonların nedenleri konusunda aydınlatıcı bilgiler verilmiyor, KCK'nın, teknik takibe takılan ve suç unsuru taşıdığı izlenimi veren konuşmaları, bazı gazetelere sızdırılarak kafa karıştıran algılar oluşturuluyor.**

Kürt sorununun çözümüne kafa yoran önemli isimlerden MİT eski Müsteşar Yardımcılarından Cevat Öneş, *Yeni Şafak* gazetesinde yayımlanan 31 ekim pazartesi tarihli söyleşisinde, "İnsanlar sadece bir afiş astıkları için, bir anlamda düşüncelerini ifade ettikleri için 18-19 ay tutuklu kalıyorlarsa burada bir sorun var demektir. TMK'da, TCK'da bazı değişiklikler gerekiyor" diyor.

Öneş, "KCK ovada PKK vesayetidir kabul edilemez" diye de eklemekle birlikte bu operasyonlar bağlamında ortaya çıkan ikileme şöyle dikkat çekiyor;

"Hukuki çerçeve içinde meseleye baktığımız zaman KCK, PKK'nın legal görünümlü bir örgütlenmesidir. Bunu kendileri de açıkça ifade ediyorlar. Ve KCK'nın Kandil'le irtibatlı olduğunu, talimatları oradan aldığını biliyoruz. Bu açıdan hukuki kriterler içerisinde konuya yaklaştığımızda böylesi bir yapılanmanın olmaması gerekir. Ama konunun barış şartlarının yaratılması gayretleri içerisinde değerlendirdiği zaman bu operasyonlar toplumsal psikolojiyi olumsuz etkileyen bir durumu ifade ediyor."

Yukarıda bir güvenlik kaynağıma atfen belirtmiştim; **barış şartlarının filizlenmeye başladığı dönemde göz yumulan kimi KCK faaliyetleri, PKK'nın, Silvan ile birlikte şiddeti tırmandırmasıyla yargı kısılcına yeniden alınmış bulunuyor. Öneş'in vurguladığı ikilemi ortadan kaldırmanın yolu, barış ortamının yeniden tesis edilmesi, ama nasıl olacak?**

Öneş, "Başbakan Erdoğan hâlâ çözüm için en büyük umut. Ben Erdoğan'ın Kürt sorununun çözümünde de son büyük bir adım atabileceğine inanıyorum" diyor.

Ben de Öneş gibi düşünüyorum... Nitekim 29 Eylül 2010 tarihinde yani geçen yıl şöyle yazmışım köşemde:

"Türkiye'yi yakından izleyen Batılı istihbarat uzmanları, özellikle de terör sorunlarının çözüm sürecini bilen yabancı gözlemciler, Erdoğan'ın Cumhurbaşkanlığı koltuğuna mutlaka oturmayı hedeflediği varsayımından hareketle, Çankaya'ya çıkan Başbakan'ın Türkiye'ye ayak bağı olan Kürt sorununu çözme iradesinin zirveye çıkacağı yorumunu yapıyorlar."

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Türkiye'nin zayıf halkası silah bağımlılığı

Lale Kemal 09.11.2011

Türk-Amerikan ilişkileri hep inişli çıkışlı olmakla beraber bölgesel menfaatler sonuçta bu ilişkileri vazgeçilmez kılıyor. ABD'nin, 1991'de koalisyon güçleriyle birlikte Kuveyt'i işgalini sonlandırmak için Irak'a başlattığı saldırı sonrası İncirlik Üssü'nde konuşlanan Çekiç Güç, merkezî Bağdat yönetiminin baskılarından Iraklı Kürtleri korumak amacıyla oluşturulmuştu. Zaman içinde ortaya çıktı ki, askerî işlevi olan Çekiç Güç sayesinde Kürtler, bugün Kürdistan Bölgesel Hükümeti adı altında bağımsızlığa yakın özerk statüye artık kavuştular. Özellikle TSK, Türkiye toprakları üzerinden faaliyet gösteren Çekiç Güç'ün, Kürtleri güçlendirmesinden hep ABD'yi sorumlu tuttu. **Belki de Türk-Amerikan ilişkileri, Washington'un, Kıbrıs harekâtına tepki olarak Türkiye'ye silah ambargosu koyduğu 1970'li yılların ikinci yarısından sonraki en düşük seviyesine indi.**

Çekiç Güç sayesinde PKK da, Kuzey Irak'taki güç boşluğundan yararlanarak artık bu bölgeye yerleşmeye başlamış, kontrol edilemeyen sınırlardan Türkiye'ye sızarak eylemlerini arttırmıştı. **Türk-Amerikan ilişkileri, 1991 birinci Körfez harekâtıyla yalpalamış, ABD'nin 2003 mart ayındaki Irak harekâtıyla artık en düşük seviyesine inmişti. Zira, 2002 yılı kasım ayında iktidara gelen çiçeği burnunda AK Parti hükümeti, askerî vesayet in ağırlığını olanca gücüyle hissettirdiği böylesi bir dönemde TSK'nın, önemli bir dış politika alanında ayağını kaydırmaktan çekinmeyeceğini hesaplayamamıştı.** Bu hesap hatası, Amerikan güçlerine Türkiye toprakları üzerinden Irak'a saldırı için ikinci cephe açılmasını öngören tezkerenin çok az bir oy farkıyla parlamentoda reddedilmesiyle sonuçlanmış faturayı da AK Parti'ye çıkartmıştı.

Oysaki Amerikan güçlerinin, Türkiye topraklarını Irak'a ikinci cephe açarak kullanmaları birçok açıdan Türkiye'nin çıkarına idi. En başta da PKK'nın, Kuzey Irak'ta iyice yerleşmesini önleyecek ve Türkiye ve ABD'nin terörle mücadele alanında da birlikte hareket etmelerini sağlayacaktı.

Seçilmiş olmakla birlikte askerin başı çektiği sorumlulukları olmayan bürokratların kontrolünde ülkeyi sözde yönetmekte olan muktedir olmayan hükümetler, yukarıda belirttiğim tuzaklara bu ülkede çok düştüler.

AK Parti iktidarı, 2007 sonrası ikinci döneminde, artık tüm komşularıyla ilişkileri geliştirirken gelişmelere tepki vermekle sınırlı olan geleneksel pasif dış politikadan aktif dış politika uygulamasına geçmeye başlamıştı. İktidarının ilk dönemindeki en önemli dış politika başarıları, Kıbrıs sorununun çözümünde aktif rol alması ve artık "çözumsuzlük çözümdür" zihniyetini sonlandırması olurken şimdi artık duraklama dönemine giren AB ile tam üyelik müzakerelerine 2005 yılında başlaması oldu.

Ancak, Türkiye-İsrail ilişkilerinin gerilmeye başlaması ve Ankara'nın başta İran diğer komşu Müslüman ülkelerle ilişkilerini geliştiriyor olması ABD'nin, bölgesel çıkarlarını korumak amacıyla ihtiyaç duyduğu Türkiye gibi bir müttefiki kaybetmekte olduğu algısına kapılmasına yol açtı. **Bu doğru bir algı değildi, zira Türkiye, sırtını Batı'ya çevirmiyor ama Batı'nın her dediğini yapan sadık müttefik konumundan ulusal çıkarlarını daha fazla gözeten bölgesel bir güç olmaya çalışıyordu.**

Kuzey Afrika'nın bazı ülkeleri ile Ortadoğu'da bu yıl başlarında diktatörlere karşı başlatılan halk ayaklanmaları, Türkiye'nin yanibaşındaki kendisi gibi Müslüman olan coğrafyada izlemekte olduğu aktif politikasını daha önemsenir hale getirdi. 80'li, 90'lı yıllarda, Filistin-İsrail sorununun çözümü için yanibaşımıza gelip de kapımızı çalmayan Amerikan üst düzey yetkilileri ile artık bizim hükümet yetkilileri sık sık görüşür oldular.

Türkiye'nin, birkaç ay önce, adını zikrettirmek istemese de yanibaşındaki başta İran nükleer silah heveslisi ülkeleri caydırma amaçlı ABD öncülüğündeki NATO'nun Füze Kalkanı projesinde erken uyarı radarına ev sahipliği yapmayı kabul etmesi, Washington'un, "Ankara sırtını Batı'ya döndü" algısını ortadan kaldırmasında önemli rol oynadı. **Türkiye, radara evsahipliği yapmayı kabul ederek esasen, askerî açıdan güçlü olmadığı bu alanda ittifak ile işbirliği yaparak ulusal çıkarlarını korumayı hedefliyordu ama nihayetinde kararı**

siyasiydi. Artık Türkiye, NATO'nun en zayıf halkası ülke konumundan çıkmış oldu.

ABD, Füze Kalkanı projesine onay veren Türkiye'yi ödüllendirdi ve İsrail ile ilişkileri gerildiği için Ankara'ya silah sevkiyatına birkaç yıldır karşı çıkan Kongre'yi ikna etti. Şimdi Türkiye, PKK ile bitip tükenmez mücadelesinde, yine bitmek tükenmek bilmeyen saldırı helikopteri açığını ABD'nin vereceği üç adet Super Cobra ile gidermeyi planlıyor.

Türk-Amerikan ilişkilerinde salt askerî eksenli olan ilişkiler siyaseti, ekonomiyi de içine alacak şekilde siyasi iradenin kontrolünde gelişirken, Ankara'nın başta Washington'dan silah tedarikinde dışa bağımlılığı dış politikasının zayıf halkası olarak karşımızda duruyor. Bir de tabii askerî vesayetin, gerilese de varlığını sürdürüyor olması.

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Hükümette İran çatlağı

Lale Kemal 16.11.2011

Komşu İran, Türkiye'nin doğalgazda, Rusya'dan sonra en bağımlı olduğu ikinci ülke. AK Parti iktidarı öncesinde de durum böyleydi. Dönemin iktidar partilerinin, Türkiye'nin çıkarlarını adeta hiçe sayarak gerek Rusya gerekse İran ile imzaladıkları doğalgaz anlaşmalarının bedelini biz vergi mükellefleri ödüyoruz, bunu da bilesiniz. Uluslararası enerji anlaşmalarına göre, ihtiyaç fazlası olduğu takdirde alınmayan gazın parasını da devletler ödemek zorunda. Bunun adı İngilizcede "Take or pay," diye geçer, yani "al ya da öde."

Yazın doğalgaz ihtiyacının azaldığı dönemlerde de Türk hükümeti, almadığı gazın parasını İran'a ödüyor. Zamanında doğalgaz karşılığı Türk malı ürünlerin İran tarafından satın alınması yani takas şartı anlaşmalarla sağlansaydı, biz vergi mükelleflerine bindirilen faturanın bedeli daha az olacaktı. İkili ticarette, Türkiye'nin dış ticaret dengesinin açık vermesine yol açan İran ile yapılan doğalgaz anlaşmasının mimarı, şimdi hayatta olmayan Necmettin Erbakan ile Tansu Çiller koalisyon ortaklarıdır. Sonraki koalisyon hükümetleri de zaten enerji politikalarını arapsaçına çevirmiş, yolsuzluk iddiaları gündemden hiç düşmemişti. Keza AK Parti'nin ilk iktidar döneminde de enerji alanındaki yolsuzluk iddialarıyla ilgili gözaltılar devam etmişti.

Mimarlığını, şimdiki hükümetin Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu'nun yaptığı bugünkü İran politikası da pek çok açıdan sorunlu.

Komşu ülkelerle iyi ilişkilerin tesis edilmesi üzerine inşa edilen ve İran'ı da kapsayan Davutoğlu politikası, genel hatlarıyla o günkü şartlarda doğru bir politikaydı.

Ankara, bitişiğindeki Ortadoğu coğrafyasında bu yıl başlarında ortaya çıkan halk hareketlerini destekleyerek, "sıfır politika," çerçevesinde iyi ilişkiler tesis ettiği diktatörleri gözden çıkarttı. Türkiye uzmanı Profesör William Hale'in de dediği gibi Ankara sonradan 'U' dönüşü yaparak, doğru adımı attı.

İran'da halk nezdinde iktidarı değiştirme anlamında bir hareket yok.

Son olarak Uluslararası Enerji Ajansı'nın ortaya koyduğu üzere, komşu İran'ın, nükleer enerji geliştirme bahanesiyle nükleer silah edinme arayışlarını derinleştirdiği şüphesi artıyor. Türkiye, başta ABD Batı dünyası

özelinde ve uluslararası topluluk genelinde sert tepki çekmek pahasına BM'nin İran yaptırımlarını veto etmiş, uluslararası sistem ile Tahran'ı barıştırmak için arabuluculuğa girişmişti. Bütün bunların nafile çabalar olduğu sonradan ortaya çıktı; zira İran, NATO üyesi Türkiye'yi yanına çekerek, aklınca kullanmaya çalışan bir politikayı tercih etti.

İran, uluslararası camiadan izole iken Türkiye'nin onca insani jestine dahi karşılık vermede pinti davranıyor. Örneğin, İran, ambargo yüzünden ticari uçaklarının bakımını bile doğru dürüst yaptıramazken Türkiye yardım elini uzatıyor, THY sivil uçuşlarını sağlaması için bu ülke uçaklarının bakımını yapıyor. Tahran ise Ankara'nın onca jestine karşılık, Türkiye'nin fazlalık nedeniyle zaman zaman satın almak istemediği doğalgazın parasını da "öde," diye tutturuyor.

Belli ki Enerji Bakanı Taner Yıldız'ın canına tak etmiş bu durum, bir bakanlar kurulu toplantısında Dışişleri Bakanı Davutoğlu'na, "Bu çok koruduğun ülke bize bu vefasızlıkları yapıyor," diyerek, sitem etmiş. Ben kibar dille sitem diyorum ama bakanlar kurulunda yaşanan bu olay, hükümet içinde de İran çatlağının derinleştiğini gösteriyor.

İran'daki mevcut molla rejimi yalnızca Türkiye'nin değil Ortadoğu bölgesinin de başına bela. Diğer komşu Suriye'de, halk ayaklanmalarını şiddetle bastıran ve Türkiye'ye karşı PKK kozunu kullanmaktan geri kalmayan Beşşar Esad rejiminin halen ayakta kalmasının en önemli nedeni İran'ın bu hunhar yönetime verdiği destek.

Uzun yıllar Ortadoğu'nun çeşitli ülkelerinde görev yapan ve geçen dönem AK Parti'den milletvekili olan emekli Büyükelçi Yaşar Yakış, Suriye denkleminde, Akdeniz'e açılmasına ramak kalan İran'a dikkat çekiyor.

Yakış şöyle diyor;

" Irak'ın güneyinde Şii nüfus üzerinde etkin hale gelen Şii İran, Lübnan'da güçlü konumda bulunan güdümündeki Hizbullah ile Lübnan'da güçlü varlık gösteriyor. İran böylece Suriye sınırına kadar dayandı. İran'ın en önemli hedefi, Suriye üzerinden Akdeniz'e açılmak, bunu da, iktidarını koruyacak olan Esad rejimi sağlayacak. Dolayısıyla İran, Esad'ın düşmesini önlemek için her türlü yönetime başvuruyor."

İktidardaki rejimleri, üçüncü ülkeleri istikrasızlaştırmak için her türlü aracı mubah gören İran'la, bize mümkün olduğunca az bulaşması için köprüleri atmayalım ama bu ülkeyi de artık daha fazla şımartmayalım.

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

TSK küçülmeye neden karşı

Lale Kemal 23.11.2011

Başbakan Erdoğan, ha geldi ha gelecek diye yüzbinlerce gencin ve ailesinin merakla beklediği bedelli askerlik uygulamasına geçileceğini dün açıklarken pek çok hanede nefesler tutulmuştu. 30 yaşından gün alanlar, 30 bin lira ödeyerek, askerlikten muaf tutulacaklardı. **30 bin lira çok yüksek bir rakam; amacı da belli, bedelliden faydalanmak isteyenleri caydırmak.** Kamuoyunda, oluşan genel kanı, "bedelli askerlikten yine zenginler faydalanacak" idi, biz de bu kanaatin yanlış olduğunu savunanlardan idik. Ama **bedelliden yararlanacaklar için 30 bin lira ödeme koşulu getirilmesi, asıl şimdi, "bu haktan zenginler faydalanacaklar" kanaatini**

güçlendirdi. Milli Savunma Bakanı İsmet Yılmaz, bedelliden 460 bin kişinin yararlanacağını açıkladı. **Onda biri bile yararlanamayacak, göreceksiniz, ya da malını mülkünü satacak aileler, oğulları için.**

Başbakan, bedelli askerlik uygulaması ile terörle mücadelede asla zafiyet olmayacağını da vurguladı. Zaten, terörle mücadelede, bedelliden faydalanan grubun da yer aldığı zorunlu askerlik hizmetini yapanlar kullanılmaz ki, bedelli uygulaması terörle mücadelede zafiyete yol açsın. Ama **kamuoyu, iç güvenlikte, son derece sakıncalı olan ve bedelini de, onlarca canın gitmesiyle çok ağır ödediğimiz askerin kullanılmasına öylesine şartlanmış ki, Erdoğan da siyasetçi kimliğiyle, bedelli uygulamasının, terörle mücadeleyi zafiyete uğratmayacağını açıklama gereği duyuyor. Ama yanlış yapıyor. Topluma, şu âna kadar kendilerine dayatılan bilgilerin yanlış olduğunu sıkça anlatmakta yarar var ki yanlış algılar, yerini gerçek, objektif bilgilere bıraksın.**

Gerçek bilgiler demişken, TSK'nın dün ilk kez kamuoyu ile asker mevcudunu paylaşmış olmasını analiz etmekte yarar var. NATO üyesi bir ülke olan Türkiye'de, asker sayısının gizli tutulması zaten normal değildi, pek çok bilginin gizli tutuluyor olması gibi. TSK'nın, dün ilk kez kamuoyu ile paylaştığı asker mevcudu, hem NATO hem de uluslararası yayın kuruluşlarından erişilebilen bilgi iken Türk kamuoyundan bugüne kadar saklanmış olması, Türk insanının zekâsıyla alay etmekten öteye gitmez.

TSK, durdu durdu niye tam da bedelli öncesi, asker mevcudunu açıkladı dersiniz? Cevabı basit, hükümetin, bedelli uygulamasına, kamuoyundan gelebilecek tepkiyi en aza indirmek ve böylece siyasi iradenin elini güçlendirmek. Anlayacağınız şimdilik, "TSK-hükümet ele ele" mesajı verilmek istendi. İdeal duruma, yani askerin imtiyazlı statüsünden tamamen çıkıp siyasi iradenin emrine girmesi için kat edeceğimiz daha çok mesafe var; TSK'nın Milli Savunma Bakanlığı'na bağlanması, askerî müfredattan ideolojik bölümlerin ayıklanıp, darbe düşüncesinin zihinlerden çıkartılması, yurt savunmasına odaklanmış, küçük, hareket kabiliyeti yüksek, teknolojik üstünlüğe sahip bir ordu kurulması gibi.

TSK'nın, "aslında o kadar da küçük değiliz, bedelli çıkabilir" anlamı çıkan hükümete destek atmak için yayınladığı asker sayısı, güçlü bir Türkiye adına güçlü bir orduya sahip olmamız için yukarıda birkaçını saydığım yapısal reformlara ne denli ihtiyaç duyduğumuzu da gözler önüne seriyor. TSK'da, 365'i general olmak üzere askerlik hizmetini meslek edinen yükümlü personel sayısı –ki az sayıda profesyonel de bulunuyor– 666.576 iken zorunlu askerlik hizmetini yapanların sayısı 465.197.

Emekli Askerî Hâkim, Avukat Ümit Kardaş'ın da dikkat çektiği üzere, TSK'nın yüzde 70'lere varan mevcudu zorunlu askerlik hizmetini yapanlardan oluşuyor.

Kardaş, "Bu haliyle TSK bir kitle ordusu izlenimi veriyor. Türkiye'de, Prusya ordusu modeli, yani ordu-millet anlayışı hâkim."

Bu deneyimli hukuk uzmanı ve asker, "Kalabalık ordu, TSK'nın ideolojik ve siyasi gücünü pekiştiriyor. İmtiyazlarını kaybetmek istemiyor. Profesyonel orduya geçilince darbe olmayacak diye bir kural yok. Ama, zorunlu askerliğin sonlandırılması, profesyonel orduya geçilmesi, askerin tümüyle demokratik kontrolünün sağlanması için yapısal reformlar gerekiyor, bu konuların irdelenmesi lazım" diyor.

TSK, siber savaş, asimetrik saldırılar gibi günümüz tehditleriyle baş edebilecek küçülmeye, profesyonelleşmeye gitmek istemiyor. Zaten hiçbir kurum, ayrıcalıklarından kendiliğinden vazgeçmez, ülke çıkarı adına vazgeçirecek olan siyasi irade ve parlamentodur. Hatırlatmakta yarar var; Hesap

verebilir, şeffaf ve kendisi de denetlenebilir bir parlamento gözetimi, denetimi altındaki ordular güçlü ordulardır.

Sitem kabinede olmamış

Geçen haftaki yazımda, Enerji Bakanı Taner Yıldız'ın, bir bakanlar kurulu toplantısında, Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu'na, "İran'ı fazla şımarttığını" mealinde sitem ettiğini yazmış ve hükümet içinde bu ülke konusunda çatlak oluştuğunu belirtmiştim. Bakan Yıldız'ın basın danışmanı aradı ve "Bakan Yıldız ile Davutoğlu arasında bakanlar kurulu toplantısında bu türden bir diyalogun geçmediğini" söyledi. Ama danışman, "Böyle bir diyalog geçtiyse o zaman hangi ortamda gerçekleşti" gibi sorularıma yanıt vermedi. Ancak **Bakan Yıldız, İran'ın, doğalgaz satışı karşılığı al ya da öde uygulamasından Türkiye'nin rahatsızlığının gizli olmadığı mealinde de bir mesaj göndermiş.**

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Aselsan 'ölümleri' ve silah sanayiinde dönen dolaplar

Lale Kemal 30.11.2011

Türkiye'de üzeri örtülen pek çok kirli olay artık soruşturulabiliyor. Yargı, üzerinde hissettiği devlet baskısı, kimi yasal düzenlemelerle azaldıkça, mümkün olduğunca adaletin yerini bulmasına çalışıyor. Tabii, devletin buyruğunda olma huylarından vazgeçmekte direndikleri anlaşılan sözde hukuk insanları da var. Türkiye ancak demokrasiyi tam anlamıyla tesis ettiğinde bu zihniyetin alıcısı da olmayacak elbette.

Yargının, artık üzerine gittiği önemli olaylardan birisi de, Aselsan'da, 2006 ve 2007 yıllarında farklı yerlerde ölü bulunan üç mühendisten birinin dosyası. Bu konu, Jandarma'nın, "her birinin farklı yöntemlerle intihar ettiğini," yazdığı raporunun ardından Ankara Başsavcılığı'nca "intihar" denerek iki yıl önce kapatılmıştı. O tarihlerde özensiz bir şekilde yapıldığı anlaşılan soruşturma ile intihar ettikleri kanaatine varılan mühendislerden Hüseyin Başbilen'in ailesi, bu olayın peşini bırakmadı, keza bir dönem Ergenekon soruşturmasını yürüten savcılar da. Başbilen, Ankara'da 7 Ağustos 2006 tarihinde aracında boğazı ve elleri kesilmiş halde bulunmuştu.

Aile, oğullarının ölümünün cinayet olduğu iddiasıyla savcılığa başvurarak, Adli Tıp uzmanlarından yeniden rapor alınmasını talep etti. Bir dönem Ergenekon soruşturmasını yürüten savcılardan Fikret Seçen'in elde ettiği deliller üzerine de Ankara Özel Yetkili Cumhuriyet Savcılığı tarafından dosya yeniden açıldı. **Şimdi ortaya çıkan bulgular, Başbilen'in, intihar etmediği ve bir cinayete kurban gittiği şüphesini güçlendirir nitelikte.**

Gazetemizin Ankara bürosunun yargı muhabiri Arzu Yıldız'ın verdiği haberlere göre, **Başbilen'in ölümüyle ilgili intihar görüşüne karşı çıkan Adli Tıp Uzmanı Prof. Dr. Yüksel Aydın Yazıcı, Tıbbi Patoloji Uzmanı Prof. Dr. Canser Çakalır ve Kardiyoloji Uzmanı Prof. Dr. Sedat Tavşanoğlu, mühendisin cinayet şüphesini güçlendirir bir mütalaada bulundular. Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı'nın talebi üzerine görevlendirilen uzman bilirkişinin de, cinayeti işaret ettiği ortaya çıktı. Bu işin yargı boyutu.**

İşin bir de, Başbilen ve diğer mühendislerin, ölü bulundukları 2006 ve 2007 yıllarındaki ve öncesindeki

savunma sanayii ortamı ve üzerlerinde çalışmakta oldukları projelerin ne olduğu boyutu var.

Sonrasında ise, yerli yapım silah teknolojilerinin yurtdışına servis edilmeleri iddiası üzerine odaklanan askerî casusluk ve şantaj davası görülmeye başlandı.

AK Parti hükümeti, 2004 yılında, Türkiye'nin yüzde 85'leri bulan kritik silah teknolojilerindeki dışa bağımlılığını mümkün olduğunca aşağıya çekmek ve böylece yerli sanayinin, askerî sistemler üretme yeteneğine kavuşması için bir dizi tedbir aldı. Bu tedbirler çerçevesinde, Türk silah sanayii altyapısının kurulmasına hiçbir katkısı olmayan dünyanın önde gelen yabancı firmalarıyla silah sistemlerinin ortak üretimi modelinden vazgeçilerek, Türk firmalarının ana üreticisi olduğu bir model benimsendi. Ortak üretim modeli, Türkiye'ye, milyarlarca dolara aldığı sistemlerin montajını yapma dışında bir yetenek kazandırmıyordu, tıpkı envanterimizdeki F-16'ların montajı işinde olduğu gibi. Bu modelde yabancı ortaklar, dünyanın zaten önde gelen silah üreticileri oldukları için onlarla ürettiğimiz silah sistemlerini ihracat etme şansımız da hiç olmadı. Alıcı ülkeler, sistemin asıl üreticisi firmalara yöneliyorlardı haklı olarak. **Hükümetin, 2004 politikası, silahları kendisi üretmek yerine hazır alan yerli, dev askerî firmaları, kısmen de olsa teknoloji üretmeye yönlendirdi. Yerli sanayi altyapısının oluşturulması politikası, kimi yabancı firmalara ve onların Türkiye'deki komisyoncularına, bizim kesemizden milyarlarca dolar kazandıran para musluğunun biraz olsun kesilmesi anlamına da geliyordu.**

2004 yılında, ortak üretime dayalı tank imalatı projesinden vazgeçilmesinin ardından yerli imkânlar azami kullanılarak, Türkiye'ye kimi tank teknolojilerini vermeye gönüllü Güney Kore gibi ülkelerle işbirliği halinde hummalı bir çalışma başlatıldı.

Mühendis Başbilen de, o sıralar, Aselsan'da tank üretiminin yerli imkânlarla geliştirilmesi üzerinde çalışmış ve bir sunum yapmaya hazırlanıyordu. Başbilen'in ölümünün ardından bir süre sonra da zaten Türkiye, tankın yerli firmaların önderliğinde üretilmesi için sözleşme imzaladı.

Dolayısıyla, üç mühendisin, şüpheli olmaya devam eden ölümlerinin gerçekleştiği yıllar, silah sanayii politikalarında ulusal sanayinin güçlendirilmesi yönünde kritik bir dönemece girildiği yıllardır.

Geçen nisan ayında ilk duruşması başlayan ve çoğunluğu asker kişi 56 sanıklı askerî casusluk ve şantaj davası da, Türkiye'de yerli imkânlarla geliştirilmeye çalışılan projelerin, çete tarafından yurtdışına satıldığı iddiası üzerine odaklandığı için mühendislerin ölümleri üzerindeki cinayet şüphelerini ciddiyetle düşünmemizi gerektiriyor. Zira bu mühendisler, yerli silah üretimi üzerine kafa yoruyorlardı. **Sanıklara isnat edilen ve gizli bilgileri yabancılara servis etmek için kullandıkları iddia edilen, örneğin, "kilit isimler, bayanlarla fuhuş yaptırılarak kontrol altına alınıyor ve istenen bilgi ve belgeler şantaj yoluyla elde ediliyordu," gibisinden suçlamalar, silah sanayiinde çok acımasız yöntemlere başvurulmuş olabileceğini gösteriyor.**

Hatırlatalım, Başbilen davasının önünü açan Özel Yetkili Cumhuriyet Savcısı Fikret Seçen, askerî casusluk davasının açılmasını sağlayan iddianameyi hazırlayan kişi.

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Orgeneral Özel ile 'uyum,' hükümeti yanıltmasın

Lale Kemal 07.12.2011

Sayıştay Kanunu, geçen yıl sonlarına doğru, ne yazık ki bizzat iktidardaki AK Parti'nin girişimiyle, gerek sivil gerekse askerî alandaki harcamaların denetimi üzerine koyulan kısıtlamalarla kadük edilerek çıktı. Daha önce de yazdığım üzere, kadük edilmesi şu anlama geliyor; TSK dâhil hiçbir kurumun, harcamalarında yapacakları olası israfları önlenemeyecek. Sayıştay, kurumların, verimli, etkin, ve tutumlu (VET) harcama yapıp yapmayacaklarını denetleyemeyecek. VET ilkesi bütün gelişmiş ülke denetim kriterlerinde yer alıyor. VET'in, Sayıştay Kanunu'ndan çıkmasıyla, denetçiler, artık kamu idaresinin koyduğu politikaya göre denetim yapabilecek, TSK dâhil hiçbir kuruma, "koyduğunuz bu hedef doğru mu, yanlış mı," diye sormayacak. VET kriteri kalsaydı, idareler, kendilerine tahsis edilen kaynakları daha verimli kullanmaya teşvik edileceklerdi.

Her ne kadar VET ilkesi çıkartılarak Sayıştay Kanunu yara almış olsa da, denetçilerin performans denetimi yetkisi bulunuyor. Diğer bir deyişle, denetçiler, hesap verme sorumluluğu çerçevesinde idarelerce belirlenen hedef ve göstergelerle ilgili olarak faaliyet sonuçlarını mercak altına alacaklar.

Öte yandan, Sayıştay Kanunu'nda yer alan bir diğer sorunlu alan ise, denetçilerin, askerî harcamalara ilişkin yapacakları denetim sonuçlarının ne kadarının kamuoyu ile paylaşılacağına getirilen sınırlama.

Bu sınırlamaların neler olacağını belirlemek üzere Sayıştay bir taslak yönetmelik hazırlamış. Mehmet Baransu, geçenlerde taslağın son halini yazdı da nasıl bir felaketle karşı karşıya olduğumuzu gördük. Sayıştay'daki sivil kıyafetli askerci kafalar, taslak metinde yaptıkları değişikliklerle, askerî harcamaları denetleyecek denetçileri sindirmeden tutun da, TSK'nın, üyesi olduğumuz NATO gibi uluslararası kuruluşlara verdiği Türkiye'ye ait askerî bilgileri bile kamuoyu ile paylaşamayacak "gizli," bilgiler kapsamına almışlar.

Sayıştay denetçilerinin, denetleyecekleri askerî harcamalarla ilgili bilgilerin ne kadarının kamuoyu ile paylaşılacağına ilişkin yönetmelik, Bakanlar Kurulu'nda onaylandıktan sonra uygulamaya girebilecek. Sayıştay'daki askerci kafaların TSK ile uyum gösterip tırpanladıkları taslak yönetmelik, Bakanlar Kurulu'na onay için gitmeden önce, Başbakanlık Kanunlar Genel Müdürlüğü'nde inceleniyormuş. Bakalım, Baransu'nun ortaya çıkardığı taslak metinde, adeta askerî harcamalar üzerindeki sır perdesi ortadan kalkmasın diye yapılan değişiklikler iptal edilecek mi?, göreceğiz.

Orgeneral Necdet Özel komutasındaki TSK ile hükümet arasında, özellikle terörle mücadelede, çok gecikmiş de olsa iyi bir koordinasyon yapılıyor. Yani yıllar önce yapılması gereken yapılıyor artık, ve asker, terörle mücadelede hükümetin yönlendirmesi ile hareket ediyor.

Umarım hükümet, salt, Orgeneral Özel'in komutasındaki TSK terörle mücadelede, zaten başından beri, siyasi iradelerce yaptırılması gereken işbirliğini şimdi yapıyor diye askere ödün verip, askerî harcamaların şeffaf bir şekilde denetimini engellemez. Bu alanda taviz vermesin ki demokratikleşmenin olmazsa olmazları arasında yer alan, askerî harcamaların şeffaflaştırılması, baskı altında kalınmadan yapılsın ve elde edilecek veriler, kamuoyu ile üyesi olduğumuz NATO standartlarına uygun biçimde paylaşılsın.

Orta Asya'da Kırgızistan fenomeni

Sovyetler'in dağılması sonrasında Orta Asya ülkelerinin bağımsızlıklarına kavuşmaları üzerinden neredeyse 20 yıl geçti. Bu ülke vatandaşları, başlarındaki diktatörlerden kurtulabilmiş değiller. Bu **diktatörler, sözde seçimler ile iktidarlarını sürdürüyorlar bir istisna ile. O da Kırgızistan. Birkaç yıl öncesine kadar iç savaşın yaşandığı Kırgızistan, bölgenin en istikrarlı ülkesi haline gelme yolunda. Bu tesbitin en önemli göstergesi, uluslararası gözlemcilerin, 30 ekimde yapılan Cumhurbaşkanlığı seçimlerine hile karıştırılmadığı yönünde yaptıkları mütalaa.** Bir diğer bulgu ise, bu ülkede, diğer Orta Asya ülkelerinden farklı olarak sonucu önceden belli olmayan bir seçim yapılmış olması. Diğer bir deyişle, cumhurbaşkanı olacak kişi hile ile ya da kanın da aktığı baskı ile halka empoze edilmemiş. Halkın iradesini yansıttığı belirtilen seçimler sonunda Almazbek Atambayev Cumhurbaşkanı oldu. Kırgızistan'ın demokrasi sınavındaki başarısında siyasetçilerin olgunluğu kadar Amerikan ve Türk desteği de etkili olmuş görünüyor. Kırgızistan, ABD ve diğer koalisyon güçlerinin, 2001 yılında Afganistan'a başlattıkları operasyonlara, topraklarında üslerin açılması gibi kolaylaştırıcı haklar tanıdı. Cumhurbaşkanı Abdullah Gül, İngiltere'den döner dönmez ayağının tozuyla bu ay başında Kırgızistan'a gidip, yeni Cumhurbaşkanı Atambayev'in yemin törenine katıldı. Orta Asya Cumhuriyetleri ise, cumhurbaşkanları düzeyinde değil başbakanlar düzeyinde yemin törenine katılmışlar.

Orta Asya'ya demokrasinin gelmesi, kuşkusuz Türkiye'nin bu bölgedeki çıkarlarına hizmet edecek. Gül, Kırgızistan'da uç veren demokrasi modelini destekleyerek bu ülkeye de cesaret vermiş oldu.

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Zaman dondurulunca kaos endişeleri başladı

Lale Kemal 14.12.2011

Bir muhalefet partisinin, ülkesinde Başbakan'ın rahatsızlanmasıyla birlikte kaos endişelerini dile getiriyor olması, o ülkenin aslında gelişmişlik düzeyi açısından hiç de iç açıcı bir noktada olmadığını gösterir. **Bir diğer gösterge de, muhalefetin olası kaoslara emniyet supabı olacak siyasetleri üretmediğini ortaya koymasıdır.**

MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli'nin, dün gazetelerde yer alan açıklaması, işte tamda Türkiye'nin içinde bulunduğu açmazı ve siyasi olgunluğa erişemediğini gösteriyor. Bahçeli, Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın geçirdiği ameliyat ve son derece tartışmalı şike yasasının parlamentodan geçmesiyle gündeme gelen AK Parti içindeki çatlak iddialarına yönelik endişelerini, "İç ve dış sorunların arttığı bir dönemde, tek başına iktidar olmuş partide kaos ülkeye büyük zarar verir" diyerek dile getirmiş. **Bahçeli, adeta başka bir ülkenin politikacısıymış gibi tuhaf ve şaşırtıcı biçimde sözlerini şöyle sürdürüyor; "Bugünkü Meclis tablosunda, istikrarı tekrar kurabilecek başka hükümet görünmüyor."**

Bir muhalefet partisinden gelmiş olsa bile Bahçeli'nin sözleri, Türkiye'nin, reformlar anlamında artık zamanı dondurmuş bir ülke portresi çiziyor olması açısından gerçekçi.

Bir profesör arkadaşım, “Türkiye, Türkiye olduğu için kaos olabilir. Hiçbir demokratik ülkede, lider hastalanınca kaos endişeleri ortaya çıkmaz. AK Parti iktidarı, reformist politikalarını çoktandır terk etti. Mevcut statükoyu sürdürmek istiyor. AK Parti zamanı dondurdu, durdurdu” diyerek, Ankara’da hissedilen kaos endişelerinin asıl kaynağının reformist politikalardan vazgeçilmesi olduğunu hatırlatıyor.

Almanya’nın *Der Spiegel* dergisinde geçen hafta yayımlanan makalede, Başbakan Erdoğan’ın hastalığının ciddi olduğu yolunda konuşulan spekülasyonlara yer verilirken, Erdoğan olmadan sadece AK Parti’nin değil ayrıca ülkenin kaosa sürüklenebileceği imasında bulunuluyordu. *Der Spiegel*’in analizi, Türkiye’de “tek adam” üzerine kurulu siyasetin sakıncalarını da ima eder nitelikteydi.

Tek adama dayanan, zamanı donduran bir siyaset tarzı, kaos endişelerini de beraberinde getirecektir, bundan kuşku yok. Olası bir risk ortamının doğmasında MHP ve diğer partilerin de büyük sorumluluğu bulunması nedeniyle Bahçeli’nin, kaos uyarısı yaman bir çelişki olarak karşımıza çıkıyor.

Bahçeli, zihninin arka planında, demokrasinin ilerletilmemesi için “kötü polisi” oynarken AK Parti’nin, artık mazide kalan reformist politikalarından memnun idi ki şimdi “Kötü polis rolüyle siyaset üretmeme lüksleri bozulacak” diye endişeli anlaşılan. Oysaki, muhalefeti ve iktidarıyla demokrasi sınavında başarılı olma gayreti içindeki bir parlamento, lider hastalanınca ya da iktidar partisi içinde bir çatlak oluştuğunda, endişeye kapılmaz.

Muhalefetin ileri demokrasinin tesis edilmesine bırakın yardımcı olmayı köstek olma gayreti içinde olduğu bir gerçek iken hükümetin, uzunca zamandır reformist yaklaşımını terk ettiği ve statükoyu sürdürmek istediği gibi bir tablo net olarak karşımıza çıkıyor. Adeta hükümet, demokratikleşmenin olmazsa olmazları arasında yer alan askerin siyasi iradeye tabi kılınmasını sağlayacak reformlara el atmıyor. **Asker-sivil ilişkilerini kurumsallaştırma adımları atmayan hükümet, aslında hem kendisinin hem de Türkiye’nin topuğuna kurşun sıkıyor.**

Hatırlayalım, komşu Yunanistan’da askerî cunta üyeleri 1974 sonrası yargılandı ve mahkûm edildi. Demokrasinin tesis edildiği Yunanistan’da, bugün aradan 37 yıl geçmiş olmasına rağmen Yunan ordusunun, yaşanmakta olan ciddi ekonomik krizi bahane edip siyasete müdahaleye yeltendiğine tanık oluyoruz.

Darbecilik ruhu kolayca ortadan kalkmıyor... Türkiye’de zamanın dondurulmuş olmasının yol açmakta olduğu tehlikeli bir gidişat var... Bence Bahçeli asıl bu durumdan endişe edip, parti olarak, olabilirse eğer reformist bir yaklaşım içine girmeli.

AK Parti-Gül pazarlığı: Süre yedi yıl

Cumhurbaşkanı Abdullah Gül’ün, veto ettiği, kısa adıyla sporda şiddeti önlemeyi amaçlayan tartışmalı yasanın, AK Parti desteğiyle yeniden kabul edilmiş olmasını Gül’e, kurucusu olduğu partisinden gelen bir meydan okuma olarak da okumak gerekiyor. AK Parti içinde yasayı aynen kabul edenlerin, mafyanın sportif faaliyetleri ele geçirmesine karşı bir arınma sürecinin başlamasını engellemiş olmaları bir muamma. Diğer yandan,

yasanın, parti içinde Gül ve Erdoğan taraftarları arasındaki iktidar mücadelesini tetiklediği de bir gerçek.

İktidar mücadelesinin odağında, Gül'ün cumhurbaşkanlığı süresi olduğunu ve bu konuda parti içinde bir pazarlık yapıldığını tahmin ediyorum. Boşuna, AK Parti ileri geleni Bekir Bozdağ, tam da Meclis'te şike yasası görüşülürken, *Kanal A*'ya, Cumhurbaşkanı Gül'ün görev süresinin, beş yıl değil yedi yıl olduğunu ilan etmedi. **Bozdağ'ın ağzından, AK Parti uzunca bir aradan sonra ilk kez Gül'ün görev süresiyle ilgili net bir açıklama yapmış oldu. Gül'ün görev süresinin AK Parti tarafından netleştirilmesiyle, parti içindeki çatlak da kapatılmış oldu.**

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

İstikrar ve güvenlik için şeffaflık

Lale Kemal 21.12.2011

Bir önceki yazımda dile getirmiştım; zamanın dondurulması kaos endişelerini de beraberinde getirir, diye. Zamanın dondurulması, kısaca demokratik reformların hızının kesilmesi anlamına geliyor, şimdi kesilmiş olması gibi. AK Parti'nin 2002 kasımında iktidara geldiği ilk dört yıl Türkiye, askerî ve sivil alanda ileri demokrasi hedeflerine ulaşma adına atılan yasal adımlarla belki de tarihinin en reformist dönemini yakalamıştı. Bu dönemde, hatırlayın, Türkiye'de istikrarın getirdiği olumlu havayı soluyorduk. Dolayısıyla, 12 Haziran seçimlerinde halkın yüzde 50'ye yakınından aldığı oylarla üçüncü kez iktidara gelen AK Parti'nin, uzunca süredir ara verdiği reformlarına biraz gecikmeli de olsa yeniden ivme kazandırması gerekiyor. Doğru, muhalefet partilerinin, demokrasinin tesis edilmesi yolunda topluma cesaret verici hiçbir adım atmamışları, iktidar partisini de tembelleştirmiş olabilir. **Ama, arkanıza aldığınız halk desteği ile reformları yeniden başlatın, son yapılan anketler de size olan desteğin azalmadığını tam tersine arttığını gösteriyor.**

Uсталık, diye nitelendirdiğiniz bu üçüncü iktidar döneminizde verdiğiniz reform sözlerini yasal düzenlemelerle uygulamaya koymaya başlayın, boşverin muhalefeti, halk arkanızda, ürkmeyin. **Partinizden, yolsuzluğa karıştıkları iddia edilenleri de ayıklayın ki yapacağınız reformlar daha bir anlamlı olsun.**

Örneğin, işe, yarım kalan askerî reformlara ivme kazandırarak başlayın, **TSK'nın Milli Savunma Bakanlığı'na bağlanması için yasal düzenlemeleri yapın ki uygulamada siyasi iradenin gözünden kaçan hiçbir yanlışlık olmasın. Nasıl olsa son durumda, atanmış bürokratların hatalarının da hesabı seçim sandıklarında siz siyasilerden kesiliyor.**

Ayrıca, devlet olmanın bir gereğidir, silahlı unsurlarınızın tam denetimini sağlamak. Zira ancak bu denetim sayesinde ülkenin istikrarı ve güvenliğini de sağlamak mümkündür.

Dünyada, istikrar ve güvenliğin tesis edilmesinde savunma ilintili bilgilerin şeffaflaşmasının gerekliliği yönünde artan bir farkındalık oluşmaya başladı.

Uluslararası Şeffaflık Örgütü (TI), geçen ekim ayında yayımladığı raporunda, şu önemli hususa dikkat çekiyor;

"Devletler, toprak bütünlüğünü muhafaza etmek ve vatandaşlarının korunmasını sağlamak gibi ana fonksiyonları yerine getirmek üzere vardır. Devletlerden, vatandaşlarına, altyapı, sağlık ve eğitim gibi kamu

hizmetlerini sunmaları beklenir. Ancak, savunma ve güvenlik ilkelerinin, bir devletin toprak ve siyasi kimlik olarak ayakta kalmasına etkileri vardır. Dolayısıyla, **güvenlik ve savunma alanındaki kamu hizmeti devletin bizzatı tanıminin bir parçasıdır. ...** Savunma ve güvenlik bütçeleri, vatandaşların vergilerinin bu sektörlerde nasıl harcılandığını öğrenecekleri ve hükümetleri ile askerlerinin faaliyetlerinden sorumlu tutacakları kritik belgelerdir.”

Aynı raporda, **şeffaf olmayan ve yolsuzluk iddiaları içeren savunma harcamaları kararlarının, Silahlı Kuvvetler’in etkinliği ve verimliliğini önlediği de anımsatılıyor.**

TI’nın, savunma bütçelerindeki şeffaflık kategorisinde, orta düzeyde şeffaflık sınıfına bile almadığı Türkiye’de, Bilgi Üniversitesi ve TESEV gibi STK’ların bilimsel araştırmaları, artık artan biçimde askerî harcamaların bir bölümünün vekillerden bile gizlendiğini ortaya koyuyor. Dolayısıyla **askerî harcamaların şeffaf olmadığı teşhisi artık bilimsel düzeyde de konabiliyor. Artık görev, teşhis edilen bu sorunun giderilmesi için doğru reçetenin uygulanmasında parlamento ve siyasi iradeye düşüyor ve tabii kamuoyundan da baskı gelmesi gerekiyor.**

Bilimsel araştırmalara ek olarak, **darbe soruşturmaları çerçevesinde yürütülen iddianamelere yansıdığı için daha belirginlik kazanan askerî alanda yapılan orantısız ve müsriflikten de öteye giden, adını koymak istemediğim ve “başboş bırakılmış harcamalar” demekle yetineceğim kaynakların, nasıl çarçur edildiği de bir bir ortaya çıkıyor.**

Bunlara son örnek olarak, *Yeni Şafak* ve *Bugün* gazetelerinin dünkü haberlerine yansıyan bilgiler gösterilebilir. *Yeni Şafak* gazetesinde yer alan ve belgelere dayandırılan habere göre, Genelkurmay’ın karakollara ve savunmaya dönük ‘acil kaynak’ statüsüne giren milyonlarca liralık ödeneği halı saha, lüks salon ve yol yapımına harcanmış.

Bugün gazetesinin haberinde ise, Balyoz darbe planı davasının üçüncü iddianamesinin ek delil klasörlerine atıfta bulunularak, Gölcük’te Donanma binasının zeminde ele geçirilen ve Türkiye’nin birçok kritik projesini sekteye uğratma girişimini ortaya koyan notların vahim içerikleri veriliyor.

Türkiye’nin kıt kaynakları ile yurtiçinde üretilen kimi askerî sistemlere ilişkin bilgilerin, asker ve sivil kişiler tarafından yurtdışına satıldığı iddialarına ilişkin yargı sürecine dikkatiniz çekirim. **Vekillerden ve vatandaştan, “Gizli, stratejik,” uyutmasıyla gizlenen bilgilerin dahi dışarıya satıldıkları iddiaları doğru çıkarsa bu, vatana ihanet anlamına gelir. Oysaki bu türden bilgilerin ilgili kurumlarca çok iyi muhafaza edilmesi gerekir ki dışarıya sızmasın.**

Diğer yandan, Türkiye’nin istikrarını önemli ölçüde sekteye uğratan terörle mücadeledeki yanlışların hep üstü örtüldü. Örtüldü zira etkin mücadele için gerekli kaynaklar, kimi komutanların lüks yaşamlarını finanse etmek için harlandı, bazı gazetelerin belgelerle ortaya koydukları gibi.

Sayıştay’ın askerî harcamalar üzerine yapacağı denetimden elde edilecek bilgilerin kamuoyu ve hatta mümkünse vekiller ile paylaşılmasının, “Gizlilik,” kisvesi altında engellenmek istenmesinin gerçek nedenlerini anladınız mı?

Öğrendiğinizde şok geçirebilirsiniz...

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Lale Kemal 28.12.2011

Yazarımız yıllık iznini kullandığından bugünkü yazısı gazetede yayımlanmamıştır.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

‘Erken zafer telaşı mı’

Lale Kemal 04.01.2012

Doğu ve Güneydoğu illerinde, terör olayları nedeniyle 1987’de ilan edilen Sıkıyönetim ve akabinde Olağanüstü Hal durumu, 15 yıl sonra, 2002 yılında resmen kaldırıldı. Ancak, TSK’nın, halen uygulamasını sürdürdüğü “geçici güvenlik bölgeleri,” nedeniyle olağanüstü durum bölgede fiilen devam ediyor. Bu geçici güvenlik bölgeleri, doğal olarak orada yaşayan vatandaşların seyahat özgürlüğünün kısıtlanması dâhil önemli ölçüde hak ihlallerine yol açıyor. Nitekim Ali Karabulut adlı bir vatandaş, köyü geçici güvenlik bölgesi kapsamına alınınca bu kararın iptali için dava açmıştı. Geçen yıl aralık ayında davayı kazanan Karabulut, şimdi artık Dersim’in Nazımiye ilçesine bağlı Büyükyurt Köyü Dokuzkaya Mezrası’na gidebiliyor.

Akla şu soru geliyor; “Ciddi bir hak ihlali anlamına gelen geçici güvenlik bölgeleri, bölgede PKK ile devam eden düşük yoğunluklu çatışma gerekçesiyle ilan edilmeye devam edilirken, bir grup örgüt mensubunun sınırdan giriş yapacağı istihbaratını alan güvenlik güçleri, terörist zannedilerek öldürülen ancak sonradan kaçakçılık yaptıkları anlaşılan 35 masum sivil vatandaşın, bir süreliğine söz konusu bölgeden geçişlerine neden yasak getirmedir?”

PKK’nın Suriye uyruklu teröristi Fehman Hüseyin ve beraberindeki kalabalık bir grubun, sivillerin hava akınlarıyla 28 aralık sabaha karşı öldürüldükleri Irak sınır bölgesinden Türkiye’ye eylem için geçecekleri algısı nasıl güçlü bir şekilde oluşturulmuşsa artık, adeta “gözler kararmış,” vatandaşların bir süreliğine bölgeden giriş çıkışlarına ara verilmesi akıl edilmemiş.

“Acaba, hava operasyonları yapılırken, Fehman Hüseyin adı öne sürülerek erken zafer ilan etmek isteyenler mi oldu?, Kimi danışmanları, uluslararası bazı istihbarat servisleri olduğu kuvvetle muhtemel PKK bu işten nasıl bir çıkarım sağladı?,” gibisinden Uludere olayında aydınlığa kavuşması gereken pek çok soru var. Bu sorulara tatmin edici yanıtlar verilmezse Kürt sorunu maalesef daha da ağırlaşacaktır.

Tüm soru işaretlerine, şeffaf bir yargı marifetiyle yanıt aranmasına destek verdiği anlaşılan Başbakan Recep Tayyip Erdoğan’ın, dünkü konuşmasında, Taraf gazetesinin Uludere olaylarıyla ilgili yayın politikasına sert ve acımasız eleştiriler yöneltmesini gerçekten anlamak mümkün değil. Zira bu gazete sayesinde ki, belgelerin tümüyle imha edilmesine fırsat verilmeden Erdoğan ve partisini hedef alan Balyoz gibi darbe planları uygulamaya konmadan engellenmiştir, daha niceleri engellendiği gibi.

Hatırlayın, istifa eden Genelkurmay eski Başkanı emekli Orgeneral Işık Koşaner, kendisine ait olduğunu teyit ettiği ve geçen ağustos ayında internete düşen ses kayıtlarında, Balyoz belgelerinin TSK’da imha edildiğini teyit

ederken buna rağmen dışarıya sızmış olmasından dolayı hem de hayıflanarak, "bu belgeleri namerde kaptırmışız," diyebiliyor. İşte bu namert gibi ağır ifadeler siviller için kullanılır ki, bu da askerin sivile maalesef aşağılayıcı, sindirmeci ve hakaretamiz bakış açısını yansıtır. Arka planında var olan bu bakış açısı –ki tecrübemle kanıtlanmıştır– vatandaşı mağdur eden, özensiz bir biçimde geçici güvenlik bölgesi ilan edilmesinde sakınca görmezken PKK'nın geçeceği duyumları alınan bölgenin, bir süreliğine sivillerin geçişlerine ara verilmesini akla getirmez.

Son yıllarda Kuzey Irak'a düzenlenen hava operasyonlarında sivillere zarar gelmiyorsa bileniz ki bu, ABD'nin getirdiği koşullar ile mümkün oluyor. Aksi takdirde ABD, 2007 yılından bu yana Türkiye'ye sağladığı ve PKK faaliyetlerinin ânında izlendiği kritik öneme sahip anlık istihbaratı keseceğini yazılı olarak güvenceye almış bulunuyor.

Bu arada bir kulis bilgisini aktarayım. **Her konuşması olay olan İçişleri Bakanı İdris Naim Şahin, 26 aralıkta Afyon'da, "Bilimsel terör var, teröre destek verenler var.. Neyiyle veriyor, belki resim yaparak tuvale yansıtıyor. Şiir yazarak şiirine yansıtıyor...." şeklinde sarfettiği bir hayli tepki çeken sözleri üzerine, Erdoğan'dan "konuşmama" talimatı almış. Bu yüzden olsa gerek, Bakan Şahin, bu aralar hem konuşmazken hem de terör doğrudan kendi alanına girmesine rağmen, Uludere'de öldürülen 35 sivilin taziye ziyareti için bölgeye gidemedi.**

Erdoğan, yeni bir demokrasi paketinden söz eden Başbakan Yardımcısı Beşir Atalay'a da, "Nereden çıkartıyorsun?" diyerek, çıkmış. **Demek ki ortada bir demokrasi paketi yok ama bazı bakanlar arasında ön alma yarışı var gibi.**

GES komutası MİT'te, kadro asker

Ankara'daki Genelkurmay Başkanlığı Elektronik Sistemler (GES) Komutanlığı, nihayetinde, olması gereken yere sivile geçti. Bu geçiş tabii ki sancılı oldu zira asker uzun süre, tekelindeki ülkenin bu en gelişmiş dinleme üssünün MİT'e devrine direndi, ta ki Başbakan Erdoğan devreye girinceye kadar. **Nihayetinde yakınlarda MİT'e devredilen –ki halen bütünüyle üssün bu kuruluşa devredildiğini bilemiyoruz– GES'in başına telekomünikasyon uzmanı bir MİT yetkilisi getirilmiş. Bu üste görevli asker kişilerin tayinleri çoktan yapılmış ama bir kısmı GES'te kalmış. Zira bu üsteki elektronik sistemlerin işleyişini sivil görevlilere öğretmeleri lazım. Öğretirler umarım.**

GES üzerinde MİT'in denetimi ne kadar olacak, sorusu yanıt verilmeye muhtaç.

Türkiye'nin sivilleşme yolunda en önemli eksikleri arasında, güvenlik ve askerî konularda uzman kadro yetersizliği bulunuyor. Bu eksik giderilmedikçe askerin aktaracağı bilgi ile yetinilmek zorunda kalınacak. Boşuna demiyoruz, askerî alanda yapısal reformlar yeniden başlasın ki seçilmişler muktedir konuma, o da ancak zaman içinde geçebilsin.

Muhalefetin demokrasi derdi zaten yok bari siz, Sayın Başbakan ve AK Parti ekibi, Taraf'a yükleneceğinize, reform ruhunuzu yeniden canlandırın ki apartta bekleyen darbeseverlerin hevesleri kursaklarında kalsın.

loglu@superonline.com

Bir generalin isyan ve itirafı

Lale Kemal 11.01.2012

Balyoz sanığı bir generalin, savunması sırasında sarfettiği sözler, aslında hepimizin bildiği ama mensubu olduğu kurum içinden biri olarak dile getirmiş olması açısından hem TSK'nın hem de iktidardaki ve muhalefetteki seçilmişlerin önemle üzerinde durup, çözüm bulması gereken ciddi bir sorun olarak karşımızda duruyor.

Balyoz davasının tutuklu sanığı emekli Tümgeneral Ahmet Nogaylaroğlu, önceki gün İstanbul'da görülmekte olan duruşmada, "Buradaki arkadaşlarımdan bazıları bana tepki gösterecek biliyorum ama Türkiye'nin bugünkü resminde asker ve sivil arasında bir koordinasyon var. Keşke büyüklerimiz bu koordinasyonu 10 sene önce sağlasaydı, o zaman biz de burada, içeride olamazdık. Sekiz aydır tutukluyum ve bunun sebebi ben değilim," diyordu.

Nogaylaroğlu, bu savunmasında, aslında "Asker üstlerine; 'Emirleri verdiniz, biz de uyguladık şimdi de bize sahip çıkmıyorsunuz,'" şeklinde isyan ediyor. Emekli General, "Şimdiki gibi asker ve sivil arasında bir koordinasyon olsaydı, içeride olmazdık," diyerek de, kendisinin de dâhil olduğu iddia edilen darbeye teşebbüs eylemlerine, katılmamış olacaklarını ima ederek bir itirafı bulunuyor.

Nogaylaroğlu'nun, tutuklu olmasının sebebinin kendisi olmadığı şeklindeki sözlerine katılmam mümkün değil zira TSK'da hiç kimse generalin taleplerine "Hayır," diyemezken generallerin, yasadışı olduğundan şüphelendikleri işlere itiraz etme güçleri vardır. Ama bu noktada da, özdeğerlerini kaybetme pahasına generallik rütbesine yükselen bazı kişilerin, TSK'nın, siyasete müdahale etme şeklinde tezahür eden kurumsal kimliğine artık karşı çıkmadıkları bir mevkie geldikleri gibi paradoksal bir durum da ortaya çıkıyor. TSK'daki kurumsal kimlik içinde hareket etmenin maddi ve manevi bir yaptırımı da bulunmuyor. **O zaman siyaset kurumunun, generallik makamının bir fırsat olmaktan çıkartılmasını sağlaması gerekiyor.**

Malum, Nogaylaroğlu, Amerikan Hudson Enstitüsü'nün, 2007 yılında Washington'da düzenlediği ve Türkiye'de olası darbe senaryolarının altyapısının hazırlandığı iddia edilen toplantısına katılan asker kişilerden.

TSK'nın, her darbe sonrası özerklik alanını genişletip, pekiştirdiği, siyasilerin bu durumu kabullendikleri bir ortamda Nogaylaroğlu ve diğer bazı generallerin, bir gün, Anayasal düzeni ortadan kaldırma gibi ağır bir eyleme teşebbüs ettikleri iddiasıyla sanık durumuna düşeceklerini akıllarından bile geçirmedikleri ortada.

İşin kötü yanı, ideolojik bakış açısı öylesine yer etmiş, toplumdan kendilerini öylesine tecrit etmişler ki, ne TSK komutası ne de generaller, son on yıldır Türkiye'nin değiştiğini gerçekten görememiş, okuyamamışlar. Ve ısrarla, "Plan semineri, senaryo" gibi muğlak isimler altında yanlış işler yapıldığı anlaşıyor.

Emekli General Nogaylaroğlu'nun, "Türkiye'nin bugünkü resminde asker ve sivil arasında bir koordinasyon," bulunduğuna işaret ettiği sözleri, kendisi açısından olumlu bir duruma işaret etmekle birlikte demokratikleşme açısından sorunlu. Zira, **hükümetle "uyumlu" olduğu kanaati kamuoyunda oluşan Genelkurmay Başkanı Orgeneral Necdet Özel, gerek Milliyet gerekse Habertürk gazetelerinde 5 ocak perşembe günü yayımlanan söyleşisinde, alanının dışına çıkarak Kürtçe eğitim gibi siyaseti ilgilendiren pek çok konuya da değiniyor.**

TSK'yı, asli görevi olan yurt savunması sınırları içine çekecek yasal reformlar, siyaset kurumu tarafından yapılmadıkça "darbe dönemleri" bitti diyemeyiz.

Silahlı unsurlarınızı demokratik denetim altına almak devlet olmanın da bir gereğidir.

Bari askerî mahkemeleri kışla dışına çıkartın

Darbe Anayasası'na en kapsamlı değişiklikleri getiren paketin kabul edildiği 12 Eylül 2010 referandumu üzerinden 15 ay gibi bir zaman geçmiş olmasına rağmen uyum yasaları bir türlü çıkmadı. Dolayısıyla, önemli demokratik reformları içeren bu değişiklikler yürürlüğe giremedi. Bunlar arasında, İnternet andıcı davasından tutuklanan Genelkurmay eski Başkanı emekli Orgeneral İlker Başbuğ'un, özel yetkili mahkeme tarafından mı, yoksa Yüce Divan'da mı yargılanması gerektiği yolundaki tartışmalara netlik kazandıracak bir değişiklik de bulunuyordu. Uyum yasası çıkmış olsaydı, Başbuğ'u üzerinden yapılan tartışmalara gerek kalmayabilecekti.

Tozlu raflarda, yasalaşmayı bekleyen bir diğer uyum tasarısı da, askerî mahkemeleri mümkün olduğunca tarafsız ve bağımsız hale getirecek olanı.

Bakanlar Kurulu tarafından onaylanan ve AB kriterlerine uyum için öngörülen Ağustos 2009 tarihli Yargı Reformu Stratejisi Eylem Planı'nda yer alan, askerî mahkeme binalarının askerî yasak bölge dışına çıkartılması işlemi de henüz gerçekleşmiş değil. Oysaki bunun için yasaya gerek yok.

32 askerî mahkemenin neredeyse yüzde 90'ı halen askerî yasak bölge içinde yer alıyor.

Geçenlerde, *Star* gazetesine verdiği demecinde, Ümit Fırat'ın ima ettiği gibi, muhalefetten umudu kestiğimiz için demokratikleşme adımlarını AK Parti'den bekliyoruz. Reformları yapmayınca, niçin yapmıyor diye kaygılanıyoruz.

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Denktaş'ı düşünürken

Lale Kemal 18.01.2012

Türkiye'nin derin devleti olur da KKTC'nin olmaz mı? Tabii ki olur. Türkiye, siyaseten ve ekonomik açıdan hangi yöne savruluyorsa Kuzey Kıbrıs da hep aynı istikamette savrulur. Türkiye'de koalisyon hükümeti mi var, seçimler sonrası Kuzey Kıbrıs'ta da bir koalisyon hükümeti kurulur. Anavatan ve yavru vatan, Siyam ikizleri gibi birbirlerine yapışıktırlar.

Onun içindir ki, Türk ve Kıbrıs Türk halkı, yönetimlerinin Siyam ikizleri sendromundan dolayı hep kaybeden taraf olurlarken karar vericileri, yüklerini bir şekilde toplamışlar, statükocu zihniyeti devam ettirmişlerdir.

Kendisi de aslen Kıbrıslı olan ve Samsun'daki Çanakkale Üniversitesi'nde öğretim üyeliği yapan Doçent Dr. Mithat Hasgüler, geçen pazar günü katıldığı *TRT* programında, "KKTC'de askerî başarıyı tamamlayacak (1974 harekâtı) bir siyasi politika yoktu. Türkiye'nin vizyon sorunu KKTC için de sorun oldu. KKTC'de vizyon eksikliği

ve içinden çıkılmaz noktaya gelen ekonomik sorunlar toplumu arayışa itti. Türkiye-AB ilişkilerinin ciddi boyut kazanması, (2004-2005) arayış içindeki Kıbrıs Türkleri için olumlu gelişme oldu” diyordu.

13 ocak günü, 87 yaşında vefat eden **Rauf Denктаş, Kıbrıs’ta doğup, büyümüş, güçlü devletlerden aldığı destekle beslenen Rum mezalimini derinden yaşamış bir Kıbrıs Türkü ve siyasetçisi olarak dava adamıydı. Ama sabit fikirliydi, Kıbrıs’ın ilelebet bölünmesi ve ayrı bir Kıbrıs Türk devleti kurulması fikrinden bir milim öteye gitmedi.** Kızının, Kıbrıs Türk basınına aktardığına göre, Denктаş, vefatından kısa süre önce Rum lider Hristofyas’a seslenerek, “Ayrı bir Kıbrıs Türk devleti kurulacaktır” demiş.

Sayılarını bile unuttuğum bilmem kaç BM barış planına, Denктаş’ın engel koyduğunu biliyoruz. Bu engelin arkasında pek tabii ki anavatan Türkiye’deki, “çözumsuzlük çözümdür” diyen asker ağırlıklı bir karar mekanizması bulunuyordu, Denктаş’a da bu statükocu zihniyet iyi geliyordu.

Denктаş ve Ankara’daki statükocular, Kıbrıs’ta, her iki toplumun eşit siyasi statüye kavuşacağı iki kurucu devletten oluşacak federal bir yapının inşa edilmesi için en makbul sayılabilecek Annan Planı’na da karşı çıkmışlar ancak çiçeği burnunda AK Parti hükümeti, başarılı bir manevrayla Kıbrıs’ta, hep Türkler aleyhine gelişen denklemi tersine çevirmeyi başarmıştı. Artık Ankara’da değişim rüzgârları estiği içindir ki statükocu zihniyetinden bir milim oynatmayan Denктаş da, siyaset sahnesinden çekilmek zorunda kalmıştır.

Ama ne var ki, bu zihniyet kolayından ortadan kalkmadığı için Kıbrıs sorununun çözümünde geç kalınmıştı. AB’nin nasıl bir stratejik hata yaparak 2004 yılında Kıbrıs Rumlarını, Ada’nın tek sahibiymiş gibi birliğe devlet olarak tam üye yapmış olduğunu biliyoruz. **Denктаş ve Ankara’daki uzlaşmaz zihniyet, böylece hem Rumların hem de birliğin ekmeğine yağ sürmüşlerdir.**

Türkiye ve Denктаş, belki uzlaş politikaları izleselerdi de Ada’da, iki toplumlu bir devlet kurulmasının yolu açılmayabilecekti zira Rumlar ve Yunanistan’ın, bu çözüm formülüne sıcak bakmadıkları sır değil.

Ama, dünyada uzlaşmaz tarafın Türkler olduğu algısı yaratılmayacaktı, Kıbrıslı Türkler, 38 yılı bulan ekonomik ve siyasi ambargolar altında ezilmeyecek bugün dünyadan izole edilmiş biçimde yaşamaya mahkûm olmayacaklardı. Onlarca yıl anavatan Türkiye’den akıtılan milyar dolarlar Ada’da çarçur edilmeyecek, yaşayabilir bir ekonomi Kıbrıs Türklerini ayakta tutabilecekti.

Rum yönetimi ve Yunanistan’ın, kurnaz bir diplomasi yoluyla çözüm yanlısı oldukları havasını tüm dünyada estirdiklerini kabul etmek lazım.

Yine başarılı bir manevra ile Rumlar, AB üyesi olmuş, bu kez de Türkiye’nin birlik ile tam üyelik müzakerelerinin tıkanma noktasına gelmesini sağlayabilmişlerdir.

Güç gösterileriyle yürütülen kaba diplomasi, Ankara ve Kıbrıs Türklerine çok şey kaybettirdi.

Tarihçi Erhan Afyoncu, 15 ocak tarihli Bugün gazetesinde yer alan makalesinde, “Güç gösterisiyle nereye kadar” dedirtecek şu tesbiti yapıyor:

“Bir yıl kadar süren bir seferden sonra fethettiğimiz adayı (Kıbrıs) savaştan İngiltere’ye kaptırmıştık.”

Her ne kadar son yıllarda, Ankara ve Kuzey Kıbrıs’ta çözüme katkı sunan ekipler işbaşında da olsa

statükocu zihniyeti sonlandırmak kolay olmuyor. Nitekim, daha geçen yıl Genelkurmay Başkanı iken darbe teşebbüsünde bulundukları iddiasıyla üst, alt çeşitli rütbelerdeki subayların tutuklanmasına tepki verip bu görevinden istifa eden **emekli Orgeneral Işık Koşaner, bakın, Lefkoşa'da, Denктаş için açılan taziye defterine ne yazmış;**

"Aziz Türk Büyüğü; asla yorulmamak üzere çıkmış olduğunuz yolun sonunda yanılan sen olmadın."

Çözüm için diplomasiye ince ayar veren hükümete gönderme yaptığı ortada Koşaner'in, bir de tabii, Kıbrıs sorununun ağırlaşmasına güçlü katkılarını da gizleme gereği duymamış.

Kıbrıs'ta Türk ve Rum toplumlarının eşit siyasi ortaklığına dayalı federal bir devlet kurulması için BM gözetimindeki görüşmeler artık kritik bir noktaya geldi. AB üyeliğini sigortası olarak düşünen ve zaten Kıbrıs'ın, devlet olarak tek temsilcisi sıfatıyla dünyada kabul gören Kıbrıs Rumları, çözüme yanaşmıyor. BM gözetimindeki görüşmelerde önemli bir mesafe de alınmış değil.

Türkiye'nin çözüm için son yıllarda ortaya koyduğu çabalar kazanç hanesine yazıldı. Ama nihayetinde BM görüşmeleri çöker de Ada'da iki ayrı devlet kurulması kaçınılmaz hale gelirse bunun faturası da yine Türkiye'ye çıkartılacaktır.

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Dersim cesareti Ermeniler için de gösterilmeli...

Lale Kemal 25.01.2012

Fransa dâhil 22'ye yakın ülke parlamentosu, 1915 Ermeni tehcirini, soykırım olarak kabul etti. Ermeni olaylarını, 2001 yılında soykırım olarak kabul eden Fransız Meclisi'nin üst kanadı Senato da, önceki gece geç saatlerde yaptığı oylama sonucunda, Ermeni soykırımını inkâr etmeyi suç sayan garabet yasayı kabul etti. Böylece, Ermeni soykırımını inkâr edenler, para ve hapis cezasına çarptırılacaklar. Yasa, Fransa Cumhurbaşkanı Sarkozy'nin onayından sonra yürürlüğe girecek. Soykırım iddialarının 100. yılı olan 2015'te, yani yaklaşık üç yıl sonrası için Ermeniler, Türkiye'yi dünya kamuoyunda daha da zor durumda bırakmak için kampanyalarını sürdürüyorlar.

Bir durup düşünmek de yarar var. Türkiye, enerjisini daha ne kadar, çığ gibi büyüyen Ermeni soykırım iddialarını bertaraf etmek için harcayacak ve buna rağmen bertaraf edemeyecek ve artan biçimde yabancı ülke parlamentoları, Ermeni tehcirini soykırım olarak kabul etmeye devam edecekler. Küreselleşmiş bir Türkiye, dünyaya nereye kadar meydan okuyacak. Alternatif olarak yine içimize kapanıp, "Türk'ün Türk'ten başka dostu yoktur," yutturmacasına razı mı olacağız?

Fransa'yı, özellikle bu ülke Meclis'inin 2001 yılında Ermeni olaylarını soykırım olarak tanımasından beri sözde cezalandırmak için yaptırımlar açıklıyoruz ama hiçbirisi sonuç alıcı olmuyor. Olmaz da, küreselleşen dünyada, Fransız firmalarını cezalandırırım derken ortağı başka bir ülke firmasını da cezalandırmayı göze alamıyorsunuz. THY'nin filosuna katmakta olduğu Airbus aynı zamanda Alman ortaklı. O zaman Almanya'yı da cezalandırmış oluyorsunuz. **Ama daha da önemlisi, bu firmaların Türkiye'deki faaliyetlerinden dolayı iş olanağı sağlanan insanlarınıza, dolayısıyla istihdama darbe vuruyorsunuz. Bugün TSK'nın ticari şirketi OYAK'ın,**

en fazla iş yaptığı firmalar Fransız kökenli. Bugüne kadar, bu firmalara bir ceza kesildi mi, yok.

Bugün dünya ile bütünleşen Türkiye'nin, Ermeni soykırımı iddialarına karşı daha yaratıcı, radikal, insani adımlar atması gerekiyor.

Öncelikle, Akademisyen Cengiz Aktar'ın, önceki akşam Habertürk televizyonunda söylediği gibi, soykırım iddialarına karşı "90 yıldır hafızasızlaştırılmış topluma," 1915'te kötü olaylar olduğu anlatılmalı, zor da olsa ezberler bozulmalı.

Buna paralel olarak, özür mekanizması çalıştırılmalı.

Tıpkı, 2008 yılında aydınlarımızın yaptığı gibi. Türk aydınlar, 2008 aralık ayında bir özür kampanyası başlatarak, "1915 Ermeni Tehciri uygulaması için Türkiye Cumhuriyeti'nin resmî politikalarından bağımsız olarak, 'bireysel ve insani' bir tavırla özür dileyebileceklerini," ifade ediyor ve bu tavrın politik malzeme yapılmaması gerektiğini belirtiyorlardı.

Başbakan Erdoğan, Dersim olayları için, "Yakın tarihimizdeki en acı, en trajik olaylardan biridir. Dersim, aydınlatılmayı, cesaretle sorgulanmayı bekleyen bir faciadır," deyip, devlet adına özür dilemiş ve devlet adamlığını sergilemişti. Büyük devletler, geçmişte yaşanmış olan acıları biraz olsun hafifletici nitelikteki özür mekanizmasını hep çalıştırmışlardır, keza, Ermeni soykırımını inkâr etmeyi suç sayan garabet yasayı kabul eden Fransa da Cezayirlilerden özür dilemişti.

Özür, Türkiye'nin, Osmanlı döneminde Ermenilere soykırım uygulandığı iddialarını kabul etmesi anlamına gelmez. Ama Anadolu'daki Ermenilere yapılan zulüm özür gerektirir, tıpkı Dersim'den özür dilendiği gibi. Devletler tarihleriyle yüzleştikçe büyürler, atalarının işledikleri hataların telafisi için adımlar atarlar.

Yeni Türkiye'ye tarihiyle yüzleşmek yakışır...

Aynaya bakıp kendimize de sormalıyız, 301 ile ne amaçlıyoruz, diye.

Delil karartma cezaevlerinden sürdürülüyor mu?

Balyoz sanığı Koramiral Kadir Sağdıç'a ait olduğu ve ailesiyle yaptığı öne sürülen konuşma içeriğinin, delillere etki etme olasılığı yönünden soruşturulması gerekiyor. Ama soruşturmanın yapılmadığı, 17 ocaktaki Balyoz davasında, hâkim ile savcı arasında geçen konuşmayla da ortaya çıkıyor.

Duruşma Savcısı Savaş Kırbaş, ses kaydının, Sağdıç'a ait olup olmadığını, duruşmada bulunmayan bu sanıktan sorulmasını istediğini belirterek, "Bu ses kaydı delillere etki etmeyle ilgilidir. Ses kaydında cezaevinden dahi delillere etki edilebileceğine dair ifadeler var," diyor. Mahkeme Başkanı Ömer Diken ise, "Ses kaydının yasal yollardan elde edildiğine dair mahkemeye bir belge sunulmadı. Ses kaydının hukuken hiçbir anlamı yoktur. Mahkemenin, bu ses kaydı hakkında bir değerlendirme yapması söz konusu olmaz," şeklinde şaşırtıcı bir yanıt veriyor.

Şaşırtıcı, zira, mahkeme başkanı, hukuken ses kaydının hiçbir anlamı olmadığını savunurken, soruşturmanın askerî savcılık yönüyle yapılmadığını ortaya koyuyordu.

Oysaki, askerî savcılığın, mevcut askerî cezaevleri yönetmeliğine göre, Sağdıç'ın telefon görüşmesinin içeriğinin suç teşkil edip etmediğini soruşturması gerekirken Hâkim Diken'in de bu yönde talepte bulunması gerekiyordu.

Hasdal Cezaevi'nde telefon kayıt sistemi kurulmuş ise, ortada hukuka aykırı olarak bir dinlemeden bahsedilemez. Zira konuşmanın kayda alınacağı cezaevi yönetmeliği ile belirlenmiş bulunuyor. Belki kaydın internete sızdırılması anlamında sızdıran kişinin cezai sorumluluğu söz konusu olabilir.

Her durumda; Askerî Cezaevinde bulunan özellikle general rütbesindeki tutuklular lehine kuralların uygulanmadığı ortaya çıkıyor.

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Türkiye Fransa'yı füzelerle mi acıtacak

Lale Kemal 01.02.2012

Fransa Cumhurbaşkanlığı, Senatosu'nun, Ermeni soykırımı iddialarının inkârını suç kapsamına aldığı kararını, Türkiye'nin ilk parti müeyyidelerini açıklamasına ve sert tepki göstermesine rağmen planlandığı şekilde, 15 gün içinde, yani bu ayın ikinci haftasının başına kadar onaylayıp, yürürlüğe koyacağını bildirdi. Fransız Cumhurbaşkanı Sarkozy, Senato'nun kabul ettiği yasa'yı da zamanlı bir biçimde onaylayarak Ankara'ya meydan okumada bir sorun görmüyor. Ankara'nın, işte bu sürecin tamamlanmasından sonra Fransa'ya, yeni ekonomik ve siyasi yaptırımları açıklaması beklentisi bulunuyor. Hatırlanacağı üzere, Başbakan Erdoğan, Fransız Ulusal Meclisi'nin, Ermeni soykırımı iddialarının inkârını suç sayan yasa tasarısını kabul etmesinin ardından geçen yıl aralık ayında, bu ülke ile askerî işbirliği faaliyetlerinin askıya alınması da dâhil ilk parti yaptırımları açıklamıştı.

Geçen haftaki yazımda belirtmiştim, Türkiye, Fransız Ulusal Meclisi'nin, 2001 yılında, 1915 Ermeni tehcirini soykırım olarak kabul etmesinden bu yana aslında bu ülkeye bir dizi yaptırımları uygular gibi yaptığı içindir ki iki ülke ticari ilişkileri gelişmeye devam etmiştir. Anlayacağınız yaptırımlar pek de caydırıcı olmazken genelde bu seçeneği kullanan ülkeleri de acıtıyor.

Uluslararası Para Fonu'nun (IMF) verilerine göre, soykırım iddialarının gündeme oturduğu 1999 ve 2010 yılları arasında Fransa, Türkiye'nin, tüm sektörlerde beşinci büyük ticari ortağı olmuş.

Nitekim, Ekonomi Bakanı Zafer Çağlayan, geçen hafta 27 ocak tarihinde yaptığı açıklamada, yaptırımların acıtıcı özelliğini ima eder biçimde Türkiye'de faaliyet gösteren Fransız firmalarına yaptırım uygulanmayacağını belirtirken, Fransız firmaları dâhil tüm yabancı yatırımcıların, binlerce Türk'e istihdam yarattığını ve Türkiye'nin ihracatına katkı yaptığını dile getiriyordu.

Soykırım iddialarının gündemde olmaya devam ettiği yıllar zarfında, belki de Fransa'yı, az da olsa acıtan alan, Türkiye ile silah ticaretinde oldu diyebiliriz. Malum, Fransa gibi gelişmiş silah teknolojilerine sahip ülkeler, Türkiye gibi, askerî harcamaları yüksek ama denetlenmeyen, silah sanayii altyapısı ise ironik biçimde zayıf ülkelere yaptıkları silah ihracatı ile ekonomilerine önemli katma değer yaratırlar.

Fransız askerî firmaları, Türkiye ile uzun yıllar ticaret yaptıktan sonra 2000'li yıllardan itibaren, Ankara'nın uyguladığı yaptırımlar nedeniyle bu alanda göreceli kayba uğradılar ve Fransız silah tedarik firması DGA, başkentteki bürosunu kapatmak zorunda kaldı.

İngiliz savunma dergisi *Jane's Defence Weekly (JDW)*, Stockholm Uluslararası Barış Araştırma Enstitüsü SIPRI'nin verilerine dayandığı 26 ocak tarihli haber analizinde, **2000 ile 2010 yılları arasında Fransa'nın, Türkiye'nin, savunma malzemeleri ihtiyacını karşılayan dördüncü büyük ülke olduğunu belirtiyor. Dolayısıyla Fransa, bu yıllar arasında Türkiye'nin savunma malzemeleri ihtiyacının yüzde 7,9'unu karşılamış.**

JDW, Türkiye ve Fransa'nın, NATO üyeleri olmalarının ötesinde, her iki ülkenin de çeşitli ikili ve çok taraflı ticari ve ekonomik anlaşmalarla yükümlülük altına girmiş olduklarını hatırlatırken, diplomatik ve siyasi nitelikli protestoların ötesinde **Ankara'nın Paris'e karşı uygulayacağı çok sınırlı önlemler bulunduğuna işaret ediyor.**

Aynı dergiye göre, **dolayısıyla, savunma tedariki (silah alımları) alanı, Türkiye'nin Fransa'ya yönelik rahatsızlığını gösterebileceği birkaç sınırlı alandan biri olarak karşımıza çıkıyor.** Dergi, Türkiye'de, savunma tedarik uygulamalarının politize olduğunu da dikkat çekiyor.

Dergi, bu analizinden hareketle, örneğin, diyor, soykırım iddialarının inkârını suç sayan **Fransa'nın, Eurosam konsorsiyumu adı altında İtalya ile ortaklaşa teklif verdiği Türkiye'nin, T-LORAMIDS olarak bilinen uzun menzilli hava ve füze savunma sistemleri alımı ihalesindeki konumunun tehlikeye düştüğüne işaret ediyor.**

Yaklaşık dört milyar dolarlık T-LORAMIDS ihalesinde, Çin'in CPMIEC ile Rusya'nın Rosoboronexport –ki S-300'ü teklif etti– firmalarının yanısıra Patriot sistemlerini öneren Amerikan Lockheed Martin ve Raytheon firmaları da yarışıyor. Türkiye, neredeyse 5,6 yıldır bu füze ihalesini sonuçlandırabilmiş değil ancak bu yıl haziran ayında kazananın belli olacağı belirtiliyor.

Savunma sanayiinden bir kaynağım, Türkiye'nin, satın alacağı füzelerin menzilinın yaklaşık 120 kilometre olmasını istediğini Fransız ortaklığındaki Eurosam'ın ise en fazla 65 kilometrelik menzilli füzeler önerebildiğine dikkat çekerek, **"Zaten bu projede karar siyasi olacak ve büyük olasılıkla, Türkiye'nin teknik taleplerini de önemli ölçüde karşılayan Amerikan ortaklığı ihaleyi alacak," diyor.**

Sonuç olarak, Türkiye, füze tedarikinde bir kayba uğramayacağından hareketle Eurosam'ı ihaleden çıkartarak, Fransa'yı bir ölçüde acıtabilir.

Ama nihai durumda, Avrupa savunma sanayii sektörünün iç içe geçmişliği de gözönüne alındığında, Fransız firmalarının yürürlükteki birkaç projeden çıkartılamayacağı ortada. Nitekim, **Savunma Sanayii Müsteşarı Murad Bayar da, 28 ocak tarihli açıklamasında, bu gerçeği şu sözlerle ortaya koyuyor:**

"Fransa ile yürütülen çok fazla proje yok. Avrupa savunma sanayii oldukça entegre bir yapıya sahip. Dolayısıyla biz İtalyanlarla bir proje yaptığımızda, bir kısmında Fransız sanayii yer alabiliyor. Veya Almanlarla, İngilizlerle yaparken. A400M'de, uydu da olduğu gibi... İçinde bir Fransız katkısı olabiliyor. Ama artık bu saatte, bizim onu o kadar cerrahi bir şekilde ayıklamamız, doğru değil, mümkün de değil."

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Lale Kemal 08.02.2012

Yazarımız seyahatte olduğundan bugünkü yazısı gazetede yayımlanmamıştır.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Vesayet savaşları nereye kadar

Lale Kemal 15.02.2012

Kötü şöhretli MİT'i, tam da itibarlı bir kurum haline getirmeye çalışan yeni ve yakın tarihteki eski tepe yönetiminin bugün, KCK soruşturmaları çerçevesinde ifadeye çağrılmaları ve bazıları hakkında yakalama kararı çıkması ile yaşanmakta olan kriz, yaman bir çelişki ve talihsiz bir durum olarak karşımıza çıkıyor. MİT eski Müsteşarı Emre Taner, yakın tarihe kadar, kimi mensupları yasadışı işlerle anılan bu kurumu, saygın bir istihbarat örgütü konumuna taşımak için mücadele etmiş ve bu mücadele bayrağını, halefi Hakan Fidan'a 2010 yılında vermişti.

Taner, 30 yılı bulan PKK ile savaşı, silahsız yöntemlerle çözmek isteyen hükümetin talimatıyla, demokratik açılım sürecini gizlice başlatmış bir isim. MİT'te sivilleşme adına belki de en önemli dönüşüm, Taner döneminde başladı diyebiliriz. Taner'in müsteşarlığı dönemi, AK Parti'nin şimdi rafa kaldırdığı reformist politikalarını başlattığı sürece de denk düşmüştü.

Taner, Kürt sorununa çözüm arayışlarına damgasını vururken 2007 yılında yaptığı konuşmasındaki öngörülerle de gündeme oturmuştu.

Emre Taner, MİT'in kuruluşunun 80. yılı dolayısıyla, 6 Ocak 2007 tarihinde yaptığı yazılı açıklamada, 21. yüzyıl güvenlik ortamının, istihbarat fonksiyonlarının önemi ve etkinliğini hiç olmadığı kadar arttırdığına işaret ederken, ulus-devlet paradigmasının değişeceğine de dikkat çekmişti.

Gelin görün ki bugün, bu iki isim zan altında.

Özel yetkili İstanbul Cumhuriyet Başsavcivekili Fikret Seçen, her ne kadar bu tepe MİT yöneticilerini, belki de "özensiz ve amatör" bir biçimde ifadeye çağırarak Savcı Sadrettin Sarıkaya'ya dosyadan el çektirse de, gerek Fidan gerekse Taner'i ve diğer bazı MİT'çileri kastederek, bazı devlet görevlilerinin görevlerinin dışına çıktığını savlıyordu.

Seçen şöyle diyordu:

"KCK terör örgütüne yönelik olarak yapılan bir soruşturma sırasında, bazı devlet görevlilerinin kendilerine yürütme organı tarafından verilen görevinin dışına çıkarak hareket ettikleri, bu suretle örgütün eylemlerinin gerçekleştirilmesine yardım ettikleri şüphesini doğuracak deliller elde edilmesi nedeniyle soruşturma başlatıldı."

Seçen, PKK ile yapılan Oslo görüşmelerini ima edip, teröre karşı yürütülen politikaların soruşturma konusu yapılmadığını belirterek en azından yargının, siyasi bir kararı sorgulamadığının altını çizmişti.

Ortada, yargının şeffaf bir biçimde çözmesi gereken bir suç isnadı var.

Diğer yandan, MİT krizinin bir diğer vechesi, gün yüzüne çıkan iktidar kavgası.

Emniyet istihbaratın, hükümetin, 2009 yılında resmen açıklanan Kürt sorununa silahlı çözüm bulmayı amaçlayan Demokratik Açılım projesiyle birlikte KCK'ya yönelik operasyonların durdurulmuş olmasından rahatsız olduğunu biliyoruz. Bu süreçte PKK ile MİT'in, Oslo'da barış görüşmeleri yapmakta oldukları da, sonradan internete sızdırılan ve konuşmaların bir kısmının çıkartılarak tahrif edildiği iddiası bulunan konuşma metni ile ortaya çıkmıştı.

Emniyet istihbaratı, PKK sorununu silahlı yöntemlerle çözmek isteyen MİT ve o dönem hükümete yakın ekibe kızgındı. Zira barış ortamının yaratılmasının istendiği o dönemde, Ceza Kanunu'nda suç sayılabilecek kimi KCK eylemlerine göz yumulmasına tepkiliydi. **Emniyet, silahlı çözüm arayışları sırasında meselenin üzerine polisiye tedbirlerle gidilmesi gerektiğinde ısrarcıydı.**

12 Haziran seçimleri sonrasında kurulan hükümette İçişleri Bakanlığı görevini Beşir Atalay'dan alan İdris Naim Şahin ve ekibi, özellikle geçen yıl 14 temmuzda gerçekleşen PKK'nın Silvan saldırısıyla birlikte KCK faaliyetlerine yönelik polisiye tedbirlere ağırlık verdiler.

MİT'in, Emniyet teşkilatının özellikle istihbarat unsurlarını kontrolü altına alma girişiminin bu polis örgütünü çileden çıkardığını da hatırlatmakta yarar var.

Emniyet ve MİT arasında, profesyonel iki kurum arasında yaşanabilecek olağan rekabetin çok ötesine giden çekişme, ülke güvenliğini zaafa uğrattır nitelikte. Tıpkı, Genelkurmay ve Jandarma istihbaratının, onlarca yıl başıboş kalmasının yarattığı zafiyet gibi.

Ancak bu çekişmelerden bağımsız olarak MİT üzerindeki askerî vesayetin, başına Taner ve Fidan gibi demokrat zihniyetli insanlar gelse de devam ettiği tesbitini yapmak da yarar var. Susurluk skandalı, Tansu Çiller döneminde MİT'in, dönemin, şimdi hayatta olmayan Azerbaycan Cumhurbaşkanı Haydar Aliyev'e suikast düzenleme gibi örtülü faaliyetleri ve daha niceleri halen zihinlerdeyken, daha yakın tarihte, *Taraf* yöneticilerinin MİT'in mahkemeden aldığı kararla takma isimlerle dinlendiği ortaya çıkıyor. Gazetenin yazarı Mehmet Baransu, daha geçen hafta MİT tarafından izlendiğini kendisi ortaya çıkardı.

Diğer yandan, MİT'in gerek bütçesi, gerek istihbarat faaliyetleriyle ilgili parlamento denetiminin olmayışı, Türkiye'nin ulusal çıkarları açısından bir diğer zafiyet olarak karşımıza çıkıyor.

Susurluk'ta, derin yapılanmaların Emniyet ayağı biraz temizlendi, Ergenekon ve Balyoz gibi darbe girişimi davalarıyla TSK içindeki derin yapılar mahkemelerde hesap veriyor. TSK'nın kurguladığı MİT'in, altta kümelendiği iddia edilen derin yapıdan arındırılması gerekiyor. Bu arındırma süreci başlatılmalı ama Fidan ve Taner'i hedef alarak değil. Bu kişilerin hedef alınması akıllara şu soruyu getiriyor; MİT eski Müsteşar Yardımcısı Cevat Öneş'in dediği gibi, MİT üzerinden hükümete sivil darbe mi yapılmak istendi?

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Talihsizlik, Oslo sürecinin odak olması

MİT-Yargı-Emniyet üçgeni arasında yaşanan kriz, MİT görevlileri hakkındaki soruşturmaları zaten Başbakan'ın izniyle mümkün kılan ilgili yasa maddesinin değiştirilerek izin mekanizmasının güçlendirilmiş biçimde Meclis'ten çıkmasıyla şimdilik durulmuş görünüyor. Ama bu kriz, arkasında yatan gerçek nedenler berraklaşmadıkça devam edecek gibi görünüyor. Ancak şu aşamada berraklaşan husus, yargının, Kürt sorununa barışçıl çözüm bulmak amacıyla MİT yöneticilerinin kimi PKK üyeleriyle bir dizi görüşmeler yaptığı Oslo sürecini odağa oturtmuş olması. Oslo görüşmelerinde, Kürtlere özerklik, federasyon gibi hakların tanınması gibi hususların ele alınmış olması, "suç nedir, ne değildir," ayrımının yapılamadığı Türkiye'de yargı sürecine takılmış olabilir. PKK ile soruna silahsız çözüm amaçlı ilk görüşmeleri başlatan MİT eski Müsteşarı Emre Taner'in de, yasal değişiklik ile şimdilik durdurulsa da ilk başta şüpheli sıfatıyla ifadeye çağırılmış olması, **krizin görünen yüzünde, hükümetin, barış adımlarını torpillemek olduğu çok net ortaya çıkıyor.**

Oslo barış sürecinin başlatılmasının siyasi kararını veren kişi olarak, Başbakan Erdoğan'ın, gerek şimdiki MİT Müsteşarı Hakan Fidan ile eski Müsteşar Taner ve eski Müsteşar Yardımcısı Afet Güneş'i kapsama alanına alan yargı tasarrufunu kendisine saldırı olarak görmüş olması çok doğal. Kriz süresince açıklama yapmaktan kaçınan ancak siyasi direktifiyle barış görüşmelerini başlatan ekibin korunması için izin yetkisini güçlendiren yasal değişikliğin yapılmasını sağlayan Erdoğan, hafta sonunda suskunluğunu bozarak, MİT-Emniyet-Yargı üçgeni arasındaki krizi nasıl okuduğunu şöyle açıklıyordu;

"Sınırları aşan her türlü girişim yetki gaspıdır....Gücünü milletten almayan, milletle aynı yöne, aynı istikamete bakmayan her girişim millet nezdinde Anayasa ve yasalar nezdinde gayri meşrudur. Biz bu ülkede gayri meşruluğa izin vermeziz. Hiçbir zaman seçilmişleri atanmışlara kul etmeyiz."

Erdoğan'ın bu açıklaması, **siyasi irade katında, MİT krizinin, atanmış, siyaseten sorumsuz bürokrasi ile seçilmiş sorumlular arasındaki güç kavgasının tezahürü şeklinde okunduğunu ortaya koyuyor.** Başka nasıl okunabilir ki. Geçmişte kimi mensuplarının adı suçla özdeşleşen MİT de gerçek anlamda arınma süreci başlatılması gerekirken, Türkiye'yi istikrara kavuşturacak Kürt sorununa barışçıl çözüm arayan tepe yöneticilerin, yargı üzerinden hedef alınıyor olmaları çok ama çok garip.

Daha mikro analiz yapıldığında, krizin, MİT ve Emniyet'teki ruh haline yansımasının çok sıkıntılı olduğunu söylemek lazım. MİT'teki tepe isimlerin ifadeye çağırılmış olmalarının –ki icabet etmediler– hemen akabinde, İstanbul Emniyet'inde KCK soruşturmalarını yürüten iki isim, ardından dokuz isim daha bu görevlerinden alınarak farklı birimlere atandılar. Malum, MİT yöneticilerinin ifadeye çağırıldıklarının açıklanmasının hemen ardından basına sızdırılan soruşturmada, bazı MİT görevlilerinin KCK'ya sızdıktan sonra bu örgüt ile birlikte hareket edip, suç işledikleri iddiaları da yer alıyordu.

Emniyet'te, MİT krizi ile yaşanan süreçte, şamar oğlanına çevrildikleri düşüncesi hâkim, motivasyonlarını kaybettikleri söyleniyor. Bazı Emniyet yetkililerinin farklı görevlere atanmalarıyla birlikte KCK soruşturmasının seyri de merak ediliyor, öyle ya görev yerleri değiştirilen ekip, bu soruşturmayı yürütüyordu.

MİT için yasal düzenleme yapılmasıyla birlikte biraz da ironik bir biçimde bir kaynağım diyor ki; "Artık MİT de kurumsal bütünlük sağlanmıştır".

Emniyet ve MİT arasındaki gerilimin, ülke istikrarı için giderilmesinde yarar var.

Bakan'ın dikkatine: Hastaneler, ağır hastaları geri çeviriyor

Sağlık Bakanı Recep Akdağ'ın uygulamaya koyduğu, sağlığa erişimi önemli ölçüde kolaylaştıran reformlar, genel doktor sayısı içinde sayıları az olmakla birlikte etkin olan Prof. doktorların tepkilerini çekmeye devam ediyor. Ancak, **geçmişte de yaşamakta olduğumuz şimdi ise krize dönüşen ve acilen çözüm bulunması gereken önemli bir sorun var, o da gerek özel gerek devlet ve üniversite hastanelerinin artan biçimde ağır hastaları tedavi için artık kabul etmemekte ciddi bir direnç gösteriyor olmaları. Bir doktor tanıdığım, kendi hastalarının da başına gelen ve çoğu zaman kendisinin de çaresiz kaldığı ağır hastalara yönelik bu muameleye dikkat çekilmesi gerektiğinin altını çiziyor**

Bu doktorun anlatımıyla, hiçbir hastanenin kabul etmediği üstelik de varlıklı bir hastasının durumu şöyle;

*"M.A. isimli hastayı, bir cins akciğer zarı kanseri nedeniyle takip ediyorum. Hastanın başında özel hemşiresi var, ev bir hastane odası şeklinde. Tüm cihazlar var. Kontroller sırasında makine ayarları gerekiyor. Evde bakım servislerinin bu ayarları yapması mümkün değil. Yetişmiş respiratuar teknisyen yok. Hastanın yatırılarak bu ayarların gözden geçirilmesi gerekiyor. Hiç bir özel hastane böyle hastaları kabul etmiyor. Yoğun bakımlarında geri ödeme alamayacaklarını düşünüyorlar. **Devlet ve üniversite hastanelerini ne zaman arasam, 'Hastanın nesi var,' diye soruyorlar. Anlattığınız zaman hemen yerleri doluyor. Özellikle solunum yetmezliğinde olup, mekanik ventilatör ihtiyacı olan hastalar çok zor durumdalar**".*

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Soruşturulmayan Kıbrıs Ergenekon'u

Lale Kemal 29.02.2012

Kıbrıs Rumlarının, AB dönem başkanlığını, 1 temmuzda altı aylık bir süre için üstlenmelerine dört ay kaldı. Türkiye, Kıbrıs Türk ve Rum toplumlarını ortak bir devlet çatısı altında birleştirecek bir çözüm olmadan Rumların dönem başkanlığını üstlenmeleri halinde birlik ile ilişkileri donduracağını daha önceden açıklamıştı. 1 temmuza dört ay kala BM gözetiminde devam eden barış görüşmelerinde toprak dağılımı gibi kritik konularda ilerleme sağlanmış değil. Anlayacağınız, **dört ay içinde çözüme ulaşılması mucizeye kalmış.**

Kıbrıs Türkü adına Kıbrıs görüşmelerinin Başmüzakerecesi Kudret Özersay, geçen haftasonu bir grup gazeteci olarak ziyaret ettiğimiz Ada'da bizimle konuşurken, "Kıbrıs barış görüşmeleri 1968'den beri 44 yıldır sürüyor. Çözüm istisna, hiç olmadı ama 44 yıldır çözümsüzlük var," diyor.

Başkent Lefkoşa'daki konutunda öğlen yemeğinde bizi ağırlayan Cumhurbaşkanı Derviş Eroğlu ise, "Rumlarla 100 sene görüşecek değiliz. 1 Temmuz görüşmelerin sonu, halkıma dönüp, kendi devletimize sahip çıkalım," diyeceğim, ve "Kuzeyin güçlenmesi için politikalar belirleyeceğiz," diyor. Eroğlu ısrarlı sorularımıza karşılık, bu politikaların neler olacağını söylemiyor. Ama **Ankara ile Lefkoşa'daki Türk yönetimi, görüşmeler bu kez çökerse, geleceğe yönelik olası senaryoları çoktandır müzakere ediyor. Bu senaryolar arasında, KKTC'nin kendi yolunu çizmesi ve buna uluslararası toplumun tepkisinin Ankara'ya yansımalarının nasıl bertaraf edileceği de yer alıyor.**

Artık geldiğimiz noktada çözümün mucizeye kalmış olduğu görüşümü güçlendiren Özersay'ın şu sözleri: "Görüşme süreci çökerse Rum tarafının kaybedeceği birşey yok." Zira Rumlar zaten hem AB üyesi hem de Kıbrıs'ın BM tarafından tanınmış meşru temsilcisi. Zaten Rum Yönetimi Cumhurbaşkanı Dimitri Hristofyas, müzakerelere ayağını sürüyerek gidiyor.

Müzakere süreci çökerse bilelim ki bunun asıl sorumlusu, Kıbrıs politikalarında onca yıl çözümsüzlüğü dayatan Türkiye'deki derin yapılanmadır. Türkiye'de, seçimle işbaşına gelmiş hükümetin silah zoruyla değiştirilmesi suç isnadı üzerine odaklanan 2009 yılındaki ilk Ergenekon iddianamesinde Kıbrıs bağlantıları da yer alıyordu. **Silivri mahkemesi, Ergenekon davasını görmekle birlikte bildiğim kadarıyla Kıbrıs bağlantısı bugüne kadar yargının kapsama alanına girmedir.**

Anadolu Ajansı 8 Nisan 2009 tarihinde dönemin KKTC Başbakanı Ferdi Sabit Soyer'e atfen geçtiği haberde, Türkiye'deki Ergenekon soruşturması iddianamesinde adı geçen KKTC'nin ilk Cumhurbaşkanı Rauf Denktaş ve eski Başbakanlardan, ana muhalefet Ulusal Birlik Partisi (UBP) Genel Başkanı Derviş Eroğlu (şimdi Cumhurbaşkanı) hakkındaki iddiaların araştırılması için Başsavcılık'tan soruşturma yapılması talebinde bulunduğunu bildiriyordu.

O dönem Cumhurbaşkanı olan Mehmet Ali Talat ise gazetecilerin soruları üzerine şöyle diyordu:

"Ergenekon, benim anladığım kadarıyla bir ekip var. Bu ekip bazı yasadışı yollarla siyasi iktidarı yıpratmak ve iktidardan uzaklaştırmak gibi birtakım girişimler yapmış.... Ergenekon üzerinden hesaplaşma Kıbrıs'ta da kendini göstermiş. Nerede çok milliyetçi duyguları besleme imkânı var, orada çok fazla karışık işler olur."

Kıbrıs'taki Ergenekon uzantısının, Kıbrıs sorununda çözüm vizyonunu ortaya koyanları saf dışı ettiğini inkâr etmek saflık olur.

Başmüzakereci Özersay'ın, "44 yıldır çözümsüzlük var," sözlerinden, çözümsüzlüğün arka planında Ergenekon faaliyetlerinin yattığı çıkarımını yaparsak yanılmış olmayız.

Kıbrıs Türk tarafının hafta sonunda bize aktardığı resmî görüş, 1 Temmuz'da artık yolun sonuna gelindiği şeklinde.

Onlarca yıl liderlerinin çözümsüzlük peşinde koştukları ama bunun bedelini ağır ödeyen Kıbrıs Türk halkı ne düşünüyor? Lefkoşa, Girne ve Gazimagosa'ya yaptığımız ziyaretlerimizde, dünyaca tanınmamış olmanın getirdiği yılgınlığı, ümitsizliği halkın gözlerinden okumak mümkün. **İnsan ümitle yaşar derler ya, o ümit de yok artık Kıbrıs Türkünde.**

Lefkoşa'daki Lokmacı giriş kapısından artık rahatlıkla Rum tarafına geçen Türklerin, Rum bölgesinin gelişmişliğini gördükçe ümitsizliklerinin arttığını söylemek mümkün.

Bizi konutunda ağırlayan Eroğlu'na, 1974 yılından bu yana kapalı tutulduğu için hayalet şehir olarak da anılan Maraş'a (çözüm halinde Rumlara verilecek) girmek için izin verilmesini istedik. Eroğlu, izni TSK'nın verdiğini söyleyince, Türkiye uzantılı askerî vesayetinin Türk bölgesinde olanca gücüyle devam ettiğini de gözlemlemiş olduk.

Lefkoşa üzerinden sahil şehri Girne, oradan da kapalı Maraş bölgesinin bitişiğindeki Gazimagosa'ya giderken yol boyunca, çok sayıda askerî karargâha rastlamak mümkün iken aynen Türkiye'de olduğu gibi askerlerin sosyal tesislerinin, Ada'nın manzaralı alanlarında boy gösterdiklerini de görmek şaşırtıcı olmadı.

Ada'daki Türk askeri sayısının 30 ila 60 bin arasında değiştiği söyleniyor. Kıbrıs'ta artık sıcak bir çatışma ihtimali hemen hemen yok iken bu kadar çok askeri beslemenin bir anlamı yok. Ama vesayetçi anlayış devam ettirilmek istendiği için asker sayısının azaltılmasına da yanaşılmıyor.

Kıbrıs'ta Türkiye uzantılı derin yapı faaliyetleri, Ankara'yı uluslararası alanda esir aldı, mali kaynaklarımızı heba etti. **Şimdi artık Kıbrıs görüşmeleri çökerse bilin ki bunun asıl sorumlusu, mücadelede çok geç kaldığımız Ergenekonvari yapılanmalardır.**

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Türkiye'nin, PKK ve Scud füzeleri endişesi

Lale Kemal 07.03.2012

Türkiye, hem içeride hem dışarıda bazı çevrelerce, Beşşar Esad rejiminin, halkını katletmesinin önüne geçmek için adeta Suriye'ye tek yanlı askerî müdahaleye zorlanıyor gibi. Rejimin askerleri ile muhalif gruplar arasındaki çatışmalar ise, Türkiye sınırının hemen yanı başında bir süredir yoğun olarak sürüyor. Suriye'den kaçan binlerce sığınmacı, Türkiye tarafında kurulan çadır kentlerde barınırken bu sığınmacılara her gün yenileri ekleniyor. Bu gelişmeler ışığında **bir süredir ortaya atılan iddialar; Türkiye'nin Suriye muhalefeti, Esad'ın güçlerine karşı silahlandığı ve sığınmacı sayısı çok artarsa, bu kişileri kendi topraklarında tutmak amacıyla tampon bölge kurulmasına destek verdiği yönünde.**

Türkiye her iki iddiayı da yalanlıyor. Benim Ankara'da yaptığım nabız yoklamalarına göre ise, Türkiye, rejim muhalifi Hür Suriye Ordusu'nu (HSO), en azından şimdilik, ne eğitiyor ne de silahlandırıyor. Zira, Ankara, bu faaliyetine karşılık gerek Esad'a destek veren İran gerekse Suriye rejiminin, Türkiye'ye karşı PKK'yı daha da kışkırtacağı endişesini taşıyor. Bir yandan da Ankara, Suriye muhalefeti silahlandırılması ve eğitimi konularında, ABD'nin politikalarını yakından izliyor. Bu aşamada, **ABD, muhalefeti, Esad'a karşı etkin savaşmaları için silahlandırmaktan ve eğitim vermekten yana değil.** Çünkü, Suriye muhalefeti, örneğin, Libya'dakinden farklı olarak örgütlenmiş değil. **Washington, dağınık yapıdaki muhalefet hareketine vereceği silahların, bu hareket içinde ortaya çıkabilecek bir çete savaşında kullanılabileceği endişesini taşıyor.**

Gerek Türkiye ve ABD gerekse kendilerine destek veren ülkelerin endişelerini gidermek için olsa gerek, muhalefetin sözcüsü olarak kabul edilen Suriye Ulusal Konseyi (SUK) geçen hafta perşembe günü yayımladığı bildiride, nerede olduğunu açıklamadığı bir Askerî Büro kurduğunu ilan ediyordu.

SUK açıklamasında şöyle deniyordu:

"Suriye'deki çatışmalarda meydana gelen hızlı gelişmeler ışığında ve artan silahlı direnişin örgütlenmesinin çok önemli olduğu bilinciyle, gerek HSO gerekse SUK'un kapasitesinin güçlendirilmesi gerekliliği ortaya çıkmıştır. Silahlı muhalif grupların, tek bir komuta merkezinde izlenmesi, örgütlenmesi ve birleştirilmesi, savunma görevlerinin tanımlanması amacı ve bu grupların, Suriye devriminin genel stratejisi çerçevesinde SUK'un, siyasi yönlendirmesi altında faaliyet göstermeleri için bir askeri büro kurulmuştur."

SUK'un, Askerî Büro'nun Türkiye'de kurulması yolunda talebi olduğu yolundaki iddialar, gerek Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu gerekse hafta sonunda İstanbul'da biraraya geldiği SUK temsilcileri tarafından yalanlanmıştı. Aslında Suriye muhalefeti, Türkiye'den talebini önce sızdırıp, nabız yokladıktan sonra da yalanladığı tahminini yapmak zor değil.

Suriye muhalefетinin, tek bir çatı altında örgütlendiği açıklaması, uygulamada ne derece hayat bulacak onu zaman içinde test etmek gerekiyor. Ancak, **ABD'nin, ancak iyi örgütlenmiş bir Suriye muhalefet hareketini, silahlandırıp eğitim vereceği yolunda bana bilgiler geliyor.** Ama bu yöndeki faaliyetin Türkiye'de olmayacağı kesin gibi. Bunun birinci nedeni, Türkiye'nin, Suriye ve İran kaynaklı PKK endişeleri iken diğer nedeni, Washington'un, basının gözünden hiçbir şey kaçmadığı için Türkiye'nin iyi bir seçenek olmadığı düşüncesi. **ABD'nin, Suriye muhalif hareketini, karar verirse eğer, basın sansürünün yoğun olduğu Irak gibi ülkelerde silahlandırıp, eğitim vermesi olasılığı ağır basıyor.**

Türkiye'nin, sığınmacıları Suriye içinde tutmak amacıyla bu ülke topraklarında tampon bölge kuracağı yönündeki haberler de Ankara tarafından yalanlanıyor. Tampon bölge kurulması, söz konusu ülkenin onayını da gerektiriyor. Suriye buna izin vermeyeceğine göre, dönemin Cumhurbaşkanı Turgut Özal'ın, 1991 Körfez Savaşı'nda, Iraklı mültecilerin Türkiye topraklarına girmeden Irak içlerinde tutulması amacıyla yaptığı gibi gerek BM Güvenlik Konseyi gerekse Uluslararası Kızılhaç Örgütü'nden karar çıkarttırmak gerekiyor. Bu iki kuruluştan karar çıkartıldığını varsayalım, **Suriye'nin, bu kararlara misilleme olarak envanterindeki Scud gibi füze ve kimyasal silahlarla yanıt vermeyeceği ne malum.**

Türkiye'nin, Suriye'ye müdahale anlamına gelebilecek tampon bölge endişesi de Suriye füzelerine muhatap olma riskinden kaynaklanıyor.

Suriye Ulusal Konseyi ise, gerek Ankara gerekse Esad rejimine karşı kendisine destek veren ülkelerin, silahlandırılmaları halinde kendi içlerinde çetevari bir çatışmaya girecekleri ve silahların yayılmasına hizmet edecekleri endişelerine karşı 1 mart tarihli bildirisinde, taahhüt niteliğinde şu bilgilere yer veriyordu;

"SUK, silahların yayılması gibi ortaya çıkabilecek kaosu da önleyecektir."

Diğer yandan, Suriye halkına yardım ulaştırmak için insani yardım koridoru açılması için de Esad rejimine baskı yapılması gerekiyor. Bu ülke yönetiminden bağımsız açılacak koridor, gözü dönmüş Esad güçlerinden gelecek füze misillemesi riskini taşıyor. Nitekim, Başbakan Erdoğan da dün yaptığı konuşmada, insani yardım koridorlarının derhal açılması için Suriye rejimi üzerinde baskı oluşturulması çağrısında bulunuyordu.

Esad rejiminin, askerî girişim, tampon bölge ya da insani yardım koridoru açılması gibi topraklarına yönelik bir müdahaleye, envanterindeki füze ve kimyasal silahlarla misillemede bulunmayacağını garantisi yok.

Jale, kırılğan grupların sesi oldu

Jale Ersoy ile gazetecilik mesleğine aşağı yukarı aynı yıllarda başladık. Ancak, Jale, bir süre sonra mesleği bırakıp, ABD'nin Ankara'daki büyükelçiliğinde siyasi danışman olarak göreve başladı. İyi de yaptı, Türkiye'deki insan hakları ihlallerinin azaltılması, gayri Müslim ya da Müslüman tüm baskı altındaki gruplarının durumlarının iyileştirilmesi için çaba harcadı.

Jale, elçilikte 25 yıl çalıştıktan sonra emekli oldu, kendisine yeni hayatında başarılar diliyorum.

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Oslo'yu İngilizler ayarlamış

Lale Kemal 14.03.2012

MİT'in, Başbakan Erdoğan'ın talimatıyla, PKK ile yaptığı Oslo görüşmelerinin, geçen yıl eylül ayında internet üzerinden sızdırılmasıyla artık kamuoyuna mal olan gelişmeler bugün yargıya uzandı. Ya da karakolluk oldu diyebiliriz. İstanbul Özel Yetkili Cumhuriyet Başsavcılığı'nın, MİT'in tepe ismi Hakan Fidan ve diğer üst düzey istihbarat görevlilerini, KCK soruşturması kapsamında şüpheli sıfatıyla şubat başında ifadeye çağırmasına karşı hükümet ön almış, Meclis'ten bir yasa değişikliğini çıkartarak, söz konusu kişilerin hâkim karşısına çıkmalarını önlemişti. Savcılık ise ısrarını sürdürüp, Fidan ve diğerlerinin ifade vermeleri için geçen hafta Başbakan'dan izin isterken Erdoğan, bu iznin verilmeyeceğini ima etmişti.

Basına sızan iddialar ve sonrasında ilgili yargı makamlarının yaptığı açıklamalardan, MİT'in, Erdoğan'ın talimatıyla PKK ile Oslo'da yaptığı görüşmelerin de yargı kapsamına alındığı anlaşılmış bulunuyor. Zaten, geçen yıl 14 temmuzdaki Silvan saldırısı, hükümetin, yeni bir güvenlik konseptiyle, PKK'ya karşı askerî önlemlere yeniden ağırlık vermesi politikasını beraberinde getirmiş, silahsız çözüm arayışlarını askıya almıştı.

Neredeyse 28 yılı bulan terörle silahlı mücadelenin yerine siyasi araçlarla Kürt sorununa çözüm bulunması umutları, 2009'daki Kürt açılımıyla ortaya çıkmış, Silvan ile sönmüştü. Şimdi de, her şeye rağmen yeniden PKK ile diyalog kurulması beklentisi, Oslo'nun yargı engelini takılmasıyla ortadan kalkmış görünüyor.

Farzedelim, hükümet siyasi iklimi elverişli buldu ve PKK ile bir şekilde yeniden temas kurmak istedi; O zaman şu soru akla geliyor, MİT'in yargı kısılcasına alınması karşısında, hangi bürokrat Başbakanlık talimatıyla PKK ile görüşmelere cesaret edebilir? MİT Müsteşarı Fidan zaten şüpheli sıfatıyla yeniden savcılığa çağırıldı, nasıl rahat olabilir bu durumda?

Fidan dışında başka bir bürokrat, PKK ile yeniden temaslara geçilmesi için görevlendirilmek istendi, diyelim. **Örneğin, Başbakan Yardımcısı Beşir Atalay'a bağlı olan Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığı'nın başındaki isim Büyükelçi Murat Özçelik, bu işe talip olur mu? Pek ihtimal verilmiyor. Zira, güvenilir kaynaklarıma göre, Özçelik, MİT krizinin ilk patlak verdiği sırada, "Fidan'ın başına gelen benim de başıma gelir mi?" endişesiyle, PKK'nın, Türkiye'ye yönelik saldırılarının önüne geçilmesinde etkin olabilecek ülkelerden komşu Irak'ın başkenti Bağdat gezisini iptal etmiş.**

"Ama Özçelik, yaklaşık iki hafta önce, yine terör konusunu görüşmek üzere, PKK'nın üs olarak kullandığı Kuzey Irak'ın başkenti Erbil'e gitti" diye bir hatırlatma yapılabilir. Aldığım bilgilere göre, Özçelik, hükümetten güvence (Yargı bağlamında başına bir iş gelmeyeceği) aldıktan sonra Erbil'e gidip, temaslarda bulunmuş ya da bulunmak zorunda kalmış.

Oslo görüşmelerini de kapsadığı anlaşılan yargı süreci ile bürokratlar sindirilmiş durumdayken, silahsız çözüm umutları nasıl yeşerebilir?

Keza, Türkiye'deki olumsuz gelişmeler ışığında İngiliz gizli servisi MI6'nın da bu kez yeni bir görüşme için koordinatörlük yapması, bu aşamada, pek mümkün görünmüyor. Hatırlatmakta yarar var, PKK ile MİT yetkilileri arasında Oslo'da yapıldığı ortaya çıkan görüşmeler, geçen yıl internet sitelerine sızdığında taraflar arasındaki görüşmelerin bir de İngilizce aksanıyla konuşan koordinatörü olduğu anlaşılmıştı. Bu kişi, Oslo

görüşmelerini açarken, "Bizim sorumluluğumuz altında girilen bir inisiyatifti (Oslo görüşmelerini kastediyor)" diyerek, söz konusu görüşmeleri kendilerinin organize ettiğinin de altını çiziyordu.

Oslo görüşmelerini, İngilizlerin organize ettiği bilgisini çok güvenilir kaynaklarımdan aldığımı not olarak düşeyim.

Baharı müjdeleyen ilk cemre havaya düşerken biz, onlarca yıldır baharın gelişini, PKK'nın, bölgede karların erimesiyle birlikte şiddet olaylarını tırmandırması endişesiyle karşılıyoruz. Yine bahar gelirken şiddetin başlayacağı endişesini taşıyoruz, çözüm umutları ise bu kez yok gibi. O zaman, terörün Türkiye'ye maliyetini bir bakanın ağzından yeniden hatırlatalım, belki çözüm umutları yeşerir.

Ulaştırma Bakanı Binali Yıldırım, Kürt sorununa silahsız çözüm ikliminin sürdüğü 2010 yılı şubat ayında, Van'ı ziyareti sırasında, terörün Türkiye'ye maliyetini bir trilyon dolar olarak açıklarken, şiddet ortamının yarattığı vahameti şu sözlerle dile getiriyordu:

"Terör, enerjimizin bir kısmını boşa harcanmamıza neden oldu. 25 yıl geçti aradan 40 bin insanımızı kaybettik. 300 milyar dolarımız uçtu gitti. Terörün bize maliyeti dolaylı olarak bir trilyon dolardır. Türkiye'nin bir yıllık bütçesi 287 trilyon. Demek ki kaynaklarımızın dört katına yakın kısmını bu yolda harcamışız. Biz bu kaynakları bu bela için terörle mücadele için harcamamış olsaydık, acaba ne yapabilirdik? Bakın bu parayla 15 bin adet 24 derslikli okul, dokuz bin adet tam teşekküllü 400 yataklı eğitim araştırma hastanesi yapabilirdik. İstiyoruz ki bu anlamsız mücadele sona ersin."

Bir daha hatırlayalım terörün Türkiye'ye nasıl bir tahribat yarattığını, yaratmaya devam ettiğini, belki o zaman çözüm için bastırırız.

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Afganistan kazasında kuşkular giderilmeli

Lale Kemal 21.03.2012

TSK'ya ait Amerikan yapımı, Kara Şahin kod adlı Sikorsky helikopterinin, geçen cuma günü Afganistan'ın başkenti Kabil yakınlarında düşmesinin nedenleri konusunda henüz elimizde aydınlatıcı bir bilgi yok.

Helikopterin düşmesi sonucu içinde bulunan 12 Türk askerini de kaybettik. Ölen Türk askerlerinin görev yaptığı ve Türkiye'nin de dört kez komuta ettiği ABD önderliğindeki NATO'nun Uluslararası Güvenlik Yardım Kuvveti (ISAF), kazanın olduğu 16 mart günü yaptığı açıklamada, **bölgede helikopterin düşürülmesine neden olabilecek bir düşman faaliyetinin bulunmadığını** bildirmişti.

Ancak aldığım duyumları, Başbakan Erdoğan ve Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu'nun, kaza sonrası yaptıkları ilk açıklamalar ile birleştirdiğimde, **kazanın nedenleri konusunda bazı kuşkuların bulunduğunu** seziyorum.

Erdoğan açıklamasında, "Bu sabah bildiğiniz gibi TSİ yedi civarında Kabil'in beş km. kadar güneyinde iki helikopterimiz (envanterdeki Sikorsky helikopterleri) kalkıyor. Bunlardan bir tanesi, önde olan helikopterimiz, maalesef şu anda nedeni tam net bize ulaşmış değil, bilinmeyen bir nedenle düşüyor."

Akabinde Davutoğlu, "Helikopterin acil iniş yapmak isterken düştüğü tahmin ediliyor," diyordu.

Dolayısıyla bu açıklamalardan, **iki helikopterin aynı anda kalktığı ve önde olanın, acil iniş yapmak zorunda kaldığı ve bu esnada düştüğü anlaşıyor**. Ama nedeni henüz bilinmiyor.

Savaş bölgelerinde, düşmanın olası bir saldırısına karşı açık hedef olmamak ve hızlı hareket etmek için **helikopterlerden biri piste inerken diğeri havada bekler**. İlk helikopterin güvenli bir şekilde inmesinin akabinde diğeri helikopter de piste iniş yapar. Kalkışta da benzer yöntem uygulandığı askerî uzmanlarca belirtiliyor.

Soru şu; **helikopter, teknik bir arıza nedeniyle mi yoksa diğeri helikopter ile aynı anda havalanmasının yol açtığı bir nedenle mi, acil iniş yapmak zorunda kalırken düşüyor? Yoksa bir düşman saldırısı sonucu mu düşüyor?** Bütün bu soruların yanıtlarının, Türkiye’den gönderilen teknik ekip ve ilgili NATO uzmanlarınca açıklığa kavuşturulup, kamuoyunun aydınlatılması gerekiyor.

Afgan kazası bağlamında bir olayı hatırlatmakta yarar var. **1994 yılında, Kuzey Irak’ta, PKK’nın, Rus yapımı roketlerle, Sikorsky helikopterine gerçekleştirdiği saldırı sonucu helikopter düşmüş, içinde bulunan 20 kadar özel kuvvetler mensubu askerimiz ölmüştü**. Bu kazayla birlikte, **helikopterin, füze ve roket saldırılarını püskürtecek sistemlerle donatılmadığı** ortaya çıkmıştı. Askerlerimizin ölümünün ardından apar topar, roketlere karşı koruyucu sistemlerin alımı için ihaleye çıkılmıştı.

Afganistan’daki kazanın da, tekrarını önlemek adına mutlaka aydınlatılması gerekiyor.

Diğeri yandan, Afganistan’daki kazayla ilgili iki muhalefet partisi CHP ve MHP’nin, asker ölümleri üzerinden siyasi rant elde etme gibi kısır söylemler içine girmiş olmaları gerçekten hayret verici ama daha da önemlisi üzüntü verici.

Gerek CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, gerekse MHP Lideri Devlet Bahçeli, kazayla ilgili yaptıkları açıklamalarda, “Türkiye’nin Afganistan’da ne işi var, Afganistan’daki askerî varlığımız ülke çıkarlarına hizmet ediyor mu,” gibisinden sorular eşliğinde buradaki askerlerimizin geri çekilmesini talep ettiler.

Bu sözleri duyan da, sanki muhalefet liderlerinin, uzaylı misali, Türkiye’de yaşamadıkları gibi Türkiye’nin ittifak üyesi olarak sorumlulukları bulunduğu, bu nedenle Afganistan dâhil dünyanın pek çok yerinde barışı koruma amaçlı asker bulundurduğunu bilmediklerini sanır. Muhalefet tepkilerine sanırım en iyi yanıtı Başbakan Yardımcısı Bülent Arınç verdi ve Türkiye’nin NATO’dan doğan sorumluluklarını hatırlattıktan sonra, “Tek başımıza Robinson gibi adada yalnız yaşayan bir devlet değiliz,” hatırlatmasını yaptı.

Bahçeli’nin, dönemin üçlü koalisyon hükümetinin ortağı olarak bir kere yurtdışına gittiğini, onun da bir Orta Asya Cumhuriyeti olduğunu hatırlarsak, MHP liderinin, yalnızlığa hapsolmuş bir devlet özlemi içinde olduğunu varsayabiliriz. Kılıçdaroğlu’nun, hükümet ile atışmaları ise daha fazla siyasi rant kokuyor gibi.

Kılıçdaroğlu, askerlerimizin ölümüyle ilgili tepkisini koyarken yaptığı bir başka konuşmada ise, Suriye’deki gelişmelere de değinerek, Türkiye’nin bu ülkeye bir askerî müdahalesine karşı da uyarıda bulunuyor ve “Suriye bizim komşumuz, kardeşimizdir,” dedikten sonra, “Müslüman Müslüman’a kurşun sıkar mı,” diye de soruyor. Her ne kadar CHP lideri, Suriye’ye bir askerî müdahaleye karşı hükümete yaptığı uyarısında haklı iken –zira Başbakan Erdoğan’ı bir askerî müdahale için içeride ve dışarıda kışkırtanlar var– “Müslüman Müslüman’a kurşun sıkar mı?” söylemi sorunlu.

Neden dersiniz, terörle mücadele altında neredeyse 30 yılı bulan PKK ile düşük yoğunluklu savaşta 50 bine yakın insan öldü. Bu çatışmalarda da neticede Müslüman Müslüman’a kurşun sıkıyor mu? Terörü sonlandırmak için muhalefet olarak hiç çaba göstermezken, Afganistan’daki varlığımızı sorgulama biçimi, siyasi rant değil de nedir.

Güçlü devletler risk alan devletlerdir. Afganistan'daki varlığımızı sorgularken, doğru açılardan bakmaya ihtiyaç var, örneğin, helikopterin düşme nedeninin ortaya çıkması için gösterilecek çabalar gibi. Nedense bizim muhalefet, işin içine özellikle TSK girince, tırsıp, hükümete, yanlış söylemlerle yükleniyor ve inandırıcılığını da kaybediyor.

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'Megaloman Öcalan hiçbir surette devrede olmayacak'

Lale Kemal 24.03.2012

Devlet içinde Kürt ve PKK sorununun çözümü yolunda irade eksikliğine bürokratlar ve bakanlıklar arası rekabet eklenince, Kurtuluş Tayiz'in vurguladığı gibi, yeni diye açıklanan Kürt planı, devlet içi güç merkezleri arasında geçici bir uzlaşmayı yansıtıyor havası veriyor .

Üst düzey bir hükümet yetkilisinin, ben dahil birkaç gazeteciyle, adının ve ünvanının verilmemesi şartıyla ayrı ayrı yaptığı görüşmelerde ana hatlarını aktardığı yeni Kürt planını, bu devasa sorunun çözümünde ayakları pek yere basmayan, gerçekçi değilmiş gibi görünmekle birlikte şans verilmesi gerekecek türden bir plan diye düşünüyorum. Ama bunun şartı, sorunun çözümü için samimi olacak bir devlet aklının ortaya çıkmasıyla olabilir. Bu türden bir devlet aklının halen mevcut olmadığı düşüncesindeyim, zira, PKK ve Kürt sorununun çözümünde devlet içinde hem kurumlar arası rekabet hem de çok başlılık güçlü biçimde hissediliyor.

Devletteki irade ve samimiyet eksikliğine değinmeden önce, bana aktarılan planın daha da detaylandırıdığım bazı ana hatları şöyle; "PKK sorununun çözümündeki öncelikle silahları bıraktırmak geliyor. İmralı'da ömür boyu hapis cezasını çekmekte olan PKK Lideri Abdullah Öcalan ve silahlı güçlerin üslendiği Kuzey Irak Kandil'deki karargah artık muhatap alınmayacak.Muhatap, demokratik yollarla seçilmiş BDP olacak ve hükümet yetkilisinin tanımıyla, "Demokratik yollarla seçilmiş partinin başımızın üzerinde yeri var."

Siyasi temsilcilerin muhatap alınması şart iken Öcalan'ın hiçbir surette devrede olmaması şart. BDP'nin İmralı'dan ve Kandil'den aldığı talimatlarla politika belirlediği kanaati güçlüyken nasıl muhatap alınır soruma, bürokrat, şöyle bir açıklama getiriyor; "Kürt siyasetçileri ve aydınlarının, Güneydoğu bölgesinde, PKK tehdidiyle, silahların gölgesinde yani korku altında gerçek anlamda siyaset yapmaları mümkün değil. BDP'nin, 'Büyükleri,' Kandil ve İmralı talimatıyla hareket ettiğini, BDP'nin bu nedenle çok güçsüz olduğunu biliyoruz. BDP'yi, İmralı yerine kendi fikirlerini söyleyebilecek şekilde güçlendirmemiz gerekiyor. Devlet olarak, bölgede PKK'nın silah tehdidini ortadan kaldırabilirsek, BDP iyi bir muhatap olur. Yeni stratejimizde yine muhatap olacak. Keza, silah tehdidini ortadan kaldırabilirsek, Kürt aydınları ve siyasetçilerin önü böylelikle açılabilirse, megaloman, bölgede diktatorya üzerinden sistem geliştirmek isteyen PKK ve Öcalan'dan onları kurtarırsak, yeni siyasetçiler de ortaya çıkacaktır. Türkiye'de ilk kez, totaliter PKK'dan kurtulunması ve Kürt halkının sorunlarına çözüm getirmeye çalışan bir hükümet var. "

Devletin yanı sıra, Kuzey Irak bölgesel Kürt hükümeti lideri Mesut Barzani'nin, PKK'ya silah bıraktırmada önemli rol biçildiği de hükümet yetkilisi tarafından vurgulanmış ama silahların bırakılması konusunda izlenecek yöntemlerle ilgili, Kürt ulusal kongresinde alınması öngörülen karardan öteye, fazla detaya, ısrarlı sorularına rağmen girilmemişti.

Türkler arasında var olan Kürt düşmanlığı ve PKK ile Kürtleri özdeşleştiren zihin yapısı var iken PKK ile silahsız çözüm amacıyla Oslo benzeri görüşmelerin yeniden başlatılması, çok önemli bir risk taşıyor. Devletin, terörün sorumlusunun salt PKK olduğu şeklinde toplumda oluşturduğu “Kürtlere nefret algısının,” her an depreşip, kimi ulusalcı Türkleri kalkışmaya götürecek zemini giderek güçlendirdiği düşünülüyor. Bu nedenle yeni planda, Oslo görüşmeleri benzeri süreç olmayacak. Üst düzey hükümet yetkilisi, “PKK’ı taraf almaya devam eder, Kürt halkını bu örgütün insafına bırakmaya devam ederseniz Türk-Kürt düşmanlığını da körüklemiş olursunuz. Dolayısıyla çözüm parlamento zemininde olmalıdır.”

Asker-MİT hep vurmaktan söz etti

28’nci yılına giren PKK ile düşük yoğunluk çatışmada, MİT ve TSK’nın sürekli, PKK’lıları vurup kırmaktan öldürmekten söz ettiğini anımsatan aynı hükümet yetkilisi, bu anlayışı kırıktıklarına işaret ederken, PKK’nın Güneydoğu bölgesinde özerk yapılanma kurmasına ise asla izin verilmeyeceğinin altını çiziyor. Aynı yetkiliye göre, Kuzey Irak’ta PKK hedefleri sürekli vurularak çözüm gelmediği gibi sürekli saldırı politikası, PKK’nın Kandil’in bitişiğindeki İran’da üstlenmesi anlamına gelecek.

Fidan kırılmak istenmiyor

Devletin yeni Kürt planı, MİT ve PKK arasında yapılan Oslo görüşmeleri benzeri bir sürecin artık sonlandırılması konusunda bir fikirbirliği oluştuğunu gösteriyor. Malum, Fidan ve diğer üst düzey eski MİT’çilerin, savcılar tarafından, Oslo görüşmelerini de kapsama alanına alan KCK soruşturması çerçevesinde şüpheli sıfatıyla ifadeye çağrılmaları, hükümetin yaptığı bir yasal değişiklik ile önlenmişti. Ancak savcılığın, bu kez MİT’in tepe yöneticilerinin sorgulanması için Başbakan Erdoğan’dan izin istemesiyle sorun yeni bir boyut kazandı.

Yeni plana göre, Oslo benzeri görüşmeler devre dışı bırakılırken, hükümetin, MİT Müsteşarı Hakan Fidan konusunda hassas ve özenli bir politika izlemekte olduğunu da not etmekte yarar var. 2009 yılını da kapsayan dönemde MİT ve PKK arasında Oslo görüşmeleri, o günkü şartlarda belki doğru bir politika olarak uygulanmış olmakla birlikte iyi yönetilemediği düşüncesi de hakim. Ancak, Oslo görüşmeleri sonlandırılırken Fidan’ın hedef alınmamasına da özen gösteriliyor. Örneğin, Adalet Bakanı Sadullah Ergin’in, birkaç hafta önce yaptığı açıklamada, “Oslo görüşmeleri de sürebilir,” yolundaki sözlerinin arka planında, “Fidan’ı harcamama,” düşüncesinin yattığı belirtiliyor.

Devletin zirvesinde olgunlaştığı belirtilen yeni Kürt planı, soruna çözüm getirmeyeceği bağlamında bir hayli eleştiri almaya başladı.

Kurtuluş Tayiz, dün Taraf’taki yazısında, planı, “Devlet içi güçler arasında geçici ‘uzlaşma,’ sağlamaya dönük bir çalışma, devlet içinde bir ateşkes,” olarak yorumlamış. Ben de böyle bir izlenim aldım, zira, terör sorununu çözmede devlet içinde var olan samimiyet eksikliğine çok başlı yapı, bakanlar ve bürokratlar arası rekabet de eklenince, söz konusu Kürt planı geçici bir uzlaşma izlenimi veriyor. Daha önce yazmıştım, Başbakan Erdoğan, planladığı şekilde 2014’te Cumhurbaşkanı olarak Çankaya Köşkü’ne çıkarsa, oy kaygısı olmayacağı için daha fazla risk alıp Kürt sorununu çözme iradesini ortaya koyacaktır.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Askerî yargı reformu unutuldu

Hükümet, özellikle geçen yılki YAŞ toplantısında, "Artık yeter," deyip, askerin başına buyruk general atama ısrarını, yasalardan aldığı yetkiyle irade ortaya koyup, kırmıştı. Artık yoluna, sivil iradeye saygıda kusur etmemeye özen gösteren Genelkurmay Başkanı Orgeneral Necdet Özel ile devam ediyor. Ne var ki, hükümet, generallerin özerkliklerini diğer bir deyişle başına buyruk halini sürdürme arayışlarına karşı, pazularını gösterme dışında, "artık bu YAŞ'ın vesayet aracı olma halini sonlandırmanın zamanı çoktan geldi geçiyor," deyip, bu kurumun bir danışma organına indirgenmesi yolunda yasal düzenlemeler yapmazken demokrasi arayışındaki çevrelerde hayal kırıklığı yaratmıştı.

Hükümet, ustalık dönemi diye nitelendirdiği bu üçüncü döneminde, çıraklığa başladığı ilk döneminde kırdığı askerî reform alanındaki rekoruna bile ulaşmış değil, bırakın daha ileri adımlar atmayı. Geçen yılki Ağustos YAŞ şurasından bu yana, sembolik bir dizi –o da Orgeneral Özel'in inisiyatifiyle– adımlarla, sivil-asker ilişkileri, gelir geçer nitelikli, dolayısıyla yapısal olmaktan uzak bir seyir izliyor.

Orgeneral Özel'in uygulamaya koyduğu sembolik jestler, zaten olması gerekeni yapmaktan ibaret. Örneğin, Başbakan Recep Tayyip Erdoğan, başkanlığını yaptığı ve askerî karargâhta düzenlenen YAŞ toplantılarında, geçen yıl ilk kez masanın başına tek başına oturtularak, genelkurmay başkanı ile masa başında siyasi iradeyi yan yana oturma geleneği kırılmıştı. Böylece askerin, "Bu ülkenin idaresi çift başlı, hem asker hem seçilmişler birlikte yönetiyoruz memleketi," mesajı, görsel anlamda anlamını yitirmişken, yasal reformlar yapılmadığı için özünde değişen pek bir şey yok.

Sonra, Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün başkanlığını yaptığı MGK toplantılarında, rakip futbol takımları misali bloklar halinde ayrı ayrı oturan asker ve sivillerin, protokole göre karma biçimde oturma düzenine geçildi. Zaten olması gereken oldu, buna da sivil-asker ilişkilerinde normalleşme adımları dendi.

Bir askerî kaynağım, "Yakında, Orgeneral Özel, Milli Savunma Bakanı İsmet Yılmaz ile birlikte Brüksel'e gidip, birlikte NATO toplantısına katılırlarsa sürpriz olmaz," diyor. Tuhaf ama gerçek, sırf bakanın arkasında oturmamak için, milli savunma bakanlarının katıldığı NATO toplantılarına genelkurmay başkanlarının gitmediği tek ittifak üyesi ülke Türkiye. Zira, bizde genelkurmay başkanları başbakana sorumlu iken –ki bu statü de sorunlu– diğer NATO üyesi ülkelerde bu tepe komutanlar, MSB'ye bağlı, yani seçilmiş hükümetlerin atadığı bakanlara.

Hükümet, ustalık döneminde kendisinden beklenenin aksine, gelir geçer palyatif tedbirlerle yetinip, yasal ve yapısal reformlar ile askerin kışlasına dönmesi yolunda adım atmıyor uzunca süredir. AK Parti, 12 Eylül Anayasa Referandumu üzerinden bir yıl üç ay geçtiği halde, halen, hukukun üstünlüğünün sağlanması ve insan hakları ihlallerinin önüne geçilmesi için çok ihtiyaç duyduğumuz askerî yargının bağımsızlığı ve tarafsızlığını güvence altına alacak uyum yasasını bile Meclis'e sevk etmiş değil.

Bir yanda, ifade özgürlüğünü genişleteceğini umduğumuz üçüncü yargı paketi halen hem de Adalet Alt Komisyonu'nda beklemeye devam ederken, diğer yanda tozlu raflarda bekletilmeye bırakılmış Askerî Yargı Uyum Yasası var. Muhalefetin zaten demokrasi, insan hakları, hukukun üstünlüğü gibi ilkeleri hayata geçirme derdi yok, bari AK Parti, 12 Haziran seçimlerinde aldığı yüksek oy oranıyla, ara verdiği reformları başlatsın istiyoruz, oradan da tık yok.

Hükümetin, şimdi de dördüncü yargı paketinin yolda olduğunu söylerken askerî yargı sisteminde yapılması gereken yasal değişiklikleri gündeme getirmeyişini, kendi kamuoyu olan subaylara yeni yeni hâkim olan Orgeneral Özel'i ürkütmemek olarak yorumluyorum.

12 Eylül Referandumunu ile Anayasa'sının 145. maddesinde; "Askerî yargı organlarının kuruluşu, işleyişi, askerî hâkimlerin özlük işleri, askerî savcılık görevlerini yapan askerî hâkimlerin görevli bulundukları komutanlıkla ilişkileri, mahkemelerin bağımsızlığı ve hâkimlik teminatı esaslarına göre kanunla düzenlenir," şeklinde değişiklik yapıldığı halde askerî yargı sistemi halen bağımsızlık ve hâkimlik teminatı doğrultusunda yapılandırılmadı.

Başbakan Yardımcısı Bekir Bozdağ'ın, geçen yıl 5 ağustosta yaptığı açıklamada, "Devlet bir tane ise yargı da bir tanedir. İki tane yargı olmaz. Yargının tekliği, devletin de tekliğini gösterir," görüşüne vurgu yaptığını hatırlatalım. Bugün ise bırakın askerî yargının kaldırılmasını, askerî yargının bağımsız ve tarafsızlığını sağlayacak adımlar bile atılmış değil.

AK Parti bir yol ayrımında. Askerî yargı kaldırılacaksa bunu bir an önce yapmalı. Eğer askerî yargı kalacak diyorsa yüzbinlerce kişinin adalet içersinde askerlik yapmasını sağlamak için askerî yargıyı bağımsız ve tarafsız hale getirecek yasaları bir an önce çıkartmalıdır. Zira, TSK'da astlara yönelik insan hakları ihlalleri bir hayli yaygın ve askerî yargı da, emir-komuta zinciri içersinde adil yargılama ilkesine uymuyor ya da baskı yüzünden uyamıyor.

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Darbenin yıkıcı etkileri ve 48,5 milyar liralık silah alımı

Lale Kemal 04.04.2012

Darbeler istikrarsızlık getirdi, ekonomiye darbe vurdu, terörü azdırdı. Darbecilerle işbirlikçi siyasetçiler keselerini doldurdular, olan onlarca yılı kaybolan vatandaşa yani bizlere oldu. 32 yıl sonra bugün, bir hayli gecikmeli olarak Türkiye tarihinde ilk kez bir darbe sanık sandalyesine oturuyor, darısı diğer darbelerin başına. Malum, Ergenekon, Balyoz, İrticayla Mücadele Eylem Planı kod adlarıyla darbe teşebbüsünde bulundukları iddia edilenler de sanık sandalyesinde. **Umudum, Türkiye darbelerle yüzleştikçe gelecek nesillerin daha demokratik, refah içinde bir ülkede yaşayacaklarıdır. Ama bunun koşulu, bizim neslin, vatandaşın kesesinden çaldıklarını bize karşı silah olarak kullananların azmini kırmak için mücadele kararlılığını sürdürmesinden geçiyor.**

İlk kez bugün, 12 Eylül 1980 darbesi yargılanmaya hazırlanırken halen demokrasiyi yerli yerine oturtacak, dolayısıyla askerî vesayeti sonlandıracak yasal reformlar için parlamento çatısı altında adım atılmıyor olması kaygı verici. TSK'nın, Milli Savunma Bakanlığı'na bağlanması, askerî darbelere yasal zemin hazırlayan İç Hizmet Kanunu'nun 35. maddesinin kaldırılması, askerin ideolojik eğitim müfredatının değiştirilmesi gibi kritik yasal reformlar için parlamentodan çıt çıkmıyor. Daha da önemlisi, **bugün sanık sandalyesine oturan 12 Eylül darbesinin ürünü 1982 Anayasası'nın yeniden yazımı yolunda başta ana muhalefetteki ciddi irade eksikliği, demokratikleşme sürecinin umulandan daha uzun süreceği işaretlerini verdiği için biraz ümit kırıcı.**

Askerin, vesayetin önemli bir aracı olarak kullanageldiği devasa büyüklükteki askerî harcamaların demokratik denetimi için 2010 yılı aralık ayında Sayıştay Kanunu çıktığı halde, TSK bu denetimi güçleştirmek için olanca gücüyle kulis yapmaya devam ederken **bir parlamento düşünün ki, silah alımlarını merccek altına alamayacak kadar iradesiz.** İngiltere Başbakanı David Cameron, ülkesinin satın alacağı Amerikan

önderliğindeki geleceğin büyük uçağı JSF'lerin fiyatlarının çok artmış olması nedeniyle araştırma yapılması talimatını verirken bizde,16 milyar dolara 100 adet JSF alınacağı açıklanıyor, parlamentodan çıt yok.

Türkiye’de hükümetlerin, parlamentoların hesap sormadığı bu silahlarla darbeler yapıldı, komisyon adı altında rüşvetler dağıtıldı, yeni darbeleri hayata geçirmek için toprak altına silahlar gömüldü.

Son yıllarda, mevcut hükümet, silah tedariki süreci üzerinde kontrolünü arttırdı da “kaçaklar,” biraz olsun önlenabiliyor. Silah harcamaları denetlenmediği için hep dışa bağımlı olan Türk savunma sanayii, hükümetin aldığı bir dizi önlemlerle, çok gecikmeli de olsa, dışa bağımlılığı bir nebze olsun azaltırken ancak yeni yeni kritik askerî teknolojilerin yurtiçinde üretimi için kolları sıvayabili.

AB reformları sayesinde ki, artık, silah alımlarının neredeyse yüzde 90’ını gerçekleştiren Savunma Sanayii Müsteşarlığı, son iki dönemdir, stratejik planlarını kamuoyuna açıklamak zorunda da, her silah sisteminin bedelini halen bilmesek de toplamda bir fikir sahibi olabiliyoruz. Örneğin, **2012-2016 yıllarını kapsayan ve yeni açıklanan stratejik plana göre, müsteşarlık, 300’e yakın silah sistemi üretimi için geçen yıl 27,3 milyar dolar tutarında (48,5 milyar TL) firmalarla kontrat imzalamış.** Miktar bir hayli yüksek tabii ancak en azından bu silahların önemli bölümü artık, Müsteşar Murad Bayar’ın da ifade ettiği üzere, “Beşikten mezara,” formülüyle, Türkiye’de geliştirilmesi, idamesi ve kullanım süresini doldurup envanterden çıkartılana kadar olan süreçte yerli sanayiinin kontrolünde olacak.

2004 politikası, yerli savunma sanayiinin, silah teknolojileri üretir hale getirilmesine dönük bir dönüşüm içine girmesini sağlarken kritik olan askerî sistemlerin yerli üretimi için ancak yeni yeni adım atılabiliyor. **Müsteşar Bayar, hükümetin Stratejik Plan çerçevesinde uygulamaya koyacağı yeni politikayı, “Teknoloji ve sanayide derinlik,” olarak açıklayıp, içini şöyle dolduruyor;**

“Kritik teknolojilerde Türkiye, yüzde 35’ler civarında dışa bağımlı. Teknolojik derinlik politikasıyla, artık yerli olarak ürettiğimiz silahların kritik olan; motor, pervane, zırhlı çelik gibi hammaddelerini de Türkiye’de üretmeye başlayacağız. Bu hedefi tutturmak için sivil sanayi kuruluşlarının da bu türden teknolojileri destekler kapasiteye ulaşmaları gerekiyor.”

Türkiye, önceki gün açıklanan rakamlara göre, geçen yıl yüzde 8,5 ile Çin’den sonra dünyada en hızlı büyüyen ikinci ülke oldu. Bayar’a, 48,5 milyar liralık silah faturasının bu büyümeye nasıl bir katma değer sağladığını sorduğumda, bunun oranını hesaplamanın zor olduğunu belirtiyor ve ekliyor: **“Türkiye yılda silah tedariki için dört milyar dolar harcıyor, silah üretiminde yerli katkı oranını yüzde 52’ye çıkardığımız için bu toplamın iki milyar doları Türkiye’de kalıyor. Silah sanayiinin yaratmakta olduğu bir ekonomik değer ve şirketlerin yarattığı teknolojiler var.”**

Silah harcamalarının, aş ve iş şeklinde geri dönmesi için, ekonomiye yük olmaya devam eden askerî firmaların özel sektöre devri de gerekiyor. Bayar bu amaçla adımlar atıldığına da dikkat çekiyor.

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Başkomutan’dan bir ilk

Önce Başbakan Erdoğan ardından Cumhurbaşkanı Gül, kısa aralıklarla Harp Akademisi'nde subaylara hitaben konuşma yaptılar. Erdoğan'ın, 800'e yakın subaya hitaben yaptığı konuşmasının basına kapalı olmasını anlamış değilim ama birkaç gün sonra yarı resmî *Anadolu Ajansı*'na sızdırılan bölümlerden anlıyoruz ki, **yürütmenin başı, genç subaylara darbelerin çok fena bir şey olduğunu da anlatmış.**

Pek çok biz Türkler gibi yabancılar da, emekli ve muvazzaf mensuplarından yaklaşık 250 kadarının, darbe planlama suçlarından tutuklu yargılandığı TSK'daki ruh halinin nasıl olduğunu merak ediyorlar. Acaba TSK'nın geleceğini şekillendirmede rol oynayacak genç subaylar, kimi üniformasız Türkler gibi, uzun yıllar dokunulmaz statüde olan askerlerin, suç işledikleri iddiasıyla yargı önünde hesap veriyor olmalarını bir türlü içlerine sindiremiyorlar mı?, siyasi iradenin güçlendiğini gören subaylar artık bağlılıklarını olması gerektiği gibi seçilmişlerden yana mı gösterecekler?, ya da bir kısmı, militan seküler, kendine demokrat üniformasız Türkler gibi mi düşünüyor ve artık TSK'ya Gülen Cemaati'nin mi sızdığını düşünüyor?. Bu sorulara, ideolojik anlamda durduğunuz yere göre yanıt verebilirsiniz. Zira **kimsenin elinde, komutan düzeyinde pek çok generalin de bulunduğu askerlerin, anayasal düzeni yıkmak anlamına gelen darbe teşebbüsünde bulunmakla suçlandıkları için yargılanıyor olmalarına ve seçilmişlerin artan biçimde muktedir konuma geçmiş olmalarına karşı TSK mensuplarının nasıl bir tepki verdiklerini ölçebileceği bir veri yok.**

Bazılarımız, ayakları yere basan, rasyonel bir bakış açısıyla mevcut TSK ruh halini şöyle özetleyebilir:

"Genç yaşta orduya katılan bireyler, sivillerden üstün oldukları, Atatürk'ün laik Cumhuriyet'ini koruma ve kollama sorumluluğunun omuzlarına yüklendiğini dolayısıyla bu ilkelerin çiğnendiğini gördükleri, ya da görmeseler bile durumdan vazife çıkartıp gerektiğinde darbe yapmanın da meşru olduğunun sürekli anlatıldığı bir eğitim müfredatı ile yetiştiklerine göre, kimi mensuplarının yargı önünde hesap veriyor olmalarının şokunu yaşıyor olabilirler. Ama bazı subayların bu şoku atlattıklarını ve hukukun üstünlüğü ilkesinin tezahür ettiği şeklinde gerçeklerle yüzleşme moduna geçtiklerini söyleyebiliriz."

TSK'da, "Orduda disiplin geçerlidir," ilkesinin arkasına sığınarak yalnızca zorunlu askerliğini yapanların ağır insan hakları ihlallerine maruz kaldığı zannedilmesin. Pek çok muvazzaf subay ve hatta bana gelen mesajlardan da anladığım kadarıyla pek çok askerî yargı mensubu da, ast-üst ilişkisinin, alt rütbedekini ezme şeklinde tezahür eden pek çok uygulamadan nasiplerini alıyorlar. Bu muvazzaf subay kesimi, bazı mensuplarının yargı önünde hesap veriyor olmalarını olumlu buluyor.

Ancak nihayetinde, aslolan, bir ülke ordusunun demokratik yollarla seçilmiş siyasi iradeye bağlı olmasıdır. Bu durumu tesis etmişse eğer o ülkenin seçilmişleri, subaylar da bağlılıklarını kimden yana kullanacaklarını bilerek yetiştirler. Dolayısıyla, TSK'nın siyasi iradeden emir alır konuma çekilmesi için Genelkurmay Başkanlığı'nın Milli Savunma Bakanlığı'na bağlanması, orduya darbe yetkisi veren İç Hizmet Kanunu 35'nci maddesinin kaldırılması, TSK eğitim müfredatının sil baştan yazılması gibi parlamentodan geçmesi gereken pek çok yasal mevzuat bulunuyor. Darbe anayasasının yeni baştan yazılması ise sivil yönetime tam olarak geçişin ön koşulu.

Yasal ve anayasal düzenlemeler yeterince yapılmadığı için Türkiye'de sivil-asker ilişkilerinin halen sorunlu olduğu bir arkaplanda, barış döneminde Başkomutan sıfatını taşıyan Cumhurbaşkanı Gül'ün, subaylara hitaben yaptığı konuşmanın, önemli olmakla birlikte askerî vesayetin gölgesinde gerçekleştiğini de hatırlatmakta yarar var.

Seçilmiş en üst düzey yetkili ve Başkomutan sıfatıyla ilk kez bir cumhurbaşkanının, TSK'ya, "Artık yeter, küçülün, yanı başımız alev alev, tüm dünya savunma konseptini değiştirdi siz bir şey yapmıyorsunuz,"

mealinde çağrıda bulunduğuna ve yine ilk kez bir sivil makamın, orduya savunma konseptinin ne olması gerektiğini anlattığına tanık oluyoruz.

Gül, subaylara şöyle hitap ediyordu:

“Tüm dünyada silahlı kuvvetlerin eldeki ekonomik imkânlarla ve tehdit durumuna göre en etkin ve optimal yapıya kavuşturulması yönünde ciddi reformlar yapılmış, bu itibarla ülkemizin de, uzun yıllardır gerçekleştiremediği kapsamlı savunma reformunu hayata geçirmesi gerekmektedir. Genelkurmay Başkanlığımızın da esasen bu yönde çalışmalar yürütmesinden büyük memnuniyet duyuyorum.”

Gül, tüm dünya silahlı kuvvetlerinde ciddi reformlar yapılmışken Türkiye’nin, “uzun yıllar,” diyerek vurgu yaptığı gerçekleştirilmeyen kapsamlı savunma reformunu hayata geçirmesi gerektiğini belirterek, NATO üyesi bu ülke ordusunun hantal yapısıyla 21. yüzyıl tehditlerine cevap veremediğini resmen açıklamış oluyor. **Gül’ün, TSK’nın savunma reformu için çalışma yaptığını belirtmiş olması ise bir hayli sorunlu.**

Sayın Gül, TSK’nın, kapsamlı savunma reformunu hayata geçirmek için çalışma yaptığını geçmiş deneyimlerimden hareketle inanmıyorum. Zaten dünyanın her yerinde, silahlı kuvvetlerin yeniden yapılandırılmasında asıl söz sahibi asker değil siyasilerdir. Bunun yolu da demokratik reformların hayata geçirilmesi ve yeni anayasa yazımından geçer.

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Özür

Lale Kemal 18.04.2012

Yazarımız seyahatte olduğundan bugünkü yazısı gazetede yayımlanmamıştır.

</div>

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Sıradan bir 1 Mayıs değil

Lale Kemal 02.05.2012

Bu başlık, Uluslararası Çalışma Örgütü Genel Müdürü **Juan Somavia**’ya ait. Dün yaptığı basın açıklamasında Somavia, dünyanın dört bir yanında on binlerce insan dün 1 Mayıs dolayısıyla sokaklara çıkarken, “Peki, yeni olan başka ne var. Birçok şey,” dedikten sonra dünyadaki ekonomik krizin en çok işçileri vurduğuna dikkat çekiyor ve **“Bu 1 Mayıs, yerleşik çıkarların dostlar alışverişte görsün anlayışını zorladıkları bir döneme denk gelmektedir,”** diye ekliyordu.

Somavia, ekonomik krizi atlatmak için yeni bir sosyal adalet düzenine geçişin gerektiğini belirttiği özetle şöyle bir reçete öneriyordu:

“Demokrasilerde, halkın –özellikle en güç durumdaki kesimlerin– uzun vadeli güvenini kazanmak, finansal piyasaların kısa vadeli güvenini kazanmaktan daha önemlidir. Kanımca bugünkü küresel büyüme modelini değiştirmemiz gerekiyor. Sözkonusu model, bizi inanmaya yönelttikleri, kapsayıcı türde bir büyüme yaratmakta başarısız olmuştur. Çevresel olarak duyarlı, insana odaklı farklı bir büyümeye ihtiyacımız var. Başka bir deyişle bu modelin başlıca amacı insanların genel refah düzeyini yükseltmek ve eşitsizlikleri azaltmak olmalıdır. Bu da işçi haklarını gözetken, iyi ücretli işlere bir süreç içinde geçilmesi anlamına gelir.... İnsanların insana yakışır işler bulup yoksulluktan kurtulmaları giderek daha güç hale gelmektedir.... Ve hiçbir ülke veya bölge kendi başına kurtulup yürüyemez. **Yeni bir sosyal adalet dönemine geçiş, işbirliği, diyalog ve hepsinden önce liderlik gerektirir. İtici gücünü insanlık değerlerinde bulan bir liderlik ki çalışmaya ve çalışanlara saygı bu değerlerin başında gelir.**”

Türkiye, 32 yıl önceki kanlı darbe ile birlikte, insanı insan yapan hak ve özgürlükler anlamında temel değerlerin ortadan kaldırıldığı, işçi haklarının, işverenin insafına bırakıldığı bir döneme girmiş ve bu dönem, yapılan kimi reform hareketlerine rağmen kapanmış değil.

1980 darbesinden üç yıl önce yani bundan 35 yıl önce, Taksim’de 1 Mayıs’ı kutlamak üzere toplananların üzerine ateş açılması sonucu 37 kişinin yaşamını yitirdiği katliamın hesabı henüz sorulmadı, failer ortaya çıkartılmadı. **1 Mayıs katliamı ile yüzleşilip hesap sorulmadığı için Türkiye’de emekçiler bir yandan bu travma ile yaşarken diğer yandan 12 Eylül ürünü darbe anayasasının izlerini taşıyan yasakçı zihniyet yüzünden işveren karşısında boyunları kıldan ince. Bizim gazetede dün haberi yer aldı. Son 12 yılda meydana gelen iş kazalarında 12 binden fazla işçi hayatını kaybederken, günde 172 iş kazası ile Türkiye, Avrupa birincisi ve dünya üçüncüsü.**

Türkiye açısından da dünkü 1 Mayıs kutlamaları sıradan bir 1 Mayıs gibi olmadı. **İlk kez dindar kesim, bu emekçi gününde, meydanı, demokrasi adına kötü bir sınav verdikleri içindir ki işçi haklarının gasp edilmesinin sürmesine katkıda bulunan ve kendilerine solcu diyen kesime bırakmadılar.**Daha da önemlisi, kendilerine Antikapitalist Müslüman Gençler adını veren bu grup, 77 katliamında öldürülenler için giyabi cenaze namazı kılarken, 40 yıl önce Taksim’de Deniz Gezmiş’i taşlamak için toplanan gençlerin bu eylemini reddederek geçmişlerindeki bu kötü anıyı da sahiplenmekten vazgeçiyorlardı.

Kılıçdaroğlu türban bombasını patlatacak

CHP Lideri Kemal Kılıçdaroğlu’nun, kalabalık bir partili ve basın heyetiyle, Bosna Hersek’in başkenti Saraybosna’ya geçen hafta yaptığı ziyareti, partisinin, Türkiye’de başlatmayı planladığı dindar kesime açılımın ilk habercisi olma özelliğini taşıyordu. Kılıçdaroğlu, Saraybosna yolunda uçakta, 23 Nisan resepsiyonuna türbanlı eşlerin de katılmış olmasına ilişkin görüşü sorulduğunda, “Geliyorlar zaten. ‘Niye geliyorsunuz,’ diye sorulması anlamsız zaten. Sorunlar aşılmış oldu. Aşıldığı için de memnunuz,” yanıtını vermişti. Kılıçdaroğlu’nun, Saraybosna’da dinî mekânları ziyaretleri, türban konusunda uçakta yaptığı açıklamalar ile birleştirildiğinde, CHP’nin, Türkiye’de dindar kesime ılımlı mesajlar vermek istediği çok açıktı. Geziye katılan partililer, CHP’nin 12 Haziran seçimlerinde oy alamadığı kesimler arasında yer alan müteddeyinlere de yönelik bir çalışma başlatacaklarını belirtiyorlardı. CHP, liderlerinin Bosna Hersek ziyaretinin hemen ardından İstanbul’da, **“Değişen Mevsimler: Arap Halklarının Demokrasi ve Özgürlük için Yürüyüşü,” adlı uluslararası toplantıya ev sahipliği yaptı. Kılıçdaroğlu’nun, yakında bazı Arap Baharı ülkelerine ziyaret planladığını da belirtelim.**

CHP lideri Kılıçdaroğlu, kendi tabiriyle "Bosna Hersek gezisi gümbürtüye gitmesin," diye detayına girmediği, "Türban açılımını," yakında yapacak. 350 sayfalık parti programını, öz, net ve açık hale getirmek için tartışmaya açmaya da hazırlanan CHP, 2014 yerel seçimlerine hızlı giriş yapıyor.

Umarım, CHP'nin yine bir yerel seçimler öncesi Mart 2010'da başlattığı "Çarşaf açılımı," partili kadınların çarşafaları yırtması olayında yaşandığı gibi hüsrarla bitmesin. Zira, CHP, çoktan değişen dünyaya ayak uydurmaya çalışan Türkiye'nin, demokrasi algısına yanıt verecek kıvama henüz gelebilmiş değil.

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Yeni anayasanın kritik sınavı: Askerî vesayet ve Kürtler

Lale Kemal 09.05.2012

Seçmenden yüzde 50 civarında oy alan iktidardaki AK Parti dâhil, Meclis'te temsil edilen hiçbir partinin, özgürlükçü, din, dil ve etnik köken farkı gözetmeksizin bireyi kucaklayacak yepyeni bir sivil, demokratik anayasa yapma niyetlerinin olmadığı artık iyice gün yüzüne çıkmış bulunuyor. Üç muhalefet partisi, yapılan kimi değişikliklere rağmen askerî vesayetin olanca ağırlığını hissettirdiği çağdışı kalmış 30 yaşındaki köhne Anayasa'yı yok hükmünde sayıp, yepyenisini hazırlama gibi bir dertlerinin olmadığını, yaptıkları açıklamalarla zaten ortaya koyuyorlar.

Nitekim, MHP lideri Devlet Bahçeli daha dün, partisinin grup toplantısında yaptığı konuşmada, partisinin cephesinde, çağdaş bir anayasa yapımına karşı olma konusunda değişen bir şeyin olmadığını şu sözleriyle ortaya koyuyordu:

"Yeni anayasa, Cumhuriyet'in ruhuna ve lafzına zarar vermeyecek, verdimeyecek bir güvence sunmalı, Türk kimliğini katiyen aşındırmayacak bir milli özellikte olmalıdır. Bununla birlikte, etnik ve mahalli dillerin tanınmasına müsamaha göstermeyecek donanımda bulunmalı, değiştirilmesi dahi teklif edilmeyecek maddelere sadakat esas olmalıdır."

Bahçeli, tırnak içinde verdiğim ifadeleri ile partisinin zaten çoğulcu, demokratik bir anayasa istemediğini ortaya koyarken, Cumhuriyet vurgusu yapıyor ama demokrasiden söz etmiyor. Mevcut Anayasa zaten devletin karşısında vatandaş ezerken, değiştirilmesi dahi teklif edilmeyecek maddeler; otoriter, devletçi ve vesayet rejiminin devamı anlamına geliyor.

İktidar cephesinde de çoğulcu bir anayasa yapımına istek azalmış gibi. Başbakan Erdoğan'ın, geçen hafta sonunda yaptığı açıklamalarda, her ne kadar sonradan kendisine yakın isimlerden Hüseyin Çelik, "dili sürçmüştür," dese de, partisinin kırmızıçizgileri arasında, "tek din," ilkesini saymış olması, yeni diye sunulabilecek bir anayasanın, kucaklayıcı olmayacağının ipuçlarını veriyor.

Yeni bir anayasanın, gerçekten çağdaş bir anayasa olabilmesi için iki kritik sınavdan geçmesi gerekiyor; bunlardan biri, otoriter yapının izlerini tamamen silip askerî vesayeti sonlandırmak iken diğeri de Kürtlerin, anadillerini özgürce kullanabilecekleri ve Türkiyeli olmaktan gurur duyacakları, ülkedeki diğer din ve mezheplere mensup olanlar ile birlikte ötekileştirilmeden yaşayacakları bir Türkiye yaratılması sınavlarıdır.

Türkiye'nin yanı başında, Kuzey Irak'ta bölgesel hükümetlerini kurarak güçlenen Iraklı Kürtler'in yanı sıra Suriye'deki Kürtlerin de, halk ayaklanmalarına sahne olan bu ülkede, güçlenecekleri bir gerçek. **Kuzey Iraklı Kürtlerle olduğu gibi Suriye'deki Kürtlerle de iyi geçinmesi gereken, böylece PKK'nın yaşam alanını da daraltacak olan bir Türkiye'nin, ülkesindeki Kürt vatandaşları ile uzlaşması için en iyi fırsat, yeni anayasada yapılacak düzenlemeler olacak.**

Asker sorununa gelirsek eğer, TSK'nın, siyasi alandaki etkisini önemli ölçüde kıran yasal ve anayasal bazı düzenlemeler yapılmış olmakla birlikte bu reformlar hem eksik hem de yetersiz kaldı. Örneğin, darbe sanıklarının, mahkemelerde verdikleri ifadelerde, hükümeti devirme yetkisini aldıklarını söyledikleri, TSK İç Hizmet Kanunu'nun 35. maddesini dahi değiştirecek bir Meclis iradesi şu âna değin ortaya çıkmadı. TSK'nın, son günlerde, basından gelen eleştirilere yanıt niteliğinde yeniden yayınlamaya başladığı açıklamalar bile kendi başına, askerî vesayet sorununun, askerinin dikte ettirdiği 1982 Anayasası'nın, yok hükmünde sayılıp, yeniden yazılmadığı sürece sonlanamayacağını ortaya koyuyor.

Meclis'teki 23 Nisan resepsiyonuna katılan Kara Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Hayri Kıvrıkoğlu ile aramızda geçen kısa konuşma bile, barış döneminde Başkomutan sıfatını taşıyan Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün, 4 nisanı subaylara hitaben yaptığı konuşmada, askerinin çok geciktiğini ve artık yapması gerektiğinin altını çizdiği savunma reformuna –ki küçülme dahil– TSK'nın direnç içinde olduğunu göstermeye yetiyordu. Resepsiyonda, Genelkurmay Başkanı Orgeneral Necdet Özel'e yöneltmeye çalıştığım ama "TSK'nın, etkinleşerek," kelimesini kullanmama bile fırsat verilmeden "Küçülerek," kelimesini sarf eder etmez yanıbaşındaki Kıvrıkoğlu'nun, "Küçülme yok, etkinleşeceğiz," yolundaki ısrarlı sözleri, ordunun, özerk yapısını her şeye rağmen sürdürmek istemesinin bir göstergesiydi.

Yeni bir demokratik anayasa yazılsa, ordunun, siyasi etkisi sonlanıp dolayısıyla yüksek askerî harcamalarını muhafazası mümkün olmayacakken zorunlu askerlik ısrarı da ortadan kalkacak. Türkiye'nin çıkarına olan etkin ama küçük bir orduya sahip olunacak.

PKK ile süren çatışmalar, hem ulusalcı akımları zinde tutuyor hem de askerî ve güvenlik harcamalarının yüksek tutulmasına gerekçe oluşturuyor.

Yeni anayasada, Kürt sorununa kısmen bile bulanabilecek çözüm modeli, çatışmaların azalmasında etken olacak, dolayısıyla da güvenlik harcamalarını önemli ölçüde aşağıya çekecek.

Ancak, **iktidardaki AK Parti içindeki görüş ayrılıkları, CHP ve MHP'nin, yeni demokratik bir anayasaya mesafeli duruşları, TSK'nın statüsünü koruma arayışı ve BDP'nin, gerçekçi olmayan talepleri, özlenen bir anayasanın ortaya çıkmasını bir hayli zorlaştıran unsurlar olarak karşımıza çıkıyor.**

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Arınç sahip çıkıyor, medya nerede

Lale Kemal 16.05.2012

1980 cuntasının dikte ettirdiği 1982 Anayasası, insanca yaşamaya dair her türlü hakkı ortadan kaldırmıştı. Sonuç olarak basın da bu hukuksuzluktan nasibini almış, sendikal hakları elinden alınmış, önce askerlerin

sonrasında vesayetçi demokrasiye geçişte, seçilmişlerin basın patronlarıyla birlikte dikte ettirdiği haber yapma anlayışıyla yoluna devam etmiş, bir kısmı ediyor da.

Darbe anayasası üzerinden 30 yıl geçtiği halde, basın sendikalaşmaya gidebilmiş değil. Medya çalışanları sendikal haklardan yoksun kaldıkları sürece bağımsız ve tarafsız haber yazma özgürlüğüne asla kavuşamayacaklar, işten atıldıklarında hakları gasp edilmiş olarak kendilerini kapıda bulmaya devam edecekler. Ama sayıca az olmakla birlikte bir grup medya mensubu da var ki, patronlarının maşası olmayı içlerine sindirip, milyar dolarları götürdüler, götürmeye devam ediyorlar. Bir de yine azınlıkta olmakla birlikte, "arsız," diye nitelendirebileceğim bir gazeteci grubu var ki, işten atılmaları kimi zaman yüklü tazminat getiren yasal değişiklikleri sonuna kadar istismar etmekte üstlerine yok. İşyerinde yan gelip yatsalar da, iş ahlakına uygun olmayan davranışlarda bulunsalar da mahkeme sonucunda yüklü tazminata hak kazanabiliyorlar.

Sendikal hakların bulunmayışı, çoğunluk medya mensubunu çok kırılğan hale getiriyor, işsiz kalma korkusuyla, patronların ve o günün siyasi iktidarının borazanlığını yapmaya zorlanıyorlar. Madalyonun öbür yüzünde ise, doğrulanmadan yazılan haberlerde adı geçen kişi ve kurumların bir anda yıpratılabildiği bir medya etiği sorunu da var.

Türkiye’de işini yapmak isteyen gazetecilerin önünde, kamuoyuna doğru bilgiyi aktarma olan asli görevini yerine getirmekte zorlandığı pek çok engel bulunduğunu hatırlatmak lazım. Ama bu engelleri aşmak için de basının çaba göstermesi gerekiyor.

Türkiye’de atanmış asker ve sivillerin seçilmişlere rağmen toplumu sindirme alışkanlığı bitmiş midir? Halen, kullanım süresi dolmuş sır yasası ile neredeyse her şeyin sır kapsamına girdiği bir ülkede basının doğru bilgiye ulaşması ne kadar kolay? Kimi TSK mensuplarının, cadı avına çıkıp, mahkemeleri etkileyerek aldındıkları kararlarla gazetecileri takip etme, dinleme alışkanlıkları bitmiş midir? MİT, daha şubat ayında ortaya çıktığı üzere, *Taraf* Gazetesi’nden bazı isimleri, takma isimler kullanarak mahkeme yoluyla dinletmemiş midir? Siyasi iktidarlar, yasalardaki boşlukları kullanarak basını susturmuyorlar mı?.. Bu ve benzeri sorunlar basının üzerinde Demokles’in kılıcı gibi sallanıyor.

Diğer yandan, üniformasız militarist ya da modası geçmiş kötü solculuk yapan bazı basın meslek kuruluşları varken, gazeteciler, haklarını en iyi arayabilecekleri araç olan sendikalaşmayı nasıl sağlayacaklar. Darbe suçuna iştirak ettikleri iddiasıyla yargılanan kimi gazeteciler için sokağa dökülen basın meslek kuruluşlarının, basın çalışanlarının ellerinden alınan sendikal haklarının geri verilmesi için topluca eylem yaptıklarına hiç tanık olmadım.

Geçenlerde Başbakan Yardımcısı Bülent Arınç gündeme getirmese, basın çalışanlarının gerçek sorununun ne olduğunu kamuoyu bilmeyecekti, zira basın meslek örgütleri öylesine derin bir ideolojik ayrışma içindeler ki, birbirlerini yemekten asli sorunlarına el atmak akıllarına bile gelmiyor.

Arınç, geçen hafta salı günü katıldığı TRT’deki bir programda, gazetecilerin akıl edip sormadıkları asıl kritik soruna parmak basarak, “Basında asıl mesele, sadece yıpranma hakkı değil, basın çalışanlarının iş garantileri de yok, sendikalaşma imkânları da yok. ...Çalışanların da haklarını isteme noktasında patronlarına karşı biraz direnç göstermeleri lazım,” diyordu.

Yalnızca Silivri mi?

Taraf Ankara Bürosu'nun çalışkan, parlak muhabiri Hüseyin Özkaya'nın, Adalet Bakanı Ergin'in, geçen cuma günü, bir grup gazeteciyi, generaller ile gazetecileri ağırlayan Silivri cezaevini gezdirmesiyle ilgili yaptığı, aşağıda özetleyerek verdiğim çarpıcı eleştirisini okumakta yarar var:

"Geziye katılan gazetecilerden öğrendiğimize göre, Silivri cezaevi, pırıl pırıl, lüks denebilecek bir yer. Fotoğraflardan da, mutfakta lezzetli yemeklerin pişirildiği, spor salonlarının ve kütüphanenin olduğu bir yermiş gibi görünüyor. "Acaba her zaman böyle mi," gibi bir soru akıllara gelse de. Ancak kamuoyu niçin yalnızca Silivri cezaevine ve şartlarına, burada hüküm giymeden yatanlara odaklanıyor? Orada, içlerinde generaller ve gazetecilerin de olduğu, haklarında çok ciddi iddialar bulunan Ergenekon Davası sanıkları ikamet ettiği için mi? Yoksa, gerçekten insan yaşamına duyulan saygıdan, hak ve ihlallere karşı olmaktan ötürü mü? Silivri'yi her daim gündemde tutan kamuoyu acaba, bu ülkedeki yüzlerce cezaevinde kalan onbinlerce hükümlüyü, tutukluyu barındıran cezaevlerinin şartlarının çok iyi olduğunu mu düşünüyor? **Silivri'nin lüks olmasına diyeceğimiz yok ancak aynı konforu diğer cezaevleri için de istesek, bu ülkede yıllarca hüküm giymeden cezaevinde yatan, ancak seslerini duyuramayanları ve görüşlerini ifade etmek isterken kendisini cezaevinde bulan üniversite öğrencilerini unutmasak, 'Silivri gibi lüks olmak tüm cezaevlerinin ve bu cezaevlerindeki mahkûmların da hakkı' diyebilsek daha inandırıcı olmaz mı?"**

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Silahsız çözüm umutları sönerken

Lale Kemal 23.05.2012

Türkiye'nin silahta dışa bağımlılığı hiç bitmeyecek gibi görünüyor. Soğuk Savaş döneminde, 1983 yılında başlayan PKK ile mücadele 21. yüzyılda bugün halen devam ediyor, "Silah verin," diye halen Amerika'nın kapısı çalınıyor. Türkiye, terörle mücadele sırasında evrensel hukuk ilkelerini çiğnediği gerekçesiyle üyesi olduğu NATO müttefiklerinin silah ambargolarıyla karşı karşıya kaldı. Tank gibi ağır kara silahlarını terörle mücadelede kullandığı için Almanya bu silahları Türkiye'ye vermedi. Keza Amerikan Kongresi de, 1980'li, 90'lı yıllarda aralarında saldırı helikopterlerinin de bulunduğu silahların Türkiye'ye satışını engelledi. **Nedense, bu türden baskıları Türkiye gururuna yedirdi, terörle mücadele özelinde ve ülke genelinde işkence ve kötü muamele şeklinde ortaya çıkan ağır insan hakları ihlallerini en aza indirme ve yerli silah sanayiini güçlendirme gibi politikaları benimsemedi.** Bunun yerine, o zamanki yakın müttefiki İsrail ile 1997 yılında bu ülkeden silah sanayiinde teknolojik destek almaya başladığı bir süreci başlattı ve böylece Amerikan Kongresi'nin ambargo girişimleri de engellenmiş oldu.

İsrail, Türkiye'nin, Amerikan yapımı M60 tanklarını, F-4, F-5 savaş uçaklarını modernize etti, hassas teknoloji ve nihayetinde Heron İHA'larını sattı. **İsrail ile silah sanayiindeki yakın işbirliği, Türkiye'nin, o tarihlerde bir hayli cılız olan ulusal savunma sanayiinin güçlenmesi için ne gibi bir katkı sağladı, sorusunun cevabı bir muamma ama kimi ahlaksız aracılardan ceplerini doldurduğu bir gerçek.** AK Parti iktidarının ikinci döneminde, gerek İsrail'in Gazze'ye yönelik orantısız güç kullanımı ve sonrasında komandolarının Mavi Marmara gemisine saldırmasıyla dokuz Türk'ün ölümü olayı, iki ülke ilişkilerini dibe vurdurdu. Bunun sonucu olarak, **İsrail silah firmaları Türkiye gibi "İştah açan" bir pazarı kaybederken Türkiye'deki silah tacirleri**

de çok üzüldü mutlaka. Bu arada, “Türkiye silah sanayiinde dışa neden bu kadar bağımlı” sorusunu sormak kimsenin aklına gelmedi.

Dünyanın en ileri silah teknolojilerine sahip olan ve yine çok silah satan ülkeler sıralamasında ABD başı çekiyor, Batılı ülkeler de arkasından geliyor. Böylece bu ülkeler, hem ileri askerî teknolojileri üreterek hem de bu teknolojileri üçüncü ülkelere satarak ekonomilerine katma değer sağlıyorlar.

Silah devi bu ülkelerin, 1980’li yıllardan itibaren Türkiye’ye, zaman zaman örtülü zaman da açıktan ambargo uygularken her zaman insan haklarına saygı gibi ilkelerle hareket ettiklerini söylemek saflık olur. Daha geçen yıl ABD, insan haklarının esamisinin okunmadığı Körfez ülkeleriyle milyar dolarlık silah satışı anlaşması yaptı. Yunanistan ilk krize girdiğinde, diğer AB üyesi Almanya ve Fransa’nın, bu ülkeye silah satışı için baskı yaptığını unutmayalım.

İşin içine ticaret ve de en önemlisi silah ticareti girince ahlak, hukuk gibi kavramlar değerini yitirir, bunu da biliyoruz. Ama beni Türkiye özelinde ilgilendiren konulardan biri, terörle mücadele için özellikle ABD’ye dönüp, sürekli silah talebinde bulunuyor olmamız.

Son yıllarda, Türkiye’nin de savunma sanayii altyapısını kurmak için ciddi çaba gösterdiğini biliyoruz, hatta çok geç de olsa kritik askerî teknolojileri üretmek üzere düğmeye basıldığını not etmekte yarar var. Ne var ki bu adım çok geç atıldığı için Türkiye silah için sürekli yüzünü dışa döndürmeye devam ediyor.

Türkiye’nin, silah sanayiinde süregelen bağımlılığı bir gerçek.

Ne var ki, ülkenin ilk “Top 3”ü; Cumhurbaşkanı Gül, Başbakan Erdoğan ve Genelkurmay Başkanı Orgeneral Özel’in, ABD’den Predator ve Reaper İHA’larını satın almak için azami gayret gösteriyor olmaları sıkıntılı. Zira, PKK’ya karşı kullanılmak üzere bu silahların alınması için gösterilen üstün gayretlerin birazı bile terör sorununun silahsız çözümü için gösterilmiyor. Çözüm iradesi yeniden ortaya çıksa bu silahlara belki de gerek kalmayacak.

Tepedekilerin uyumu yetmiyor

Erdoğan, Pakistan’da gazetecilere, Uludere’de sivillerin ölümüyle sonuçlanan bombalama emrini bizzat kendisinin verdiği iddialarını yalanlarken, olaydan sonradan haberinin olduğunu da belirtiyor ve ekliyordu; “Biz yetkiyi vermişiz, TSK da kullanmış”. Genelkurmay Başkanı Orgeneral Özel’in de, bombalama olayından sonradan haberdar olduğu iddiaları bulunuyor. Her operasyon öncesi en tepe karar vericilerden izin alınmayabilir. Ancak, dün bizim gazetede yer alan ve Amanoslar’da birlik komutanının hataları sonucu üç askerin PKK’nın pususuna düştüğü iddiaları, öncesinde 34 sivilin Uludere’de öldürülmüş olması, daha öncesinde Dağlica, Aktütün’deki ihmaller sonucu pek çok askerin ölümü gibi son yıllarda artık saklanamayan – kasıt yoksa eğer– vahim hatalar zinciri, tepe isimler Erdoğan ve Özel uyumlu bir mesai içinde olsalar da kırlamaz. **Terörle mücadele sırasında sıkça yapıldığı anlaşılan ancak yeni yeni ortaya çıkan ihmaller ve hataların önünü almak için, siyasi iradenin, TSK’yı en üstten en alta kadar denetim altına alması için ara verdiği reformları başlatması şart. Hükümet, tüm istihbarat bilgilerini Başbakanlığın denetimi altına alarak işe başlayabilir.**

loglu@superonline.com

Azarlama ve tasma üzerine...

Lale Kemal 30.05.2012

Azarlama ne ki... Ülkenin başbakanı Menderes ve arkadaşları tekme tokat cezaevine atıldılar sonra da asıldılar, 1960 darbesine karşı çıkan dönemin Genelkurmay Başkanı Orgeneral Rüştü Erdulhun, sorgulamada sürekli aşağılandığını anlatıyordu *Zaman* gazetesinin yayımlamakta olduğu notlarına göre, 1980 darbesi, işkence gibi ağır hak ihlalleriyle insan onuruna en ağır darbeyi indirdi. Darbeseverler, paraya da doymadı, ülke kasasını işbirlikçileriyle boşalttılar. Meclis'i aşağılayıp, ifade vermeye bile gitmeyen eski MİT Müsteşarı ve Jandarma eski Komutanı emekli Orgeneral Teoman Koman, 28 Şubat postmodern darbe soruşturmasında en nihayetinde yargıya hesap vermek zorunda bırakıldı. Kimi generallerin kirli çamaşırları, bu ve diğer darbe soruşturmaları kapsamında yeniden ortaya çıkartıldıkça hafızamız tazelenmiş oluyor. 2001'deki derin ekonomik krizin yolunu açan 28 Şubat darbecilerinden bazılarının, işadamlarının banka hortumlama gibi illegal eylemlerini örtbas etmelerine aracı olup, hortumcuların şirketlerinde çalıştıkları da ortaya çıktı son yıllarda. **28 Şubat soruşturmasının yapıldığı şu günlerde, Teoman Koman'ın, Cavit Çağlar'ın şirketi Nergis Holding'de uzun süre yönetim kuruluğu üyeliği yaptığı medya tarafından hatırlatıldı. Çağlar, Türkiye'de işlediği ağır suçluk cezalar nedeniyle kaçtığı ABD'de yakalanıp, kelepçeli olarak Türkiye'ye iade edilmiş olmasıyla da hatırlanır. Koman'ın ise ne hikmetse Çağlar davasında ifadesi bile alınmamıştı.**

Sözüm ona, laikliği korumak için yapılan tüm yasadışı eylemler, milleti, ekonomik ve siyasi krizlerle boğdu salt devlet içindeki illegal yapılar, mutlu mesut yaşasın diye. Devlet içindeki illegal, derin yapılar, Soğuk Savaş döneminde başlayan terör sorununu da bugünlere kadar uzatarak, küçük çıkarları için ülkeyi heba ettiler, böylece Kürt sorununun ağırlaştırılmasını sağladılar.

28 Şubat soruşturmasında önceki gün ifadesi alınan bir emekli general, yakın tarihe kadar askerin hükümetten bile gizlediği Milli Güvenlik Siyaset Belgesi'ne atıfta bulunarak, "Birinci önceliğimiz terör değil, irtica ile mücadele oldu," diyordu.

Darbeyi gerçekleştirenler ve onların destekçilerinin, bu ülkede yol açtıkları yıkımlar saymakla bitmez. Darbe teşebbüsleri kapsamına giren son yıllardaki faaliyetler de uygulamaya geçirilse bir o kadar yıkımla karşı karşıya kalacaktık. Allah'tan bu faaliyetler yargı duvarına tosladı.

İktidarının ilk yıllarında gerçekleştirdiği askerî reformlar sayesinde bu yıkımın önünü alacak bir siyasi irade nihayet ortaya çıktı diye sevmiştik AK Parti'yi, demokrasiye inanmış kesimler.

"AK Parti, askerin darbeseverlik alışkanlığını sonlandırmak için değil irticaya karşı (sözüm ona en dik duran) TSK'yı susturup, böylece laikliği ortadan kaldırmak olan gizli gündemini hayata geçirmek amacıyla reform yapıyor," diyenlere de, acz içindeki darbesever destekçileri gözüyle bakıyorduk. Ben, halen AK Parti'nin, ilk dönemdeki askerî reform iradesinin demokrasi adına Türkiye'ye çok şey kazandırdığını ve bu reform ruhunun mutlaka yeniden canlanması gerektiğine inanlırdım.

Ne var ki Başbakan Erdoğan'ın, son aylarda askeri kollayayım derken basına hakaretimiz ifadelerle yüklenmesine karşı öfkeliyim. Bu silahlı gücün, kontrol altına alınması yani demokratik denetimi için yasal adımlar atılmadığı sürece, ne Erdoğan'ın ne de başka bir siyasi iradenin, yeni bir askerî direnç ile karşılaşmayacaklarının garantisi var.

Erdoğan, şiir okudu diye cezaevine girmek zorunda kaldı, partisi son anda kapatılmaktan kurtuldu, 2002 kasımında partisinin ilk iktidarı döneminde, bu partinin varlığını sonlandırmak için darbe planları yapıldığı ortaya çıktı, bazı Genelkurmay başkanları, AK Parti'yi devirme aracı olarak dış politika konularını malzeme yaptılar. Pek çok medya mensubu, ordudaki darbeseverlerin varlığını eleştirdiği, TSK'nın şeffaflaşması ve demokratik denetim altına girmesi, silah ticaretindeki yasadışılığın önüne geçilmesi için yazılar yazdığı için andıçlandı. Andıçlama, sözüm ona devletin koruyucusu zırhının arkasına sığınıp kirli iş yapmakta sakınca görmeyen darbeseverleri, bu anlayışlarından dolayı eleştirenlerin, çeşitli türlerde baskı altına alınması şeklinde ortaya çıktı. Kimi ilkesiz medya mensupları da, meslektaşlarına karşı darbeseverlerle işbirliği yapmaktan çekinmedi.

Şimdi Başbakan Erdoğan medyaya şöyle hakaret ediyor; “Düne kadar üniformalılar sizi azarlıyordu. Bu tasmadan kurtardık.” Darbesever, devlet diliyle haber yapma anlayışını sürdüren gazeteciler dışındaki medya mensupları için bunlar çok, hem de çok ağır sözler. Erdoğan, bu ağır sözleriyle, partisinin önyak olduğu reformları sanki demokrasi adına yapmamış gibi adeta bir lütuf olarak takdim ediyor ve bizleri köpeğe benzetiyor.

İnsan onuru, bu ülkede darbelerle ayaklar altına alındı, şimdi de üniformasızlar tarafından rencide ediliyor olmamız kabul edilemez.

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Alkışlar yeni CHP için...

Lale Kemal 06.06.2012

Dikkat ettiyseniz CHP lideri Kılıçdaroğlu, bir süredir, demokratların geliştirdiği, “Yeni Türkiye” söylemini partisi için de kullanıyor ve “Yeni düşünmek yeni CHP'nin görevidir” diyor. CHP yenilikten, demokratik hukuk devletin tesisi için radikal adımlar atmaya mı anlıyor, onu zaman içinde göreceğiz, zira kimi parti kurmaylarının, “derin ve eski Türkiye'yi yansıttıkları,” bir gerçek. Gerçi bunlardan, TSK'ya, siyasete müdahale için davetiye çıkartan ve bu amaçla kışkırtan kimi isimlerin geri plana itildiklerine ve seslerinin şimdilik kesildiğine tanık oluyoruz. **Bir parti ileri geleni, geçenlerde kendisine “Demokrasiye zararlı isimlerle CHP nereye kadar” diye sorduğumda, “Artık, CHP'den aykırı sesler çıktığına tanık oluyor musunuz” diye sorarak, yanıt vermişti.**

Türkiye'nin ulusal mutabakat gerektiren Kürt sorunu gibi sorunlarının, Meclis zemininde çözülemiyor olması nedeniyle istikrar yakalanamıyor, siyasi partiler arasındaki çatışma kültürünün demokratik adımlara engel teşkil ettiği AB raporlarına da hep yansıyor.

Şimdi ana muhalefetteki CHP, Türkiye'nin en yaralayıcı sorunu olan Kürt meselesinde inisiyatif aldı. Başkanları Kemal Kılıçdaroğlu, Kürt sorununun 89 yıllık Cumhuriyet tarihinde ilk kez, üç yıl önce parlamentoda tartışılmasını sağlayan ve yürekli bir adımla, şimdi akamete uğrasa da PKK ile müzakereleri başlatan Başbakan Recep Tayyip Erdoğan ile bugün buluşuyor. Kılıçdaroğlu, Erdoğan ile, partisinin geliştirdiği, Kürt meselesinin Meclis çatısı altında ve âkil adamlar yoluyla çözümünü öngören iki ayaklı planını görüşecek. Kılıçdaroğlu, dün *Milliyet*'ten Fikret Bila'ya verdiği söyleşide, Kürt ve terör sorunlarının çözümü için, “CHP dayatıyor demesinler”

diye öneri götürmek yerine içeriği Erdoğan ile geliştirmek adına usule ilişkin Başbakan'a bir yol haritası sunacaklarını belirtiyordu. Bu yöntem, sorunu çözümsüzlüğe götürmek yerine çözüm arayışlarında olduğunu gösteren akıllıca bir yaklaşım.

CHP, başkanları Kılıçdaroğlu'nun bugün Erdoğan ile yapacağı görüşme öncesi, 31 mayısta Meclis Başkanı Cemil Çiçek'e, Kürt ve terör sorunlarının siyasi zeminde çözümü için 10 maddelik bir yol haritası sunmuştu. Böylece ilk kez bir ana muhalefet partisi, terörü de çözmesi gerekenin siyaset kurumu yani Meclis çatısı olduğunu kabul etmiş oluyor. Nitekim Çiçek'e sunulan yol haritasında, "Bugüne kadar değişik hükümetler döneminde yapılan açılımlar istenilen sonuçları tam olarak vermemiştir. Bu olumsuz durumun esas nedeni, siyasi çözümün sadece hükümetlerin işi olarak görülmesi ve TBMM'nin yeterli ölçüde sorumluluk üstlenmemiş olmasıdır. Bu, sorunun kapsayıcılığıyla bağdaşmayan bir yaklaşımdır" deniyor. **CHP'nin iki ayaklı yol haritasından biri olan ve Meclis çatısı altında kurulması öngörülen, Toplumsal Mutabakat Komisyonu'nun, PKK'nın silahsızlandırılması gibi kritik konuları da ele alması için getirilen öneri, ana muhalefet partisinin, terör sorununun çözümü yolunda samimi olduğunun bir diğer göstergesi.**

Kılıçdaroğlu'nun, terör sorununun çözümü için ulusal mutabakat gerektiği gerçeğinden hareketle görüşeceğini söylediği MHP lideri Devlet Bahçeli'den gelen yanıt ise pek şaşırtıcı değildi. Bahçeli, Türkiye'nin bu en can alıcı sorununun çözümü için CHP'nin getirdiği katkıyı, çünkü konuşmasında şöyle yerden yere vuruyordu;

"Bizim hiç kimseyle sözde Kürt sorunu bağlamında görüşecek ve fikir alışverişinde bulunacak bir niyetimiz ve merakımız yoktur. Geçmişte Adalet ve Kalkınma Partisi ile yıkım projesini konuşmadık, bugün de CHP ile çöküş planını konuşmayacağız. CHP'nin yaklaşım ve önerileri, PKK maşalarıyla ve İmralı canisinin saçmalıklarıyla neredeyse bire bir aynıdır."

Bahçeli'nin, çözüm planlarını, yıkım ve çöküş diye tanımlamasına, benim gibi pek çok kişi de şaşırmamıştır herhalde. Bahçeli'nin, "İmralı canisi" diye tanımladığı PKK lideri Öcalan'ın, idamını engelleyen eski koalisyon hükümetinin bir ortağı olduğunu da, ironik ama gerçek bir durum olarak hatırlatmakta yarar var. **Bahçeli, Türkiye'de istikrarın tesis edilmesine katkıda bulunmak istiyorsa, derin devlet refleksi çizgisini değiştirmesi gerekiyor.**

Bahçeli'nin, bu uzlaşmaz kültürü, bana, CHP'nin, artık eskilerde kalan Genel Başkanı Deniz Baykal'ın, Kürt ve terör sorunlarının çözümü için hükümetin yaptığı açılımlara, tarihe "Kameralı görüşme ısrarı" olarak geçecek çıkışlarıyla nasıl set çektiğini hatırlattı.

Erdoğan, Ekim 2009'da, Kürt ve terör sorunlarına çözümü amaçlayan demokratik açılım politikasını anlatmak için, Baykal'a mektup yazar, dönemin CHP lideri de, mektuplu yanıtında, Başbakan ile görüşmeyi, kameralar önünde yapılması şartıyla kabul eder. Erdoğan da bu saçma öneriyi doğal olarak geri çevirir. Zaten Başbakan ve ana muhalefet partisi liderinin, karşılıklı görüşebilecekleri bir iklimin olmadığı mektuplaşmalarından çok açık ortada iken Baykal'ın, kamera şartı getirmiş olması, partisinden çözüm için destek gelmeyeceğinin çok açık işaretiydi.

Yeni CHP'nin lideri Kılıçdaroğlu ve yenileşme arayışlarında samimi oldukları anlaşılan bir kısım kadrosu, 30 yıla yaklaşan terörün bitmemesinin sorumlusunun siyaset kurumu olduğunu ve çözümün ulusal mutabakatta yattığını görmüş durumda.

Silahsızlandırma için gerekirse genel af gibi ödünlerin verilmesi yolunda cesur adımlarla içi doldurulacak bir ulusal mutabakat olursa, terörü besleyen gerekçeler ortadan kalkmaya başlar ve Kürt

sorunu da silahsız çözüm yoluna girer.

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

AK Parti, Gülen Hareketi ve Liberal desteğini kaybederse küçülür

Lale Kemal 13.06.2012

Başbakan Erdoğan'ın inisiyatifiyle bir yasa maddesi çıkartılarak MİT Müsteşarı Hakan Fidan'ın, şüpheli sıfatıyla ifadeye çağrılmasının önlenmesiyle birlikte AK Parti ve Gülen Hareketi arasındaki dayanışma yerini ayırışmaya bıraktı. Hareket'e yakın duran isimler, MİT'in, kendilerini izleyip, fişlediğini ve bunu bir rapor olarak Erdoğan'a sunmakta olduğunu ileri sürerek, bu durumdan kaynaklanan sıkıntılarını uzunca süredir AK Parti nezdinde dile getiriyorlardı. Bu iddialar ne kadar doğru bilemiyorum ancak **halen kadrolarının önemli bölümü asker mantığıyla hareket ettiği belirtilen MİT'in, yeniden yapılandırılması bir türlü gerçekleştirilemedi.**

Erdoğan'ın, kendisine yakın bir ismi MİT'in başına getirmesiyle, bu kurumun, demokratikleşme arayışındaki Türkiye'ye hemen ayak uyduracağı beklentisi içine girmek ne kadar yanlışsa TSK'nın başında, siyasi iradeye saygılı bir duruş sergileyen Orgeneral Necdet Özel bulunduğu için her şeyin güllük gülistanlık olduğu düşüncesine kapılmak da kaygı verici.

MİT'in, Türkiye'yi ileriye taşıyacak bir istihbarat örgütüne dönüşmesi keza TSK'nın, asli görevi olan yurt savunmasına odaklanmasını sağlayacak köklü yasal reformlar yapılmadıkça, bu kurumlardaki derin devlet refleksi, iktidardaki en ufak bir yalpalama ânında kendisini göstermekten kaçınmayacaktır.

Yasadışı ortam dinlemesi yoluyla elde edildiği için fazla detayına girmek istemediğim kimi sanık generallerin, bazı gazetelerde yayımlanan sözleri, adeta intikam hırsı ile yanıp tutuştuklarını gösteriyor. Diğer yandan, zaman zaman karşılaşip sohbet imkânı bulduğum bazı muvazzaf generallerin de, kızgın, öfkeli bir ruh hâli içinde olduğunu söylemek mümkün. Bu generaller, sanık durumundaki meslektaşlarının, ne yazık ki tamamen suçsuz oldukları inancı içindeler; yanlış içinde olduklarını, darbelerin ve darbe teşebbüslerinin suç olduğunu ve artık bu suçu işlediklerinden şüphelenilen kişilerin yargı önünde hesap vermesi gerektiğini anlamakta zorlanıyorlar. Tüm sanıklar, bırakın tutuksuz yargılanma imkânının sağlanmasını genel af ile tahliye edilmeleri beklentisi içindeler. Bu noktada dikkat çekilmesi gereken husus, ister intikam hırsı ile yanıp tutuşan askerler isterse orduda adaletin eşit dağıtılmadığına inanan mağdur askerler olsun tümü, siyasi iradenin, artık bu ülkede ilelebet ordusunu, demokratik kontrolü altında tuttuğunu görmelidir ki, kimilerinin siyaseti yeniden yönlendirme ve yeniden darbe planları yapabilecekleri bir ortam oluşmasın.

Gerek Liberaller gerekse Gülen Hareketi mensuplarının ortak endişesi, hükümetin, darbe yapan ya da darbe teşebbüsü suçlarını işledikleri iddialarıyla sanık durumunda olan asker kişilere, bu suçlara bakan Özel Yetkili Mahkemelerin (ÖYM) yetkilerini sınırlandırma yolunda yapacağı bir yasal düzenlemenin, nihai durumda bir affı getirmesi olasılığı. Aslında hükümetin, ÖYM'de yapacağı düzenlemeler ile kendini topuğundan vuracağı kaygısı, AK Parti içinde de dillendiriliyor.

Sanıklara genel af yolu açılır mı, bilemem ancak hükümetin, CMK 250'deki kimi düzenlemelerle, darbe sanıklarının tutuksuz yargılanmaları yolunu açmayı planladığı zaten konuşuluyor.

Orgeneral Özel'in, Erdoğan'a, "TSK'nın siyasi rolünü zayıflatmış olan hükümetin, ancak orduya, devlet güvenliğini sağlayan bir askerî güç olduğu vurgusunu yapması ve bu yolla moral aşılması" telkininde bulunduğu duyumlarını alıyorum. Kimi emekli generallerin, yabancı diplomatlarla görüşmelerinde, "Genelkurmay Başkanı emekli Orgeneral İlker Başbuğ'a, silahlı terör örgütü üyeliği suçlaması yöneltilirken bir yandan da TSK mensuplarının PKK terör örgütü ile mücadelede yaşamlarını riske attıklarına" dikkat çekerek, bu mücadeleyi zayıflatmak zorunda kalabilecekleri gibi aba altından sopa gösteren yorumlar yaptıkları bana aktarılıyor.

Başbakan Erdoğan'ın, yukarıda alıntıladığım gelişmeleri de gözönüne alarak, yasal düzenlemelerle kimi sanıkların tutuksuz yargılanmaları yolunun açılmasına destek verdiği belirtiliyor. İşlendiği öne sürülen suçlar farklı da olsa, Erdoğan'ın, Fidan'ı yasal koruma altına almasının darbe teşebbüsü sanıklarına ilham verdiği ve bir süredir, bu sanıkların, benzer ayrıcalığın kendilerine de sağlanması için TSK üzerinden girişimde bulundukları spekülasyonları yapılıyor.

Erdoğan'ın, CMK'da düzenleme yapılacağı yolundaki sözlerinin ardından Başbakan Yardımcısı Bülent Arınç'ın, önceki günkü Bakanlar Kurulu toplantısı sonrasında, ÖYM'nin görev alanlarını düzenleyen CMK 250'de düzenleme olmayacağı yolundaki sözleri, gerçi biraz kafa karıştırdı. Keza, Arınç'ın bu açıklamalarından kısa süre sonra parti ileri geleni Ömer Çelik'in, bir televizyon programında, "Yok denildi ama Başbakan'ın ifade ettiği şekliyle çalışmalar sürüyor" demiş olması, düzenlemeye ilişkin soru işaretlerini arttırdı. Ama CMK 250 konusunda bir çalışma var.

Türkiye'de artan biçimde hak ihlallerinin yaşanmaya başlanmış olması da iktidarın, Gülen Hareketi'nin yanı sıra Liberal kanadın desteğini de yitirmeye başladığının önemli işaretleri.

Bazı AK Parti kurmayları, "İktidar bu her iki kesimden destek kaybına uğrarsa oyları önemli ölçüde azalır, siyasi istikrar giderse sıcak para da gider, ekonomi kırılgan" uyarısında bulunuyorlar.

Erdoğan'ın, gerek 12 Eylül 2010 referandumu gerekse 12 Haziran 2011 genel seçimlerinde aldığı yüzde 50 ve üstü oylarda, Liberal kesim ve Gülen Hareketi'ne yakın duranların paylarının yüksek olduğunu hatırlarda tutmakta yarar var.

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'Yeter artık' feryatlarını 30 yıldır duyan yok...

Lale Kemal 20.06.2012

Kürt sorununa çözüm umutlarının yeniden yeşermesini adeta sabote eden Hakkârî'den gelen saldırı ve ölüm haberleriyle uyandık dün. Bu olayın öncesinde, geçen hafta, nedeni tam olarak bilinmemekle birlikte insanların kapasite yetmezliğinden koğuşlarda istiflendiği ve sonrasında isyan ettiği iddia edilen Şanlıurfa cezaevinde çıkan ya da çıkartılan yangın sonucu 13 ölüm haberi aldık. Hafta başında, yine aynı cezaevinin çocuk koğuşunda, bu kez çocukların yangın çıkarttığı söylendi ama neyse ki ölen olmadı. İsyan, Adana ve Gaziantep'e sıçradı. Olaylar adeta kartopu gibi büyüyor. Cezaevlerindeki olaylarla ilgili, "organize işler olabilir" yorumları pek bir anlam ifade etmiyor, mahkûmların, basına yansıyan ağır cezaevi koşulları düzeltilmedikçe. Bu ve diğer cezaevlerindeki sıradan vatandaş hükümlü ve tutukluların, Silivri'deki rütbeli ve rütbesiz sanıklarınki gibi

nüfuzlu tanıdıkları yok ki gerçek dertlerini duyurabilsinler. Sorunlarına ortak olan birkaç vicdan sahibi insanın sesini de duyan yok zaten.

Hakkâri saldırısı ya da çatışması, artık adına ne dersek diyelim, yine bizlere, "Yeter artık, çözüm bulun" dedirtmesine rağmen **Kürt sorununu çözmesi gereken kimi siyasilerden bildik, hamasi açıklamalar gelmeye devam ediyor olması insanı isyan ettiren boyutlarda.**

CHP'nin, Kürt ve terör sorunlarını çözmek için katkıda bulunduğu **yol haritasını elinin tersiyle çeviren MHP Lideri Devlet Bahçeli, Hakkâri olayıyla ilgili dünkü açıklamasında, söylem dozunu arttırıp, adeta topyekûn savaş çağrısında bulundu.** Bahçeli, "Kandil Dağı'nın ve teröristlere lojistik imkân sağlayan bütün unsurların gecikmeksizin etkisizleştirilmesi için Türkiye Cumhuriyeti teyakkuza geçmeli ve iktidar bu süreçte gerekli her tedbirin alınmasına önayak olmalıdır," diyerek, 30 yıldır denenen çözümsüzlüğü önermekle yetindi.

Geçen cumartesi günkü Zonguldak mitinginde kendisine parti otobüsünde eşlik ettiğimiz CHP Lideri **Kemal Kılıçdaroğlu, 30 yıldır canımızı acıtan terör sorununun bitirilmesi için hepimizi şaşkırtan bir hamle yapan kendisi ve partisi değilmiş gibi, AK Parti'nin, "diğer partiler destek vermezse de sorunu birlikte çözelim" önerisini elini tersiyle geri çeviriverdi.**

Zaman, 30 yıldır canımızı yakan bu sorunu kısır siyasi çekişmelere kurban edecek zaman değil. **Kürtler, anadillerinde konuşma gibi zaten doğal olan haklarını, PKK'nin silahlı isyanları ile elde etmişlerse burada bir durup, düşünmek lazım. Geldiğimiz noktada, önemli bir açılım olarak Kürtçenin seçmeli ders olarak okutulması öngörüldü ve bu küçük adımlara bile sevinir olduk, nihayetinde çözüm kapılarını açar diye.**

Silahların susmasını artık halkın istediğini biliyoruz, Oslo'da PKK ile yapılan müzakerelere bile kamuoyundan sert tepki gelmemiş olması bunun bir göstergesi iken bazı siyasi partilerin, hâlen Kürt taleplerine karşı, "şu, şu hakları verirsek bunun sonu gelmez, bağımsızlığa kadar giden yol açılır," gibisinden endişelerini dillendirdiklerini biliyoruz. **CHP'nin ileri gelenleri, "Şimdi eşit vatandaşlık gibi anayasal ve yasal düzenlemeler ile Kürtlerin durumlarını iyileştirdiğimizde daha fazla taleplerle gelmeyecekler mi?, Talepleri bağlamında nerede duracaklar, yapılacak iyileştirmeler, silahların susmasını sağlayacak mı?" gibisinden çok derin korku barındıran, özgüven eksikliğini yansıtan fikir jimnastiği yapıyorlar.** Gazi Üniversitesi Öğretim Üyesi Hüseyin Yayman da, *Star* gazetesinin, geçen pazar günkü "Açık Görüş," ekinde, içeriden aldığı tahmin ettiğim AK Parti içindeki korkuları ortaya çıkartan şu tesbitleri yapıyordu:

"Hükümet cephesinde 'ne yaparsak yapalım sorun çözülmeyecek', 'ne tür bir düzenleme yapılırsa yapılsın bu taleplerin sonu gelmeyecek' ve 'hükümet hangi adımları atarsa atsın PKK dağdan inmeyecek' gibisinden bir psikolojinin hâkim olduğu görülüyor."

30 yılı bulan, onbinlerce insanın hayatına mal olan, ekonomiyi, istikrarı altüst eden bu sorun karşısında, meseleye çözüm bulması gereken siyasetçilerin, bazıları doğal hakları olan talepleri yerine getirildiğinde "Kürtler daha fazla taleple gelecekler" korkusunu yaşıyor olmalarını kabul etmek mümkün değil.

Gazetemize dün gelen haberler, terörle mücadelede yine bir zafiyetin yaşandığını gösteriyor. Bu köşeyi yazarken, televizyonlar, zaman zaman, normal haber akışını keserek, muhabirlerinin, TSK'nın Konya'daki Anadolu Kartalı tatbikatından izlenimlerini geçiriyorlardı. **Gerçek mermilerin kullanıldığı bu tatbikatlar, düşmanla savaş hâlinde kaydedilecek başarıyı ölçecek bir veri sunmasa da kamuoyunda şatafatlı bir güç gösterisi gibi algılanır, biraz da korku salınır tabii. Ama PKK ile girilen çatışmalarda yani arazide yaşanan telafisi mümkün olmayan hatalar ve insan kayıplarıdır bize gerçeği anlatan.**

Kürt sorunu gibi can yakan meseleler, korkularını yenmiş, özgüvene sahip devlet akılla ancak çözülür.

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Özür

Lale Kemal 27.06.2012

Yazarımız seyahatte olduğundan bugünkü yazısı gazetede yayımlanmamıştır.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Huntington teorisi hükümeti esir mi aldı?

Lale Kemal 04.07.2012

Suriye'nin, Türk F-4 savaş uçağını düşürmesi olayı, Türkiye'nin, gerek değişim arayışlarıyla sokaklara dökülen ve kimilerinde kanlı çatışmalara sahne olan Arap coğrafyasını etkileme gücünün gerekse sivil-asker ilişkilerinin seyrinin sorgulanmasını gerektirir bir gelişme oldu. Gerçi Türkiye, gelişen demokrasisinin, özgürlük adına Arap sokaklarına dökülen insanlar için bir esinti kaynağı olabileceğini ancak kendi modelini dayatmak niyetinde olmadığını resmi söylemlerinde dile getiriyor. Her ne kadar Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu'nun, geçen nisan ayında yaptığı konuşmada, "Yeni bir Ortadoğu doğuyor. Bu Ortadoğu'nun sahibi, öncüsü, hizmetkârı olmaya devam edeceğiz," yolundaki sözleri tüm dünyada, "Yeni Osmanlıcılığın," ve "Dayatmacılığın," bir tezahürü olarak algılansa da.

Son iki hafta içinde, biri Ankara'da, Hollanda'daki Avrupa Güvenlik Çalışmaları Merkezi CESS ve Arı Grubu'nun ortaklaşa düzenlediği, Türkiye'de sivil-asker ilişkilerini irdeleyen, diğeri de Londra'da, Chattam House adlı düşünce kuruluşunun düzenlediği "Türkiye ve Arap Dünyası: Yeni Angajman Kuralları," adlı iki ayrı toplantıya katıldım. Chattam House'da tartışılan, angajman kuralları, Suriye'nin, Türk jetini düşürmesine misilleme olarak Başbakan Erdoğan'ın, Şam'a karşı Türkiye'nin değiştirdiğini açıkladığı askerî angajman kuralları ile bağlantılı değildi, daha ziyade Türkiye'nin Arap Baharı olarak adlandırılan süreçte oynayabileceği roller ve bu rolleri kısıtlayıcı faktörler üzerine odaklanmıştı. Ancak, Londra toplantısında, Suriye'nin Türk jetini düşürmüş olması da gündeme geldi ve bir katılımcı, Türk ordusunun saldırı değil savunma amaçlı (Diğer NATO üyesi ülkeler gibi) yapılanma içinde olduğunu dile getirdikten sonra, bana özel olarak aktardığı ve artık Türkiye'de de sesli olarak dile getirilen şu tesbiti yapıyordu:

"Diğer NATO ordularının tersine TSK, küçülürken etkinleşmeyi gerektiren bir yapılanmaya henüz geçmiş değil. Ordu mevcudunun önemli bir kısmı halen zorunlu askerlik hizmetini yapan mükelleflerden oluşuyor." Bu katılımcı, üstü kapalı olarak, küçük, ama etkili vuruş gücü olmayan bir ordunun, Suriye karşısında sıkışabileceğini ima ederken, Suriye örneğinin, Türk jetlerinin, Kuzey Irak'ta yağdırdıkları bombalara karşı bomba ile yani misilleme ile karşılığın verilemediği bir durum olmadığını da altını çiziyordu.

Keza, Suriye'nin envanterindeki kimyasal başlıklı silahlar ile komşu Türkiye'ye göre orantısız ve aynı zamanda tehlikeli bir silahlanma içinde olduğunu, dolayısıyla Ankara'ya bu anlamda ciddi bir tehdit oluşturduğunu

hatırlatmakta yarar var.

Kendi halkını acımasız bir biçimde katletmekte hiçbir sakınca görmeyen Suriye rejiminin, akıldışı eylemler içine girebileceğini Türkiye'nin hesap edip etmediğini bilmiyorum. Ancak, iç savaşın yaşandığı yanı başımızdaki tehlikeli bölgede Türk jetinin varlık göstermesine izin verilmemesi gerekirdi diye düşünüyorum. Jetin düşürülmesi olayı, Suriye'ye, "Bakin ben güçlü Türk ordusunun jetini düşürüp hem Ankara'ya hem de NATO'ya meydan okuyorum" deme fırsatı verdi. Jet olayının, yakınlarda Tesev'in yaptığı araştırmaya göre, Arap Baharı'nın yaşandığı ülkelerde halkın -Suriye hariç- neredeyse yüzde 76'sının Türkiye demokrasisinden ilham aldığını söylediği Araplar nezdinde Ankara'nın karizmasını çizdiğini söylersek yanlış olmayız.

Türk jetinin, iç savaşın yoğun olduğu komşu Suriye hava sahasına -kısa süreli de olsa girilmiş- yakın bölgelerde uçuş yapması için hükümete akıl verenin asker olduğunu düşünüyorum. Hükümet de bu akıllı, siyasi süzgeçten geçirilmeden ve sonuçlarını iyi hesaplamadan yerinde bulup uygulamış olsa gerek. Bu noktada, ünlü Amerikalı teorisyen Samuel Huntington'ın, 1957 yılında yani 55 yıl önce geliştirdiği ve orduların sivil yönetimlere tabii olacağı ancak askeri konularda karar alma yetkisini ellerinde bulunduracakları ve sonuç olarak özerk yapılarını sürdürebilecekleri bir modeli, AK Parti hükümetinin bir süredir benimsemiş olduğu sonucuna varıyorum. Zira, hükümet, uzunca bir süredir, 21'nci yüzyıl çağdaş dünyasında orduların sivil demokratik kontrolü için gerekli olan yasal reformları yapmak yerine siyasi ortamın lehine değişmesi halinde hemen eski vesayetçi anlayışa dönüş yapabilecek olan TSK'nın, ortaya attığı sembolik değişimlerle yetinmeyi yeğliyor.

22 haziran cuma günü, Suriye'nin, Türk F-4 jetini düşürdüğü sıralarda Ankara'da CESS ve Arı grubunun ortaklaşa düzenlediği Ankara toplantısında, işte bugünün dünyası için çağdışı kalmış Huntington teorisinin, TSK tarafından uygulanmasının isabetli olacağı görüşlerini destekleyenler çokça idi. Bir konuşmacı, zaten hükümetin de yasal reformları yavaşlatıp yerine TSK'dan gelen sembolik değişimlerle yetinmekte olduğu Huntington teorisini destekler bir modeli benimsemekte olduğunu hatırlatıyordu.

Ordunun siyasete geri dönmek üzere asli görevi olan yurt savunması için kışlasına çekilmesini sağlayacak yasal reformları ihmal eden hükümet, büyük olasılıkla, asker ağırlıklı eski Türkiye'nin "maraza çıkarma" refleksinin cazibesine kapılıp F-4'lerin savaş bölgesine yakın uçuşlarına ses çıkartmadı. Sonuçta irtifa kaybeden Türkiye oldu.

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Uludere'den sonra F-4 karmaşası...

Lale Kemal 11.07.2012

Uludere, 34 kaçakçının, geçen yıl Aralık ayı sonlarında F-16 jetleriyle vurularak öldürülmüş olmalarından sonraki ilk resmi açıklamalar, bu kişilerin PKK'lı sanıldıkları için bombalandıkları zira o sıralarda Suriye asıllı PKK'lı Fehman Hüseyin'in, aynı bölgeden Türkiye'ye giriş yapacağı istihbaratının alındığı şeklindeydi. Bu mealdeki açıklamalar, gerek kurulan Meclis insan hakları komisyonunun izlediği Heron görüntülerinden ortaya çıkan bulgular gerekse görgü tanıklarının ifadeleriyle çelişkiydi ve **kamuoyunda, bombardıman olayının, eğer kasıt yoksa insan yaşamına gösterilen özensizliğin bir sonucu olduğu kanaatini güçlendiriyordu.** Uludere (Roboski) olayı üzerinden 6,5 ay gibi bir süre geçmiş olmasına rağmen, nasıl bir istihbarat bilgisine

ulaşıldı da F-16 savaş uçaklarıyla vatandaşların bombalanarak hayatlarını kaybetmiş oldukları üzerindeki sis perdesi kaldırılmadı. Olayın halen karanlıkta kalmış olmasının nedeni, Uludere'yi soruşturan Özel Yetkili Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcısı Ahmet Karaca'nın, bizim gazetede 10 Haziran tarihinde yayımlanan açıklamasında çok net ortaya çıkıyordu. **Kendilerine, Heron görüntülerini değerlendirenler, hedef tayini yapanlar ve vur emrini verenler hakkında şimdiye kadar herhangi bir bilgi ya da belge ulaşmadığını belirten Karaca,** "Genelkurmay'dan beklediğimiz bazı belgeler var. Puzzle (Bulmacayı) oluşturmaya çalışıyoruz. Yerel ve bölge askerî birliklerinin kime bağlı olduğu, kimden emir aldığı yönünde bağlantı şemasını oluşturmaya çalışıyoruz," diyordu.

Yukarıda savcının dile getirdiği durum; **Türkiye'de, siyasi iradenin, askeri bilgilere doğrudan erişiminin bulunmuyor olması nedeniyle TSK'dan gelen bilgilerle yetinmek zorunda kalırken bir yandan da sanki ülkeyi artık muktedir biçimde tek başına yönetiyormuş gibi yanlış algıya kendisini kaptırmış olduğunun bir özetidir. Tüm bilgiler, olayı soruşturan savcılık ve meclis komisyonu ile paylaşılmış olsaydı, Uludere saldırısının arka planını çok daha kısa sürede öğrenebilecektik, sorumlulardan hesap kesilecekti ve Kürt sorununun ağırlaşması önlenilecekti.**

Keza benzer bir doğru bilgiye erişememe ve kamuoyunu yanıltma sorunu, Suriye'nin, geçen Haziran ayında Türk F-4 savaş uçağını düşürmesi olayında da yaşanıyor. Gerek hükümet gerekse Genelkurmay Başkanlığı, Suriye'nin, hiçbir uyarı yapmadan ve Türkiye'ye ait olduğunu bilerek F-4 jetini uluslararası hava sahasında vurduğunu belirtmişler ve bu bilgilerin radar kayıtlarında da net olarak görüldüğünü açıklamışlardı. Ne var ki, Ankara'nın, jetin uluslararası hava sahasında vurulduğunu gösteren kanıtları paylaştığını söylediği üyesi olduğumuz gerek NATO müttefiki kimi ülkeler gerekse dünyada, Türkiye'nin bu tezi kabul görmedi ki, oralarda da, sanki jetin, Suriye hava sahasında vurulduğu şeklinde bir kanaat oluşmuş durumda.

Son günlerde, Türkiye'deki resmi çevrelerden gelen açıklamalar da ilk yaptıkları açıklamalarıyla adeta çelişir nitelikte. Asker ve sivil yetkili ağızlar, ilk baştaki kanaatlerinin tersine jetin, örneğin, füzeyle vurulduğu olasılığını net olarak söyleyemiyorlar.

Jetin, nerede olursa olsun Suriye tarafından vurulmuş olması kabul edilebilir bir durum tabii ki değil, bunu zaten kimse tartışmıyor.

Nitekim, ABD'nin Türkiye Büyükelçisi Francis Ricciardone de, Amerikan milli günü nedeniyle 4 Temmuz günü Ankara'da konutunda düzenlediği resepsiyonda, gazetecilerin soruları üzerine, önemli olanın, jetin nerede düşürüldüğü olmadığını belirttikten sonra, "Hiçbir uyarı yapılmadan jetin düşürülmüş olması kabul edilemez," diyordu. Aslında büyükelçi de, dolaylı yoldan jetin uluslararası hava sahasında düşürülmemiş olabileceğini ima ediyordu.

Türkiye'de asıl sorun, yetkili ağızların yol açtığı kafa karışıklığı ve bilgi kirliliği. Gerek Uludere gerekse Jet uçağının düşürülmesi olayları, aydınlatılmaya muhtaç iken ortaya çıkan şu durum net; hükümet, kendisine MSB yoluyla bağlı olmadığı için doğrudan erişiminin bulunmadığı askeri bilgileri, TSK'dan geldiği biçimiyle doğru varsayıp, kamuoyu ile paylaşıyor.

Bilgilerin doğruluğu konusunda şüphe oluştuğunda; ilgili kurumların, saklamadan açık biçimde paylaşmak zorunda olacağı aksi takdirde hesabının sorulacağını bildikleri bir komisyon marifetiyle soruşturma yapılır. **Türkiye'nin en önemli zafiyeti, ilgili devlet kurumlarının kusurlu hareket ettiği şüphesi doğduğunda, bu durumun, şeffaf ve hesap verebilirlik ilkeleri doğrultusunda soruşturulmuyor olmasıdır.**

İngiltere'deki, Keele Üniversitesi Doktora öğrencisi Taptuk Emre Erkoç, bizim gazetenin 9 Temmuz Pazartesi günkü nüshasında, Her taraf sayfasında yer alan makalesinde, demokrasilerle aramızdaki en bariz farkın hesap

verebilirlik kıstası olduğuna dikkat çekiyordu. Erkoç, İngiltere'deki basın skandalını araştırmak üzere kurulan ve kamuoyuna açık biçimde cereyan eden Leveson Soruşturması'na atıfta bulunarak, Türkiye'deki hesap verebilirlik alanındaki zafiyeti dile getiriyordu.

Hükümetin, gerek sivil gerekse askeri kurumların harcamalarının şeffaflaştırılması dolayısıyla açık toplum olma yolunda önemli bir kilometre taşı olan Sayıştay Kanunu'nda geçtiğimiz ay sonlarına doğru yaptığı yeni bir yasal değişiklik ile hesap verebilirlik ilkesine önemli bir darbe indirmişken, askerin hesap verebilir hale gelmesini sağlaması artık çok zor görünüyor.

Şeffaflık ve hesap verebilirlik ilkeleri çalıştırılmadığı için Uludere ve jetin düşürülmesi olaylarının gerçek nedenleri karanlıkta kalıyor.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

CHP'de yine aynı eski hikâye, yine aynı eski şarkı mı

Lale Kemal 18.07.2012

CHP'nin, partiyi iktidara taşıyacağı gibi iddialı bir çıkışla açılan dünkü kurultayı, bu köklü partinin, geçmişindeki söylemleriyle ilgili yaptığım kısa bir arşiv turunda, "Acaba bu parti, yine aynı eski hikâye, yine aynı eski şarkı ile yola devam mı ediyor?" sorusunu sormama ister istemez yol açtı. Milliyet gazetesi, 9 Haziran 1977 tarihli sayısında, Ecevit'in, "Kapımız herkese açık" sözlerini manşetine taşımış. Bugün Kılıçdaroğlu'nun, bazı gazetelere yaptığı açıklamalarında benzer söylemleri görüyoruz. CHP genel başkanı, "Kapımız sağ, sol her kesime açık diyor."

Bence Kılıçdaroğlu'nun, bugün için en önemli ve doğru tesbiti, Yeni Şafak 'tan Murat Aksoy'a, 10 Temmuz tarihinde yaptığı, "CHP değişmezse marjinalleşir" sözleridir.

Türkiye çok değişti, taşlar yerinden oynadı, artık hiçbir siyasi parti, halkın, özgürlük, aş, iş sağlanması, vesayetin sonlanması gibi demokrasi taleplerine duyarsız kalamaz. CHP, bu talepleri karşılayabilecek olgunluğa erişebildi mi? Dünkü kurultayın sloganı olan demokrasi ve değişimi sağlayabilecek mi?. Bu soruların yanıtlarını alabileceğimiz CHP için ilk test, 2014 yerel seçimleri ile 2015 genel seçimleridir. Bu seçim sürecinde, partinin en üst karar organı olan Parti Meclisi'nin, dün başlayan kurultayda ortaya çıkacak 60 kişilik listedeki isimlerine bakmamız gerekiyor zira CHP, bu isimlerin partiyi iktidara taşıyacak nitelikte olacağı iddiasında.

PM'de yer alacak basına yansıyan olası isimlerin bir kısmı doğru çıkarsa, CHP'nin, halkla kucaklaşacağı bir iktidarı yakalamasını yine zor görüyorum. Mevcut şartlar altında, CHP'nin iktidar olabilmek için tek şansı, AK Parti'nin, bu üçüncü iktidar döneminde reform yorgunu olarak statükocu zihniyetle kendisini özdeşleştirmeye devam etmesi halidir. AK Parti, demokrasiden önemli bir geriye gidiş anlamına gelen ağırlaşan insan hakları ihlallerini önlemek için gerekli yasal düzenlemeleri yapmaz, kürtaj gibi bireysel karar verilebilecek hakları çiğneyecek dayatmacı çizgisini terk etmezse ister istemez ana muhalefetteki CHP'nin önünü açacaktır. Son zamanlarda demokrasi zafiyetleri içine girse de yapılan anketler de gösteriyor ki, istikrar isteyen halkın halen tek umudu AK Parti. CHP, iktidar partisini vatandaş için tek umut olmaktan çıkartacak politikalara ağırlık vermek zorunda. Ama en önemlisi de bu politikalar konusunda ne ölçüde samimi olduğunu göstermek zorunda.

CHP kadrolarının bir kısmı, kendilerini öyle zannetseler de, halkın olmadığı yerde siyasetin yapılamayacağı ilkesinden hareket eden Batı demokrasileri anlamında elitist yani seçkinci bir anlayışa sahip değiller. Bu kadrolarda, daha ziyade kendine demokrat, militan seküler anlayışın güçlü izlerini bulmak mümkün.

Kılıçdaroğlu ve ekibi, dün başlayan kurultayı, demokrasi ve değişim olarak nitelendirirler de, partide, kendine demokrat, militan seküler zihniyetin etkinliği sürdükçe halka ulaşamaz, halkla kucaklaşamaz, AK Parti'ye alternatif olamaz. Kılıçdaroğlu, "Yeni CHP" söylemini gerçeğe dönüştürebilmek için, 1980 darbesi sonrasında oluşan ve statükodan beslenen dolayısıyla mütedeyyin ve liberal kesimi dışlayan, kendine demokrat, halka tepeden bakan eski CHP anlayışının güçlü izlerini partiden silmek zorunda.

CHP, iktidar ile arasındaki farkı halkın algılayabilmesi için gerekli olan ekonomi politikalarına henüz sahip değil, zira ekonomi kadroları halkın geçim sıkıntısını giderecek ayakları yere basan politikalar üretecek kapasitede gibi görünmüyor.

CHP'deki en önemli demokrasi zafiyeti ve AK Parti karşısındaki ezici eksikliği, darbe zihniyetiyle hesaplaşmıyor olmasıdır. Kılıçdaroğlu'nun, dünkü kurultay konuşmasında, darbe teşebbüsünde bulunmakla suçlanan ve çoğunluğu Silivri'de tutuklu olanlarla ilgili sarfettiği bildik sözleri, partisinin ne kadar demokratikleştiği kuşkularını pekiştirir nitelikteydi. Kılıçdaroğlu konuşmasında, "Silivri toplama kampını bütün dünyaya anlattık. Orada adalet yoktur. Yargıçların sanıkları hasım olarak görme alışkanlıkları var. Orada adalet dağıtılmaz, dağıtılan adaletsizliktir. Özgürlüğün kan davasıdır orada görülen" diyordu. Kılıçdaroğlu, Türkiye'de uzun tutukluluk sürelerinin, mahkumiyetleri kesinleşmemiş tüm sanıklar için kanayan bir yara olduğu ve adil yargılama hakkından hiç kimsenin mahrum bırakılmaması gerektiği vurgusunu yapmış olsaydı tüm toplumun vicdanına dokunabilecekti. Kılıçdaroğlu'nun konuşmasının Silivri atıflı bölümü, Türkiye'nin önünü açacak birinci kriter olan demokratikleşme hamlesini partisinin henüz yapabilecek olgunluğa erişmediğini gösteriyordu.

Kılıçdaroğlu'nun, örneğin, gittikçe otoriterleşen, özgürlükleri askıya alan bir yönetim anlayışıyla karşı karşıya olduklarını savunarak, demokrasinin lütuf değil, insanların ağır bedeller ödeyerek kazandıkları bir hak olduğunu, bu haktan asla vazgeçmeyeceklerini belirttiği sözleri gibi, konuşmasında doğrular da vardı. "Demokrasinin, yolsuzlukları, ahlaki çöküntüleri kabul etmediği, demokrasilerde yöneticilerin halka hesap verdiğini" söylediği ve Türkiye'de eksikliği çok hissedilmeyebaşlanan bu önemli tespitleri de vardı Kılıçdaroğlu'nun.

Ama darbeyle hesaplaşma kültürünü geliştirememiş bir CHP'nin, doğruları, bardağın boş tarafında durmaya, görülmemeye devam edecek.

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bakan Şahin, haberi incelememiş

Lale Kemal 25.07.2012

İngiltere gibi demokrasinin beşiği sayılan ülkelerde de, örneğin, polisin, orantısız güç kullanımı ya da kötü muamelesi, korumaları altında olan kadınları, tecavüz gibi eylemlerle istismar etmeleri gibi vakalar yaşanmaktadır. İngiliz **The Guardian** gazetesinin, 30 haziran tarihli sayısında, birinci sayfadan İngiliz polisinin, gözaltında tutulan kadınlara kötü muamelesi ya da cinsel istismarı olaylarıyla yetkilerini kötüye kullandıkları haberi vardı. Haber, İngiliz polis teşkilatı içinde, suçlu zannıyla gözaltına alınan kişilere yönelik kötü muamelenin caydırıcı hale getirilmesi amacıyla gerekli önlemlerin alınmadığı üzerine kuruluydu.

Türkiye'de de malum genelinde kamu görevlileri özelinde ise asker ve polisin kötü muamele olayları yaygındır ve kendilerini bu davranışlarından alıkoyacak caydırıcı bir mekanizma istenilen düzeyde değildir.

Birkaç gündür **Taraf**'ın manşetinde, işkence, tecavüz ve kötü muamele suçlarını işlediği iddia edilen **Sedat Selim Ay**'ın, **Terörle Mücadeleden Sorumlu İstanbul Emniyet Müdür Yardımcılığı**'na getirilmesi konusu işleniyor. Bu haberlerle ilgili suskunluğunu koruyan ve hakaretamiz sözleriyle toplumda rahatsızlık yaratan bir isim olan İçişleri Bakanı **İdris Naim Şahin**'e, bu üst düzey Emniyet görevlisiyle ilgili nasıl bir tasarrufta bulunacağını ve iddialarla ilgili neler söyleyebileceğini sorma fırsatım oldu. Bakan Şahin'in, soruma yanıt olarak **"Haberi incelemedim,"** demekle yetinmiş olması, Türkiye'de hesap verme sorumluluğunun ne denli eksik olduğunu yeniden gündeme taşır nitelikte. İngiltere'de yukarıda değindiğim polis teşkilatı içindeki yaşanmakta olan insan hakları ihlalleri karşısında siyasi iktidar hesap verme sorumluluğunun bilincinde.

Bakan Şahin'den, Selim Ay konusunda daha detaylı bir bilgi vermesini beklerdim topluma hesap verme sorumluluğu gereği. Mesai arkadaşlarının koruma refleksiyle mi bilemiyorum, Selim Ay ile mesai yapmış üst düzey bir Emniyet görevlisi, dün beni telefonla arayarak, **arkadaşına, bizim manşet haberlerimizle yargısız infaz yapıldığını savundu.** Bu üst düzey Emniyet görevlisi, değil işkence yapmak sivrisineği bile ezmeyecek karakterde olduğunu belirttiği Ay için bu anlamda kefil olabileceğini bile söyledi ve eleştiri oklarının hedefindeki eski mesai arkadaşıyla ilgili şu anekdotu da anlattı;

"Diyarbakır'da ilk KCK operasyonlarının yapıldığı 2009 yılı idi. Bu operasyonda aralarında Öcalan'ın avukatlarının da bulunduğu 53 kişi yakalanmıştı. Sedat Ay o sırada Diyarbakır'da Terörden Sorumlu Müdür Yardımcısı idi. KCK bağlantılı gözaltına alınanlar, Adliye'de sorgulandıkları sırada, Selahattin Demirtaş ve bir grup milletvekili adliyede bu kişileri ziyarete geldiler. Tam o sırada 53 kişiden 52'si için gözaltı kararı çıktı. Bu sırada adliye binasının dışında toplanan kalabalık KCK gözaltılarını protesto ediyordu. Bu esnada Demirtaş ve diğer milletvekilleri, KCK sanıklarını ziyaretleri sonrasında bina dışına çıktılar ve aralarında Selim Ay'ın da bulunduğu biz Emniyet görevlilerine yaklaşarak, el sıkıldılar ve KCK sanıklarına iyi muamele gösterildiğini belirterek, 'misafirperverliğiniz için teşekkür ederiz,' dediler."

Ay'ın bu eski mesai arkadaşı, "16-17 yıl terörle mücadele eden Emniyet görevlileri arasında haklarında dava açılmamış adam yoktur," diye de ekledi telefon sohbetimizde.

Başbakan Erdoğan, önceki gün akşam AK Parti Genel Merkezi'nin terasında, Ankara'daki yabancı büyükelçilere verilen iftar yemeğinde, "insanı yaşat ki devlet yaşasın," özdeyişini tekrar ediyordu. O zaman yapılması gereken, devlet görevlilerinin kendilerine verilen yetkileri, insanı yaşatmak için kullanmalarına teşvik edilmeleridir, korunmaları değil.

Janet, dinî ve resmî nikâhla evlendi...

Janet Douglas, İngiltere'nin Türkiye Büyükelçiliği'nde sefirden sonraki ikinci kişi yani **Müsteşar**. İlk Türkiye görevi, genç bir diplomat olduğu yaklaşık 20 yıl öncesine rastlar. Janet, geçen cumartesi günü Ankara'da önce, Vatikan Elçiliği içinde yer alan kilisede yine bir İngiliz olan **Tony** ile dinî nikâh kıyılarak evlendi. Bu nikâh yaklaşık bir saat sürdü. Ardından, İngiliz Elçiliği'nin belki de Ankara'nın en güzel yeşilliğine sahip bahçesinde, resmî nikâh kıyıldı. Resmî nikâhı, Çankaya Belediyesi'nden bir memur neredeyse 15 dakikadan az bir zaman içinde kıydı. Benim dikkatimi çeken iki nikâh arasındaki zaman farkı idi, biri neredeyse bir saat diğeri 15 dakika bile değil. **Aslında nikâh kıyımı süresinin uzun olması, evlilik kurumuna olan özeni de gösteriyor gibi geldi bana, yanılıyor muyum acaba. Neyse, iyi bir dost olan Janet'e, Tony ile yaşamında ömür boyu mutluluklar diliyorum.**

Bu kritik kararları kim ya da kimler veriyor

Lale Kemal 01.08.2012

Yüksek Askerî Şûra kısa adıyla YAŞ, siyasi iradenin yasalardan kaynaklanan hakkını kullanarak general atamalarına son iki yıldır müdahale etmesine rağmen TSK'nın, siyasilere hesap vermeyen özerk yapısını sürdürmesinin önemli bir aracı olmaya devam ediyor. Yalnızca Cumhurbaşkanı, Başbakan ve Milli Savunma Bakanı ile üç sivilin, askerin kırılmayan ve yasal dayanağı olmayan geleneği nedeniyle sınırlı ölçüde söz sahibi olduğu YAŞ'ta ağırlık general üyelerde. Bu yapı, F-4 uçağının düşürülmesi gibi ülkeyi savaşın eşiğine getiren ya da Uludere'de 34 kişinin PKK'lı sanılıp bombalanması gibi ülkenin en önemli sorununu daha da ağırlaştıran kritik konulara, kim ya da kimler karar veriyor sorularının yanıtsız kalmasına yol açıyor. YAŞ, istişari yani danışma niteliği taşımasına rağmen karar alıcı bir organ gibi hareket ediyor. Hükümet, sivil iradeye itaat edecek bir yapıya kavuşturmadığı sürece YAŞ gibi kurumların, mevcut özerk yapılarıyla askerlerin, siyasi iradeden bağımsız hareket etme alışkanlığını sürdürmesi gibi riskli bir durumla karşı karşıya kalmaya devam edeceğiz. Buna en yeni örnek, **Türkiye'yi savaşın eşiğine getiren F-4 jetinin düşürülmesi olayı. Halen, jetin, düşürülmesi ya da düşmesiyle sonuçlanan olayda kararı kim ya da kimlerin verdiği, siyasi iradenin, bu karar mekanizmasında asli rolü oynayıp oynamadığı gibi soruları soran da olmayınca yanıt da alınamıyor.**

Keza, Uludere olayında, bombalama emrini hangi komutanlığın verdiği, karar verme mekanizmasının nasıl işlediği hâlen bilinmezliğini koruyor. Nitekim Uludere saldırısını soruşturan **Özel Yetkili Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcısı Ahmet Karaca, Taraf'a**, 10 haziran tarihinde verdiği demeçte, saldırıyı gerçekleştiren emir-komuta zincirine dair belgelerin TSK tarafından gönderilmediğini, hedef tayini yapanlar ve vur emrini verenler hakkında şimdiye kadar herhangi bir bilgi ya da belge ulaşmadığını bildiriyordu. Uludere olayı bize, TSK'nın, istediği bilgileri verip vermeme hâlen keyfî bir tutum sergilediğini ve siyasi iradenin asker üzerinde bir yaptırımını olmadığını gösteriyor. **Her ne kadar Uludere olayının, Kürt sorununu ağırlaştırma gibi ağır bedelini, hükümet ve tüm Türkiye ödemek zorunda kalsa da.**

Her ülke, ulusal çıkarlarına hizmet edeceği algısıyla zaman zaman gizli operasyonlar yapar. Ancak bu operasyonların, altyapısının çok iyi hazırlanması ve siyasi iradelerin gözetiminde gerçekleşmesi elzemdir. Aksi takdirde, büyük olasılıkla F-4 uçağının düşürülmesi olayında yaşandığı gibi kaş yapayım derken göz çıkartılır ve ulusal çıkarlara hizmet etmeyen vahim bir durum ortaya çıkabilir. TSK ve hükümet tarafından, jet olayının oluş biçimiyle ilgili yapılan açıklamalar ise kafa karıştırmaktan öteye gitmiyor.

Türkiye ve Suriye'yi savaşın eşiğine getiren ve iki pilotun ölümüyle sonuçlanan F-4 jetinin düşürülmesi olayında asıl sorulması gereken sorular sorulmadığı için, bu olay istikrarsızlığı arttırıcı nitelik kazanıyor. F-4 olayında şu kritik sorulara yanıt verilmesi gerekiyor:

- F-4 jetinin, Suriye gibi çatışmaların yoğun olduğu bir ülke yakınlarında uçuş yapmış olması ve hatta hava sahasına kısa süreliğine girmiş olması ve nihayetinde Suriye sularında düşmesiyle trajik bir noktaya gelinmesindeki kararı kim ya da kimler verdi?
- Jet, resmî açıklamalara göre, Doğu Akdeniz'de Türkiye'ye ait radarı test etmek amaçlı bir keşif misyonu yapıyordu. Acaba düşen Türk jeti, Şam'ın, düşmanca bir tutum içine girmesine yol açan Suriye radarlarına çok yakın mesafeye mi gelmişti?

- Bazı müttefik ülke bilgilerine göre, F-4 jeti aslında Suriye karasuları içindeyken ya vuruldu ya da ateş açılması üzerine panikleyerek mi düştü?

- Jetin, Suriye gibi tehlikeli bir bölgede uçuş yapmasına, Genelkurmay Başkanlığı mı, bölge komutanı mı karar verdi yoksa hükümet ile istişare yapılarak mı, karar alındı? Ya da hükümet, çok kızdığı Esed rejimine çalım mı attı?

F-4 olayı bizim, “Türkiye’de kararlar nasıl alınıyor” şeklinde meşru bir soru sormamızı gerektiriyor. Demokrasilerde, vatandaşın yukarıdaki soruları sorma ve bu sorulara yanıt alma hakkı bulunuyor.

Amerikan CNN kanalında, geçen cumartesi günü, terörist bin Ladin’in, Amerikan kuvvetlerince Pakistan’da düzenlenen bir operasyonla öldürülmesi olayını yöneten, Amerikan Özel Kuvvetler Komutanı Amiral **William McRaven** ile bir söyleşi vardı. Bir soru üzerine McRaven, **bin Ladin’e baskın kararını, ABD Başkanı Obama’nın verdiğini ve bu operasyonun tüm sorumluluğunu üstlendiğini anlatıyordu.** Obama tabii ki, eşgüdüm hâlinde savunma bakanının, istihbarat örgütünün ve askeriyesinin yaptığı planlamayı inceledikten sonra nihai karar merci olarak bin Ladin’e operasyon emrini vermişti.

Nihai karar siyasi otoritededir ve sonuçlarına da katlanır. Dolayısıyla, YAŞ’tan, karar vericilere, iyi düşünülmüş, ülkeyi sıkıntıya sokmayacak planlamalar yapacak ve askerî aklın gereğini yerine getirecek atama kararları çıkması gerekir. Nihai hedef ise YAŞ’ın, vesayet aracı olmaktan çıkartılmasıdır.

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Sözde hukukçular bizi aldatıyor

Lale Kemal 08.08.2012

Bir ülkenin ne kadar demokratik olduğunu anlamak için önce hukukçularına ve yargının yapısına bakmak gerekir. Militarist, bürokratik vesayetin yansıması olan Türk yargı sisteminde, yeterli olmasa da kimi iyileştirmeler yapıldı. Ama, bir ülkede 2.824 öğrenci cezaevinde bulunduğu hâlde güçlü tepki sesleri yükselmezken anayasal düzeni topyekûn ortadan kaldırmaktan yargılananların tümünün masum gibi gösterilmesi propagandası olanca hızıyla devam ediyorsa o ülkede ciddi demokrasi sorunu var demektir. Haftalar önce bir televizyon programında konuşan ceza hukukçusu bir prof, 28 Şubat darbe davası kapsamında yapılan tutuklamalara karşı getirdiği savunmasında, “28 Şubat üzerinden altı yıl gibi bir zaman geçti. Bu süre zarfında bu insanlara adli tatbikat uygulanmadı neden şimdi uygulanıyor,” gibisinden evrensel hukuk değerlerine ihanet içinde bir açıklama ile darbeseverlere arka çıkıyordu. **Bu sözde hukukçuya, programa katılanlardan hiçbiri de demedik ki “Ey vatandaş, Latin Amerika ülkelerinde onlarca yıl önce işlenen darbe suçlarının bir kısmı ancak bugün yargı kısılcasına alınabildi, darbeseverlerin iştahını kesecek reformlar bile tek başına yeterli değil, zihinsel dönüşüm zaman alıyor”.**

Alın size, darbe kültürü olan bizim gibi ülkelerde adaletin nasıl geç geldiğine binlerce örnekten biri; Şili’nin eski kadın Devlet Başkanı Michelle Bachelet’in babası Alberto Bachelet, dönemin Pinochet yönetiminin askerî cuntası tarafından, daha sonra yine bu cunta tarafından düşürülen Sosyalist Devlet Başkanı Salvador Allende

hükümetine üye olduğu için 1973 yılında tutuklanır ve vatana ihanetten sıkıyönetim mahkemesi tarafından yargılanır. Alberto Bachelet, 1974 yılında işkence sonucu ölür. Alberto Bachelet'in, 51 yaşında acımasızca öldürülmesinden 38 yıl sonra, Temmuz 2012'de, Şili mahkemesi, Pinochet'nin, şimdi emekli olan iki eski subayını Bachelet'e işkence uygulayarak öldürmekle suçlayıp sanık sandalyesine oturttu.

Şimdilerde, *Taraf*'ın haftalardır manşetinden inmeyen, işkence ve tecavüzle suçlanan bir polis şefinin, İstanbul Emniyet'inde Terörle Mücadele müdürlüğüne atanması, "işkenceye sıfır tolerans" diyen hükümet tarafından canhıraş bir biçimde savunuluyor.

Sözde hukukçular ve onların destekleyicisi gazeteler de, Selim Ay olayını görmezden gelirken, Genelkurmay eski başkanı emekli Orgeneral Hilmi Özkök'ün, Ergenekon davasıyla ilgili geçen hafta yaptığı tanıklıktan hareketle, darbe teşebbüslerini sulandırma yarışına girdiler. Hele hele de ana muhalefetteki CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'nun, Özkök'ün darbe teşebbüsünü kanıtlayıcı tanıklığını "İddianameler (Darbe teşebbüsleri) çökmüştür" diye yorumlaması, kabul edilebilir değildir. **Emekli Askerî Hâkim Faik Tarımcıoğlu, Kılıçdaroğlu'nun ifadesini, yorumlarken, "Hukuki literatürde, 'Bu konu dinlenemez' ibaresi vardır. Diğer bir deyişle, Kılıçdaroğlu'nun sözlerinin, hukuken hiçbir geçerliliği yoktur" diyordu. Tarımcıoğlu, tam tersine, Özkök'ün tanıklığı ile kitabın önsözünü yazdığını belirterek, "Hani kitabı bitirirsiniz de, girişine bir önsöz yazmanız gerekir. Özkök, bu tanıklığı ile kitabın adını koydu ve önsöz yazdı. Özkök, iddiaları (Darbe teşebbüsü) doğruladı," diye de ekliyordu.**

Yılların hukukçusu bir şahıs, *Cumhuriyet* gazetesinde dün yer alan demecinde, Başbakan Erdoğan'ın, Genelkurmay eski başkanı İlker Başbuğ ile ilgili, "tutuksuz yargılanmalı" yolundaki değerlendirmesine yorum getirirken, "Genelkurmay başbakana bağlı" gibisinden gazete okurlarına yanlış bir bilgi aktarabiliyor. Oysaki, darbe izlerini olanca gücüyle taşıyan Anayasa'nın 117. maddesine göre, Genelkurmay başkanı başbakana sorumlu, bağlı değil. Bu ifade de, TSK'ya, siyasi iradeden bağımsız özerk yapısını sürdürme imkânı veriyor. Nitekim, eski cumhurbaşkanlarından **Süleyman Demirel, Sabah'tan Yavuz Donat'a, 3 Kasım 2005 tarihinde yaptığı açıklamada, Genelkurmay başkanlarının görev ve yetkilerini kime "bağlı" olarak yürüttüğü hususu Anayasa'da mevcut değildir diye hatırlatarak, bu durumun hukuk devleti ilkeleri ile bağdaşmadığına işaret ediyordu.**

Yine militarist hukukçular, iyi bildikleri bir gerçeği saptırma alışkanlığını sürdürecekler askerî reformlar yapılmadıkça. Özkök'ün, muhtıra kelimesini kullandığını belirttiği tutuklu yargılanan dönemin Kara Kuvvetleri komutanı Orgeneral Aytaç Yalman hakkında zamanında niye suç duyurusunda bulunmadığı gibi sorularla, darbe davalarını sulandırıcı davranışlarını devam ettirecekler.

Oysaki, Yalman'ın, muhtıra verilmesinden bahsettiği yıllarda mevcut askerî yasalara göre, generaller, ancak Genelkurmay Askerî Mahkemesi'nde üçü askerî hâkim, ikisi yargılanacak generalden daha kıdemli iki general olmak üzere toplam beş kişilik bir heyet tarafından yargılanabiliyordu. **Kuvvet komutanlarından daha kıdemli iki general olmadığı için Yalman rütbesindeki kişilerin yargılanmaları fiilen mümkün değildi.** Ancak, yasa değişikliği ile subay üye kaldırıldığı için bu durum şu anda geçerli değil. O zaman ki mevzuata göre, asker kişilerin anayasal düzene ilişkin suçları da dâhil olmak üzere tüm suçlarına askerî mahkemeler baktığı için Hilmi Özkök'ün sivil adli makamlar nezdinde de yapabileceği bir şey yoktu, diye ekliyor bir askerî hâkim okurum.

Genelkurmay Başkanlığı Savunma Bakanlığı'na bağlanmadıkça, keza 1971 muhtırası ürünü ve kuruluşu 1972 yılı olan Yüksek Askerî Şûra'nın da, vesayet aracı olma yapısı değişmedikçe, askerin sözde siyasete hesap vermeye başladığı palavrası, şehir efsanesi gibi anlatılmaya devam edecek.

Çözüm: İnadına Kürt reformu

Lale Kemal 15.08.2012

Toplumları derinden sarsan terörizm gibi olayların tekrarının önlenmesi ya da deprem, sel gibi doğa felaketler meydana geldiğinde etkilerinin en aza indirilmesi için devletler önlemler alırlar. 20 bine yakın insanın ölümüyle, pek çoğunun yaralanması, evsiz, kimsesiz kalmasıyla sonuçlanan 1999 Marmara depremi sonrası genel beklenti, bu doğa felaketinden ders çıkarılması ve benzer acı olaylar meydana geldiğinde yıkımın bu denli büyük olmaması idi. Ama öyle olmadı, 1999 depremi sonrasında yaşanan diğer doğa felaketlerinden ki buna en yakın örnek bu yıl içindeki Van depremi idi , yine ders almadığımız ortaya çıktı. **Devletin, faaliyetlerine izin vererek bir o kadar suçlu olduğu aç gözlü müteahhitlerin, inşa ettiği evler yerle bir oldu yine binlerce insan öldü, hayatta kalanlar, çadırlarda yaşamlarını acı içinde sürdürüyorlar.** Geçmişten ders almama alışkanlığı, Kürt ve PKK sorunlarında da kendini olağanca ağırlığıyla hissettiriyor, dolayısıyla çözümsüzlük içinde debelenip duruyoruz. **Devletin, Kürt sorununda nerede hata yaptık, silahlı eylemler neden bitirilemiyor, gibi sorular sorup, yanıtlarına göre doğru reçete uygulama gibi bir derdi yok. Tam tersine daha yakın tarihe kadar, Kürtlerin hakları ve hatta varlıkları bile önemli oranda inkâr ediliyordu.**

PKK'nın, Eruh'ta, bundan 28 yıl önce, bugüne denk gelen günde güvenlik güçlerine saldırısıyla silahlı eylemleri başladı. Dile kolay 28 yıl geçti ama ortada, tüm siyasi partilerin, partilerüstü görüp uzlaştığı silahsız bir çözüm planı yok. İktidardaki AK Parti'nin, 2009 yılında başlattığı Kürt sorununa politik çözüm planı ise kısa sürdü ve devamı gel(e)medi.

CHP'nin, geçtiğimiz aylarda Kürt sorununun çözümü için duyurduğu girişimini alkışladık ama sonradan gördük ki bu ana muhalefet partisi de yan çiziyor. **Yan çiziyor zira Kürt sorununu zaten yok sayan MHP, sürece katılmak istemediği için hepimizin canını yakan bu sorunu, ikili düzeyde AK Parti ile birlikte oturup çözmeyeceğini söylüyor.** Neymiş, bu konu ulusal mutabakat gerektirdiği için parlamentoda temsil edilen tüm partiler biraraya gelmeliymiş. Tabii ki, Türkiye'yi, her yönüyle sarsan Kürt sorunu, partilerüstü bir politika ve ulusal mutabakatla çözülür ve ana muhalefet ile iktidar partisi, zaten aldıkları oy oranları itibariyle ulusal mutabakatı temsil ediyorlar. **CHP, maalesef, Tunceli Milletvekili Hüseyin Aygün'ün, PKK tarafından kaçırılma olayını da, AK Parti'ye yüklenmek için bir vesile bildi, PKK'yı sert bir dille eleştirmek ve çözüm üretmek yerine.**

İktidar partisi ise, gerek 2010 Anayasa referandumu, gerekse 12 Haziran seçimlerinde yüzde 60'lara ve yüzde 50'lere yaklaşan oy oranlarıyla halktan aldığı desteği, gerek, TSK'yı denetim altına almak gerekse Kürt sorununun çözümü için gerekli reformları hayata geçirmeyerek heba etmeye devam ediyor. **Tam tersine AK Parti, temel hakları önemli ölçüde daraltma politikası izleyerek, mimarlığını yaptığı özgürlükler alanındaki kazanımları da heba ediyor.**

Başbakan Yardımcısı Bülent Arınç'ın, geçen hafta gazetelerin Ankara temsilcilerine verdiği iftar yemeğinde, kendi savaş uçaklarının, kendi vatandaşlarını bombalamasıyla sonuçlanan geçen aralık ayındaki Uludere saldırısını kastederek, sarfettiği, "Uludere ile her şey berbat oldu. Öncesindeki terörle mücadele, halkı o kadar çok rahatlatmış ki kim yaptıysa kim düşündüyse, planladıysa Allah bin defa cezasını versin. Başarılı gidişatımızı olumsuz etkiledi," sözlerinden ne anlamalıyız. Bu sözleri sarf eden, **Türkiye'yi yönettiğini düşündüğümüz**

İktidar partisinin bakanı, “Vatandaşları PKK’lı sanıp yanlışlıkla bombaladık,” diyense bu iktidara itaat etmesi gereken TSK.

Biz birkaç gazeteci dışında Bakan’a anlamlı bir soru soran olmadığı ve bizlerin de kotası dolduğu ve çevreden “Amma da çok soru soruyorsunuz,” tepkileri ile yapılan mahalle baskısı gelince sormadığımız ama sorulması gereken soru şuydu: **“Ey bakan, iktidar sizsiniz, iyi gidişatı berbat eden sorumluları nasıl bulamıyorsunuz?”** Bu sorular o kadar çoğaltılabilirdi ki.

Türkiye, her ne kadar, darbe teşebbüsü eylemleriyle suçlanan asker ve sivil kişileri yargılasa da, kargaşa yaratmayı marifet bilen derin devletini temizlemek çok uzun soluklu ve kararlılık gerektiren bir iş. **PKK’nin silahlı eylemleri neden, tamamen bitirilmese bile en aza indirilemiyor, sorusunun da yanıtı aslında temizlenemeyen derin devletin varlığında yatıyor.**

Kürt aydını, yazar ve siyasetçi Kemal Burkay, geçtiğimiz haftalarda çıktığı *Habertürk* programında, **PKK ve derin devlet arasındaki işbirliğine işaret ederken, PKK hareketlenmesinin, 2003-2004 yıllarına yani darbe tertiplerinin yapıldığı döneme rastladığına dikkat çekiyordu.**

PKK ve derin devlet arasındaki bağı zayıflatmanın önemli bir platformu olan Meclis’in, fazlasıyla yarım kalan Kürt reformunu başlatması gerekiyor. PKK bu noktada, muhatap alınmak için itibarını çoktan yitirdi, inadına Kürt reformu diyorum, Meclis toplanırsa bu amaçla toplanmalı ki saygınlık kazansın.

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Özür

Lale Kemal 22.08.2012

Yazarımız yıllık izninin bir bölümünü kullandığından bugünkü yazısı gazetede yayımlanmamıştır.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Savaşı bitiremeyen ülke

Lale Kemal 29.08.2012

Meclis Başkanı Cemil Çiçek, belli ki kendisini yalnız hissetmişti ki, önceki gün biraraya geldiği gazetecilere, “Sizinle dertleşmek istedim,” diyerek söze başlamıştı. Ancak bu sözleri sarfettiği dakikalarda, Türkiye’nin canını yakan teröre çözüm konusunda bu kadar yalnız hissettiğini anlamak mümkün değildi ta ki Başbakan Yardımcısı Bülent Arınç’ın, aynı gün akşam saatlerinde, partidaşı Çiçek’in, mutabakat metnine tepki verip, muhtıra diye nitelendirmesine kadar. Arınç’ın, Çiçek’in, basına dağıttığı teröre karşı ulusal mutabakatı öngören metninin muhatabının hükümet olmadığını belirtmesi, tahminlerin aksine Meclis Başkanı’nın hükümet ile bir danışıklı dövüş sonucu bu metni kaleme almadığını ortaya koyuyordu. Danışması gerekir miydi, sorusu ayrı bir konu. **Ama, Arınç’ın, mutabakat metnini, muhtıra diye nitelendirmesine kadar varacak aşırı tepkisini anlamak gerçekten çok güç.**

Çiçek'in, Kürt sorununa çözümü öngörürken terör sorununu en aza indirmeyi amaçlayan **11 maddelik milli mutabakat metninin içeriğine bakıldığında, "Vay anasını amma da cesur adımlar," dedirtecek önlemler içermediği bir gerçek** zira zaten Türkiye'nin, metinde sözü edilen, ekonomik ve kültürel tedbirleri, yerel yönetimlerin güçlendirilmesi gibi adımları, çoktan atması gerekirdi. En azından Çiçek'in, terör sorununun, demokrasinin tesis edilmesi, hak ve özgürlüklerin genişletilmesiyle çözülmesi gerektiğini teyit etmiş olması, İngiltere ve İspanya'nın, IRA ve ETA terörü sorunlarını demokratik bir anlayışla çözme gayretlerinin örnek alınması gerektiğinin altını çizmiş olması kayda değerdi. Diğer yandan, Çiçek'in, konuşmasında, PKK lideri Abdullah Öcalan'ı kastederek bölücübaşı ifadesini kullanmış olması ve Kürt sorunu ibaresine, milli mutabakat olarak açıkladığı metninde hiç yer vermemiş olması, bu deneyimli siyasetçinin, yine de tabularını yıkamamış olduğunu göstermesi açısından dikkat çekiciydi. **Doğru, Öcalan bir terör örgütünün lideri ama bölücübaşı ifadesi, Kürtlere karşı zaten neredeyse nefret duygularıyla beslenen Türk kamuoyunu daha da kışkırtıcı nitelik taşıdığı için sorunlu. En büyük eksiğimiz, devletin, terörle mücadeledeki kabul edilemez hatalarını görmemizi sağlayacak bir dilin de kullanılmıyor ve geçmişten ders almıyor olmamız değil mi zaten.**

Çiçek'in de önceki günkü basın toplantısında altını çizdiği üzere, **Türkiye'de herkes terör sorununun çözülmesini istiyor. İstiyor ama nasıl, asıl yanıt verilmesi gereken can alıcı soru bu. Bu soruya yanıt vermesi gereken parlamentoda, Kürt sorununa doğru teşhisi koyup, doğru reçeteyi uygulayacak bir çözüm iradesi yok. Keza, bu anlamda bir devlet akıllı da ortaya çıkmış değil.** Çiçek'in, terör sorununu çözmede örnek alınması gerektiğini söylediği İngiltere ve İspanya gibi ülkeler, cesur adımlar atarak, bu sorunun çözümünde **"muhatap kim,"** ve yakınlarını terör sonucu kaybeden **"insanlar çözüme nasıl hazırlanacak,"** gibi sorulara yanıt bularak, uzun soluklu bir yola çıktılar. İspanya örneğinden yola çıkarsak, bu ülke 40 yıllık Franko askerî rejiminin sonlanması ve askerî darbelerin ilelebet tarihe gömülmesini sağlayarak terör sorununu çözme yoluna girdi.

İspanya'nın terörle mücadelesinde uyguladığı yöntemlere kafa yorulması gerektiğini söyleyen Çiçek'e, doğal olarak, İspanya gibi ordusunun tam denetimini sağlayacak askerî reformların devam edip etmeyeceğini sordum, zira halen demokratik kontrolü sağlanamayan bir TSK ile terörle mücadelenin ciddi zorluklarına değindim. Çiçek, bu sorularımı kapsamlı bulduğunu belirtip, es geçti. **Oysaki, ordusunu denetleyemeyen bir siyasi iradenin, terörle mücadelede (darbeleri bir kenara koyarsak) başına neler geliyor Uludere olayında bir kez daha yaşadık.** Bülent Arınç, geçtiğimiz haftalarda, "Uludere'yi yapanların Allah bin defa cezasını versin, her şeyi berbat ettiler," dememiş miydi. **Uludere'de, 34 vatandaşın PKK'lı sanılarak, F-16 jetleriyle bombalama sonucu ölmeleri olayı üzerinden sekiz ay geçti ve siyasi irade, halen vurma emrini kimin verdiğini, kimin bu katliamvari olaydan sorumlu olduğunu ortaya çıkartabilmiş değil.** Unutulmasın ki Uludere olayı, Türkiye'nin kendi topuğuna kurşun sıkmış dolayısıyla Kürt sorununun çözümünü daha ağırlaştırmıştır.

Türk F4 jetinin, haziran sonlarına doğru Suriye tarafından düşürülmesi olayında askeri tarafından kafası karıştırılan, Uludere'nin hesabını veremeyen ve derin devleti çözerken kendi istikbaline düşen bir hükümet, Kürt sorununu artık siyaseten çözme iradesini kaybetmiş ki Meclis Başkanı Çiçek, "Ben yazdım," deyip, içinde bulunduğumuz açmazdan çıkmamız için eksik de olsa, cesur adımları içermese de bir reçete sunmak durumunda kalıyor ve fark yaratıyor.

Medyada ise yine fark yaratan gazete **Taraf** oluyor, gerek Kürt sorunu gerekse derin devlet sorunlarına doğru teşhis koyma anlamında. Taraf 'ın, Gaziantep'te alçakça düzenlenen terör saldırısı sırasında ölen çocuklardan **Almina'nın, cansız bedeniyle birlikte ebediyete uğurlanan o güzel yüzünün yanındaki, 22 ağustos tarihli spot haber şöyle diyordu: "Türkiye 2012... Savaşı bitirip, barışı kuramayan ülkenin çocuğu o.."**

Savaşı bitir(e)memiş bir ülke olmaktan utanç duymalıyız.

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Vicdanlar da artık sızlamıyor

Lale Kemal 12.09.2012

Bazı ilkeler vardır ki, her vahim olay sonrası bu ilkelerin uygulanması gerektiği hatırlatılır kendini tekrar anlamına gelse de. **Silah taşıma ayrıcalığına sahip güvenlik güçlerinin, seçilmiş siyasi iradelerce demokratik kontrolünün sağlanması olan demokrasilerin benimsediği evrensel ilkeden bahsediyorum.** Bizim, limanına bile demirleyemediğimiz AB blokuna, eski komünist Doğu Avrupa ülkeleri çok önce tam üye oldular zira, gerek askerî gerekse sivil reformları harfiyen yerine getirdiler. Bu ülkeler, ordularının siyasi iradeye tabi olması için çeşitli eğitimlerden geçirildiler ve nihayetinde, AB'ye tam üyeliğin olmazsa olmazı olan, güvenlik güçlerinin demokratik denetimi ilkesini sağladılar. **Güvenlik güçlerinin, silah taşıma ayrıcalığına sahip olmalarından dolayı tüm faaliyetlerinin siyasi irade ve parlamento denetimi altında yürütülmesi ayrı bir önem taşır.** Sözkonusu bu denetim mekanizması çalışmadığı için **ordu, silah taşıma ayrıcalığını sayesinde edindiği vergi mükellefi vatandaşına karşı ironik bir biçimde darbeler yoluyla silahlı tehdit ortamının diri kalmasını sağlayagelmıştır.**

Artık devamı getirilmeyen geçmişteki askerî reformlar, bir ölçüde TSK'nın, siyasi gücünü kırmış olsa da seçilmişlerin kontrolü ve denetimi altına tümüyle girmesi için kat etmemiz gereken çok mesafe bulunuyor, hem zihinsel hem yasa yapımı düzeyinde. Türkiye'de, öteden beri sürmekte olan TSK'daki ihmaller zinciri, yeni yeni gün yüzüne çıktıkça, bu silahlı gücün seçilmişlerin tam denetimi altına girmesi ve faaliyetlerinin bütünüyle yurt savunmasına odaklanması gerektiği olan evrensel demokrasi ilkesini hatırlatmak zorunda kalıyoruz. **Dış denetim yani siyasi irade ve parlamento denetimi mekanizmasının yaratacağı baskıyı üzerinde hissetmeyen TSK'daki hak ihlalleri ve ihmaller saymakla bitmez** ama birkaçını sayalım; **zorunlu askerlik hizmetini yapmakta olan dolayısıyla doğası gereği acemi olan askerlerin, özel olarak eğitilmiş profesyonel askerler yerine 28 yılı bulan terörle mücadelede PKK ile çatışmalara gönderiliyor olmaları, ordunun geçmişteki darbelerini kabul edilebilir kılmak için erkek nüfusun zorunlu askerlik yoluyla vesayet düzenine biat kılınması, Türkiye istikrarını alt üst eden Uludere faciası, F-4 jetinin Suriye tarafından düşürülmesi, son olarak da, el bombalarının deneyimsiz erler marifetiyle taşınması sonucu giden 25 can.**

Yukarıda saydığım olaylar, siyasetçilerin basiretsizliği sonucu denetlenmeyen ordunun ülkeyi nasıl bir felakete sürüklediğinin birkaç örneği.

Afyonkarahisar'da, bir askerî mühimmat deposunda meydana gelen patlamada giden 25 can geri gelmeyecek ama hesabı artık verilmek zorunda, düzensiz birliklerden oluşan terör elemanlarıyla çatışmaya gönderilip ölen ya da yaralananların hesabının verilmesi gerektiği gibi. **Giden canların cesetlerinin dahi paramparça olduğu patlamanın yaşandığı Afyon'un valisi, olayın ertesi günü kendisini ziyaret eden Genelkurmay Başkanı Orgeneral Necdet Özel'e kilim hediye edebiliyor, artık vicdanlar bile sızlamıyor ne diyelim.**

Afyon faciasında hesap kesilmiş ama albay ve daha altı rütbede dört subaydan. Oysa, TSK'da daha üstü rütbede yani general ve yine onun üstü komutanlar silsilesi içinde yanlış da olsa kararlar alınır ve alt rütbeye

uygulatılır tıpkı mühimmat sayımı yaptırılması ya da bombaların bulunduğu kasaların acemi erlere taşıtılması gibi.

Başbakan Erdoğan, bu kişilerin görevden alınıp farklı yerlere tayin edildiklerini belirtiyor ve son derece sorunlu şu ifadeyi kullanıyor; "Bu süreci de (görevden almalar) Genelkurmay Başkanımız başlatmış vaziyettedir."

Erdoğan, ustalık dönemi olan bu üçüncü iktidar döneminde, TSK'nın siyasi iradeye bağlanması yolundaki reformlarından vazgeçtiği gibi komutanın icazeti ile kararların alındığını kamuoyu ile paylaşmaya özen göstererek, yanlış yapıyor. Demokrasi mücadelesi vermiş olan İspanya gibi ülkelerde bu işler öyle yürümüyor, seçilmişler askerî reform yasalarını hazırlıyor askerler de biat ediyor. **İçeriden reform olmaz.**

Şayet Türkiye'de bağımsız denetim mekanizması çalışıyor olsaydı belki de Afyon olayı meydana gelmeyecekti. Bu olay, ister kaza isterse sabotaj sonucu meydana gelsin, ehil olmayan kişilerin bomba taşıma ya da sayım işlemiyle görevlendirilmelerinin hiçbir mazereti olamaz. Afyon faciasının olduğu gün görüştüğüm bir Sayıştay denetçisi, ilk kez askerî tesislerde denetimlere başladıklarını ama mühimmat depolarının bulunduğu askerî karargâhlara henüz gidilmemiş olduğunu belirterek şöyle diyordu "Bu tesislerde yıllar öncesinden denetim yapsaydık en azından bombaları saklama koşulları, ehil insanlar marifetiyle bu işlerin yapılması gibi gerekli ilkelerin uygulanmasını sağlardık," diyerek yakınıyordu.

Ordu denetlenmiyor. TSK'nın harcamaları ve diğer tüm faaliyetlerinin hesap verilebilir ve şeffaf hâle getirilmesi için gerekli olan Sayıştay Kanunu'nu da bu hükümet adeta eleğe çevirdi, şeffaflık ilkesini öldürdü. Muhalefetin zaten bu ilkeler umurunda değil.

Şeffaflık ve hesap verebilirlik demokrasilerin iki temel şartıdır. Sayıştay Kanunu üzerinde yapılan değişikliklerle bu iki temel şart zafiyete uğratıldı, Uludere, Afyon facialarının tekrarını önleyecek mekanizmalar ortadan kaldırıldı.

TSK'nın çok geciken yeniden yapılandırılması elzem iken kanunlar marifetiyle bu sürecin daha da ötelenmiş olması çok can sıkıcı.

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bilgiye erişim engellenince

Lale Kemal 19.09.2012

Silah alımından tehdit değerlendirmelerine kadar uzanan geniş yelpazede aslında siyasi irade ve parlamentonun denetiminde olması gereken tüm bilgilere erişim, TSK'nın tekelinde olagelmıştır. **Bu tekel durumu, siyasiler, birkaç istisna dışında akademisyenler ve gazetecilere kadar uzanan geniş bir kesimde askerî konularda çok ciddi bilgi eksikliğine dolayısıyla halkın da bu önemli alanda cahil kalmasına yol açıyor.**

Türkiye'de belli başlı üniversite kütüphanelerinde, askerî ve güvenlik konularına ilişkin materyal bulmak mümkün değildir. Aslında, uluslararası ilişkiler okurken ve bu alanda uzmanlaşan öğretim üyelerinin en önemli

eksiği, TSK'nın koyduğu bilgiye erişim yasağı nedeniyle uluslararası güvenlik ve Türkiye'ye dair askerî konulara erişimde, imkânlarını zorlamak yerine isteksiz davranmalarıdır. Bu isteksizlik, ülkenin, kısmen kılavuzsuz kalmasına ve sonuç olarak kendisine yönelebilecek tehditler konusunda yakın örnek olarak Suriye ve PKK'yı gösterebiliriz yanlış teşhisler koyup yanlış tedavi uygulamasına yol açıyor. Türkiye'nin, ulusal güvenliğini ilgilendiren bu konularda sürekli hata yapma lüksü olmamasına rağmen bu gidişata dur diyecek bir siyaset aklı da tam olarak ortaya çıkmadı. AK Parti, bu yöndeki çabalarına ise ara vermiş durumda.

NATO'nun, Türkiye'ye ve dolayısıyla ittifaka yakın tehdit hâline gelen Suriye'deki savaş nedeniyle daha caydırıcı tedbirler alması ve bu çerçevede salt Yunanistan'dan gelecek tehdit algılamalarına karşı kurulan Ege Ordusu'na tahsis ettiği hava gücü gibi askerî unsurlarının bir bölümünü Suriye'ye kaydırması gerektiği yolunda bir süredir Ankara'ya telkinlerde bulunduğu yolunda önceki gün yayımlanan haberimle ilgili kıdemli bir öğretim üyesinin bir televizyon programında yaptığı yorum, maalesef beni şaşırtmadı ama izleyicileri yanlış yönlendirdiği için vahim idi. Bu öğretim üyesi, her ne kadar TSK'nın, yapılanması konusunda bilgi sahibi olmadığını savunmakla birlikte NATO'nun, benim aktardığım telkininin, Yunanistan'ı kayırma amaçlı olduğu mealinde bir yanıt veriyordu, dikkatleri Suriye'nin, Türkiye'ye oluşturduğu gerçek tehde dikkat çekmek yerine. Aslında **pek çok öğretim üyesinin, TSK'nın askerî yapılanmasının hâlen Soğuk Savaş mantığıyla kurgulanmış olduğunu bildiklerini ancak bu gerçeği itiraf etmekten çekindiklerini düşünüyorum**. Zira, pek çok Türk öğretim üyesi, uluslararası kaynaklardan Türkiye'nin, silah gücü ve esneklik anlamında ordusunun artık günümüz tehditlerine yanıt veremez durumda olduğunu ve özgün teknolojik silah ediniminin arzu edilen düzeyde olmadığını bilir. Üstelik de Türkiye'nin, **TSK'nın, bilgiye erişimi engelleme politikasını kırmak için askerî ve silah tedariki konularında siyasi iradeye ve parlamentodaki muhalefet partilerine akıl verecek uzmanlaşmış bilim adamlarına acilen ihtiyacı varken**.

Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün, geçen nisan ayında, Harp Akademileri Komutanlığı'nda kurmay subaylara hitap ederken, **TSK'ya, çok geç kaldığı yeniden yapılanmayı biran evvel gerçekleştirmesi yolunda yaptığı çağrısı bile kendi başına tüm ilgili tarafların üzerinde düşünüp tartışması gereken bir konuyken çok dikkat çekmedi**.

Gazetelerde, Türk askerî araçlarının, örneğin, Suriye sınırına kaydırılırken fotoğraf karelerine yansıyan görüntülerinden, caydırıcılık anlamında ne anlama geldikleri uzmanlara tartıştırılmıyor. NATO, Türkiye'ye, savaş uçakları bataryalarını, güneye Suriye sınırına kaydırması gerektiğini söylerken hem bu bölgedeki tehdidin yakın olduğuna dikkat çekiyor hem de TSK'ya, "daha caydırıcı olun," mesajı veriyor.

Türkiye'de yukarıda değindiğim konular enine boyuna tartışılmıyor, **bilgi erişimine konan yasaklar aşılamıyor**.

Ahmet Altan, 16 eylül tarihli, "Oğul, mesaj ve koramiral," başlıklı yazısında, deniz kuvvetlerinden yüksek rütbeli bir askerin, geçen hafta sonu, askerî bilgilerin şantaj ve fuhuş yoluyla üçüncü taraflara satışı iddialarıyla ilgili İzmir merkezli yürütülen soruşturma kapsamında tutuklanması haberinden hareketle "bir koramiralin darbeci olduğuna inanırım, Ergenekoncu olduğuna inanırım ama "casus" olduğuna inanmakta zorluk çekerim," diyor. Henüz üzerine atılı suçu işleyip işlemediği kesinleşmemiş biriyle ilgili bir yorum yapmayı kendime zul sayarım. Ama, **ister askerî ister sivil olsun denetimsiz kalan bir kurumda, en vahim suçların işlenebileceğini gözardı edemeyiz**.

Türkiye'de silah alımlarına kimler karar veriyor, parlamento, siyasi irade denetimi var mı bu alımlarda?, Türkiye'de silah üretilmesi seçeneği varken, hangi komisyoncular aracılığıyla hep hazır silah alınmıştır?, gibi konuları **sorgulamıyorsak eğer yakıştıramadığımız olayların meydana gelmeyeceğini de garanti edemeyiz**.

Ana muhalefetteki CHP, önceki gün açıkladığı bir raporunda, İzmir'deki askerî casusluk soruşturmasını, gözdağı vermek ve askeri itibarsızlaştırmak olarak nitelendirip yargıya intikal etmiş bir olayı sulandırmaya çalışıyor. **Olmadı CHP, inandırıcı değilsin, böylesine hassas bir soruşturmayı siyasi çıkarın için kullanamazsın, önce sen parti olarak Meclis'te, askerî faaliyetlere erişimin sağlanması için çaba harca. Bu alan öylesine boş bırakılmıştır ki, şoka girebilirsin.**

"Darbeciler niye mülk zengini çıkıyor?," haberlerini bir irdeleyin bakalım.

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ankara'da yeni parti arayışları konuşuluyor

Lale Kemal 26.09.2012

Türkiye, belki de dünyada terörle mücadelede bu kadar çok insanın hayatını kaybettiği tek ülke. Dışarıdan Türkiye'ye bakanlar, AK Parti hükümetinin, silahların susması için bir çözüm reçetesinin bulunmamasını sorgularken, artık iyice milliyetçiliğe, MHP çizgisine geldiği teşhisini koyarak, "Bu kadar insanın ölümü nereye kadar sürer," diye soruyorlar. İktidarının ilk dönemlerinde uygulamaya koyduğu askerî ve sivil reformlarla Türkiye'yi çok özlenen istikrara kavuşturan AK Parti'nin, en reformist olması gereken üçüncü döneminde tam bir reform yorgunu hâli içinde bulunması, yalnızca ülke içinde değil istikrarlı Türkiye'den çıkarları olan pek çok Batı ülkelerinde de kaygıyla karşılanıyor.

Karşımızda, ifade özgürlüğünün alanını genişleten, Türkiye Cumhuriyeti tarihinde hiçbir liderin cesaret edemediği adımı atarak PKK ile müzakere sürecini başlatan, yine cesur bir çıkışla askerî siyasi gücünü önemli ölçüde azaltan, halkın sağlığa erişimini sağlayarak Türkiye'de adeta devrim yapan bir başbakan yok gibi artık. **Yerini, eleştirel yorumlarını beğenmediği gazetecileri, zaten güç kimdeyse onun boyunduruğu altına giren kimi medya patronlarına alenen şikâyet eden, hatta bizzat görüştüğü bazı genel yayın yönetmenlerine ki buna muhafazakâr basın yöneticileri de dâhil bazı isimler üzerine çizik attırması yani işten çıkartması için talimat veren, terörden onlarca yıl nemalanan derin devlet unsurlarının ekmeğine yağ sürer biçimde, terörün salt askerî yöntemlerle çözümünü üzerine yoğunlaşmış bir başbakana bıraktı.** Keza, TSK'nın kışlasına dönmesi için vaat ettiği yarım kalan reformları bir kenara itti, sanki Genelkurmay Başkanı Orgeneral Özel ile uyumlu çalışıyor olması yeterliymiş gibi artık kendi döneminde siyasi iradenin muktedir hâle geldiğine kendini inandırmış. **Oysa yoğun söylentiler dolaşıyor, tam da terörün aşırı derecede tırmandığı ve komşu Suriye'deki iç çatışmaların Türkiye'ye yansımalarının yakın tehdit oluşturduğu bir dönemde, darbe davalarına kızgın askerlerin, zaman zaman aldıkları talimatları geç yerine getirdiklerine dair.**

Eskisinden çok daha öfkeli bir başbakan var karşımızda. Acaba, artık danışmanlarını da mı dinlemiyor yoksa kendisine özeleştirî yapan danışmanlarını çevresinden uzaklaştırdı mı, sorusunu sormadan edemiyorum. Bizzat kendisinin direktifinde yapılan demokratik kazanımları Başbakan Erdoğan nasıl yok sayar, demokrasinin olmazsa olmaz kriteri olan hesap verilebilirlik ve şeffaflık ilkelerini Sayıştay Yasası'nda, partisinin yaptığı değişikliklerle nasıl ortadan kaldırır, anlamak mümkün değil. AK Parti, kendisini topuğundan vururken Türkiye'ye de çok ciddi zarar veriyor.

Ankara kulislerinde artık, yeni parti arayışları ve muhafazakâr Kürt siyasetçilerin isyanı konuşuluyor. AK Parti'ye yakın Kürt siyasetçilerin ve hatta Kürt kökenli iktidar partisi milletvekillerinin, askerî operasyonların olanca hızıyla artmış olması, hükümetin silahlı çözüm arayışlarının çökmüş olması nedeniyle artık isyan ettikleri ve yeni bir parti kurmayı bile planladıkları konuşuluyor. Diğer yandan, yine Ankara kulislerinde artan biçimde, **reformist yeni bir partinin ortaya çıkması gerektiği dillendirilmeye başlandı bile. Ve bu yeni partinin de uzun vade de olsa yine AK Parti içinden çıkabileceği yorumları çokça yapılıyor.** Genelde, ana muhalefetteki CHP'nin, Türkiye'yi demokrasiye götürecek bir kimliğe bürünmesinin yıllar alacağı düşüncesiyle reformist bir partinin, AK Parti'nin bölünmesi sonucu bu partinin içinden çıkabileceği ihtimali üzerinde daha çok duruluyor. Tarihçi Profesör **Cemil Koçak**, geçen yılki bir televizyon programında, diğer partilerin umut vermediklerine dikkat çekerken yeni bir parti oluşumunun yine AK Parti içinde filizleneceği değerlendirmesini yapıyordu ve mevcut konjonktüre bakıldığında çok da haklı gibi görünüyor.

Kulislerde, **iktidar partisinin içinden yeni bir parti doğarsa eğer bunun başına da en çok yakıştırılan isim Cumhurbaşkanı Abdullah Gül.** Geçenlerde konuştuğum bir Batılı diplomat, Gül'ün, Batılı ülkelerin gözünde demokrat kimliğiyle ön plana çıktığına işaret ediyordu.

Daha önce yazdığım üzere, bu düşüncesinde bir değişiklik olmazsa eğer, Gül, Erdoğan'ın, 2014 seçimlerinde cumhurbaşkanlığına adaylığını koyması hâlinde bu yol arkadaşına meydan okumayacak ve adaylığını koymayacak. Gül'ün, tek bir şartla o da bağırsak ameliyatı geçiren Erdoğan'ın, adaylığını koyamayacak bir sağlık sorunuyla karşılaşması hâlinde 2014 yılında cumhurbaşkanlığına adaylığını koyacağı bana daha önce dile getirilmişti. Gül'ün, adaylığını koymaması hâlinde 2014 ve genel seçimlerin yapılacağı 2015 arası bir yıllık dönemde bütün enerjisini seçim çalışmalarına vermeyi planladığı da biliniyor. 2015'te halktan aldığı destekle yeniden milletvekili seçilmeyi planlayan Gül'ün, başbakanlığı oynayacağı da konuşuluyor.

Cumhurbaşkanlığı koltuğuna oturmuş bir Erdoğan'ın ise, üzerinde seçmen baskısı olmadan Kürt sorununda bugün olmaz denebilecek her türlü çözüm iradesini ortaya koyacağı zaten konuşulmakta olan bir konu.

Zaman ne gösterir bilinmez, cumhurbaşkanlığı seçimlerine daha iki yıl var, yukarıda bahsettiğim senaryolar altüst olabilir. Diğer yandan, Kürt sorunu bu kadar can yakarken, sanki artık siyasi çözüm için daha fazla bekleme lüksümüz kalmadı gibi geliyor.

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Erdoğan yalnızca dinlemişti...

Lale Kemal 03.10.2012

 Erdoğan yalnızca dinlemişti... Cumhurbaşkanı Abdullah Gül, yeniden bu göreve aday olması hâlinde, kurucusu olduğu partisi içinden bazı önemli isimler tarafından bunun engellenmek istenmesinin kendisini çok üzdüğünü, Basın Danışmanı Ahmet Sever aracılığıyla *Vatan*'dan Ruşen Çakır'a, temmuz ayı sonlarında verdiği söyleşi ile aktarmasından kısa süre sonra, yol arkadaşı, Başbakan Erdoğan ile baş başa bir saati bulan bir görüşme yapmıştı. Bu görüşmede, Gül'ün, Sever'in, Çakır'a aktardığı görüşleri yeniden Erdoğan ile paylaştığı biliniyor. **Gül, AK Parti içinden önemli isimlerin, Cumhurbaşkanlığı makamı üzerinden kendisini hedef**

alır açıklamalarının artık sonlanması gerektiği mealindeki fikirlerini aktarırken, Erdoğan yorum yapmadan yalnızca dinlemiş. Belli ki Erdoğan, sonradan gereğini yapmış ki, partili önemli isimler, artık kendisinin kuvvetle muhtemel olan Cumhurbaşkanlığı'na adaylığı üzerinden Gül'ü yıpratma taktiğini sürekli gündeme getirmez oldular.

Malum TSK, Cumhurbaşkanlığı makamını, yasama ve yargı üzerindeki vesayet sisteminin önemli bir aracı olarak kullanagelmiş ve bu makamın, kimi mensuplarının darbe planları yaparak devirmeye çalıştıkları AK Parti'den bir isim olan Gül tarafından doldurulmasına karşı, bizzat komutan emriyle 2007 yılında sonuçsuz kalan bir elektronik muhtıra yayımlama noktasına gelmişti. Ama Gül'ün, Meclis iradesiyle aynı yıl Cumhurbaşkanlığı'na seçilmesiyle bu makam askerî vesayet'in aracı olmaktan çıkmıştı.

Şimdi de Cumhurbaşkanlığı koltuğu, Gül ve Erdoğan taraftarları arasında bir polemik konusu hâline geldi. 2014'te yapılacak Cumhurbaşkanlığı seçimlerine yaklaşık iki yıl olmasına rağmen kimin aday olacağı tartışmaları çoktan başladı bile. Her ne kadar bu koltuğa başka isimlerin de aday olmasına engel yok ise de daha ziyade tartışmalar, Gül ve Erdoğan'ın adaylıkları üzerinden yürüyor. Resmen açıklamasa da Erdoğan'ın, bu makama aday olacağı biliniyor. Gül'ün ise, beş yıllık bir süre için yeniden aday olma hakkı bulunduğu hâlde, Erdoğan'ın resmen açıklaması hâlinde bu göreve talip olmayacağı kuvvetle muhtemel.

Gül'ün, önceki gün Meclis'in açılış oturumunda yaptığı konuşmada, kurucusu olduğu bu iktidar partisinin, bazı politikalarıyla çelişen açıklamaları ve özellikle tutuklu vekillerin, Meclis'te yerlerini almaları gerektiği yolundaki sözlerine, Erdoğan'ın, "bu düşüncüyü paylaşmıyoruz," şeklindeki tepkisi, **ikili arasında, Cumhurbaşkanlığı adaylığı üzerinden yeni bir polemik konusu olarak yorumlandı.** Gül'ün, Meclis konuşmasında bazı güncel konulara ilişkin yaptığı vurgular, Erdoğan'ın bir gün önceki AK Parti kongresinde yaptığı açıklamalarıyla zıt düştü. **Ve bu durum, Gül'ün, Erdoğan'ın kongre konuşmasında ters düştüğü konuları not alıp, Meclis'te bunlara cevap verdiği şeklinde algılandı. Oysaki Gül, Meclis'te yaptığı konuşma metnini, kurultaydan iki gün önce yani cuma günü tamamlamış. Gül, Meclis konuşmasının bütünü ilk kez kendisi yazmış, ve sonrasında danışmanları üzerinden geçmiş ama metin üzerinde değişiklik yapmamışlar.**

Parlamente sistemi esas alan Anglo Sakson gelenekten gelen Gül, konuşmasında, başkanlık sistemine çekincesini ortaya koyarak Erdoğan ile bu konuda da ters düşerken AK Parti'nin, artık vurgu yapmadığı AB sürecine kilitlenilmesi gerektiği çağrısının yanı sıra basına sansür konulamayacağı mealinde sözler sarfetmişti. AK Parti kongresine, bazı medya kuruluşlarının alınmamış olmalarının sonrasına rastlayan konuşmasında Gül'ün, basın özgürlüğünün önemine vurgu yapmış olması, kendisinin deyimiyle Türkiye'ye itibar kazandıracak önemli konularda ödün vermez bir duruş sergilediğinin önemli göstergesi olarak yorumlanabilir.

Gül, gerek önceki günkü Meclis konuşmasında gerekse başka platformlarda yaptığı açıklamalarında, iktidarın reformları aksatmasına karşı hep uyarıcı rol üstlendi. Ama **nihai durumda, Gül'ün, kendisiyle birlikte AK Parti'yi kuran yakın yol arkadaşı Erdoğan ile, Cumhurbaşkanlığı adaylığı konusunu, zamanı geldiğinde oturup konuşacağını ve ikilinin, tahminlerin aksine kavgasız gürültüsüz bu sorunu halledecekleri Ankara kulislerinde hâkim olan bir düşünce.**

TSK kötü örneği gerekçe olamaz ama...

AK Parti'nin, bazı gazete ve televizyonlara, geçen pazar günkü kongresini izlemelerine getirdiği yasağı, ben de eleştirdim ve Erdoğan'ın, azınlığın da haklarının korunacağını söylediği zaman, andıçladığı bu gazetelerin de

azınlık olduklarını hatırlatarak, Başbakan'ın çelişkisine vurgu yaptım. İktidar partisinin, bazı gazete ve televizyonlara uyguladığı yasağın, demokrat çevrelerden eleştiri alması önemli. Zira, **AK Parti'nin yeminli düşmanı basın çevrelerinin, iktidar partisinin basın yasağını, ifade özgürlüğü kapsamında değerlendirdikleri gibi bir düşünceye kapılmak yanlış olur. Bir hatırlayın, bu çevreler, onlarca yıl TSK'nın, çoğu medya kuruluşlarına uyguladığı akreditasyon yasağı ve hatta bazılarını, isimlerini vererek "Düşman," diye yaftaladıklarında neredeydiler? Çağrıldığı hâlde, bazı gazetelere uygulanan yasağı protesto ederek AK Parti kongresini izlemeyen bir medya kuruluşu da varmış. Sevsinler bu sahte ilkeli duruşu, TSK yasaklarına hiç sesiniz çıktı mı? Ama biz ifade özgürlüğüne sahiden inanan gazeteciler, nereden gelirse gelsin basına konan yasakları şiddetle eleştirmeye devam edeceğiz.**

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Aselsan ve Otokar niye sınıfta kaldı

Lale Kemal 10.10.2012

"Savunmada yolsuzluk tehlikelidir, israftır. Zira uluslararası güvenliği riske atar. Savunma sektörü, bir yandan her ülkenin güvenliği için hayati önem taşıırken diğer yandan da gizlilik ve yolsuzluk şöhretine sahiptir," diyor Uluslararası Şeffaflık Örgütü'nün (TI UK) geçen hafta yayımlanan raporunda. Örgüt, "Savunma Firmaları Yolsuzlukla Mücadele 2012 Endeksi," raporunda, **askeriyeye ait olan Aselsan ile özel sektördeki Otokar firmalarına yolsuzlukla mücadele anlamında bir hayli düşük not vermiş.** TI UK, dünyada ilk yüze giren firmaları irdelediği için diğer Türk firmaları hakkında bir not vermemiş. TI UK, Aselsan'ı, yolsuzlukla mücadelede gerekli olan temel kriterlere uymada "son derece sınırlı," kalanların yer aldığı E kategorisine koymuş, Özel sektör firması Otokar'a da, Aselsan'ın da altında kalan F kategorisine yani yolsuzlukla mücadeledeki temel kriterlere ya çok az ya da hiç uymayanlara düşülen F notunu vermiş. Aselsan'ın yer aldığı kategoride, Fransız kökenli Dassault Aviation ile Samsung Techwen gibi Güney Kore firmaları bulunurken, **Otokar'ın klasmanında İsrail'in, geçmişte Türkiye ile dev modernizasyon projelerinde yer alan İsrail Havacılık Sanayileri (IAI) gibi firmalar da yer alıyor. Ama bu klasmanda Batılı firmalar yer almıyor.**

TI UK'ın, savunma firmalarındaki yolsuzluk araştırmasında, Amerikan ve Batılı ülke firmalarının yolsuzlukla mücadelede önemli yol katettikleri de ortaya çıkıyor. Zaten **tüm uluslararası araştırmalarda, demokrasinin iyi işlemediği ülkelerde, sivil ve askerî kurumların yolsuzluklara bulaştıkları sıkça ortaya çıkan bir sorun. Ne kadar demokrasi o kadar şeffaflık, o kadar hesap verebilirlik.**

Meclisimiz, maalesef, yolsuzluklarla mücadele konularında zayıf bir iradeye sahip. Ünlü araştırmacı ve eski siyasetçi Tarhan Erdem, hafta başında, TESEV adına yazdığım raporun tanıtımı için biraraya geldiğimiz ve tam da yukarıda bahsettiğim konuyla ilintili toplantıda, "Şikâyet ettiğim orduda yolsuzluklarla ilgilidir. Ordudaki yolsuzluk şeffaflık olmamasından kaynaklanıyor. Büyük yolsuzluklar vardır ve araştırılması zordur," diyordu. Vekilkenki bir anısını da aktaran Erdem, muhalefet partisinin bir üyesi olarak askerî bir konunun araştırılmasını istediğinde bizzat mensubu olduğu parti liderinin talebiyle olayın kapatıldığını belirtirken parlamentonun, asli görevi olan sorgulama anlamındaki ezeli zafiyetine de dem vuruyordu. Erdem, 1980'lerde patlak veren Amerikan Lockheed Martin firmasının F-16 satışının yapıldığı ülkelerde yaşanan yolsuzluk skandalına karışanların cezalandırıldıklarını Türkiye'de ise bu olayın soruşturulmadığını hatırlatıyordu. Keza, bu olayla ilgili Meclis'te kurulan komisyon, aç-kapa yapıp olayı soruşturmadan faaliyetini sonlandırmıştı.

Lockheed skandalının bizde üzerinin örtülmesi üzerinden 32 yıl geçti, bu olaydan sonra daha nice projeler ve askerî inşaat ihalelerindeki yolsuzluk iddiaları ortaya atıldı ama hep kapatıldı. Meclis, bu olayların üzerine gidilmesinde irade göstermediği gibi bizzat iktidardaki AK Parti'nin girişimiyle, yolsuzlukların önlenmesinde önemli araç olan Sayıştay Yasası'nı budadı, artık bu kurumun, kamu kurum ve kuruluşlarında tarafsız ve bağımsız denetim yapması mümkün değil.

Durgunluk ve gerileme dönemine girdiği için artık iktidarının ilk yıllarında attığı reformist adımları unutilan AK Parti'nin, neden Sayıştay Yasası'nı öldürdüğü sorularının yanıtı muhtelif olmakla birlikte kimi iddialar şöyle:

Hükümet, 2013 yerel, 2014 cumhurbaşkanlığı ve 2015 genel seçimleri öncesinde oy toplamak için popülist yatırımlar da yapıyor ve bu yatırımların Sayıştay denetimi sırasında gereksiz olduğunun ortaya çıkmasından ve muhalefetin üzerine gitmesinden endişe ediyor. Diğer nedenler arasında, iş dünyasının, budanmış bir Sayıştay Yasası sayesinde iştah kabartan silah ticaretini, milletin sırtından ama kendileriyle birlikte kimi siyasetçi ve asker ile birlikte kasalarını dolduracak şekilde gizliden yapmalarının önünün açılması ve askerin, harcamalarının denetlenmesini önlemek için Meclis nezdinde yaptığı yoğun lobi faaliyetleri gösterilebilir.

Önemli ölçüde budanmış olmasına rağmen Sayıştay Yasası, Meclis adına kör topal da olsa, izin almadan otomatik olarak ilk kez askerî harcamaların denetimini yapacak ama çıkartılan son dakika yönetmeliği ile büyük olasılıkla bu harcamaların nereye gittiğini hiç bilmeyeceğiz.

Nasıl karşı konulamaz bir durum ki, denetlenmesi gereken iki askerî kurum; artık Latin Amerika ülkelerinde bile kalmayan askerin şirketi OYAK ve yine askerî harcamalarda önemli yer tutan Türk Silahlı Kuvvetleri Güçlendirme Vakfı'nın, irili ufaklı hisselerinin bulunduğu 18 askerî firma otomatik denetlenemeyecek.

Uluslararası Şeffaflık Örgütü, yukarıda değindiğim raporunda, savunma sektöründeki yolsuzlukların, açgözlü araçları tatmin etmek adına bölgesel silah yarışına neden olabildiğine ve dürüst olmayan silah ticaretinin, milyarlarca doların heba olmasına yol açtığına da dikkat çekiyor.

Artık anlayana...

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'Özür dileriz,' diyemeyeceğiz

Lale Kemal 17.10.2012

AK Parti çok öfkeli. Öylesine öfkeli ki, önde gelen kurmaylarından **Burhan Kuzu**, geçenlerde katıldığı bir televizyon programında, Türkiye'nin, ev ödevini iyi yapmadığı için karnesine bir hayli kırık not yazdığı AB İlerleme Raporu'nu, **"çöpe atılacak bir rapor," deyip, yakınında çöp olmadığı için yere fırlattı.** Meclis Anayasa Komisyonu Başkanı, AKP'li Profesör Burhan Kuzu, bu hareketiyle, **ödevini iyi yapmamanın getirdiği kızgınlıkla tepki veren tipik bir yaramaz çocuk portresi çiziyordu.** "Bizim gibi çalışkan bir öğrenciye böyle bir rapor verilmez" diye serzenişte bulunan Kuzu, "Bu rapor rezil bir rapor. Bu son çıkan AB İlerleme Raporu çöpe atılacak bir rapor. İşte atıyorum buradan. Burada çöp yok ama yere atıyorum. **Aha çöpe atıyorum,**" diyerek, yaramaz çocuk imajını pekiştiriyordu.

Kuzu'nun iddia ettiği gibi gerçekten Türkiye, halen alışkan bir ğrenci mi? Bence artık değil.

AB Raporu, ifade özgürlüğü, yaygın sansür, yüzde 10 seçim barajı, aşırı güç kullanımı ve Kürt sorununun ortada kalmasına kadar uzanan geniş bir demokratikleşme alanında Türkiye'nin, ilerleme kaydetmediği gibi bir hayli geriyle gittiğine vurgu yapıyor. Ekonomideki reformlar ve asker, sivil ilişkileri ise kısmen iyileştirme gösteren alanlar olarak sıralanıyor. **Rapor aslında Türkiye'nin, reformlar anlamında duraklama dönemine girdiğine dair bir ayna tutmuş.**

Bilkent niversitesi'nden Doç. Dr. **Ali Tekin**, dn TOBB niversitesi'nde, raporun ele alındığı panelde yaptığı konuşmada, raporda, ekonomi ve asker, sivil ilişkilerindeki gelişmeler ki yeterli değil olumlu bulunmakla birlikte bunun dışındaki konularda her şeyin sorunlu olduğu tesbitinin yapıldığına vurgu yaparken, **"2012 raporu, Türkiye'ye dair, 1998, 1999, 2000 yılı raporlarına benziyor. Bir hayli sert ve somut konulara değinilmiş,"** diyerek Türkiye'nin demokratikleşme yolunda geriye doğru gittiğini ima ediyordu.

Panelde söz alan, TOBB'un AB İle İlişkiler Bölümü Başkanı **Mustafa Bayburtlu**, vize muafiyeti konusunda Türk toplumunu mitlendirici ifadeler kullanılmamış olmasından dolayı eleştiri yönelttiği ilerleme raporunda, **Türkiye'nin ders alması gereken hususlar bulunduğunu ve bu rapora sahip çıkılması gerektiğine vurgu yapıyordu.**

Türkiye'nin, **16 bin davanın Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne geldiği bir ülke olmaktan çıkacağı umudunu** dile getiren AB'nin Türkiye Delegasyonu Siyasi Müsteşarı **Michael Miller**, paneldeki konuşmasında, Türkiye'nin, kimi eleştirilere rağmen son 10 yılda insan hakları ve sivilleşme alanında ilerleme sağlamış olmasından örnek vererek, **"Nobel barış dln, (Türkiye gibi ülkelerde) demokratikleşmeye katkılarımızdan dolayı aldık,"** diyerek, AB'nin bu dl almasına kızan hükümete de gönderme yapıyordu. Miller, bu yılki AB raporunun, Türkiye'nin, demokratik kriterlere uyum çalışmalarını hızlandırmaya özendirme amaçlı olduğunu belirtirken "AB Türkiye ile görüşme masasından kalkmayacak, Türk liderliğinin de AB masasından kalkmayacağını umuyorum. Ama **raporda yer alan eleştirel hususlar nedeniyle de 'özür dileriz,' diyemeyeceğiz,"** diyordu.

Madalyonun öbür yüzüne baktığımızda, AB'nin, 2004 yılında Rum kesimini, tam da Türk tarafı dönemin BM Barış Planı'na evet dediği bir sırada tüm Kıbrıs adına tam ye yapmış olması, Ankara ve Brüksel arasında bir kırılma noktasıdır. Fransa ve Almanya gibi AB'nin güçlü yelerinin, Türkiye'ye tam üyelik yerine imtiyazlı ortaklık statüsü talepleri de eklenince Ankara'nın, reform iştahı kesildi ve bu isteksizlik kamuoyunda bu bloka desteği de önemli ölçüde azalttı.

AB'nin, Türkiye'ye yönelik yukarıda saydığım olumsuz tutumu, Türkiye'nin, demokratikleşme hamlelerinin hız kesmesine asla bir gerekçe olmamalđ, verdiği kırık notları düzelterek yolumuza devam etmeliyiz. Ama, **hükümetin içinde bulunduğu ruh hâline bakılırsa önümüzdeki yıllar, reformların yavaş gideceğinin işaretlerini veriyor.**

şehir niversitesi'nden Prof. **mit Cizre'nin, AGOS gazetesinde** 11 Ekim tarihinde yayımlanan makalesinin, **"İktidarın yeni ideolojisi: Statükocu reformizm," başlığı bile kendi başına demokratikleşmenin hız kazanacağı mitlerimin neden kırıldığının işaretlerini veriyor.**

Cizre makalesinde, "Reformlar buraya kadarmış dedirten," hükümete ilişkin şu saptamayı yapıyor:

"AK Parti'nin kendi ideolojisi militer devlet kültürüne son derece yatkın olduğundan, kendi icraatına dokunmayan bir militarist yapıyı ve sessizliği kendisine destek unsuru olarak kullanabilme esnekliğine sahip."

AK Parti'yi reformist olduğu için sevmiştim, aldatıldım mı ne?

Lockheed skandalı: F-16 değil F-104

10 ekim çarşamba günü yayımlanan köşemde, Amerikan Lockheed Martin firmasının, 1970'lerdeki rüşvet skandalına adı karışan ülkelerden yalnızca Türkiye'de soruşturma açılmadığını belirtirken skandala konu olan savaş uçaklarını, yanlışlıkla F-16 olarak yazdım. Doğrusu, F-104 olacak. Düzeltir, özür dilerim. Bu konuda beni uyaran dikkatli okuyucularıma da teşekkür ederim.

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Belki silahlar geçici susturulabilir, gerisi temenni

Lale Kemal 20.10.2012

Şu günlerde gerek Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün, BDP'li vekiller ile yaptığı özel görüşmelerin basına yansması gerekse Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın, "Kürt ve PKK sorununun çözümünde önemli gelişmeler olacak" yolundaki sözleri, kangren olmuş bu sorunun çözümü yolunda yeniden hepimizi umutlandırdı. Acaba bu kez gerçekten, gerek Gül'ün BDP'li bazı vekiller ile temasları gerekse Erdoğan'ın, İmralı ile görüşmelerin olabileceği yolundaki sözleri, keza Meclis Başkanı Cemil Çiçek'in, yine BDP'li vekiller ile bir araya gelmiş olmalarıyla birlikte terörün, kısa vadede bitirilmese de en aza indirilmesi için ciddi bir siyasi çözüm sürecine giriliyor mu, sorularını yeniden gündeme getirdi.

Erdoğan, önceki gün Azerbaycan dönüşü uçakta gazetecilerin sorularını yanıtlarken, Abdullah Öcalan'la görüşülmesine yeşil ışığı yeniden yaktı ve ekledi: "MİT her an, her tür hareketi yapabilir. Mesela yarın İmralı'ya gitmek gerekiyorsa MİT Müsteşarı'na 'Sen gerekeni yap' derim."

Bu söylemlerin akabinde, medyada, acaba Öcalan ile temas olacak mı, sorunun çözümü için zamanında sabote edilen Oslo benzeri müzakere süreci mi başlıyor, gibisinden bir merak ile haberler yazılmaya başlandı.

AK Parti Grup Başkanvekili Mahir Ünal, önceki gün gazetecilerin soruları üzerine BDP'li vekiller ile, bu partiden bazı vekillerin dokunulmazlarının kaldırılması konusunu ele aldıklarını söyledi. Biri bağımsız 8'i BDP'li 9 vekilin, PKK'nın, sivillerin ölümüyle sonuçlanan kanlı Gaziantep saldırısını gerçekleştirmesinin hemen sonrasında bu örgüt mensupları ile kucaklaşma sahneleri sonrası AK Parti ve MHP, bu vekillerin dokunulmazlıklarının kaldırılması yolunda görüş bildirmişlerdi. Dolayısıyla, BDP'liler, iktidar partisi ile temas kurarak bu vekillerin dokunulmazlıklarının kaldırılmaması için kulis faaliyeti yürütüyorlardı. BDP'li vekiller, örgüt mensuplarıyla kucaklaşarak, aslında Kürt sorununun çözümüne, halkı kendilerinden soğutarak katkı değil zarar vermişlerdi ama olan oldu.

Erdoğan'ın, İmralı ile görüşülebileceği yolundaki açıklamaları da, BDP'li vekillerin iktidar partisi nezdinde Öcalan'a tecridin kaldırılması yolunda nabız yoklamaları için vesile olmuştu. Cumhurbaşkanı Gül'ün, Kürt

sorununun çözümüne katkıları yadsınamaz. Ne var ki, sorunun çözümünde aslolan, karar verici pozisyonundaki Başbakan Erdoğan'ın izlemekte olduğu politika.

İşte bu politika umut verici değil. Zira Erdoğan'ın, Kürt ve terör sorunlarının çözümü için bir yol haritasını çizmesini beklediğimiz 30 eylül kongresindeki konuşması, bu anlamda hayal kırıklığı yarattı, adeta dağ fare doğurdu. Erdoğan'ın bu konuşmasından ikinci bir Oslo sürecinin çıkmayacağını belirtmiştik.

Peki bu günlerde yeniden verilmeye başlanan ve umudumuzu yeşerten mesajlar ne anlama geliyor?

Tahminlerime göre, örgütün bayram ile birlikte saldırılarını durdurması yani silahlarını susturması için örgüt ile belki temaslar oluyordur ama gerçek anlamda terörün sonlandırılması yolunda bir sürecin önümüzdeki aylar ya da bir yılda başlayacağını zannetmiyorum. Zira, kalıcı bir barışın sağlanması için anahtar konumunda olan ve Kürt sorununu çözeceği yolunda kamuoyuna söz veren Başbakan Erdoğan, birbiriyle çelişen demeçler veriyor. Erdoğan, bir yandan İmralı'yla görüşülebileceği yolunda olumlu mesajlar veriyor diğer yandan terörle mücadeleye devam edileceğini belirtiyor. PKK'nın saldırıları karşısında terörle mücadele devam edecektir elbette ama silahların susması için devletin atması gereken karşı adımlar da var. Bu adımların atılmadığını tahmin ediyorum.

Başbakan, bir yandan İmralı'da Öcalan'la görüşülebileceğini söylerken önümüzdeki üç kritik seçimler öncesi MHP'deki ve onun dışındaki milliyetçi oyları da çok yakın takibe almış durumda. Erdoğan, hem Kürt kartını oynuyor hem de milliyetçi oyları kaybetmeme hesabıyla çelişkili açıklamalar yapmaya devam ediyor ama nihai durumda, özellikle de adaylığını koymayı planladığı Cumhurbaşkanlığı seçimleri nedeniyle milliyetçi kesimden yana ağırlığını koyacak gibi görünüyor.

Yukarıda bahsettim, Türkiye'de herkes, 50 binin üstünde insanını öldüğü ve artarak ölmeye devam ettiği terör sorununun çözümünü istiyor. Ama nasıl bir çözüm?, bunun yanıtını karar vericiler veremiyor. Çünkü, bu çözüm, pek çok Türk'ün beğenmeyeceği bir çözüm olmak zorunda.

Yani, Cengiz Çandar'ın, önceki gün Radikal'de alıntı yaptığı eski Cumhurbaşkanı Turgut Özal'ın kafasındaki, "PKK'nın üst kadrosuna af" gibi çözümler. İlave olarak, bir dönem terörist olanların siyasi çözüm planı ile siyasete girmeleri. Çok acıtacak olan bu çözüm planları ile terör sorunu ancak çözülebilecek ve önümüzdeki seçim döneminde de, iktidar partisi böylesine tavizkar ama olması gereken çözüm planlarını içeren yol haritasını asla sunamaz. Muhalefet zaten böylesine acıtıcı ama cesur planların yanından bile geçemez.

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Türkiye modern mi yoksa demokrat mı olmak istiyor

Lale Kemal 24.10.2012

Türkiye çok uzunca bir süredir kimlik arayışında. Doğu ve Batı'yı birleştiren kavşak ülkesi mi, Ortadoğu ülkesi mi, yoksa bir Avrupa ülkesi mi? Şu anki hâliyle, modernleşmeyi ve demokrasiyi gerçekleştirmesine engel olmayan bir kavşak ülkesi konumunda.

Hangi dil, din ve ırkta olursa olsun her bireyin insan hakkına saygısı, hukukun üstünlüğünü temel alan bir demokrasi kültürüne ulaşmak için AK Parti'nin başlattığı reformlar bizzat bu iktidar partisi tarafından yavaşlatılmış durumda. Alevi açılımı, Kürt açılımı yerinde sayıyor, insan hakları alanında çok ciddi gerileme var.

Türkiye'nin, Avrupa limanına demirlemesi için önemli hamleler yapan AK Parti, 10. iktidar yılında, **artık netleşiyor ki demokrasi yerine modernleşmeyi politik tercih olarak kullanıyor**. Yakınlarda yayımlanan AB İlerleme Raporu'ndaki demokratikleşme alanında Türkiye'nin gerileme dönemi girdiğinin tesbiti, **AK Parti'nin, Türkiye'yi taşımakta olduğu modelin demokrasiden ziyade modernizm olduğunu ortaya koyuyor**. Başbakan Erdoğan, Türkiye'nin modernleşmesi için yoğun çaba harcıyor. **Otoyollar, hızlı tren projeleri, askeri ve sivil alanda ileri teknoloji edinimi, modern fırkateyn yapımı, herkese ev sahibi olma olanağı sağlayan ve önemli bir sosyal yanı olan TOKİ evleriyle Türkiye, modernleşiyor. Ama liberal bir toplumu tanımlayan bireysel haklar ve hukukun üstünlüğü gibi bir siyasi düzen arayışlarında gerileme var.**

Ünlü Amerikalı teorisyen ve **Tarihin Sonu** adlı kitabıyla Türkiye'de yaygın olarak tanınan **Francis Fukuyama, liberal demokratik sistemle yönetilme talebinin, aslında başarılı teknolojik anlamda gelişmiş bir modernizasyonun yan ürünü olarak zaman içinde ortaya çıktığına işaret eder**. Diğer bir deyişle, Türkiye de pekâlâ devam eden modernleşme hamleleri sonunda demokratik bir sisteme geçebilir, buna engel yok.

AK Parti iktidarının yönlendirmesiyle tercihini modernleşmeden yana kullanmakta olan Türkiye, sanayileşme hamleleriyle ön plana çıkarken insan haklarının esamisinin okunmadığı bir Çin ya da Erdoğan'ın, otoriter eğilimler içine girdiği izlenimi verdiği için sıkça Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin'e benzetilmesinden dolayı bir Rusya olmayacak. **Erdoğan'ın Putinleşmesine bizzat, 12 Haziran seçimlerinde yüzde 50'ye yakın oy veren vatandaş izin vermeyecektir kanımca, aksi takdirde AK Parti kendi içinde bölünecektir**. Başkanlık sistemi isteyen Erdoğan'a karşı parlamenter sistemi savunan ve her fırsatta demokratikleşmenin önemine vurgu yapan Gül ekolünün, AK Parti içindeki ağırlığının küçümsenmemesi gerekiyor.

2014'te cumhurbaşkanlığı koltuğuna oturmak isteyen Erdoğan, bu koltukta otururken güçlü yetkiler de istiyor. Bu yetkilere kavuşmak için ise yarı başkanlık ya da başkanlık sistemine geçilmesini istiyor. Bu sisteme geçilmesi için anahtar, yazımı devam eden yeni anayasa. Ne var ki, AK Parti dâhil parlamentoda temsil edilen dört parti, yeni anayasa yazımında bir arpa boyu yol almış değil. Başkanlık sistemi ile daha fazla yetkiye kavuşmak isteyen Erdoğan'ın, anayasa yoluyla bu yetkiyi alamayacağı ortaya çıkmış durumda. Peki, **Erdoğan az yetkiyle donatılmış bir parlamenter rejimin sürdüğü cumhurbaşkanlığı makamında ne kadar mutlu olabilir? Turgut Özal, istediği yetkiye kavuşamadığı için cumhurbaşkanlığı makamında pek mutlu olmamıştı.**

Erdoğan bir konuşmasında, bu yılsonuna kadar anayasa yazımı tamamlanmazsa partisinin, anayasayı yapacağı mealinde bir açıklamada da bulunmuştu.

Erdoğan, yeni anayasa yazımının biran önce bitmesi için neden bu kadar telaşlı sorusu Ankara kulislerinde artık sıkça sorulmaya başlandı. Vatandaşın da azami yer alacağı daha katılımcı bir anayasa yapımına zaman tanımak varken, bu telaş neden, sahiden. Bende bir yanıt var ama hassas bir konu olması nedeniyle okurlarla paylaşamayacağım.

İlahi Süleyman Yaşar, emek bu kadar mı ucuz?

Süleyman Yaşar, *Sabah* gazetesinde 18 ekim tarihli yazısında, yeni Sayıştay Yasası'nda askerî harcamaların denetimi sorunu üzerine benim kaleme aldığım raporu, içeriğine bile bakmamış ki, "TESEV uyku hapı mı dağıtıyor" diye sorup, bir kenara itmiş. Gerekçesi de neymiş efendim, TESEV, AB uyum yasalarının en önemlisi olan yeni Türk Ticaret Kanunu'nun, şeffaflık getiren maddeleri TUSİAD ve TOBB'un yoğun lobisiyle yok

edilirken hiç sesini çıkarmamış. Yaşar, yazısının girişinde de, "Türkiye'de genel kaidedir. Vatandaşa gerçekler söylenmez. Önemli olanlar vatandaştan saklanır, önemsiz olanlar ise şiddetle tartışılır," diyor. **Vay anasına, Sayıştay denetimi, bir ülkenin şeffaflaşması ve demokratikleşmesinin temel şartlarından biri iken bu ilke bizzat Yaşar'ın kaleminden önemsizleştiriliyor.** Yoğun emek sarf edilerek hazırlanmış bir ürünün içeriği hiç dikkate alınmadan yapılan analizler ve de üstelik bunu, uyku hapi diye nitelendirmek ayıptan ta öte. Ayrıca, Türkiye'de, her konuyu TESEV irdelenecek diye bir kural yok, TTK'daki zafiyetleri de başka düşünce kuruluşları irdalesin, buna engel yok. Emek sarf edilerek ortaya çıkartılmış bir ürün, başka alanda çalışma yapılmadı diye kusura bakmayın hafife alınamaz. **Yaşar'ı iyi niyetli olmaya davet ediyorum.**

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Resepsiyon bir tabuyu daha yıktı...

Lale Kemal 31.10.2012

Cumhuriyet'in tek tipleştirme ve askerleştirme projesi ürünlerinden CHP'li **Oğuz Kaan Salıcı**, önceki gün Taksim Cumhuriyet Alanı'na, izin verilmemesine rağmen ki niye izin verilmediğini anlamış değilim çelenk bırakırken civardaki askerlere, **"Sizin koruyamadığınız Cumhuriyet'e biz sahip çıkıyoruz,"** diye sesleniyordu. Başbakan Erdoğan, ertesi günkü, **ilklerin mi yaşandığı yoksa illikelliğin mi sonlandığı diyelim** Köşk'teki Cumhuriyet resepsiyonunda, Salıcı'nın, bu garabet tepkisi sorulduğunda, **"Cumhuriyet'i Cumhur (millet) korur, aksi yanlış olurdu,"** diyerek yanıt veriyordu.

Salıcı, Cumhuriyet'i koruma görevinin, ait olduğu yer olan millete değil de askere havale edilmiş olmasından bugüne kadar hiç rahatsız olmamış ki askere çıkışıyordu, "niye beni korumuyorsun baba," mealindeki sözleriyle. Varlığı sağlıklı demokrasinin gereği iken ana muhalefet partisi CHP'de, Salıcı zihniyetinin bolca olması insanın içini karartıyor.

CHP'nin, Erdoğan'ın dünkü konuşmasında söylediği gibi askerden medet uman politikası artık iflas etti ama bu ana muhalefet partisi bu gerçeği anlayabilmiş değil, zira Türkiye'yi demokrasiye taşıyacak politika üretemiyor.

Cumhuriyet'in ilan edilmesinin 89. yılında geç de olsa dünyalı olma yolunu açıyorduk örneğin, komutanlar, başkomutanlarının eşi örtülü diye boykot ettikleri Köşk'te, önceki gün akşam düzenlenen Cumhuriyet resepsiyonuna eşleriyle bu kez katılınca. **Aslında anormal olan askerin, yıllarca Köşk'ü boykot etmesiydi, şimdi normale dönülüyor.** Bu normalleşme ise geç gelmekte olduğundan bedelini hep birlikte istikrarsızlık içinde debelenerek ödüyoruz.

Malum askerler, milli günler vesilesiyle verdiği resepsiyonları, eşi başörtülü diye boykot ettikleri için, Gül de mecburen biri eşli diğeri eşsiz iki ayrı resepsiyon veriyordu. **Askerler de bu arada rol çalıp, Gül'ün resepsiyon düzenlediği saatlerde bir icat çıkartıp, Orduevi'nde alternatif resepsiyon düzenliyorlardı. Bu tuhaf ve âdeta devlet içinde devlet görüntüsü veren alternatif resepsiyon uygulaması sonlandırıldı ve olması gerektiği gibi askerler de, Cumhuriyet'in sahibinin millet olduğunun hakkını şimdilik belki de kalben olmasa da şeklen teslim ettiler sanırım.** Eşleriyle birlikte resepsiyona gelen Orgeneral Özel ve Kuvvet Komutanları'nın, tedirgin bir ruh hâli içinde olduklarını gözlemek mümkündü. Belli ki, tabularını kırdıkları bir ilkin verdiği tedirginliği yaşıyorlardı.

29 Ekim resepsiyonuna yalnızca Türkiye’de değil dünyada da yoğun bir ilgi vardı. İlginin nedeni, Türkiye’nin başka derdi kalmamış gibi askerlerin, eşleriyle resepsiyona katılıp katılmayacakları ve Hayrünisa Hanım’ın elini sıkıp sıkımayacakları idi. Eller sıkılınca herkes rahatladı sanırım!.

Geçenlerde görüştüğüm bir Batılı diplomat, **“Cumhuriyet resepsiyonuna katılmayı, askerlerin, Gül’ün eşi Hayrünisa Hanım ile el sıkışma ânını görmeyi çok isterdim,”** diyordu. Maalesef özellikle Batı’nın resepsiyona ilgisi, askerlerin eşleriyle katılımı ve dolayısıyla başkomutanlarının eşinin elini sıkıp sıkımayacaklarına indirgenmişti.

Evet, kabul etmesek de bu tuhaflığı, Batılı ülke temsilcileri de, Türkiye’de, askerlerin başörtülü bir cumhurbaşkanı eşi ile el sıkışması ânını görmek istiyorlardı. **Batılı ülkeler için bu an, sivil-asker ilişkilerinde normalleşme yolunda bir diğer adım olarak görülüyordu.**

Askerlerin, başkomutanlarının resepsiyonlarına yönelik boykotlarının sonlanmış olmasının, Köşk’ün resepsiyon salonundaki havasına da olumlu yansıdığını söylemek mümkün. **Türkiye’deki sözde seçkin, kendine demokratlardan cüzamlı muamelesi gören başörtülü eşlerin resepsiyona katılımı, toplumun bir kesimini ötekileştirme hâlinin biraz daha kırılması açısından da önemliydi.** Velhasıl, resepsiyon salonunda başı açık ve kapalı hanımlar ile eşlerinin kaynaşmış olmaları **sokakta, modern giyimli kızlar ile dindar kızlara yönelik mahalli baskılarına karşı panzehir etkisi de yapabilir diye düşünüyorum.** Aynı şekilde Kürtler de ötekileştirilmemeli kendini seçkin zanneden kesimler tarafından.

Geceye, biz basın mensupları açısından damgasını vuran ise Başbakan Erdoğan’ın, söz Gül’ün, Köşk’te yaptırdığı mimari düzenleme çalışmalarından açılınca **“Cumhurbaşkanımız iyi bir mimar seçmiş, başkanlığı devraldığımızda binada karafatmalar vardı,”** şeklindeki sözleri ile devraldığı makamın belki de o dönem siyaseten eskimişliğine de dikkat çekmesiydi.

Resepsiyona gölge düşüren gelişme ise, CHP’nin önderliğinde 29 ekim günü düzenlenen olaylı alternatif miting idi. Bu mitinglerin yasaklanmaması gerekirdi ama yasaklandı.

Cumhurbaşkanlığı’nın Kültür ve Sanat Büyük Ödülü’ne layık görülenler arasında yer alan Prof. **Şükrü Hanioglu’nun,** *Star* gazetesinin 28 ekim tarihli sayısında yer alan yazısındaki şu sözleri, CHP’nin mitinginin verdiği mesajı anlamak açısından dikkate değer:

“Türkiye’de, ‘demokrasiye karşı cumhuriyet’ söylemi canlandırılmaya çalışılarak, demokrasiyi, çokkültürlülüğü, piyasa ekonomisini ve örgütlenmiş dini ötekileştiren ‘yeni cumhuriyet kültürü’ hayali düşmanlara karşı gereksiz bir çatışma yaratmaktadır.”

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Babacan’ın yerine kim gelir sorusu

Lale Kemal 03.11.2012

Kabinede revizyon ihtimali epeydir konuşulan bir konu. Bu revizyon, üç dönem vekillik yaptıktan sonra siyasete ara vermeleri parti tüzüğü gereği öngörülen bazı bakanların, belediye başkanlığına hazırlık yapmak için

görevden alınmaları üzerine yoğunlaşmış durumda. Yoksa kamuoyunda tepki çeken kimi bakanların görevden alınması için yapılacak bir revizyon değil ama arada, bu tepkili isimler de giderse fena olmaz AK Parti'nin imajını düzeltmesi açısından.

Üç dönemdir milletvekilliği yaptığı için, 2015 seçimlerinde vekillik için yeniden aday olamayacak isimler arasında Ekonomiden sorumlu Başbakan Yardımcısı Ali Babacan da bulunuyor.

Uluslararası finans çevrelerinde ise dikkatler, Ali Babacan üzerine yoğunlaşmış durumda.

Geçenlerde görüştüğüm Batılı finans çevrelerinden yetkili bir isim, "Kabinede revizyon ne zaman olur?. Dikkatlerimiz, Ali Babacan'ın, belediye başkanlığı adaylığı ihtimali nedeniyle görevinden alınması ve yerine kimin atanacağı üzerine odaklanmış durumda" diyordu. Aynı kaynağım, Babacan'ın, uyguladığı ekonomi politikaları nedeniyle uluslararası finans çevrelerinde kredibilitesi yüksek dolayısıyla saygın bir isim olduğuna işaret ederken yerine atanacak ismin de aynı yetkinlikte ve başarıda Türk ekonomisine yön vermesinin öneminin altını çiziyordu.

Uluslararası finans çevrelerinde, Babacan, Maliye Bakanı Mehmet Şimşek ve Merkez Bankası Başkanı Erdem Başçı, ekonomiyi iyi götüren başarılı üçlü ekip olarak tanımlanıyor her ne kadar enflasyonist baskıların azaltılması konusunda Başçı'ya kimi eleştiriler gelse de.

Şimşek, AK Parti'nin, 30 Eylül kurultayında netleştirdiği, üç dönem milletvekili olan siyasilerin bir dönem ara verecekleri kuralına dahil olmayan isim dolayısıyla, bir kabine revizyonunda mevcut görevini koruması bekleniyor.

2002 seçimlerinde AK Parti'den 35 yaşında vekil olup, bir kez ekonomi bakanlığı, bir kez dışişleri bakanlığı yaptıktan sonra 12 Haziran 2011 seçimlerinde ekonomiden sorumlu başbakan yardımcılığı görevine getirilen ve artık 45 yaşına basan Ali Babacan, üç dönemdir vekil olduğu için siyasete ara verecek ama büyük olasılıkla Ankara belediye başkanlığına aday gösterilecek. Bu nedenle de vekillik için yeniden aday olamayacağı 2015 genel seçimlerine kadar beklemeden, mevcut görevinden bir kabine değişikliği ile alınıp, yerel seçimlere hazırlık yapması için kendisine zaman verileceği Ankara kulislerinde uzunca süredir konuşuluyor.

Kabine revizyonunun ne zaman yapılacağı ise yerel seçimlerin erkene alınıp alınamayacağı ile bağlantılı. Malum, AK Parti'nin, MHP ile ittifak yapıp yerel seçimlerin 6 ay öne çekilip, Mart 2014 yerine Ekim 2013'te yapılması için getirdiği anayasa değişikliği teklifi yeterli oyu bulamayınca, yerel seçimlerin ne zaman yapılacağı da belirsizlik içine girdi. Hükümetin, yeterli oyu bulmak için CHP ile temasları da sonuç vermedi. Bu durumda ya son dakikakada bir uzlaş olur ve yerel seçimler 2013 ekiminde yapılır ya da uzlaş çıkmazsa planlandığı şekilde Mart 2014'te gerçekleştirilir. İkinci şık ağırlık kazanırsa kabine değişikliği ile Babacan dahil bazı isimlerin görevden alınmaları da daha ileri bir tarihte gerçekleşebilir. Başbakan Erdoğan, 29 Ekim Cumhuriyet bayramı nedeniyle Cumhurbaşkanı Gül'ün, verdiği resepsiyonda, kabine değişikliğine ilişkin soruları yanıtsız bırakmıştı.

AK Parti hükümeti, AB'nin, 10 Ekim'de yayımladığı ilerleme raporunda, demokratikleşme için gerekli siyasi reformları gerçekleştirmede bir hayli kırık not almış olsa da ekonomik performansı kimi riskler gözardı edilmeden olumlu bulunan bir alan oldu. Ama, cari açık fazlası, tasarruf oranının düşük düzeyde kalması gibi ekonomiyi etkileyecek riskli alanlar gerek uluslararası gerekse Türk finans otoriteleri tarafından sıkça dile getirilen sorunlar olarak not edilmeli.

Batılı finans çevrelerinde yetkili olan kaynağım, IMF ile yapılmış olan anlaşmalara yalnızca AK Parti hükümetinin uyduğunu belirttikten sonra, 2008 yılından bu yana artık bu uluslararası kuruluş ile Türkiye arasında bir düzenlemeye gerek kalmadığı için karşılıklı istişareler dışında Ankara'yı resmen izleme görevlerinin kalmadığını da anımsatıyor.

Aynı kaynağıma göre, Maliye Bakanı Şimşek'in, Ekim ortasında açıkladığı 2013 mali yılı bütçesinde, seçim harcamaları için aşırıya gidilmiş bir bütçe tablosu görünmüyor. Ancak, 2013 ya da 2014 yerel seçimleri, 2014 Cumhurbaşkanlığı seçimleri, 2015'te ise genel seçimlere gidecek olan Türkiye'de, iktidarın seçim yatırımları için kesenin ağzını açmasını beklememek saflık olur. İktidarın, önümüzdeki 3 yıldaki seçim dönemi öncesinde Sayıştay Kanunu'nda, bağımsız denetim imkanını önemli ölçüde budaması boşuna değil. Bu budama sonucu, Sayıştay denetçileri, sivil, asker kamu kurumlarını, bu kurumların icazeti olmadan denetleyemeyecekler dolayısıyla kendilerine ayrılan ödenekleri israf edip etmeyeceklerini tesbit edemeyecekler.

Baştaki konuya dönersek eğer, Türk ekonomisini rayında tutmak için Babacan gibi isimlerin önemine dikkat çekiliyor. Babacan'ın, kabine revizyonu ile görevden alınması halinde yerine atanacak ismin, Türk ekonomisini, olası risklere karşı koruyabilecek nitelikte kendisini aratmayacak yetkinlikte olması gerektiğine işaret ediliyor.

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kürt sorununda yeni sayfa: Açlık grevleri

Lale Kemal 07.11.2012

Açlık grevleri, adaletsizliklerin, önyargıların teşhir edilmesi ve hatta imparatorlukların bile devrilmesine neden olan, toplumlara siyasi ve sosyal değişim getiren antik çağlardan bu yana süregelen bir protesto biçimi olarak bugünün küresel dünyasında da etkili bir araç olmaya devam ediyor. Türkiye'de, 70'e yakın cezaevinde bilinen rakamlara göre 700'ün üzerinde tutuklu ve hükümlü, Kürt sorununda iyileştirme sağlanmasına dönük siyasi talep içerikli açlık grevini eylül ayından bu yana sayılarını arttırarak sürdürüyorlar. Böylece, Türkiye'de ilk kez, bu kadar çok sayıda tutuklu ve hükümlü, Kürt sorununda siyasi taleplerin karşılanması amacıyla yaklaşık iki ay önce, kitle hâlinde açlık grevi başlattılar.

Hükümetin, anadilde savunma hakkının önünü açan yasal düzenlemeyi başlatmasıyla açlık grevlerinin sonlandırılması umudu arttı. Bununla birlikte Kürtlerin, anadillerini konuşma gibi temel haklarının artık çok ötesine giden taleplerini kabul ettirme aracı olarak bu eylem biçimi, Türkiye'nin gündemine oturdu ve Kürt sorununda yeni bir sayfa açtı.

Siyasi taleplerle açlık grevine gidilmiş olması, çok iyi okunması gereken, aksi takdirde Türk devletinin, bugüne kadar istemediği sonucu önlemek için salt silahlı güçle bastırmaya çalıştığı ve de doğal olarak başaramadığı ülkeyi derinden bölecek bir gidişatın başlangıcı olma potansiyeline sahip.

12 Eylül 1980 askerî darbesiyle, en doğal hakları olan anadillerini, bırakın topluluk içinde konuşmayı kendi aralarında bile konuşmaları neredeyse yasaklanan Kürtlerin, bu doğal haklarının bile yıllar sonra verilmiş olması ve lütuf gibi sunuluyor olması, **PKK'nın, neredeyse bağımsızlığa yakın statü kazanma arayışlarında ekmeğine yağ sürdü, "Kürtler adına," diye talep çitasını yükseltmesine yol açtı.** Kürtlerin, anadillerini özgürce konuşma gibi ana sütü kadar helal bu hakkı elde edebilmeleri bile, her gün kanımızı emen silahlı Kürt

hareketi ile 28 yıldır süregelen çatışmalar sonucu oldu, ne yazık. **Şimdi de antik çağlardan bu yana en güçlü silah olan açlık grevleri, siyasi kazanımlar için bir araç olarak kullanılmaya başlandı.**

“Açlık grevleri ezeli güçtür,” başlıklı makalesinde **Stefan Simanowitz**, bu antik çağın protesto biçiminin bugünün dijital, internet dünyasında yeni bir platform oluşturarak gücünden hiçbir şey kaybetmediğine dikkat çekiyor. Simanowitz, İngiltere merkezli *tribunemagazine.co.uk* adlı internet sitesinde, 30 temmuzda yayınlanan makalesinde, açlık grevlerinin, 20. yüzyılda en büyük siyasi kazanımların elde edilmesinin bir aracı olduğuna işaret ederken bugünün dijital, internet dünyasında bu eylemin, böylece yeni bir etki alanı bulduğuna işaret ediyor.

Makalede, Filistinli futbolcu **Mahmud Sarsak**’ın, 95 günlük açlık grevinin ardından bir diğer açlık grevine yatan **Hayder Adnan**’ın da nisan ayında serbest kalması ve bu bağlamda İsrail’in, 1500 kadar Filistinli açlık grevcisine yönelik verdiği ödünlere dikkat çekiliyor. Açlık grevlerinin yarattığı sonuçlar açısından pek çok örneği sıralayan Stefan Simanowitz, son olarak Rusya’da, **Pussy Riot** adlı eylemci grubun cezaevine atılan üç üyesinin başlattığı açlık grevinin, dünya medyasında başlıklara oturduğunu belirterek, **“İnternet çağı, açlık grevlerine farkındalık yaratmak ve destek sağlamak açısından büyük fırsatlar yaratıyor,”** diyor.

Alexander McQueen’in, 2008 yılında vizyona giren ve Maze cezaevindeki mahkûmların açlık grevini konu alan **Açlık** adlı filmini gören herkesin, açlıktan ölmenin ne denli ürkütücü olduğu konusunda fikir sahibi olacaklarını belirten Simanowitz, **“Vücut kendini bitiriyor, kaslar ve hayati organların enerjisi sonlanıyor. Ölüm, vücutta su kaybı ile birlikte böbrek, ciğer ve diğer organların iflasıyla geliyor,”** diye anlatıyor.

IRA üyesi ve Maze cezaevindeyken İngiliz Parlamentosu’na milletvekili seçilen **Bobby Sands** ve diğer dokuz mahkûmun başlattığı açlık grevi, IRA sorununun çözümünde yeni bir dönemi başlatırken Sands, açlık grevi sonunda hayatını kaybetmişti.

Kıssadan hisse... Açlık grevleri, Kürt sorununda yeni bir sayfa açıyor... Yalnızca iktidar partisi değil tüm diğer siyasi partilerin de bu sorunu, Türkiye’nin istikrarı için siyaseten çözme yolunda ortak akılda buluşmaları gerekiyor.

Sakık üzerinden Taraf’a iftira

Ergenekon davasının gizli tanığı **Deniz** kod adlı kişinin, PKK’nın üst düzey sorumlusu iken itirafçı olup Türkiye’ye teslim olan ve hâlen cezaevinde yatmakta olan **Şemdin Sakık** olduğu, kendi beyanıyla ortaya çıktı. Belli ki, açık kimliğiyle birileri konuşturmak istedi ki Sakık, gizli tanığın kendisi olduğunu beyan etti. Sakık, mahkemedeki ifadesinde, **“Taraf gazetesinin, örgüt bülteni mi yoksa ulusal bir gazete mi o olduğu anlaşılmamaktadır. Öcalan’ın her sözü manşetten veriliyor,”** dedikten sonra tekrar etmeyeceğim başka bir saçma laf da ediyor.

Ne hikmetse, THY’nin, uçaklarda dağıtımını yapmadığı Taraf’ı, mahkûm konumundaki Sakık’a, miyop gözlüğü takıp, cezaevinde okutturuyorlar. Ya da Taraf’a iftira atsın diye görev verildi kendisine.

loglu@superonline.com

Kara Şahin düştü: Kim soruşturuyor, ne soruşturuluyor, nasıl soruşturuluyor

Lale Kemal 12.11.2012

 Kara Şahin düştü: Kim soruşturuyor, ne soruşturuluyor, nasıl soruşturuluyor Her vahim olay sonrası, "Soruşturma açıldı," lafı edilir. Bu soruşturma sonuçları ise ya inandırıcı değildir ya da aslında hiç soruşturulmaz, millet uyutulur. Bu yıl içinde 4'ncü kez Amerikan yapımı TSK'nın envanterindeki Sikorsky helikopteri düştü. En son olay, gerekçesi "Elverişsiz hava şartları nedeniyle kayaya çarpma," diye açıklanan ve içinde 13'ü Jandarma özel harekate mensup 17 askerin bulunduğu Sikorsky S-70 tipi helikopterin, Siirt-Van-Şırnak üçgeninde Herekol Dağı'nda düşmesiyle yaşandı. Helikopterdeki askerlerin hepsi hayatını kaybetti. Tüm gazeteler, rutine binmiş bir şekilde, her asker ölümleri sonrası olduğu gibi "geride kalan yürek burkan hikâyeleri" okuyucularına aktardılar.

Belki de Sikorsky gerçekten kötü hava koşulları nedeniyle düştü, belki PKK düşürdü, 1997'de bir Sikorsky'yi düşürdüğü gibi ve belki de MHP Lideri Devlet Bahçeli'nin iddia ettiği gibi, bu helikopterler artık eskidi, metal yorgunu ve uçuş saatlerini doldurdu dolayısıyla felaketlere davetiye çıkartıyor.

Peki bu soruların cevaplarını, kamuoyu, mümkün olduğunca tatmin edici biçimde nasıl alacak?

Geçen yıl aralık ayı sonlarına doğru Uludere'de 34 vatandaşın kaçakçı sanılıp F-16 jetlerinin bombardımanı sonucu ölmeleri, haziran ayında F-4 jetinin Suriye tarafından düşürüldüğü iddiaları,

Afyonkarahisar'daki mühimmat deposundaki patlama, ki ilk kez, üst rütbelilere dokunulmadan alt rütbeli de olsalar bazı subaylar ihmal iddiasıyla tutuklandı, kısmen hesap soruldu.

F-4 muamması sürüyor, Uludere'den hesap sorulmadı... Meclis Uludere Komisyonu Başkanı AK Partili İhsan Şener'in, dün bizim gazeteye özetlediği gibi, "Raporumuzda, istihbaratı ve vur emrini kimin verdiği olmayacak." Ne yaman çelişki ki iktidar partisinin bir vekili, hükümetin olayı ortaya çıkarmadaki irade eksikliğini böylece itiraf etmiş oluyor ve vekillerin, ülkenin istikrarını önemli ölçüde bozan olayların aydınlatılmasındaki yetersizliklerini gözler önüne seriyor.

Yukarıda bahsettiğim son dört vahim olayı, 28 yıldır devam eden PKK ile çatışmalardaki devlet hatalarının hesabının sorulmamış olduğunun da altını kalın çizgilerle çizerek hatırlatıyorum.

İktidarıyla, yargısıyla, muhalefetiyle, vahim olayların neden meydana geldiğini hiçbiri aydınlatamıyor ve bu yukarıda saydığım olayların hepsi asker bağlantılı. Genelkurmay Başkanlığı, her feci olay sonrası mutad olarak yaptığı üzere, Sikorsky'nin düşmesi sonrası soruşturmanın başlatıldığını açıkladı. Genelkurmay'ın rutine bindirdiği, soruşturma açıldığı açıklamalarından sonra gelen bilgiler ne zaman kamuoyunu tatmin edici oldu ki bu kez olacak. Asker bağlantılı bir olayda Genelkurmay'ın da soruşturma açtırması normal ama anormal olan dış denetim mekanizmasının çalıştırılmıyor olması. Zira dış denetim mekanizması çalışmadığı için olayların ardındaki gerçekler karanlıkta kalıyor.

Yılların deneyimli siyasetçisi Bahçeli bile, helikopterin düşmesi daha çok yeniyken Sikorsky'lerin metal yorgunu oldukları için düşmüş olabileceklerini speküle ederken parlamentonun, kaza nedenini aydınlatmak için

harekete geçmesi gerektiğine vurgu yapmıyor. Bu noktada, son olarak Uludere olayında olduğu gibi sonuç alınamayan ve geçici oluşturulan parlamento soruşturma komisyonlarını kastetmiyorum.

Kastettiğim, önemli dış denetim mekanizmaları arasında yer alması gereken, ehil ellerin yürüttüğü ve olayla bağlantılı kurumun, ki burada konumuz TSK'nın, olayı aydınlatacak gerekli tüm bilgileri paylaşmak zorunda bırakılacağı uzman parlamento komisyonlarının oluşturulması. Buna paralel olarak yargının elinin güçlendirilmesi ve yine TSK'nın, olayı aydınlatmaya yarayacak gerekli tüm bilgileri bu erk ile paylaşmaya zorunlu kılınması. Malûm, Uludere olayını soruşturan Diyarbakır Savcılığı, TSK'nın kendilerine en kritik bilgiler arasında yer alan "vur" emrini kimin verdiği dair bilgileri paylaşmadığını dile getirmişti.

Son aylarda artan askerî helikopterlerin düşmesi olaylarının arkasında PKK'nın olup olmadığının da iyi araştırılması gerekiyor. Nitekim geçmişte, PKK'nın, gerek Kuzey Irak gerekse ülke içinde Sikorsky, Cobra ve Cougar gibi helikopterleri düşürdüğünü biliyoruz. Bahçeli de bu son kazada, sabotaj, saldırı, tedbirsizlik, dikkatsizlik ve ihmal seçeneklerinin göz ardı edilmemesi gerektiğine dikkat çekiyordu.

1997 yılında Kuzey Irak'ta PKK'nın SA-7 Rus yapımı güdümlü füzelerinin isabet etmesi sonucu Sikorsky helikopteri düşmüş, içindeki özel harekâtçılar dahil 11 asker hayatını kaybetmişti. Vesayetçi anlayışın olanca gücüyle hüküm sürdüğü o tarihlerde dahi, PKK'nın, ısıya güdümlü füzelerini bertaraf edecek lazer ikaz alıcısı ve diğer elektronik harp sistemleri bulunsaydı Sikorsky'nin düşmeyeceği yazılıp çizilmiş, hükümet bu sistemlerin tedarik edilmesi için hemen ihale açmıştı. Ama PKK füzelerine karşı helikopterlere koruma sistemlerinin takılması için irade göstermeyen asker ve sivil yetkililerden hesap sorulmamıştı. Yine de o tarihlerde kısmen de olsa sorguladığımız bu hassas konuları, bugün daha derinlemesine sorgulayabilecek noktada olmamız gerekir.

Ortada, dış denetim mekanizmaları bulunmadığı için belki Sikorsky, iddia edildiği gibi diğerleri gibi olumsuz hava koşullarının etkisiyle düşmüş bile olsa kamuoyu olarak gerçekleri bilemeyeceğiz ve yapılan hataların yaptırımını olmadığı için sonuçları vahim olan olaylar meydana gelmeye devam edecek.

Hep aynı hatalı yöntemleri izleyerek farklı sonuçlar almamız mümkün değil.

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Anayasal monarşi, padişahlık olur

Lale Kemal 14.11.2012

Başbakan Erdoğan, güçlü yetkilerle donatılmış bir cumhurbaşkanı sıfatıyla 2014 yılında Köşk'e çıkmayı planlıyor. Bu yetkilere; başkanlık, yarı başkanlık ile partili cumhurbaşkanı sistemleri gibi seçenekler, hiçbirisi olmadı, içeriğinin ne olduğu anlaşılamayan "Türk tipi başkanlık," sistemi ile kavuşmak istiyor. Peki, **Türkiye'nin altyapısı, başkanlık ya da yarı başkanlık gibi mevcut parlamenter rejimin yerine geçecek bir yönetim biçimi için elverişli mi?** Tabii ki elverişli değil ama bu sorunun yanıtını, bir de Türkiye'yi çok iyi takip eden, Almanya'nın haftalık **Die Zeit** gazetesinin, İstanbul'u merkez seçen Türkiye ve Ortadoğu Temsilcisi, yıllarca Moskova'da aynı gazete adına muhabirlik yapmış olan **Michael Thuman**'dan dinledim. Daha doğrusu Thuman, dün sabahki sohbetimiz sırasında konuyu kendisi açma gereği duydu ve bakın ne dedi:

*“Erdoğan’ın başkanlık sistemi önerisinin hayata geçmesi için gerekli altyapı Türkiye’de yok. Bu altyapı, ademimerkeziyetçilik, yani yetkilerin bir bölümünün merkezden yerel makamlara devredildiği, iki meclisli ki böylece fren ve denge mekanizmaları iyi işlesin olmak üzere bu asgari koşulların yerine getirilmiş olmasını gerektiriyor. Türkiye’de, ABD’deki sistemin aksine, başkanı dengeleyecek demin saydığım altyapı mevcut değil. Başkanlık, federal sistemi de getiriyor. CHP ve MHP zaten, ülke bölünür korkusuyla bu sisteme karşı. Türkiye’de, vurguladığım **bu altyapısı olmadan getirilecek başkanlık sistemi, 19. yüzyıl Avrupa’sının ‘anayasal monarşi’ sistemini anımsatıyor.** Bu sistemde, başta Kral var, seçilmiş parlamento var. Kral bakanları atıyor ve parlamento tümüyle Kral’a bağlı. Başkanın güçlü olacağı bir sistem, örneğin, yerel makamların da güçlü olacağı bir sistemle yaşayabilir.”*

Anayasal monarşi sistemini 21. yüzyıla uyarladığımız zaman bunun bugün karşılığı olan ülkeler, örneğin Rusya, örneğin Çin ve örneğin Orta Asya’da pek çoğu Kazakistan dâhil. Kazak Devlet Başkanı Nursultan Nazarbayev, bir 20 yıl daha ömrü yeterse devlet başkanlığını istiyor.

Alman gazeteci Thuman, ancak Türkiye ile bu ülkeler arasındaki farkın görülmesi gerektiğine de işaret ederek, Rusya’da Devlet Başkanı Putin sisteminin, tüm siyasi partileriyle suni ve sahte olduğunu oysaki **Türkiye’de, örneğin, siyasi partilerin gerçek olduğuna ve her şeye rağmen Türkiye’de bir demokratik hafızanın varlığına dikkat çekiyor.** “Her ne kadar, Türkiye’de insanlar doğru bir amaç için yani olası bir anayasal monarşi sisteminin kurulmasına engel olmak için sokaklara dökülecek kadar devrimci ruha sahip olmasalar da” diye de ekliyor, Alman gazeteci.

Tabii bu arada, Thuman’ı, başkanlık sistemini dengeleyecek bir altyapı olmadığı için Türkiye’de kurulmak istenen sistemin 19. yüzyıl anayasal monarşisine benzeyeceği fikrini beğenmeyenler, “kimmiş bu gazeteci,” diye küçümseyebilirler. Ancak kendisi, birkaç dil bilen, çok iyi eğitilmiş ve bizdeki Yandaş, Candaş türünden bir gazeteci değil.

Başbakan Erdoğan’ın, Köşk koltuğunda yerine geçmek istediği Cumhurbaşkanı **Gül’ün, Türkiye’de, altyapısı olmayan dolayısıyla sağlıklı olmayacak bir başkanlık sistemini engelleyebilecek kudreti var mı, sorusu da Batılı ülke çevrelerinde çokça konuşuluyor.** Bu bağlamda, Gül’ün, 2014 yılında yeniden aday olup olmayacağı tartışılıyor ve yine bu çevrelerde de genel kanaat, Gül’ün, yakın yol arkadaşı Erdoğan’a Köşk koltuğu için meydan okumayacağı yönünde.

Her hâlükârda, **Gül, yetkileri elverdiği ölçüde hükümetin denge mekanizmasını çalıştırıyor,** geçenlerde, Erdoğan’ın, çift başlılık tartışmasıyla kendisine ayar vermek istemesine rağmen. Gül’e yani Cumhurbaşkanı’na bağlı Devlet Denetleme Kurumu’nun (DDK), örneğin, **silah alımlarının yürütüldüğü önemli bir kuruluş olan ve siyasi iradeye bağlı olan Savunma Sanayii Müsteşarlığı’nı mercek altına alma kararı, bir ilk olması ve hükümet icraatını mercek altına alması açısından da önemli.**

DDK’nın, SSM’yi mercek altına almasında ise bir ihbarın rol oynadığını düşünüyorum.

Patriot pazarlığı sürüyor

Suriye rejimi uçaklarının önceki gün, muhalif karargâhını bombaladıktan sonra hafiften Türkiye hava sahasını ihlal edip, üslerine dönmesiyle Ankara-Şam gerginliği yeni bir boyut kazanırken Brüksel’de Patriot pazarlığı da hız kazandı. Ne var ki, ittifak üyesi kimi ülkelerin, Suriye’nin, İsrail’e karşı güneyde konuşlandığı balistik füzelerini, Türkiye’ye kaydırmayacağı ve Patriotların da, savaş uçaklarını caydırmak gibi bir fonksiyonu olmadığı gerekçesiyle Türk topraklarına bu Amerikan yapımı füzelerin yerleştirilmesine pek sıcak bakmadıkları NATO

Karargâhı Brüksel koridorlarında konuşuluyor. Bununla birlikte, **nihai durumda Türkiye'yi psikolojik olarak rahatlatmak için Ankara resmen isterse bu füzeler Suriye'yi caydırmak için ülke topraklarına yerleştirilecek**. Malum, 1991 ve 2003 Körfez savaşlarında Almanya vermeyi reddedince Hollanda'nın envanterindeki füzeler Türkiye'ye konuşlandırılmıştı. Aldığım duyumlara göre, **bu kez Almanya'nın envanterindeki Patriot füzelerinden Türkiye'ye verilmesi ihtimali belirmiş, dolayısıyla Ankara ve Berlin arasında füzelerin yerleştirilmesinden doğacak masrafların da nasıl üstlenileceği dâhil çetin pazarlıklar yapıldığı gelen haberler arasında**.

Nihayetinde **Türkiye yeni bir Patriot macerasına giriyor. Bu arada, ABD de, Türkiye'nin dört milyar dolarlık füze ihalesini almak için bir taşla iki kuş vurmaya çalışıyor**.

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Merkezîleşmiş ordunun yetki devri riskleri arttırıyor

Lale Kemal 15.11.2012

Suriye rejimine bağlı savaş uçağı ve helikopterlerinin, Türkiye sınırı yakınlarında muhaliflere yönelik hava saldırılarının yoğunlaşmasıyla birlikte, Ankara, bir yandan NATO ile Patriot füzelerini topraklarına konuşlandırmak için pazarlık yaparken diğer yandan da, sınırda görevli birliklere Suriye'nin olası bir sınır ihlaline karşı vur emri yetkisini verdi.

Hükümetin arazideki komutanlara yetkiyi devredip, Suriye uçak ve helikopterlerinin Türkiye sınırına 5 kilometreden fazla yaklaşmaları halinde karşılık vermelerini öngören bu son karar, Türk F-4 jetinin haziran ayında Suriye tarafından düşürüldüğü iddialarının ardından Ankara'nın, Şam rejimine karşı açıkladığı angajman yani çatışma kurallarına dayanıyor.

Angajman kurallarında bir değişikliğe gidilerek, Başbakan Erdoğan'ın, sahip olduğu vurma yetkisini Türk Silahlı Kuvvetleri'ne, TSK'nın da bu yetkiyi Suriye sınırındaki birlik komutanlarına devrettiği bazı gazete ve internet sitelerinde dün yer almıştı. Milli Savunma Bakanı İsmet Yılmaz, dün bu yöndeki haberleri doğruladı ve "Sınırlarımızı ihlal eden Suriye uçaklarına veya helikopterlerine gereken cevap verilecektir. Silahlı Kuvvetlerimiz 24 saat görevinin başındadır. Oradaki birliklere de anında müdahale etme yetkisi verilmiştir. Olay yerindeki yetkili komutanlara yetki devredilmiştir" dedi.

Angajman kurallarının neleri içerdiği, düşman tarafın bilmemesi gerektiği için gizlidir dolayısıyla yetki devri yapılırken arazideki komutanlara, hangi spesifik şartlarda Suriye'ye karşılık verileceği gibi detayları bilemiyoruz. Yine de kamuoyunda kimi gereksiz spekülasyonları önlemek için bazı bilgilerin verilmesi gerekirdi. Zira tüm yetkileri, aşırı derecede Ankara merkezde toplanan TSK'nın, diğer ittifak üyesi ülkelerden farklı olarak alt kademelere yetki ve sorumluluk vermesi uygulaması olağan değil.

Komutanları gerecek

Bu durum ışığında, zaten doğası gereği riskli olan arazideki komutanlara yetki devri, bu yönde bir alışkanlık kazanmamış olan alt rütbeli komutanları daha da gereceği aşıkâr. Bu gerilim, bölgede yetkili komutanların, yanlış karar almaları ve Türkiye ile zaten oldukça gergin bir ilişkiye sahip olan gözü kara Esed rejimini bir savaşın eşliğine getirebilir.

Suriye'nin, sınır ihlali yaptığında karşılık verme yetkisi alan arazideki komutanlar, farz edelim, rejime bağlı bir askeri uçak yaralı askerleri taşıyor ve yanlışlıkla sınır ihlali yaptı. Bu durumdan haberdar olmayan arazideki komutanların, yaralı asker taşıyan bir uçağı sınır ihlali yaptığı için vurmaları, Suriye'nin karşılık vermesine yol açacak ve iki ülke arasında savaş riskini daha da güçlendirecektir.

Diğer yandan vurgulanması gereken husus, Türkiye'nin, Esed'e karşı çarpışan Suriye muhalefetine ve silahlı kanat olan Özgür Suriye Ordusu'na, Suriye'deki rejim değişikliği için vermiş olduğu ve kamuoyuna da yansıyan açık desteğidir. Bu destek, Türkiye'yi Suriye rejiminin açık hedefi haline de getirmiştir. Nitekim, Suriye'nin zaman zaman Türkiye'yi, sanki muhalefete yönelik bir eylemde bulunuyor havasında tahrik etme girişimleri, son aylarda Türkiye topraklarına düşen havan mermileri ve can kayıpları ve Türk askerlerinin karşılık vermesiyle açığa çıkmıştır. Dolayısıyla, Suriye'nin sınır ihlalleri, Türkiye'nin muhalefete verdiği bu açık desteğin bir yan ürünü olarak da meydana gelmektedir.

Muhalefet hareketine verdiği desteği de göz önüne alarak, Ankara'nın, Suriye'nin, kimi zaman kasıtlı ve uyarı niteliğindeki sınır ihlallerini zaman zaman görmezden gelmesi belki de en iyi taktik olacaktır. Ancak şimdi, arazideki komutanlara, sınır ihlalleri halinde karşılık verilmesi yetkisinin devredilmiş olması, bu ülke ile savaş çıkması olasılığını daha da artırıcı nitelik kazanmıştır.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Açlık grevlerinin sonlanması, barış ortamını canlandırabilir

Lale Kemal 19.11.2012

Geçen cuma öğlen saatlerinde, İmralı'ya gidiş gelişler için kullanılan kosterin yenisiyle değiştirildiği haberlerini doğrulayan Adalet Bakanlığı yetkilileri, bu gelişmenin, Öcalan'ın, uzun süredir izin verilmeyen avukatlarıyla görüşmesinin habercisi olmadığının ısrarla altını çiziyorlardı. Ancak, aynı gün öğleden sonra bir gelişme oluyor ve BDP, Adalet Bakanı Sadullah Ergin ile temasa geçerek, kardeşi Mehmet Öcalan'ın, Abdullah Öcalan ile hemen görüşmesine izin verilmesini talep ediyor. Bu arada hatırlatalım, ailesi ile Öcalan arasında görüşme yasağı yok ancak aile, görüşme başvurusunda bulunmuyordu. BDP, Ergin'e bu talepte bulunurken, Öcalan'ın, açlık grevlerinin sonlandırılması çağrısı yapacağı mesajını da veriyor.

Bakanlık da hemen harekete geçerek, Mehmet Öcalan'ın, yeni alınan koster ile -zaman zaman koster arızalı olduğu gerekçesiyle Öcalan'ın avukatlarıyla ya da bazı BDP'li vekiller ile görüştürülmemiş olması bir hayli tuhaf ama bu ayrı bir yazı konusu- geçen cumartesi günü sabahı, büyük olasılıkla İstanbul'da bir limandan İmralı'ya geçmesini sağlıyor. Belli ki bu seyahat olurken, durumdan haberdar olan Başbakan Yardımcısı ve Hükümet Sözcüsü Bülent Arınç, Manisa'dan, grevlerin bittiğinin duyulabileceği açıklamasını yapıyor. Dün akşam saatlerinde de, Mehmet Öcalan, ağabeyi Abdullah Öcalan'ın, açlık grevlerinin bitirilmesi çağrısını aktarırken kendisine atfen açıklamasının bir yerindeki şu cümleyi kullanıyor: "Açlık grevini eylem tarzı olarak genel

itibariyle doğru bulmamakla birlikte... Açlık grevi eylemi yerini bulmuş ve amacına ulaşmıştır.”

Mehmet Öcalan'ın açıklamasının ardından BDP Eşbaşkanı Gültan Kışanak da, açlık grevlerinin sonlandığı haberini dün sabah saatlerinde veriyor.

Binlerce hükümlü ve tutuklu, anadilde savunma hakkını veren tasarının yasalaşma yoluna girmesini yeterli bulmayıp Öcalan ile avukatları arasındaki görüşmelerin başlatılması ve anadilde eğitim taleplerinin de karşılanması halinde ancak eylemlerini sona erdireceklerini bildirmelerine rağmen ne oluyor da dün grevler sonlandırılıyor. Bu sorunun net cevabını bilmek zor her ne kadar Öcalan, kardeşi aracılığıyla, “eylem yerini bulmuş” dese de. Ama dünkü yüksek tahminlere göre, Öcalan, yakında avukatlarıyla görüştürülecek ama AİHM’de devam eden davası bağlamında hukuki konularla sınırlı olacak şekilde bu buluşmanın olacağı belirtiliyor.

Peki, Öcalan, akamete uğratılan Oslo görüşmelerine denk gelen sürede yani Nisan 2010 ile Temmuz 2011’e kadar olan sürede, Prof. Dr. Mehmet Özcan’ın da hatırlattığı üzere, 56 kez avukatlarıyla görüştürülmüşken, 15 aydır neden görüştürülmedi? Prof. Özcan’a göre, devlet, Oslo barış sürecinde kendisini yanlış yönlendirdiği düşüncesiyle Öcalan’a böylece ceza verirken Devrimci Halk Savaşı adıyla yeni bir çatışma sürecini başlatmış olmasından dolayı da yine devlet kendisine öfkeliydi. Dolayısıyla avukatları ile görüşmesi engellendi.

Zaten uluslararası hukuka göre, Öcalan hakkında yargılama süreci olduğu için yalnızca hukuki konularla sınırlı avukatlarıyla görüşebilecekken siyasi amaçlı mesajları için de görüştürüldü ve ama bu, 15 ay süreyle kesildi, yukarıda değinilen sebeplerin de etkisiyle. Açlık grevlerinin sona erdirilmesi sürecinde MİT’in de devrede olduğu zaten sürpriz bir gelişme değil. Ancak, MİT’in, yaz başından bu yana, diyalogu kesmemek adına Öcalan ile görüştüğü belirtiliyor. Prof. Özcan, Öcalan’ı kontrol eden yapının (MİT) elindeki bu gücü kontrol altında tutmak istediğine dikkat çekerken devlet aklının, Öcalan’ın, PKK ve Kürt siyaseti üzerinde güçlü etkisi olduğuna inanıyor.

Ateşkes süreci başlayabilir

Diğer yandan, BDP’nin, Bakan Ergin ile temasa geçerek Mehmet Öcalan’ın ağabeyi ile görüşmesini sağlamış olması, bu partinin, bazı vekillerinin de eyleme katılmasına rağmen, açlık grevlerinin sonlanması için çaba göstermiş olması nasıl yorumlanabilir?

Kürt sorununa kafa yoran isimlerden MİT Müsteşar eski Yardımcısı Cevat Öneş ile dünkü telefon görüşmemizde, toplumsal dinamiklerin barışı dayattığına işaret ederken, açlık grevlerinin, gerek BDP, gerek MİT gerekse silahların susmasını isteyebilecek bir PKK fraksiyonunun girişimleriyle sonlandırılarak diyalog ortamının hazırlanmakta olduğunu gösterdiğine işaret ediyordu. Anadilde savunmanın önünün açılmış olmasına ek olarak hükümetin, bir güven artırıcı önlemler paketini (GAÖ) açıklaması gerektiğini belirten Öneş, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığı, resmî dilin Türkçe olduğunun tartışılmaz bir madde olarak muhafaza edilmekle birlikte Kürtçe eğitimin bir süreç içerisinde gerçekleşeceğinin lüzumu, seçim barajının düşürülmesi ve hükümetin hazırlamakta olduğu 4’ncü yargı paketinde, Türk Ceza Kanunun’daki anti demokratik maddelerin temizlenerek ifade özgürlüğünün hayata geçirilmesini bu paket içinde yer alması gerekli unsurlar olarak sıralıyordu.

Hükümetin, bu adımlar atılırken güvenlik eksenli yaklaşımı ve milliyetçi söyleminden uzaklaşması gerektiğine

işaret eden Öneş, açlık grevlerinin sona erdirilmesi için yapılan temaların ve Arınç gibi isimlerin verdikleri demeçlerin, BDP ve PKK'da barış isteyen çevreler ile Öcalan'ın da içinde bulunduğu bir ekiple devlet arasında, barış sürecinin yeniden başlayabileceği ve bir ateşkes sürecine girilebileceği yolunu açmış olabileceğine işaret ediyordu.

Gözlerini Köşk'e diken dolayısıyla milliyetçi kartı açıkça oynayan Başbakan Erdoğan'ın, açlık grevcilerini kışkırtıcı söylemleri, PKK ve BDP'yi şantajcı gibi tanımlamalarla sert bir üslup kullanmış olmasına rağmen kendi önderliğinde bir devlet aklının barış arayışlarını sürdürdüğü izlenimi güçleniyor.

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Özel'den Erdoğan'a: Reformu kendimiz yaparız

Lale Kemal 21.11.2012

Hep yazıp çiziyoruz ama yeniden hatırlatmakta yarar var; Reformları kurumun kendi içinden yapması beklenmez. İktidar yol haritasını belirler, Parlamento üzerinden yasaları çıkartır ve ilgili kuruma tebliğ eder, **"Yetkilerini demokrasi dışı işler için kullanma, millet iradesini temsil eden parlamento kararına uy," der.** Ne var ki, hükümet, **TSK'nın siyasi iradeye bağlanması için hazırladığı yol haritasını rafa kaldırdığı yetmezmiş gibi bu kurumdan gelen, kimi sembolik jestlerle yetinegeldi.** Bu jestler, siyasi iradeye saygılı olması gerektiği bilincinde olan Orgeneral Özel'in, 2011 YAŞ toplantısında Genelkurmay Başkanlığı'na atanmasıyla yapılmaya başlandı. Önce, Başbakan Erdoğan, YAŞ toplantılarında tek başına masanın başına oturtulmaya başlandı. Zaten böyle olması gerekirken, eski düzende askerî vesayet sisteminin bir göstergesi olarak masanın başında hem başbakanlar hem de genelkurmay başkanları otururdu. TSK'nın zaten başkomutanı olduğu hâlde, subayların diploma törenlerinde alkışın bile esirgendiği Cumhurbaşkanı Gül, 30 Ağustos Zafer Bayramı tebriklerini, genelkurmay başkanı yerine karargâhta kendisi kabul etti ve bunu gibi daha birçok jest yapıldı.

Bu sembolik jestlerle nereye kadar, diye hep sorarken, kişiler gider kurumlar kalır, yapısal reformlar şart diyegeldik.

AK Parti'nin önde gelen bir ismi, 12 Haziran 2011 seçimlerinin hemen sonrasında, TSK'nın sivil demokratik denetimi için uygulamaya koyacakları yol haritasını bir gazeteye açıklamıştı. Ama sonra olan oldu, aldığım sağlam bir bilgiye göre, **Orgeneral Özel apar topar Başbakan Erdoğan'a gitti ve "Bu reformları biz kendi içimizde yaparız, siz hükümet olarak açıklamayın," mealinde bir telkinde bulundu.** Bu görüşmeden sonra da **zaten, askerî reformlar unutulmuş TSK'dan gelen kimi jestlerle yetinilegelmiştir.**

Bugün ise, **askerî reformların yapılması gereği, ilk kez tüm partilerin temsil edildiği bir parlamento komisyonundan geliyor.** *Radikal*'den Ömer Şahin'in dünkü haberine göre, Meclis Darbe Komisyonu, hükümetin, daha önce açıkladığı ama Özel'in müdahalesiyle gündemden düşürüldüğü belirtilen benzer ve demokrasiyi tesis etmenin olmazsa olmaz şartlarını içeren yol haritasını şöyle sıralamış:

Genelkurmay Başkanlığı Milli Savunma Bakanlığı'na bağlansın, TSK İç Hizmet Kanunu'nun, dün telekonferans yoluyla ifadesi alınmaya başlanan 12 Eylül darbesinin lideri Kenan Evren'in de önceki savunmasında itiraf ettiği

gibi, darbeye gerekçe gösterilen 35. maddesi kaldırılmalı, iç düşman kavramı terk edilsin, TSK'nın, Cumhuriyet'i koruma gibi misyonu kaldırılıp yurdu koruması hükmü getirilsin, ve askerî okul müfredatı değiştirilsin gibi.

Komisyondun, tam bir sivilleşme için öngördüğü düzenlemelerin bir kısmı, parlamento zemininde yasal değişikliklerle gerçekleşeceği gibi, kimi tadilatlar yapılmış olmasına rağmen darbe kalıntısı hâlini sürdüren Anayasa'nın bütünüyle değiştirilmesi ile mümkündür.

Hakkını teslim etmemiz gerekir, AK Parti hükümeti, son yıllarda ara vermiş olsa da, Türkiye'de, askerin siyasi gücünün kırılması reformlarına öncülük yaparken yargıya, gerçekleşen darbe sanıkları ve kimi darbe planlayıcılarının ki Balyoz hükmü verildi , yargılanmaları sürecinde olması gereken siyasi desteğini verdi. Ama, **12 Haziran seçimlerinde yüzde 50'ye yakın oy aldığı hâlde reform yorgunu idi ki TSK'dan gelen jestlerle yetinir oldu.** Dolayısıyla, ilk kez, askerî vesayeti tamamen sonlandıracak bir yol haritasının, salt hükümetten değil ilk kez parlamento zemininden gelmiş olması sevindirici zira diğer partilerin de demokratikleşme adına teşvik edici rol üstlenmeleri gerekiyor.

Türkiye, yukarıda sayılan askerî alandaki yapısal reformları sürdürebilseydi, çoktan, F-16 uçaklarının yaklaşık bir yıl önce Uludere'de 34 vatandaşı PKK'lı sanıp öldürmüş olmaları, F-4 jetinin Suriye tarafından düşürülmüş olması gibi pek çok trajik olayın meydana gelmesi belki önlenebilirdi, önlenemese de belki hesabı sorulur ve otomatik istifa mekanizması da çalışıyor olurdu vahim hataların tekrarını önlemek için. **Ve de büyük olasılıkla, PKK sorunu daha süratli biçimde siyaseten çözölme yoluna girerdi.**

Bu yılki Ağustos YAŞ toplantısı öncesi yazmıştım, gerek Uludere gerekse F-4 jetinin düşürölmesi nedeniyle Hava Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Mehmet Erten, görevden alınabilir diye, ama basın yazınca tersi yapılıyor. Bugünlerde yeniden Erten'in, istifa ettiğı Orgeneral Özel'in de bu istifayı kabul etmediğı yazılıyor. **Uludere olsun, F-4 jetinin düşürölmesi olsun, doğrudan sorumlu olmasa da kimi olayların meydana gelmesinde kaynak teşkil eden Hava Kuvvetleri'nin komutanı olarak Orgeneral Erten'in, kendisi istifa etmiyorsa görevden alınması zaten gerekiyordu.**

Bakın, yanı başımızda **halk isyanıyla diktatör devirip seçimle liderini seçen Mısır'da, geçen hafta bir kaza sonucu çoğu çocuk 65 kişi ölünce Mısır Ulaştırma Bakanı Muhammed Reşad el-Metini istifa etti. Bizde ise,** birkaç yıl önce tren kazasında çok sayıda kişi öldüğünde **Ulaştırma Bakanı yerinde kaldı.**

Yakında Mısır, demokratikleşme adımlarıyla bizi geçerse hiç şaşmam.

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Tetik tartışmasıyla gözden kaçanlar...

Lale Kemal 25.11.2012

Malûm, komşular, Suriye'den olası bir saldırıya karşı üyesi olduğumuz ittifakın Patriot füze sistemi ya da sistemlerinin topraklarımıza yerleştirilmesi kararından hoşnut olmadılar. Sınırdış İran ve yakın komşu Rusya, Patriotların gelmesiyle Türkiye'nin, bölgede artık yalnızlaşmayacağını, ittifakın bu üye ülkesiyle dayanışma içinde olduğunu gördüler. Tepkilerinin temel nedeni, ittifakın Türkiye'yi koruma refleksinin güçlü biçimde ortaya çıkmış olması. Rusya, Türkiye'nin yakında açıklanacak füze ihalesini, ABD'ye kaptırma olasılığının

güçlenmesinden de rahatsız, bunu da bir not olarak düşelim.

Patriot meselesinin, bir de milliyetçilik mülahazaları ve bununla bağlantılı Türkiye'nin, benzer füzeleri edineceği 4 milyar dolarlık (Yaklaşık 17 milyar lira) uluslararası ihale boyutları var.

AK Parti Genel Başkan Yardımcısı Hüseyin Çelik'in, geçen 22 kasımda, Suriye sınırına kurulacak olan Patriot füzelerinin tetiğinin Türkiye'de olacağını söylemesi, Türk milletine has, gerçekleri gözardı eden milliyetçi refleksleri tetikleyen bir tartışmayı da gündeme getirdi. Çelik, "Toprağımıza yabancı asker ve füzeler gelecek" diye milliyetçi hezeyan içine girebilecek kamuoyundaki kimi kesimleri yatıştırma amaçlı aslında "Füzelerin tetiği bizde olacak" şeklinde sözler sarfetti.

Ama burada sorulması gereken soru, "Bu füzelerin tetiğinin bizde olup olmayacağının ne önemi var," olmalı.

Fırlatılacak olası balistik füzeleri ve uçakları havada imha eden Patriot sistemleri, ittifak içinde yalnızca zaten bu füzelerin yapımcı ülkesi ABD, Almanya ve Hollanda'nın envanterlerinde bulunuyor. Diğer bir deyişle, örneğin, bu füzeler, ittifak üyesi Romanya'ya da yerleştirilse, tetiği çekecek olan, NATO'nun da onayıyla yine bu sistemi veren ülke olacaktır. Zira, sistemi işletmeyi bilen ülkenin uzmanları ancak, bir tehdide karşı birkaç saniyede Patriotlarla yanıt verilmesi gereken bir duruma karşı ışık hızında tepki vermek zorundalar. Bu sistemi çalıştırma deneyimi olmayan uzmanlara füzenin tetiği zaten verilmez.

ABD bir taşla iki kuş vuruyor, gözden kaçıyor

NATO'dan ödünç alınacak olan Patriot füzelerinin, "Tetiğinin bizde olacağı" yolunda kamuoyunu yatıştırıcı söylemlerin arka planında, gözden kaçan ve "İşte gerçek tetik bizde" denerek kamuoyunun uyutulacağı bir uluslararası ihale sonucu eli kulağında, yakında açıklanacak.

İhalede, Amerikan Lockheed Martin ve Raytheon firmaları, NATO'dan ödünç alınacak Patriot'ın tıpkısının aynısı olan PAC3 sistemi, Rusya ise PAC3'lerle boy ölçüşebilecek özelliklere sahip S-300 füzesi ile yarışıyorlar. İhalede, Çin ile Eurosam adlı bir Avrupa konsorsiyumu da var.

ABD, birkaç hafta önce, Türk generallere, Patriot sistemlerinin özellikleri üzerine günboyu brifing vermişti. ABD, bu sayede bir taşla iki kuş vurmuş olacak şöyle ki; ihalede yarışan firmalarının önerdiği PAC3 sisteminin, hem NATO ile uyumlu olacağını bir kez daha anlatma fırsatı bulurken, ittifaktan bu sistemin ödünç alınmasıyla ihaleyi kazanma şansını artırmış oldu. Bu lobi faaliyetinde bir sorun yok, her ülke ürünün satmak için tatlandırıcı kullanır.

Gelin görünki 17 aralıkta, Başbakan Erdoğan başkanlığında toplanması öngörülen ihale komisyonu, Suriye olayında da görüldüğü üzere ittifaktan gerektiğinde ödünç alınabilen Patriot sistemlerinden, milletin cebinden 4 milyar doları bastırıp hem de 12 adet alacak. Vatandaşa da bu, "Üyesi de olsak NATO'ya güven olmaz. Sistem bizim, tetik de bizde olacak" denip, milyar dolarlık bu ihale hazmettirilecek.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

28 Şubat iddianamesine şaibeli silah ihaleleri girecek mi

Lale Kemal 05.12.2012

Cumhurbaşkanlığı Devlet Denetleme Kurulu (DDK), bir ilke daha imza atarak, bırakın kamuoyunu parlamentoda dahi mercek altına alınmayan silah alımlarının denetlenmesi kararını aldı. 7 kasım tarihli açıklamada, **silah alımları ifadesi geçmiyor** ama biliyoruz ki DDK'nın, denetim yapacağını belirttiği kısa adı SSM olan **Savunma Sanayii Müsteşarlığı, Türkiye'nin silah alımlarını gerçekleştiren bir kurum**. DDK açıklamasında, Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün talimatıyla, diğer bazı kurumların yanı sıra SSM'nin, 2010, 2011 ve 2012 yılı faaliyet ve işlemlerinin (gerektiğinde önceki yıllara da bakılmak suretiyle) denetimi kararı alındığı bildirildi. Bu açıklamada dikkat çeken bir husus da, **diğer kurumlar için öngörülmemesine rağmen yalnızca SSM için parantez içinde belirtilen ve kurumun gerektiğinde önceki yıllardaki faaliyetlerine de bakılması ibaresi**.

DDK'nın, SSM'yi denetim kararı alması bağlamında şu noktanın vurgulanması gerekiyor; SSM, DDK'nın inceleme altına alacağını belirttiği üç yıl içinde belki de 27 yıl önce kurulduğundan bu yana göreceli olarak en şeffaf dönemini yaşıyor basınla iletişim açısından zayıf bir kurum olmaya devam etse de. Göreceli diyorum, zira, SSM'nin önceki yıllarında yaptığı silah alımlarında başıboşluk adeta kural hâline gelmişti. DDK'nın, SSM'nin faaliyetlerini denetim kararı almış olması, 2010 yılında kabul edilen ve ilk kez, istisnai hükümlerine rağmen askerî harcamaların denetlenmesinin önünü açan **Sayıştay Yasası'nın, bağımsız denetim yapma işlevini yerine getiremediğini de gösteriyor**.

Cumhurbaşkanlığı Devlet Denetleme Kurulu'nun, **TSK'nın harcamalarını ve son yıllarda artık ayyuka çıkan asker intiharı vakalarını ise Anayasa'nın 108. maddesindeki kısıtlayıcı hüküm nedeniyle denetleyemediğini bu vesileyle belirtmekte yarar var**. Dolayısıyla, DDK, önemli silah tedariki işlemlerini yapan SSM'yi, siyasi iradeye bağlı olmasından dolayı bu alanda kısıtlayıcı bir hüküm bulunmaması nedeniyle denetleme kararı almış bulunuyor.

Diğer yandan, **her ne kadar SSM, silah alımlarının önemli bir bölümün gerçekleştirse de TSK vakfına bağlı 18 silah firmasının denetimi, yeni Sayıştay yasasındaki istisnai hükümler nedeniyle yapılamıyor. Dolayısıyla DDK'nın, SSM'yi denetlemek suretiyle silah firmalarının da faaliyetlerini inceleyeceğini umuyoruz**.

SSM, her ne kadar kanunen siyasi iradeye bağlı olsa da özellikle AK Parti dönemi öncesinde, **silah alımlarında TSK'nın kontrolü altında bulunuyordu**. Oysaki yine vurgulamakta yarar var, başta yolsuzluk iddialarına maruz kalmamaları ve silahı kullanıcı pozisyonunda olmaları nedeniyle, demokrasilerde askerler, silah alımlarında karar alıcı olamazlar. Halen, başbakanların başkanlık ettiği ve Genelkurmay başkanları ve Milli Savunma bakanlarının katılımıyla yapılan dolayısıyla sınırlı bir oluşum olan icra komitesinin silah alımlarına karar verdiğini ve bunun şeffaflık ve hesap verilebilirlik ilkesine ters düştüğünü belirtmekte yarar var.

DDK'nın, **SSM'nin, gerektiğinde 2010 öncesi faaliyetlerini de denetleme kararı, kritik bir konu**. Zira bu kurum, yukarıda da belirttiğim üzere silah alımlarında askerin kontrolü dışına çıkamamış ve kontrolsüz hâle gelmişti. Özellikle, **28 Şubat post modern darbe dönemi silah ihalelerinde ciddi şaibelerin konuşulduğu yıllar olmuştur**.

DDK'nın, SSM'yi denetim kararı almasında, 28 Şubat post modern darbe dönemini de kapsayan silah alımlarıyla ilgili önemli belgeler içeren bazı ihbarların rol oynadığını düşünüyorum.

28 Şubat post modern darbesine ilişkin ilk iddianamenin üç hafta içinde açıklanması bekleniyor. Bu darbe kapsamında şu anda cezaevinde olan **bazı emekli generallerin, kimi önemli sivil şahsiyetlerle birlikte 28 Şubat dönemine denk gelen yıllarda silah ihalelerinde önemli rol oynadığını biliyoruz.**

Merakla bekliyorum, 28 Şubat iddianamelerinden birine, geçmiş yıllara dönük şaibeli silah ihaleleri de dâhil edilecek mi, diye.

Türkali'ye hatırlatmak lazım

Oyuncu **Deniz Türkali**, hayat karartan 301 kararına imza attığı hâlde ironik bir biçimde, hak arama yeri olan kamu başdenetçiliğine atanan Yargıtay eski üyesi Ömeroğlu'na yönelttiği eleştiriyi yeminli AK Parti düşmanlığına çevirmiş adeta. **"Bu kadar kötü, bu kadar hain bir dönem ne zaman yaşadık" diye soran Türkali'ye, belli ki görmezden geldiği geçmişimizi ve geleceğimizi çalan, karanlık askerî darbeler dönemlerini hatırlatmakta yarar var.**

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ankara-Washington, Esed sonrası hazırlıkları hızlandırdı

Lale Kemal 10.12.2012

İki yıldır muhaliflere yönelik saldırılarını acımasız biçimde sürdüren Suriye Devlet Başkanı Beşşar Esed'in, artık bu kez gerçekten gidici olduğuna dair pek çok emare ortaya çıkmaya başladı. Bu emarelerin başında, geçen cuma günü, muhaliflerin, ülkenin başkenti Şam'daki havaalanını ele geçirmek için bu bölge yakınlarında rejim güçleriyle şiddetli çatışmalara girmesi geliyor.

Başta Amerikan yönetimi olmak üzere pek çok Batılı ülkenin, aşırı dinci grupların eline geçeceği endişesiyle silah yardımı yapmadığı muhalif hareket, kendi imkânlarıyla artık savaş uçaklarını da düşürmeye başlayarak rejime karşı güçlenmeye başladı. Muhalefetin güç kazanmasında, temel etkenlerden biri olarak, Suriye ordusundan artan kopuşlar olduğu gösteriliyor. Eski rejim yanlısı şimdi muhaliflerin safına katılan askerlerin, direnişçilere hem silah yardımı yaptıkları hem de bazı askerî karargâhlara erişilebilirliği sağladıkları gelen haberler arasında. Böylece, rejime bağlı askerler, muhalif saflarına artan biçimde iltica ettikleri ölçüde Hür Suriye Ordusu'nun (HSO), savaş yeteneği de artıyor.

Şam havaalanının muhaliflerce ele geçirilmesi ise, hem rejimin dışarıdan silah ve gıda ikmalini hem de Esed'in, kaçış yollarından önemli birini kesmesi ve başkente kısmen de olsa hâkim olacağı anlamına geldiği için önem taşıyor.

Polis gücüne sevkıyat Türkiye'den yapılacak

Esed'in, artık yakında gidici olduğuna dair bir diğer emare ise, ABD'nin, gerek Ankara gerekse diğer ilgili ülke başkentleriyle, Esed sonrası Suriye'nin, Irak'ın akıbetine uğramaması için alınacak önlemler üzerindeki çalışmalara hız kazandırmış olması. ABD, ilgili ülkelerle Esed sonrası Suriye'nin, kontrol edilemez duruma gelmesini önlemede, 2003 Mart'ında Irak'ı işgâlinde yaptığı vahim hatalardan dersler çıkartarak planlama yapıyor.

Bilindiği üzere, ABD'nin Irak'ı işgâli kolay olmuş ancak bugün de devam eden mezhep çatışmalarının ise, yanlış planlamalar sonucu fitilini ateşlemişti.

ABD, örneğin, Irak'ı işgâl eder etmez yaptığı büyük hatalardan biri olan o zamanki Irak ordusunu lağvetme gibi bir tasarrufa Suriye'de gitmeyecek. Ordudan atılan Iraklı subaylar, ellerindeki silahlarla birlikte mezhep çatışmalarında önemli rol oynadılar ve oynamaya devam ediyorlar. ABD'nin, Irak'ta tekrarını önlemek için planlama yaptığı bir diğer önlem ise, Esed sonrası Suriye'de, değişik grupların eline geçmesini önlemek için tüm silahları toplamak olacak. Esed sonrası Suriye'de, asayiş sağlamaya üzere bir uluslararası polis gücünün kurulması da gündemde. Bu polis gücünün, silah ve araçlarının sevkıyatında Türkiye topraklarının, özellikle İskenderun'un kullanılması için taraflar arasında görüşmeler yapılıyor.

Rusya silahları niye istemedi?

Rusya'nın, Suriye savunma bakanlığına adresli Rus yapımı silah malzemelerinin iade edilmesini, sürpriz bir biçimde Türkiye'den istememiş olması, Moskova'nın, Esed rejimine olan desteğini azalttığı yolundaki emarelerden bir diğeri. Malûm, Türkiye, 10 ekimde, Moskova'dan hareket eden bir Suriye yolcu uçağını, Ankara Esenboğa Havalimanı'na inişe zorlamış ve uçakta bulunan 10 kutu malzemeye el koymuştu. Rusya'nın Türkiye Büyükelçisi Vladimir İvanovski, Devlet Başkanları Vladimir Putin'in, 3 aralıktaki Türkiye ziyaretinden hemen önce, basın toplantısı düzenleyerek, silah krizini kapatma ve bu olayın sorumluluğunu Moskova'nın üzerinden atma politikasını şu sözlerle dile getiriyordu: "Uçakta el konan malzeme bir uçaksavar kompleksine ait radarın yedek parçaları. Bu tatsız olayı ne kadar çabuk unutursak o kadar iyi olacak. Artık bizim malımız değildi. Para aldıktan sonra bizim sorumluluğumuz kalmadı. Geriye kalan Türkiye ile Suriye arasındadır. Suriye uçağı konusu, Putin'in Türkiye'ye yapacağı ziyaret esnasında gündeme gelmeyecek ve bu konu artık kapatılmalıdır."

Ankara'daki Batılı diplomatik kaynaklara göre, Büyükelçi İvanovski'nin, gerek basına yaptığı bu açıklama, gerekse Türk Dışişleri Bakanlığı yetkililerine ilettiği, "Bu silahlar Suriye'ye satıldı ve Rus hükümetini ilgilendirmiyor" mealindeki ifadeler, Moskova'nın, Beşşar Esed ile arasına mesafe koyduğunun bir diğer göstergesi.

Oysaki Büyükelçi İvanov, Türkiye'nin Suriye uçağını indirdiği anda, güya uçaktaki Rus yolcuların güvenliğinden endişe duydukları telaşıyla hemen olay mahalline gitmiş ve aslında uçaktaki askerî malzemelerin akıbetini merak etmişti.

Rusya, bu olayın üzerinden iki ay geçmişken şimdi çark etmiş ve "Silah konusuna aldırıyoruz" havasına girmiş vaziyette. Bir Batılı diplomat, "Rusya şayet Türkiye'den silahların iadesini isteseydi, Esed'in destekçisi durumuna düşecekti. Bu duruma düşmek istemedi" yorumunu getiriyor.

Komutan sorumluyken niye başına yıkılmak istensin?

Lale Kemal 11.12.2012

Askerlerin, demokrasilerde oyunun kuralları bulunduğu ve bu kurallara göre hareket etmesi gerektiği gibi açık gerçek, bizim pek çok meslektaşın, aslında bilmediği, bilmediği için de anlamakta zorlandığı önemli bir konu. Ayrıca, demokrasinin bu temel ilkesini bilmemek de önemli bir kusur.

Silahlı Kuvvetleri'n, seçilmiş siyasi iradeye, milli savunma bakanlıkları yoluyla kayıtsız şartsız tabi olmaları demokrasinin olmazsa olmaz koşullarından biridir. Demokrasilerde hukukun üstünlüğüdür aslolan. Onarılamaz hata yapan ya da bu türden hatanın yapıldığı kurumun, birincil sorumlusu, her kim olursa olsun başındaki şahsiyettir. Bu şahsiyet, olayla ilgili soruşturmanın selameti açısından ve sorumluluk alma bilinciyle en başta görevini bırakmak zorundadır. Bizde, demokrasinin olmazsa olmazı olan kurallar işletilmediği içindir ki, bırakın ufak tefek vakaları ülkeyi kaosa sürükleyebilecek, toplumda travma yaratabilecek nitelikteki olayların bile üstü örtülür, ya da alt düzey görevliler açığa alınma, görevden uzaklaştırma yoluyla göz boyama niteliğinde hesap sorulur. Bu yöndeki uygulamalara ülkemizde binlerce örnek vermek mümkündür. Bunlardan, son aylarda kamuoyunun gündemini meşgul eden şu birkaç olayı sıralayabiliriz; Kürt- Türk ayrıştırmasını tetikleyen, Uludere'de 34 vatandaşın F-16 jetleri tarafından yanlışlıkla öldürülmüş olması, ya da Afyonkarahisar'da çoğunluğu acemi 24 erin, aslında yaptırılmaması gereken sayım işlemi sırasında el bombalarının patlaması sonucu ölümleri, keza Türk F-4 jetinin Suriye tarafından düşürülmüş olması.

TSK'dan hesap sorulmuyor

Uludere olayı üzerinden artık neredeyse bir yıl geçiyor, örneğin, siyasi irade, bunca canın gitmesinin hesabını veremediği gibi TSK'dan da hesap sormuyor ama basında bu olayla ilgili hesap soranlara çok öfkeleniyor. Oysa hükümet, bu öfke seli içinde, hem kendini topuğundan vurmakta olduğunu görmek istemiyor hem de onca çabayla bizzat öncülüğünü yaptığı reformlarla bir nebze olsun istikrara kavuşturduğu Türkiye'ye, ironik bir biçimde zarar verdiğini fark etmek istemiyor. Giden canların acısı bir yana, Uludere'de 34 vatandaşın ölümü, Kürt sorunundaki kazanımlara ciddi darbe vurmuşken, F-4 uçağının düşürülmesi olayı komşu Suriye ile Türkiye'yi savaşın eşiğine getirmişken, bu olayların doğrudan adresi olan Hava Kuvvetleri'nin Komutanı olan kişinin yani Orgeneral Mehmet Erten'in, birinci elden sorumluluğu olmasa da daha ilk günden istifasını vermesi gerekmiyor muydu?

Demokrasilerde, bizzat kendisi vahim hatayı işlememiş olsa da ilgili kurumun başındaki kişi olarak o şahsiyetin, kamuoyunu tatmin edici kararlılık göstermesi ve gerekirse nihayetinde görevini bırakması beklenen bir hareket tarzıdır. Durum böyleyken, gazetemiz yazarı Mehmet Baransu'nun, 10 aralık tarihli yazısında, yine kendi gazetesinde, Orgeneral Erten'e, açıklanmayan bir nedenle geçen ay sonlarına doğru TSK'da madalya verilmiş olmasının haberleştirilmesinden hareketle, Uludere ve RF-4 olaylarının Erten'e yıkılmak istendiğini dile getirmesi bir hayli şaşırtıcı.

Baransu, yazısında, "Birilerinin 'Erten, Uludere'nin tek sorumlusu', algısını yaratmasına şerh düşmek istedim. Hatırlarsanız Uludere katliamının ardından hükümete yakın kaynaklar ve medyadaki bazı isimler gerçek sorumluların üstüne örtmek için önce 2. Hava Taktik Komutanı'nın ismini gündeme atmış, bu olmayınca tek sorumlu olarak Erten ismi dolaşıma sokulmuştu. Yaratılmak istenen bu algıya o gün de karşı çıktım. Sekiz ay önce dolaşıma sokulmak istenen bu operasyon o günlerde başarılı olamadı. Görüyorum ki bugün aynı operasyon Ankara'da tekrar gündemde. Taraf 'ın son günlerdeki bu haberini de operasyonlarına alet etmek için kullanıyorlar," diyerek, sorunlu bir yaklaşım sergiliyor. Olabilir, söz konusu olaylar Erten'in üzerine yıkılmak istenebilir. Ama bu, Orgeneral Erten'in, gerek Uludere gerekse F-4 gibi gerçekten vahim sonuçlar doğuran ve doğurabilecek olayların gerçekleştiği Hava Kuvvetleri'nin başındaki kişi olarak çoktan istifa etmiş olması gerektiği gibi bir demokrasi kuralını değiştirmez. Reformlara ara verdiğimiz için artık bizden uzaklaşan demokrasi işte böyle bir şey.

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Şeffaflık ortadan kalktı

Lale Kemal 14.12.2012

 Şeffaflık ortadan kalktı CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'nun, hafta başında, 2013 yılı bütçe görüşmeleri yapılırken, Sayıştay raporlarının Meclis'e gönderilmemiş olması nedeniyle hükümete yönelttiği sert eleştirisiyle birlikte vatandaştan toplanan vergilerin çar çur edilip edilmediği konusu yeniden gündeme geldi. Hesap verme ve sorma sorumluluğu yerleşmediği için Türk kamuoyunun, ödediği vergilerin nasıl harcadığını aslında denetleme gibi hayati bir işlevi olduğunu (ama işletilmeyen) pek bilmediği Sayıştay kurumu, Aralık 2010'da kabul edilen bir yasayla, kamu kurum ve kuruluşlarının kendilerine tahsis edilen ödenekleri çar çur edip etmediklerini artık, kimi eksikliklerine rağmen ortaya koyacaktı.

6085 sayılı Sayıştay Yasası ile ilk kez askerî harcamaların masa başında değil yerinde incelenmesi de öngörülerek hesapsız kitapsız harcama yapma alışkanlığı olan bu kurum da önemli ölçüde dizginlenecekti. Keza sivil kurumlar da, kendilerine tahsis edilen ödenekleri, babalarının malı gibi harcamayacaklardı. Sayıştay'ın, Meclis adına kavuştuğu bu önemli bağımsız denetim mekanizması, Türkiye'de azalmakla beraber devam eden gelirler arasındaki uçurumu da önleme işlevini yerine getirecekti. Yeni Sayıştay yasası ile Türkiye, artık demokratik ülkelerdeki kadar olmasa da şeffaflık ve hesap verilebilirlik ilkelerini tesis etmek için yol almaya başlayacaktı. Ama ne olduysa, bu yılın bir haziran akşamı oldu ve hükümet, içine yasal düzenlemeler bağlamında ne bulursan attığın bir torba kanun ile 6085 sayılı Sayıştay Yasası'nda, bağımsız denetim mekanizmasını artık ortadan kaldıran, denetçilerin, denetledikleri kurumların icazeti olmadan harcamalarını kontrol edemeyeceği bir yasal değişikliğe gitti.

Torba kanun ile yapılan yasal düzenleme de ironik bir biçimde, Meclis'in, Sayıştay yoluyla kamu kurum ve kuruluşlarını bağımsız denetim yetkisini de ortadan kaldırıyordu. Enteresan biçimde, Meclis adına denetimi yapacak olan Sayıştay kurumu da, torba kanun ile Sayıştay Yasası'nda yapılan değişiklikten, bir gece öncesinden haberdar ediliyordu.

Eskiden zaten denetim azdı

İktidardaki AK Parti'nin, 29 haziran tarihinde, yeni Sayıştay Yasası'na dair yeni bir dizi değişikliği Meclis'ten geçirmesi öncesinde muhalefet partilerinin, Meclis genel kurulunda, bu yasal değişikliğin geri çekilmesini talep ettiklerini hatırlatmakta yarar var.

Kabul edilen yasal değişikliğin ne anlama geldiğini CHP adına söz alan Grup Başkan Vekili Mehmet Akif Hamzaçebi, şöyle özetliyordu;

"Şimdi bir bakanlık bir genelge yayınlayacak, eğer o genelgeye uygun harcama yapılmış ise Sayıştay bunu denetlemeyecek, Sayıştay 'bu genelge kanuna aykırıdır' yorumunu yapamayacak."

Hamzaçebi, yasa değişikliğiyle Sayıştay'ın, TBMM adına yapacağı denetimin katledildiğini de savunmuştu.

Torba kanun ile getirilen değişiklik özetle böyle ve yeni Sayıştay Yasası ile paramızın nereye harcandığını öğrenme fırsatını da kaçırmış olduk.

İşte torba kanun ile yapılmış olan bu yeni düzenleme gerekçe gösterilerek, yeni Sayıştay Yasası'na göre tüm askerî ve sivil kurumlara ilişkin yeni düzenlemeler ışığında hazırlanmış olan 2011 yılına ait denetim raporları Meclis'e gönderilmedi. Yoksa konu, Türkiye'de ilk kez, Sayıştay'ın denetim raporlarının Meclis'e gönderilmemiş olması değil. Zira 2010 yılında çıkan yeni Sayıştay yasası öncesinde, askerî harcamalar zaten denetlenemezken sivil kurumların harcamalarının da şeffaf biçimde denetlendiği söylenemezdi.

CHP Genel Başkanı Kılıçdaroğlu'nun, "Bütçeyle beraber Sayıştay raporları Meclis'e gelmek zorunda," diyerek gelmemiş olmasından dolayı hükümete ağır eleştiri yönelttiği raporlar, yeni denetim mekanizması çalıştırılarak hazırlanan raporlar.

Kulislerde seçim hesapları tahmini

Hükümetin, şeffaf ve hesap verebilir bir devlet mekanizmasına önemli katkı sunacak biçimde Sayıştay Yasası'nı hazırlamışken özellikle torba kanun ile bu ilkeyi ortadan kaldırmış olmasının arka planında seçim hesaplarının yattığı Ankara kulislerinde çokça konuşulan bir konu.

Bu bağlamda, 6085 sayılı Sayıştay Yasası'nda, torba kanun yoluyla yapılan yasal değişiklik ile bağımsız denetim mekanizmasına bizzat iktidar partisi tarafından darbe vurulmuş olmasının zamanlaması dikkat çekici.

Zira, Sayıştay yetkilileri, torba kanun ile yapılmış olan değişikliğin, 6085 sayılı Sayıştay yasası çerçevesinde başlattıkları ilk denetim sonuçlarına ilişkin raporların eylül ayı içinde yayımlanması öncesine denk geldiğine dikkat çekerek şu görüşleri dile getiriyorlar;

"Sayıştay raporlarının yayımlanacak olmasından duyulan rahatsızlık sonucu torba kanun ile Sayıştay yasasında değişiklik gerçekleşmiş olabilir. Söz konusu değişiklik, kurumların yaptıkları harcamalardaki olası hatalarının kamuoyundan gizlenmesi amacını taşıyor olabilir."

Dolayısıyla hükümetin, kendisini en güçlü hissettiği bu üçüncü iktidar döneminde, yıpranmasına yol açacağı

endişesiyle kamu harcamalarında ortaya çıkabilecek hataların üstünü örtmek istemiş olabileceği yorumları güç kazanıyor. Önümüzde, 2013 yerel seçimleri, 2014 Cumhurbaşkanlığı seçimleri ve 2015 genel seçimleri de hesaba katıldığında hükümet, şeffaf denetim ile ortaya çıkabilecek seçim harcamaları savurganlığını örtmek istemiş olabilir. Muhalefet ve özellikle CHP'nin, her ne kadar Sayıştay yasasında yapılmış olan düzenlemeye tepki vermiş olsa da bu yasanın ilk tartışıldığı tarihlerde, askerî harcamaların denetimi üzerine yeterince eğilmediği için, Sayıştay raporlarının Meclis'e gelmemiş olmasından dolayı şimdi yakınıyor olmasının bir samimiyet testinden geçmesi gerekiyor.

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Taraf'ı anlamak...

Lale Kemal 19.12.2012

Taraf gazetesinden; karanlıkların aydınlatılmasına katkı sunduğu için nefret edenler, gazeteyi destekliyor gibi görünüp siyasi ikbal peşinde koşanlar, içten içe cesur haberciliğini kıskanıp, çamur atanlar, yayın politikasını destekledikleri hâlde çekimser kalmayı tercih edenler, özetle hangi dünya görüşünden olurlarsa olsunlar herkesin bu gazeteyi, Türkiye'nin aydınlık geleceği için anlamaya çalışmalarında yarar var. Zira, bu gazetenin çıkış noktası, darbe yapıcıları ve onların destekçilerinin, AK Parti ile ortak hareket edilip adalet önünde hesap vermeleri ve sonrasında yayın hayatının bitirilmesi gibi önceden planlı bir proje değildir. Gazete, 2007 yılında yayın hayatına başlaması fikrinin uygulamaya konması öncesi Ankara temsilciliği görevi bana teklif edildiğinde, yasadışı derin devlet faaliyetlerini belirli çevrelere çıkar sağlamak amacıyla sona erdirip, ondan sonra da görevini tamamlayıp gidecek bir proje izlenimini asla vermedi. Zaten, **yasadışı derin devlet faaliyetleri maalesef dipdiri, capcanlı yerinde duruyor. Bu hükümet, ara verdiği reformlarına dönmezse eğer, pusuda bekleyenler atağa geçecek.**

***Taraf'ı* anlayabilmek için, komplo teorilerine hiç gerek yok, çıkış tarihlerinde Türkiye'deki gelişmeleri iyi okumak için çaba harcamak yeterli.**

2001 ekonomik kriziyle birlikte Türkiye'de, aslında Pandora'nın kutusu açılmış, ne sahte bir düzen içinde yaşadığımız yüzümüze tokat gibi vurulmuştu. Ekonomik veriler sahteydi, abartılıydı. Kimisi medya patronu işadamlarının, dönemin güçlü isimleri Silahlı Kuvvetler mensubu generalleri, şirketleri ve bankalarının yönetim kurullarına alıp, yasadışı işlerini kitabına uydurmuş olduklarını öğrendik. Sonrasında AK Parti iktidara geldi, AB ipine sarıldı. 2003 yılı itibarıyla olanca hızıyla askerî ve demokratik reformlara öncelik verdi. Türkiye, tarihinde ilk kez yapay olmayan bir istikrarı yakaladı. Reformlar, asker kökenli Dr. Ümit Kardaş'ın, "1940'lı yıllardan bu yana sürekli cuntalar, darbe girişimleri üreten" diye tanımladığı TSK'nın öncülüğündeki baskı düzeninin, yavaş da olsa gerilemesini sağladı.

Taraf'ın yayın hayatına başladığı yıllar, hükümetin demokratikleşme adımlarına direnen derin güçlerin, bu süreci ortadan kaldırmak için, insanın kanını donduran Dink ve misyoner cinayetleri gibi olayları, taşeronları aracılığıyla tezgâhladıkları, siyasi iradeyi sonlandırmak için muhtıralar yayınladığı yıllardır.

Bu açılım yılları; Türkiye'de, her kesim için acılarını, uğradıkları haksızlıkları dillendirmek için bir umut ışığı olmuş, cesaretlendirmiştir. Kimilerinin, ellerinde, imha edilmeden bin bir güçlkle kurum dışına çıkartmayı

başardıkları Türkiye'yi bizzat içeriden bitirmeyi amaçlayan kaos planlarını yayımlayacak tek bir gazete bulamayınca *Taraf* umutları oldu. **Bu birkaç iyi insan, Türkiye'ye, içeriden vurulan darbelerle artık sessiz kalmak istemeyen sessiz kahramanlardı. *Taraf* da onların sesi oldu.**

Biran için farz edelim ki *Taraf*, Türkiye'yi karanlıkta bırakmış, özgür nefes almamızı bile engellemiş derin devleti bitirme planı gibi bir misyonun parçasıydı. Peki, kötü mü oldu, bu sayede siz darbeseverler bile rahat nefes almıyor musunuz, inkâr etme yoluna gitseniz de.

Ve maalesef **hükümet, ne zaman demokratik reformları askıya aldı, ifade özgürlüğünü ağır baskı altına almaya başladı işte o zaman *Taraf*, eleştiri oklarını iktidar partisine de yöneltti. Dolayısıyla *Taraf*, bir misyon gazetesi olmadığını, asıl derdinin demokrasiyi geliştirmek olduğunu ortaya koydu.**

Bu hükümete ve de Türkiye'ye en büyük kötülüğü yapanlar, kısır siyasi çıkarları için yanlışlarını eleştirmeyip, örtbas edenlerdir. **Hükümeti, yanlışlarını gördüğümüz ölçüde eleştirmek ülkemizin, yeniden karanlık günlere dönmesini önlemek adına bir vatandaşlık görevidir.**

Ankara'dan bakıldığında, siyasetin ruh hâli daha iyi anlaşılır; kimilerimiz yazar, kimilerimiz, malum baskılar nedeniyle yazamaz bu ruh hâlini. Kimileri de iyi haberci olmadıkları, dolayısıyla havayı koklamaktan bihaber oldukları için yazmazlar.

Ama Ankara'dan elimizi vicdanımıza koyarak baktığımızda, Altan ve Çongar'ın istifalarının nedenlerinin arka planının çok hüznü ve can acıtıcı olduğunu, gazete sahibi Başar Arslan'ın, önceki akşam *SKYTürk*'e verdiği röportajdaki satır aralarında, bu hüznü ve acıyı okumanın da mümkün olduğunu düşünüyorum.

Onca yıl ahlaksızca ve hukuk dışı yollarla andıçlanan ben ve benim gibiler, hükümetin reformları ile nefes alır olmuş, *Taraf* ile daha fazla özgürlüğü tadar olmuştuk. Bizler, **“Ha gayret *Taraf*, ha gayret hükümet, ara vermeyin demokrasinin ipine yeniden sarılın” diye, sesimiz çok duyulmasa da içimizden haykırıyoruz.**

***Taraf*'ı anlamanın yolu Türkiye'deki değişimleri iyi okumaktan geçiyor. Anlamaya ve okumaya çalışmazsak eğer, eski karanlık günlere geri dönmemiz an meselesi.**

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ankara, ticari ortağı Moskova'yı dostça uyarmış

Lale Kemal 21.12.2012

Rusya'nın, Suriye ile yakın ekonomik, siyasi ve askeri ilişkileri, Soğuk Savaş yıllarına kadar uzanır. Rusya, Doğu Akdeniz'de, başta ABD Batılı ülkelere karşı askeri ve siyasi çıkarlarını korumak için Suriye'de üs bulundururken bu ülke ile silah satışı dahil önemli ticari ortaklıklara imza atmış bir ülkedir. Bu ticari ve askeri ilişkilerin yürümesi gereği, Suriye'ye yerleşen pek çok bekar Rus erkeği Suriyeli kadınlarla evlilik yapmış dolayısıyla Moskova-Şam hattındaki yakın ticari, siyasi ve askeri ilişkilere evlilikler yoluyla kurulan bir akrabalık dolayısıyla duygusal ilişkiler de eklenmiş durumda.

Ama artık Rusya'nın, Suriye ile ilişkilerinde artan bir yol ayrımına girdiği ya da girmek zorunda olduğu yorumları artmış bulunuyor. Zira, Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin, Esed'e iktidarı bırakması yolunda şimdi baskı yapmazsa sonsuza dek Suriye'deki, ticari, askeri ve siyasi çıkarlarını kaybetme riskiyle karşı karşıya bulunuyor. İlave olarak Rusya, Esed'e gitmesi yolunda baskı dozunu artırmazsa, kendi halkını acımasızca katleden Şam rejimini desteklemesinden dolayı Arap kamuoyundaki imajının daha da bozulması dolayısıyla Ortadoğu'daki siyasi etkinliğinin de azalması tehlikesi bulunuyor.

Türk diplomatik kaynaklarına göre, aslında Rusya da, ülkede kontrolü giderek kaybetmekte olan Esed'in sonunun bir şekilde yaklaştığını görüyor. Putin boşuna Başbakan Recep Tayyip Erdoğan ile 3 aralıktaki İstanbul buluşması sonrasında düzenlediği ortak basın toplantısında, "Esed'in avukatı olmadığını" yani onun savunucusu olmadığını söylemedi.

Bu arada, şu notu düşmekte de yarar var; Her ne kadar, Şam rejimine karşı muhalif isyanların başladığı Mart 2011'den bu yana ilk kez, Esed'in sonunun artık gerçekten yaklaştığı kanısı dünyada artmış olsa da bu konuda ihtiyatlı bir yaklaşım da sergileniyor. Bu noktada, uluslararası toplum, Rusya'nın, bundan sonraki tavrını, Esed'in gidişini hızlandırması açısından çok önemsiyor. Tıpkı Rusya, BM Güvenlik Konseyi üyeliğini koz olarak kullanıp, Esed'in ve rejiminin gidişini uzunca süre engellediyse şimdi de hızlandırmada kilit konumda bulunuyor.

Erdoğan'dan dostça uyarı

Her ne kadar, Rusya ile Suriye politikalarında ayrı düşseler de Ankara ve Moskova arasındaki ticari ilişkiler, bir diplomatın deyimiyle, iki ülke tarihinde görülmemiş boyutlarda. Diğer yandan, Ankara, Moskova ile Suriye konusundaki görüş ayrılıklarının, iki ülkenin birbirlerine cephe alarak değil ortak noktaları bularak, çözüme katkıda bulunacağı düşüncesinde.

Suriye'de, Esed'in, isyanların başladığı ilk aylardan itibaren gitmesi gerektiğini söyleyen Türkiye ile kalması için tüm ağırlığını koymuş Rusya arasında, artık Esed'in iktidarı bırakması konusunda ufaktan bir görüş birliği olduğu da gözleniyor. Bu gelişmeler ışığında, Başbakan Erdoğan, Rusya ile arası açık olan bazı müttefik ülkeler ve Ankara adına, Putin'e, Esed'in gidişini hızlandırması için harekete geçmesi gerektiğini iletirken bir de şu dostça uyarıyı yapmış;

"Gitmesi için Esed üzerinde şimdi baskı yapmazsan, Suriye'deki tüm çıkarlarını sonsuza dek kaybetme riskiyle karşı karşıya kalırsın."

Rusya'nın, kamuoyu önünde Esed'e gitmesi için alenen baskı yapması pek olası değil ama sessiz diplomasi yoluyla, bu diktatörün görevi bırakması için harekete geçmiş olabilir.

Esed'li bir geçiş zayıf ihtimal ama olasılık

Putin, İstanbul'daki basın toplantısında, Türkiye ve diğer ülkelerle, Suriye'ye yönelik mümkün olduğunca istikrarlı bir geçiş hedefinin aynı ancak bu hedefe gidiş yolunda farklılıklar olduğunu dile getirmişti. Putin, bu sözleriyle Esed sonrası Suriye'de oluşturulması öngörülen kurucu hükümet de bu diktatörün yetkileri alınmış

bir biçimde 6 ila 7 ay kalıp, seçimlerle birlikte gitmesi yolunda bir görüşün kabulü için uğraşılıyor olabilir. Uluslararası toplumda ve Suriye muhalefeti içinde, Esed'in devrildikten sonra derhal gitmesi ya da geçiş döneminde oluşturulacak kurucu hükümet de, yetkisiz biçimde yer alıp seçimlerle gitmesi konusunda iki ayrı görüş ortaya çıkmış bulunuyor.

Ankara, Esed'in, ancak yetkileri alınmış biçimde, seçimlere kadar kısa süreliğine varlık göstermesi öngörülen geçiş döneminde kalmasına, sonuçta bu diktatörün gitmesi yolunda büyük bir uzlaşya yol açacaksa, itiraz etmiyor.

Suriye trajedisinde yeni bir sayfa açılıyor gibi ve Rusya da, biran önce iktidarı bırakması için Esed üzerinde şimdi baskı yapmayı kabul etme ya da bu ülkedeki çıkarlarını dolayısıyla Doğu Akdeniz'deki etkinliğini kaybetme seçeneğiyle karşı karşıya.

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Anayasa yazımından umutlar kesiliyor

Lale Kemal 24.12.2012

Ankara kulislerinde, başkenti merkez edinmiş yabancı diplomatların analizlerini de katınca, ilginç ve öğretici saptamalar ortaya çıkıyor. Yabancı diplomatların analizleri, bazen kendi ülkemizdeki sorunlara daha objektif bakmamızı sağlıyor ve anlayan için dersler çıkartılmasını gerektiriyor. Örneğin, 30 yıllık darbe ürünü Anayasa'nın, parlamentoda temsil edilen dört parti tarafından yazımında beklenen ilerlemenin sağlanmamış olması, malûmun ilanı olarak yani artık yazılımının başka bir bahara kaldığı ve şimdilik öldüğü şeklinde görülüyor. Hükümetin, Türk usulü başkanlık sistemi önerisinin, ne parlamenter demokrasiye ne de kabul görmüş herhangi bir başkanlık sistemine uyduğu kulislere dile getiriliyor. Dolayısıyla hükümetin zaten diğer partilerin de özgürlükçü bir Anayasa yapımında yan çizdiği gerçeğinden hareketle, belki BDP'nin de desteğiyle "Türk malı" başkanlık sistemi formülünü referanduma götürme olasılığının yüksek olduğu söylentileri dolaşıyor.

Bir Batılı diplomat, "Anayasa yazımında sanki yavaş da olsa ilerleme var havası veriliyor. İşin gerçeği, tüm siyaset, Başbakan Erdoğan'ın, kariyer planlarına (2014'te Cumhurbaşkanlığı adaylığı) göre şekilleniyor. Başbakan artık kimseyi dinlemiyor" yorumunu yapıyor.

Hükümet Kürt sorununda zafiyet gösteriyor

Başbakan Erdoğan'ın, yerel seçimler, cumhurbaşkanlığı ve 2015 genel seçimlerine dönük milliyetçi tabanı partiye çekmek için Kürt sorununu çözüm iradesini heba ettiği izlenimini güçlü biçimde verdiği söylemleri, parti içinde de bölünmelere yol açmış durumda. Erdoğan'ın, bir keresinde, bölgenin terörist bölgesi olduğu mealindeki sözleri, Uludure'de 34 vatandaşın, kendi ülkelerinin savaş uçağı tarafından bombalanarak öldürülmüş olmaları karşısında siyasi iradenin, şeffaf biçimde olayı aydınlatmamış olması, anadilde eğitimin tanınmamış olması gibi Kürt sorununu çıkmaza sokan parti politikaları, sayıları 70'i bulan partinin Kürt kökenli milletvekilleri arasında da bölünmelere ve kırılmalara yol açmış durumda.

Partilerinin, Kürt sorunu söylemlerine tepkili oldukları için 30 kadar milletvekilinin, genel seçimlerde seçilme şansının artık kalmadığı yorumları yapıyor. Nihayetinde, Erdoğan'ın, Kürt sorununun çözümü konusunda zafiyet gösterdiği vurgulanıyor.

Dindar Kürtler Hizbullah'a kayıyor

Hatırlanacağı üzere, AK Parti Diyarbakır İl Başkanı Halit Advan, "Dindar Kürtler BDP'ye oy veriyor" açıklamasının ardından AK Parti tarafından eleştiriye maruz kalması üzerine 16 aralıkta istifa etmek zorunda kalmıştı. Advan'ın, aslında gerçekleri söylemiş olmasının partiyi rahatsız etmek yerine ders alması ve bu türden bir gelişmeyi analiz edip özeleştiri yapması gerekiyordu ama yapmadı.

Bölgedeki gelişmeleri yerinde inceleyen Ankara kulisine hâkim isimler, Hizbullah'ın, parti kurma kararı ve BDP'li olmayan Azadi hareketinin, bir STK olarak, dindar Kürtleri kendi saflarına çekme yolundaki girişimlerinin iyi okunması gerektiğine işaret ediyorlar. Azadi hareketinin, Hükümetin, Suriye politikaları bağlamında bu ülkede Kürtlere özerklik verilmesine karşı çıkışından hoşnut olmadıkları da belirtiliyor.

Malûm, Hizbullah'ın, sivil örgütlenmesi olan Mustazaflar ile Dayanışma Derneği'nin kapatılmasından sonra "Mustazaflar Hareketi," adı altında yeni bir siyasi hareket başlatan grup, Hür Dava Partisi (HÜDA Par) adı altında parti kurmak için İçişleri Bakanlığı'na bu hafta başında dilekçe vermişti.

Diğer yandan yine güneydoğu bölgesinde, "İnançlı Gençler" adı altında dindar gençleri örgütleyen bir oluşum ortaya çıktı. Bu hareketin ne ölçüde etkin olacağı belirsizliğini koruyor. Ancak, Güneydoğu'da, dindar Kürtlerin örgütlenme hareketleri, AK Parti'nin, bu bölgedeki oy tabanının elinden kayacağını işaretlerini veriyor.

"Bizle değilseniz yanlış yapıyorsunuz"

AK Parti'nin, özellikle 2011 genel seçimleri sonrası belirgin hale gelen sistemle özdeşleşme ve demokratik reformları bir kenara itme politikasıyla birlikte, "Ya benimlesin, benim fikirlerimi kabul edeceksin. Benimle değilsen yanlış yapıyorsun" şeklinde özetlenen bir ruh haline girdiği tesbitleri, Ankara kulislerinde yoğun biçimde yapılıyor.

Hükümet, dördüncü paketi taviz olarak görüyor

Uzun bir süre sürüncemede kaldıktan sonra geçen ay sonlarında sunulduğu bakanlar kuruluna takılan dördüncü yargı paketi, Türkiye'nin, ağır eleştiri aldığı ifade özgürlüğünün sınırlarının genişletilmesi dolayısıyla özünde, bu alanda AİHM'de en fazla mahkûmiyet alan ülke konumundan çıkması için önemli reformları içeriyor. Bazı kabine üyelerinin, pakete, ifade özgürlüğünü genişleterek şiddet içermeyen söylemleri suç olmaktan çıkartacak iyileştirmeler öngörmesi dolayısıyla KCK'dan tutuklu kimi sanıkların serbest kalmasının önünü açacak olması nedeniyle itiraz ettikleri tahmin ediliyor.

Bir Batılı diplomatik kaynak, "Hükümet, ifade özgürlüğünün genişletilmesini Kürt sorununda bir taviz olarak görüyor" derken, Adalet Bakanı Sadullah Ergin'in, paketin çıkması için gösterdiği çabadan ise övgüyle bahsediyor.

Kılıçdaroğlu'na eleştiri var

Ana muhalefetteki CHP'den bir parti kurmayına göre, partinin, kimi demokratikleşme hamlelerini akamete uğratan ulusalcı tabanın parti içindeki etkinliğinin oranı, yüzde 2 ila yüzde 3. Aynı kurmaya göre, Genel Başkan Kemal Kılıçdaroğlu, güçlü bir liderlik ve cesaret sergilese bu ekipten rahatlıkla kurtulur ama sergilemiyor. Bu gidişle, CHP'nin hem yerel hem de 2015 genel seçimlerinde oy kaybına uğraması kaçınılmaz.

Özetle Ankara'da, ana muhalefetin kısır politikalarının da desteğiyle Başbakan Erdoğan'ın, otoriter eğilimler içine girmesini önleyecek bir fren denge mekanizmasının bulunmayışının Türkiye'nin siyasi yönelimini belirsizleştirdiği şeklinde olumsuz bir hava hâkim.

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ordu'da hak ihlalleri geçirilemez

Lale Kemal 26.12.2012

TSK, kimi mensuplarının, darbe yaptıkları ve darbe teşebbüsünde bulundukları iddialarıyla adalet önünde hesap vermeleriyle birlikte mercek altına alınalıberi nasıl bir ruh hâli içindedir pek bilenimiz yok. İçeriden dışarıya sızan bilgilere göre, üst rütbelilerin mağdur rolü oynadıkları, öfkeli oldukları belirtiliyor. Orduyu yurt savunması çizgisine çekecek yapısal reformlar gerçekleştirilmezse, ordu mensuplarının öfke hâli devam eder ve oç alma duygusuna dönüşür, dönüşü bile bazılarında.

Darbe yasalarıyla dikte ettiği haklarla, mesaisini iç tehdide ve siyasi yaşamı altüst etme üzerine kuran bir ordunun, ülke istikrarına indirdiği darbelerinden hesap sorulmasından dolayı kimi mensuplarının öfkeli olması kabul edilemez, o ayrı bir mesele.

TSK'nın, modern bir orduya halen dönüşmemiş olmasını ciddi şekilde sorgulamakta yarar var. Türkiye'nin de üyesi olduğu NATO mensubu ülkelerin diplomatları ve askerî ataşeleri ile konuştuğumuzda TSK'da generallerin, etkin silah gücüne sahip, bugünün ve geleceğin tehditlerine yanıt verecek küçük ve profesyonel bir ordu yapılanması anlamına gelen modern bir silahlı kuvvetler fikrini tam olarak kavrayamamış olduklarını ve bu yönde bir modernleşmeye kapılarını kapatmış olduklarını dile getirirler.

Peki, başta siyasi irade parlamentonun, TSK'nın, yurt savunmasına odaklanmış modern bir orduya biran önce geçilmesini sağlamak için yapılması gereken reformları yıllarca değil onlarca yıldır geciktirmiş olmasını kabullenmek mümkün mü? Yurt savunmasına odaklı, yurtiçi kaynakların da önemli desteğiyle teknolojik donanımı güçlü, profesyonel savaş yeteneğine kavuşturulmuş bir silahlı kuvvetler, Türkiye'nin istikrarı ve itibarı için son derece önemliyken üstelik de...

Ordusunu, yapısal reformlarla modern bir orduya dönüştürecek siyasi irade ve parlamento, kendisinde, PKK sorununu çözme iradesini de bulur askerlikteki geçirilemeyecek kadar önemli intihar vakaları gibi ciddi hak ihlallerinin de önüne geçebilir.

TSK'da, özellikle zorunlu askerlik hizmetini yapmakta olan askerler arasındaki yüksek intihar oranlarına neden olan dayak, diğer kötü muamele gibi aşağılayıcı hareketlere maruz kalan bireylerin, **askerliğin bitiminde sivil hayata geçişte kendileriyle birlikte yakın çevrelerinin hayatını karartıyor olmaları ve bu negatif durumun toplumsal bir soruna dönüşmesi kaçınılmaz hâle geliyor.** Dolayısıyla sivil yaşamda da intihar olaylarının yüksek olduğu şeklinde bir kıyaslama yapılarak ordudaki hak ihlallerinin ağır sonuçları hafifletilemez.

Siyasi irade ve parlamentonun dokunmadığı askerlikteki hak ihlallerine ilk el atan, Asker Hakları Platformu adlı sivil toplum kuruluşu oldu. Yine bu STK, uzun çabalar sonucu Meclis İnsan Hakları Komisyonu'nu harekete geçirdi.

Nihayetinde, komisyonun Başkanı AK Parti milletvekili **Ayhan Sefer Üstün**, bu STK ile yapılan toplantıdan sonra geçen ayın sonlarına doğru yaptığı açıklamada, **"Son 10 yılda intihar eden asker sayısı şehit sayısını geçti"** diyerek, TSK'daki asker hakları ihlallerinin vahametini ortaya koydu. Her ne kadar, son 10 yılda intihar eden asker sayısı şehit sayısını geçmiş olsa da 28 yıldır önlenemeyen PKK ile güvenlik güçleri arasındaki çatışmalarda her iki taraf ve siviller dâhil 50 binin üstünde insanın hayatını kaybetmiş olması da bir türlü sorgulanmayan, üzerimize karabasan gibi çökmüş bir sorun.

Asker Hakları Platformu adına komisyona sunum yapan Doç. Dr. **Tolga İslam**, kötü muamelenin intihar, kalıcı fiziksel hasarlar ve akıl sağlığını yitirme gibi sonuçlara yol açtığına işaret ediyor ve "Bireyler haklarını aramak için korkuyorlar ve ürküyorlar. Bu korkunun ortadan kaldırılması gerekiyor. Bunu yapacak olan Meclis'tir" diyerek sorunun çözüm adresini gösteriyordu.

Bir yanda İslam'ın vurguladığı, "Bireyler hak aramak için korkuyorlar," diğer yanda, aynı komisyonda konuşan Milli Savunma Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı Hakim Tuğgeneral **Akif Vurucu**'nun, "Asker kişilerin, 'başıma bir şey gelir,' diye şikayet edemiyor demesinin müeyyidesi de düşünülmüş" sözleri, yan yana getirildiğinde ortaya ciddi bir çelişki çıkıyor. Zira, İslam'ın dediği gibi bireyler, yaşadıkları hak ihlallerini dile getirmekten korkuyorlar ve gerçekten sivil yaşamda da başlarına bir şeyler gelebiliyor ve müeyyidesi yok. Hele hele de bu **ağır asker hakları ihlallerini haberleştiren gazetecilere, artık eskisi gibi illegal yollardan olmasa da hukuki yollarla baskılar uygulanıyor.** Hak ihlallerine göz yumduklarını belgeleriyle yayımlayan gazetecilere karşı **kimi üst rütbeli kişiler, açtıkları tazminat davalarıyla bir de haksız zenginleşme arayışlarına giriyorlar.**

TSK, madem hak ihlallerini suç olarak görüyor o zaman neden, bu türden suçu işleyen ya da göz yuman personeline gerekli cezayı vererek, caydırıcı olamıyor? Hele de Meclis, neden vatandaşının haklarının ihlallerine karşı koruyucu yasal tedbirleri almıyor?

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Davet krizinde ibreler başbakanlığı gösteriyor

Lale Kemal 29.12.2012

 Davet krizinde ibreler başbakanlığı gösteriyor Bir ülkenin önemli bir etkinliğine katılım için protokolün en üst sıralarında yer alan isimler doğal olarak çağrılırken protokolün en tepesindeki isim dolayısıyla devlet

büyüğü Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün, davet edilmemiş olmasının, kendisinin tanımıyla, "Herhalde bir yanlışlık olmuştur" diye geçirilecek bir kriz olmadığı artık netleşiyor. Gül'ün, öğrenciler ile polis arasında şiddetli çatışmalara da sahne olan ODTÜ'de 18 aralıkta düzenlenen Göktürk-2 uydusunun uzaya fırlatılma törenindeki davetliler arasında yer almayışında, törenin evsahibi TÜBİTAK günah keçisi olarak ortaya çıkmakla beraber, Gül'ün isminin, başbakanlıkta protokol listesinden çıkartıldığını destekleyen güçlü bilgiler bulunuyor. Gül'ün, her nasılsa unutulmasıyla! sonuçlanan davet krizinin oluş biçiminin izini süren kaynaklar, olayın TÜBİTAK'a dolayısıyla, daha önce Köşk'te görevli olan protokol müdürünün üstüne atılmak istendiğine dikkat çekiyorlar. Dönemin Köşk protokol sorumlusu şimdinin TÜBİTAK protokol görevlisi kişinin, hatta davet listesi hazırlanırken, Gül ile bir araya gelip törenin ayrıntıları üzerine kendisiyle görüşmüş olduğu da dikkate alındığında devletin tepesindeki bu ismin bu bilimsel kurum tarafından unutulmuş olması mümkün görünmüyor. TÜBİTAK'ın protokol listesinde de zaten Gül'ün isminin yazılmış olduğunu görenler var. Dolayısıyla Köşk, Gül'ün adının TÜBİTAK da unutulmamış olduğunu biliyor.

Göktürk-2 uydusunun, tamamen yerli olanaklarla geliştirildiği iddiasıyla milletin kısmen uyutulmak istendiği konusunu bir kenara bırakırsak, bu uydunun uzaya fırlatılma törenine Gül'ün çağrılmamış olmasını, hükümet ile Köşk arasında 2014 Cumhurbaşkanlığı seçimleri yolunda artık aleni halen gelen siyasi hesaplaşmanın devamı niteliğinde görmek mümkün.

Ayrışma 2007'de başladı

Gül ile Erdoğan arasında görüş ayrılıklarının tarihi aslında 2007'deki cumhurbaşkanlığı seçimlerine uzanıyor. Hatırlanacağı üzere, o tarihte, eşi başörtülü bir ismin Köşk'e çıkmasına askerden sert tepki gelmiş, Erdoğan da, komuta kademesinin tepkilerinden yılıp Gül'ün, Köşk'e çıkmasına sıcak bakmadığını ima eden açıklamalar yapmaya başlamıştı. Vesayetin yargısının tüm engellemelerine rağmen, 2007 Nisan seçimleri sonrası kurulan Meclis'te, Gül, AK Parti ve MHP'nin oylarıyla Köşk'e çıkmıştı.

Erdoğan'a yakın AK Parti kurmaylarının, Anayasa Mahkemesi'nden dönen (Gül'ün ikinci kez adaylığının önünü açtı) Gül'ün, 2014'te yeniden adaylığını önleyici kanunları Meclis'ten geçirmiş olmalarıyla Gül ve Erdoğan arasındaki örtülü gerilim artmıştı. AK Parti'nin, 2011 Haziran seçimleri sonrası ustalık döneminde paradoksal biçimde reformları bir kenara itmesiyle birlikte hükümet ve Köşk arasında demokrasinin geliştirilmesine dair temel konulardaki siyasi beyanları, aralarındaki görüş ayrılıklarını artık kamuoyunda görülür hale getirdi.

AB'ye üyelik, Sayıştay Yasası, Muhteşem Yüzyıl dizisi, Başkanlık sistemi, BDP'li vekillerin dokunulmazlıklarının kaldırılması, başkanlık sistemi ve Uludere gibi geniş yelpazede, doğrudan ve dolaylı siyasi etkileri olan konularda Gül, reformcu ve hoşgörü barındıran, ifade özgürlüğünün önünü açan açıklamalar yaparken Erdoğan'ın, özellikle 2011 seçimleri sonrası bu alanlardaki söylemleri, ülkeyi ayrıştırıcı ve muhafazakarlıktan öteye giden dini etkilerin ağır bastığı nitelik kazanageldi. Erdoğan'ın, yapısal reformları yapmadan kimi kısmi iyileştirmelerle adeta askeri vesayetin sona erdiği ve artık siyasi iradenin muktedir hale geldiği şeklindeki söylemleri Gül'ün, tersi görüşleri ile sivil-asker ilişkileri gibi temel bir konuda da ayrışmaları ortaya çıkarttı.

Anketlerde Gül önde gidiyor

Köşk'ün, zaman zaman, ülkenin en sevilen liderleri kimler gibisinden ve ülke sorunlarına ilişkin soruları barındıran anketler yaptırdığı ancak sonuçlarını kamuoyu ile paylaşmadığı biliniyor. Bu anketlerde, Gül'ün önde çıktığı belirtilmekle beraber yetkin kaynaklarımız, oranları vermeyi reddediyor.

Başbakan'ın, hem kendisinin hem de Gül'ün yaptırdığı bu anket sonuçlarından rahatsız olduğu ve Köşk için kurulacak referandum sandığından adının çıkmayacağı endişesi taşıdığı yorumları Ankara kulislerinde konuşuluyor.

Gül parti kurmaz

Refah Partisi döneminde, Recai Kutan'a karşı çok az oy farkıyla başkanlığı kaçırın Gül'ün, yoğurdu üfleyerek yeme gibi temkinli bir yapısı olduğuna işaret ediliyor. Gül'ün, bir süredir kulislerde dolaşan söylentilere göre, AK Parti dışında bir parti kuracağı ve başına geçeceği iddiaları, kendisine yakından tanıyanlarca yalanlanıyor.

Bir kaynak, "Gül, siyasete dönmeye karar verirse, AK Parti'ye karşı bir parti kurmaz, bu partinin başına geçer" diyor. Cumhurbaşkanı Gül ve Başbakan Erdoğan arasında, 2007 yılında başlayan görüş ayrılıklarında makas giderek açılıyor ama nihayetinde, bu iki siyasetçinin geçmişteki ideolojik birliktelikleri de gözönüne alındığında Köşk yarışında zamanı geldiğinde adaylık konusunu bir araya gelip konuşacakları görüşü hakim. Aslında, Gül de Erdoğan da 2014 Cumhurbaşkanlığı seçimlerine daha zaman varken kartlarını tam olarak açmış değiller hele hele de Gül'ün, bu anlamda son derece temkinli olduğu dikkatlerden kaçmıyor.

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Hükümet, kuşatılmışlık ruh hâinden çıkmalı

Lale Kemal 02.01.2013

Bir hatırlayın, AK Parti'nin, ilk iktidar döneminde 2003 yılı ile başlayan demokratikleşme hamleleri, Türkiye'ye, tarihinde görmediği göreceli bir istikrarı yaşatmıştı. Sonrasında ise, 2012'de yaşadığımız reformsuz bir yıl 2013'ün de pek iyi geçmeyeceği sinyallerini veriyor. Türkiye'de, demokrasiden bir hayli taviz verilerek eski kazanımlardan geriye gidişin ilk işaretleri, 2011 Haziran seçimleri sonrası verilmeye başlandı ve beklenenin aksine iktidar, "Uсталık," diye tanımladığı bu dönemde, Türkiye'ye eski kasvetli havasını soldurur hâle getirdi, Bütün bu olumsuzluklara rağmen, iktidarın uzun vadede bir alternatifi görünmüyor ve belki de bu yüzden özellikle **Başbakan Erdoğan, aşırı bir özgüven patlaması yaşıyor, parti içinden kötü gidişatı görenlerin uyarılarını dinlemediği gibi olumlu eleştirileri bile düşmanca eleştiriler gibi algılayıp, öfkeleniyor, belki kabul etmek istemiyor ama kötü gidişattan nemalananların ekmeğine yağ sürüyor.**

Başbakan Erdoğan, daha geçenlerde derin devletin varlığına işaret ederken, siyasi danışmanı ve milletvekili **Yalçın Akdoğan**, iktidarın son 10 yıldır bu derin yapıyla mücadele ettiğini, tam öldü derken bu derin devletin başka bir vücutta yeniden doğduğunu ve bu yapının temizlenmemesi hâlinde ileri demokrasinin olmayacağından dem vuruyordu, 31 aralıkta NTV'ye verdiği söyleşide.

Aslında, iktidarı demokrasiye ara vermesinden dolayı eleştiren bizler de; **"kısır çıkarları uğruna devletine ve milletine ihanet eden yasadışı derin devlet unsurlarının temizlenmesi için, acı da olsa demokrasi reçetesini durmaksızın uygulayın" derken, iktidar ile aynı hedefe kilitliyiz.** Endişemiz, hükümetin

gerektiğinde acı da olsa sonuç alıcı reformları hayata geçirmeyerek, zamanın derin devlet lehine işliyor olmasından kaynaklanıyor.

Derin devletin yasadışı eylemlerini tekrar etmesini önlemek adına yasal düzenlemeler hayata geçirilmediği gibi atılacak kimi vicdani adımlar bile atılmıyor. Örneğin, Erdoğan, yaklaşık bir yıl önce Uludere’de 34 vatandaşın, ülkelerinin F-16 savaş uçaklarıyla bombalanıp öldürülmesinden dolayı olay daha sıcakken keşke özür dileyebilseydi, işte o zaman derin devlet gol attığını sanıp, zil takıp oynayamazdı. **Şimdi de kendisine dayatma yapıldığı düşüncesiyle özür dilemiyor ama arka planında maalesef kimi asker kişileri gereksiz yere koruma içgüdüğü bulunuyor.**

F-4 jetinin iki pilotla birlikte Akdeniz’in sularına gömülmesi olayı da belki tekrarlanmayacaktı, belki Afyonkarahisar’da, çoğu acemi 24 asker ehil olmadıkları bir işte yani el bombalarının tasnifi sırasında ölmeyeceklerdi şayet iktidarın inisiyatifıyla parlamentodan, askerin siyasi iradeye mutlak itaatini sağlayacak yasalar geçirilmiş olsaydı.

İktidarla muktedirlik mücadelesini sürdüren derin devlet içindeki yasadışı yapıların aktif olduğu bir gerçek iken reformlara ara verip, 2014 cumhurbaşkanlığı seçimleri için **kariyere kilitlenme hâli, hükümeti, ister istemez ileri demokrasi adına inisiyatifini yeniden ele alıp almayacağı konusunda samimiyet testinden geçirmemizi gerektiriyor.**

2012’nin son günlerine damgasını vuran ODTÜ’lü öğrencilere karşı aşırı güç kullanımına Başbakan Erdoğan’ın, hocaları ve öğrencileri hedef tahtasına oturtmasıyla gerilen siyasi ortam, bize, 1980 kanlı askerî darbesine götüren öğrenci olaylarının o zamanki iktidar tarafından yönetiliş biçimini hatırlatıyor. Ve 2013’te de siyasi gerilim her alanda artarak sürer mi, endişelerini yaşıyor.

Bugünün Türkiye’si, iktidarı fiilen elinde bulunduran odaklara karşı basiretsiz politikacıların ve kötü yönetim anlayışının geride kaldığı bir Türkiye olmakla birlikte, **özellikle Erdoğan’ın, o kanlı dönemin bir genci olarak, öğrenci olaylarının, yasadışı derin devlet tarafından acımasızca kullanıldığını hatırlayıp, daha soğukkanlı bir yaklaşım sergilemesi gerekiyor.** Her öğrenci hareketi içinde, doğaları gereği gençlerin kullanıldıkları kışkırtma amaçlı faaliyetler bulunur, bunları geçmişte çok gördük. Yasadışı derin yapıların izlerini güçlü şekilde taşıyan kimi öğretim üyeleri var gazeteciler, işadamları olduğu gibi, bunlar puslu havaları severler, fırsatını bulduklarında uykudan uyanırlar.

Yalçın Akdoğan, NTV’ye söyleşisinde, “Derin devlet öldü diyorsun, başka bir vücutta yeniden doğuyor” diyor. Yeniden doğuş; öğrencilerin arasına kışkırtma amaçlı unsurların sokulması, eski Türkiye kalıntısı kimi sözde akademisyenlerin durumdan vazife çıkartması gibi de olabilir. **Hükümetin, polisin öğrenci olaylarına aşırı güç kullanımını görmezden gelip, öğrenci ve akademisyenlere yüklenmesinden nemalanmak isteyen o kadar çok insan var ki, adeta yeniden doğuşlarını kutluyorlar.**

İktidar, zaten bu durumun farkında ama bu zihniyetin kırılması, topyekûn akademisyenleri ve öğrencileri karşına alarak olmaz, itidalli bir politika izlemek gerekiyor, yasadışı yapılara prim vermemek için.

Halktan aldığı desteği güçlü biçimde devam eden iktidarın ve başta Başbakan’ın, kuşatılmışlık olarak gördüğüm ruh hâlimden çıkması, silkinmesi ve derin devlet içindeki yasadışı yapılarla etkin mücadele için reformlara yeniden olanca hızıyla başlaması gerekiyor. Bu da iktidarın, nerede kalmıştık deyip, temiz Türkiye ile yola devamda yeniden doğuşu olacaktır.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Türkiye kendi Patriot'larını almaya hazırlanırken...

Lale Kemal 03.01.2013

 Türkiye kendi Patriot'larını almaya hazırlanırken... Türkiye'nin, yaklaşık 6 yıldır gündeminde olan TL karşılığı 17 milyarı geçen, dolar bazında 4 milyarın biraz üzerinde olduğu tahmin edilen Patriot tipi uzun menzilli hava ve füze savunma sistemini alacağı firmayı bugün seçmesi bekleniyor. Kısa adı SSM olan Savunma Sanayii Müsteşarlığı'nın, silah alımlarındaki tek yetkili organı olan İcra Komitesi, büyük olasılıkla bugün toplanacak ve aralarında ABD'nin PAC3 ve Rusya'nın, S-300'ünün biraz gelişmiş versiyonu olan Antey 2500 sistemleriyle yarıştığı 4 yarışmacı arasından birini seçecek. İcra komitesi, Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın başkanlığında, Milli Savunma Bakanı İsmet Yılmaz ve Genelkurmay Başkanı Orgeneral Necdet Özel'in katılımıyla gerçekleşecek. Bu üç makamın, Türkiye'nin ne tür silahlar alacağına karar veren nihai organ olması nedeniyle silah tedarikinde şeffaf bir sürecin izlenmediğine dikkat çekmek gerekiyor. Nitekim, Sayıştay'ın, 5068 sayılı yeni Sayıştay Yasası kapsamında askerin yaptığı harcamaları kimi istisnai hükümlerine rağmen ilk kez denetleyecek olmasına rağmen icra komitesine güçlü yetkiler verilmesi nedeniyle silah alımlarını denetleyemeyeceği de ortaya çıkmış bulunuyor.

Dolayısıyla, bugün yapılması planlanan icra komitesinde uzun menzilli füze alımına ilişkin verilecek kararın dış denetimden yoksun bir karar olacağını belirtmek gerekiyor. Diğer yandan, icra komitesinin, üyelerinden birinin bir başka programa katılma durumu halinde bu toplantının 9 ocakta yapılması öngörülüyor.

Patriotlarla eğitim şartı ibreyi ABD'ye çevirdi

Bilindiği üzere, yarın büyük olasılıkla kazanan firmanın açıklanacağı füze ihalesinden bağımsız olarak Türkiye, Suriye'den gelebilecek olası bir balistik füze saldırısına karşı NATO'dan altı bataryalık Patriot füze sistemlerini, bu ayın sonlarına doğru topraklarına yerleştirilmesiyle birlikte ödünç almış olacak. Türkiye, koalisyon güçlerince Irak'ın işgal edildiği 1991 ve 2003 yıllarında da NATO'dan Patriot sistemlerini ödünç almıştı. Ancak bu kez ödünç alırken, bu sistemlerin nasıl çalıştığı konusunda Türk askerlerine eğitim verilmesi şartını koştu. Dolayısıyla, NATO'dan ödünç alınan sistemlerin aynısı olan ABD'nin PAC 3 füzelerinin, bugün yapılacak icra komitesi toplantısında kazanma şansları artmış bulunuyor.

Türkiye'nin, üyesi olduğu NATO'dan, Patriotları ödünç alma olanağı bulunurken 4 milyar doları bastırıp bu füzelerden ayrıca satın alacak olması ise sorgulanır nitelikte üstelikte silah alımlarının bir denetim süzgecinden geçmediği bir ortamda.

Göktürk-2 ne kadar yerli?

Malûm, Göktürk-2 uydusunun geçen 18 Aralık'ta uzaya fırlatılması törenine, protokolün tepesindeki isim olan Cumhurbaşkanı Gül'ün çağrılmayışı ve törenin yapıldığı ODTÜ'de gösteri yapan öğrencilere polisin aşırı güç kullanımı damgasını vurmuş, bu uydunun tamamen yerli yapıldığı iddialarına ilişkin söylemlerin sorgulanması geri planda kalmıştı.

Bu hükümet döneminde, kimi düşük de olsa askerî teknolojilerin yerli üretimine dolayısıyla silah ithalatında kısmi bir azalmaya gidilmeye başlandı. Ancak, bürokratların hazırladığı ve siyasilerin okuduğu konuşma metinlerinde iddia edildiğinin tersine Türkiye, silah sanayisinde kritik teknolojileri üretme noktasına gelebilmiş değil zira bu amaçla ayrılan mâli kaynaklar halen düşük düzeyde. Ama bir çaba olduğunu teslim etmek lazım.

Ne var ki, millete eskiden olduğu gibi şimdi de doğrular söylenmiyor. Eskiden Amerikan F-16 savaş uçaklarını Türkiye'nin kendi tesislerinde ürettiği masalı anlatılır bu uçakların gerçekte yalnızca montajının yani parçalarının birleştirilme işlemini yaptığımız söylenmezdi. Aslında bu uçakların hepsi sistemi üreten ABD'den hazır alınırdı.

Geldik bugünlere ve kimi yerli imkanlarla askerî teknolojileri üretir duruma gelmiş olsak da kritik askerî teknolojileri henüz üretemiyoruz. Buna rağmen Göktürk-2 uydusunun neredeyse yüzde 80'ler civarında yerli kaynaklarla üretildiği masalını anlatmak milleti kandırmaktan öteye gitmiyor. Doğrular söylense daha doğru olur. Göktürk-2 uydusunu çalışır hale getiren parçaların önemli kısmı Ukrayna ve Güney Kore gibi ülkelerden alınmış bulunuyor.

Şimdi şu soruyu sormak gerekiyor; Madem Göktürk-2 uydusunun çözünürlüğü 2.5 metre (Uzaydan yerdeki 2.5 metrelik bir alanının görünümü) ve iddia edildiği gibi büyük ölçüde yerli imkânlarla yapıldı, o zaman Telespazio adlı yabancı konsorsiyuma, 0,5 santimetrelilik çözünürlük özelliği taşıyan ve Göktürk-1 adı verilen askerî uydu projesinde gerekli uydu test entegre merkezi kurmak için yaklaşık 80 milyon avro ödeme yapıyoruz. Bunun cevabı açık, bir yandan sanayii bakanlığı, milli savunma bakanlığı ve TÜBİTAK Göktürk-2 gibi diğer yandan SSM, Telespazio üzerinden uydular yapıyor ve her iki kurumda bu alanda işbirliği yapmak yerine çok başlılığa neden oluyor. Ayrıca, 0.5 cm çözünürlü bir uyduyu yapmaya çalışan bunun biraz üstünde, örneğin, 2,5 metrelik değil 1 santimetrelilik çözünürlüğe sahip uydu yapmak için çaba harcar. TÜBİTAK ve SSM güçbirliği yapsa, ayrı yatırımlara dolayısıyla israfa gerek kalmayacağı gibi daha düşük çözünürlükte daha fazla yerli teknolojilerle bir uydu geliştirmek mümkün olacak.

Türkiye'de, silah sistemlerinin yerli olanaklarla üretildiği konusundaki abartılı söylemlere verilecek örnek çok ve bu da bir başka yazı konusu.

ABD, Rusya, Çin, İtalya ve Fransa katılıyor

Türkiye'nin bugün kazanacak firmayı açıklaması bekleniyor. Füze ihalesinde yarışan firmalar ve sistemleri şöyle; ABD'den Raytheon ve Lockheed Martin, Patriot PAC-3, Rusya Federasyonu'ndan RosoboronExport, Antey 2500, Çin Halk Cumhuriyeti'nden CPMIEC, FD-2000 ve Fransız-İtalyan ortaklığı Eurosam Aster 30 SAMP/T sistemleri ile yarışıyorlar. Türkiye, 120 km menzilli 12 füze atış ünitesi (Yaklaşık 12 batarya) satın alacak.

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

NATO Patriotları, füze ihalesini erteletti

 NATO Patriotları, füze ihalesini erteletti Türkiye'nin, neredeyse son 6 yıldır, "acil gereksinim" diye lanse ettiği 4 milyar doların üzerinde bedelli uzun menzilli füze alımı projesini önceki gün yapılan toplantıda, beklenenin aksine sonuçlandırmayarak erteleme sürpriz oldu. Bu kararın arka planında, "NATO'dan bir yıllığına Patriot uzun menzilli füzelerini ödünç alacak olan Ankara'nın kendisini güvende hissetmesi, dolayısıyla benzer sistemlere ulusal bütçesinden para vermek yerine şimdilik erteleme sinin daha iyi olacağını" düşünmesinin yattığı belirtiliyor. Ankara'nın, yabancı firmaların teknolojik desteği ile ürettiği silah sistemlerini bile "tamamen yerli yapım," diye kamuoyuna duyurması ise hem göreceli olarak zayıf olan silah sanayii alt yapısıyla çelişiyor hem de artık hiçbir ülkenin tek başına silah sistemi üretmediği genel gidişata karşı kendi kendine yeterlilik gibi bir arkaik (geriye) yönelime işaret ediyor.

Türkiye'de silah alımlarının karar mercii olan Savunma Sanayii İcra Komitesi'nin, önceki gün akşam geç saatlere kadar uzayan 5,5 saatlik toplantısından çıkar kararlar da Ankara'nın artan biçimde, "Silah sistemlerinin hepsini ben yaparım," yolundaki gidişatını yansıtır nitelikte oldu.

Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın başkanlığında Milli Savunma Bakanı İsmet Yılmaz ile Genelkurmay Başkanı Orgeneral Necdet Özel'in katılımıyla gerçekleyen icra komitesi toplantısından, füze ve adına "kibarca" havuzlu çıkartma gemisi denen ama ileriye dönük uçak gemisi yapımını öngören iki dev ihalenin nihai kazanını çıkmayınca dağ fare doğurdu gibi oldu. İki projenin bedeli yaklaşık 6 milyar dolar ya da üzerinde.

Toplantı sonrasında yapılan yazılı açıklamada sıralanan tedarik edilecek silah sistemlerine ilişkin kararlar, Türkiye'nin, yüksek askerî harcamalarına rağmen çok uzun yıllar ihmal ettiği ulusal savunma sanayiini güçlendirecek biçimde silah sistemlerinin yerli olanaklarla yapılmasını öngören nitelikte oldu. Ancak gözden kaçırılmaması gereken nokta, bu sistemlerin, 2013 yılı için AR GE'ye ayrılan 600 milyon dolar ve ulusal savunma sanayii göreceli zayıf alt yapısı ile tek başına üretilemeyecek olmayacakları ve dış destek gerektireceği.

İcra Komitesi, bu bağlamda, yabancı firmalardan teknik desteğin de alındığı Denizaltı Savunma Harbi ve Keşif Karakol Gemisi kısa adı milli gemiye tekabül eden Mil Gem'lerden hizmete alınan Heybeliada ve inşası devam etmekte olan Büyükada gemilerine ilave olarak altı geminin seri üretimi için Koç grubuna bağlı RMK Marine ve Deniz Taşımacıları İşletmeleri A.Ş. adlı firmalarla sözleşme görüşmelerine başlanmasını kararlaştırdı.

Mümkün olduğunca ulusal alt yapı kullanılarak geliştirilecek diğer sistemler ise, Türkiye'nin askerî ve sivil uydularının uzaya gönderilmesini temin etmek maksadıyla Uydu Fırlatma Sistemi Projesi kapsamında, ön kavramsal tasarım fazı için, ROKETSAN A.Ş. ile sözleşme görüşmelerine başlanması ile sentetik açıklıklı radar görüntüsü alma özelliği taşıyacak Göktürk 3 Uydu Projesi'nin TÜBİTAK ve ASELSAN'ın desteğiyle milli olarak geliştirilmesi için, TUSAŞ-Türk Havacılık ve Uzay Sanayii AŞ ile sözleşme görüşmelerine başlanması kararları ile oldu.

NATO Patriot rehaveti, yerli üretim imkânı

Diğer yandan, önceki gün füze ihalesini kazanan firmanın açıklanması beklenirken sürpriz biçimde bu yöndeki kararın ertelenmesinde, Suriye'den gelebilecek olası bir anti-balistik füze saldırısını caydırma amaçlı Patriot füzelerinin NATO'dan Türkiye'ye gelecek olmasının da etken olduğu kulislerde konuşuluyor.

Başbakan Erdoğan'ın, komite toplantısı sırasında, "Füze ihalesinde alınacak karar, ülke yararına olsun, yerli üretim imkânlarını ve teklif veren firmaların fiyatlarını yeniden gözden geçirelim, daha ucuza mâl edelim," dediği belirtiliyor.

Uçak gemisine ihtiyaç var mı?

Füze ihalesinde, ABD'den Raytheon ve Lockheed Martin, Patriot PAC-3, Rusya Federasyonu'ndan RosoboronExport, Antey 2500 (S300 plus)'ın yanısıra , Çin ve Fransız-İtalyan ortaklığı Eurosam firmaları da yarışıyor.

Türkiye'nin yıllardır planlanan ancak önceki gün icra komitesi toplantısında ihaleye teklif veren firmalarla pazarlığın sürmesi kararı çıkan bir diğer projesi ise LPD diye anılan havuzlu çıkartma gemisi. Aslında nihai amaç bu havuzlu geminin daha büyük ölçekteki uçak gemisine dönüştürülmesi. Burada soru işareti, Türkiye'nin, okyanus ötesi çıkarları olan ABD gibi tek tük ülkenin envanterinde olan uçak gemisine ihtiyacı olup olmadığı.

wowTurkey.com adlı internet sitesinde, uçak gemisi tedarikinin ilk gündeme geldiği yıllarda 2007'de, bu soru sorularak tartışma açılmış ve şu mealde yanıtlar alınmıştı;

"Maliyeti çok yüksek olan, yalnızca bir yakın karakol görevi için bile denize açılması 100 milyon dolar gibi maliyetleri olan bu dev gemiye sahip olmalı mıyız?...Türkiye'nin Uçak Gemisi, LPD gibi 'yağlı hedeflere' yatırım yapması Türkiye'yi güçlendirmez,aksine zayıflatır. Eğer Arjantin veya Filipinler'e filan saldırmak gibi bir niyetiniz yoksa Türk Bahriyesinin 'Uçan,' bahriye haline gelmesi için uçak gemisine de ihtiyacı olmaz."

Türkiye, füze alımı ve uçak gemisi yapımı gibi israf niteliğindeki askerî sistemlerin tedarikini erteleyerek belki de iyi yaptı. Diğer yandan, Türkiye, savunma sanayii alt yapısını haklı olarak güçlendirmek için yerli kaynakları seferber ederken kendi kendine yeterlilik gibi eskinin modası milliyetçi söylemlere girmemesi gerekiyor.

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Terör tavizle yenilir

Lale Kemal 09.01.2013

Taviz kelimesi, geri adım atma ya da yenilgi anlamına da geldiğinden iticidir. Bireysel ilişkilerde taraflardan biri, yenilgi olarak gördüğü tavizi, kendisi için sonuçları ağır da olsa vermeyebilir. Belki de çok rahatsız edici olmasa ve gerekse de kişiler taviz vermeyebilir. Ama, taviz, demokrasilerin yöntem biçimi olarak kullandığı diplomasi masasında al-ver ilişkileri çerçevesinde verilir. **Sorunların çözümünün en zor ama en akılcı olanı, silahla değil müzakereler yoluyla bulunacak formüller ve gerektiğinde taviz vermektir.** Onun içindir ki "savaş, siyasi çözüme giden yolun bir aracıdır" der, 12 yaşında Prusya ordusuna katılan ünlü Savaşçı ve askerî teorisyen **Carl von Clausewitz**.

Taviz verme konusu, PKK gibi silahlı bir grup ile siyasi çözüm arayışlarında bugün olmasa da kaçınılmaz olarak ileriki süreçlerde gündeme gelecektir.

Başbakan Erdoğan, PKK'ya taviz anlamına geldiği içindir ki Öcalan'ın, İmralı'daki cezaevinden evde göz hapsine alınması ve örgüt liderliğini de kapsayacak genel affın sözkonusu olmadığını açıkladı Afrika turuna giderken geçen pazar günü düzenlediği basın toplantısında.

Erdoğan, bilindiği üzere, birkaç hafta önce yaptığı açıklamayla, istihbarat örgütü MİT'in başındaki isim olan Hakan Fidan'ın, İmralı'da ömür boyu hapis cezasını çekmekte olan Öcalan ile PKK'ya silahları bıraktırmak için görüşülmekte olduğunu ilan etti.

Türkiye'nin Öcalan ile yüz yüze teması, bu örgüt liderinin 1999 yılında, ABD ve İsrail desteği ile Kenya'da yakalanıp ülkeye getirilmesiyle başladı. Öcalan ile görüşmeleri, asker ve zaten o zaman askerin kontrolünde olan MİT yürütüyordu ve amaç nihayetinde PKK'yı tasfiye etmeye dayanıyordu. Siyasi çözüm odaklı olmayan ve zaten siyasi iradenin yönlendirmesinin bulunmadığı bu görüşmelerden, terörün en aza indirilmesi yolunda bir sonuç alınmasını beklemek saflık olurdu. Dönemin Cumhurbaşkanı Turgut Özal'ın başlattığı siyasi çözüm arayışları ise 1993 yılında 33 erin öldürülmesiyle derin devlet tarafından sabote edilmişti.

Geldik bugünlere... AK Parti hükümetinin, terör sorununa siyasi çözüm arayışları çerçevesinde MİT'i devreye sokarak PKK'nın Avrupa kanadı ile başlatılmasına önayak olduğu Oslo barış görüşmeleri, içeriği 2010 yılında internete sızdırılarak sabote edildi. Ardından hükümet, çözüm sürecinde Öcalan'ı dışlayan ama örgütün silahlı saldırıları için üs olarak kullandığı Kuzey Irak'taki bölgesel hükümetin lideri Barzani'yi, terör sorununun çözümü için muhatap alma stratejisi geliştirdi. **Kürt halkı nezdinde önemli bir figür olmaya devam eden Öcalan'ın dışlandığı bir siyasi çözüm sürecinin anlamsızlığı ile zaten bu proje ölü doğdu.**

Artık Öcalan ile İmralı'da görüşülüyor. AK Parti Sözcüsü Hüseyin Çelik'in, kendisiyle söyleşimde aktardığı üzere, bu kez PKK ile görüşme süreci siyasi iradenin direktifiyle yapılıyor. Böylece, askerin görüşü alınsa da ilk kez İmralı barış sürecine, siyasi iradenin kararlılığının zirve yaptığı bir arka planla başlandı denebilir.

Varlığı süren illegal derin devlet unsurlarının, barıştan yana olmayan kimi PKK unsurlarıyla birlikte bu süreci sabote etme olasılığı bulunmakla birlikte **ilk kez Türkiye'de, terör sorununun çözümünün siyasi irade kararlılığı ile başladığını ve bu anlamda gerek AK Parti gerekse muhalefet partilerinin, Türkiye'nin geleceğini ilgilendiren çok hayati bir sınavdan geçtiklerini belirtmek lazım.**

Hepimizin tahmin ettiği üzere 28 yıldır silahlı başkaldırı şeklinde süren ama Kürt sorunu olarak evveliyatı çok eskilere giden bu meselenin siyasi çözümü çok uzun yıllar alacak. Örneğin, askerî vesayetin tektipleştirdiği bir Türk zihniyeti algısının, PKK'ya gerektiğinde taviz de verilerek sürdürülmesi gereken bir siyasi çözüm sürecine alıştırılması gibi zorlu bir süreç bulunuyor.

Toplumun artan biçimde terör sorununa çözüm bulunmasını istediği bir gerçek, canlarını kaybeden şehit aileleri dernekleri bile silahsız çözüm istediklerini kamuoyuna duyurdular. Ama çözüm sürecinde, terör sorunuyla yüzleşmiş kimi Batılı demokrasiler ya da gelişmekte olan ülkelerde olduğu gibi bizde de PKK'ya, kimilerinin taviz diye göreceği bazı taleplerinin zamana yayılarak karşılanması gerekecek.

Kuzey İrlanda'da, 1969 yılında adadaki İngiliz yönetimine karşı IRA'nın başlattığı silahlı başkaldırı, aradan 29 yıl geçtikten sonra 1998 yılında taraflar arasında imzalanan anlaşmayla siyasi çözüm sürecine girdi. 1998'den yakın tarihe kadar geçen son 14 yılda çözüm sürecine ilişkin diğer koşulların yanı sıra örgütü silahsızlandırma çabaları da paralel yürütüldü. Yani **"IRA'ya önce silahsızlan sonra siyasi çözüm şartlarını görüşelim," denmedi ama şiddetin durması önemli bir talep oldu.**

IRA ile güvenlik güçleri arasında 29 yıl süren çatışmalarda 3.500'ün üzerinde insan hayatını kaybederken Türkiye'de 28 yıldır devam eden düşük yoğunluklu çatışmalarda ölü sayısı bilinen rakamlara göre 50 binin üzerinde. **Bizdeki acı katsayısı, tüm taraflar açısından çok daha yüksek.**

Nihayetinde, dehşet ve şiddet dönemini geride bırakmak istiyorsak barış sürecini kısaltıp özelinde terörü yenip Türkiye'yi kazanmak zorundayız. Bu süreçte, daha fazla demokratikleşme hamleleriyle Kürtlerin kimi gasp edilen haklarını verme büyüklüğünü de devlet göstermek zorunda.

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Çin aç kalırsa ne olur

Lale Kemal 16.01.2013

PEKİN- Çin, 2010 sayımına göre **1,37 milyarlık nüfus**uyla dünyanın en kalabalık ülkesiyken 9,6 kilometrekarelik yüzölçümü ile dünyanın en geniş üçüncü ülkesi. Çin, kısa adıyla **ÇKP** olan **Çin Komünist Partisi** yönetiminde piyasa ekonomisini başarıyla yürüten bir ülke, askerî anlamda sert gücüyle önlenemez biçimde büyüyor. Çin'in İngilizce gazetesi **Chinadaily**'e göre, Pekin, askerî ve sivil teknoloji alanındaki hamleleriyle Batılı ülkelere en fazla ileri teknoloji ürünü satan ülkeler arasında. Çin, 2012 yılında Hollanda'ya en fazla ileri teknoloji ürünü satan ülkeler kategorisinde ABD ve Almanya'yı sollamış durumda. ABD, Çin'in yükselen gücü ve Asya'daki olası istikrarsızlık potansiyelinin artmasıyla birlikte öncelikli tehdit sıralamasına Uzakdoğu bölgesini almış bulunuyor.

Dünyanın en hızla büyüyen ekonomisine sahip olan Çin, **8 trilyon dolarlık GSMH** ile yaklaşık 16 trilyon dolar GSMH'si bulunan ABD'den sonra **dünyanın ikinci büyük ekonomisi**. Dünya Bankası ve IMF gibi örgütlerin verilerine göre, ABD'nin, 15 trilyon dolar ile makro ekonomik dengeler açısından vahim olan dış borcuna karşılık **Çin'in dış borcu 780 milyar dolar**. Çin'in, yaklaşık 3,3 trilyon olan rezervinin 1,6 trilyonluk kısmı Amerikan hazine bonosu. Dolayısıyla **Çin, doların değerini de belirliyor**. Pekin, bu ekonomik verileri ve yükselen askerî gücüyle SSCB'nin dağılması sonrası Rusya'nın toparlayamaması nedeniyle tek süper güç olan ABD'ye bu anlamda önemli bir rakip.

Yukarıda dedik Çin, 1,37 milyarlık nüfusuyla dünyanın en kalabalık ülkesi ve bir Türk yetkilinin tanımıyla dünyada hiçbir ülke böyle bir nüfuzu kaldıramaz. Çin ekonomi politikalarıyla son 30 yılda 300 milyonluk ABD nüfusu kadar bir nüfusu fakirlikten kurtarıırken 120 milyon kişiyi daha fakirlikten kurtaracağı hedefini belirlemiş. Bu noktada fakirlikten kurtarmadan kasıt, sayıları 120 milyonu bulan Çinlinin kişi başına gelirini bir doların üzerine çıkartmak kastediliyor. Türkiye'de ise hedef, kişi başına geliri dört doların üzerine çıkartarak yoksun kesimi fakirlikten kurtarmak.

Çin'de 1978 yılında 270 dolar olan **kişi başına gelir bugün altı bin dolar civarında** ve bugün orta sınıf sayısı yaklaşık 300 milyonu bulmuş durumda.

Çin kalabalık nüfusuyla, dünya için bir istikrar ya da istikrarsızlık unsuruna dönüşme kapasitesine sahip. Beslenemeyen ve eğitim verilemeyen Çin'de vatandaşların sınırları zorlayıp diğer ülkelere göçleri, dünya dengelerini değiştirir nitelikteyken **bir Çinlinin haddinden fazla mısır yemesi, örneğin, dünyadaki açlığı**

arttırır. Bu yüzdendir ki Çin'in, yapısal olarak dünya fabrikasına dönmesi diğer bir deyişle her yıl dokuz milyon Çinlinin istihdam edilmesi gerekiyor.

Ekonomik ve askerî alanda ABD'ye rakip hâle gelen Çin, başta devasa nüfusunu kontrol altında tutabilmek için özgürlük taleplerini baskı altına alıyor ve siyasi reformları benimsemiyor. Pekin'deki **Tiananmen Meydanı**'nda siyasi özgürlük talepleriyle toplanan binlerce gencin öldürülmesi olayının üzerinden 23 yıl geçmiş olmasına rağmen bu meydana giriş çıkışlar halen kontrol altında. Zira, Çin yönetimi, ayrılık isteyen Tibetliler ya da diğer grupların bu meydanı özgürlük sloganları atmak için kullanmalarını önleme arayışında.

Pekin, Tek Çin politikası çerçevesinde toprak bütünlüğüne hâle getirecek politikalara karşı çok sert tepki veriyor. Belki de bu yüzden uzunca bir süre Çin, Türk hükümetlerinin ve bölücü olarak görülen Doğu Kürdistan gibi kimi STK'ların, zengin kaynaklara sahip Sincan Özerk Bölgesi'nde yaşayan Uygur Türklerini kışkırttıkları gerekçesiyle Ankara ile ilişkileri soğuk tuttu.

CHP Genel Başkanı **Kemal Kılıçdaroğlu**'nun beraberinde çok sayıda işadamı ve gazeteci ile birlikte ÇKP'nin davetlisi olarak yapmakta olduğu Çin ziyareti, Türkiye'nin, bu ülke ile ilişkileri önemli ölçüde geliştirdiği bir arka plan ile gerçekleşiyor. Türkiye'nin Çin nezdinde artık aşılamayacak bir ağırlığı bulunduğu tesbitini yapan bir Türk yetkili, CHP'nin Çin seferinin bu çerçevede gerçekleştiğine işaret ediyor ve "Türkiye-Çin ilişkilerinde 50-70 yıl sonrasına bakmak lazım," diye de ekliyor.

CHP heyeti, ÇKP'nin üst düzey üyeleri tarafından devlet protokolü ile ağırlandığı başkent Pekin'den, ticaret merkezi Şanghay kentine, oradan da Ankara-Pekin hattında artık gerilimin odağı olmaktan çıkan 12 milyon kadar Uygun Türk'ünün yaşadığı altı günlük Çin seferinin son durağı Sincan Uygur Özerk Bölgesi Urumçi'ye geçecek.

Türkiye, Uygur Türklerini Pekin yönetimine karşı kışkırtma anlamına gelebilecek Soğuk Savaş dönemi reflekslerini artık geride bırakırken Çin de, Sincan Özerk Bölgesi'ne yönelik kültürel baskıyı önemli ölçüde azaltmış durumda. Sanılanın aksine diyor bir Türk yetkilisi, Sincan bölgesinde hem Uygurca hem de Çincenin okutulmakta olduğunu ve bu nüfusun dinî ibadetini yerine getirmesi üzerine bir baskı uygulanmadığına işaret ediyor. Bütün Çin genelinde 40 bin cami bulunurken Sincan bölgesinde 27 bin cami var.

Yeter ki Türkiye'de sorumlu siyasetçiler, Uygur Türkleri bağlamında Çin'in yumuşak karnına dokunmasın. Dokunursa eğer, Pekin'in, Uygur Türklerine tanıdığı kültürel hakların çoğunu kendi Kürt vatandaşından esirgeyen Türkiye'nin, PKK sorununu geçmişte olduğu gibi bugün de kaşıma potansiyeli yüksek.

Sincan bölgesinde altı bin dönümlük arazi de Türkiye'ye tahsis edilmiş ve Türk yatırımcılarını bekliyor.

Çin'den Türkiye'ye çok ekmek çıkar yeter ki Çin'e yönelik etnik sorunları kaşımama yolunda izlenen itidalli politika devam etsin.

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

CHP seçim startını Doğu'dan verdi

Lale Kemal 20.01.2013

 CHP seçim startını Doğu'dan verdi Çin Komünist Partisi, hem devleti hem de tek partili yönetimi temsil eden çift şapkalı bir yapı. Çin, ekonomide liberalleşme sayesinde bugün ABD'ye rakip olma yolunda ilerlerken demokratik siyasete kapıları kapatmış bir ülke. Öyleki, devletin ekonomide daha fazla rol almasını isteyen liberal ekonomi karşıtı ve parti ileri geleni Bo Xilai ve taraftarları tasfiye edilmekle kalmayıp nerede olduğu bilinmeyen evde göz hapsine alındılar. Bu da Çin'in, karşıt fikirleri, demokratik siyaset yoluyla değil komünizmin sert gücü ile baskılamaya devam ettiğinin bir diğer örneği. Çin'in liberal yüzü ise kendisini, dünyaca ünlü ürünlerin taklitlerini ürettiği için çakma ünvanından artık kurtulmaya yüz tuttuğu yüksek teknoloji ürün üretimine çoktandır geçmesiyle de gösterir olmuş.

Çin'de, ülkenin yönetiminde söz sahibi 9 kişilik ÇKP Politbürosu Daimi Komitesi'nin geçen yılki seçimi sürecinde, ülkede siyasi gerilim tırmanmış ve Arap Baharı'nın kendilerine de sirayet edeceğinden korkan Çin yönetimi, ülkede adeta sıkıyönetimi anımsatan sert tedbirler almıştı. Politbüro artık seçildi ve sular duruldu gibi.

CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu ve beraberindeki kalabalık gazeteci ve işadamları heyetinin kısaca ÇKP diyeceğimiz Çin Komünist Partisi'nin davetlisi olarak, 14-18 ocak tarihleri arasında 27 saati havada geçmek üzere 8 günlük ve üç kenti kapsayan Çin gezisi işte böyle bir arka planda gerçekleşti. ÇKP, Kılıçdaroğlu ve heyetine devlet protokolü uyguladı ve geleceğin güçlü başbakan adayları arasında gösterilen şahsiyetler dahil üst düzey kabul gördü.

Askeri ve ekonomik alanda dünyanın bu yükselen gücü ne yazıkki "biri bizi gözetliyor" psikolojisinden kurtulamamış, gazeteciler olarak bırakın ÇKP binalarının içine girmeyi Kılıçdaroğlu'nun, parti ileri gelenleriyle görüşme yapmak üzere gittiği binaların giriş kapılarında basına açıklama yapması bile kabul edilmedi.

Efsanevi lider Mao Ze Tung'un ülkesi komünist Çin'den, CHP Lideri olarak Kılıçdaroğlu'nun da etkilenmemiş olması beklenemezdi. Kılıçdaroğlu, ülkenin ticari merkezi Şangay şehrinde ÇKP'nin birinci Ulusal Kongresi'nin yapıldığı binayı ve Mao ve arkadaşlarının, partinin kuruluşunu ilan ettikleri odanın havasından etkilenmiş olmalı ki gezinin son durağı Urumçi'de, Sincan üniversitesinden fahri doktora ünvanı aldıktan sonra yaptığı konuşmada konukları "Yoldaşlarım" diye selamlamayı ihmal etmedi. Gerçi Kılıçdaroğlu, Ankara'daki parti kongrelerinde de komünizmin retoriği yoldaşlarım şeklindeki hitabeti ile biliniyor.

Doğudan seçim startı

Kılıçdaroğlu yönetimindeki CHP'nin, bir süredir yurt dışına açılma politikası izlediği gözleniyor. Ancak CHP'nin, Çin ziyaretine, adeta iktidara soyunan ve başbakanlığa Kılıçdaroğlu'nun geleceği varsayımıyla çıktığının pek çok işareti vardı. Kılıçdaroğlu, başbakanların mutad olduğu üzere yaptığı gibi beraberinde 40'a yakın işadamlarının yanı sıra hemen hemen tüm gazetelerin temsilcileri ile televizyonlardan muhabirlerin de katılımıyla kalabalık bir heyetle bu zorlu Çin yolculuğuna çıkmıştı. Zorlu diyorum zira, başkent Pekin, Şangay ve son olarak da Uygur Türklerinin yaşadığı Sincan özerk bölgesi başkenti Urumçi'yi de kapsayan bu 8 günlük ziyaretin 27 saati havada geçti. CHP, Çin ziyaretini görünür kılmak için başarılı bir medya propagandası çerçevesinde çok sayıda gazeteciyi de yanına almıştı.

Partililer, "Kılıçdaroğlu başbakanlığa mı soyunuyor" şeklindeki esprili sorularımıza "İnşallah" yanıtı vererek karşılık veriyorlardı. Kılıçdaroğlu, başbakanlar ya da cumhurbaşkanları gibi fahri doktora ünvanı alınca yine partililer "Başkanımıza da çok yakıştı" yorumlarını yapıyorlardı.

Mesajlar ümit verici değil

CHP Genel Başkanı Kılıçdaroğlu'nun, önümüzdeki 2014 yerel ve 2015 genel seçimlerine iktidar yürüyüşü havasında seçim startını dünyanın yükselen gücü Çin'den yani Doğu'dan vermiş olması "CHP ne kadar yeni" sorularını da akıllara getirmiyor değil. Ama nihayetinde, ana muhalefet CHP'nin, AK Parti'nin aktif olduğu dış dünya ile teması başlatmış olması Türkiye açısından pozitif bir gelişme olarak okunmalı.

Ne varki, bizler Çin'deyken Türkiye'de, PKK mensubu üç kadının Paris'te infaz edilmesi sonrası CHP Milletvekili Hüseyin Aygün'ün, bu kişilerden PKK kurucularından Sakine Cansız'ın ailesine taziye ziyaretinde bulunması ve sonrasında Türkiye'ye getirilen cenazelerin Diyarbakır'da olaysız bir anma töreninden sonra defnedilmeleriyle devam eden süreç yaşanıyordu. Bu sürecin arka planında ise hükümetin talimatıyla MİT'in İmralı'da Abdullah Öcalan ile birkaç aydır başlattığı görüşmeler vardı.

Aygün meselesi, ister istemez gündeme damgasını vurmuş, CHP'nin Çin ziyaretini biraz gölgede bırakmıştı. Kılıçdaroğlu, Aygün'ü partinin ilke ve kurallarına uymaya davet ediyor ve Cansız'ın taziye ziyaretine gitmiş olmasına sert tepki veriyordu. Kılıçdaroğlu'nun, Çin'den yaptığı bu açıklamaları Ankara'dan da duyulmasına rağmen parti sözcülerinin Aygün'e sert tepkiler yöneltmeye devam etmeleri ironik biçimde CHP'nin, parçalı halini pekiştirir nitelikteydi.

Kılıçdaroğlu'nun, Diyarbakır'daki cenaze töreninin olaysız geçmesini memnuniyet verici bulmakla birlikte Aygün'ün, bireysel olarak yaptığını söylediği taziye ziyaretine sert tepkisi, barış sürecine destek açıklamalarıyla ters düştü. Belki Kılıçdaroğlu, Aygün tepkisiyle parti içindeki ulusalcı tabana da mesaj veriyordu ama yeni CHP'nin, eski CHP savunucularına göz kırparak artık bir seçim zaferine de ulaşamayacağı anlaşıyordu. Daha da önemlisi CHP'nin, herkese göz kırpmaya biçimindeki ikircikli yapısıyla barış sürecine olası katkısı da sorgulanır nitelikte. Üstelik de bizzat Kürtlerin, Cansız ve arkadaşlarının cenaze törenini olaysız gerçekleştirerek İmralı sürecine güçlü destek verdikleri bir sırada.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

ABD'den Türkiye'ye demokrasi mesajı

Lale Kemal 23.01.2013

Zenci baba beyaz anneden olma Demokrat Parti'li **Barack Obama**, önceki gün yemin etti ve dünyanın en güçlü ülkesi ABD'nin başkanlığı koltuğuna ikinci kez oturdu. Obama, yemin töreni sırasında yaptığı konuşmada, özgürlüklerin, Amerikan halkının güveninin kaynağı olduğunun altını çizerken, dünyanın her yerinde demokrasiyi destekleyecekleri mesajını da veriyordu.

Özgürlükleri kutsamak adına, her ırk ve inaniştan erkek, kadın, ve çocuğun, kendisinin başkanlık için yemin törenini kutlamak üzere muhteşem dediği salonda toplandıklarına işaret eden Obama, **"60 yıldan daha az bir zaman önce bir mahalle lokantasında kendisine hizmet verilmeyecek bir babanın oğlu** (kendisini kastediyor) **bugün sizin önünüzde bu kutsal yemini etmektedir,"** diyerek, özgürlükler sayesinde bunun mümkün olduğuna işaret ediyordu.

Obama, dünyanın her yerinde demokrasiyi destekleyecekleri mesajını şu güçlü sözlerle veriyordu:

*"Ortak savunmamız adına, güvenliğimiz ve ideallerimiz arasında seçim yapmayı yanlış buluyoruz. Çok zor tahayyül edeceğimiz tehlikelerle karşı karşıya kalmış ülkemizin kurucuları, hukukun üstünlüğünü, hakları güvence altına alan öyle bir anayasa yaptılar ki bu anayasa hükümleri nesiller boyu devam etti. Bu idealler halen dünyayı aydınlatmaktadır ve bu ideallerden çıkarıcıların lehine vazgeçmeyeceğiz. **Ve bizi seyreden, büyük başkentlerden babamın doğduğu küçük köye kadar diğer tüm insanlar ve hükümetler, bilmelidir ki Amerika, barış ve onur isteyen her ülke, her insan, her kadın ve çocuğun dostudur ve bu anlayıştakilere yeniden öncülük etmeye hazırız..."***

Obama'nın, dünyadaki demokrasi sevdalılarına öncülük edeceği mealindeki sözlerinden Türkiye adına kıssadan hisse çıkartırsak eğer, **Washington, Türkiye'nin, demokrasi mücadelesine destek vermeye devam edecek ve ama demokrasi dışı güçlerin darbe planları gibi faaliyetlerine arka çıkmayacak...** Tarihsel olarak bakıldığında da, Türkiye'nin, 1961 ile başlayan askerî darbe dönemleri, tesadüf müdür bilinmez, ABD'de sert gücün kullanılması yanlış Cumhuriyetçi başkanların iktidarda olduğu yıllara rastlamıştır.

Obama'nın, demokratik düzenin vazgeçilmezi olan iktidarların hesap verme sorumluluğuna şu vurgusunda da, şeffaflık ve hesap verilebilirlik ilkesinden geri adım atan başta AK Parti Türkiye'nin çıkartması gereken bir ders bulunuyor.

*"Ve," diyor Obama, **"Vatandaşın dolarlarını yöneten bizler; akıllıca harcamaktan, kötü alışkanlıklarımızı reforme etmekten ve işlerimizi gün ışığında yapmaktan sorumluyuz zira ancak o zaman halk ile hükümetleri arasındaki hayati güveni tesis edebiliriz."***

Başkan Obama, bu ikinci döneminde, dış politika, savunma ve istihbarat alanında Türkiye'yi yakından ilgilendiren atamaları da yaptı. Dışişleri Bakanlığı'na, deneyimli siyasetçi **John Kerry**, Savunma Bakanlığına **Chuck Hagel** ve CIA şefliğine de **John Brennan** atandılar. Malum, Brennan'ın selefi emekli General **David Petraeus**, biyografisini yazan **Paula Broadwell** adlı kadınla ilişkisi ortaya çıkınca geçen yıl CIA şefliği görevinden istifa etmişti.

Bir parantez açıp, Petraeus'un, küçük Ankara kaçamağına da değinmeden geçemeyeceğim. Meğersem bu şaşaalı komutan, CIA şefliğine atanması dolayısıyla Afganistan'daki Amerikan Kuvvetleri Komutanlığı'ndan ayrılması vesilesiyle **Ağustos 2011'de, Türkiye'ye yaptığı veda ziyaretinde de beraberinde Paula'yı getirmiş. Ankara ziyaretinde Sheraton Otel'i'ne yerleşen Petraeus'un, Paula'nın da biyografisini yazan kişi olarak kendisine eşlik ettiği belirtilerek aynı otelde kalması sağlanmış.**

Neyse bu küçük anekdottan sonra ABD'nin, Türkiye'yi ilgilendiren atama kısmıyla ilgili bilgi vermek gerekirse, ABD'nin yeni Dışişleri Bakanı Kerry, uzun yıllar politika yapmış bir isim olarak Türkiye'yi biliyor ve Ankara ile kısa sürede temasa geçmek istiyor.

Leon Panetta'nın yerine Savunma Bakanlığı görevine getirilen Chuck Hagel, ironik biçimde savaş karışıklığının yanı sıra Yahudi lobisine yönelik hoşnutsuzluğu ile de biliniyor. Hagel, ABD'nin, Irak ve Afganistan'daki savaşlarını açıkça eleştiren ve İran'a olası saldırısına da karşı çıkan bir isim. Bu anlamda, **Hagel'in, Türk mevkidaşı İsmet Yılmaz ile iyi bir mesai yapacağı beklenebilir.**

Şefliğine atandığı CIA'de 25 yıl çalışmış olan Brennan, Obama'nın yeni kadrosu içindeki en tartışmalı isim zira kendisi, teröristlerle mücadelede işkence uygulanmasını, yasadışı dinlemeleri desteklediği için pek sevilmiyor.

Dünyanın her yerinde demokrasiyi savunacaklarını belirten Obama'nın, Brennan seçimi bu söylemi ile çelişki oluştursa da **genel hatlarıyla demokrasi vurgusu, Türkiye'deki anti demokratik odakları caydırıcı nitelikte.**

*

Düzeltilme...

16 ocak tarihli, "Çin aç kalırsa ne olur," başlıklı yazımın ilk paragrafı, üçüncü satırında, "9,6 kilometrekarelik," ibaresi, "9,6 milyon kilometrekare," olacaktır. Düzeltilir özür dilerim.

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Liralarımızın nasıl harcandığını göremeyeceğiz...

Lale Kemal 27.01.2013

Liralarımızı, bizlere hizmet adına harcamaları için emanet ettiğimiz askeri ve sivil kurumların, bu harcamaları gün ışığında yani şeffaf ve hesap verilebilir biçimde kullanıp kullanmadıklarını bilme imkânımız yoktu zira eski yasalar, bağımsız dış denetimin yapılmasına olanak veren nitelikte değildi. Yeni Sayıştay Yasa tasarısı ise, denetçilerin, kamu kurum ve kuruluşlarından hesap sorma yetkisini ortadan kaldıran dolayısıyla bu kurumların olası israflarını önleyemeyecek biçimde 2010 aralık ayında kanunlaşmış olmasına rağmen yine de ilk kez, askerin yaptığı ve bugüne kadar bilinmeyen harcamalar dahil tüm kamu kurum ve kuruluşlarının gerçekleştirdiği harcamaların önemli ölçüde bağımsız denetimine olanak sağlıyordu. Ancak, hükümetin, geçen yıl temmuz ayında torba kanun içinde Sayıştay Yasası'nda yaptığı değişiklikler, bu yeni yasadaki diğer bağımsız denetim mekanizması ilkelerini de ortadan kaldırmıştı. CHP'nin başvurusunu değerlendiren Anayasa Mahkemesi, geçen yılın Aralık ayında önemli bir karara imza atarak, torba kanun ile Sayıştay Yasası'nda yapılan devletin şeffaflık ve denetlenebilirliğini azaltan hükümleri, Anayasa'ya aykırılık gerekçesiyle iptal ederek, demokrasi adına önemli bir karara imza atmıştı. Anayasa Mahkemesi kararları bağlayıcı olduğundan Sayıştay denetçilerinin, denetim yetkileri güçlendirilmiş biçimde 2012 yılına ait yapmakta oldukları denetime ilişkin raporları artık Meclis'e sunulmak zorunda. Büyük ihtimalle bu raporlar Temmuz ayında Meclis'e gönderilecek. Ne varki, mahkeme kararı geriye dönük işlemediğinden, denetçilerin, torba kanunun kısıtlayıcı hükümleri getirilmeden önce asker sivil kamu kurum ve kuruluşlarının harcamalarına ilişkin yaptıkları 2011 yılına ait denetim raporlarının artık Meclis'e gönderilmesi ihtimâli çok zayıf. Bilindiği üzere, CHP Lideri Kemal Kılıçdaroğlu, geçen Aralık ayında, 2013 mali yılı bütçe görüşmeleri sırasında 2011 yılına ait denetçilerin denetim raporlarının gelmediğini ve bu yılki bütçenin dolayısıyla yok hükmünde sayılacağını belirtmişti.

Anayasa Mahkemesi kararı, yukarıda belirttiğim üzere, geriye dönük olarak işletilemeyeceğinden Meclis'e gönderilmeleri olasılığı zayıf olan dolayısıyla kamuoyunun göremeyebileceği ve gizli tutulan 2011 yılına ait denetim raporlarından bazı bölümlerin geçen hafta gazetelere sızmasıyla, kurumların ya da kuruluşların, beslendikleri liralari nasıl hoyratça harcadıkları kısmen ortaya çıkmıştı.

Gazetelerde geçen hafta yer alan ve yetkililerin içeriğini doğruladığı Sayıştay raporlarında, örneğin, devletin kiraya verdiği taşınmazların çok daha yüksek bedellerle üçüncü kişilere kiralandığı, yeşil alan gibi ortak kullanım amacıyla terkedilen alanların amaç dışı kullanıldığı gibi tespitler yer alıyordu.

Yine aynı haberlerde, Sayıştay raporlarına atfen, kiraya verilen kamu taşınmazlarında rayiç bedel uygulanmadığı için devletin zarara uğratıldığı belirtilerek somut örneklere de yer veriliyordu.

Ancak konuyu yakında bilen yetkililer, her ne kadar denetçiler, haberlerde bazılarına yer verilen usulsüz harcamaları tesbit etmiş olsalarda bu türden harcama yapmakla suçlanan kurum ya da işletmelerin yanıtlarının, gazetelerde yer alan tesbitlere henüz yansımamış olduğunu dile getiriyorlar. Diğer bir deyişle, devletin kiraya verdiği taşınmazlar üzerinden usulsüz uygulama yaptıkları tesit edilenlerin savunmalarında kendilerini haklı çıkarabilecek unsurlar basına yansıyan raporlarda yer almıyor ve doğrudan suçlanmış oluyorlar. Bununla birlikte yetkililer, yapılan denetimlerde genel hatlarıyla vatandaşın vergilerinin hoyratça ve usulsüz kullanıldığına dair tesbitlerin çokça olduğuna işaret ediyorlar.

Diğer yandan, her ne kadar bazı askeri tesislerin de amaç dışı kullandırıldığı basına sızan denetim raporlarında yer almış olsa da geçen yıl içinde çıkartılan yönetmelik ile, askerin, MİT'in ve diğer güvenlik kuruluşlarının kendilerine tahsis edilen ödenekleri nasıl harcadıklarına ilişkin denetim raporlarının kamuoyu ile paylaşılmasına önemli sınırlamalar getirildiğini de hatırlatmakta yarar var. Dolayısıyla, örneğin, zaten mevcut Sayıştay Yasası ile başta silah alımları kimi harcamalarına, denetlenmeme anlamında istisnai hükümler getirilen TSK'nın, harcamalarının kamuoyu ile paylaşılmasına getirilen sınırlamalar nedeniyle bu alanda beklenen şeffaflığın olmayacağını söylemek mümkün.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Toplum yeni bir hareketi dayatıyor

Lale Kemal 30.01.2013

Askerin, artık iktidar dönemi çoktan sonlanıp, yarım kalmış da olsa kimi reformlar sayesinde siyasete müdahale gücü kırıldıkça gölge ana muhalefet işlevi de önemli ölçüde azaldı diyebiliriz. Bu sürece paralel olarak **askerin desteği olmadan ayakta kalamayacağı yani kâğıttan kaplan olduğu görülür hâle gelmesine rağmen CHP, bu gerçeği görmemekte ısrar ediyor, ısrar ettikçe de batağa saplanıyor.**

2010 mayısında, değişmez lider Baykal'ın, kaset skandalıyla bıraktığı liderlik koltuğuna, seçimle değil de bir nevi tayinle oturan **Kemal Kılıçdaroğlu, CHP'yi, gerçek bir sosyal demokrat partiye dönüştürmeyi başaramadı. Hem ulusalcılara hem de yenilikçi denen ama sorunlu icraatları nedeniyle ne anlamda yenilikçi oldukları pek anlaşılamayan kesimleri idare etme politikası izleyegeldi.** Dünkü parti grubu toplantısında yaptığı **konusması, partide yeniden çatlak yaratan ulusalcılara sert mesaj vereceği beklentisini boşa çıkardı.** "Parlamento kürsüsünde konuşurken bir üniversiteye konuşmuyoruz. Kullandığımız sözlerin nerelere çekştirileceğine dikkat etmemiz gerekir" sözleriyle, ırkçı söylemiyle partiyi karıştıran akademisyen kökenli vekili **Birgül Ayman Güler'e**, küçük bir ayar vermekle yetindi.

Kılıçdaroğlu, liderlik koltuğuna oturduğu 2010 yılındaki ilk kurultayda, Önder Sav'ın hâkimiyetini sürdürüyor olması nedeniyle sağlayamadığı parti tabanındaki değişimi bir sonraki kurultayda gerçekleştirdi ve tüm il teşkilatlarını değiştirdi. Ne var ki, Kılıçdaroğlu, kendisinin deyimiyle "Yeni," diye tanımladığı CHP'nin üst yönetimine, "Askerin desteğinde iktidar günlerinin özlemini çeken," zihniyeti montajladı. Böylece **Yeni CHP söylemi havada kalırken parti kurmaylarının, ısrarla tabanda karşılıklarının olmadığını belirttikleri ulusalcılara görev verdi.**

CHP lideri kredisini kullanamadı

AK Parti'nin öncülüğünde hazırlanan 2010 Anayasa değişikliği referandumuna evet oyu vereceğini açıkladığı için partiden ihraç edilmek üzereyken istifa eden deneyimli siyasetçi CHP Ankara eski Milletvekili **Eşref Erdem'e göre, Kılıçdaroğlu, ikinci kurultayda kendisine verilen krediyi kullanamadı zira daha demokrat insanlardan oluşan bir Parti Meclisi oluşturamadı.**

Kılıçdaroğlu'nun, CHP'de üst yönetime getirdiği ulusalcı zihniyetin, bu partinin köklerinden gelmediği de bir vakıa.. Kimisi İşçi Partisi kökenli, kimisi, darbelere yasal kılıf hazırlamada öncü rol oynayan eski Türkiye'nin yargıdaki uzantıları...

Bu uzantılar kıpır, kıpır hiç boş durmuyor. Nitekim, Meclis Adalet Komisyonu'nda anadilde savunma tasarısı görüşülürken ulusalcı kanattan Milletvekili Güler'in, ırkçı söyleme damgasını vurduğu, *"Türk ulusuyla Kürt milliyetini eşit göremezsiniz"* sözleriyle Kılıçdaroğlu, partisinde liderliğini sınavan yeni bir sınavla karşı karşıya kaldı. Kılıçdaroğlu, bir yandan, Güler'in dile getirdiği ırkçı söylemin kabul edilemez olduğunu belirtirken diğer yandan da dünkü partisinin grup toplantısında tekrar ettiği üzere, *"Elbette ki ulusalcıyız altı oktan biri milliyetçilik, Türkçesi ulusalcılık. Ama bizim ulusalcılığımız kafatasçılık değil,"* deyiveriyordu.

Üçüncü hareket yolda

Deneyimli siyasetçi Erdem, Kılıçdaroğlu'nun, yukarıdaki **çelişkili ifadelerinde şekil bulan zihniyetinden bir şey çıkmayacağına işaret edip, "Kemal Bey'in oturmuş bir ideolojisi yok"** derken, **10 yıldır iktidarda olan AK Parti'ye karşı demokrat bir hareketin artık mutlaka çıkacağı inancını dile getiriyor.**

CHP içinde ortaya çıkan bölünmelerin, yeni bir demokratik oluşumun ayak sesleri olduğuna kuvvetle inandığını dile getiren Erdem, bir yanda ulusalcı diğer yanda kendisine yenilikçi diyen CHP'deki bu iki harekete alternatif olarak geniş halk kesimlerine hitap edecek, daha çağdaş, hak ve özgürlükleri öne çıkartacak **bir üçüncü hareketin doğacağını belirtiyor ve toplumun artık böyle bir hareketi dayattığına vurgu yapıyor.**

Aslında, siyasete onlarca yıl şekil veren güç odakları gerileyip yerini demokratik siyaset kurallarının işletildiği bir ortama bıraktıkça toplumda, AK Parti'ye alternatif olabilecek yeni bir oluşumun ortaya çıkması kaçınılmaz hâle gelmiş bulunuyor.

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Pan-Türkizm canlandırılıyor mu...

Lale Kemal 06.02.2013

AK Parti, 2002 kasımında ilk iktidara geldiğinde Gayrı Safi Yurt İçi Hasılası kısa adıyla GSYİH'sı, 250 milyar dolarlardan 2011 verilerine göre 1,3 trilyon dolara çıkan Türkiye, dünyanın 15. büyük ekonomisi hâline geldi. GSYİH'daki büyüme, ekonominin önemli bir ivme kazandığının da göstergesidir. Ekonomik büyümenin, daha ziyade makro düzeyde olup mikro düzeyde yani vatandaşın hayat standardını istenen düzeye getirmese de Türkiye'yi uluslararası ölçekte önemli bir ülke hâline getirdiği yadsınamaz. Hele de AK Parti iktidarında ekonomik büyümeye paralel olarak gerçekleşen demokratik reformlar, 2003 itibariyle Türkiye'yi adeta uçurdu ve belki de tarihinin en istikrarlı dönemini yaşattı. **Ne var ki ekonomik büyüme devam ederken reformlara bir süredir ara verildi ve hükümetin statüko ile işbirliği içine girdiği yolundaki kuvvetli izlenim ile birlikte demokratik siyasette yakalanan ivmede geriye gidiş başladı. Bu geriye gidişin en önemli göstergesi, ifade özgürlüğü alanında yaşanan ihlaller olarak kendisini gösteriyor.**

Askerin bir daha darbe yapamayacağını garanti eden yapısal reformlara ara verilmiş olması ise korkarım ekonomide gözlenen ciddi kazanımları da geriye götürebilecek bir riski içinde barındırıyor. Demokrasinin daha da ilerletilmesi için gerekli reformlara yeniden ivme kazandırılırsa eğer Türkiye'nin izlemekte olduğu aktif dış politika yukarıda belirttiğim ekonomik büyümesi ile örtüştüğünde Ankara'nın artan biçimde saygın bir ülke hâline gelmesini de kaçınılmaz kılar. Zaten Kürt sorununu çözen bir Türkiye ki bu çözüm için demokratik reformlar yapması şart şahlanır, evet Erdoğan'ın söylediği gibi pik yapar yani zirveye çıkar.

Özgüven arttıkça kaslar gösteriliyor

Hızlı ekonomik büyüme, Türkiye'nin özgüvenini arttıran bir faktör hâline geldikçe Ankara'nın kaslarını gösterip dünyanın her yerinde, örneğin, Afrika'da büyükelçilikler açarak, varlık gösterme arayışları da doğal oluyor. Keza, Başbakan Erdoğan'ın, ilk kez geçen yıl gündeme getirdiği Şangay İşbirliği Örgütü'ne (ŞİÖ) katılım fikri, Türkiye ile müzakerelere uzun süre ara veren AB'ye, "Beni almazsan başka alternatiflerim var," mesajını barındırmakla beraber bu taktik bir politikanın ötesine giden bir arayışın işaretleri. Zaten yapısı itibariyle ŞİÖ, AB'ye alternatif değil.

Erdoğan'ın yakınlarda yeniden ısıttığı ŞİÖ'ye Türkiye'nin katılımı konusu da Ankara'nın artan özgüveniyle birlikte dünyada söz sahibi ülkeler sınıfına girme arayışlarının bir yansıması olarak da ortaya çıktı. Kaldı ki dönemin Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Selçuk Ünal, 31 Ocak 2012 tarihli basın toplantısında, Türkiye'nin bu örgüte gözlemci statüsüyle katılmak istediğini belirterek gündemdeki konunun bu örgüte tam üyelik olmadığına açıklık getirmişti. Bu arada hatırlatalım, ABD'nin, 2006 yılında bu örgüte yaptığı gözlemci statüsü başvurusu reddedilmişti.

ŞİÖ, **Çin, Rusya** ile Türkiye'nin kendisine tarihsel olarak yakın hissettiği **Kazakistan, Kırgızistan, Tacikistan** ve **Özbekistan**'dan oluşuyor. 1996 doğumlu ŞİÖ'nün, ilk kuruluş amaçlarının başında Çin ve dağılmadan önceki SSCB arasındaki sınırın askersizleştirilmesi bulunuyordu. Üyeleri arasında askerî işbirliğini arttıran **ŞİÖ, Orta Asya özel ve Asya genelinde ABD'ye karşı kalkan görevi görmek istemekle beraber iki üyesi Rusya ve Çin arasındaki görüş ayrılıklarının bu örgütün etkin hâle gelmesini caydırıcı faktörler olarak gösteriliyor.**

Kimilerimizin ata diyarına yaklaşma

Aslında, gelişmiş ya da gelişmekte olan pek çok ülkenin, özellikle SSCB'nin dağılmasının ardından oluşan bölgesel örgütlenmelerin kuruluşlarına ya önyak olduğu ya da gözlemci gibi statülerle bu örgütlere montajlandığı görülür.

Dikkat ettiyseniz Jandarma Teşkilatı, geçen hafta, Türkiye, Azerbaycan, Kırgızistan ve Moğolistan'ın katılımıyla, Avrasya Askerî Statülü Kolluk Kuvvetleri Teşkilatı'nın resmen kurulduğu haberini verdi. Kısa adı TAKM olan bu jandarma örgütünün sembolü de at olmuş. Büyük olasılıkla bu örgüt de diğer bazı benzerleri gibi, içinde at heykelini barındıran bir merkez ofisi ile işlevsel bir örgüt olarak faaliyet göstermeyecektir.

Ancak nihayetinde, **ŞİÖ ya da at sembollü TAKM olsun bu bölgesel örgütlere Türkiye'nin katılımı ya da öncülük etmesi, bir yandan da Ankara'nın, zaman zaman birbirimizin lehçesini anlamakta zorluk çeksek de bazılarımızın ata diyarı Türkçe konuşan Orta Asya Cumhuriyetlerinde daha etkin olmasına yarayacak. Bunlar, Pan-Türkizmi canlandırma arayışları mı, onu zaman gösterecek.**

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Tarihten bugüne askerin morali

Lale Kemal 13.02.2013

Başbakan Erdoğan'ın, başında bulunduğu iktidardaki AK Parti'yi, darbeyle devirme planları yapmak suçlamasıyla yargılanan çoğu asker şahıs için uzun tutukluluk sürelerinin sonlandırılması çağrısı ve sonrasında Donanma Komutanı Oramiral Nusret Güner'in, casusluk davası iddianamesinde kızının ve kendisinin adının geçmesine tepki olarak istifa etmesinin ardından, "Donanmaya komutan bulamıyoruz," sözleri, askerin moral durumunu da tartışmaya açtı. Öyle ya, yanı başımızdaki Orta Doğu'da, kimi ülkeler halk hareketleriyle çalkalanırken sınır komşusu Suriye'deki istikrarsızlık Türkiye'ye çoktan sıçramış durumda. Diğer komşu Irak ile ilişkiler bir hayli gergin. Bu gelişmeler, Türkiye'nin, güvenliğinin sağlanması için silahlı kuvvetlerinin aktif biçimde devrede olmasını gerektirirken 400'e yakın emekli, muvazzaf asker şahısların darbe planı davalarından tutuklu yargılanıyor olmalarının TSK'nın moralini bozduğu ve güvenlik açısından ülkeyi zafiyete uğratabileceği gibi iddiaları da gündeme getirdi.

Peki bu iddiaları bugün dile getirenler, **askerin ruh hâlinin, özellikle çok partili siyasi hayata geçtiğimiz ve TSK içinde darbe kültürünün yerleştiği 1950'lerden bu yana aslında hiç iyi olmadığı gerçeğini nasıl göremezler?** Kimi TSK mensuplarının, anayasal düzeni ortadan kaldırma suçlamasıyla yargılanıyor olmalarının (Bu noktada tutuksuz yargılama müessesinin çalıştırılması gerekiyor) bu güvenlik kurumunun moralini bozduğu iddiasında bulunanların aslında tek derdi, darbe zihniyetinin devamına destek çıkmaktan başka bir anlam taşımıyor. Zira, **Türkiye tarihi, özellikle 1950'li yıllardan günümüze, ya TSK'nın kanlı kansız darbelerine, ya kendi bünyesindeki şahinlerin darbe planlarını engellemeye ya da general dâhil pek çok subayın tasfiyesine sahne olmuştur.** Nitekim, günümüzde yani dünyanın çağ atladığı 21. yüzyılda yapıldığı iddia edilen kod adları Ergenekon ve Balyoz darbe planları olan davalar da gösterdi ki, TSK içinden darbe karşıtları, şahinlerin darbe planlarını hayata geçirmelerini engellemiş. *Taraf*'ın, bu dosyaları, imha edilmeden yayımlamış olmasını da tarihe tanıklık açısından önemle not etmekte yarar var.

Darbe endişesiyle arkalarını kollayan generaller

Özellikle 1960 yılındaki ilk darbeden bu yana generallerin yüzde 90'ının kariyerini, kimler darbe yapacak gibisinden omzunun arkasını kollamakla geçirdiğini söyleyebiliriz.

Görev alanına girmedeği hâlde, siyasilerin basiretsizliği yüzünden iç güvenliğe odaklanan, ülke topraklarını dış tehditlere karşı korumak olan asli görevinden uzaklaşıp, darbe anayasalarıyla siyasete müdahil olan TSK'nın, darbe günlüğü ve bünyesinden uzaklaştırdığı asker sayısı, ordunun, çok uzun yıllardır aslında moralsiz olduğunu da ortaya koyar nitelikte.

TSK'nın her darbe sonrası, mahkeme kararları olmaksızın ordudan uzaklaştırdığı asker sayısını, **Askerî Darbelerin Asker Muhalifleri Derneği ADAM-DER**, önceki gün basına gönderdiği açıklamada, darbe yıllarıyla birlikte şöyle vermiş;

27 Mayıs 1960 darbesinden sonra 235 general ve 4 bin 171 subay, 12 Mart 1971 darbesinde 600 dolayında subay astsubay ve öğrenci asker, 12 Eylül 1980 darbesinde 397 subay, 176 astsubay, 447 öğrenci asker, 1984 yılından itibaren 900'ü 28 Şubat sürecinde olmak üzere 615 subay, 928 astsubay, idari kararlarla ordudan uzaklaştırıldı.

Bu rakamlara ek olarak, TSK, içeriden bir darbeyi önlemek için 1970 yılında 56 general ve 516 albayı ordudan attı.

Adam-Der'in, sol görüşlere sahip oldukları gerekçesiyle mahkeme kararı olmaksızın ordudan atılan üyelerinin haklarının geri verilmesi talebine duyarsız kalınmaması gerektiğini de buradan hatırlatalım.

Moralsizlikten kurtarma reçetesi

Yalnızca 1960 darbesi sonrası bir kalemde, 235 generalini ordudan uzaklaştıran bir TSK'nın, bugün çok ağır bir suç isnadı olan darbe planıyla anayasal düzeni ortadan kaldırmaya teşebbüs suçlamasıyla bu sayının çok daha altında generali yargılandığı için mi morali bozulacak ve zaafiyet yaşayacak, ki zaten 1950'lerden bu yana darbeler, karşı darbeleri önleme ve tasfiyelerle moralsiz bir tarihi varken.

Bu arada hatırlatalım, TSK'nın, 4 Şubat 2013 tarihli açıklamasına göre, ordunun general ve amiral mevcudu, 347 ile modern ve etkin ordulara göre zaten bir hayli yüksek. Yani, bugünkü mevcut, ordudan 1960 sonrası tasfiye edilen general sayısından çok daha fazla.

Ortada, ordunun onlarca yıldır moralinin bozuk olduğu gibi basit bir gerçek var. Bu noktada, siyasi irade ve parlamentoya; ordusunun moralini yükseltecek ve asli görevi olan yurt savunmasına çekecek çok uzun yıllar ihmal ettiği yasal düzenlemeleri yaparak TSK'yı içinde bulunduğu kronikleşen ruh hâlimden kurtarma görevi düşüyor.

“Suriye’de muhalefete destek verin, demokratik özerkliği abartmayın”

Lale Kemal 16.02.2013

Türkiye, PKK sorununun silahsız çözümü arayışlarında ilk kez ciddi olduğu izlenimini güçlü bir şekilde verirken devlet ve Abdullah Öcalan arasındaki görüşmelerde bir hayli ilerleme kaydedildiği ancak bu ilerlemeden çıkan sonuçların hükümet tarafından kamuoyuna nasıl pazarlanacağı üzerinde strateji belirlenmeye çalışıldığı belirtiliyor.

Batı başkentlerinde ise, PKK sorununun çözümünde devletin yaptığı analizler ile örgüt görüşlerinin örtüşmeye başladığı izlenimi ön plana çıkmış durumda. Her ne kadar, siyasi partiler olarak kendi mahallelerine mesaj verme adına zaman zaman sert söylemlerde bulunsalar da iktidardaki AK Parti ile BDP’nin, barış dilini artan biçimde kullanma gayreti içinde oldukları tesbitleri yine Batı başkentlerinde yapılıyor.

Ancak, İmralı sürecinde hükümet ile BDP arasında, sürecin aktörleri konusunda bir görüş farklılığı bulunduğu belirtiliyor. Buna göre, hükümet, sürecin başarısı için İmralı’nın çok önemli olduğuna vurgu yaparken BDP’nin yanı sıra barış görüşmelerinde Kemal Burkay’ın liderliğini yaptığı Hak ve Özgürlük Partisi Hak-Par gibi diğer Kürt partilerinin de sürece dahil olmasını istiyor. BDP ise bu fikre pek sıcak bakmıyor.

Görüşmelerde önemli bir aktör olarak sürece dahil olmaları gerektiği vurgusunu yapan BDP’nin, ilki Ocak başında gerçekleşen partisi ile Öcalan arasındaki görüşmelerin ikincisinin önümüzdeki hafta içinde yapılması konusunda ise hükümet ile temas içinde.

“Sabote etmek isteyenler var”

İmralı sürecinde, taraflar arasında irtibatı sağlama ve Kürt sorununun iyileştirilmesinde yasal reformların yapılması noktasında hükümetin önemli aktörleri arasında yer alan Adalet Bakanı Sadullah Ergin ile İmralı’da Ocak başında Öcalan ile görüşme yapan Demokratik Toplum Kongresi Eş Başkanı Ahmet Türk ve BDP Milletvekili Ayla Akat Aka’nın, “Kandil’de Murat Karayılan dışındaki gruplar, sıcak bakmadığı sürece barış sürecinin sabote edilmeye devam edileceği,” tesbitini paylaşırlarken, “PKK’daki bu gruplara çıkış yolu bırakmamak için devlet, İmralı ve diğer Kürt hareketlerinin birlikte hareket etmeleri gerektiğine,” dikkat çektikleri belirtiliyor.

Her ne kadar, AK Parti ve BDP, kendi seçmenlerine mesaj verme kaygısıyla kamuoyuna yansıyan açıklamalarında sürecin ileri götürülmesine engel olabilecek açıklamalar yapsalar da AB’nin ileri gelen isimleriyle gerçekleştirdikleri özel görüşmelerde, “Süreçten umutluyuz, bu sürecin alternatifi felaket olur ve artık geri dönülemez bir noktadayız,” şeklinde görüş beyan ettikleri belirtilirken taraflardaki bu güvenin ve inancın kaynağının ise, toplumun terör sorununun bitmesine olan destekleri gösteriliyor.

“Türkiye Kürtleri Suriye muhalefetine destek vermeli”

DTK Eş Başkanı Ahmet Türk, Öcalan ile yaptığı ilk görüşmelerin ayrıntılarına ilişkin televizyonlarda kimi detaylara girmişti. Ancak Öcalan’ın, kamuoyuna yansımayan diğer bazı mesajlarının satırbaşlarının şöyle olduğu bilgisine ulaştık;

» BDP başta Kürtler, Suriye muhalefetine destek versin. (Bu noktada AK Parti hükümetinin, Suriye Devlet Başkanı Beşşar Essed rejimine karşı yaklaşık iki yıldır direnişini sürdüren muhalefete açıkça destek verdiğini hatırlatmak lazım),

» Anayasa’da Kürtçe dilde eğitim konusunda ısrarcı olmayın, ileride yasal düzenlemeler ile bu sorun aşılsın,

» Demokratik Özerkliği abartmayın ve dayatmayın. Yerel yönetimlerin güçlendirilmesinde, Türkiye’nin çekincelerini kaldırmasıyla birlikte Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı’nın* uygulanması önemli. (CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu’nun, 2011 yılında yaptığı bir konuşmada, “Türkiye’nin, Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı’nı imzalamasına rağmen birçok maddeye koyduğu çekinceleri kaldıracağız,” yolundaki sözleri CHP’nin de bu konuda sorun çıkarmayacağını ortaya koyuyor.)

Diğer yandan, Öcalan’ın, en azından dışarıya sızan bilgilerden öğrendiğimize göre, görüştüğü BDP’lilere, silahların bırakılması konusunda bir takvim vermediği belirtiliyor.

Son tahlilde, gerek Ergin gerekse BDP ile temaslarda bulunan AB’nin ileri gelen siyasetçilerinin, başta AK Parti ve BDP’nin, İmralı sürecinde hoşgörölü olmaları ve barışın meyvelerini tüm Türkiye’nin toplayacağı gerçeğinden hareketle kazan kazan politikasına odaklanmaları gerektiği görüşüne vurgu yaptıkları belirtiliyor.

* Türkiye, Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı’nın 12. maddesine uygun olarak bazı madde ve paragraflara çekinceler koymuştur. Buna göre, Türkiye, yerel makamları doğrudan ilgilendiren planlama ve karar süreçlerinde kendilerine danışılması; yerel yönetimlerin iç örgütlenmelerinin kendilerince belirlenmesi; yerel olarak seçilmiş kişilerin görevleriyle bağdaşmayacak işlev ve faaliyetlerinin kanun ve temel hukuk ilkelerine göre belirlenmesi; vesayet denetimine ancak vesayetle korunmak istenen yararlarla orantılı olması durumunda izin verilmesi; yerel yönetimlere kaynak sağlanmasında hizmet maliyetlerindeki artışların mümkün olduğunca hesaba katılması; yeniden dağıtılacak mali kaynakların yerel makamlara tahsisinin nasıl yapılacağı konusunda yerel yönetimlere önceden danışılması; yapılacak mali yardımların, yerel yönetimlerin kendi politikalarını uygulama konusundaki temel özgürlüklerini mümkün olduğu ölçüde ortadan kaldırmaması; yerel yönetimlerin haklarını savunabilmeleri için uluslararası yerel yönetim birimleriyle işbirliği yapabilmeleri, uluslararası birliklere katılabilmeleri; yerel yönetimlerin iç hukukta kendilerine tanınmış olan yetkileri serbestçe savunabilmek için yargı yoluna başvurabilmeleri hükümlerine çekince koymuştur. Ancak, Şart’ın onaylanmasının uygun bulunduğu kanun maddesinin verdiği yetkiye dayanarak, Bakanlar Kurulu kararıyla bütün çekincelerin kaldırılması mümkündür.

* (Emine AKÇADAĞ, 24 Haziran 2011, Bilge Adamlar Stratejik Araştırmalar Merkezi BİLGESAM, Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı ve Türkiye)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Yerel yönetimlere özerklik anahtar

Lale Kemal 20.02.2013

Görev alanına terörle mücadele de giren, dolayısıyla Öcalan ile devletin gerçekleştirmekte olduğu görüşmelerin detaylarına en hâkim birkaç isim arasında bulunan Başbakan Yardımcısı **Beşir Atalay**, dün yaptığı açıklamada, bu süreci **“Çok iyi bir rüzgâr. Kimse karşısında duramaz”** diye tanımlayıp, barış umutlarını arttıran mesajlar vermeye devam etti.

Kamuoyuna umut verici mesajlar göndermek şüphesiz ki mutluluk katsayısını arttıran önemli bir faktör yeter ki uygulamada bu mesajlar hayat bulsun. Atalay, temel hedeflerinin de PKK'ya silahları bıraktırmak olduğunu yineliyor. Burada soru işareti, **tehlikelerle dolu gerçek barışın yolunu açacak olan örgüte silahların bırakılmasının sürekli kılınması nasıl sağlanacak ve siyasi irade buna karşılık ne tür cesur adımlar atabilecek.**

Geçenlerde, İmralı ile yapılan görüşmelerde önemli ilerleme kaydedildiğini ancak bu içeriği her neyse varılan uzlaşma noktalarının, barışın acı reçete içerdiğini kavrayamamış kimi kamuoyuna nasıl anlatılacağı üzerine hükümetin strateji belirlemeye çalıştığını yazmıştım. Gerek Adalet Bakanı Ergin, gerek BDP, gerekse PKK'nın Avrupa kanadı ile temaslarda bulunan Batılı diplomatların aktardıklarına göre, Öcalan, silahların bırakılmasında önemli ilk adımlar olarak gördüğü bazı taleplerinde daha yumuşak bir üslup kullanmış. Öcalan, anadilde eğitimin anayasaya girmesinin şart olmadığı yasal düzenlemelerle bu sorunun aşılacağı ve demokratik özerklik yerine Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı'nın (ki bu noktada Türkiye'nin bu şarta koyduğu çekinceleri kaldırması gerekiyor) yeterli olacağını söylemiş.

Adına ister özerklik densin ister yerinden yönetimin sağlanması densin, bu **ademimerkeziyetçilik** yani merkezde toplanan yetkilerin bir bölümünün yerel yönetimlere devri kavramı, temelinde, **Türkiye'deki mevcut, vatandaşın devletin hizmetkârı kılan anti-demokratik anlayışı tersyüz eden bir yönetim biçimi.**

Bölücülük yaftası darbecilerin icadı

Türkiye'de bir kesimin, bölücülük diye yaftalayıp, ademimerkeziyetçilik anlayışının uygulamaya konmasına karşı çıkmasının temelinde statükocu zihniyetin derin izleri bulunur. Bu zihniyet, halen sivil siyasete karşı darbeleri çözüm olarak gören demokrasiden nasibini almamış bir düşünce dünyasına sahiptir.

Oysaki, ademimerkeziyetçilik, genel hatlarıyla vatandaşın belediye başkanını, valisini seçebileceği, verdiği vergilerin hesabını rahatlıkla sorabileceği, en basitinden, sürekli kırıldığı için üzerinde düşme tehlikesi geçirdiğimiz bozuk kaldırımların, sık sık birilerini zengin etmek için yeniden yapımını önleyebileceğimiz katılımcı bir sistem. Bu sistemde, **gerçek sorumluluğa sahip yerel yönetimler yoluyla etkin ve vatandaş odaklı yönetim biçimi mümkün olacak.**

Sezer taş koymuştu

Aslında AK Parti hükümeti, darbecilerin, sözde seçilmiş sivil muhafızlarına dikte ettirdiği anayasalara bağlı olarak şekillenen kamu yönetimi teşkilatını, yerinden yönetimi sağlayacak şekilde değiştiren tasarımı, ilk iktidara gelişinden kısa süre sonra hazırlamıştı. Merkezî yönetim ile yerel yönetimler arasındaki görev, yetki ve sorumlulukları yeniden belirleyen 5227 sayılı “Kamu Yönetiminin Temel İlkeleri ve Yeniden Yapılandırılması

Hakkında Yasa Tasarısı," Meclis'in, 2004 yılında onaylamasıyla kanunlaşmıştı. Ne var ki, aynı yıl dönemin Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer tarafından kısmen veto edilmiş ve sonrasında rafa kaldırılmıştı. **Sezer, bu yasayı, derin güçlerin etkisinde kalıp, Kürtlere özerklik verilecek diye kısmen veto etmişti.**

2004 sonrası yıllarda darbe komplolarıyla yüzleşmek zorunda kalan hükümet, bu yasayı da artık bir daha gündeme getirmemişti. MHP'nin yine bölücülük yaftası yapıştırdığı ve geçen yıl aralık ayında 13 ilin büyükşehir olmasına ilişkin Meclis'ten geçen yasa, kısmen yerel yönetimlerin güçlendirilmesini amaçlasa da yerinden yönetim ilkesi şartlarını tam olarak karşılamıyor. **Şimdi yapılması gereken, Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı üzerindeki çekinceleri kaldırmak.**

Derin güç odaklarının ve onların destekçilerinin "Öcü," gibi sunduğu **ademimerkeziyetçilik**, tam tersine, Türkiye'nin genelinde **Türk demokrasisini gerçek anlamda güçlendirecek bir model. Bütün mesele, devleti, vergileriyle ayakta tutan vatandaşın hizmetkârı hâline getirecek bu yönetim modelinin uygulamaya konması cesaretinin gösterilip gösterilmeyeceği. Bu model, Kürt sorununun çözümünde de anahtar unsur olarak karşımızda duruyor.**

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bariş yaparken hükümetin Uludere sınavı...

Lale Kemal 27.02.2013

Hükümet, PKK ile 29 yılı bulan silahlı mücadeleye siyasi çözüm bulmak için yola çıkarken parlamentoda temsil edilen diğer siyasi partilerin bu tarihî döneme mutabakat vermemiş olmaları karşımızda süreci sabote edebilecek önemli engellerden biri olarak duruyor. Bu partiler arasında BDP'nin, sürecin aktörleri arasında yer almakla birlikte süreci başlatan AK Parti iktidarı ile zaman zaman gerilim yaşadığını hatırlatmakta yarar var. Ana muhalefet CHP'nin, daha emekleme dönemindeki bariş yapma sürecinde samimiyetsiz tutumuna MHP'nin, sert söylemleri eklenince insan ister istemez karamsarlığa kapılabiliyor sürecin kendisi zaten çok ciddi engellerle doluyken.

MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli, dün grup toplantısındaki konuşmasında, bariş yapma sürecine yönelik bildik sert söylemlerinin dozunu arttırırken PKK ile Türk devletinin aynı kefeye konmuş olduğunu iddia ederek veryansın ediyordu. Ne de olsa, hem MHP hem de CHP, anayasal düzeni silah zoruyla değiştirme girişimi yani darbe teşebbüsü iddiasıyla yargılanan kimi sanıkları Meclis'e taşıdılar. MHP, vekil yaptığı darbe planlamaktan şüpheli sanık eski komutanın terörle mücadeleden madalya bile almış olmasından dolayı övünmekle meşgul. Ama, devletin, dile kolay 29 yıldır devam eden düşük yoğunluklu savaş sırasında, öncelikle *Taraf*'ın sonradan ortaya çıkarttığı güvenlik zafiyetlerinin bu ülkeye yıkım getirdiğinden hiç bahsetmez aslında bu dönemde yaşananlardan siyasi sorumluluğu olan partiler. **Onlarca yıl, acemi erler, çatışma alanına sürülmüş, terörle mücadelede profesyonel birliklerin kullanılması gerektiği gerçeğine bir gün olsun değinmemiş bu siyasi partiler.**

Kirli dönemlerden hesap sorma yürekliliği

Kültür ve Turizm Bakanı **Ömer Çelik**, önceki gün Nevşehir’de yaptığı konuşmada, bu **kirli dönemleri ve sessiz kalanları şu sözlerle deşifre ediyordu:**

“Geçmiş dönemlerde niçin faili meçhul cinayetlerle baş edemediler. Onların iktidar dönemlerindeki faili meçhul cinayet sayısı ortadadır. İnsanlar çocuklarının mezarlarını bulamadılar. O faili meçhul cinayetler neticesinde devlet kirlendi; devlet içindeki çeteler kuvvetlendi. E peki o zaman devlet içindeki bu çeteleri temizleyip terör meselesine niçin çözüm bulamadılar.”

Malum haftanın her Salı günü, siyasi parti liderlerinin birbirlerine atışmalarını dinleriz, dün de bu mutat günlerden biriydi... MHP, yine şaşırtmadı ve barış sürecine yüklendi, keza CHP lideri Kemal Kılıçdaroğlu da AK Parti’ye yüklenmekle meşguldü... Bu partilerin, Uludere’de bundan yaklaşık 14 ay önce, devletlerine ait F-16 savaş uçaklarınca PKK’lı sanılıp öldürülen 34 vatandaşın hesabını sormak akıllarına gelmiyor büyük ihtimalle barış sürecinin ipine sarılmadıkları için. **Ama, AK Parti’nin, olayın üzerinden yaklaşık 14 ay geçtiği hâlde 34 Kürt vatandaşın öldürülmüş olmasının hesabını veremediğini anlamak mümkün değil üstelik de barış sürecinin mimarı iken.**

Uludere barışı rehin alıyor

Devletin aş iş sağlayamadığı için kaçakçılık yapmalarına göz yumduğu kimisi 13 yaşlarında 40 Kürt vatandaş, 28 Aralık 2011 sabah saatlerinde, sonradan yapılan açıklamalara göre PKK’lı sanılıp bombardıman ateşine tutulmuş ve bunlardan 34’ü ölmüştü. **Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı, olayı aydınlatmak için soruşturma açmış olmasına rağmen düğümü çözecek olan, “Vur emrini kim verdi,” gibi kritik sorulara, TSK’dan belge bilgi gelmediği için cevap verecek bir yargı sürecine nokta koyamıyor. Meclis’teki Uludere komisyonunun AK Partili üyeleri, olayı adeta perdelemeye uğraşır izlenimi veriyorlar.**

Hükümet, Uludere olayının sorumlularını ortaya çıkartacak şeffaf bir politika izlememekte ısrarlı gibi, sanki TSK’da birileri kollanıyor. Oysaki olayın meydana geldiği anda, soruşturmanın selameti açısından kimi komutanlara görevden el çektilmesi gerekiyordu, bu yapılmadı. Yakınlarını kaybeden vatandaşların tüm ısrarlı çağrılarına rağmen özür bile dilenmedi.

Geçen yıl Heron görüntülerini izleyen bazı vekiller bile çıplak gözle bakıldığında bu kişilerin terörist olmadığına anlaşıldığını dile getiriyorlardı ama F-16’lar tarafından öyle zannedilip ağır bombardıman ateşine tutuldular, insanın tüyleri diken diken oluyor.

Meclis Uludere Komisyonu’nun, en nihayetinde mart ayı ortalarında olayla ilgili bir raporu kamuoyu ile paylaşacağı söyleniyor. **Vekiller, temsil ettikleri vatandaşlarının ağır bombardıman ateşi sonucu öldürülmüş olmalarının ardındaki sır perdesini tamamen ortadan kaldırmak gibi bir sorumlulukla karşı karşıyalar.**

Hükümete gelince; Uludere olayı aydınlatılmaz ve çok geç de olsa bir özür gelmezse bu tutum, barışın yapımını rehin almaya devam edecek.

loglu@superonline.com

Kandil'e bomba: Şansınızı zorlamayın, mesajı mı...

Lale Kemal 06.03.2013

PKK ile silahlı mücadelenin 29 yıla yayılmış olmasında en önemli etkenlerden biri, ordu birliklerinin ve acemi erlerin çatışmalarda kullanılmış olması iken bu alandaki siyasi karar mekanizmasını, yine TSK'nın ağırlıklı tekelinde bulundurmasına siyasilerin izin vermiş olmalarıdır. 2011 temmuzunda Silvan ilçesindeki karakola yapılan baskın sonrası nihayetinde mevcut iktidar, terörle mücadelenin artık siyasi iradenin yönlendirmesinde gerçekleşeceğini, polis özel harekât birliklerinin de ordu birlikleriyle müşterek çatışma alanlarında yer alacağını ilan etmişti. Malum, önümüzdeki dünya örneklerinin de gösterdiği üzere, terörle mücadele bir iç güvenlik harekâtı olarak özel olarak eğitilmiş profesyonel birlikler tarafından yapılır, asla ve asla acemi erler yani mecburi askerlik hizmetini yapan mükellefler, yapılanmaları düzenli ordulardan farklı olan örgüt mensuplarına karşı çatışma alanlarına gönderilmezler. Ama Türkiye'de oldu, hiçbir siyasi irade şimdiki kısmen hariç ya da parlamentoda temsil edilen partiler, Türkiye'nin terörle mücadele politikasını sorgulamadılar.

Dünkü gazetelerin bazılarının birinci sayfasında, çözüm sürecinde sembolik bir jest olarak bırakılacakları bildirilen PKK'nın elindeki esirlerden er **Reşat Çeçan**, kardeşinin gerilla olduğunu belirtip, **"Dağda karşılaşırsak birbirimizi vuracağız. Biran önce bu kan durmalı"** diyordu. Bu erin sözlerinden şu tesbiti yapmak gerekiyor: Terörle mücadelede profesyonel birlikler yerine acemi askerlerin kullanılması, kaçınılmaz olarak gerek kan bağı olan gerekse olmayan ama aynı ülkenin insanları olmalarından hareketle bir nevi kardeşin kardeşi vurmak zorunda kaldığı bir ortam yaratıyor.

Reforme edilmemiş ordu ve barış sürecinde riskler

Hükümetin, terörle mücadelenin yönlendirmesini ordudan alıp kendisine yani siyasi iradeye bağladığını açıkladığı 2011 yılından bu yana sözkonusu bu politikanın uygulamada başarılı olduğu söylenebilir mi? Kısmen belki, en azından TSK, İmralı'da ömür boyu hapis cezasını çekmekte olan PKK lideri Abdullah Öcalan ile MİT arasında siyasi irade izniyle silahsız çözüm arayışları çerçevesinde devam eden görüşmelere bir tepki vermedi. Hükümetin, belki iznini almasa bile kanlı süreçten silahsız yani siyasi çözüm arayışlarına geçileceği konusunu TSK'ya danışmadığını söylemek mümkün değil zaten bu da yadırganacak bir durum değil.

Ama, **böylesine tarihî bir barış yapma sürecine girilmişken, hükümetin ve parlamentonun, ordusunu henüz reforme etmemiş olması barışı sekteye uğratacak önemli bir risk taşıyor.** Zira, PKK ile çatışan onbinlerce subayın barış sürecinden ne denli rahatsız olduğunu tahmin etmek güç değil. Diğer yandan, ordusunun sonsuza dek artık kışlasına, asli görevi olan yurt savunmasına çekilmesi için gerekli reformları yarım bırakmış bir **Türkiye siyasetinin aldığı silahsız çözüm kararına, tarihi, siyasetçileri darbeye devirme ve bu amaçla planlar yapmakla dolu olan ordu mensuplarının ne ölçüde saygı duyacağı sorgulanması gereken bir diğer sorunlu alan.**

Askere darbe zemini hazırlayan 35. Madde yerinde duruyor, yayımlamakta oldukları dergilerin bir nüshasını alıp incelemenizi tavsiye edeceğim askerî liseler kaldırılmamış, harp akademileri müfredatı, demokratik standartlara çekilmemiş iken hükümetin siyasi kararlarına askerin harfi harfine uyacağının garantisi yok. Tüm **bu saydığım ve saymadığım reformları taçlandırarak olan ise, TSK'nın Milli Savunma Bakanlığı'na bağlanması ve siyasi irade kararlarına uymadığı hâllerde yaptırımların uygulanacağını yasal teminat altına alınmasıdır.** Mevcut hâlde de kimi yaptırımlar uygulanabilir ancak bu anlamda siyasi irade

eksikliği bulunuyor.

TSK barış sürecinden haberdar değil mi?

Yapısal reformlar gerçekleşmediği sürece, örneğin, BDP heyetinin, barışın detaylarını PKK ile görüşmek üzere yola çıktığı sırada Türk F-16'larının Kandil'i, gerçekten alınan önemli bir eylem istihbaratı sonucu mu bombaladıklarını bilemeyeceğiz. **Bu bombalama, TSK, barış sürecinden haberdar değil mi, sorularını akıllara getiriyor. Acaba, TSK, bombalama ile barış sürecinin aktörlerine, "şansınızı fazla zorlamayın," mesajı mı vermek istedi. Karanlıkta kalan bu sorulara yanıtın siyasi iradeden gelmesi ve parlamento tarafından meselenin sorgulanması gerekiyor.**

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Başkanlık sistemine barış süreci engeli

Lale Kemal 13.03.2013

Şimdilerde soğutulmaya bırakılmış olsa da Başbakan Erdoğan'ın, partisinin eksik oylarını kapatabileceğini söylediği BDP ile ittifak içinde başkanlık sistemine dayalı yeni bir anayasayı referanduma götürebileceği fikrini dile getirdiğini biliyoruz. Malum Erdoğan, Slovakia'dan dönerken yaptığı açıklamada, **"BDP'yle 330'u yakalamak için müşterek adım atabiliriz,"** demişti. BDP Eşbaşkanı Demirtaş da, şubat başlarında *Milliyet*'e verdiği demeçte, anayasa önerileri konusunda bire bir örtüşmeler de en yakın oldukları partinin AK Parti olduğunu belirterek, başkanlık sistemine destek verebileceklerini ima etmişti. Demirtaş, devamla, BDP'nin, bu destek karşılığında yeni anayasada etnik temele dayalı vatandaşlık tanımının değiştirilmesi, Kürtçenin eğitim dili olması ve özerklik verilmesi gibi taleplerini dile getirmişti.

Hatırlanacağı üzere, **AK Parti**, geçen yıl kasım ayında, mevcut parlamenter rejimden **başkanlık sistemine geçişi öngören kendi anayasa önerisini, 31 yıllık darbe anayasasının yerine demokratik bir anayasayı bir türlü yazamayan dört partili parlamento komisyonuna sunmuştu.**

Erdoğan'ın, mevcut hâliyle sembolik önemi ağır basan cumhurbaşkanlığı koltuğuna, 2014 yılındaki seçimde yetkilerini arttıracak başkanlık sistemiyle oturmak istediği sır olmaktan çoktan çıktı.

Helikopter alımına bile tek başına karar veremeyen başkan!

Hükümetin önerdiği ve adına Türk tipi dediği başkanlık sistemi, ne ABD'deki başkanlık sistemine ne de Fransa'daki yarı başkanlık sistemine benziyor. Başbakan, kafasındaki modeli, geçen yıl kasım ayında İspanya ziyaretinden dönerken gazetecilerle paylaşmış ve iki meclis yerine tek meclisli bir sistemden yana olduğunu dile getirirken de şu sözleri sarfetmişti; **"Amerikan başkanı** büyükelçi bile atayamıyor... Bir **helikopter satışına bile kendi başına karar veremiyor."**

Başbakan'ın, örneğin, **Amerika'da başkanın, ilgili denetim kurumlarından onay almadan helikopter satışını bile yapamadığını ima ettiği sözleri bile kendi başına, başkanlık sistemi yoluyla Erdoğan'ın çok fazla yetkiye sahip olacağı ve otoriter bir yönetim kuracağını haklı haksız dile getirenlerin ekmeğine yağ sürer nitelikte.** Zira **Erdoğan, silah satışı ve alımı dâhil başta parlamento çeşitli süzgeçlerden geçtikten sonra ki bizde böyle bir süreç zaten yok ancak önüne gelmesi gereken kritik konularda dahi tek başına karar vermek istediğini ima ediyor yukarıdaki sözleriyle.** Diğer yandan, Türkiye'de, başkanlık sistemi yerine, mevcut parlamenter rejimin daha sağlıklı işletilmesine odaklanılması gerektiğine işaret eden Cumhurbaşkanı Abdullah Gül dâhil pek çok isim bulunuyor. Örneğin, Kocaeli Üniversitesi'nden Hukuk Profesörü **Sevtap Yokuş**, önceki gün *Habertürk*'te, başkanlık sisteminin de tartışılması gerektiğini dile getirmekle birlikte aslında mevcut parlamenter rejimin barındırdığı ciddi sorunların öncelikle giderilmesinin önemine işaret ediyordu. Prof. Yokuş, seçim barajının yüksek olduğu gerçeğine işaret ederken **Siyasi Partiler Kanunu'nun lider sultanı yarattığına, böylece vekillerin gerçek anlamda halk tarafından değil liderler tarafından seçildiğine, dolayısıyla parlamentonun başbakanın onay makamı hâline geldiğine dikkat çekerken Türkiye'nin, esas olarak demokrasi sorunu bulunduğuna vurgu yapıyordu.**

Kürt sorunu ve başkanlık sistemi yan yana getirilince

Prof. Yokuş, 18 kez üzerinde değişiklik yapılmakla birlikte mevcut (darbe) anayasanın, ideolojik, etnik temeli ve tümüyle yasağcı zihniyetiyle çatışmanın (PKK ile) derinleşmesine zemin oluşturduğunu belirtirken çeşitli ülkelerin çatışmalardan çıkarken (barış süreçlerinde) yeni anayasa yaptıklarını da hatırlatıyordu.

Yeni anayasa yapımı özünde bir demokratikleşme hamlesi olmakla birlikte 30 yıllık çatışmanın sonlandırılması dönemine denk gelince **vesayetten arınma arayışları yerini "Anayasa PKK'ya taviz için mi yapıyor" gibisinden korkuvarî bir iklime bırakma riski taşıyor.**

Federalizmi nihayetinde bölünmeyi getireceği, üstüne bu sisteme geçiş için **BDP ile ittifakın bu bölünme sürecini hızlandıracak gibi yanlış algılar da eklenince başkanlık sisteminin ise bir referandumda halkın desteğini alma ihtimali giderek zayıflıyor.**

"Ülke bölünecek iddiasının," zaten güçlü bir alıcısının bulunduğu Türkiye'de, daha şimdiden AK Parti'ye ılımlı MHP'lilerden gelen desteğin azaldığı konuşuluyor.

Kanımca **başkanlık sisteminde asıl korkulması gereken, Erdoğan'ın, başta alıntıladığım, her konuda tek başına karar verme arayışına işaret eden sözleridir. Umarım aslında bu düşüncede değildir.**

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Silahsızlanma sürecin finalinde

Lale Kemal 20.03.2013

Abdullah Öcalan ile terörü bitirmek adına devam eden görüşmelerde, silahların susması için önemli adımın, 21 Mart perşembe Nevruz günü atılması bekleniyor. **Öcalan'ın, PKK'ya ateşkes çağrısını** BDP aracılığıyla duyurması ve bu karara örgütün uyması ihtimali yüksek olan bu Nevruz günü, **30 yılı bulan şiddetin yerini barışa bırakması önündeki uzun ve mayınlarla dolu yolda önemli bir merhale olacak.** Adalet Bakanı Sadullah Ergin, geçen hafta sonunda *Kanaltürk*'te yaptığı açıklamada, ateşkesle birlikte örgütün Türkiye sınırlarından dışarı çekilmesi takviminin başlangıcını 21 Mart perşembe Nevruz günü, bitişini ise bu yıl sonu olarak açıkladı. **Peki, silah bıraktırma takvimi verilebilir mi? ve böyle bir takvimin verilmesi hangi faktörlere bağlı olacak? Bu soruların olası yanıtları, zaman içinde yani barış yapma sürecinde kat edilecek demokratikleşme adımlarına bağlı olarak verilebilecek.**

BDP eşbaşkanlarından **Gülten Kışanak**, süreçle ilgili kendisiyle görüşenlere verdiği bilgilerde, **ateşkes ve geri çekilmenin, sürecin başlarında, silahların bırakılmasının ise barış sürecinin finaline yakın olacağını dile getiriyormuş.** Kışanak'ın, silahların bırakılmasına dair verdiği olası takvimi, diğer ülke örnekleri analiz edilerek de hepimiz verebiliriz aslında. **İngiltere'nin**, Kuzey İrlanda'nın bağımsızlığı için silahlı mücadele veren kısa adı **IRA** olan İrlanda Cumhuriyetçi Ordusu **ile barışı sağladığı süreçte silahların bırakılması da** (İngilizcede decommissioning deniyor) **örneğin, finale doğru gerçekleşmişti.** Ateşkes sırasında 1996 yılında kurulan bağımsız bir uluslararası komisyon, yalnızca IRA değil adanın İngiltere'den ayrılmasını istemeyen Birlik yanlısı grupların da silahlarının teslimatını denetlemekle görevlendirilmişti.

Silahsızlanma 14 yılda sağlandı

Silahların bırakılması ve komisyona teslimi kararı, barış için varılan tüm uzlaş konularının onaylanmasına paralel iki yıl içinde tamamlanacaktı. Ancak **iki yıllık takvime uyulmadı ve gerek IRA gerekse Birlik yanlıları, İngiltere ile varılan barış anlaşmasının uygulanmasına koşut olarak silahları aşamalı bıraktılar.** **Silahsızlanmayı denetleyen komisyon, 2010 yılında yani aradan 14 yıl geçtikten sonra örgütlerin silahlarının tümünü teslim ettiklerine dair raporunu yayımladı.**

PKK'nın silahsızlandırılması sürecinin, İrlanda'daki barışın yapımında olduğu gibi 14 yıl süreceğine dair bir öngöründe bulunmak mümkün değil ama **nihai barışın tesisi anlamına da gelen silahların bırakılması için atılacak demokratik adımlar silahların sonsuza dek susturulması sürecini öne çekmede kilit öneme sahip.**

Türkiye, gerek Anayasa'da gerekse kanunlar yoluyla yapacağı ilerici düzenlemelerle ancak terör sorununu besleyen anti-demokratik uygulamaları ortadan kaldırırken aslında hukuk devletinin tesisini de tüm vatandaşları için sağlamış olacak. **Ne var ki, suçu şiddet ile sınırlayarak bir ileri adım atıldığı 4. Yargı Paketi'nin, aradan neredeyse bir yıl geçtikten sonra birkaç hafta önce Meclis'e sevk edilmiş olması bile kendi başına, köklü reformlar yapılmasındaki ürkekliği ortaya koyuyor.** Hükümetin bu kadarını gerçekleştirdiği reformları, BDP hariç iki siyasi partinin fazla ilerici bulmuş olması bile, yargı reformuna ilişkin sözkonusu tasarının, ifade özgürlüğünü daha da genişleterek kabul edilmesi bir yana daha da geriye götürecek düzenlemelere maruz kalma riskine işaret ediyor.

Silahların bırakılması takvimi nasıl kısılır?

Meclis Adalet Komisyonu'nda yarın tartışılmaya başlanacak yargı reformunda, ifade özgürlüğü önünde önemli bir engel teşkil eden TCK 301. Madde, örneğin, yerinde duruyor. Pakette, KCK, KESK gibi davalarda uygulanan silahlı örgüt üyeliğiyle ilgili TCK 314. Madde'nin ifade özgürlüğü kapsamına girebilecek bölümlerinde iyileştirme yapılmadı.

Dördüncü paket, dolayısıyla ifade özgürlüğünün tesisi için gerekli güven arttırıcı önlemleri yeterli düzeyde kapsamıyor. **Yargı reformu bu hâliyle, karar vericilerin zihinsel dönüşümde zorlandıklarının önemli bir işaretiyken muhalefet partilerinin, demokratikleşme alanında iktidarın çok gerisinde kalıyor olmaları barış sürecinde önemli bir handikap.**

Öcalan ile yürütülen görüşmelerden siyasi iktidar sorumluyken parlamentoya süreçle ilgili bilgi verilebilir. **Parlamentonun, bu süreçteki asli misyonu, başta demokratik yepyeni bir anayasa yazımı ve temel hakları garanti altına alacak diğer yasal düzenlemeleri yapmak olmalı.** İşte o zaman parlamento, süreci taçlandırır ve tarihe adını yazdırır, **silahların bırakılması süreci de hızlanır. BDP'ye ise, barış sürecinde devletle Öcalan arasında arabuluculuk yapmaktan öteye giden, örgütten bağımsız politika geliştirme gibi tarihî bir görev düşüyor.**

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Erdoğan'ın cumhurbaşkanlığı riske girdi

Lale Kemal 22.05.2013

Kaderin cilvesi mi bilinmez, ama hem Erdoğan hem de hedefindeki **Beşar Esad**, önümüzdeki yıl cumhurbaşkanlığı seçimlerine hazırlanıyorlar. Daha doğrusu Suriye Devlet Başkanı Esad, yakın müttefiki başta Rusya sayesinde vatandaşlarının kanı pahasına iktidara tutuna tutuna bugünlere geldi ve **"Görevi bırakmıyorum, cumhurbaşkanlığı seçimlerine gireceğim,"** dedi bir Arjantin gazetesine verdiği demeçte. Böylece Esad, bir yandan dünyaya bir yandan da Türkiye'ye meydan okurken **Ankara'da, bu diktatörün hemen gidici olduğu üzerine kurulan oyun planı çöktü.**

Suriye'de, mart ayında ikinci yılını deviren iç savaş, Reyhanlı'daki bombalı saldırıyla birlikte Türkiye'ye ciddi bir güvenlik ve ekonomik tehdit olarak yansımaya artarak devam ediyor. Türkiye'ye akın akın gelen Suriyeli mültecilere ev sahipliği yapan il ve ilçelerdeki **vatandaşlar adeta saatli bomba gibi, her an patlamaya hazır.**

Cumhurbaşkanı Gül'ün Reyhanlı ziyaretine eşlik eden yetkililer, Suriyeli mültecileri barındıran diğer il ve ilçeler gibi Reyhanlı'da da durumun hiç iç açıcı olmadığına dikkat çekiyorlar. Mülteci akını ile birlikte ilçenin nüfusu 60 binden 90 bine çıkınca dolayısıyla su, sağlık gibi altyapı hizmetleri bu doluluğu kaldıramaz olmuş. İlk başta paralı iken ilçede ev kiralayan Suriyeliler fakirleşince çareyi ucuz işçi olarak çalışmakta bulmuşlar. Ne var ki işgücü piyasasını bu anlamda olumsuz etkiliyor olmaları ilçedeki gerilimi tırmandırmış.

Daha da trajik olanı, artık paraları biten Suriyelilerin kadınlarını, kızlarını para karşılığı sattıkları ya da imam nikâhı ile para karşılığı evlendirdikleri çokça ortaya atılan bir iddia ve bu durumun halkı iyice öfkeliendirdiği belirtiliyor.

Vatandaşların, Reyhanlı patlamalarına giden süreçten sorumlu tutup hedef aldıkları bir kesim Suriyeli mülteciler iken diğeri de Başbakan Erdoğan.

Reyhanlı saldırısından sonra sokağa dökülen halk, Suriyeli muhaliflere destek vererek Türkiye'yi, Suriye'nin açık hedefi hâline getirmiş olmasından dolayı Erdoğan'a yüklendiler.

10 yılı aşkın bir süredir başbakan olan **Erdoğan'ı, belki de ciddi prestij kaybına uğratacak ve siyasi hesaplarını altüst edecek bir olay olarak artık Suriye krizi karşımıza çıktı.**

Liderliğinde, Türkiye'yi, nispeten iyi bir noktaya getiren Erdoğan, isabetsiz Suriye politikaları yüzünden, Cumhurbaşkanlığına seçilme şansını daha da önemlisi ekonomiyi riske atmış bulunuyor.

Erdoğan'ın, Esad ile anlaşmazlığını kişisel bir çatışma havasına dönüştürmüş olması yüzünden, Ankara kulislerinde, "Erdoğan mı yoksa Esad mı önce gidecek," yorumları yapılmaya başlandı.

Başbakan, diplomatik esneklik gösterip politikalarını Esad'ın hemen gidiciliği üzerine kurmaktan vazgeçer, mülteci sorununun yol açtığı travmaları acele ortadan kaldıracak tedbirler alırsa yitirmekte olduğu prestijini geri kazanır.

Fidan senaryoları, Kurtulmuş'un şansı arttı

Erdoğan'ın, Suriye krizindeki açmazdan Dışışleri Bakanı Davutoğlu'nu sorumlu tuttuğu Ankara'da sıkça konuşuluyor. Bu yüzden, güçlü bir başkanlık sistemini arkasına alıp Cumhurbaşkanlığı koltuğuna oturması hâlinde yerine **Başbakanlığa Davutoğlu'nu getirme planlarından artık vazgeçtiği, ABD gezisinde yanında götürdüğü Numan Kurtulmuş'u, bu koltuk için düşündüğü kulislere yansıyan bilgiler arasında. Kurtulmuş'a ise, sonradan gelip, büyük pastayı kapacağı endişesiyle parti içinde tepkinin büyük olduğu söyleniyor.**

Erdoğan'ın, MİT Müsteşarı Hakan Fidan'ı ileride Dışışleri Bakanlığı'na getirmesi olasılığının ise yüksek olduğu konuşuluyor.

Suriye krizi Türkiye'de yeni siyasi dengelere gebe... Ama ara dönem sonrası **geleceğin başbakanı Babacan olursa hiç şaşırmayın. Gül'ü de yabana atmamak lazım.**

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

30 milyarın hesabını soruyor muyuz ki

Lale Kemal 29.05.2013

Bugünkü dolar kurundan hesaplandığında 16 milyar dolar yaklaşık 30 milyar lira ediyor. Bu rakamın anlamını kavramak için önce Türkiye'nin 2013 yılı için Sağlık ve Adalet bakanlıklarına ayırdığı bütçe ödeneklerine bakalım. **30 milyar dolar, Türkiye'nin Adalet Bakanlığı bütçesinin beş katı, Sağlık Bakanlığı bütçesinin ise neredeyse iki katı daha fazla bir yekûn. Peki, bu 16 milyar doları Türkiye ne amaçla harcayacak; geleceğin büyük uçağı adı verilen Müşterek Taarruz Uçağı kısa adıyla JSF ya da F-35'lerden 100 adet ve üstü satın almak için.**

Amerikan Lockheed Martin firması önderliğinde yapımı süren bu uçaklardan Türkiye ve ABD dâhil dokuz ülke satın alacak. Bu uçakların yapımında, **hem maliyetlerin katlandığı hem de üretimin gecikmesinin nedenleri üzerine** uluslararası basında çokça haber yer alıyor **bizim medyada hemen hemen hiç bu sorunlara değinilmezken.** Keza, bizim medyada ve parlamentomuzda, Türkiye'nin güvenliğini doğrudan ilgilendiren F-35'lerin bize kaç mal olacağı, yerli savunma sanayiine getirilerinin neler olacağı ve kaynakların etkin ve verimli yani kamu yararına harcanması için şeffaf bir süzgeçten geçmesi gerektiği üzerine kafa yorulmuyor.

Peki, Türkiye ve projenin diğer ortağı sekiz ülke, F-35'lerin, şeffaf ve hesap verilebilirlik ilkeleri doğrultusunda kamu yararına tedariki için nasıl bir yöntem izliyor? Bu soruya cevap, bir uzman tarafından veriliyor.

Kitabın yazarı, vatandaşlardan toplanan vergilerle varlığını sürdüren kamu kurumlarının harcamalarının, bağımsız, şeffaf ve hesap verilebilirlik ilkeleri çerçevesinde denetiminin önünü açan hükümetin, sonradan ironik bir biçimde bu ilkeleri yerine getirmesine sınırlama getirdiği **Sayıştay kurumunun uzman denetçisi Şahin Binici.**

Binici, şubat ayında yayımladığı kitabında, F-35 projesinin yönetiminde Türkiye ve diğer ortak üye ülke Sayıştay'larının mukayeseli bir çalışmasını yapıyor. (*) Yazar, hiç bir yoruma gerek kalmaksızın parlamento adına denetim yapmakla yükümlü olan **Türk Sayıştay'ının, F-35 projesinde rolünün çok sınırlı olduğunu ortaya koyuyor.**

Binici'nin çalışması, proje bedeli, Sağlık ve Adalet Bakanlığı bütçelerinden bir hayli yüksek olan **F-35 alımında, toplumsal duyarlılığı yaratması gereken parlamento ile ilgili bakanlıkların dahlinin olmadığını ortaya koyuyor.**

Binici'nin kitabından özetleyerek verdiğim satırbaşları şöyle:

Uluslararası alanda tüm zamanların en büyük savunma sistemleri tedariki projesi F-35 savaş uçaklarının üretimi, hem milli savunmamız hem de savunma sanayiimiz açısından stratejik öneme haizdir. F-35, savunma sanayii harcamaları içinde sadece tedarikine ayrılması gereken yaklaşık 16 milyar dolar ile önemli bir paya sahip ve **Türkiye'nin güvenliğini doğrudan ilgilendiren proje harcamalarının daha verimli, etkin ve şeffaf bir şekilde gerçekleşmesi için uluslararası standartlarda etkin bir Sayıştay denetimine ve proje yönetimine ihtiyaç bulunmaktadır.**

Savunma Sanayii Müsteşarlığı ve Milli Savunma Bakanlıkları, projede yapılmakta olan değişikliklerin **Türkiye savunmasına ve hazinesine yükleyeceği ilave yükümlülükler veya sağlayacağı faydalar hakkında, TBMM'yi sonrasında da kamuoyunu bilgilendirmelidirler.**

Ortak ülkelerde F-35 projesinin yönetimindeki metot bizde de uygulanmalı ve Savunma Bakanlığı haricinde (Aslı Genelkurmay Başkanlığı), örneğin, **projenin Türk endüstrisine katkılarının belirlenmesi gibi**

hususlarda farklı ve ilgili bakanlıklar yer almalıdır.

Bu arada, F-35'in sahiplerinden SSM Müsteşarı Murad Bayar'ın da, askerî reflekslere sığınıp, basına bilgi vermekten kaçınmaması gerektiğini hatırlatmakta yarar var.

ABD Başkanı Barack Obama'nın, bu görevi ilk üstlendiği 2009 ocağında yaptığı konuşmada sarfettiği, "Vatandaşın dolarlarını (*bizde liralarını*) emanet ettiği bizler, harcamaları akıllıca yapmalı, kötü alışkanlıkları reforme etmeli ve *işlerimizi gün ışığında yapmalıyız zira ancak bu şekilde vatandaş ile hükümetleri arasında hayati olan güveni tesis edebiliriz,*" sözleri ders alınmasını gerektirecek nitelikte.

Dile kolay bundan 151 yıl önce bugün kurulan Sayıştay'ı, halen kamu kurumlarının lılarımızı nasıl harcadığını gün ışığında denetleyecek bir kurum hâline siyasi iradeler getirememiş, tam tersine önüne engeller çıkartılıyor.

Ben bu satırları yazarken, Reyhanlı saldırısı bağlamında hükümet ile ana muhalefet arasında karşılıklı ağır suçlamalar devam ediyordu. Türkiye'de, **başta MİT, ordu ve polis kurumlar denetlenebilseydi hükümet ve muhalefet, güvenliğimizi çok yakından ilgilendiren Suriye politikalarında ulusal çıkarları kollayan daha rasyonel politikalar izleyebilir, yanı başımızdaki iç savaşın faturası bu denli ağır şekilde biz vatandaşlardan çıkmazdı.**

(*)Şahin Binici, *Müşterek Taarruz Uçağı Projesi ve Sayıştaylar*, Şubat 2103, Hat Yayınevi.

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Erdoğan'ın kibri ve özgüven patlaması

Lale Kemal 05.06.2013

Taksim Gezi Parkı gösterilerinin sıçradığı kentlerden başkent Ankara'da, eylemlerin odak noktası Başbakanlık binasının bulunduğu Bakanlıklar-Kızılay olunca kentin özellikle lüks mahallesi olarak bilinen Çankaya ve civarındaki eylem tarzı ister istemez yeterince dikkat çekmiyor. Ne var ki, bu semtlerde ortaya konan eylem biçimleri, bana derin devlet içindeki yasadışı yapılanmanın ilk kez günyüzüne çıktığı Susurluk kazası sonrası yaşananları anımsattı. **Vatandaşın, üstü örtülen ilişki ve faaliyetlerin açığa çıkartılması gibi haklı nedenlerle başlattığı "Sürekli Aydınlik için bir dakika karanlık," eylemlerini, vesayet odakları, durumdan vazife çıkartıp kendilerine yontmuş, 28 Şubat postmodern darbe hazırlıkları için kullanmışlardı.**

Şöyle ki, Gezi Parkı eylemine destek vermek amacıyla Çankaya ve civar mahallelerde bazı vatandaşlar, tıpkı Susurluk sonrasında olduğu gibi evlerinin ışıklarını bir dakikalığına söndürürken kimileri de gece karanlığında mum yakıyorlardı. Nitekim, Susurluk kazası sonrasındaki eyleme, şehrin göbeğindeki Genelkurmay Başkanlığı ve diğer askerî binalardaki odalardan da gece karanlığında söndürülen ışıklar ile destek atılıyordu.

Şimdiki eylemlere bir de mutfaklarından kaptıkları tencere, tepsi, tava, kaşık artık ne varsa alıp soluğu sokakta bulan vatandaşların çıkarttıkları gürültüler eklenmiş durumda. Keşke bu tarz eylemi, **hükümete yeminli düşmanlık adına değil de bundan yıllar önce Latin Amerika ülkelerinden Şili’de kadınların, et fiyatlarını protesto etmek için tencerelerle sokağa döküldükleri gibi anlamlı günler için yapsalardı.**

Neyse... Balıkesir’in Susurluk ilçesinde 1996 yılında bir kamyonun çarptığı Mercedes marka otomobilin içinde bulunan bir üst düzey Emniyetçi, devlet adına kirli işlere bulaşan bir mafya üyesi, bir güzellik kraliçesi ölmüş, Kürt kökenli milletvekili sağ çıkmıştı.

Susurluk kazası sonrası ancak 2000’li yılların başında davayı sonuçlandıran mahkeme, mafyavari yapılanmaların devlet, işadamları ve siyasiler üçgeninde ancak gerçekleşebileceği sonucuna vardıldıktan sonra asker kökenli bir özel harekâtçıyı hapis cezasına çarptırabilmişti. Gelin görün ki, o zaman dört emekli kuvvet komutanının, bu eski özel harekâtçıyı, yargıyı etkileme pahasına aklamaya çalışan açıklamaları kamuoyuna yansımıştı.

Yakın tarihimizde yaşanan **Susurluk kazası olayına, bu kaza sonrası askerî vesayet destekçilerinin, vatandaşın, mafyavari yapılanmanın sonlanması için yaptıkları aslında masum eylemleri, 28 Şubat’a kılıf hazırlamak için kullandıklarını anımsatmak için değindim.**

Bugün de, Taksim Gezi Parkı’nın yıkılmasına karşı haklı bir eylem ortaya koyarken bir yandan da artık reform yorgunu, dayatmacı bir siyaset izleyen AK Parti hükümetine öfkeye dönüşen kitlesel eylemleri, ellerini ovuşturup, pusuda bekleyen derin odakların istismar etmeyeceklerini düşünmek saflık olurdu. Nitekim istismar ettiler de. Silivri’den gelen destek açıklamalarına bakın, ya da bazı gazetelerin hükümeti devirme çağrılarını okuyun yeter. Ne varki, bu yapının kıskırtımları var diye gösteri özgürlüğüne kara çalmak düpedüz kendini topuğundan vurmaktan başka bir anlama gelmez.

Artık Türkiye eski Türkiye değil. Ama AK Parti de eski reformist AK Parti değil.

Bugün tanık olduğumuz aşırıları bir kenara koyarsak kitlesel eylemler, halkın, ironik biçimde AK Parti’nin hayata soktuğu reformlar sayesinde özgürlüğün tadına varıp, bu özgürlüklerin yine aynı parti tarafından ellerinden alınmasına karşı isyan edenleri de temsil ediyor.

AK Parti artık eski reformist iradesinden uzaklaştı, en doğal hak olan özgürlükler bir bir elden alınırken, özel yaşama müdahaleler arttı. AK Parti denince artık tek akla Başbakan Erdoğan’ın kendisi geliyor, oy aldığı yüzde 50’lik kesimi garanti görüp, eylemcilere çapulcu yakıştırmaları yapıyor her ne kadar aşırıları kastetse de.

Başbakan çok kibirli, özgüven patlaması yaşıyor.

Bir yandan, **yanı başımızda otoriter rejimlerine başkaldıran Arap halklarına açık destek vereceksin diğer yandan, Taksim Gezi Parkı’nda oturma eylemi yapan vatandaşına daha ilk günden polis marifetiyle orantısız güç kullandıracaksın. Arap halklarına desteğini vatandaşından esirgeyeceksin. Bu ne yaman çelişki!.**

Taksim olayının kazananları; gösteri özgürlüğünü kullanan, aşırı uçlara pabuç bırakmayan **vatandaş,** **“Demokrasi sadece seçim değildir,”** diyen **Cumhurbaşkanı Gül,** halka, **“Çareyi sandıkta arayın,”** çağrısı yaparken Taksim’de hayat hakkına sahip çıkan eylemcilere destek veren **MHP lideri Bahçeli** ile polis gazına maruz kalan iyi niyetli eylemcilerden özür dileyen **Başbakan Yardımcısı Arınç** oldu.

Müjde, iktidar rakibine kavuşuyor

Lale Kemal 12.06.2013

Kimi eylemler ya da hareketler, diğerlerinin yaşamını etkiliyor ya da tehdit ediyorsa, bunun adı özgürlük değil, olsa olsa başkalarının özgürlüklerinin gasp edilmesidir. Gezi Parkı ve Türkiye genelindeki barışçıl eylemleri dışarıda tutarak söylüyorum; Taksim Meydanı'na kimi aşırı uçtaki grupların astıkları pankartlar, çevredeki işyerlerine zarar veriliyor olması, bu civarda işyeri olanların ya da çalışanların artık iyice tedirgin hâle geldikleri ve neredeyse yaşam haklarının ellerinden alınıyor olduğunu gözönünde tutarsak eğer, **kimi marjinal grupların, özgürlüklerin nerede başlayıp nerede bittiğini bilseler dahi bu ilkeyi kasten çiğnedikleri anlaşılıyor**. Bu gruplar, salt AK Parti karşıtlığı üzerinden çevreye mahalle baskısı yapıyor, esnafı yıldırma durumunda. Keza benzer, işyerlerine zarar verme, trafiği engelleyerek insanların işlerine tedirgin bir biçimde gitmek zorunda kaldıkları olayları, **Ankara Kızılay ve Tunalı Hilmi dâhil sıkça yaşamaya başladık**. Dün, polisin, Taksim Meydanı'ndaki aşırı uçtaki grupların pankartlarını aşağı indirmek için başlattığı eyleme **taşla, sopalarla ve molotofkokteylleriyle karşılık veren grupların artık hayatı felç eden eylemlerini sonlandırmaları gerekiyor**. Bu gruplar, **çoğunluğu genç kuşak göstericilerin barışçıl hak arama eylemlerine de giderek gölge düşürmeye başladılar**.

Hükümet cephesinde ise özellikle Başbakan Erdoğan'ın, adeta iktidar haklı ama tüm göstericiler haksız zihniyeti biraz yumuşasa da devam ediyor gibi. İktidarın, gösterilerin arkasında yabancı güçleri araması, faiz lobisi diye nitelendirdiği kimi her dönem puslu havayı seven fırsatçılara yüklenmesi, onca demokratik reformdan sonra artık iyice yorulduğunun önemli göstergeleri. Başbakan Yardımcısı **Bekir Bozdağ**'ın, Gezi Parkı eylemcilerine atıfla, *"Aziz milletimizden iktidar yetkisi alamayıp iktidar rüyasını darbelere, darbecilere ve karanlık oyunlara bağlamış olanlar, bunu anlayamaz,"* şeklindeki sözleri, hükümette halen, **28 Şubat darbelerinin giriştikleri kirli oyunlara karşı refleks geliştirip, politika üretme kültürünün devam ettiği, dolayısıyla gelişmeleri yanlış okuma durumu var**. Bu mağduriyet kültüründen vazgeçilip, eylemlerin iyi yönetilmesi ve anlaşılması gerekiyor.

1980 darbesi sonrası kuşak apolitize edildi, bastırıldı, susturuldu. **Darbe tarihi ile büyüyen eski kuşak, tehlikelerden koruma refleksiyle evlatlarını, torunlarını baskıladılar, devletin baskısını böylece katmerleştirdiler**.

Marjinalleri bir kenara koyarsak eğer Gezi Parkı özelinde ve Türkiye genelindeki barışçıl eylemlere imza atan, meslek sahibi yaşları 25 ila 35 arasında değişen bu kuşağın, çoktandır küreselleşen dünyadaki özgürleşme hareketlerinden etkilenmemesi de mümkün değildi. AK Parti'nin, şimdi rafa kaldırdığı reform hareketleri de bu yeni kuşağı daha özgür kıldı. **Ne zamanki iktidar, son yıllarda kafasını kuma gömdü ve büyük reform dalgasını unutup, içe döndü, işe o zaman, tüm Türkiye'yi okuma konusunda açığa düştü**. *"Türkiye'nin ileri demokrasiyi yakalayabilmesinin tek yolunun daha fazla demokratikleşmeden geçtiğini haykıran," liberallerle yollarını önemli ölçüde ayırdı*.

Bu noktada, **bir okuyucum**, iktidarın ilk dönem reformlarının Türkiye'yi dönüştürdüğü yolunda 5 haziran tarihli yazıma atıfta bulunarak, *"Siz getirilen özgürlüklerden söz ediyorsunuz. Peki, siz 80 darbesi Anayasa'sının 'götürdüğü özgürlükleri' biliyor musunuz? Sendikalar Kanunu, Siyasi Partiler Kanunu, Seçim Kanunu, Üniversitelerle ilgili kanunlar, Gösteri ve Yürüyüşler Kanunu vs. Ve maalesef bunların hepsi generallerin dizayn ettiği şekilde aynen korunuyor.. 80 darbesi fiilen bu alanlarda henüz iktidarda. 80 darbesi Anayasa'sında yapılan değişiklikler dahi 1960 Anayasa'sının getirdiği özgürlükler ortamının henüz kıyısına bile yaklaşmadı"* diyor. **Bu okuyucu**, kimi haklı vurgulamalarına rağmen **halen 60 Anayasa'sının getirdiği özgürlüklerden bahsediyor olması nedeniyle sınıfta kaldı, zira hiçbir darbe anayasası çağdaş özgürlük anlayışını tesis edemez.**

Ama 31 yıllık darbe anayasasının yerine yepyeni demokratik bir anayasa yapamayan parlamento da artık kendine gelmeli.

Demokrasinin temel kurallarından biri hesap sorma ve hesap verme kültürüdür. Gezi Parkı'nda barışçıl eylem yapanlara polisin aşırı güç kullanımında hesap siyasi makamlardan başlayarak sorulmalıydı ki benzeri olaylar tekrarlanmasın.

Taraf Genel Yayın Yönetmeni **Neşe Düzel**, eylemlerin başladığı ilk gün, bu hareketten demokratik bir oluşum çıkacak tesbitinde bulunuyordu. Evet, katılıyorum, hükümete rakip; seçilmiş iradelere darbe oyunları yapanlar değil katılımcı demokrasinin inşa edilmesini dayatmakta olan genç kuşaktan geliyor. Genç kuşak Türkiye siyasetini şekillendirecek.

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Avrupa'dan kopuş mu

Lale Kemal 19.06.2013

Adalet Bakanı **Sadullah Ergin**, **"Sesini yükselt, düşüncelerini açıkça söyle"** anlamına gelen **"Speakup"** konferanslarının bu yıl ikincisinin yine Brüksel'de perşembe günü yapılacağı bir günlük **oturumun konuşmacıları arasında yer alıyordu**. Şimdi öğreniyoruz ki Bakan **Ergin**, Gezi Parkı'ndan başlayıp ülke geneline yayılan hükümet aleyhtarı protestoları iktidarın **aşırı güç kullanımıyla bastırmasına sert eleştiri yönelten AB'ye kızarak bu konferansa katılmaktan vazgeçmiş.**

AB, Balkan ülkeleri ile Türkiye'de giderek kötüleşen basın özgürlüğünün seyrinin takibini amaçlayan bu konferansın ilkinin 2011 yılında yapmıştı. **Basın özgürlüğü ve medya, AB'ye üye olma kriterleri arasında birincil öneme sahip konu başlıkları arasında.** Konferansa, sözkonusu ülkelerden basın dâhil pek çok STK'nın da yer alacağı 450 kişinin katılması bekleniyor.

Hükümet, gerek AB gerek Avrupa Parlamentosu gerekse üyesi olduğumuz Avrupa Konseyi'nin, protestoları aşırı güç kullanımıyla bastırmasına yönelik ve Başbakan **Erdoğan'ın "tanımıyorum"** dediği kararlarına kızarak, bazı Avrupalı parlamenterlerin de Türkiye randevularını iptal etmiş. Bu ay sonlarına doğru yapılması **planlanan AB-Türkiye parlamenterlerinin buluşması da tehlikeye girmiş bulunuyor.**

AK Parti hükümeti, Türkiye'nin onlarca yıl kapısında beklediği AB ile 2005 yılında **tam üyelik müzakerelerini açmayı başardığı birlik ile ipleri tamamen koparıyor mu sorusu yalnızca Batı başkentlerinde değil Türkiye'de de sorulmaya başlandı**. Tam da Türkiye ve AB arasında uzun süren bir kopukluktan sonra 26 haziran tarihinde bölgesel yönetimler başlıklı Kürt sorununun çözümüne, Türkiye'nin demokratikleşmesine katkıda bulunacak görüşme başlığının açılarak, ilişkilerin kısmen iyileşeceği bir döneme girilmişken. **Türkiye'nin, protestoları aşırı güç kullanımı ile bastırmaya devam etmesi ve sorumlulardan hesap sormaması hâlinde bu başlığın açılmaması riski bulunuyor**.

Gezi Parkı ile başlayan ve bugün hükümet aleyhtarlığına dönüşen kitlesel eylemlerin arka planında, yalnızlaşan, hayal kırıklığı yaşayan bir zihin dünyası olduğunu iktidar anlamamakta ısrar ediyor, polisin aşırı güç kullanımını engellemiyor, sorumlulardan hesap sormuyor, **tam üyelik için aday ülke olduğumuz AB'nin haklı eleştirilerinin arkasında art niyet arıyor, resti çekiyor**.

M. Şükrü Hanioglu, *Sabah* gazetesinde 16 haziran tarihinde yayımlanan yazısında şöyle bir tehlikeye dikkat çekiyor ki iktidarın kulak kabartması gerekiyor;

"Siyasetin iki temel kutbundan birisinin 'hayat tarzı endişesi siyaseti' yapması oldukça önemli bir sorundur. Bunun değişimi ise tüm yaşam biçimlerinin güvencede olduğu algısının yerleşmesi ile sağlanabilir."

Gezi Parkı olaylarıyla başlayan ve hükümetin, birliğin eleştirilerine sert tepki vermesi ile meydana gelen gelişmeler üzerine geçen hafta cuma günü bir toplantı yapan **AB'nin Ankara'daki büyükelçileri, "Erdoğan'ın aşırı duygusal tepki verdiğini ve her an AB ile üyelik müzakerelerinden çekilme riskinden endişe duyduklarını" dile getirdiler**. Büyükelçiler, başkentlerine, "Türkiye'nin, AB'ye bağlı kalması gerektiğini, eleştirilerinde dozu kaçırmamalarını" öğütlediler.

Toplantıda, kimi bazı büyükelçiler, Gezi olaylarını ele alış biçimi nedeniyle hükümete baskı uygulamasını isteseler de genel kanı Ankara'yı fazla öfkelenlendirmemek.

AB, nihai durumda, **Erdoğan'ın, "Boş ver"** deyip, **AB'den kopuşu ilan edebileceği riskinin gerçek olduğunu görüyor** ve böyle bir ihtimalden **ciddi endişe duyuyor**.

Hükümet, Gezi olaylarından nemalanmak isteyen derin devlet unsurları ve destekçilerinin zil takıp oynamalarına izin vermemeli.

Jandarma sonrasında asker riski

Protestolar, tam da dördüncü haftasına girerken, hükümet olayları bastırmak için Jandarma'dan yardım istedi, isteyebilir de. Ama burada sorun, kâğıt üzerinde İçişleri bakanına bağlı olan, fiiliyatta ise profesyonelleşmemiş TSK'nın kontrolünde olan **jandarmanın**, asayiş olaylarını insan hakları kurallarına uyarak **ne ölçüde bastırabileceği ve tam tersine gösterilerin daha da çığırından çıkması riskini arttırıp arttırmayacağı**. Hele hele de onlarca yıldır insan hakları eğitimi almasına rağmen polisin, protestoları aşırı güç kullanarak bastırmaya çalıştığı gerçeği gözönüne alındığında zaten tam anlamıyla siyasi iradeye bağlı olmayan jandarmadan takviye, mevcut gerilimi kontrol edilemez hâle getirebilir.

Başbakan Yardımcısı **Arınç**, önceki gün, gerekirse **Silahlı Kuvvetler'den de yardım istenebileceğini söyledi**. Bu tehlikeli bir söylem, hele hele de **askerî reformların yarım bırakıldığı** bir dönemde, bu toplumsal olayları **asker desteğiyle bastırayım derken zaten içi kıpır kıpır olan ordunun, meseleyi farklı mecralara itip itmeyeceğinin garantisi yok**. Nitekim, MHP lideri **Bahçeli** de dünkü grup konuşmasında, hükümetin ateşle oynadığını, **masum vatandaş ile askeri karşı karşıya getirmenin tehlikelerine dikkat çekiyordu**.

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Türkiye demokratik değerleri çöpe mi atacak

Lale Kemal 22.06.2013

BRÜKSEL- Gezi Parkı'nda ağaçların sökülmesine karşı barışçıl gösteri yapanlara polisin aşırı güç kullanımı ile **ülke çapında hükümet aleyhtarı protestolara dönüşen ve dördüncü haftasına giren eylemlerde geldiğimiz nokta, AK Parti'nin ve medyanın, kötü bir demokrasi sınavı verdiğidir**. Nasıl bir ironidir ki, ekonomiyi düzlüğe çıkartan, vesayet rejiminin belini kıran bir hükümet, iktidarının 10. yılında liderliğinde gerçekleşen demokratik kazanımları bir anda çöpe atma riskini göze alabiliyor.

İktidar, eylemlerin en başında hiçbir ayırım yapmaksızın göstericileri, gaz bombaları ve basınçlı su ile dağıtmaya çalışan ve bu aşırı güç kullanımı hâlini sürdüren polisler bu talimatı verenlerden hesap sormuyor, **demokratik değerlere saygı çağrısı yapan aday ülke konumunda olduğumuz AB'ye rest çekiyor**.

Nitekim, geçtiğimiz günlerde Gezi olaylarında hükümetin tutumunu eleştirdiği için Başbakan **Erdoğan** ve AB Bakanı **Egemen Bağış**'ın eleştirilerinden nasibini alan AB'nin Genişlemeden Sorumlu üyesi **Stefan Füle**, Brüksel'de yönelttiğim, **Türkiye'nin AB'den tamamen kopma riskini görüyor musunuz**, soruma, şu yanıtı veriyordu;

"Benim görüştüğüm Türk yetkililer, AB'ye katılım sürecini sürdürme konusunda oldukça kararlılar. Bu süreç, bizleri ileriye götürme anlamında gerek Türkiye gerekse AB'nin çıkarına. AB projesinin, bir değerler ve ilkeler temeline dayandığı çok açık."

Gezi ile başlayan ve Türkiye geneline yayılan olaylarda gerek ana akım medya, gerek yeminli AK Parti düşmanı medya, gerekse hükümetin demokratik değerleri zayıflatan tutumu, Ankara'nın, yaklaşık üç yıl aradan sonra yeniden başlaması beklenen **AB ile tam üyelik müzakerelerini riske atmış bulunuyor**.

Türkiye ve AB arasında, 26 haziran çarşamba günü, yaklaşık üç yıl aradan sonra ilişkilere ivme kazandıracak **bölgesel politikalar başlığı**nın açılması öngörülüyordu. Ne var ki, Brüksel'de önceki gün toplanan **AB Genel İşler Konseyi**, Gezi olaylarına istinaden bu başlığın açılması kararını önümüzdeki pazartesi gününe erteledi.

Başta Almanya bazı AB üyesi ülkeler, bugünden 26 hazirana yani dört gün içinde hükümetin, gösteriler karşısındaki sert tutumunu sonlandırmasını bekleyecek. Olmadı, 22. Fasıl olan bölgesel politikalar konu başlığının açılmasını bilinmeyen bir tarihe erteleyecek.

Bu başlığın açılması konusunu Türkiye'ye bir baskı aracı olarak kullanıp kullanmadıklarını sorduğum Füle, şu yanıtı veriyordu;

"Hükümetin, medyaya baskıyı sürdürmesinin kendisinin aleyhine döneceğini anlayacağını umuyorum. 'AB ile müzakere başlığı açılmasının teknik bir konu olduğu, siyasi konulara bağlanamayacağı' şeklinde Başbakan Erdoğan'ın önceki sözlerine katılıyorum. Ne var ki, Türk polisinin, barışçıl bir eylem sürecini siyasi bir konu hâline getirme koşullarını oluşturmaması gerekiyordu."

Ankara'da hükümetten, AB'den gelen eleştirilere karşı, müzakere başlığının planlandığı şekilde açılmaması hâlinde birliğe **"Bizi alın diye yalvaracak değiliz"** söylemleri yükselirken, Brüksel'de, Almanya gibi ülkelerin Gezi olaylarını baskı aracı olarak kullanma politikaları nedeniyle hava bulutlu.

Füle'ye soru yönelttiğimiz Brüksel'deki konferans salonu, tam üyelik için aday ülke potansiyeli bulunan, Sırbistan, Kosova, Bosna Hersek gibi Batı Balkan ülkeleri ile aday ülke statüsündeki Türkiye'den 400'e yakın gazeteci, STK üyeleri ve AB yetkililerinin katıldığı ve **Sesini Yükselt** anlamına gelen **Speakup2 Konferansı'nın** ikincisine ev sahipliği yapıyordu.

Gerek Batı Balkan ülkeleri gerekse Türkiye'de fikir özgürlüğünün ve medyanın durumunun kötüleştiği dile getirildi katılımcılar tarafından örnekler verilerek.

Türkiye ile birlikte 2005 yılında tam üyelik müzakerelerine başlayan Hırvatistan, 10 gün içinde AB'ye tam üye olacak, daha aday statüsünde bile olmayan Batı Balkan ülkeleri, bizden önce AB'ye tam üye olurlarsa şaşırmam.

Türkiye'nin AB ile ortaklık anlaşması imzalaması üzerinden tam 50 yıl geçmiş, halen yerimizde sayıyoruz.

Nihayetinde **Türkiye, AB'ye tam üye olsa da olmasa da demokratik değerlere yeniden bağlılığını tesis etmek için Gezi olaylarıyla kritik bir sınavdan geçiyor.**

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kreşdaşlarınız dağa kaldırılıyordu...

Lale Kemal 26.06.2013

Gezi Parkı olaylarında, bir gösterici ile polis arasında geçen bir diyalog var, zaman zaman alıntılanıyor; **Polis, "28 Şubat'ta bizlerin yaşadığı zulüm sırasında nerelerdediniz" diye sorunca, bir eylemciden, "Biz o zaman kreşteydik" yanıtını almış.** Yani, "O tarihlerde daha çocuktuk, doğal olarak tepki veremezdik" demeye getirmiş. Bu anekdot, bir yandan, dindar kesimin 28 Şubat'ta yaşadığı olayların travmasından bir türlü kurtulamadığı, dolayısıyla sık sık mağduriyet edebiyatı yapıyor olması gibi sıkıntılı bir durumu ortaya koyuyor. Sanki 28 Şubat'ta dindar olmayan özgürlükçü kesime şiddetli baskı yapılmamış ya da 1980 darbesinde, Türk'ün Kürd'ün hayatları zindan edilmemiş gibi. **Kreş anekdotu**, diğer yandan da, 30 yılı bulan terörün şiddet sarmalından etkilenmemiş olan **ülkenin batısında yaşayan genç kuşak eylemcilerin**, ülkenin bir bölümünü

kasıp, kavuran, canlara mal olan **bu çatışmalara “Dur,” diyecek bir hareket içine bugüne kadar girmemiş olmalarını düşündürüyor.**

Çoğu Gezi Parkı eylemcileri, Türkiye’nin çalkantılı dönemlerinde ya ortaöğretim çağındaydılar ya da kreşteydiler. 1980 kanlı darbesi sonrası dünyaya geldiler, 1960 kanlı darbesinden itibaren Türkiye’yi kasıp kavuran kâbus dolu günleri yaşamadılar. Ama okuyarak öğrenmeleri mümkündü, her ne kadar kurulu düzen, daha çocukluktan itibaren **“demokrasinin sözde kötülükleri üzerine,”** hepimizin beynini yıkamış olsa da.

Bilgesam’ın yakınlarda yaptığı bir ankete göre, Kürt sorununa çözümden yana olan iller, en fazla, terörün yakıp yıktığı Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgesi iken ülkenin batı kesimlerinde bu oran önemli ölçüde düşüş gösteriyor. Bu anketten hareketle, **“Bana dokunmayan yılan bin yaşasın”** atasözünün Türkiye için ne denli geçerli olduğu ortaya çıkıyor. **Empati kurma** gibi bir kültürümüz hiç yok. **Terör,** Kürt nüfusun yaşadığı bölgeleri en acımasız şekilde etkilerken **ülkenin batı illeri, ülke topraklarının bir bölümünde 30 yıldır süren çatışmalar karşısında nasıl duyarsız kalabildi, sanki çatışmalar, başka ülke toprağında yaşanıyormuş havasına 30 yıldır bir toplum nasıl katlanabildi, biran önce çözüm feryatlarını nasıl yükseltmedi, nasıl bir vicdandır bu.**

Yaşam tarzınıza karışıldığına, **o çok özlediğim reformist yapısından uzaklaşan iktidarın, artık dayatma politikası izlediğine vurgu yaparak,** sizin fikirlerinizi Meclis’te yansıtabilecek bir muhalefet yokluğunda yalnızlaşarak, **demokratik bir hak olan protesto eylemine girdiniz, darbecilerden medet ummadınız** (Dertleri, demokratik eylemleri sabote etmek olan vandalları bu grubun dışında tutuyorum).

Ama ben de siz eylemcilere şu hatırlatmayı yapıyor ve Kürt sorununa duyarsız kaldığınız için sizleri şiddetle eleştiriyorum:

“Sizin kreşdaşlarınız, ya da okuldaşlarınız güvenlik güçleriyle çatışmalarda yetiştirilmek üzere dağa kaldırılıyordu, çoğu yoksul ailelerden gelen acemi erler, terörle mücadelede asla yapılmayacak bir uygulamayla PKK ile mücadelede savaş alanına sürülüyordu, çoğu Kürt olmak üzere Türkiye vatandaşı aydın binlerce insan faili meçhul cinayetlerle yok oldu gitti, terör için giden 1 trilyon dolar ile tüm Türkiye uçardı.”

Dağa kaldırılan kreşdaşlarınız ya da okuldaşlarınız ya da yitip giden hayatlar şimdi aşağı yukarı sizlerin yaşında. Geride kalanların anısına da saygıyla hayatta olanların bundan sonraki yaşamlarını onurlu sürdürmeleri için hiç olmazsa Kürt sorununun çözümüne destek için sesinizi yükseltin, barış belki daha çabuk gelir.

Davutoğlu’ndan AB’ye güvence

Türkiye’nin AB ile serüveninde sıkça tanık olduğumuz krizlerden sonuncusu, bu kez Gezi eylemlerinde polisin aşırı güç kullanımı, hükümetin sorumlulardan **hesap sormak yerine polisi her ne pahasına olursa olsun kutsaması dolayısıyla demokrasiden geri adım atması nedeniyle yaşanıyor.** Her zaman olduğu gibi bu kez de kriz, üç yıl aradan sonra Türkiye’nin AB ile ilişkilerine yeniden ivme kazandıracak 22. Fasıl yani bölgesel politikalar Kürt sorununun çözümünde önemli başlığının planlandığı gibi bugün değil de muhtemelen ekim ayında açılması yolunda bir orta yol formülü ile aşıldı.

Dışişleri Bakanı Davutoğlu, dün, Türkiye’nin AB’ye üyeliğinin stratejik bir hedef olduğunu teyit ettikten sonra

birliğe güvence anlamına gelen **şu sözleri sarf ediyordu**:

"Türkiye, ifade özgürlüğü ve yargıda reformları öngören 23. ve 24. müzakere başlıklarını da açmaya kararlı."

Bu iki başlık, artık AB'nin, bir ülkenin, tam üyelik yolundaki kriterleri karşıladığının teyidinde öncelik hâline gelmiş bulunuyor. Nitekim, AB'nin genişlemeden sorumlu yesi **Stefan Fle**, geçen perşembe günü Brüksel'de yapılan medya özgürlüğü konferansında, ifade özgürlüğü ve yargıda reform başlıklarının, **aday ülkelerle müzakerelerin aılmasında ve kapanmasında başlangıç ve sonuç kriteri yani tam üyelik için olmazsa olmaz koşullar olduğunun altını çiziyordu**.

Ne var ki medyadaki sansür, hükümetin ifade özgürlüğü sözünü yerine getirmeyeceğinin bir kanıtı.

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

28 şubat'ın silah sanayii nihayet yargıda

Lale Kemal 03.07.2013

Daha darbe girişimi iddialarından yargının hesap sormaya başlamadığı 2006 yılında, ağırlıklı 28 şubat darbesine giden süreçte gerçekleşen **silah alımlarında yolsuzluklar yapıldığı, ülke menfaatlerinin korunmadığına dair iddialarla ilgili** bazıları şimdi 28 şubat sanığı olan generaller ve bazı sivil şahsiyetler hakkında suç duyurusunda bulunulmuştu. Yüzlerce sayfayı bulan ve bu iddialara dayanak oluşturan çok sayıda gizli belge ekleriyle birlikte suç duyurusuna konu olmuştu. **Ahmet Necip Boynueğri**, devletin silah alımlarını gerçekleştirdiği iki kurumundan biri olan **Savunma Sanayii Müsteşarlığı**'nda (SSM) kurulduğu 1975 yılından itibaren elektronik mühendisi olarak çalışıyordu ve silah sanayiinde nasıl dışa bağımlı hâle getirildiğimiz iddialarını destekleyen yüzlerce sayfayı içeren suç duyurusunu, 2006 yılında Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı, Genelkurmay Başkanlığı Askeri Savcılığı, Başbakanlık, Maliye Bakanlığı, Sayıştay dâhil pek çok kuruma yapmıştı. Ancak bu **suç duyurularına ilgi gösterilmediği için işleme de konmamıştı**.

Boynueğri, silah tedarikinde ihalelere fesat karıştırılması, yolsuzluk yapılması, dolayısıyla yerli bir savunma sanayii altyapısı oluşturulması hedefinden nasıl uzaklaşıldığına, Türkiye'nin savunma sanayiinde sürekli başka ülkelere bağımlı kılındığına dair iddiaları içeren belgeleri sonrasında Ergenekon soruşturmasına bakan dönemin savcısı **Zekeriya z** ile de paylaşmıştı. Bunun zerine, MASAK da, silah sanayiindeki para trafiğini soruşturma kapsamı içine almıştı.

Cumhurbaşkanlığı'na bağlı **Devlet Denetleme Kurulu** da, Boynueğri'nin suç duyurusunda yer alan ve parlamentoda dahi mercek altına alınmayan **silah sanayiindeki şaibe iddialarının denetlenmesi** kararını geçen yıl ekim ayında almıştı.

AK Parti hükümeti, iktidara geldikten kısa süre sonra yerli savunma sanayiinin güçlendirilmesi için ARGE harcamalarını göreceli artırdı, sanayinin yetenekleri lsnde bazı sistemlerin ülke içinde üretimini sağladı. Ne var ki, son aylarda yeniden hararetle tartıştığımız sivil, asker tüm kurumların harcamalarının Sayıştay tarafından

ilk kez şeffaf biçimde denetimini öngören 2010 Sayıştay Kanunu, bizzat bu iktidar tarafından Anayasa Mahkemesi'nin devrimsel nitelikteki kararına rağmen zafiyete uğratılmak isteniyor.

Dolayısıyla, **yürütmenin ve parlamentonun denetiminden sakındığı silah sanayiinin de, çok uzun yıllardır başıboş bırakıldığı biliniyor.** Ancak **28 Şubat süreci, silah sanayiinde devletin zarar uğratıldığı iddialarının ayyuka çıktığı, halen teslimatı yapılmayan AWACS erken uyarı uçakları alımı ile tank modernizasyonu projelerinin Meclis soruşturmasının eşliğinden döndüğü bir döneme de damgasını vurdu.**

28 Şubat darbe iddiası sanıklarından dönemin Genelkurmay İkinci Başkanı emekli Orgeneral **Çevik Bir**'in, **"25 yılda 150 milyar dolarlık silah alımı yapacağız,"** dediği yıllardır bu yıllar. Ne dönemin hükümeti, ne parlamentosu da ne de basını, **"Hangi karar verme mekanizmaları sonucu ve hangi gerekçelerle devasa boyutta bu kadar silah alımına karar verildi,"** sorusunu sormuştur.

Sanayinin lokomotifi olan gelişmiş silah sanayiini kurmak; para, özveri, emek isterken kararlı politikalar ve en önemlisi de hesap sorma ve harcamaların denetimi kültürünün yerleşmiş olmasını gerektirir.

Bu kültür yerleşmediği içindir ki bin bir emekle kazandığımız liralarımızdan toplanan vergiler çarçur edilmiştir, hesap sorması gerekenler vergilerimizin nereye gittiğinin hesabını sormayınca iş yine biz vatandaşların bireysel girişimlerine kalıyor. İşte Mühendis **Boynueğri**, sektörü çok iyi bilen biri olarak **kişisel girişimiyle silah sanayii sektörünün nasıl heba edildiğinin hesabını sormak zorunda kalıyor.**

Boynueğri, silah sanayiinde izlendiği iddia edilen yanlış politikaları dile getirdiği için askerler tarafından mağdur edildiği gerekçesiyle 28 Şubat iddianamesinde müşteki oldu.

Diğer yandan, Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı TMK 10. Madde ile **özel yetkili savcılığın**, 28 Şubat dönemine ait yürütülen **darbe soruşturmasının**, Boynueğri'nin, suç duyurusuyla gündeme getirdiği **savunma sanayii alanını kapsayacak şekilde genişletilmesi ve müstakil bir alt iddianame olarak hazırlanması için 20 haziran tarihinde harekete geçtiğini öğrendim.** Diğer bir deyişle, mahkemenin eylül ayında ilk duruşmasını yapacağı **28 Şubat soruşturmasına bakan savcılık, savunma sanayii alanında ihalelere fesat karıştırma, yolsuzluk ve silah sektörünün dışa bağımlı hâle getirilmesine ilişkin iddiaları da ayrı bir dosya açarak mercek altına almış olacak.**

Silah sanayiinden elde edilen gelirlerin bir kısmının darbe ya da teşebbüslerini finanse etmek için kullanılıp kullanılmadığı iddiaları da belki ortaya çıkar.

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Hükümet hata yaptıkça tuzağa düşüyor

Lale Kemal 10.07.2013

Hükümet, önce Gezi Parkı olaylarını, antidemokratik unsurların tezgâhladığı duygusuna kapılarak yanlış okudu okumaya devam ediyor. Keza Mısır'da ilk kez demokratik seçimlerle işbaşına gelen **Muhammed Mursi** hükümetinin ordu tarafından devrilmesini, **28 Şubat post-modern darbesine benzetiyor olması yanlış bir okuma olduğu kadar tehlikeli bir ruh hâline de işaret ediyor**. Niye dersiniz, yanıtı basit; bu tür okumalar bir özgüven eksikliğine, dolayısıyla yanlış okumalara ve felaketlere ister istemez davetiye çıkartma riskini taşır.

Tamam, **Türkiye'nin, bırakın uzak tarihini yakın tarihi de** darbeler, mevcut hükümeti yargı marifetiyle görevden uzaklaşmaya zorlama, elektronik muhtıralarla Gül'ün cumhurbaşkanı seçilmesini önleme, olmadı PKK üzerinden iktidarı zor durumda bırakma gibi **ayak oyunlarına sahne oldu**. Üstelik bu ayak oyunları, iktidarın, ilk döneminde askerî vesayeti bir ölçüde kıran reformlarına rağmen oynandı. **AK Parti yakın tarihe kadar, bu entrikalara karşı ayakta kalma mücadelesi verdi ve başarılı çıktı**.

Ne var ki, AK Parti, iktidarının üçüncü döneminde, alkol satışlarına sınırlama getireyim derken Başbakan Erdoğan üzerinden alkol alanları alkolik sınıfına soktu, kürtağda devlet müdahalesini abarttı, **nihayetinde kendisine oy vermeyenleri kendi muhafazakâr dünya görüşünün içine çekmek istedi, dışlanmışlık duygusunu derinleştirdi**.

Türkiye gibi demokratik dinamikleri olan bir ülkeyi Mısır gibi otoriter, yönetim biçimi olarak çağın gerisinde kalmış bir ülke ile mukayese etmeyi bile kendime zül saymakla birlikte orduları bakımından kimi benzerliklerin olduğunu tesbit edip, Ankara'nın biran önce, ülke içinde ve yakın çevresinde meydana gelen gelişmeleri doğru okuyup toparlanması gerektiğini düşünüyorum.

TSK'nın imtiyazları duruyor

Financial Times'ın yorumcusu **David Gardner**'ın, 4 temmuz tarihinde Mısır'daki ordu darbesini kaleme aldığı yazısındaki şu tesbitlerine Türkiye'nin kulak vermesi gerekiyor.

*"Türkiye'de, Recep Tayyip Erdoğan ve onun neo-İslamcı iktidar partisi, Atatürk'ün Cumhuriyeti'nde uzun süredir belirleyici olan **ordunun, siyasi gücünü elinden aldı ama imtiyazlarını değil**. Ancak generallerin gücünün azalması, arkalarına saklandıkları seküler politikacıların da etkisizliğini ortaya çıkarttı. Geniş çaplı protestolar (Gezi Parkı), Türkiye'nin kurumsal yoksulluğuna ve Sayın Erdoğan'ın otoriterliğine –ki bu da Türkiye'nin kazananın, tüm kurumları ele geçirme ve paketleme kültürünün bir parçasıdır bir yanıttır."*

Hükümet, askerinin, yaklaşık 28 firması ve bazı firmalarda iştirakleri bulunan OYAK üzerinden sürdürdüğü imtiyazlı yapısına dokunmadı. Keza, 18'e yakın askerî firmada iştirakleri bulunan Türk Silahlı Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfı, özerk yapısını sürdürüyor. Bu şirketlerin harcamaları denetlenmiyor.

İktidar, ordunun kimi sembolik jestleri karşılığında sanki TSK'nın imtiyazlı yapısına dokunmuyor

Savunma Bakanı Yılmaz, vakıf firmaları sorununun özüne dokunmadan kimi askerî firmaların yönetim kurullarındaki emekli general sayısını azaltıp yerine sivilleri atamış. Bunu, yine de iyi bir haber olarak not etmekte yarar var. Bakan Yılmaz, uzun vadede, askerî firmaların kontrolünün siyasi iradeye geçmesini planlıyormuş.

Mısır Ordusu'nun imtiyazları yanında TSK'nın imtiyazları göreceli olarak solda sıfır kalmakla birlikte tamamlanmış olmaktan halen uzak olan askerî reformlara artık hız verilmesi zamanıdır, 28 Şubat gibi darbe

endişelerini yaşamak yerine.

Türkiye’de sözde laik, kendine demokrat çevrelerin, hükümetin Gezi protestolarını ele alış biçimi ve sonrasında Mısır’daki darbe üzerinden AK Parti’ye aba altından sopa gösterip, nemalanma arayışlarını boşa çıkartacak adımlar; özgürlük alanlarının genişletilmesi, kurumsal zafiyetlerin ortadan kaldırılması, Kürt sorununun çözümüne cesaretle odaklanması yani demokratik reformların hızlandırılması olarak özetlenebilir.

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Başbakana dair bu senaryo çok konuşuluyor

Lale Kemal 17.07.2013

Dünkü bazı gazetelerde okumuşsunuzdur, beş çocuklu bir annenin, Gezi Parkı olaylarında bayrak satan eşinin tutuklanmasına gösterdiği isyanı. Başbakan Erdoğan ve yakın çevresi, Gezi protestolarını çok yanlış okudu, bu hareketin özünde bir demokratik duruş sergilendiğini görmek istemedi, her geniş çaplı gösteride marjinal grupların da bulunabileceğini hesaba katmayıp, herkesi aynı kefeye koyup cadı avı başlattı. **10 yılı aşan iktidarında Türkiye’de ezber bozan reformlarının önemini zayıflattı. Erdoğan**, Gezi olaylarını kötü yönetmesi yüzünden güçlü yetkilerle donatılmış başkanlık sistemine dayalı bir anayasa ile **seneye cumhurbaşkanlığı koltuğuna oturma planını da kendi elleriyle zayıflatmış oldu.**

Her ne kadar **Bilgesam**’ın önceki gün yayımlanan anketinde, gerek AK Parti gerekse BDP tabanı, başkanlık sistemine destek vermiş olsa da “*Parti içi demokrasinin zayıflığı ve tek adam kültürü, başkanlık sistemine geçilmesi durumunda Türkiye’yi otoriter bir yönetime götürür,*” şeklindeki endişeli kesimin yüzde 85 olduğunu ortaya koyuyor. Zaten Gezi Parkı olayları, Erdoğan’ın otoriter eğilimler içine girdiği endişelerini de gün yüzüne çıkarttı.

Erdoğan’ın başkanlık sisteminde ısrar edeceği biliniyor. Bu sistemin gerçekleşmesi için AK Parti oyları yetmediği için ki CHP ve MHP’nin başkanlığa karşı çıktığı biliniyor BDP oylarına ihtiyaç bulunuyor. Erdoğan büyük bir cesaret örneği sergileyerek başlattığı Kürt sorununa çözüm sürecini sürdürecektir. Bu süreci sürdürmesinin bir diğer motivasyonunun da **BDP’den başkanlık sistemine** gelebilecek desteğin yattığı Ankara kulislerinde konuşuluyor.

Belki çekilir

Ankara kulislerinde yeni yeni dillendirilmeye başlanan ve Erdoğan’ın yakın çevresinin de paylaştığı **bazı senaryolar var ki ezber bozan nitelikte.**

Bu senaryoları şöyle özetlemek mümkün:

- Erdoğan, başkanlık sistemi olmadan da cumhurbaşkanlığı makamını istiyor;

- Ancak Erdoğan'ın, başkanlık sistemi planını hayata geçiremeden cumhurbaşkanı olan **Turgut Özal** gibi yetkileri sınırlı bu makamda **canı çok sıkılabilir**;
- Bu canı sıkılma ruh hâlini gözönüne alarak, Erdoğan, aynen 2007'de yaptığı gibi, kendisi yerine **Gül'ün cumhurbaşkanlığına rıza gösterebilir**. Bu Erdoğan'ın gerektiğinde ezber bozan kişiliğini ortaya koyuyor;
- Cumhurbaşkanlığı koltuğundan vazgeçebilecek bir **Erdoğan**, parti tüzüğünde sınırlı bir düzenlemenin önünü açıp, **2015 genel seçimlerinde dördüncü kez seçimlere gidip, yeniden başbakan olabilir**;
- **Ya da bir süre kenara çekilip, parti başkanlığını sürdürebilir. Bu süre zarfında gölge lider olmayı yeğler.**

Her koşulda Gül denklemin içinde

Gül'ün, cumhurbaşkanlığı seçimlerinde Erdoğan'ın aday olması hâlinde bu yarıştan çekilme politikası sürüyor. Ancak Erdoğan, cumhurbaşkanlığından vazgeçerse Gül bu makam için yeniden aday olur. Erdoğan için şimdiki makamını bırakırsa **2015 genel seçimlerinde seçime girip, nihayetinde başbakan olmayı planlıyor**. Gül, ara dönemde yani Erdoğan'ın cumhurbaşkanı seçilmesi senaryosu ile 2015 genel seçimleri arasında başbakanlığa emanetçi olarak gelmeyi ise hiç düşünmüyor.

Gül'ün, yeni bir parti kuracağı iddiaları son zamanlarda yeniden ısıtılıp sürüme sokuldu.

Cumhurbaşkanlığı bu iddiaları yalanladı. Gül'ün yakın çevresine, "**Kuruluşunda büyük emek verdiği AK Parti'den ayrı bir oluşuma girmeyi asla düşünmediği ve siyaset yapacaksa eğer bunu AK Parti'de yapacağını**," söylediği de biliniyor.

Ne var ki **Gül'ün parti kuracağı iddialarının**, "**kuruluşuna büyük emek verdim**," dediği AK Parti'den sızdırıldığı şüphesi kuvvetli. Kimi "**kullanılmaya elverişli gazetecileri**," ileride ters tepeceğini düşünmeksizin suni destekçi yapan iktidar partisinden çevreler, Gül'ün parti kuracağı iddialarını yayıyorlarsa eğer şaşırmam.

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Koç'un savaş gemisi ihalesine durdurma

Lale Kemal 31.07.2013

Hükümetin, kendisine bağlı otellerden birini Gezi Parkı protestocularına destek vermekle suçladığı bir dönemde müfettişlerin şirketlerinde vergi denetimini sıklaştırdığı **Koç Holding**'in, **savunma firmalarını** da zor günler bekliyor.

Her ne kadar hükümet, Koç Holding'in **Tüpraş** ve **Aygaz** firmalarına polis ve maliye müfettişleri marifetiyle, vergi kaçağı iddiasıyla düzenlenen baskının Gezi olaylarıyla ilgisi olduğu iddialarını yalanlasa da kamuoyunu

ikna etmişe benzemiyor.

Koç'a yönelik operasyonlarda genel kanı, hükümetin adeta bu holdingi, Gezi'ye verdiği destekten dolayı cezalandırdığı diğer bir deyişle intikam aldığı şeklinde.

Diğer yandan, **Taraf**'ın Ankara Temsilcisi **Hüseyin Özey**, dünkü yazısında maliye bakanlığı kaynaklarına dayanarak, Koç Grubu şirketlerine yönelik polis eşliğinde operasyon yapılmasının bu şirketlerin vergi kaçırdıklarına yönelik güçlü emarelerden kaynaklandığını yazmış.

Koç Grubu'nun **savunma faaliyetlerinin** de bu arada mercek altına alınmaya başlandığını öğrendik. *Habertürk* gazetesi geçen hafta, Koç'a bağlı **RMK Marine** firması ile **Savunma Sanayii Müsteşarlığı (SSM)** arasında sonuçlanma aşamasına gelen 1,5 milyar dolarlık altı adet korvet tipi savaş gemisi (**Mil Gem** ya da **milli gemi**) yapımına dair sözleşme görüşmelerinin askıya alındığını duyurmuştu.

Savunma Sanayii kaynaklarım bu bilgiyi doğrularken, rakip bir denizcilik firmasının, Başbakanlık Teftiş Kurulu'na, Mil Gem ihalesine, kendilerine haber verilmediği için giremediğine dair geçen nisan ayında şikâyetle bulunduğunu belirttiler.

Ama kaynaklarım, diğer ilgili firmalara olduğu gibi şikâyetçi firmaya da Mil Gem ihalesine katılımı için bilgi istek dokümanının gönderildiğini ancak firmanın ihaleye katılmadığını belirtiyorlar.

İhalenin rekabet koşullarına uygun olarak yapılıp yapılmadığına dair müfettişlerin incelemesi sonuçlanana kadar **Koç'a ait RMK Marine firması ile savaş gemisi üretimi için yapılmakta olan ve sona yaklaşıldığı belirtilen sözleşme görüşmelerinin askıya alındığı** da belirtildi kaynaklarım tarafından.

Koç Grubu'na ait firmalar, Altay tankı prototip üretimi dâhil kara ve deniz projelerinde artan biçimde iş alıyor, dolayısıyla silah sanayiinde yıldızları parlıyor.

Güvenilir kaynağım, sektörde artan iddiaların aksine Koç Grubu'nun, savunma sanayii ihalelerinde kayırılmadığını ve bu holding firmalarının ev ödevlerini çok iyi yaparak, şartnamelere uygun teklif verdiklerini, dolayısıyla ihaleleri kazandıklarının altını çiziyorlar.

Diğer yandan, bir dönem tersanelerin çok işi varken şimdi azalan işlerin de etkisiyle rakip firmalar arasındaki rekabetin kızıştığı ve kimi firmaların ihalelerden haberdar edilmedikleri gibi asılsız iddialarda bulundukları güvenilir kaynaklarım tarafından belirtiliyor.

Ne var ki, rakip firmanın Mil Gem ihalesinden haberdar edilmediği şeklinde nisan ayında ihbarda bulunmasına rağmen müfettişlerin, RMK Marine ile SSM arasındaki sözleşme görüşmelerinin askıya alınmasına yol açan soruşturmasını yakın tarihte Gezi olaylarının akabinde gerçekleştirmiş olmaları manidar.

Kimi Koç firmalarının mercek altına alınmış olmasında asıl irdelenmesi gereken konu, vergi denetimlerinin kimi siyasi mülahazalarla yapılıyor intibainin hükümet tarafından uyandırılmış olmasıdır.

Oysaki gerek devlet gerekse özel sektör asker sivil firmaların harcamalarının, vergi kayıtlarının düzenli bir biçimde bağımsız denetime tabi tutulmaları gerekiyor. Bu, demokratik yönetim anlayışının bir gereğidir. Siyasi intikam kokan denetimler, hem hükümetin itibarını sarsıyor hem de iyi yönetim, şeffaflık anlayışına zarar veriyor.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

ABD Ergenekon'a müdahil oldu...

Lale Kemal 08.08.2013

Mısır'daki askerî müdahaleye darbe demeyerek Türk hükümetinin eleştiri oklarını üzerine çeken ABD'nin, Ergenekon davasına bir nevi müdahil olduğu ortaya çıktı. ABD'nin Avrupa'daki Kuvvetler Komutanı Amiral **James Stavridis**'in, mayıs başında emekliye ayrılmadan önce eski Genelkurmay Başkanı, Ergenekon'dan ömür boyu hapis cezası alan emekli Orgeneral **İlker Başbuğ'a mektup yazdığını** güvenilir kaynaklarımdan teyit ettim. Stavridis'in övgüyle söz ettiği Başbuğ'a hitaben yazdığı mektubu ise ABD Büyükelçiliği'nde görevli bir diplomat, Silivri Cezaevi'ne temmuz ortalarında elden götürmüştü.

Hükümetin, Ankara'daki ABD Elçiliği'nin, Stavridis'in mektubunu Başbuğ'a iletme talebini kabul ederek, Washington'un, bir şekilde Türkiye'deki darbe davalarına müdahilliğini de kabul etmiş olduğu anlamını çıkartmak mümkün.

Ergenekon davasına ilişkin 5 ağustos pazartesi günü mahkemenin emekli Orgeneral Başbuğ'a da ömür boyu hapis cezası verdiği kararını açıklamasından birkaç hafta önce gerçekleşen ve iki saat sürdüğünü öğrendiğim görüşmede, Başbuğ'un Amerikalı diplomata, "**Benimle ilgili verilecek hüküm Türk demokrasisinin test edilmesi anlamına gelecek. Hüküm giyersem bu Türk demokrasinin öldüğü anlamına gelir,**" dediği de güvenilir kaynaklarımcı aktarıldı.

Önce Başbuğ'un eşine soruldu

Stavridis, Başbuğ'a hitaben A 4 boyutundan biraz küçük iki sayfalık resmî antetli bir mektubu, 10 mayısta emekli olmadan birkaç gün önce kaleme almış. Stavridis'in, güya Türkiye'nin içişlerine müdahale izlenimi vermemiş olmak için mektubunun emekliliği sonrasında Başbuğ'a iletilmesini istediği anlaşılıyor. Amerikan Elçiliği önce, Başbuğ'un eşiyle temas kurup, mektubun bir kopyasını, kendisine vermiş. Ancak, eşi ve avukatı, Stavridis'in mektubunun kendileri yerine Amerikan diplomatları tarafından Başbuğ'a iletilmesini talep etmişler. Bunun üzerine Amerikan Elçiliği'nin temas kurduğu Dışişleri Bakanlığı, Başbuğ'a hitaben yazılmış olan mektubu kendisine iletmesi için diplomatın görevlendirilmesine izin vermiş.

Başbuğ'dan, laiklik üzerine yanıltıcı sözler

Başbuğ ile Silivri Cezaevi'nde ziyaretçi salonunda yaklaşık iki saat biraraya gelen Amerikalı diplomata Silivri Cezaevi de gezdirilmiş. İkili arasındaki görüşme, görüldüğü kadarıyla kayıt altına alınmamış.

Stavridis'in, Ergenekon davasına atıfta bulunmadığı belirtilen mektubunda, zaman zaman birlikte çalıştığı Başbuğ'a, "**Komutanlık vasıflarınız nedeniyle size hayranlık duydum. İyilikler diliyorum,**" mealinde sözler sarfettiği belirtiliyor.

Başbuğ'un ise Amerikalı diplomat ile Silivri Cezaevi konuk salonunda yaptığı görüşmede, Balyoz kararlarını ima ederek, diğer duruşma sonuçlarının nasıl çıktığını hatırlattıktan sonra, şu yönde sözler sarfettiği kaynaklarımcı belirtildi:

“Tüm subaylar, Atatürk’ün laik cumhuriyetine sahip çıktıkları için içerideler. Mısır’da halk, laik demokrasi istemiyle Müslüman Kardeşler’i istemedi... Türk demokrasisi tehdit altında. Gezi olaylarına bakın, barışçıl gösterilere karşı insanlar tutuklanıyor..”

Kissadan hisse

Yanı başımızda Mısır’da, ordunun hükümeti devirmesine darbe diyemeyen, Dışişleri Bakanı **John Kerry**’nin, daha geçen gün, **“Mısır’da ordunun demokrasiyi tesis ettiği,”** savunmasını yapan ABD’nin, Türkiye’de darbe davalarına, mektup teatisi ile müdahil hâle gelmesi, Washington’un, Türkiye’de de vesayeti koruma refleksini ortaya koyuyor. Diğer yandan, Başbuğ’un, kendisi dâhil tüm subayların Atatürk’ün laik cumhuriyetini korudukları için hapiste oldukları mealindeki sözleri, kimi Türk subaylarının hâlen ABD’den medet umdukları ve değişen Türkiye’yi doğru okumamakta ısrar ettiklerini gösteriyor.

Hükümetin ise, Stavridis’in mektubunu Amerikalı diplomatın Başbuğ’a iletmesine izin vererek, bu yakın müttefikinin içişlerine müdahale izlenimi veren bu girişimine göz yumduğu ortaya çıkıyor.

Kendi ülkesinde, siyasete karışan askerlerini görevden alan ABD, bu bölgede vesayeti kutsayarak nasıl bir çelişki içinde olduğunu bir kere daha gösteriyor.

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Obama Erdoğan’ı gözden çıkarmaz ama...

Lale Kemal 14.08.2013

Türkiye’deki darbe teşebbüsü davalarına ilişkin verilen hükümler, Ankara’daki özellikle NATO üyesi yabancı diplomatlar arasında da bölünmelere yol açtı. Bu çevrelerde ağır basan görüşün, maalesef davalar ve verilen hükümlerin, hükümetin muhalefeti bastırmasının bir aracı olarak görülüyor olması. Hele de Gezi protestolarını hükümetin kötü yönetmiş olması ve gösterilere destek veren kişi ve şirketlere yönelik devam eden baskısı, Ergenekon davasında verilen hükümlerin, adeta iktidarın muhalefete sistematik baskısı gibi algılanmasında rol oynadı. Dolayısıyla bu algı, sanki Türkiye’nin 60 yılı aşan darbe tecrübesi yokmuşçasına mevcut davalara adeta hükümetin bir öğ alması şeklinde bakılmasında rol oynadı.

Ne var ki, hükümetin yalnızca Gezi protestolarını kötü yönetmiş olması değil, demokratikleşme adımlarını uzun süre kesintiye uğratmış olması da hem ülke içindeki kimi sözde laik çevrelerin hem de kimi Batılı ülkelerin, mümkünse darbeleri aklama kampanyasına dönüşmesini sağladı denebilir.

Hükümetin, yıllardır tozlu raflarda beklettikten sonra TSK’daki cuntaların, darbelerine yasal kılıf hazırladıkları kötü şöhretli 35. Madde’yi, Gezi olayları ve Mısır’daki darbenin hemen ardından değil çok öncesinde değiştirmiş olması gerekirdi. İktidarın, kimi gelişmeleri kendi varlığına tehdit olarak gördüğü zaman harekete geçiyor olması, demokratikleşme konusundaki samimiyetini test eder nitelikte.

Yine de akliselim sahibi kimi Batılı ülkeler, darbe teşebbüsü davalarına, diğer olaylardan soyutlayarak daha gerçekçi bakabiliyorlar.

Örneğin, Batılı bir askerî ataşe, şöyle diyor:

"Ergenekon'da adil bir dava süreci izlendi denebilir. AK Parti'yi, iktidara geldiğinden bu yana devirmek için girişilen yasadışı eylemler Parti kapatma, elektronik muhtıra vs. zaten yeterince kanıtı oluşturuyor. Üzerine bir de 1960'tan bu yana gerçekleşen darbeleri ekleyin. Dolayısıyla, son 53 yılın olaylarını halının altına daha ne kadar süpürebilirdiniz. Muhalefet davaları sulandırmak için elinden geleni yaptı. Darbe davalarında hüküm giyenler şoktalar zira beklemedikleri cezalara çarptırıldılar. Şokta değiller çünkü ne yaptıklarını biliyorlar."

Aynı Batılı askerî kaynağım, Amerika'nın deneyimli NATO komutanı **James Stavridis**'in, daha emekli olmadan, ömür boyu hapis cezasına çarptırılmasından kısa süre önce Genelkurmay eski Başkanı Orgeneral **İlker Başbuğ**'a ulaştırılan bir mektubu kaleme almış olmasını ve bu mektubun Amerikan elçiliğinden bir diplomat tarafından kendisine iletilmiş olmasını ise, **"Washington'un siyasi bir müdahalesi olarak"** okuyor.

Zaten bu olay başka nasıl okunabilir ki?

Başbakan Erdoğan'ın, Gezi olaylarından faiz lobisini ve bu türden lobilerle özdeşleştirilen İsrail'i böylece dolaylı olarak suçlaması, Washington'un gözünde bir anti semitizm örneği. Türkiye-İsrail ilişkilerinin düzelmesi için arabuluculuk yapacak kadar Tel Aviv'e kritik önem veren Washington, hükümetin, bu ülke ile ilişkileri düzeltmiyor olmasından da ciddi rahatsız.

ABD'nin, bir yandan darbe teşebbüsü davalarına şüpheyile bakıyor olması diğer yandan Türkiye'de ifade özgürlüğünün giderek kötüleşmesini eleştiriyor olması çelişki gibi görünebilir. Ama nihai durumda Washington'un, halen Soğuk Savaş dönemlerine uygun yapılanmasını değiştirmemiş olmasından yakındığı TSK'ya, bölgesel çıkarlarını korumak adına ihtiyacı var. Bu çıkarların korunmasında hükümet-TSK uyumuna önem veriyor.

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Suriye politikası yeniden yazılmalı

Lale Kemal 21.08.2013

İktidarın, Suriye politikasını yeniden yazması ülke çıkarları için elzem. Zira, Türkiye'nin, **diktatör Esad'ın gidiciliği üzerine kurduğu seçeneksiz Suriye politikasının sürdürülebilir olmadığı, ülke güvenliğine artan tehdit oluşturduğu ortada.**

Ankara'nın, bir yandan **çok başarılı bir hamleyle özerklik arayışındaki Suriyeli Kürtleri yanına çekerken** diğer yandan aynı ülkenin diğer muhalif gruplarına sonsuz destek verip Esad rejimine **süreklilik arzeden bir nefret söylemi ile yaklaşıyor olması akılcı bir politika değil.**

Mısır'daki darbecilerin katliamına dünyanın sessizliği Suriye rejimini de güçlendiriyor. Ve zaten Esad rejimi, bırakın gidiciliğini muhalefete karşı konumunu güçlendiriyor.

Ankara ise Suriye'den sonra Mısır politikalarında da yalnız kaldı ama özellikle bu Kuzey Afrika ülkesindeki darbe girişimi konusundaki tavrıyla ilkeli bir politika izledi. Ne var ki **uluslararası ilişkiler biraz daha itidal ve akılcı politikalar gerektiriyor, köprüleri tamamen atmamak lazım.**

Nitekim, **deneyimli diplomat**, AK Parti'nin Dışışleri eski Bakanı **Yaşar Yakış**, 29 temmuzda **Taraf** gazetesine verdiği demeçte aklın yolunu şu sözlerle özetliyordu;

"Biz doğru yerde, halkın yanında yer aldık ama onun ötesine gidip Esad'la bütün köprüleri atmamıza gerek yoktu. Suriye'de muhalefeti destekleyip rejimle ilişkilerini normal çerçevede sürdüren birçok devlet var. Yakınlığı nedeniyle daha fazla gerekliydi Türkiye için bu."

Yakış, **"dış politikada herkes ulusal çıkarlarına göre hareket eder"** şeklindeki evrensel bir kuralı da hatırlatıyor aynı söyleşide.

Ankara'nın, topraklarını muhalif gruba silah sevkiyatı için kullandırması gibi açık desteği, Türkiye'yi Esad rejiminin açık hedefi hâline getirdi. Suriye çıkışlı bombalı saldırılar 50'den fazla Türk vatandaşının ölümüyle sonuçlandı, F-4 jetimiz düşürüldü, iki pilot öldü.

Suriye'den sonra Mısır'daki darbe olayında da yalnızlaşan Türkiye'nin başbakanı **Erdoğan**'ın, bir an gelip, **"Yeter artık, Suriyeli muhaliflere desteği azaltıyorum, mültecilerin geri dönüşü için bir takvim hazırlıyorum"** diyerek bu komşu ülkeyle ilgili **önemli bir politika değişikliğine gitmesi olasılığı** zayıf da olsa bulunuyor. Erdoğan, alenen söylemese de **Esad ile el altından görüşmeler yapmaya bile yanaşabilir ülke çıkarları gerektirdiği için.**

Suriye'den gerçek bir tehdit algılamasından ziyade müttefiklerin Türkiye'nin yanında olduğu mesajı ön plana çıkan **NATO Patriot'larının**, bir senelik **görev süresini, bu yıl sonuna doğru Ankara uzatmazsa bu tasarruf da Suriye politikasındaki olası U dönüşünün habercisi olabilir.**

DARBESEVERLERE DERS OLSUN

Büyük hukukçu edasıyla darbe teşebbüsü davalarındaki delilleri sorgularken verilen hükümleri sert dille eleştirip, yargıyı hedef alanlar, güvenilirliği tartışmalı kanıtlar gerekçe gösterilerek AK Parti'yi kapatmak için açılan dava sırasında **zil takip oynuyorlardı.**

AK Parti şimdi **çok isabetli bir hamleyle kapatma davasının yeniden görülmesi için Anayasa Mahkemesi'ne gitmeye hazırlanıyor**, çok da iyi ediyor.

Erdoğan, çünkü konuşmasında **darbeseverlere ders** olacak şu konuşmayı yapıyordu:

"2007 yılında AK Parti'ye açılan kapatma davasını inceleyin. O davalarda silah, şiddet, demokrasi dışı hiçbir hareket bulamazsınız. Bunlara rağmen, siyaset yapma haklarımıza rağmen nice haklarımızın elimizden gasp edildiğine şahit olduk."

Meclis Başkanı **Cemil Çiçek**, önceki gün **Habertürk'e**, **"AK Parti kapatma davası yargının siyasallaştığının en tipik örneğidir"** diyordu.

Öyleyse, **iktidara da düşen, devlete karşı işlendiği öne sürülen siyasi nitelikli suçlar kavramında köklü değişikliğe gitmek, vatandaş kollamaktır.**

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Neyse ki NATO var

Lale Kemal 28.08.2013

Bir olasılık NATO, zayıf ihtimalle BM ya da **"Gönüllü ülkelerden"** oluşacak bir koalisyon kararıyla, Suriye'ye saldırı işaretleri artık gelmeye başladı. Dışişleri Bakanı **Ahmet Davutoğlu**'nun, önceki gün *Milliyet* gazetesine yaptığı **sürpriz olmayan** açıklamasıyla, **Türkiye'nin**, Rusya ve Çin'in engellemesi hâlinde BM dışında da **Suriye'ye olası saldırıyı yapacak koalisyonu katılacağını öğrendik**. Ne var ki, Suriye, NATO'nun, müdahale ederek muhaliflerin diktatör Kaddafi'nin devrilmesini kolaylaştırdığı Libya'dan silah envanteri açısından farklı. Bu da **Suriye'nin kimyasal silahlara sahip olduğu gerçeğidir**. Esad rejiminin, daha geçen hafta Şam yakınlarındaki bir bölgede sıktığı kimyasal gazla binlerce vatandaşının ölümüne yol açtığı artık kesinleşmiş gibi.

Türkiye'nin, Suriye rejimine karşı düzenlenecek ve bir ihtimal nokta atışları ile ülke içindeki askerî hedeflerin vurulacağı operasyonda koalisyon ortaklarına **İncirlik Üssü gibi hem altyapı desteği vermesi hem de savaş uçaklarını tahsis etmesi beklenebilir**. Enventerinde, imzaladığı uluslararası anlaşmalar gereği kimyasal gibi kitle imha silahları bulundurmayan **Türkiye açısından**, Suriye'ye yönelik bir saldırıda **endişe verici olan hususların başında, Esad rejiminin, halkına karşı kullanmaktan çekinmediği bu silahları Türkiye'ye karşı misilleme amaçlı kullanma ihtimalinin yüksek olmasıdır**.

İşte ordular, böyle kötü günler için yani dış tehditlere karşı ülke topraklarının korunması olan asli görevleri için vardılar. Kimyasal silah edinmemiş bir Türkiye'nin, mutlaka **bu silahlara karşı gelişmiş koruyucu sistemleri hem de ulusal düzeyde olması gerekirken envanterde yeterli caydırıcı nitelikte bu sistemlerden olmadığını belirtelim**. Suriye sınırına konuşlandırılan nükleer, balistik ve kimyasal silahlara **karşı koruyucu sistemlerin ithal edildiğini hatırlayalım**. Siz her demeci geçmiş gibi satın alan medyamıza bakmayın, **kitle imha silahlarına karşı koruyucu elbise projesini bile neredeyse 10 yıldır tamamlamadı Türkiye**. **Ordumuz ise** kimi generallerin, darbe yapmaları ya da darbe planları hazırlamalarıyla meşgul olmaları yüzünden yeniden **yapılanmasını tamamlamamış**. Bu yapılanma, TSK'nın, mevcut kalabalık ve kısmen Soğuk Savaş'a göre konumlandırılmış hâlinde sayıca küçük ama etkin ve vurucu silah sistemlerine sahip bir orduya dönüştürülmesini gerektiriyordu. Cumhurbaşkanı **Abdullah Gül**, daha geçen yıl mayıs ayında, Harp Akademileri Komutanlığı'nda yaptığı konuşmada, 21. yüzyıl tehditlerinin farklılaştığını anımsatarak TSK'nın gecikmiş olan yapılanmasına hız vermesi gerektiğine işaret ediyordu.

Suriye'ye olası bir savaş riski kapımıza dayanmışken ülkelerin asker sayıları ve askerî teknolojik üstünlüklerinin ters orantılı olduğunu ortaya koyan bir araştırma, Türkiye'nin ekonomik yükü ağır ve aynı zamanda askerî etkinliği zayıflatan ve hantallaştıran zorunlu askerlik sisteminin yeniden ve acilen irdelenmesi gerektiğini ortaya koyar nitelikte.

Globalfirepower.com adlı internet sitesinde önceki gün yayınlanan bir araştırmaya göre, **Türk ordusunun, 612 bin mevcudu ile "savaşa hazır" askerî personel sayısı açısından dünyada sekizinci sırada olduğu belirtiliyor.** Ama aynı araştırmada, **küresel ateş gücü en yüksek 10 ülke sıralamasında Türkiye yok.** Zira bu ilk 10'da yer alan ve aynı zamanda bazıları savaşa hazır askerî personel sayısı açısından yüksek olan **bu ülkelerin ateş gücü üstünlüğü, sahip oldukları teknolojik ve endüstriyel üstünlüklerinden kaynaklanıyor.**

İyi ki NATO var ve üyesiyiz diyelim...

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Lübnan'dan korkup kaçır gibi çıkmak

Lale Kemal 04.09.2013

Dün bir gazete, Musul'da Türk Başkonsolosluğu konvoyuna bombalı saldırı olayını birinci sayfasından duyururken, "**Türkiye her yerde hedef,**" üst başlığını attıktan sonra spotunda, "**dış politikada 'sıfır sorun'dan adeta 'sıfır dosta' dönen Türkiye, her yerde bir saldırıyla karşı karşıya kalıyor,**" ifadelerini kullanmış ve devamla, Somali'de Türk Büyükelçiliği'ne temmuzdaki bombalı saldırı ile Lübnan'da iki Türk pilotun kaçırılması olaylarını anımsatmış. Sözkonusu gazetenin, Musul ve diğer ülkelerde Türklerin hedef alınıyor olmasının arka planını, Türkiye'nin dış politikada sıfır sorundan adeta sıfır dosta döndüğü iddiasına bağlaması okuyucuyu kısır ve yanıltıcı bir düşünceye sevketmekten öteye gitmiyor.

Doğru AK Parti hükümeti, reformist çizgisinden uzaklaşıp Gezi olaylarına verdiği tepkiyle artık iyice görülür hâle gelen kutuplaşmayı gereksiz yere derinleştiren bir rotaya dümen kırdığı için demokratik icraatlarına gönülden destek verenleri de hayal kırıklığına uğratmış bulunuyor. Başbakan Erdoğan, çünkü konuşmasında, Gezi protestolarına komplo teorileri refleksiyle yanıt vermesini ifade ve toplanma özgürlüğü açısından yanlış bulan AB'ye de veryansın ediyordu. Erdoğan, Ortadoğu'da güvenliği açısından yaşamsal olan İsrail ile Türkiye'nin arasına bulmak için bizzat devrede olan ABD Başkanı **Obama**'yı da, Mısır darbesinden İsrail'i suçlayarak bir hayli kızdırdı. Ankara kulislerinde, kızgın Obama'nın, Rusya'da yarın başlayacak G20 zirve toplantısında başbaşa bir görüşme için Erdoğan'a randevu vermediği konuşuluyor. Ortadoğu coğrafyasında ise, Türkiye'nin, Sünni mezhebi lehine Şii'lik karşıtı izlenimi verdiği politikaları rahatsızlık uyandırıyor. Nihai durumda rotasını AB'ye çeviren bir Türkiye, Ortadoğu coğrafyasında, despot liderlerine karşı ayaklanan halk nezdinde çok daha itibarlı konuma gelecektir.

Ama, Türkiye neden her yerde artan biçimde hedef hâline geliyor, sorusunun yanıtını, Ankara'nın, dünyaya açılma politikasında, dolayısıyla daha görünür hâle gelmesinde aramak daha doğru olacaktır diye düşünüyorum. Türkiye son yıllarda Afrika ve Latin Amerika ülkelerindeki büyükelçilik sayısını üçe katladı, elçiliğin saldırıya uğradığı Somali'ye yaptığı bireysel insani yardımlar, kimi Batılı ülkelerde de kendileriyle fazla koordinasyon olmadığı için kuşku uyandırıyor.

Türkiye, dünya coğrafyasında sözü dinlenen bir ülke hâline gelmek istiyor her ne kadar, hâlihazırdaki ekonomik gücü elvermeyip, insan kaynaklarını bu politikayı destekleyecek biçimde doğru orantılı kullanmıyor olsa da.

Dünya coğrafyasında görünür hâle geldikçe kimi terör örgütlerinin de dikkatini çeker duruma gelirsiniz ve insanların misilleme amaçlı kaçırılmaya da başlanır tıpkı Lübnan'da, Afganistan'da olduğu gibi. Örneğin, Lübnan'da iki Türk pilotunun serbest bırakılması karşılığında bir örgüt, Suriye'deki Şii hacıların serbest bırakılmasını talep ediyor ki tutsak Şiilerle Türkiye'nin bir ilgisi yokken.

Türkiye dünyadaki varlığını artan biçimde hissettirmekle birlikte uluslararası arenada yeni ve dolayısıyla küresel diplomasinin tahmininden çok daha karmaşık olduğuna da yaşayarak tanık oluyor.

Türkiye'nin, Lübnan'dan askerlerini çekmesinin ikilemi de bu noktada yatıyor. Ankara, her ne kadar kararın, Türk pilotlarının kaçırılması olayından önce alındığını söylese de bu olaya denk gelen bir zamanda BM'nin Lübnan'daki barış gücünden kara birliklerini çektiğini açıkladı. Türkiye'nin BM'den çektiği Türk kara birlikleri, Ankara'yı da hedef alan Hizbullah'ın bulunduğu bölgede konuşlu idi.

Türkiye'nin Lübnan'dan adeta korkup kaçar gibi çıkmış olması uluslararası arenada sözü geçen bir ülke hâline gelme hedefiyle çelişiyor. Tam tersine Ankara, tam da en riskli dönemde askerlerini bu ülkede tutmalıydı, zira büyüyen, sözü dinlenen güç olmanın gereği de budur.

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

PKK ile danışıklı dövüş mü

Lale Kemal 11.09.2013

Malum hiçbir müzakere tek yanlı olmaz, bu bir al- ver sürecidir. Zaten Türkiye özelinde **'ver'ilmesi gerekenlerin bir bölümü de Kürtler'den gaspedilen anadillerini, kültürlerini özgürce kullanma haklarının iadesidir. Yani bir ödün verilmemektedir.** Türkiye'de bir kesim tarafından **ödün diye düşünülen** ama ileri demokrasilerde olağan olan **siyasi hakların verilmesidir ki hükümetin işte adım atmakta zorlandığı ve barış sürecini mümkün olduğunca tek yanlı yürütme gibi müzakerelerin özüne aykırı nafiye çabalar içine girdiği mesele de budur.**

PKK'nın, ateşkesi sonlandırmasa da önceki gün itibariyle geri çekilme sürecini durdurma kararının arkasında hükümetin, yalnızca Kürtler'i değil tüm Türkiye'yi de rahatlatacak demokratikleşme paketini bir türlü açıklayamaması yatıyor. Belki de **hükümet**, bir özgürlük paketi açıklamak için PKK'dan geri çekilmeyi durduğuna dair **bir baskıyı üzerinde hissetmek istiyordu kim bilir.** Öyle ya, PKK ile terörü sonlandırıp silahsız çözüm arayışına giren hükümete bu yolda muhalefetin, bırakın teşvik etmeyi köstekleyici bir politika izleyegeldiğini biliyoruz. O hâlde iktidar üzerinde süreci devam ettirebilmesi için bir baskı gelmesi gerekiyordu, **o baskı da PKK'dan gelmeye başladı.**

Halkın barış sürecine yüzde 80'ler, 90'lar düzeyinde destek verdiğine dair anket sonuçları, bir de hükümet demokrasi paketini açıklasın bakalım nasıl bir düşüş gösterir. Zira, Türk milletinin terörün sonlandırılmasından anladığı örgütün tek yanlı ödünler vermesidir.

Dolayısıyla, hükümetin, hele hele de önümüzdeki üç yıl boyunca üç seçime gidilecek olmasından dolayı çözüm sürecinin devamını demokratik reformlarla getirmesi biraz sancılı olacak arkasında güçlü destek olmadığı için.

Erdoğan'ın, cumhurbaşkanı seçilmesi hâlinde ise, oy kaygısından uzak şekilde barış sürecini hızlandırmada önemli rol oynayacağını düşünüyorum.

30 yıldır süren terör sorununa silahsız yani siyasi çözüm bulunması için başlatılan barış sürecinde ilk aşama, PKK militanlarının Türkiye'den Kuzey Irak'a çekilmesi iken ikinci aşaması iktidarın demokrasi paketini açıklaması idi. Aslında, zaten resmen açıklandığı üzere de PKK'nın yüzde 20 oranında geri çektiği elemanlarının bir kısmı kadın iken bir kısmı hasta olanlar. **Savaşma** yeteneği olan **PKK'lı militanların ise, Kandil Dağı'nda eğitimden geçirildikleri aylardır konuşulan bir konu.** Böylece **PKK**, barış süreci bozulduğunda militanlarını hemen Türk güvenlik güçleriyle **çatışmak üzere araziye salacak şekilde "zinde" tutuyor.**

KARAYILAN BUGÜNLER İÇİN TERFİ ALMIŞTI

Geçen temmuzda, PKK'nın kolu KCK'da bir görev değişikliğine gidilmiş ve örgütün Öcalan'dan sonraki ikinci adamı olan **Murat Karayılan**'ın, PKK'nın silahlı gücü olan HPG'nin başına getirildiği bildirilmişti. Ancak yaygın kanının aksine, **Karayılan, terfi almış**, PKK açısından çekilme sürecinde koz olarak kullanılacak yani hem Türkiye'den dağa dönen ve Suriye'de El Nusra ile çatışan PYD militanlarının **eğitimi görevini üstlenmişti.** Karayılan, Suriye'de muhalefete giden **silahların** arda kalan bir kısmını da **militanların eğitiminde** kullanıyor HPG'nin başına geldiğinden bu yana.

PKK'nın, hükümetin de çok iyi bildiği mesajı açık; demokrasi adımları atıldıkça çekilme hızlanacak ama bir yandan da **savaşçı güç bu adımların hayata geçmesi için zinde tutulacak.** Britanya'da IRA da benzer taktik izlemişti çözüm sürecinde.

Benim anlayamadığım husus, hükümetin, çözüm sürecine pozitif katkı verecek biçimde Türkiye topraklarından Kuzey Irak'a dönen **militanlar için bu bölgede iş olanaklarının sağlanması için neden gayret sarfetmediği.** Böylece bu militanlar yeniden dağa çıkmak yerine bölgede topluma kazandırılmış olurlardı.

PKK'nın çekilmeyi durdurma kararı, Türkiye tarihinde önemli bir dönüm noktası olan Kürt sorununa çözüm startı veren hükümeti ironik bir biçimde aslında demokrasi adımları için teşvik edici nitelikte.

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

U dönüşü itibar kazandıracak

Lale Kemal 25.09.2013

Sovyetler'in 1990'lı yılların başında dağılması öncesi ve sonrasında yakın coğrafyasında çatışmaların ve iştilafların yaşandığı ve yaşanmakta olduğu tek NATO üyesi Türkiye. 1980-1988 yılları arasında sekiz yıl süren **İran-Irak** savaşı, 1988-1994 arası **Azerbaycan** ve **Ermenistan** arasındaki **Yukarı Karabağ** ihtilafı ve çatışması, Türkiye'nin Ermenistan ile sınırlarını kapatması, 1990-1991 arası Irak'ın **Kuveyt**'i işgali ve koalisyon güçlerinin **Irak'a** düzenlediği birinci Körfez Savaşı, 2003'te Amerikan önderliğindeki güçlerin Irak'ı işgali ile ikinci Körfez Savaşı, 2006'da **İsrail**'in aylar süren **Lübnan** operasyonu, 2008'de **Gürcistan'a Rus** işgali ve şimdi de 2011'de

başlayıp güney komşumuz **Suriye**'de hâlen devam eden iç savaş. Türkiye'yi doğrudan ilgilendiren ve donmuş bir sorun olan **Yunanistan** ile gerek Ege'deki karasularının paylaşımı ve **Kıbrıs** ihtilafını da eklemeden geçmeyelim.

Sınır ötesindeki bu çalkantılı yıllara ek olarak Türkiye'nin 1984 yılında PKK ile başlattığı sınırdışına da taşan silahlı mücadele artık 30'uncu yılına giriyor. 2010 yılında Mavi Marmara adlı insani yardım gemisinin Gazze ablukasını delme girişimine İsrail'in sert tepkisi ve sekiz Türk'ün öldürülmesi olayı ki bu, Türkiye'nin, hükümet kabul etmese de ağır bir hatası olarak hanesine yazıldı.

Demem o ki, yakın coğrafyamızda yaşanan ve yaşanmaya devam eden çalkantılar, ister istemez Türkiye'yi dolaylı ve doğrudan etkilerken Ankara'nın, bu sorunlarla başedeyim derken kimilerinde hatalar yapmış olması da belki kabul edilebilir. İşte böyle kaotik bir arka plana karşı, Dışişleri Bakanı **Ahmet Davutoğlu**'nun uyguladığı, Türkiye'nin yumuşak gücünü ön plana çıkartarak komşularla sıfır sorun politikasının o dönem için ne denli isabetli olduğunu teslim etmemiz gerekiyor.

Türkiye'nin yakın coğrafyasındaki ihtilaflara karşı yumuşak gücünü yani diplomasi araçlarını kullanma eğilimine girerken bu politikaların uygulanmasında askerî gücünün de ne denli önemli olduğunun akıllarda tutulması gerekiyor. Bu nedenle profesyonel, daha küçük ama çevik, ateş gücü yüksek bir orduya geçilmesi sürecinin iyice gecikmeden tamamlanması gerekiyor.

SURİYE'DE RADİKAL SEÇENEĞE DÖNMEK MÜMKÜN

Türkiye'nin yakın tarihinin en önemli dış politika hatalarından birinin Suriye olduğunu teslim etmek gerekiyor. Ama karar vericilerin, Suriye konusunda acıtıcı ama radikal ve Türkiye'ye bölgedeki itibarını yeniden kazandıracak bir adım atmaları için geç değil.

Suriye'de diktatör Beşar Esad'ın gidiciliği üzerine oyun kurup muhalefete sonsuz destek veren ve kimi radikal İslamcı grupların güçlenmesine salt bu diktatörün gitmesi için göz yuman Ankara, aşağıda bazılarını sıraladığım büyük bir U dönüşü yapabilir;

- Muhalefete desteğin kademeli olarak geri çekilmesi ki böylece sınırimıza yerleşen radikal İslami gruplar geri püskürtülür;
- Sınırın ticaret için açılması ve mültecilerin ya geri dönüşü ya da Türkiye'de bu kişilere vatandaşlık verilmesi;
- U dönüşünün, Suriye halkını koruma amaçlı yapıldığının ilan edilmesi;
- Esad'ın yakın müttefiki Rusya ve İran ile ilişkilerin düzeltilmesi.

Yukarıda saydığım kimi politika seçeneklerinin, Türkiye'nin ekonomisine ve barış sürecine daha fazla odaklanmasına da katkı sağlayacağı şüphesiz.

Bu büyük U dönüşünün dezavantajı olan ülke içinde özellikle muhalefetin siyasi kazanım için göstereceği sert tepkileri bertaraf etmek için yatıştırıcı politika geliştirilmesi gerekecek.

Türkiye'nin şu âna kadar izlediği ve oyun dışında kaldığı Suriye politikasında yapacağı U dönüşünde ödeyeceği tek bedel, Esad'ın hâlen görevinde kalıyor olması olacak ki bu da zaten orta vadede kaçınılmaz bir durum.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Türkiye'nin füze macerası

Lale Kemal 27.09.2013

 Türkiye'nin füze macerası Başbakan Erdoğan'ın nihai karar verici olduğu ve silah alımlarının tartışıldığı savunma sanayii icra komitesi, dün, "**İran'ın nükleer silah tehdidine karşı acil ihtiyaç var,**" deyip altı yıl önce ihaleye çıkılan uzun menzilli füze ve hava savunma sistemiyle ilgili alacağı kararı görüşmek üzere toplandı. Projede, Amerikan **Lockheed Martin** ve **Raytheon Patriot** sistemleri, Rusya'nın **Rosoboronexport** firması **S-300**'ler, Çin **FD-2000** ile Fransız-İtalyan ortaklığındaki **Eurosam** firmaları.. yani dünya devleri yarışıyor.

İşin içine devler girince bu dört milyar dolarlık yerden havaya fırlatılan uzun menzilli 12 adet ateşleme ünitesinin satın alınması süreci de acil denirken sürüncemeye girmiş bulunuyor.

Türkiye, resmen açıklamasa da İran'ın nükleer enerji kapasitesini geliştirme adı altında nükleer füze geliştirebileceği ihtimaline karşı Mart 2007 yılında uzun menzilli füzeleri ulusal yollardan edinmek için ihaleye çıktı. Savunma sanayiinde yüzde 80'lerdeki yabancı teknolojilere bağımlılığı azaltmak için kolları sıvayan AK Parti hükümeti, firmaların yerli sanayie iş payı katkılarını artırmaları ve fiyatı düşürmelerini sağlamak için füze ihalesini sonuçlandırmayı sürekli erteledi.

Türkiye'nin o dönem ilişkilerini geliştirdiği ve hatta dünya ile yaşadığı nükleer anlaşmazlığını gidermek için arabuluculuk bile yapan hükümetin, Tahran'ı ürkütmemek istemesinin de projenin ertelenmesinde rol oynadığı tahmin ediliyor.

POLİTİK YÖNÜ AĞIR BASAN PROJE

Uzun menzilli füze ihalesine Rusya ve Çin gibi NATO dışı ülkelerin de katılıyor olması ister istemez projeyi politik kılmış ve Ankara uzunca bir süre başta ABD- NATO'nun, ittifak dışı sistemlere itibar etmemesi gerektiği yolundaki telkinlerine maruz kalmıştı. ABD Mart 2008'de Ankara'daki elçiliği aracılığıyla yaptığı açıklamada, Türkiye'nin füze alımında NATO ile koordineli çalışması gerektiğini ısrarla dile getirmişti.

Rusya ise S-300'lerini ihaleye katılmadan Türkiye'ye doğrudan satmak için bastırdı. Çin, teklifini cazip kılmak için ihalede üç milyar doların altı ile en düşük teklifi veren ülke oldu.

NATO PATRIOTLARI REHAVET GETİRDİ

Ocak 2013 tarihli icra komitesi toplantısında, Türkiye'nin ilk başta acil deyip bugünlere kadar sürüncemede bıraktığı uzun menzilli füze projesinde kazanan firmanın açıklanması beklenirken yine erteleme geldi ve tatmin edici bir gerekçe açıklanmadı. Ancak, Başbakan Erdoğan'ın, bu füzelerin, bir yandan satın alınırken diğer yandan Türkiye'de kazanacak firma ile ortaklaşa üretilmesi çalışmasının yapılmasını istediği basına yansdı.

Başbakan Erdoğan'ın, NATO Patriotlarının Suriye'den gelebilecek olası bir balistik füze saldırısına karşı Türkiye topraklarında konuşlandırılması kararının icra komitesi toplantısından önce Kasım 2012'de verilmiş olmasıyla rahatladığı, dolayısıyla projeyi sonuçlandırmayı aceleye getirmek istemediği yorumları yapıldı.

NIHAİ AMAÇ PATRİOTLARIN HİBE EDİLMESİ Mİ?

Başbakan Erdoğan'ın aklında, ekim ayında bir yılığına Türkiye'de kalma sürelerinin uzatılmasını isteyeceğı NATO Patriotlarının nihayetinde Türkiye'ye hibe edilmesi fikrinin yattığı da Ankara kulislerinde konuşuluyor. Ama bu fikir, Türkiye'nin ihale yoluyla uzun menzilli füze alımından vazgeçeceği anlamına gelmiyor.

BU FÜZELERE İHTİYAÇ VAR MI?

Türkiye'nin gerektiğinde şimdi olduğu gibi NATO'dan olası balistik füze saldırılarını caydıracak uzun menzilli füzeleri aldığı, dolayısıyla bu pahalı füzeleri satın almasına gerek olmadığı şeklindeki argümanlar halen yanıt bulmuş değil. Diğer yandan, madem İran'dan gelebilecek tehdit algılaması gerekçe gösterilerek altı yıl önce füze alımı için ihaleye çıkıldı, neden halen sonuçlandırılmadı gibi sorular da cevaplandırılmaya muhtaç.

Türkiye'nin yukarıdaki sorulara şeffaf biçimde yanıt verecek bir mekanizması olsa belki de bu pahalı füzelerin ulusal yollarla edinilmesi gerektiğı ortaya çıkacak.

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Muhafazakâr, liberal, Kürt ittifakı yeniden mi

Lale Kemal 01.10.2013

Başbakan Erdoğan, hem Türkiye içindeki reformistler tarafından hem de dış dünyada uzunca süredir sorulan, **"AK Parti nereye gidiyor, baskıcı eski Türkiye'ye dönüşte geri dönülemez bir süreç çoktandır başladı mı, Türkiye dünyada kaybolmakta olan prestijini onarma yoluna gidecek mi,"** gibisinden pek çok sorunun ciddi şekilde tartışıldığı ve kaygıların dile getirildiğı bir ortamda çok beklenen demokrasi paketini açıkladı.

Tamam paket, örneğın, Erdoğan'ın açıklamadan önce söylediğı ve beklentileri yükselttiğı herkesi şaşırtacak cinsten olmadı. Paket ile, örneğın, Kürtlerle barış açılımının önünü daha fazla açacak Avrupa yerel yönetimler özerklik şartına Türkiye'nin getirdiğı çekince kaldırılmadı. Kaldı ki, yalnızca Kürt bölgelerini değil tüm Türkiye'yi de rahatlatacak yerinden yönetimin önünü açacak özünde ise demokrasiyi genişletecek bu adıma, ana muhalefet CHP de desteğini ilan etmişti.

Sanki Başbakan, Gezi Parkı'nın barışçıl göstericilerine polisin aşırı güç kullanımını kısmen kabul edersesine, pakette, toplanma özgürlüğüne dair kimi iyileştirmeler yapılacağını ilan etti.

Hafta sonunda İstanbul'da yapılan basına kapalı bir toplantı, Türkiye'nin ulusal çıkarları adına AK Parti'nin acilen eski reformist yıllarına dönmesi gerektiğini de ortaya koyuyordu.

Suzan Sabancı Dinçer'in, kıdemli danışmanları arasında yer aldığı ünlü düşünce kuruluşu İngiliz merkezli **Chatham House**'un, Sabancı ailesinin sahibi olduğu **Akbank** ile ortaklaşa düzenlediğı bir yuvarlak masa toplantısı vardı bu hafta sonunda İstanbul'da. İki gün süreli toplantıya katılan kimi akademisyen, diplomat ve gazetecinin odaklandığı konu; AK Parti'nin özellikle 2011 Haziran seçimlerinden sonra izleyegeldiğı anti-

reformist, özellikle Gezi Parkı ile ortaya çıkan baskıcı eğilimleri ve Suriye'deki iç savaşta izlediği mezhepçi ve aşırı dinci grupları destekler şeklinde algılanan politikalarının Türkiye'ye uğratmakta olduğu prestij kaybıydı.

Chatham House toplantısında bir konuşmacı, "Türkiye içe döndü, seçim atmosferinde bu durumu anlayabiliriz. Ancak, hükümetin başta Gezi Parkı olaylarını yönetim biçiminin anti-demokratikliği ve özelinde yabancı sermaye gruplarını bu olayların ardında olmakla suçlaması, yabancı yatırımcıyı ürküttü. Artık Türkiye, öngörülebilir bir ülke değil. Yabancı yatırımcı mevcut sermayesini Türkiye'den çekmiyor ama bundan sonrası için yatırım yapıp yapmayacağı kararını bekletiyor," diyerek dış dünyadaki endişeleri dile getiriyordu.

Peki, AK Parti, geçmişteki reformlarının başarısını neye borçluydu? Bu sorunun cevabını ilginçtir, adının açıklanmasını istemeyen bir AK Parti ileri geleni bana şöyle açıklıyordu:

"Türkiye'de çok partili sisteme geçilmesinden sonraki dönemde, ne zaman çoğunluğu teşkil eden muhafazakârlar, reformist liberaller ve Kürtler ittifak içinde oldu, işte o dönemler hükümetleri başarılı kıldı. Nitekim, AK Parti'nin reformları hayata geçirmesindeki başarısında liberal reformistler ve Kürtlerin ittifakı önemli rol oynadı. Biz muhafazakârların yolları bu iki grupta bir süredir ayrılmıştı. Şimdi reformlarımızı hayata geçirmek için reformist liberaller ve Kürtler ile yeniden ittifak kurmamız gerekiyor."

Erdoğan dünkü konuşmasında, "**Türkiye artık geri dönülemez bir biçimde demokrasi istikametinde ilerlemektedir,**" diyordu. Bu sürecin geri dönülemez olması için AK Parti'nin, reformcu liberaller ve Kürtler ile yeniden kuracağı ittifak önemli rol oynayacak gibi görünüyor.

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Askerî reformlar unutuldu...

Lale Kemal 02.10.2013

Erdoğan'ın, uzun bir bekleyişten sonra önceki gün açıkladığı reform paketi, kimi eksikliklerine rağmen topluma yeniden moral aşılması, Türkiye'nin demokratik siyasetten vazgeçip otoriterleşme eğilimine girdiği endişelerini giderici olması açılarından önemliydi. Ne var ki, pakette kimi unsurlara ek olarak **askerî reformların bulunmayışının önemli bir eksiklik olduğuna** dikkat çekmek gerekiyor. Bu durum, Türkiye'nin geldiği noktada hâlen ürkek adımlar atıyor olduğunun da bir göstergesi. **Başbakan Erdoğan**, paketi açıklarken yaptığı konuşmasında, **demokratikleşmenin darbecilerin uykusunu kaçıracağına dikkat çekiyordu**. Darbe zihniyeti hâlen hükümetin de uykusunu kaçırıyor olsa gerek ki **belki de geri tepmesin diye askerî reformlara pakette yer verilmemiş**.

Hükümet, çıraklık diye tanımladığı ilk iktidar yıllarında cesaret bulup, gerçekleştirdiği askerî reformların yarım kalan yasal düzenlemelerine bu ustalık döneminde el atmıyor. Çekingenlik, ürkeklik hâlen çok hâkim.

Erdoğan'ın, konuşmasında sık sık vurgu yaptığı ve demokratikleşmeden rahatsız olacaklarını söylediği **darbeciliğin kaynağı TSK içindeki şimdi kısmen tasfiye olan cunta anlayışı olduğuna göre, askerî alanda ara verilen hayati reformların da artık hayata geçirilmesi gerekmiyor mu?**

Bu reformlar sayesinde, yumuşak güç kullanımını ön plana çıkartan dış politikayı gerektiğinde bir araç olarak desteklemesi gereken **sayıca küçük, ama esnek ve profesyonel bir ordu ile Türk dış politikası daha başarılı olmaz mı**, örneğin.

Demokratikleşme paketinden son dakikada çıkartılan, dolayısıyla belki de şimdilik vazgeçilen reformlar arasında, aslında birkaç yıldır üzerinde çalışılan ve kâğıt üzerinde İçişleri Bakanlığı'na bağlı olmakla birlikte fiilen TSK emrinde çalışan **Jandarma'nın sivilleşmesi** projesi de yer alıyordu. Jandarma'nın sivilleşmesi demek profesyonel hâle gelmesi, dolayısıyla asayişin sağlanmasında sağlıklı bir konuma çekilmesi anlamına da geliyor. Keza, **demokratikleşmenin olmazsa olmazı olan TSK'nın Milli Savunma Bakanlığı'na bağlanmasının artık zamanı gelmedi mi?**

İspanya'nın 40 yıllık Franco önderliğindeki askerî idaresini sona erdiren süreçte, sekiz yıl süreyle İspanya Savunma Bakanı olarak bu ülke ordusunun sivil demokratik denetiminin sağlanmasında önemli rol oynayan **Narcis Serra**, Türkçeye de kazandırılan, "**Demokratikleşme Sürecinde Ordu, Silahlı Kuvvetlerin Demokratik Reformu Üzerine Düşünceler**" adlı kitabında, "*Başarılı bir demokratik geçiş yapmak isteyen herhangi bir ülkede silahlı kuvvetlerin sivil kontrolü hayatidir,*" der. Serra, devamla, ordunun demokratik kontrolünün sağlanması, yani ordunun siyasetten tamamen el çektilirip, asli işi olan yurt savunmasına odaklanması için yasal ve kurumsal reformların şart olduğuna da vurgu yapar.

Türk Hava Kurumu'nun, kurban derilerini toplamadaki tekel hâlinin bir yönetmelikle kaldırıldığı gün rastladığım bir emekli albay, karardan yakınıp, "*asker arkadaşlar, ne olacak bu ordunun hâli, diye endişe içindeler,*" diyordu. Yani **ordumuz, ya da kimi mensupları diyelim, ticari yaşamda yer almanın TSK'nın işi olmadığını henüz kavrayamamış**, bırakın ordunun sivil demokratik denetimi gibi demokratik ülkelerin kabul ettiği bir ilkeyi benimsemeyi. Ne askerin ticari kaynağı OYAK ne de ordu tekelindeki 18 askerî firma, parlamento ve sivil irade tarafından denetleniyor, bırakın bu ülkenin ordusunu demokrasilerde olduğu gibi kışlasına çekmek için gerekli reformların yapılmasını.

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Askerlik

Lale Kemal 09.10.2013

Hükümet, en nihayetinde, üniversite mezunu olmayanlar için zorunlu askerlik süresini 15 aydan 12 aya çekeceğini duyurdu. Bu karar, açıklandığı üzere askerliğini yedek subay olarak yapan üniversite mezunlarını kapsamıyor. Üniversite mezunları, askerliklerini 12 ay ya da altı ay er olarak kısa dönem yapmaya devam edecekler.

Ne var ki; zorunlu askerlik süresinin kısmen azaltılması kararı neden alındı?, bu karar, ileride zorunlu askerliğin tamamen kaldırılıp, çok gecikilen profesyonel askerliğe geçişi sağlayacak mı?, sürenin kısaltılması, yeni asker alımlarındaki sayıyı azaltacak mı?, Türkiye'nin, acemi erlerden oluşan zorunlu askerlik hizmeti etkin mi?, dünya, bugünün ve geleceğin tehditlerine cevap vermek için zorunlu askerliği kaldırıp, küçülürken Türkiye, etkinsizliği zaten kanıtlanmış olan mevcut zorunlu askerlik hizmetini neden sürdürüyor?.. gibi daha da çoğaltılabilecek pek çok sorunun yanıtı havada kalmış durumda.

Terörle mücadelenin profesyonel askerlerce ki bizde maalesef uzun yıllar acemi erler kullanıldı yürütüldüğü gerçeği gözönüne alındığında zaten barış süreci ile askerlik süresinin kısaltılması arasında bir bağ normalde yok her ne kadar Türkiye’de bu yönde spekülasyonlar yapılsa da. Zorunlu askerlik süresinde kısaltmaya gidilecek olmasını önümüzdeki üç seçim dönemi hesaba katıldığında hükümetin oy potansiyelini artırma yönünde bir tasarrufu olarak okumak mümkün.

Askerlik süresinin kısaltılması kararı, her yıl yaklaşık 700 bin erkek nüfusun askerliğe başlama yaşı olan 20 yaşına girdiği hesaplandığında bu görevi yerine getirecek bireylerin birikme sorununa çözüm için alındığı izlenimi doğuruyor asker sayısının azalmasından ziyade.

TSK’da profesyonel yani muvazzaf asker sayısı yaklaşık 124.031 iken hava, kara, deniz ve jandarma dâhil zorunlu askerlik hizmetini yapanların sayısı yaklaşık 453.440. Bu rakamlar, Türkiye’nin bölgesinde daha caydırıcı olabilmesi için profesyonel orduya geçmesini ve artık zorunlu askerliğin yıllara sari kaldırılması üzerine düşünce üretmesini gerektiriyor.

Cevap bekleyen asıl soru, TSK’nın küçülerek mobil ve etkin silah gücüyle profesyonel bir güç hâline gelip gelmeyeceği.

ESENBOĞA’DA TERÖR ESTİRİLİYOR

Bir haftalık yıllık iznimi kullanmak üzere gittiğim İzmir’de bel fıtığı rahatsızlığımın nüksetmesi nedeniyle bu şehirden Ankara’ya dönüşü tekerlekli sandalye ile yapmak zorunda kaldım. Her zaman kullandığım taksi durağından, beni havalimanı iç hatlar çıkış bölümünden almalarını rica ettim. Ne var ki, burada bekleyen havalimanı taksi şoförlerinden biri, beni almaya hazırlanan taksi şoförünün üzerine yürüyüp, beni almadan derhal bölgeyi terketmesi için ısrarlı biçimde bağırmasını sürdürdü. Yetmedi, havalimanı durağından iki şoför daha bağırarak benim taksi şoförünün üzerine gelince tekerlekli sandalyede bekleyen ben de artık son perde bağırmaya başladım. Bunun üzerine bir tanesi, **“Sen benim muhatabım değilsin, çek git,”** diyerek birkaç kez el kol hareketleriyle saygısızlığını sürdürdü. Havalimanı mülki amirliğine ki burası sorumu imiş havalimanı durağından olayla ilgili yazılı şikâyetle bulundum. Mülki amirlikten gelen cevap, taksi duraklarının belirli bölgelerde görev yaptığını dair bir genelgeyi hatırlatmaktan ve bana şoförler hakkında savcılığa suç duyurusunda bulunmayı tavsiye etmekten öteye geçmiyordu.

Bu arada, öğrendim ki, havalimanı iç hatlar çıkışında olay çıkaran taksi şoförlerinden biri, aynı gece, beni almaya gelen taksi şoförünün çalıştığı durağa gelip tehditlerini sürdürmüştü.

Bu ne rezillik ve kepezeliiktir, bu adamlara dur diyecek bir makamın olması lazım...

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Avrupa’nın Balkanlarla genişleme sürecinde Türkiye

Lale Kemal 18.10.2013

Gezi Parkı'nda çevreci bir hareket olarak başlayıp hükümetin yanlış okumasıyla rayından çıkan protesto hareketlerine yöneltilen anti-demokratik uygulamalar, aslında Türkiye açısından demokratik değerlerin bir hayli gerisinde olduğumuzu göstermesi açısından bir milat oldu. AB'nin, daha 20 yıl öncesine kadar anlaşmazlıklarla helak olmuş Batı Balkanlar ile genişleme yolunda önemli adımlar atmakta olduğu bir dönemde Türkiye, bu blokun en "**kıdemli**" aday ülkesi olarak Brüksel koridorlarında, "**İnşallah bir gün üye olur**" temennisinin yapıldığı ülke konumuna çoktandır gelmiş. Türkiye ile aynı gün yani Ekim 2005'te, AB ile tam üyelik müzakerelerine başlamış olan Balkanlar'daki Hırvatistan bu yıl içinde birliğe tam üye oldu.

AB'nin, önceki gün yani çarşamba günü **Batı Balkan ülkeleri** ve **Türkiye** için İlerleme Raporlarını açıkladığında görüldü ki, Batı Balkanlar'ın Sırbistanı Müslüman çoğunluğun bulunduğu **Kosova** ile egemenlik ihtilafı konusundaki sorunlarını aşma yoluna girmiş, keza **Arnavutluk** için aday ülke statüsü verilmesi talebinde bulunuldu, **Montenegro** ile Müslüman nüfusun çoğunlukta olduğu **Makedonya**, **Bosna Hersek Boşnak**, **Hırvat**, **Sırp** üçlü yönetimi siyasi sorunlarını halletmemiş olsalar da AB'nin istikrar getirme olan itici gücünün etkisi altına çoktan girmişler.

50 yıl önce AB ile katılım ortaklığı anlaşması imzalayan Türkiye'nin, AB ile 2005 yılında başladığı tam üyelik müzakereleri Kıbrıs engeline takılıp kesildi. AB, Soğuk Savaş'ın bitmesiyle Doğu Avrupa ile genişlemenin temelini 1997 Lüksemburg zirvesinde atmış ve şimdi bu eski komünist ülkeleri birliğin bir parçası. Yıl 2013, AB, Batı Balkanlar'a istikrar getirmekte olan genişleme stratejisini kararlılıkla sürdürürken Türkiye kenarda bekliyor.

AB'ye kızmayalım, sorunların kaynağının bizde olduğunu görelim. Gezi olayları çok net olarak gösterdi ki, ülkede devrimsel reformlar yapma kapasitesini gösteren AK Parti hükümetinin de demokrasiyi ilerletme anlamında bir sınırı varmış.

Avrupa Parlamentosu'nun İngiliz Milletvekili **Richard Hewitt**, Balkan gazetecilerinin yanına ilştirilmiş biz birkaç Türk gazeteci ile biraraya geldiği Brüksel'de, "*Türkiye, Gezi olaylarıyla, Avrupa'nın değerleri olan çokseslilik, ifade özgürlüğü gibi konulardaki kriterlerini çiğnedi. Benim gibi Türkiye'nin dostu olan Avrupalıları da zor durumda bıraktı,*" diyordu.

Hewitt, devamla, çok kez biraraya geldiği Başbakan Erdoğan'ın, yüzünü Doğu'ya çevirdiği iddialarına katılmamakla beraber, Başbakan'ın, AB'den kopmak istemediğini ama Türkiye'nin üyeliğine ilgisinin azalmasını tehlikeli bulduğuna işaret ediyordu. Bunun sonucu olarak Ankara, reformlara devam etmez ise tam üyelik görüşmelerinin de sürmemesi riskinin bulunduğu dikkat çekiyordu Hewitt.

AB İPLERİ KOPARMIYOR

AB cephesinde, Türkiye'nin uzunca süredir reformları askıya almış olması ki son dakikada gelen demokratikleşme paketi herkese nefes aldırdı buna ek olarak Gezi olaylarındaki aşırı güç kullanımı ve Başbakan Erdoğan'ın, hem iç hem dış çevreleri protestoları tahrik etmekle suçlayan açıklamalarına rağmen genel eğilim Türkiye ile ipleri koparmamak yönünde.

Nitekim, AB'nin Genişlemeden Sorumlu Komiseri **Stefan Füle**, Batı Balkan ülkeleriyle birlikte açıklanan Türkiye ilerleme raporuna dair önceki gün Avrupa Parlamentosu vekillerine özet bilgiler verirken, şöyle diyordu:

"Mayıs ve haziran aylarında meydana gelen protestolarda polisin aşırı güç kullanımı ve bu göstericilerle bir diyalog ortamının hiç olmayışı ciddi endişeler yarattı. Polisin olayları bastırma biçimi ile ilgili soruşturmalar tamamlanmalı ve sorumlular yargı önünde hesap vermeli. Gezi olayları karşısında AB'nin doğru tepkisinin Türkiye ile ilişkileri koparmak yönünde olduğu şeklinde sesler yükseldi. Ama bugün kabul edilen ilerleme raporu

farklı ki buna göre AB, ifade, basın ve toplanma özgürlüğünü güçlendirecek ileri düzeyde reformların yapılması yolundaki meşru taleplerin yerine getirilmesi için Türkiye ve Türk vatandaşları ile temaslarını artırmak istiyor ."

GÖZLER 22 EKİM'DE

Brüksel'deki Türk diplomatlar gözlerini, AB'nin Gezi olaylarını hükümetin ele alış biçimine tepki vererek askıya aldıkları bölgesel işbirliğini kapsayan 22. faslın, açılıp açılmayacağını kararının verileceği 22 Ekim'deki AB bakanlar konseyinin hükümetler arası konferansına çevirmiş durumdalar. Bu faslın açılması kararının verilmesi, Ankara ile birlik arasında yaklaşık üç yıldır kesilen tam üyelik müzakerelerinin kısmen canlanması anlamına gelecek.

Hatta Füle, Türkiye ile yargı ve temel hakları kapsayan 23. fasıl ile adalet, özgürlük ve güvenlik alanlarını kapsayan 24. fasılların da açılması önerisini getirdi; bakalım konsey kabul edecek mi.

BAĞIŞ'A TEPKİ BÜYÜK

Türk basınına pek yansımaya da, AB'nin başkenti Brüksel'de, AB Bakanı **Egemen Bağış**, başmüzakereci olmasına rağmen ironik biçimde Türkiye'nin Birlik ile ilişkilerinin donuk kalmasında etken bir isim olarak anılıyor.

Adının açıklanmasını istemeyen bir Avrupa Parlamentosu üyesi, Bağış'ın, Erdoğan'a atfen sahibinin sesi gibi hareket ettiğini belirtirken Türkiye'nin stratejik hedeflerinin neler olduğuna karar vermesi gerektiğine vurgu yapıyor.

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

CHP'den yanlış sorular

Lale Kemal 23.10.2013

Bir ülkede etkin, işlevsel muhalefet partilerinin varlığı o ülkenin demokrasi düzeyinin yüksek olduğunun önemli işaretidir. Demokrasilerde ana muhalefet, iktidara gelme şansı en yüksek parti konumundadır, neredeyse iktidarın yarısıdır. Ne yazık ki, ana muhalefetteki CHP, Türkiye'de demokrasi çıkmasını yükseltme gayreti içinde olmadığındandır ki AK Parti'ye meydan okuyacak, ülkeyi daha da ileriye taşıyacak reformist yaklaşımdan çok uzakta kalmaya devam ediyor. Bir parlamento düşünün ki, örneğin, askerî bütçesini ve silah alımlarını denetleme işlevinden yoksun ama nedense bir vekili çıkıp, TSK bütçesinin çöktüğünü iddia edip gerekçe olarak da **"Türkiye'de donanmasının başındaki insanlar tutuklu. Donanma moral olarak da, komuta olarak da, bütçe olarak da çökmüş durumda. Savaş tezkeresi çıkarılıyor ama savaşacak kimse yok"** diyor (**Cumhuriyet**, 14 Ekim 2013).

Bir vekilin, **"TSK bütçesi çöktü"** gibi iddialı bir söylemi ortaya atarken temsil edildiği parlamentonun, askerî bütçeyi, Plan ve Bütçe Komisyonu'ndaki mutad, yüzeysel görüşmeler dışında detaylı bir hesap sorma mekanizmasına tabi tutuyor olması gerekir ki bizde böyle bir süreç zaten yok.

Etkin ve demokrasiyi işletecek bir ana muhalefet partisi üyesinin şu temel soruları sorup, çözüm için reçete sunması gerekir:

- 1)** Darbe geleneğini sonlandırmak için şüphelilerin yargıda hesap veriyor olması demokrasinin geliştirilmesi adına umut verici iken Türkiye’de hâlen vesayetin izlerini taşıyan yargıya güvenin artırılması için neler yapılmalı?
- 2)** Darbe geleneği olan bir ordu ülke güvenliğini zafiyete uğratmaz mı?
- 3)** Demokrasilerde, tehdit değerlendirmelerini parlamento ve asker katkısıyla belirleyecek olan siyasi iktidarlar dolayısıyla hangi silahların ülke güvenliğini sağlayacağına karar verirler. Bizde neden bu mekanizma işlemiyor?
- 4)** Geçirdiği evrim ile aynı zamanda demokrasi kulübü hâline gelen NATO’nun üyesi Türkiye’de, askerin kontrolünde OYAK üzerinden arkaik biçimde ticaret nasıl yapılabiliyor? Türkiye’nin silah tedarikinde önemli bir yer tutan 18 askerî firma neden askerden sivil denetime geçmiyor ve özelleştirilmiyor, ki böylece ekonomiye kambur olmaktan tamamen çıkartılsın?
- 5)** Türkiye’de ekonomiye ek yük getiren zorunlu askerlik hizmeti kademeli olarak kaldırılarak profesyonel orduya geçiş neden sağlanmıyor, ki böylece Türkiye dış tehditlere karşı küçük ama etkin, ateş gücü yüksek, caydırıcı bir orduya dönüştürülsün?
- 6)** Hükümet, orduyu sivil demokratik denetim altına almak için gerekli yasal ve yapısal reformları neden biran evvel hayata geçirmiyor, ki ana muhalefet de demokrasiyi ilerletmek adına destek versin?

THY VE SORUNLAR

THY son yıllarda takdir edilecek atılımlara imza attı. Bugün, uçağın yanından bile geçemeyecek pek çok insan için bu hava aracı lüks bir ulaşım aracı olmaktan çıktı, devletin halk için var olduğunun kabulünün örneklerinden biri. Ne var ki, THY, atılımlar yaparken alacağı basit önlemlerle ciddi sonuçlar doğurabilecek yolcu mağduriyetini gidermek zorunda. Örneğin, İstanbul Atatürk Havalimanı’nda, iç ve dış hatlar arasında kilometrelerce uzunluktaki mesafeyi yolcular yürüyerek kat etmek yerine daha elverişli altyapı imkânı kurulabilir. Yine, basit bir iyi yönetim uygulamasıyla yabancı ülkeler ile iç hat seferleri arasında kısa süreleri olan yolcular için pasaport kontrolünde hızlı geçiş bankosu kurulabilir.

Evet, bu banko var ama yalnızca TAV kartı olan ve Business Class’ta uçan yolcular için.

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Çin füzesi de Marmaray gibi olacak mı

Lale Kemal 30.10.2013

Asya ve Avrupa'yı demiryoluyla birleştirecek, Boğaz sularının altında geçen **Marmaray** projesi, diğer ulaşım hatlarıyla bağlantı kurulmaması hâlinde havada kalır, işe yaramaz, milyar dolarlar çöpe atılır. Zaten, Marmaray tüp geçidini kullanacakların diğer toplu taşıma araçlarını kullanabilmeleri için gerekli önlemler alınmış bunuyor. Diğer deyişle Marmaray, toplu taşımda çevre ile bağlantıyı kurarak anlamlı bir proje olarak karşımızda duruyor.

İşte bu noktada, **Türkiye'nin** Batılı müttefiklerinin, NATO hava savunma ağı ile uyumlu çalışmasının mümkün olmadığını dolayısıyla güvenlik sorunu yaratacağına ve işlevsiz kalacağına dikkat çektikleri **Çin ile uzun menzilli ortak füze geliştirme projesi ile Marmaray gibi projeler arasında nasıl bir bağ kurulabilir, diye sormak mümkün.**

Şöyle ki; NATO hava savunma ağı diğer üyeler gibi Türkiye'nin hava savunma ağı ile de uyumlu çalışıyor. Farz edelim, Türkiye'ye bir balistik füze saldırısı olasılığı bulunuyor, NATO komuta kontrol merkezi bu tehdidi ânında tesbit ederek Türkiye'ye bildiriyor ve gerekli caydırıcı önlemler hemen alınıyor. **NATO sistemi ile uyumlu çalışmayacak Çin ile ortak üretilecek füzeler ise, Türkiye'ye yönelebilecek bir balistik füze tehdidini bertaraf edememe riski taşıyor, zira ittifak komuta merkezi tehdidi algılayamayacak ve Ankara'ya bildiremeyecek.**

Nasıl ki **Marmaray** ile çevre ulaşım bağlantıları kurularak bu proje işlevsel kılınıyorsa **Çin füzeleri de ittifak sistemi ile ancak uyumlu çalışmaları hâlinde hem Türkiye'nin caydırıcılığını sağlayacak hem de etkin bir füze sistemi olacak.**

Nihayetinde NATO ile uyumlu çalışmayacak bir füze sisteminin Türkiye'nin güvenliğini ne ölçüde sağlayacağı, sorusuna da yanıt verilmesi gerekiyor.

Diğer yandan, Türkiye'nin, Amerikan ve Avrupalı rakiplerini eleyerek Çin ile ortak füze üretme kararına **ittifaktan gelen tepkileri, "salt ulusal savunma sanayiinin millileşmesine Batı'nın itirazı," diye okumak** Türkiye'nin onlarca yıldır **savunma sanayiinde izlediği bir hayli yanlış politikaların üstünün örtülmesi anlamına gelir.** Bu **hükümetin**, çok yüksek askerî harcamalara rağmen ulusal savunma sanayiini ihmal etme pahasına silahların hazır alımını teşvik eden dolayısıyla **ülke savunma sanayiinin dışa bağımlılığını körükleyen ülke içindeki silah lobilerinin etkinliğini kırmak için çok önemli adımlar attığını da söylemek gerekiyor.**

Ne var ki, **Çin füzesi**, sonuçta üretilse bile NATO ile müşterek çalışamayacağı olasılığı **Ankara'yı hüsrana uğratma ve ittifaktan yalnızlaştırma potansiyeli de taşıyor.**

THY VE SORUNLAR

Geçen hafta **THY'de basit bir organizasyon ile çözülebilecek kimi ciddi sorunları gündeme getirdiğim yazıma okuyuculardan katkı geliyor.** Bir okuyucu, özetle şöyle diyor:

"Londra'da, örneğin, Heathrow meydanında pasaport kontrolünden geçmem en fazla bir dakikamı alırken vatandaş olduğum kendi ülkem Türkiye'de bunun 10'larca dakika sürmesi çok olağan bir durum maalesef (business class bile uçuyor olsam). Londra'da 'iris control' bölgesini kullanıyorum ve polis veya gümrük görevlisi görmeden retinamın tespit edilmesiyle otomatik kapılar açılıyor (süreç en fazla bir dakika)

ve geçiş yapıyorum. **Teknoloji bu kadar ilerlemişken, ve verimlilik en temel ekonomik unsur iken anlamsız bir şekilde sınır kapısında kuyruklarda beklemek çok üzücü geliyor**, inşallah bu konuda bir gelişme olacaktır böylece hem kamu görevlilerinin hem de yolcuların vakti gereksiz yere harcanmaz."

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Askerler, Çin füzesine tepkili, ABD'ye kızgınlarmış

Lale Kemal 06.11.2013

Türkiye'nin 26 Eylül akşam saatlerinde, uzun yıllardır devam eden uzun menzilli füze savunma sistemi ihalesinde, en yüksek teknoloji transferi yapacağını vaat ederken aynı zamanda en ucuz teklifi getiren Çin'in **CPMIEC** firmasını seçtiğini duyurmasına yönelik **ittifaktan ve ABD'den gelen tepkiler devam ediyor**. Aslında, **dünyada pek çok ülke de Türkiye'nin füzelerde Çin seçimini konuşuyor**.

Basında yer alan haberlere göre, önceki gün Ankara'da bir grup gazeteciye brifing veren Amerikalı diplomatlar, Türkiye'nin tersi iddialarına rağmen ittifakın, Çin füze sistemlerinin NATO'nun kolektif savunma yetenekleriyle uyumlu çalışmalarının mümkün olmadığı kanaatine vardığını belirtirlerken Washington'un, Amerikan ambargosu altındaki CPMIEC ile Türkiye'nin füzede işbirliği yapmasının doğurabileceği yasal yaptırımlar üzerinde durulduğunu söylemişler. Bu yaptırımlar, sonuçta Amerikan firmalarının, Türkiye'nin almayı planladığı gerek F-35 savaş uçağı gerekse çok maksatlı helikopter projelerinde **TAI, Havelsan, Aselsan ve Roketsan** gibi yerli firmalarla işbirliklerini zorlaştırabilir. Her ne kadar, ABD, firmalarının Türk savunma pazarını kaçırmalarını istemez Türk firmalarına yaptırım uygulanması hâlinde ama Çin füzesine misilleme olarak bu sorun Türkiye'nin karşında duruyor.

Peki, NATO'dan, müttefiki Türkiye'nin, ittifakın hasmı Çin ile ortak füze yapma kararına tepkiler gelmeye devam ederken bu sistemleri, üretilmesi hâlinde kullanacak olan **TSK ne düşünüyor?** Benim aldığım duyumlara göre, **askerler, "ikinci sınıf, denenmemiş ve ucuz,"** dedikleri Çin füzelerinin nihayetinde **satın alınması fikrinden hoşnut değillermiş**. Ne de olsa, TSK, envanterinde Amerikan yapımı ileri teknoloji ürünü F-16 jetlerini bulundururken gelecek neslin savaş uçağı Amerikan önderliğinde yapımı sürmekte olan F-35'lerden hem 100 adet alacak hem de bu projede belirli bir ortaklık payı bulunuyor. Dolayısıyla, **TSK'nın, Çin ile geçmişte küçük çaplı bir füze üretimi gerçekleştirilmiş olmakla birlikte bu ülke ile oldukça hassas ve ileri teknoloji isteyen uzun menzilli Patriot tipi bir anti-balistik füze üretme fikrine sıcak bakmadığı** konuya yakın kaynaklar tarafından dile getiriliyor.

Askerler, **"firmalarına, Türkiye'ye daha fazla teknoloji transferi yapma izin vermiş olsaydı diğer firmaların ihalede önünü keserdi,"** dediği ABD'ye de bu yöntemi seçmemesinden dolayı da bir hayli kızgınlarmış.

Diğer yandan, Milli Savunma Bakanı **İsmet Yılmaz**'ın, bu ay başında söylediği, Çin ile müzakereler sorunsuz sürmekle birlikte kısa listeye kalan Amerikan ve Avrupa firmalarının getirecekleri yeni teknoloji transferi tekliflerine açık olduklarını söylemesi kafaları karıştırdı. Ancak, Ankara, kısa listeye kalan bu firmalara tekliflerini iyileştirmeleri için resmî bir yazı göndermedi.

Ankara, Çin ile müzakerelerin sonuçlanmaması hâlinde kısa listedeki sırasıyla **Eurosam** ve Amerikan firmalarıyla görüşmeleri sürdürüp sürdüremeyeceğini anlamak için bu firmaların ihalede kalıp kalmayacaklarını resmen sordu yalnızca. Firmalar da ihalede kalacakları yanıtını verdiler.

NATO'nun tepkisi ne olursa olsun Başbakan Erdoğan'ın, Çin ile füze ihale görüşmelerine devam edilmesinden yana olduğu da biliniyor. Ama Ekonomi Bakanlığı, müzakereler sırasında bir hayli yüksek teknoloji altyapısı gerektiren sistemin fiyatı Çin'in önerdiği 3,4 milyar doların çok üstüne çıkar da bu füzelerden vazgeçmesini önerirse ancak Erdoğan, ittifakın şimşeklerini üzerine çektiği Çin'den vazgeçer.

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Arınç ve medyanın ürkütücü hâli

Lale Kemal 13.11.2013

AK Parti'nin **ağır toplarından, vesayete direnişin önemli kalelerinden, kıl payı kurtulduğu suikast girişimi bile kendi iktidarında hâlen aydınlatılmayan** Başbakan Yardımcısı **Bülent Arınç**, Gezi'den sonra bu kez öğrenci evleri üzerinden gerilim yaşadığı Başbakan Erdoğan'a, "**Beni harcayamazsın, ağırlığımı unutma,**" mealinde haklı bir tepki verdi. **Ne ironidir ki** Arınç'a bağlı olan **TRT** bile açıklamalarını sansürledi. Her ne kadar AK Parti Sözcüsü **Hüseyin Çelik**, diğer medya organlarını arayıp konuyu küçük görmelerini istediği **iddialarını yalanlasa da**, iktidarın önemli bir ismine dahi medyada uygulanan **sansür, basının iktidar ile güç birliği yaparak ifade özgürlüğünü** kendi elleriyle **katlettiğinin ürkütücü boyutlara ulaştığını gösteriyor**. **Direnmek yerine boyun eğen** bir medya varken, **iktidardan**, AB'ye katılım müzakerelerinin artık olmazsa olmazı olan ve devletler hukukunda korunması gereken **temel hak olan ifade özgürlüğünü savunmasını nasıl bekleyebiliriz?**

Türk medyası istisnalar hariç mümkün olduğunca tarafsız biçimde kamuoyunu aydınlatmak olan görevinin dışına hep çıkmış, **kendine karar verici mekanizmaların bir parçası gibi bir misyon biçegelmiştir**. **Misyon gazeteciliğine**, AK Parti karşıtlığı ve yandaşlığı da **eklenince bırakın tek ses olmayı medyada ideolojik ayrışma derinleşirken sektör, sorunlarına çözüm üretme kapasitesini neredeyse sıfırlamış durumda**.

Medya olarak kendi sorunlarımıza çözüm arayışlarına girmezken **AB**, 2014 ve 2020 yıllarını kapsayan **altı yıllık bir dönemde** gerek Batı Balkanlar gerekse Türkiye'nin AB'ye entegrasyonu için ön koşul hâline gelen **medya özgürlüğü ve medyanın bütünlüğünü sağlamak üzere bir mali yardım program başlatıyor**. Bu mali yardım programını yürütürken kısa adı **TACSO** olan sivil toplum örgütlerine teknik yardım kuruluşundan destek alıyor.

TACSO, Batı Balkanlar ve Türkiye'den bir grup gazeteciyi biraraya getirip evrensel kıstaslara uygun bir medyanın nasıl kurulacağı ve AB'nin mali yardımından nasıl faydalanacağı üzerine çalıştay düzenledi. Bu çalıştaylar, ilgili ülkelerde yapılacak toplantılarla devam edecek ama **hükümet, TACSO'nun Türkiye toplantısına nasıl tepki verecek merak konusu**.

Batı Balkanlar'da **Sırbistan**, ifade özgürlüğü sıralamasında 174 ülke arasında 63., Türkiye ise 154. sırada. **Uçurum derinleşiyor...**

SİVİL ÜNİFORMALILARDAN PSİKOLOJİK HAREKÂT

Hükümet ile medya ilişkileri garip bir hâl almışken gazetecileri bir dönem **itibarsızlaştırma ve korkutma** amaçlı **psikolojik harekâta tabi tutan TSK** ve medya ilişkileri ne durumda irdelemek lazım. **Asker** şu sıralar **bu görevi, askerden askerci sivil kesime havale etmiş durumda.**

Temsilciliğini yaptığım yabancı dergiyi, **beni hançerleyerek avucuna alma politikası** yürüten **bir müsteşar** ile bu konuyla ilgili yüzleştiğimde **çok kolayca itibarsızlaştırma harekâtına** girdiğini gözlemledim. **İtibarsızlaştırma harekâtı, yapılan yanlışları yazan gazetecileri sindirme ve korkutma amaçlı.**

Konumlarından aldıkları güçle medyayı aşağılamaya kalkan bu atanmış bürokratların bir gün, uyguladıkları politikaların **doğuracağı yasal yaptırımlarla karşılaşacaklarını hesaplamaları gerekiyor.**

TARAF THY DE ISRARLA YOK

Arınç'in Erdoğan ile girdiği polemikte **ihanete uğradığı** hissine kapıldığını düşünüyorum. Tıpkı, **Taraf** yayınlama cesaret göstermeseydi **Balyoz darbesini yiyecek hükümetin** hâlen bu gazetenin, **THY dış hat seferi yapan uçaklarındaki** dağıtımına **yasak koymaya devam ederek kıymet bilmezliği** ifade özgürlüğü boyutunu bir kenara koyarsak **hissi gibi**. **THY**'nin, iktidara en muhalif gazetelerden **Cumhuriyet**'in bile dağıtımını yaparken **Taraf** ısrarla dışarıda bırakıyor olmasının **derinlerinde çok ciddi bir psikolojik harekâtın yattığını düşünüyorum.**

Kimi medya mensupları bu durum karşısında ne mi yapıyor; tetikçilik.

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'Askeri harcamaların tartışılması bile insanları ürkütüyordu...'

Lale Kemal 20.11.2013

Türkiye yakın tarihinde belki de ilk kez vekiller, CHP'li **Vahap Seçer**'in tanımıyla, bir dönem tartışılması bile insanları ürküten askerî harcamaları, demokrasi çitasına göreceli yaklaşan bir üslupla yakınlarda mercek altına aldılar. Başta ana muhalefetteki CHP milletvekilleri, geçen yıl olduğu gibi bu yıl da önceki yılların kamu harcamalarına ilişkin Sayıştay raporlarının detaylı bir biçimde ilgili komisyona gelmemiş olmasına sert tepkiyi Milli Savunma Bakanlığı (MSB) bütçesi görüşülürken de dile getirdiler. Malum, hükümet, devlet harcamalarının şeffaf ve hesap verilebilir biçimde Sayıştay tarafından denetlenmesini öngören ve ağırlığını koyarak 2010 aralık

ayında Meclis'ten geçirttiği Sayıştay Yasası'nı, sonrasında getirdiği torba kanunlarla kendi elleriyle kadük etmişti. Bu yasa, şeffaflığa sonradan sır perdesi örtse de ilk kez askerî harcamaların denetlenmesini de öngörüyor dolayısıyla kısmen artık vekiller, askerî harcamaları da bir nebze izleyebiliyorlar. Ama vatandaşa yasak var!.

Milli Savunma Bakanlığı (MSB) bütçesinin, Plan ve Bütçe Komisyonu'nda 11 Kasım Pazartesi günü tartışılması sırasında başta CHP'li vekillerin, askerî bütçeyi sorgulama teknikleri açısından donanım kazandıklarını ve vatandaş adına Meclis'te hesap sorma kültürünün de arttığını gösteriyordu.

Aralarında **Bülent Kuşoğlu, Vahap Seçer, Müslim Sarı** gibi CHP'li ve **Hasip Kaplan** gibi BDP'li vekillerin bulunduğu isimler, Türkiye'nin tedarik ettiği silahların neredeyse artık hemen hepsinden sorumlu olan Savunma Sanayii Müsteşarlığı'nın özel ve fondaki harcamalarına ilişkin Sayıştay raporlarında hukuki aykırılıklar olduğunu dile getirirlerken vatandaşın vergilerinin nasıl harcadığının kendileri tarafından sorulması gerektiğine işaret ediyorlardı. Dikkat çeken husus, vekillerin, müsteşarlığa ilişkin Sayıştay raporlarını mercek altına alırken, büyük olasılıkla ellerinde veri olmadığı için TSK'nın harcamalarını yeterince sorgulamıyor olmalarıydı.

Diğer bazı vekiller, Türkiye'nin, başta ABD ve NATO'nun, birlikte çalışmalarının mümkün olmadığını dile getirdikleri, dolayısıyla nihayetinde Türkiye'nin güvenliğini zafiyete uğratabilecek potansiyeldeki uzun menzilli füzeleri tedarik etmek üzere Çin ile görüşmelere başlamasının, olası ciddi sonuçlarını sorgularken Milli Savunma Bakan **İsmet Yılmaz'a**, Türkiye'nin aldığı silahların nasıl bir tehdide cevap verecek nitelikte olacağı gibi uzun vadeli stratejiler üzerine öngörüler yapmasını talep ediyorlardı.

Vekillerden bir ricam olacak; lütfen 3 ila 3,5 milyar dolarlık saldırı helikopterindeki sorun nedir, bizler adına aydınlığa kavuşturunsunlar.

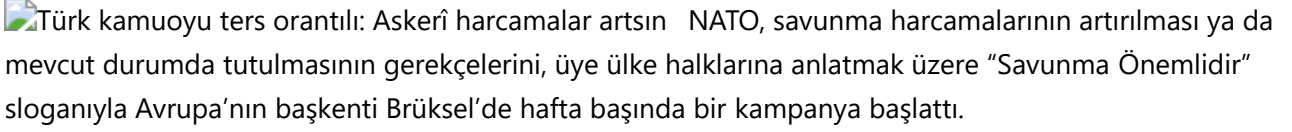
NOT: 2014 MSB bütçesi, 21,8 milyar TL ile geçen yıla göre yüzde 7,1'lik artış gösterirken, GSYİH içindeki payı yaklaşık yüzde 1,2. MSB, İçişleri Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü ki bütçesi yüzde 12,04 artış gördü , MİT, Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığı ile MGK bütçelerinin toplamı, yani savunma, güvenlik ve istihbarat bütçelerinin 2014 yılı toplamı 49,6 milyar TL ile geçen yıla göre yüzde 9,4'lük artış gösterdi. GSYİH içindeki payı ise yaklaşık yüzde 3. Hatırlatmakta yarar var, MSB bütçesi, gerek Kara, Hava ve Deniz Kuvvetleri Komutanlıklarına ayrılan ödenekleri de içermekle birlikte, bırakın vatandaşı, vekillerden bile gizli tutulurken yine bütçe dışı askerî harcamalar üzerindeki sır perdesi de aralanmıyor. Dolayısıyla, MSB'nin 21,8 milyar liralık bütçesine, silah tedarikinin önemli bölümünün yapıldığı SSM fonuna aktarılan kaynak miktarı ve TSK vakfına bağlı 18 askerî firmanın harcamaları gibi önemli kimi gizli kimi açık bütçe dışı askerî kaynaklar dâhil değil. Dâhil edildiğinde yalnızca Savunma bütçesinin GSYİH içindeki payının yüzde 2,3'e yaklaştığı tahmin ediliyor.

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Türk kamuoyu ters orantılı: Askerî harcamalar artsın

Lale Kemal 30.11.2013

Türk kamuoyu ters orantılı: Askerî harcamalar artsın NATO, savunma harcamalarının artırılması ya da mevcut durumda tutulmasının gerekçelerini, üye ülke halklarına anlatmak üzere "Savunma Önemlidir" sloganıyla Avrupa'nın başkenti Brüksel'de hafta başında bir kampanya başlattı.

NATO üyesi olmasına rağmen askerî ve güvenlik konularının tabu bir konu olmaya devam etmesi nedeniyle bırakın kamuoyunu, milletvekilleri düzeyinde bile ittifakın geleceğinin tartışma bulmadığı Türkiye'de, halkın yüzde 70'i askerî harcamaların artırılmasını destekliyor. Diğer bir deyişle, halk, adeta "Aç kalayım yeter ki savunmaya para harcansın," diyor ama bu harcamaların nereye gittiğini, ne milletvekilleri ne de kendileri biliyor.

Diğer NATO üyesi ülkelerin hemen hemen hepsinde halk, 2008'den bu yana yaşadığı ekonomik krizin de etkisiyle savunma fonlarının sosyal refah programlarına aktarılmasına destek çıkıyor dolayısıyla hükümetler, askerî harcamaların gerekliliğini kamuoylarına nasıl satacaklarını kara kara düşünüyorlar.

Pek çok NATO üyesi ülkede, savunma harcamalarının, GSYİH'ya oranı yüzde 1'ler düzeyinde iken artık vatandaşlarının savunma harcamalarının azaltılmasını istediği ABD'de bu oran, yüzde 3'lerde. Türkiye ise dünya devi ABD ile adeta yarışır durumda. Türkiye'nin 2014 yılı savunma, güvenlik ve istihbarat bütçeleri geçen yıla göre yüzde 9.4'lük artış gösterirken GSYİH içindeki oranı da yüzde 3'leri buldu. Diğer yandan, yalnızca savunmaya ayrılan ve kimi gizli tutulan bütçe dış kaynaklar toplamının GSYİH'nın yüzde 2.3 ya da üstüne tekabül ettiği tahmin ediliyor.

"EVET, SAVUNMA ÖNEMLİ AMA..."

Türkiye'de durum böyleyken, NATO'nun kendisi, ordularının geleceği dolayısıyla askerî harcamaları mevcut hâlinde bile tumanın zorlaştığı bir arka plan ışığında Amerikan merkezli Carnegie Endowment'ın Brüksel temsilciliği Carnegie Europe, geçen Salı günü Brüksel'de, gerek ittifak gerekse ittifakın ortaklık yaptığı ülke kamuoylarından, artık NATO operasyonsuz kalsa da "Evet, savunma önemlidir," sloganına destek almak ve ikna etmek amaçlı kampanyayı başlattı. Kampanyayı tetikleyen ana unsur, NATO muharip birliklerinin 2014 yılı sonu itibariyle Afganistan'dan çekilecek olmaları. Dolayısıyla ittifakın misyonu artık, her daim operasyonlara gitme misyonundan masa başında olası operasyonlara hazırlık yapma rolüne indirgenecek. Aslında, dostdüşman devlet aktörlerini dolayısıyla orduları karşı karşıya getirmekten ziyade siber savaş ve terörizmle mücadele, enerji güvenliğinin sağlanması gibi soyut tehditlerin ön plana çıktığı 21'nci yüzyılda, bu tehditlerle başa çıkmak için özel sektörün yanı sıra istihbarat örgütleri ve polis dâhil kamu kurumlarına önemli roller düştüğü bir dönemi yaşıyoruz uzun süredir. 21'nci yüzyıl tehditleriyle baş edecek temel aktörler değişti anlayacağız.

ORDULARIN İŞLEVSELLİĞİ AZALIYOR MU?

Carnegie Endowment'ın Brüksel temsilciliği Başkanı Jan Techau'nun, savunmanın önemi üzerine kamuoylarını aydınlatma kampanyasının açış konuşmasındaki şu sözleri mevcut ve görünür gelecekteki durumu özetler nitelikteydi; "Afganistan'dan çekildikten sonra NATO, arazide operasyon yapmadan nasıl operasyonel olacak, soruları gündemde. 63 yıllık tarihinde NATO ilk kez, öngörülebilir hemen kapıda olan bir operasyona katılmayacak. Hükümetler kamuoyu ile paylaşmadığı sürece geleceğin askerî operasyonları görülebilir olmayacak. Bu duruma 'Az operasyonlar, daha az görünürlük' de diyebiliriz. Kamuoylarında, değişen tehditler nedeniyle orduların anlamı konusunda artan bir şüphe var ve bu sorgulanacak. Orduların, artan biçimde yurt savunmasında görevler aldığı yeni bir misyon üstlendiğini görmekteyiz. Örneğin, salgın hastalıklarla mücadele,

olimpiyat oyunlarında güvenlik önlemlerine destek gibi. Ama orduların varlıkları önemlidir ve kamuoylarına, NATO'nun, ordunun ve savunma harcamalarının önemini anlatmak için kamu diplomasiyi iyi yürütmeli, halka açık olmalıyız."

Nitekim, yurt savunmasında ordunun rolü konusunda Türkiye'den de bir örnek vermek gerekirse, TSK, Libya'da iç savaşın yaşandığı sırada buradaki binlerce Türk vatandaşının bu ülkeden çıkartılmasında sivil unsurlarla birlikte başarılı bir müşterek hareket gerçekleştirmişti.

TÜRKİYE'DE DURUM: NATO'YA SOĞUK, ASKERÎ HARCAMALARA SICAK

Türkiye'de ise, bırakın kamuoyunu parlamenterlerin bile yeterince bilgi sahibi olmadığı savunma ve güvenlik konularında çok ciddi bir şeffaflık kampanyasının başlatılması gerekiyor.

ABD düşünce kuruluşu German Marshall Fund'ın, Eylül ayında yayımladığı 2013 küresel eğilimler başlıklı anketine göre, gerek ABD gerekse Avrupa'da vatandaşların yüzde 46'sı savunma harcamalarının mevcut düzeyde tutulmasını desteklerken Avrupalıların yüzde 38'i azaltılmasını istiyor. Avrupalıların çoğunluğu, bilim, teknoloji, eğitim, altyapı ve ulaşım gibi sosyal refah düzeyini artıracak alanlara fonların aktarılmasına destek veriyor. Türklerin en hırslı biçimde hükümetin savunma harcamalarına olumlu baktığı belirtilen ankete göre, Türklerin yüzde 50'si savunma harcamalarının artırılmasını isterken yüzde 32'si bu harcamaların mevcut düzeyde kalmasına destek veriyor.

Avrupalıların yüzde 56'sı ve Amerikalıların yüzde 46'sı, birlikte hareket eden demokratik ülkelerin ittifakı olduğu için NATO'nun hayati rolü bulunduğunu kabul ederken Türkler arasında bu oran yüzde 30. Ankete katılan yüzde 70 oranında Türkler, NATO'nun ülke güvenliğinde hayati rolü olmadığını düşünürken ülkenin kendi askerî kararlarını almasına destek veriyor.

Türklerin önemli bir çoğunluğunun savunma harcamalarının artırılmasından yana fikir beyan ediyor olmaları, büyük ölçüde savunma ve güvenlik konularının çok sınırlı sayıda asker ve sivil karar vericilerin tekelinde toplanması dolayısıyla vatandaşın sorgulama kültürünün eksikliğinden kaynaklandığını vurgulamakta yarar var. Şeffaf ve açık bir şekilde savunma harcamalarının nasıl harcandığı sorgulansa tam tersine bu alandaki harcamalar daha akılcı olurken sosyal alanlara daha fazla para aktarımı da mümkün olacak....

Carnegie Europe'un Brüksel toplantısında da altı çizildiği üzere hemen hemen tüm NATO ülkelerindeki ve ittifaka ortak ülkelerin kamuoylarına, NATO'nun ve orduların önemi ve savunma harcamalarının gerekliliğinin açık bir şekilde anlatılmasının hayatiyeti üzerinde duruluyor... Türkiye'den yetkililerin, NATO'nun savunma sanayii olanaklarının güçlendirilmesine dair yaptığı İstanbul toplantısına katılım için kimi medya organlarına davet yapmamış olmaları bile kendi başına Türkiye'nin bu demokrasi kültüründen uzak kaldığı dolayısıyla vatandaşın bilgilendirme özgürlüğünün nasıl kısıtlandığının önemli bir göstergesi.

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Suriye'den kitlesel savaşçı akını kapıda

Lale Kemal 04.12.2013

Türk dış politikasına son yıllarda yapılan **tahribatı onarım** süreci başladı diyebiliriz. Ancak bu onarım ya da U dönüşü, kamuoyuna göstere göstere yapılmıyor tabii ki. Hükümetin kimi adımlarını dikkatle okuyarak, U dönüşünün **ipuçlarını yakalayabiliyoruz**. Türkiye'nin, **adeta sorunun parçası hâline geldiği Suriye** iç savaşında izlediği Devlet Başkanı **Esad'ın gidiciliği üzerine kurulu** ve salt **muhalefeti** destekleyen **seçeneksiz dış politikasından dönülmekte** olduğunun işaretlerini görmek mümkün. Örneğin, artık Ankara, **aşırı uçtaki grupların Suriye'ye geçişlerine** karşı **önlemlerini** yeni yeni artırmış bulunuyor.

Türkiye'yi, Suriye konusunda U dönüşü yapmaya zorlayan kimi önemli gelişmeler var.

2,5 yılı aşan Suriye iç savaşında **Esad rejiminin**, artık **muhalif güçleri** önemli ölçüde **bozguna** uğrattığına dair pek çok kanıt mevcut. Türkiye topraklarında konuşlu Patriot füze sistemleri, rejimin hemen hemen her gün **muhalafet hedeflerine Scud füzeleri fırlattığını**, uzun menzilli topçu roketleriyle artan biçimde saldırı düzenlediklerini ve helikopter ve uçaklarının, kara birliklerine destek uçuşları yaptığını tespit ediyor.

Keza **Türk askerî kaynaklarına** göre de, Suriye hava kuvvetlerine ait uçak ve helikopterler, hemen her gün **günde 100 uçuş yapma yeteneğine** yeniden kavuşmuş durumda. Böylece, Suriye **hava kuvvetleri** unsurları, Özgür Suriye Ordusu ya da kısa adıyla **ÖSO'nun hava savunmasından** kaçmayı başarırken dolayısıyla **muhalafeti de zayıflatıyor**.

Suriye rejim kuvvetleri yeniden toparlanırken muhalafet kaybeden tarafta artık.

TÜRKİYE ÇARESİZCE MUHALEFETE SARILIYOR

Türkiye, Suriye iç savaşının başlarında Esad ile diyalog içinde halk ayaklanması sorununun çözülmesine destek olmaya çalışmış, ancak **bu diplomasi** girişimi **yürümeyince** rejime karşı **muhalafete** alenileşen biçimde her türlü desteği verir noktaya gelmiştir. **Türkiye'nin** son bir yıl içinde özellikle Esad'ın kazandığını gördükçe **hırçınlaşan** biçimde muhalafet **içindeki El Kaide uzantılı El Nusra gibi aşırı gruplara** desteğini artırdığına dair Batılı müttefiklerden gelen eleştirilerin dozu da arttı.

Ankara'nın, Esad'ı yenecekleri umuduyla aşırı gruplara destek verdiği ve aslında **bu gruplara bir sempati beslemediği de biliniyor**.

ANKARA'DAN GEÇ GELEN HAMLE

Habertürk gazetesi 1 Aralık tarihli haberinde, Türkiye'nin, Avrupa ülkelerine bir rapor göndererek **1.100 Avrupa uyruklu** kişinin, **muhalafetin** yanında savaşmak üzere Türkiye üzerinden **Suriye'ye girişlerinin önlendiğini** bildirmiş. **Ancak** benim aldığım bilgilere göre, **Türkiye**, kara ve hava sınırlarındaki **kontrolü yalnızca üç ay öncesinden** itibaren sıklaştırmış ve Suriye'ye Türkiye üzerinden geçiş yapmak isteyenlere karşı Interpol ile işbirliğini artırmış.

Diğer yandan, gerek 50'nin üzerinde insanın öldüğü Suriye kaynaklı Reyhanlı saldırısının ve F-4 jetimizin Suriye hava unsurlarınca düşürülmesi olayları, **Türk istihbarat örgütleri arasında çok ciddi kopukluk olduğunu** gösteriyor ve Ankara da bu istihbarat zafiyetinin farkında.

Örneğin diyor, bir Türk istihbarat yetkilisi, **Suriye'de muhalefete desteğin** sürmesini isteyen bir **istihbarat birimi**, kamyonlarda saklı **uyuşturucu** bulunmasına rağmen şaşırtmak için bu araçlarda silah bulunduğu ihbarını narkotik şubeye bildirebiliyor ya da **göz yumabiliyor** bu kaçakçılığa.

Nihai durumda, Ankara'nın, **göstere göstere olmasa da** Suriye **muhalefetine** desteğini kademeli olarak **çekmeye** başladığını görüyoruz. Ama, biraz geç oldu; zira, Suriye rejim güçlerine yenik düşmeye başlayan **muhalefet güçlerinin**, yakınlarda **Türkiye'ye akın etmeye başlaması gibi en kötü senaryo ile karşı karşıya kalabiliriz. Ankara gerekli tedbirleri alıyordur umarım.**

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Çin füze projesi iptal edilebilir...

Lale Kemal 11.12.2013

Malum, Amerikan Merrill Lynch firması, Aselsan'ın, hisselerinin bir bölümünün daha ikinci kez halka arzına aracılık yapılması için çıktığı ihaleden, Türkiye'nin, Washington'un yasak uyguladığı Çin firması ile füze alımı için görüşmeler yaptığını gerekçe göstererek çekildi. Bunda şaşılacak bir şey yok, zira Washington, Ankara'nın, Çin füzesi seçimi ile Amerikan firmalarının, gizli bilgilerin yanlışlıkla da olsa Çin'e sızabileceği endişesiyle Türk savunma sanayii firmaları ile iş yapmalarının zorlaşacağı konusunda Ankara'yı zaten uyarmıştı. NATO da, Türkiye'nin, uzun menzilli hava ve füze savunma sisteminin tedariki için Amerikan ve Avrupalı rakipleri eleyerek Çin ile görüşmelere başlayacağını açıklamasından kısa süre sonra bu ülke sisteminin NATO hava savunma sistemi ile birlikte çalışamayacağını kesin bir dille Ankara'ya iletmişti.

Türkiye, 3,4 milyar dolar ile en ucuz teklifi getiren, buna karşılık ulusal sanayinin uzun menzilli füze geliştirmesini sağlayacak yüksek teknoloji transferi yapacağı gerekçesiyle Çin'in CPMIEC firması ile görüşme kararı aldığını ve bu ülke sisteminin NATO hava savunma ağı ile birlikte çalışabileceğini iddia etmişti. Türkiye, Çin ile müzakerelerden sonuç alınmazsa bu ihalede kısa listeye kalan sırasıyla, Fransız- İtalyan ortaklığındaki Eurosam ile olmadı Patriot sistemlerini öneren Amerikan Lockheed Martin- Raytheon ortaklığı ile füze tedarik görüşmelerine başlayacağını duyurmuştu.

Amerikan Patriot füzeleri, hâlihazırda, Suriye'den gelebilecek olası balistik füze tehdidini bertaraf etmek üzere NATO kapsamında Türkiye'nin üç güney ilinde konuşlanmış bulunuyor.

Türkiye'nin bir yandan, üyesi olduğu ittifaktan gerektiğinde Patriot desteği alırken diğer yandan ulusal düzeyde benzer füzeleri tedarik için ilk tercihinin Çin'den yana yapmış olmasına belli ki Avrupalı vatandaş içerlemiş. NATO'nun, 26 Kasım tarihinde Brüksel'de düzenlediği ve benim de katıldığım bir toplantısında bir izleyici, "Türkiye, topraklarını savunmak için bizden Patriot füzelerini ödünç alırken nasıl olur da benzer füzeleri tedarik etmek için Çin ile görüşebilir " diye soruyordu. Bu izleyicinin sorusu, genelde, Avrupa ve Amerikan

kamuooylarında, Çin füzesi seçimiyle Türkiye tarafından aldatıldıkları duygusunu yansıtıyor olması açısından önemli.

YAPTIRIMLARIN DEVAMI AMERİKAN KONGRESİ'NDEN

Washington'un, Merrill Lynch örneğinde olduğu gibi Çin füzesine tepki olarak yaptırımlarını Türkiye'ye hissettirmeye başladığını görüyoruz.

Nitekim, Amerikan Foreign Policy dergisinin 9 Aralık tarihli haberine göre, Amerikan Kongresi, bu ay içinde oylayacağı 2014 yılı Amerikan savunma harcamaları yasa tasarısına Amerikan fonlarının, Türkiye'nin tedarik için görüşme yaptığı Çin'in HQ-9 füze sisteminin NATO hava savunma ağına entegre etmek amacıyla kullanılamayacağı şartını getiriyor.

Geldiğimiz noktada Türkiye'nin, acil ihtiyaç diye altı yıl önce ihaleye çıktığı uzun menzilli füze projesini toptan iptal etmesi ihtimali giderek artıyor. Ankara'nın, belki birkaç ay Çin ile görüşmeleri sürdürüp bu arada kamuoyunun satın alabileceği fikir geliştirip projeyi toptan iptal etmesi ihtimali bir hayli yüksek.

Temelinde, Türkiye'nin Çin ile yüksek teknoloji gerektiren füze üretimi yapma fikrinin, nihayetinde çok pahalıya patlayacağı ve NATO ile entegre olamayacağı için bir işe yaramayacağından hareketle akılcı bir yol olmadığını bilmekte yarar var. Kimse endişe etmesin, İncirlik üssünde zaten, bir bölümünü Türkiye'nin kullanma yeteneğine sahip olduğu ihtimali yüksek 70 kadar B 61 Amerikan nükleer silahı bulunuyor. ABD'nin desteğiyle Aselsan bu silahları geliştirecek.

Füze projesi toptan iptal edilirse kısıtlı mali kaynaklar güneydoğunun kalkınması için harcanır.

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

2033 mü dediniz, yani 20 yıl sonra, şaka gibi

Lale Kemal 18.12.2013

TSK'nın yeniden yapılandırma çalışmasının 2033'te yani 20 yıl sonra tamamlanacağına dair haberleri okuyunca herhalde şaka yapıyorlar diye düşündüm, 1 Nisan da gelmemiştii gerçi ama. Haberlerde, bu açıklamaya dayanak olarak Milli Savunma Bakanı İsmet Yılmaz gösterilse de, bakanın bizzat bu gazetelere açıklama yapmadığı anlaşılıyordu; yani sızdırma haberdii. Dolayısıyla, Bakan Yılmaz'ın, TSK'nın 20 yıl sonra yeniden yapılandırılmasının tamamlanacağını bildiren bu haberlere bir açıklık getirmesi gerekiyor, zira ordunun zaten çağın gereklerine cevap verecek caydırıcı gücünü yıllar öncesinden gerçekleştirmesi gerekiyordu. TSK'nın, yeniden yapılanmasının "Kuvvet-2014" planı ile gelecek yıl tamamlanacağını yıllar önce ilan ettiğini biliyoruz. Cumhurbaşkanı Abdullah Gül, 2012'nin nisan ayında Harp Akademileri Komutanlığı'nda yaptığı konuşmada, TSK'nın çok geciktiğini söylediği yapılanmasını biran evvel tamamlaması gerektiğini dile getiriyordu bırakın 20 yıl sonrasına sarkmasını.

Yeniden yapılanmadan anlamamız gereken; Türkiye hariç diğer NATO üyesi ülkelerin yıllar öncesinden tamamladığı bir yapı; yani ordular profesyonel hâle getirildi, zorunlu askerlik önemli ölçüde kaldırıldı, asker sayısı azaltıldı buna karşılık ateş gücü öylesine artırıldı ki bugünün tehditlerine karşı caydırıcı hâle getirildi, neredeyse bir asker, 10 askerin sahip olabileceği savaş gücü yeteneğine kavuşturuldu.

Günümüz ve geleceğin tehditlerini bertaraf etmede aktörler değişeli çok oldu. Dostdüşman devlet aktörlerini dolayısıyla orduları karşı karşıya getirmekten ziyade siber savaş ve terörizmle mücadele, enerji güvenliğinin sağlanması gibi soyut tehditlerin ön plana çıktığı 21. yüzyılda, bu tehditlerle başa çıkmak için özel sektörün yanısıra istihbarat örgütleri ve polis dâhil kamu kurumlarına da önemli roller düştüğü bir dönemi yaşıyoruz uzun süredir.

NATO'da çoktandır tartışılan konu, ittifakın 2014 yılı sonu itibariyle Afganistan'daki operasyonunun sona ereceği, artık öngörülebilir bir operasyonunun kalmadığı, dolayısıyla ordulara ve NATO'ya gerçekten ihtiyaç var mı, sorusu. Tabii ki ittifak, kamuoylarına, ordulara ve ittifaka ihtiyaç olduğunu anlatıyor ama orduların yeni tehditler ışığında işlevlerinin değiştiğini anımsatıyor.

Üyesi olduğumuz NATO, yeni gelişmeler ışığında işlevlerini tartışırken biz, zaten çok gecikilen TSK'nın yeniden yapılanmasını 20 yıl sonraya erteliyoruz.

THY YOLCULARA ÖZEN GÖSTERMELİ

Yıllarca atıl kalıp, devleti zarar uğratan askerin teknopark amaçlı inşa ettiği Sabiha Gökçen Havaalanı'nı bugün kâra geçiren, son yıllarda yaptığı atılımlarla dünyanın önde gelen havayolu şirketleri arasına giren THY, Türkiye'nin çok bildik, "adamına göre muamele" alışkanlığını ne yazık ki sürdürüyor.

Daha önce de yazdım THY aslında çok basit organizasyon ile kazandığı itibarına gölge düşüren kimi aksaklıkları kolayca çözebilir. Geçen cumartesi günü Ankara'dan Diyarbakır'a gitmek üzere bindiğimiz uçağın pilotu, kalkıştan kısa süre sonra bu ilde kar yağışının başladığını, bu bilginin doğru olmadığını yolcular tarafından hatırlatılması üzerine bu kez de şehre sis çöktüğünü belirterek uçuşun iptal olduğunu anons etti. Yoğun kar yağışı nedeniyle kimi seferlerin iptali mümkün ancak bizim Diyarbakır seferinin iptalinin arka planı biraz karışık idi. Neyse, tüm yolcular uçaktan indik ve perişanlık başladı. Bizimle bir havaalanı yetkilisi çok sonra ilgilenebildi; ancak Diyarbakır'a bizi makul bir zamanda ulaştıracak, örneğin ek sefer koyma gibi bir çözüm getirmede. Böylece öğrendim ki üç gündür ne Diyarbakır'a ne de Mardin'e uçamayan yolcular varmış. Ama ne hikmetse bu illere uçan yolcular da bulunuyor.

Vatandaşa ayırım yapmadan biraz özen gösterin lütfen...

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Şükür'le sınırlı kalmasaydı hükümet düşebilirdi

Lale Kemal 25.12.2013

İktidar partisinin, bakan çocukları, bürokratlar ve işadamlarının odağında olduğu yolsuzluk ve rüşvet operasyonunun arkasında **"içeriden destekli dış mihrakların"** bulunduğu iddiasına ne kendisi de ne de toplum inanıyor aslında. Başta İstanbul, pek çok ilde yerleri değiştirilen polis sayısı neredeyse 113'ü buldu. Adli Kolluk Yönetmeliği'nde aniden bir değişiklik yapılarak Emniyet ve Jandarma görevlilerinin, adli olaylarda amirlerine bilgi verme zorunluluğu getirildi. Bu **değişikliğin** iktidara yakın odaklara uzanan **soruşturmaların önünün** kesileceği anlamına geldiğinin herkes farkında. İktidar milletvekili **Haluk Özdalga** da yönetmelik değişikliği için, **"İyiye değil daha kötüye gidişi ifade ediyor,"** diyerek rahatsızlığını dile getirdi.

Emniyet'in kapılarının basına kapatılmış olması, ABD'nin Türkiye Büyükelçisi **Francis Ricciadone**'nin, hükümete yakın medya tarafından kendisine atfen, **"bir imparatorluk çöküyor,"** mealinde sarfettiği ileri sürülen sözlerini manşet yapmış olmasının ki bu sözler elçilik tarafından yalanlandı üzerinden Başbakan **Erdoğan**'ın hafta sonundaki konuşmasında elçiye ad vermeden yüklenmiş olması bir **kurgu gibi geliyor komplo teorilerini haklı çıkartmak için.**

Bakın, **İspanya**'da, savcının talimatıyla polisin, yolsuzluk iddialarına istinaden iktidardaki Halkın Partisi genel merkezine geçenlerde **baskın yapmış olmasına** karşı **hükümet** dış ya da iç mihrakları sorumlu tutmadı, **polisi engellemedi.**

Yolsuzluk ve rüşvet maalesef bir hastalık ve özellikle de iktidar çevrelerine daha çabuk bulaşabiliyor. Bu noktada önemli olan husus, bu **iddiaların** üzerine iktidar olarak gittiğiniz ve **sorumluların cezalandırılmasını** engellemediğiniz ölçüde **itibarınızın artacağı**, demokrasi kurallarının işlediğini topluma da gösterecek olmanızdır.

Ne yazık ki **Türkiye'de, askerî vesayet rejiminin ürettiği** ve sivil hükümetlere de geçmişten bugüne **sirayet eden bir hastalık var**; o da yapılan yanlışların üstünü örtmek için dış mihrakların yanı sıra iç mihraklar üretme alışkanlığı. Boşuna **vatandaşlar** tehdit görülerek **fişlenip**, hayatları karartılmıyor.

HÜKÜMET DÜŞEBİLİRDİ

Hizmet Hareketi'nin önemli isimlerinden **Zaman** gazetesi yazarı **Hüseyin Gülerce, Hakan Şükür**'ün, geçen hafta, Cemaat'e yönelik tutumunu eleştirerek **AK Parti'den istifa etmiş** olmasını, **iktidarın**, en samimi ve belki de **son uyarı olarak alması** gerektiğine işaret emişti.

Gülerce'nin bu sözlerini, adını veremeyeceğim ve AK Parti, Cemaat hareketini yakından izleyen bir öğretim üyesi arkadaşım isabetli bir tespitle şöyle yorumluyor:

*"Bana öyle geliyor ki **Cemaat**, dış politikadaki stratejilerden, dersane ve bürokrasinin değişik kollarında Cemaat'e yönelik yoketme politikasından vs. çok feci rahatsız oldu. Ancak, AKP'nin iktidardan şu veya bu yolla tasfiyesinden yana değil bence. **ABD ve İsrail ile gemileri yakmadan ve bu Arap İslam'ına çok bulaşmadan** ülke yönetilsin istiyor... AKP'yi iktidardan indirmek isteseydi Güleni **milletvekillerinin tümünü** bir blok hâlinde (H. Şükür tek bırakıldı bu yüzden) **kopartırdı**. Bu blokun **istifası bütün dengeleri değiştirdi. Ve hükümet biterdi belki de.**"*

Ayrı öğretim üyesi, *"Diğer yandan **polis biçiliyor, yolsuzluk gölgeleniyor**, AKP bunu nasıl çözecek, iktidarın **İçişleri bakanının kendi oğlunu** soruşturan polisleri **işten atması kabul edilemez**,"* diye de ekliyor.

Gülerce'nin, **Şükür**'ün istifasını neden **2013'ün en önemli siyasi olayı** olarak da nitelendirmiş olmasını yukarıdaki satırlar izah ediyor sanırım. **İstifaların devamı gelseydi hükümet düşebilirdi.**

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ordu ile gizli ittifak mı

Lale Kemal 01.01.2014

2014 yılına sancılı bir başlangıç yaptık. Hükümetin, bazı kabine üyelerinin çocuklarına uzanan yolsuzluk ve rüşvet iddialarının adeta üzerini örtmek istercesine bu operasyondan “**uluslararası çevreleri ve onların taşeronları**” diye iddia ettiği çevreleri sorumlu tutuyor olması endişe verici bir gelişme. Başbakan **Erdoğan**’ın, operasyonlara karşı kullandığı **sindirme nitelikli üsluba** hükümete yakın bazı yazarların, ad vermeden Hizmet hareketine karşı **yargısal bir operasyon** yapılacağı iddiaları eklendiğinde **ürpermek** elde değil.

17 Aralık yolsuzluk operasyonu, içeride odaklanılması gereken mart **yerel seçimleri** ile dış politikada **olumlu bir ivme** yakalandığı sırada patlak verirken **ekonomiyi daha da kırılgan** hâle getirmiş durumda. Malum Dışişleri Bakanı **Davutoğlu**, geçen yılın son aylarında komşu İran ve Irak ile ilişkileri onarma sürecini başlatırken Ermenistan ziyareti ile bu doğu komşusu ile ilişkileri dondurucudan çıkartmıştı.

Ne var ki, Başbakan **Erdoğan**’ın, Gezi protestolarından sonra yolsuzluk operasyonunda da başta ABD **uluslararası çevreleri de kapsama alanına** alıp sorumlu tutması **dış dünyada** Türkiye’ye **eksi puan** kazandırmaya devam ediyor. Komşu Suriye’de devam eden ve Türkiye’yi doğrudan tehdit eden iç savaşın durdurulması için **Cenevre**’de yapılması planlanan müzakerelerde **Ankara’nın sözü ne** ölçüde dinlenecek merak konusu.

17 Aralık ile aniden gündem, AK Parti iktidarının geleceğine dair spekülasyonlar üzerine yoğunlaştı. İşin içine **maalesef ordu da dâhil edildi**. Başbakan Erdoğan’ın siyasi danışmanı ve AK Parti milletvekili **Yalçın Akdoğan**’ın, **Star** gazetesinde geçen hafta yayımlanan köşesinde ad vermeden Cemaat’i, diğer bazı kurumlarla birlikte orduya da **kumpas kurmakla** (birini aldatmak için tuzak kurmak, arkasından iş çevirmek) suçlaması, yolsuzluk tartışmasını bir diğer **tehlikeli boyuta** taşıdı. Akdoğan’ın bu ifadeleri, Ergenekon ve Balyoz davalarından hüküm giyenlerin yeniden yargılanmalarının önünün açılacağı şeklinde yorumlanırken bazı hükümlü avukatları, Akdoğan’ın tanık olarak dinlenmesi talebinde bulundular bile.

TSK da bir bildiri yayınlayarak, yolsuzluk operasyonları mealinde ordunun siyasi tartışmalara girmek istemediğini vurgulamakla beraber bu ordu açıklamasından bir gün sonra **Milliyet** ve **Cumhuriyet** gazetelerinde yer alan haberler, **TSK komuta kademesinin bu davalarla ilgili yargılamanın yeniden yapılmasını temenni ettiğine işaret ediyordu**.

Ancak **Akdoğan**, ordu ve diğer bazı kurumlara kumpas kurulduğu iddiasını yinelerken sözkonusu **darbe teşebbüsü davalarını kastetmediğine** dün açıklık getirdi **ama ok yaydan artık çıktı**.

Akdoğan, sonuçta orduya da tuzak kurulduğu anlamına gelen kumpasın neler olduğunu kamuoyuna açıklamak zorunda, aksi kastettiği çevrelere iftira anlamına gelir ve hükümetin meşruiyetini sorguladır.

Kumpas söylemi, iktidar ile ordu arasında Hizmet hareketine ve liberallere karşı **gizli bir ittifak mı** var, sorusunu aslında akıllara getiriyor. Daha da önemlisi, yolsuzluk operasyonu ile başlayan tartışmalarda ordu tehlikeli bir biçimde yeniden siyasete karıştırılmak isteniyor.

Unutulmasın, AK Parti'yi **2002 Kasım** seçimlerinde **iktidara getiren** temel faktör, 2001 kriziyle ekonominin dibe vurmasına ve **yolsuzluklara vatandaşın tepkisiydi**. AK Parti, sonrasında iktidarının ilk yıllarında **ordunun siyasi gücünü azaltan** reformlar ile **oylarını yükseltti**.

Her şeye rağmen umutsuzluğa kapılmayalım, yeni yıl mucizelerle dolu olabilir...

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kimlere karşı operasyon

Lale Kemal 08.01.2014

Başbakan Erdoğan'ın, geçen hafta sonu düzenlediği basın toplantısına, tek tük muhalif basından da davet ettiği isimlerden **Zaman** gazetesi yazarı **Ali Bulaç**, iktidarın, komplo dediği rüşvet operasyonunun planlayıcıları kategorisine soktuğu kesimlere karşı başlatacağı geniş çaplı operasyondan söz ediyordu. Yine **Zaman** yazarı **Hüseyin Gülerce** de hafta sonunda *Beyaz TV*'de yaptığı konuşmasında, önümüzdeki günlerde Gülen Cemaati'ne yönelik büyük operasyonlar yapılacağını savunarak, "**Daha önce yaşanmamış bir operasyonu yaşayacağız**," diyordu.

Gülerce, "**Çok büyük bir fırtına geliyor diyorum... Bu olay ne Selçuklu da yaşandı ne Osmanlı da. Böyle yangın Sünniler arasında hiç yaşanmadı. 700-1000 polisin yeri değişti. Herkesin burada dikkat çekeceği şey hukuk. Yanlış yapanlar hukuk çevresinde değerlendirilsin**," telkininde bulunuyordu.

Başbakan Erdoğan ise, "**devlet içindeki paralel yapılanma**" içinde yer alanlar ile "**kendisine komplo kuranları**" masum insanlardan ayırt ettiklerini, kimsenin haksız yere mağdur edilmeyeceğini söylüyordu.

Ne var ki, operasyon çoktan başladı, neredeyse 800'ün üzerinde polis tasfiye edildi, Cemaat'e yakın medya sektöründe de yer alan Koza madencilik şirketinin bir sahası kapatıldı. Dolayısıyla, operasyonun kapsama alanı çok geniş, öyle sınırlı değil.

Hükümetin hedef tahtasına; bu yaz görev süresi dolacak olan ABD'nin Türkiye Büyükelçisi **Francis Ricciardone** üzerinden Washington, Gülen Cemaati, gazeteciler, işadamları, yargı, polis gibi geniş bir kesim oturtuldu.

Hükümet bir korku imparatorluğu kurduğunun farkında değil mi?

Gülerce, eli kulağında mealinde söylediği olası genişletilmiş hükümet operasyonu bağlamında "**bu yangın hiç yaşanmamıştı**," diyor. Evet, Türkiye tarihinde ilk kez dindar kesimler karşı karşıya gelmiş durumda.

Nasıl bir ironidir ki bu, demokratik hukuk devletinin olmazsa olmazı olan askerin siyasetteki rolünü sonlandırmak için attığı reform adımlarına destek aldığı kesimlerle hükümet şimdi savaş hâlinde. Bu savaşı yürüttüğü geniş kesimleri de orduya kumpas kurdukları iddiasıyla töhmet altında bırakıyor ve yanına, siyasi gücünü bir ölçüde kırdığı orduyu çekmeye çalışıyor.

TSK, kendisine kumpas kurulduğu iddialarıyla ilgili yaptığı suç duyurusunda, kurum ve bazı mensuplarıyla ilgili aleyhte olduğunu öne sürdüğü yayınlarla ilgili de suç duyurusunda bulunmuş. Keşke bu yola başvurmasalardı, zira TSK'nın, dönemin üst düzey komutanları tarafından da doğrulandığı üzere kurum olarak andıçladığı hayatlarını kararttığı milyonlarca insan kendisi aleyhine suç duyurusunda bulunursa ki kumpas iddiası gibi değil belgeli bu mesele içinden çıkılmaz hâle gelir.

SUPERONLINE'IN CİDDİYET SORUNU

Turkcell Superonline, Türkiye'nin ilk internet sağlayıcılarından, dolayısıyla artık kurumsallaşmış olması gerekiyor ama nerede... Aralık sonlarına doğru, bu firmanın bana önerdiği makul gelen yeni kampanyayı kabul ettim ama etmez olaydım. Günler sonra internetim kesildiğinde ancak öğrenebildim ki bu yeni kampanyayı kabul ederken internete bağlanmam için yeni bir modem de bana verilmesi gerekiyormuş. Yeni bir modemin gerekliliğini ise, abartmıyorum belki de iki ila üç saat arasında Superonline Müşteri Hizmetleri'ne ısrarla yaptığım altı yedi telefon görüşmesi sonunda öğrenebildim. Ve dün itibarıyla internetim bağlanmış değil, ama Superonline, yol açtığı tarifi imkânsız mağduriyetimi günlerdir gidermezken vermediği hizmete mahsuben tıkr tıkr banka hesabımdan para çekmeye devam ediyor.

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Erdoğan gümüş tepsiyle sundu

Lale Kemal 15.01.2014

Başbakan Erdoğan'ın, kabine üyelerine kadar uzanan 17 Aralık yolsuzluk ve rüşvet operasyonunu, adeta doğru değilmişçesine uluslararası güçler dediği Batı ve onun taşeronları diye adlandırdığı iç mihrakların, hükümetini düşürmek için tezgâhladıkları mealindeki savları, **Türkiye'yi, Amerikan Kongresi** nezdinde de **bir hayli zor duruma düşürmeye gebe**. Amerikan Kongresi'nin, Erdoğan'ın, ABD'nin Türkiye'deki Büyükelçisi **Francis Ricciardone**'ye yönelttiği doğrudan saldırılarına **en ağır cevapla karşılık** vermesi olasılığı **yüksek** gibi görünüyor. Bu karşılığın, bu yıl olmasa da büyük ihtimalle seneye, **Ermenilerin** Osmanlı idaresi altında soykırıma uğradıkları tezinin **100. yıldönümünde** soykırımın kabul edileceği bir tasarının **Kongre'den geçirilmesiyle** verilmesi olasılığı yüksek. Zaten Kongre, Türkiye ve Amerikan yönetiminin baskılarıyla uzatmaları oynadığı bu yöndeki tasarımı kabul etmek için fırsat kolluyordu. Bu fırsatı da **ironik bir biçimde Başbakan Erdoğan**, Ricciardone'ye gereksiz sözlü saldırısıyla **Kongre'ye gümüş tepsiyle sunmuş oldu**, yani zaten fırsat kollayan Kongre'ye koz vermiş oldu.

Hatırlanacağı üzere, hükümete yakın medya, Ricciardone'nin, Ankara'da AB elçileriyle biraraya geldiğini söylediği basına kapalı toplantıda, bir **imparatorluğun** yani Türkiye'nin **çökmekte** olduğunu söylediğini iddia etmişti. Başbakan Erdoğan, bir mitingde yaptığı konuşmada gazete haberlerini doğru gibi kabul ederek, adını

vermesi de **elçiyi işaret** edip kendisini yolsuzluk soruşturmaları bağlamında **provokatif eylemlerde** bulunmakla suçlarken neredeyse **istenmeyen adam ilan edileceği** sinyallerini vermişti.

Amerikan yönetimi, haberlerde yer alan elçilerine atfen yazılan iddiaları yalan ve iftira olarak nitelendirirken zaten Ricciardone'nin, AB elçileriyle bir toplantı yapmadığı ve kendisine atfedilen sözlerin **bir kurgudan** ibaret olduğu da belirtiliyor.

Kongre'nin, elçilerinin, bir **NATO üyesi olan** Türkiye'de **adeta düşman** gibi muameleye tabi tutulmasından **son derece rahatsız** olduğu söyleniyor.

Malum, Türkiye'nin yoğun lobi faaliyetleri sonucu Amerikan başkanları her yıl, 23 Nisan'da yayımladıkları geleneksel mesajlarında, Kongre baskısına rağmen soykırım ifadesini kullanmamaya özen gösteriyorlardı. Amerikan Başkanı Obama, geçen nisan'daki bildirisinde, 1915'deki olayları "**Büyük trajedi**," diye tanımlamakla yetinmişti.

ABD'deki **Ermeni diasporasının**, Erdoğan'ın, Türkiye'deki yolsuzluk operasyonunu örtmek adına **Emniyet'i ve Yargı'yı susturma politikası izlediği iddialarını** içeren uluslararası basında çıkan tüm haberleri, tüm eyaletlerde yerel basında yayımlattıkları oradaki kaynaklarımca belirtiliyor. Ermeni diasporası, böylece, **Türk hükümetinin hukuku çiğnediği tezi** üzerinden Kongre'ye, soykırım tasarısını çıkarması için yoğun kampanya yürütüyor.

Örneğin, New Jersey eyaletinde bir hayli kalabalık olan Ermeni diasporasının, yine bu eyaletin Senatörü ve tasarı üzerinde etkili olacak isim **Senato Dışilişkiler Komitesi Başkanı Robert Menendez'e**, Türkiye'ye dair gazete haberleri üzerinde baskı kurdukları belirtiliyor.

Menendez'in, New Jersey'deki güçlü Ermeni seçmen kitlesine karşı direnmesi beklenemez ki zaten Kongre'nin Erdoğan'a öfkesi Gezi olaylarından bu yana artarak devam ediyor.

Batı'da ve Amerikan Kongresi özelinde, artık "**Türkiye NATO müttefiki ama nasıl bir müttefik demokratik hukuk devleti ilkelerini çiğniyor**," algısı giderek güçlenirken bu algı, Türk-Amerikan ilişkilerini geriletme potansiyeli de taşıyor.

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Silah satışına insan hakları kriteri geri geldi

Lale Kemal 22.01.2014

AK Parti'nin ilk iktidar yıllarında uygulamaya koyduğu reformlarla insan haklarında meydana gelen önemli iyileşmeler, çoğumuzu rahatlatmış, artık Türkiye, kötü şöhretli bir ülke olarak anılmaktan çıkarılmıştı. Ülkemizle, demokratik reformlar sayesinde artık övünür olmuştuk. Ne var ki son yıllarda, yine aynı iktidar döneminde insan haklarında önemli geriye gidiş genelinde ifade özgürlüğü ve medyaya yönelik baskılar özelinde, adeta 1990'lı yılların kötü şöhretli Türkiye imajı yeniden üzerimize yapıştı.

Hükümetin, geçen yılki Gezi Parkı protestolarını kötü yönetim biçimi, Başbakan Erdoğan'ın, göstericilere orantısız güç kullanan polisleri kutsayıcı açıklamalar yapması, yolsuzluk ve rüşvet skandalının üstünü, sanki bu eylem gerçekleşmemişçesine, uluslararası komplo ve onun taşeronları dediği içerideki bazı kesimleri sorumlu tutarak kapatmak istemesi, Türkiye'nin dünyada olumlu seyreden imajını fena hâlde zedeledi. Ekonomide can sıkıcı kötüye gidiş emareleri ortaya çıkar oldu. Hükümetin, yargıyı ve polisi, hem de yolsuzluk soruşturmasının hemen sonrasında tasfiye ediyor olması ve bu tasfiyelere yeni kurumların ekleniyor olması, Türkiye'nin geleceğine dair pek çok Türk insanını endişelendirir boyutlarda.

Siyasi, askerî, ekonomik atılımlar yapan, tabuları yıkan ülke olarak dünyanın ilgisini üstümüze çekerken artık o kötü günler geri gelmeye başladı. Tüm muhalif sesler, uluslararası komplo iddialarıyla susturulmak isteniyor, hem de reformların mucidi bir iktidar tarafından.

Amerikan Savunma Bakanı **Chuck Hagel**'in, 28 Ocak olarak planlanan Türkiye ziyareti, yolsuzluk soruşturması üzerinden Başbakan Erdoğan'ın, Türkiye'deki Amerikan Büyükelçisi **Francis Ricciardone**'ye provokatif açıklamalar yaptığı iddialarıyla yüklendiği bir döneme denk geliyor. Hagel, savunma bakanı şapkasıyla elbette, yolsuzluk olayı üzerinden, başta yargı ve polis, iktidarın pek çok kesimi susturma politikasına değinmeyecektir. Ama Hagel'in, **Amerikan yönetiminin** yayımladığı yeni bir direktif ile **artık silah ihracatında yeniden insan hakları kriterini getirdiğini** Türk meslektaşlarına hatırlatması beklenmeli.

Merkezî İngiltere'deki savunma dergisi **Jane's Defence Weekly**'nin, son sayısında yer alan özel habere göre, **Amerikan yönetimi** 15 Ocak tarihli açıklamasında, 1995 yılından bu yana ilk kez **konvansiyonel silah transferi politikasını değiştirdiğini** bildirdi. Bu değişikliğe göre, ABD, insan hakları ya da uluslararası insani hukuk ihlaline katkıda bulunacak ülkelere silah transferi yapmayacak.

Ermeni tehcirini soykırım olarak tescil etmek için zaten bahane arayan Amerikan Kongresi'nin, elçileri Ricciardone'ye Erdoğan'ın yüklenmesini hazmetmesi beklenemez. Kongre'nin, **Amerikan yönetiminin** yayımladığı yönergeyi kullanarak, **Türkiye'nin insan hakları ihlallerini gerekçe gösterip Ankara'ya silah satışlarına sınırlama getirmesi olasılığını gözardı etmemek gerekiyor**. Her ne kadar Türkiye eskisi kadar Amerikan silahlarına ihtiyaç duymasa da yeniden insan hakları ihlalcisi ülke olarak anılmak çok can sıkıcı.

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kuru fasulye fiyatları önemli uyarı

Lale Kemal 29.01.2014

Ak kelimesi malum beyazın simgesi olan temizliği ifade eder. Bu kelimeyi siyasete uyarladığımızda, bu **şeffaf, hesap verebilir, temiz ve namuslu siyaset yapma** tarzı olarak anlaşılır. İktidardaki Adalet ve Kalkınma Partisi kısaltılmışı olan AKP yerine AK Parti olarak anılmayı tercih etti, bu ibareyi yargıda da tescil ettirdi sanıyorum. Bu tercihinin nedeni, **kokuşmuş, yolsuzluklarla anılan seleflerine karşı temiz siyaset yapacağı vaadinde bulunmasıydı**. Vatandaş, kirli siyasetlere karşı temiz siyaset, dolayısıyla aş, iş, refah vaat eden AK Parti'yi bir çare, kurtuluş yolu olarak gördü ve **2002 Kasım** seçimlerinde **kokuşmuş siyasetçileri sandığa gömerken bu partiyi iktidara taşıdı**.

Seçmenin; binlerce gencin işsiz kaldığı, bankaların, sahiplerince acımasız şekilde **hortumlanması** yüzünden bankacılık sistemini kurtarmak için Türkiye'nin ulusal gelirinin üçte birine tekabül eden 47 milyar dolarlık kurtarma paketinin gerektiği **2001 ekonomik krizinin yarattığı yıkımın acı deneyimi** ile sandığa gittiğini de hatırlatmak gerekiyor.

Siyasi kararlılık göstererek ekonomik ve siyasi alanda önemli atılımlar yapan hükümet ve Başbakan Erdoğan, bugün yolsuzluk iddialarıyla sarsılıyor. Ak siyaset yapacağı iddiasını yerle bir etmiş vaziyette, zira yargının adli kollukla birlikte soruşturmaları sürdürmesini engeller politika izliyor.

İktidar sarhoşluğunun getirdiği **kibir ve aşırı özgüven**, hükümeti otoriterleştirerek muhalif seslerin kesildiği **eski Türkiye'nin korkulu günlerine** geri getirmiş bulunuyor.

Amerikan merkezli **Özgürlük Evi** adlı düşünce kuruluşu, Türkiye'de, siyasi haklar ve özgürlüklerin kısıtlandığını, yolsuzluğun büyük bir sorun olduğunu teyit ediyor.

Bu düşünce kuruluşu, büyük devlet ihalelerinin iktidara yakın çevrelere ek olarak TSK'ya gittiği gibi, bizim basında pek yer verilmeyen bir olguya da işaret ediyor.

İktidar, yargıyı engellemek yerine yolsuzlukların üzerine gidebilseydi, bugün Türkiye, 2001 krizindeki gibi Cumhuriyet tarihinin belki en büyük durgunluğunu yaşamasa da ciddi bir risk altına girmezdi.

Bianet internet sitesine konuşan Marmara Üniversitesi İngilizce İktisat Bölümü öğretim üyesi Prof. Dr. **Hayri Kozanoğlu**, mayıs ayından bu yana Türk Lirası'nın yüzde 30 oranında değer kaybetmesi üzerine yaptığı analizde, *"Büyümenin yavaşlayacağı, hatta duracağı, işsizliğin artacağı, enflasyonun artacağı bir ortamla karşılaşacağımızın tüm belirtileri mevcut. Onun için **resmen ilan edilmese de bir kriz içinde olduğumuz rahatlıkla söylenebilir**,"* uyarısında bulunuyor.

Artık aç kalsa da korku belasına, **"yeter ki devlete zarar gelmesin kuru ekmeğe razıyım," diyen vatandaş sayısı çok azaldı.** Vatandaş, yolsuzluğun kendisini fakirleştirdiğinin, dolayısıyla devlete zarar verdiğinin artık bilincinde.

"AK Parti'ye zarar gelmesin kuru ekmeğe razıyım," diyebilecek mütedeyyin kesim arasında da iktidara yönelik kızgınlığın giderek arttığı gözlemleniyor. Hele hele de şimdilerde, düşük gelir grubundakilerin ki Türkiye'de bu kesimdeki nüfus bir hayli yüksek ana gıda maddeleri arasında yer alan **kuru fasulye ve patates fiyatlarının artıyor olması iktidarı sandıkta vuracak riskleri taşıyor.**

Hükümetin büyük bir U dönüşü yapıp demokrasi rüzgârlarını estirmesi için halen vakit var...

loglu@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)